

ชีวิตของข้าพเจ้า และคำบรรยายวิชาพุทธศาสนา

พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญาบันทึกบุ)

ជើរពិនិត្យប៊ូតុលាកសាលា

និង

ការប្រយោជន៍វិទ្យាសាស្ត្រ

ខំ

ព្រះព្រមម៉ោងគ្រោះរដ្ឋ
(បាសាអូរុណីកិច្ច)

ชีวิต ของข้าพเจ้า

* ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๔ วัดชลประทานรังสฤษฎิ์
ในมงคลวาระเจริญอายุ ๖๐ ปี - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔
เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระราชนัณมุนี

และ

คำบรรยาย วิชาพุทธศาสนา

* บรรยาย ๘ ห้องประชุมวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร
(มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในปัจจุบัน)
ตั้งแต่ มีนาคม ๒๕๖๑ - มีนาคม ๒๕๖๔
เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นที่ พระราชนัณมุนี

ของ

พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญาనันทกิกขุ)

จัดพิมพ์โดย

ศูนย์สืบอาชีวะพุทธศาสนา วัดชลประทานรังสฤษฎิ์

ท่านผู้ได้เห็นคุณค่าของหนังสือนี้
ประสงค์จะช่วยเผยแพร่เป็นธรรมทาง

ติดต่อโดยตรงได้ที่

ศูนย์สืบอาชีวะพุทธศาสนา วัดชลประทานรังสฤษฎิ์
อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๑๐
โทร.๐-๒๕๕๗-๑๙๕๕, ๐-๒๕๕๗-๓๐๗๔

อาสาสมัครจัดทำต้นฉบับคอมพิวเตอร์

พิมพ์ : พนิด เสือวรรณศรี, พนิดา เสือวรรณศรี,
สุดารัตน์ สุทธิรักษ์, ล้ำเพย เมฆประสาท, สำเร็จ สารแฝง,
เบญจมาศ โพธิอรรถ, กัลยา ทองเนียม, กัลยา นามานะ

ตรวจทาน : ธนานิช เสือวรรณศรี

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : พฤษภาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ : พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

แม่พิมพ์ โดย สุนเดอร์พิรัม โทร.๐-๒๕๓-๘๐๐๗
พิมพ์ที่: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด โทร.๐-๒๕๓-๘๙๙๕

สารบัญ

๑ ชีวิตของข้าพเจ้า

หน้า ๕

๒ กฎเหล็กของศาสนา

หน้า ๘๗

๓ พุทธประวัติ

หน้า ๖๑

๔ อัมมจักกปปวัตนสูตร

หน้า ๗๗

๕ อนัตตลักษณสูตร

หน้า ๙๑

๖ อนุปพิกถา

คุณสมบัติของอุบาสกอุบาสิกา

และมงคลสูตร

หน้า ๑๐๓

๗ การประดิษฐาน

พระพุทธศาสนา

หน้า ๑๑๕

๘ พุทธกิจ

และโอวาทปาฏิโมกข

หน้า ๑๒๙

๙ อภิญชัคกิมරรค

หน้า ๑๔๓

๑๐ สัปปุริสธรรม

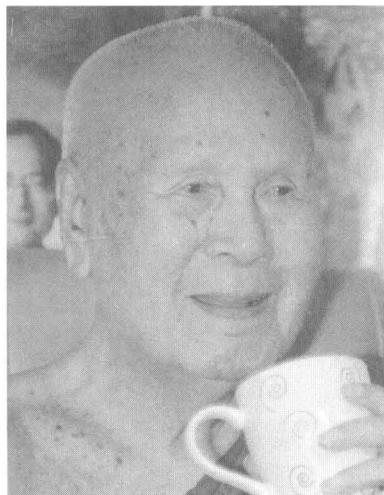
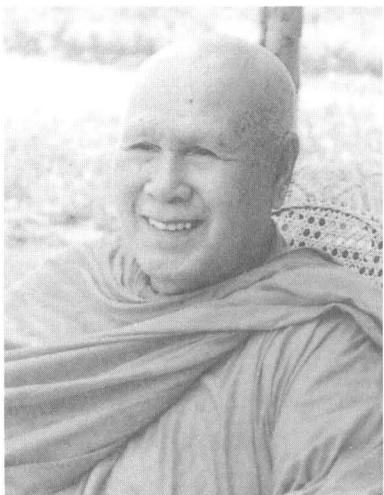
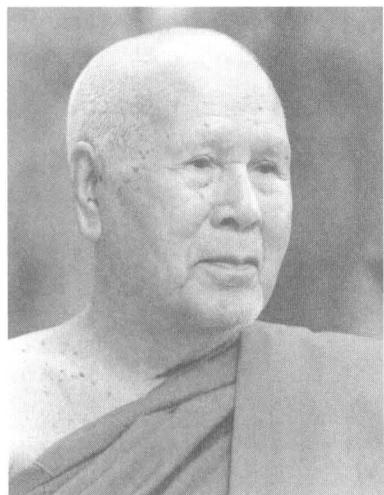
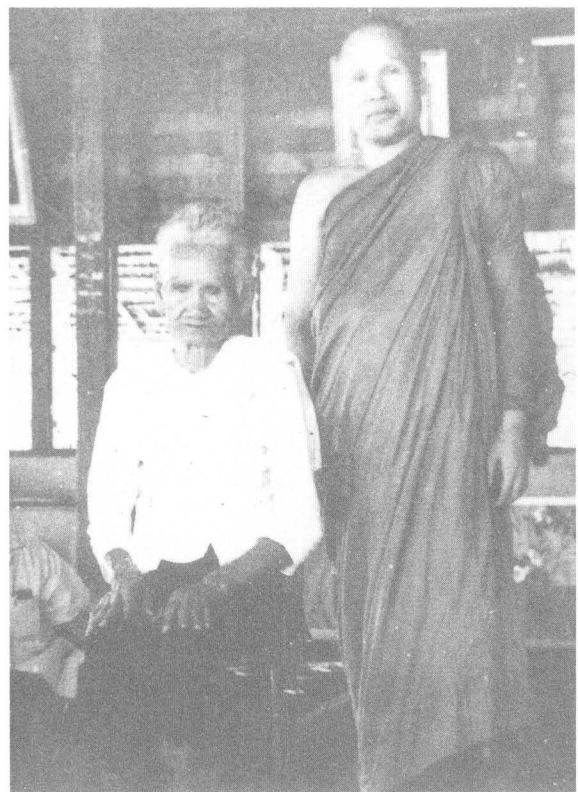
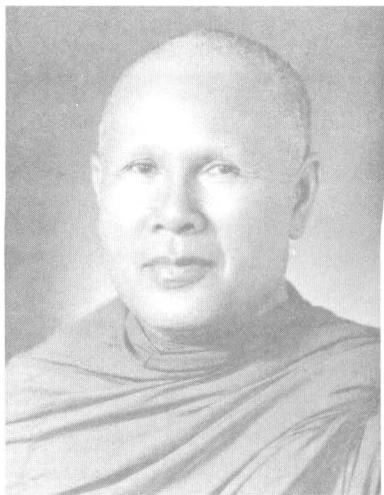
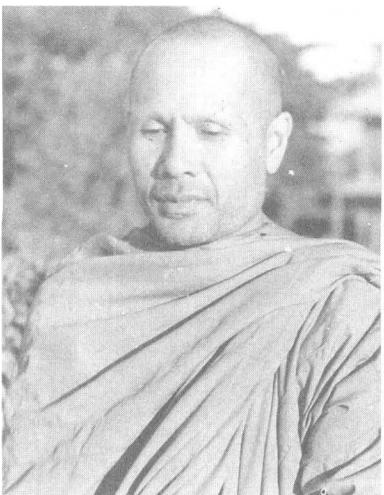
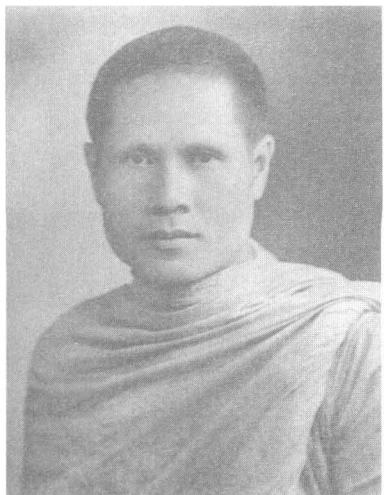
หน้า ๑๕๕

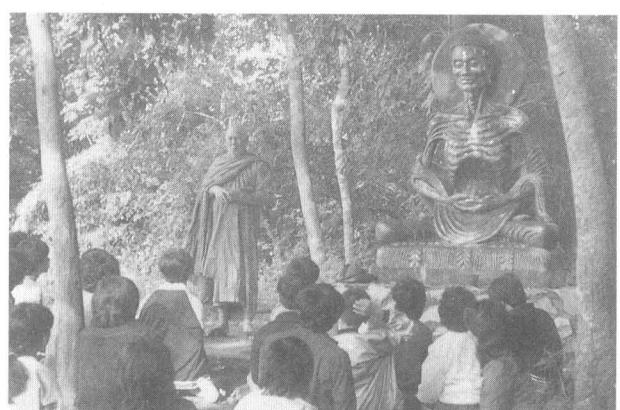
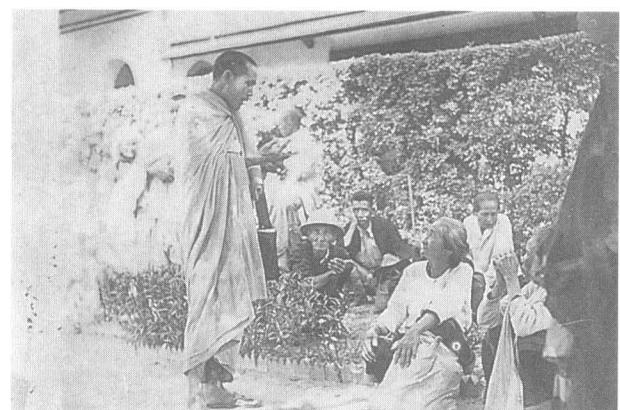
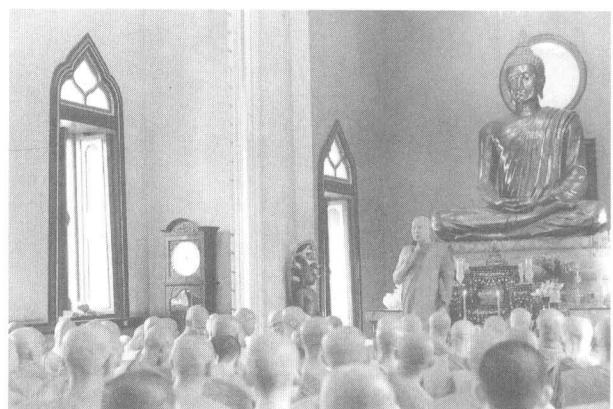
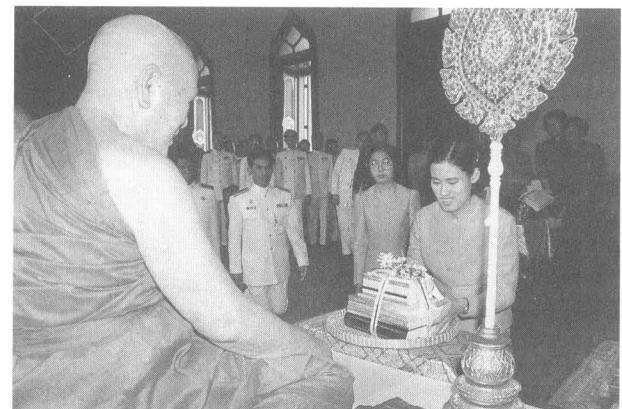
๑๑ กิเลสและอุปกิเลส

หน้า ๑๗๕

๑๒ ปรินิพพาน

หน้า ๑๙๑

គិតខែងបាប៉ារ៉ោ*

ມາດໂຍມພຸທນບຣີ່ຈັກທັງລາຍ

การแสดงภาษาเป็นพิเศษในวันสาร์นี้
เนื่องจากการทำบุญที่เรียกกันทั่วๆ ไปว่า ทำบุญอายุ
ศีวะแสดงความยินดี ที่มีอายุมาได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
ชาวโลกก็มักจะทำกันอย่างนั้น

อาทิตย์มีอายุครบ ๖๐ ปี บริบูรณ์ ในวันที่
๑๗ พฤษภาคม แต่ว่าในวันที่ ๑๙ นั้น ไม่ได้ทำบุญ
ดังที่เครือฯ เข้าทำกัน แต่ว่าได้ทำบุญอย่างหนึ่ง คือ
การกาวนา

ในวันนั้นไม่ฉันอาหาร เก็บตัวเงียบๆ อยู่ในห้องคนเดียวเป็นเวลา ๑ วัน เพื่อจะได้ใช้เวลาที่เรียกว่า “ทำบุญ ในวันเกิด” นั้นมาพิจารณา การเกิดของตัวเอง ว่า เกิดมาเพื่ออะไร ได้ใช้ชีวิตในรูปใดจะได้รู้จักตัวเองมากขึ้น เพราะว่าตามปกติไม่ค่อยจะมีเวลาสำหรับนั่งดูตัวเองมากนัก มีเวลาที่จะไปทำอะไรๆ สำหรับคนอื่นอยู่ตลอดเวลา การพิจารณาตัวเองให้เต็มที่นั้น ยังไม่ค่อยมี ก็นึกอยู่ในใจว่า เมื่อถึงวันเกิด ๒๐ ปีบวบูรณ์ จะได้พิจารณาตัวเองให้มากเป็นพิเศษ จึงจะทำบุญในรูปเก็บตัวไม่ร้าวແหากในวันนั้น.

ในวันที่ ๑๒,๑๓,๑๔ ก็ได้ปฏิบัติเหมือนกัน
แต่ว่าในวันที่ ๑๒,๑๓,๑๕ นั้น ฉันอาหารหนึ่งมื้อ^๑
เพื่อหล่อเลี้ยงร่างกาย. การทำบุญโดยนัดญาติโยมมา^๒
พิงปางรากานั้น คือในวันนี้. ไม่ได้ออกบัตรเชิญให้^๓
ญาติโยมรู้ บางคนบอกว่าไม่เห็นบอก ความจริงบอก^๔
ในศาลวันอาทิตย์ก่อนนั้น คนที่มาพังจึงรู้ ที่ไม่มา^๕
พังก็ไม่รู้ แต่มีคนນbamอกว่ามีหนังสือพิมพ์เอาไปลง

เป็นข่าว คงจะมีใครเข้าເຂົາໄປລົງໃຫ້ຢູ່ຕີໂຍມໄດ້ກວາບ
ທາງໜັກສື່ອພິມພົງຢູ່ບ້າງ ໄດ້ນຳອົກໄປທາງວິທະຍານ
ເກຮະ ແລະ ວ.ປ.ຄ. ບ້າງ ຢູ່ຕີໂຍມທີ່ສັນໄຈພັກວິທະຍຸກີ
ໄດ້ກວາບ ຈຶ່ງໄດ້ມາປະຊຸມກັນເປັນຈຳນວນມາກວ່າປັກຕິ
ທີ່ເຄີຍເຖິງໃນວັນອາທິຍົງ.

การแสดงปาฐกถาในวันนี้ ใจรัจมูกถึง
เรื่องเกี่ยวกับตัวของตัวเองมากกว่า แต่ก็มี
ธรรมะอยู่ในตัว เมื่อได้นั่งพิจารณาตัวเองตลอด
เวลาแล้ว บางทีก็นึกขึ้นตัวเอง บางทีก็สงสารตัวเอง
แต่บางทีก็นึกได้ว่า เราเนี่ยผ่านพ้นหม่นรกรมาได้
อย่างไร มีชีวิตมาได้ถึงขนาดนี้ โดยอาการอย่างไร
นั่งพิจารณา ก็รู้สึกว่าສบายใจ ในเมื่อมองเห็นสิ่งที่ตน
ได้กระทำ อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบำเพ็ญชีวิตให้
เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นตลอดเวลาอันยาวนาน โดย
เฉพาะตั้งแต่บวชเป็นสามเณร เป็นพระมา ก็ได้ใช้
ชีวิตในแบบที่เป็นประโยชน์ เป็นคุณแก่ญาติโยมพุทธ
บริษัททั้งหลาย อันนี้มองดูแล้วเกิดความสบายใจ.

ญาติโยมจำนวนมากหลาย ได้เดย์ตามว่า ..
ทำไม่ไม่พิมพ์เรื่อง ประวัติของท่านขยับบัง.. ยังไม่
เคยคิดว่าจะทำอย่างนั้น. บางคนบอกว่าอย่างจะรู้
 เพราะว่าชีวิตของคนนี้เป็นเรื่องที่น่าศึกษา เป็นเรื่อง
 ที่มีนทเรียน ถ้าหากว่าได้เขียนขึ้นก็จะดี.

ท่านธรรมานันทะซึ่งเคยบวชพระ เป็นศิษย์
อยู่ด้วยกัน ก็ได้ขอร้อง หลาຍครังหลาຍหน่าว่า ให้
เขียนเสียงที่ แต่ไม่ว่างเวลาที่จะนั่งลงเขียนได้ เพราะ
ว่าถ้าเขียนแล้ว ต้องเขียนกันจนจบ ต้องใช้วремนา
ไม่สูงกับคราวลาก่อนวัน แต่ในหน้าที่ที่เป็นอยู่เวลานี้

* ປາກສົກຄະນິເຕີເສຍ ຂອງ ພຣະລາຊມນັ້ນທັກພຸງ (ບໍລິຫານທັກພຸງ)
ໃນມົງຄລວງເຈີຢູ່ຍາຍ ១៦ ປີ - ອະ ພຖາກຄາມ ແລະ ໄດ້ ໃນ ວັດທະນາວັນສຸກຍິງ

ສົວດບອນບ້າພເຈົ້າ

ຕ້ອງຢູ່ກັບຄົນມາກ່າວ ໄນມີໂຄກສິ່ງທີ່ຈະນັ່ງເງື່ອນໄດ້ຕລອດໄປ ຈຶ່ງນີ້ກ່າວໃນວັນທຳນຸ້ງວັນນີ້ ຈະໄດ້ເລົາໄວ້ໃນເທິງໄປເສີຍເລຍ ໄດ້ຈະເອົາໄປພິມພົບແຈກຈ່າຍກໍໄດ້ໃນກາລຕ່ອໄປຫັ້ງໜ້າ ເພື່ອປະໂຍ່ນແກຄນທີ່ອຍກຮູ້ ອຍກເຮືອນ ໃນເຮືອງເກື່ອງກັບປະວັດຊືວິຕ່ອໄປ.

ຂ້າພເຈົ້າເກີດທີ່ຈັງຫວັດພັກສຸງ ອັນເປັນຈັງຫວັດທາງການໄດ້ຂອງປະເທດໄທ ພວເອ່ຍຂໍ້ອີຈັງຫວັດພັກສຸງລະກ້ອນ ດັນສັ່ນຫວັນນຳ ເພຣະວ່າເນີນເນື່ອງທີ່ມີຂໍ້ເສີຍໃນທາງດູ່ ມາກອຍ່ ໂດຍເພັະເວລານີ້ມີພວກ ດ.ມ.(ຄອມມິວິນິສົດ) ອູ້ໃນຈັງຫວັດນັ້ນ ໄປເອີ້ນຂຶ້ນທີ່ຫັນເຂົກສັ່ນຫວ່າ ວ່າເປັນເຮືອງທີ່ນ່າກລັວ. ແຕ່ວ່າຄວາມຈົງນັ້ນໄມ້ມີອະໄວ່ທີ່ຈະຕ້ອງນ່າກລັວມາກເກີນໄປ.

ຈັງຫວັດພັກສຸງໃນສັຍທີ່ຂ້າພເຈົ້າເກີດນັ້ນ ໄນເໝືອນກັບພັກສຸງເຖິງວັນນີ້ ເມື່ອກ່ອນນີ້ຕົວເນື່ອງທັງຍ່າງທາງທະເລສາບ ເຮືອກວ່າ ຕຳບັນລຳປໍາ ບ້ານທີ່ຂ້າພເຈົ້າເກີດນັ້ນ ອູ້ທ່າງເນື່ອງຄື່ງ ۱۵ ກິໂລ ໃນສັຍກ່ອນຕ້ອງເດີນທາງດ້ວຍເຫຼາ ໄນມີຮົກ ໄນມີອະໄວ່ໄປ ນັບວ່າອູ້ທ່າງໄກລັກຄວາມເຈົ້າທີ່ເຂົາມື້າ ກັນອູ້ພອສມຄວາມໂຮງເຮັດວຽກສຳຫັກໃນເລານັ້ນກີ່ໄມ້ແພ່່ຮ່າຍ ມີອູ້ເພັະໃນຕົວເນື່ອງ ຕຳບັນທີ່ຂ້າພເຈົ້າເກີດນັ້ນຍັງໄມ້ມີ ມາມີໃນຕອນຫັ້ງ ກີ່ພອໄດ້ເລົາເຮືອນກັບເຂົາ.

ມາຮັດວຽກຂອງຂ້າພເຈົ້າເປັນຄົນຂາວາຈາວໄຣ໌ຮຽມດາ. ຄືອໍາກຳນາ ມີທີ່ດິນເນີນຂອງຕົວອອງ ໄນມາກມາຍອະໄວ ລອງນຶກສໍາຮວັດ ວ່ານາທີ່ໂຍມມີອູ້ນັ້ນ ຮົມເຂົາແລ້ວມີແຕ່ ۲۰ ໄຣ່ເທົ່ານັ້ນເອງ.ໂຍມຈະຕ້ອງໄປເຫັນາຄນອື່ນທຳທຸກປີ ເພື່ອຈະໄດ້ມີຂ້າວສໍາຫັກລື່ອງຄຣອບຄຣວ. ແຕ່ກໍໄມ້ລຳບາກຍາກເຂົ້າມູນອະໄວ ເປັນຄຣອບຄຣວທີ່ເຮົກວ່າອູ້ເຍັນເນີນສຸຂ ເພຣະວ່າມີມາຮັດວຽກເປັນຄົນສົມມາທິງຈູ້ ມີຄວາມເຫັນຂອບປະພຸດຕິນອູ້ໃນຮຽມຮອຍ່າງເຮັບຮ້ອຍຄລອດມາ.

ຕາມປັດໃນຄຣອບຄຣວນັ້ນ ຕັ້ງແຕ່ຂ້າພເຈົ້າຈໍາວາມໄດ້ ອູ້ກັນດ້ວຍຄວາມສົງ ໄນມີເຮືອງອະໄວທີ່ຈະຕ້ອງທະເລາະເນາງແວ່ງກັນ. ຄຸນໂຍມທັ້ງສອງເປັນຄົນພູດນ້ອຍ ແຕ່ວ່າມີໃຈເຢົກເຍັນອູ້ ມີເຮືອງອະໄວເກີດຂຶ້ນກີ່ພູດກັນເບາງ ໄນເຄຍຄາດເລື່ອງອະໄວກັນນາກັນ ໂດຍເພັະໂຍມຜູ້ໜ້າຍນັ້ນ ພູດນ້ອຍທີ່ສຸດ ເຄົ່ງຂໍ້ມູນຕລອດ

ເວລາ ເປັນຄົນທີ່ມີຮູ່ປ່າງ ເຮືອກວ່າ ມີຫນວດເຄຣາມກໍາທີ່ໄດ້ ສ່ວນໂຍມຜູ້ທີ່ມີນັ້ນມີປັດເສີຍບໍ່ ແຕ່ຄວາມນົດໃໝ່ ໄນເຄຍທະເລາກັບເພື່ອນບ້ານ ເຮົອງຢູ່ກັນດ້ວຍຄວາມສຸຂຄວາມສັບຍາ.

ໃນສັຍທີ່ຂ້າພເຈົ້າເປັນເຕັກ ເມື່ອເຕີບໂຕຂຶ້ນພອສມຄວາມທີ່ຈະທຳການທຳການໄດ້ ກົຈະຕ້ອງທຳການຄື່ອງເລື່ອງຄວາມ ຕັ້ງເຄາຄວາຍໄປເລື່ອງໃນທຸ່ນນາ ເວລາທີ່ຮ່າຍງູ້ໃຈທີ່ສຸດ ຄື່ອເລັດຕື່ນເຂົາງ ໃນຄຸດໄກນາ ເພຣະຈະຕ້ອງເຄາຄວາຍໄປຕັ້ງແຕ່ເຂົາມືດ.

ຂ້າພເຈົ້າເປັນຄົນກລັວຟີ ແຕ່ວ່າມັນກລັວອູ້ໃນໄຈ ໄນເກົ່າກັບອຸດຸດພ່ອວ່າກລັວຟີ ກລັວຄຸດຄຸ. ເວລາເຂາໃຊ້ໃຫ້ໄປໄຫນໃນເວລາກລາງຄືນແລ້ວ ໄຈມັນໄມ້ສັບຍາທຸກທີ ໂດຍເພັະຕອນໄກລໍຮູ່ ຕັ້ງຈຸງຄວາຍອອກໄປກິນໜີ້ເສີຍກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງເຕີຍໄໄວ້ສໍາຫັກໄດ້ນາ.

ເວລາເຄາຄວາຍໄປກິນໜີ້ເສີຍກ່ອນເຂົານີ້ ກລັວເຫຼືອເກີນ ເວລາກລັວຈະທຳມ່າຍ່າງໄຣ ໄນມີອະໄວເປັນທີ່ພື້ນຕ້ອງເດີນໄປກັບຄວາມດ້ວຍ ຄວາມເດີນໄປກິນໜີ້ເສີຍກ່ອນໄຫ້ກີ່ຈະຕ້ອງເດີນຕາມໄປໜີ້ເກົ່າກັບເຕັນຄຸຍໄປກັບມັນດ້ວຍນັ້ນເອງ ແຕ່ກໍໄມ້ມີອະໄວ ນາງທີ່ເຫັນຕ່ອໄມ້ກີ່ກລັວນີ້ກ່າວືຜົວໝາຍືນອູ້ຕຽນນັ້ນ ເລີ່ມເດີນເກະຄວາຍເຮືອຍໄປ ແລ້ວກົມອງດູທີ່ຕ່ອໄມ້ນັ້ນຕລອດເວລາວ່າມັນແສດງອາກຣອຍ່າງໄຣ ອູ້ໄປຄຸດມາຈຸນສ່ວ່າງ ພອສວ່າງກີ່ເຫັນວ່າຂ້ອ..ຕອໄນ້ນັ້ນເອງ ໄນໃຊ້ພື້ນທີ່ໃຫນ ແຕ່ວ່າຄວາມກລັວຟີຢັ້ງມີອູ້ໃນໃຈນັ້ນເອງ.

ຄວາມສຸຂໃນສັຍຕອນເປັນເຕັກ ເປັນຄວາມສຸຂປະເທດເຕັກເລື່ອງຄວາມ ຄືວ່າ ວ່ານໄຫນຄວາມກິນໜີ້ອົ່ມທ່ອງ ເອົາໄປນອນໃນນ້ຳຕອນເຍັນໆ ນັ່ງດູມັນດ້ວຍອາຮມົດສົດຂຶ້ນແຈ່ນໄສ. ແຕ່ກ້າວນໄຫນຄວາມໄມ່ອົ່ມ ຮູ້ສຶກໄມ້ສັບຍາໃຈ. ເວລາກລາງວັນໄປເລື່ອງຄວາມໃນທຸ່ນ ຂ້າພເຈົ້າໄມ້ຂອບຄລຸກຄລິກັບເຕັກເລື່ອງຄວາມອື່ນໆ ເພຣະວ່າເຂົາຫຼັກຊຸກຊົນ ຂອບເລັ່ນໃນເຮືອງທີ່ວ່າຢູ່ງໆ ຈຶ່ງໄມ້ຂອບຄລຸກຄລິກັບເຕັກເຫຼັກນັ້ນ.

ພວກເຕັກເລື່ອງຄວາມ ໂດຍມາກັກຈະເລັ່ນທີ່ເຂົາເຮືອກວ່າເສື່ອກິນວັນ ຄື້ອີຈັດເປັນຕາຮາງຄລ້າຍໝາກຮູກແລ້ວກົມື່ເສື່ອ ۵ ຕົວ ມີວັນ ۱۲ ຕົວ ທີ່ນີ້ ກີ່ເດີນໄປໆ ເຊິ່ງກົມື່ເສື່ອກິນວັນໝາດ. ຖ້າຫາກວ່າໄຄຣີ້ວັກີແພ້ເສື່ອ

គិតថង់បាំរៀះ

ถ้าแพ้เสือกมักจะเขกหัวเข้ากัน เวลาเขก บางคนมัน
เขกเจ็บๆ คนถูกเขกมีโกรธ พอโกรธขึ้นมาเกิดต่อย
ปากกัน. ได้เห็นเพื่อนเด็กเลี้ยงวัวเลี้ยงควายต่อยกัน
แล้วไม่ค่อยจะพอใจ เพราะไม่ชอบการชกต่อย ไม่
ชอบความชنةในรูปนั้น ชอบหนีตลอดเวลา. ถ้า
เพื่อนชวนต่อย เราก็บอกว่าไม่เอาด้วย แต่หนีไป
เสีย. ตามปกติมักจะไปนั่งอยู่คนเดียวในกลางแจ้ง
แม้แเดดจะร้อนเปรี้ยงๆ ไม่มีร่มไม่แท๊กไปนั่งอยู่อย่าง
นั้น ไม่มีเสื้อใส นุ่งผ้าขาวม้าผืนเดียว แล้วก็ไป
นั่งอยู่อย่างนั้น เพื่อดูวัวดูควายว่ามันกินหญ้า
อย่างไร บางทีก็เกิดความคิดในใจว่า เอ้อ.. เราจะ
เลี้ยงควายไปถึงไหน เมื่อไรมันจะได้หยุดเลี้ยงควาย
กันเสียที นั่งแล้วมันเกิดความคิดขึ้นอย่างนั้น แต่
ก็ยังไม่คิดอะไรมากไปกว่านั้น คงทำงานเลี้ยงวัว
เลี้ยงควายไปตามปกติ.

ในถุดู่ที่มีการรักษานา เวลาไปไกนา เอาครัวญ
ไปเลี้ยงตอนเช้าๆ นี้ มักจะกินอาหารก่อน อาหาร
ที่กินประจำบ้านทางภาคใต้ก่อนที่จะไปไกนานั้น เช่น
ให้กินข้าวเหนียว ไม้รูว่าเพราอะไร ปวดห้องบ่ออยๆ
เวลาโตขึ้นจึงรู้ว่าอาหารมันแข็งเกินไป ย่อยยาก
เวลาไปนั่งหัวคันนาคุณโยมไกนานี้ นั่งปวดห้อง
ตลอดเวลา ปวดอยู่หลายๆ ชั่วโมง แต่ก็ไม่รู้สาเหตุ
ตื่นเช้าก็ทานข้าวเหนียวอีก ข้าวเหนียวเข้าทุงสาย
แล้วก็ไม่มีกันอะไร จิมนำผึ้งตาลโคนด เพราจะ
อำเภอระโนดนั่นมีต้นตาลมาก ซื้อน้ำตาลโคนดเอา
ไว้เป็นน้ำตาลเหลว เอาข้าวเหนียวจิมน้ำตาล กิน
เข้าไป ๒-๓ บัน ๒-๓ ก้อนแล้วก็ไปนา ปวดห้องทุก
ที มาธูเรามีอโถว่า อ้ายปวดห้องเมื่อเด็กนี้มันเรื่อง
กินข้าวเหนียววนี้เอง เพราะเป็นอาหารที่ย่อยยาก
ทำอยู่อย่างนี้ตลอดมา ยังไม่ได้รีบเรียนหนังสือเวลา
นั้น.

เมื่อเริ่มจะเรียนหนังสือนี้ ไม่มีครุภัณฑ์สอน แต่
ว่าโอมผู้ชายนั้นแหลกเป็นครุสอนเอง จำความได้ว่า
ในวันจะเริ่มเรียนหนังสือนี้ เป็นวันพุธที่สบดี
ข้าพเจ้าเกิดวันพุธที่สบดี ถ้าันบตามจันทรคติ ก็
ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ แต่ว่าทางสุริยคติ เป็นวันที่
๑๑ พฤษภาคม ปีกัน พ.ศ.๒๔๔๔.

เวลาจะเรียนหนังสือนี้ ก็เริ่มเรียนในวันพุธทั้สๆ จำได้วันนั้น เพราะเป็นภาคติดตากุญโญมหถุjingได้จับตัวไปอ่านหน้า ทางแป้งแต่งตัวเรียบรองร้อย. ที่ว่าเรียบร้อยนี้ คือว่า นุ่งขาวเท่านั้นเอง แต่ไม่ได้สวมเสื้อ มีแต่ผ้าหุ่ง แล้วมีผ้าขาวห่มเฉวยง บ่าอิกพื้นหนึ่ง เข้าจัดที่สำหรับไหว้ครูก่อนเรียนหนังสือ มีผ้าขาวปูพื้นหนึ่งมีม้าตัวเล็กๆ เตี้ยๆ เอา มาวางไว้ตรงนั้น แล้วก็มีหมากพูล ๙ คำ มีเทียนชี้ฟัง ซึ่งโยมหถุjingบันด้วยฝีมืออีก ๙ เล่ม เอามาติดไว้ที่ม้านั้น พ้ออ่านหน้าแต่งตัวเสร็จแล้วก็เข้าไปกราบ ๓ ครั้งก่อนจะเดิน จุดเทียนเสร็จแล้วกราบอีก ๓ ครั้ง แล้วก็นั่งประนมมือ มีคนๆ หนึ่งชื่อลุงตัวง เป็นผู้มีความรู้ จำบทไหว้ครูได้ แกก็นำให้ไหว้ครู คำไหว้นั้นว่ารา稼จำไม่ได้ จำได้แต่คำขึ้นต้นว่า “สรัสวดีเจ้าชาเอย จงมาถึงดูข้าหนา ข้าน้อยขอเรียนอรรถเรียนพึงธรรมคำภ...” แล้วว่ากันไปปีย์ดယา ว่าอยู่ประมาณสัก ๑๕ นาที เห็นจะได้ว่าจบเสร็จแล้ว คุณโยมผู้ชายก็จับมือขวาให้ถือดินสองซองชุดได้จากพื้นแผ่นดิน.

เมืองพัทลุงมีเนินอยู่เนินหนึ่ง เรียกว่า “คุวน” ปักชี้ได้ถ้าเนินสูงๆ เข้าเรียกว่า “คุวน” ภาคเหนือเรียกว่า “ม่อน” แต่ภาคกลางนี้เรียกว่าเนิน เรียกว่า “คุวนดินสอง” คุวนดินสองนี้เป็นดินสีขาวคล้ายกับดินสองของ เอ韶มาเลือยทำเป็นดินสองเหลา เป็นแท่งกลมๆ ดินสองนี้ใช้ในการเขียนหนังสือในแผ่นกระดาษ กระดาษที่ใช้ในการเขียนนั้น เป็นกระดาษชนวนแผ่นใหญ่ เป็นกระดาษที่ไม่มีเครื่องใช้ เมื่อสมัยอยู่วัด แล้วก็ยังเก็บไว้ เอ韶มาให้ลูกชายเรียนเสียดายที่กระดาษแผ่นนั้นไม่เหลืออยู่แล้ว ถ้าเหลืออยู่จะเก็บไว้เป็นพิพิธภัณฑ์ของชีวิตได้.

โดยมีจับมือขวาให้จับดินสอ และก็ลากบัน
กระดาษนี้ ลากตัว ก ตัวเดียว เขียนตัว ก ก่อน
เพื่อนที่เดียว แล้วก็เขียนอยู่รันยังค่า ว่างก็ลงไป
เล่นเสียงบ้าง แล้วค่อยมาเขียนต่อ บางครั้งคุณโยม
ก็โมโหเหมือนกัน เพราะว่าเขียนไม่ถูก ก็อาจมีเชก
กระดาษบ้าง แต่ก็ไม่ได้ลงโทษอะไรรุนแรง เรียน
อย่างนี้ทุกๆ วัน ที่บ้าน ไม่ได้ไปเรียนที่โรงเรียน ไม่

ສັບຕະຫຼອນຂ້າພເຈົ້າ

ໄດ້ໄປເຮືອນທີ່ວັດ ເຊິ່ນແບບນີ້ຈະກະທັງຈຳ ກ່າ
ຈຳສະເດີ ແລ້ວມີການແຈກຄຸກ ກະ ກາ ກີ ກີ ກີ ກີ ເຊື່ອ
ໄປ ຂະ ຂາ ຂີ ຂີ ຂີ ຂີ ເຊື່ອໄປຈົນຈບຽບປະ ແລ້ວ
ກີເຮີ່ມເຮືອນໜັງສື່ອ ທີ່ເປັນແບບເຮືອນ.

ຕອນເຮືອນໜັງສື່ອແບບເຮືອນເວັນນີ້ ເປັນແບບ
ເຮືອນເວັນ ១ ສມັນນີ້ເຂົາແຈກໄປຕາມວັດ ທ່ານ
ສມາກທີ່ວັດໃກ້ນັ້ນ ຂໍ້ວັດນາງສາດ ອຸດໂຍມທີ່ເປັນ
ອຸດຍາຍ. ອຸດຍາຍນີ້ທີ່ການໄດ້ເຮືອນ “ແມ່ແກ່” ອຸດຕາກີ
ເຮືອກວ່າ “ພ່ອແກ່” ຄ້າປູ້ເຮືອນ “ບູ້” ຢ່າກີເຮືອນ “ຢ່າ”.
ອຸດໂຍມກີພຸດນອກວ່າ ນັ້ນມັນວັດເຮົາ ພຸດນອກເສນອ
ວ່າວັດເຮົາ ແລ້ວຕ່ອມາໄດ້ຄາມວ່າ ທຳໄມ້ເຮືອກວ່າວັດເຮົາ
ກີເພວະວ່າບຣພບຸຮູ່ຂ້າງຝ່າຍມາດເບັນຜູ້ສ້າງວັດ
ນັ້ນຂຶ້ນມາ ແລ້ວກີເຮືອນວ່າ ວັດເຮົາ ຕລອດມາ.

ຕອນທີ່ໄປອູ່ວັດພະຣະນ້າຂ້າຍບົວຊີ ນ້າຂ້າຍ
ນີ້ໄດ້ໄປເຮືອນໜັງສື່ອທີ່ໂຮງເຮືອນຈຳປາ ສມັນທີ່ເຂົາເປີດ
ໃໝ່ງໆ ນ້າຈຶ່ງມີຄວາມຮູ້ຫັນສື່ອ ພົດນັບວົວຊີ ກີເລຍ
ເປັນລຸກຄືຍີ ໄປອູ່ວັດ ກີໄດ້ສອນໄທ້ ວັນທີ່ນີ້ນັບນອກ
ວ່າໃຫ້ໄປຫາຕາຫລວງ ຄື່ອຫລວງທານ໌ເອງ ບັກໜີໄຕ
ເຮືອກວ່າ “ຕາຫລວງ” ໄປຫາຕາຫລວງຂອ້ອນສື່ອສັກເລີ່ມ
ໄປລຶ່ງກີນອກທ່ານ ທ່ານນອກວ່າ..ໜັງສື່ອເປັນຂອງຫລວງ
ເຂົາໃຫ້ມາໄວ້ກັບວັດ ຕ້ອງເກີບໄວ້.. ເລີ່ມໄປນອກຫລວງນ້າ
ຫລວງນ້າກີນອກວ່າ ..ເຂົາແຈກໃຫ້ເດືອກ່ານ ໄມໃຊ້ເກີບ
ໄວ້ໃນຕູ້.. ລວງນ້າກີເລຍໄປນອກເອງ ຕາຫລວງກີເລຍ
ໃຫ້ມາຫັນໜຶ່ງເລີ່ມ ເປັນແບບເຮືອນເວັນນີ້ທີ່ ១.

ລວງນ້ານີ້ແລະເປັນຄຽວສອນ ເຮີ່ມຕັນ
ເຮືອນແບບເຮືອນເວັນ ១ ເຮືອນແບບເຮືອນເວັນ ១
ນີ້ ໄປຈົນກະທັງຈີ່ເລີ່ມ ເກີບຈົນເລີ່ມແລ້ວ ກີພົດຕີມີ
ໂຮຄກຍີໄຂ້ເຈັບເກີດຂຶ້ນໃນວ່າງກາຍ ຍັງໄມ້ໄດ້ເຂົາໂຮງເຮືອນ
ໂຮຄທີ່ເກີດຂຶ້ນນີ້ ຄ້າຫກໄມ່ຫຍາລະກີມັນຕາຍແນ່ ໄມ
ໄດ້ມາເທັນນີ້ກີນຍົດໂຍມວັນນີ້ແນ່ງໆ ຄື່ອເປັນໂຮຄລ່າຍ
ວັນທີ່ນີ້ຂັກຫລາຍໆ ຄັ້ງ ນັ້ນອູ່ດີ່ງ ກີ້ຫນາມືດໄປ ນ້າ
ຫລາຍຸປົມປາກ ນອນດີນອູ່ຕ່ອງນັ້ນເອງ ບາງທີ່ຂັກເລວາ
ກິນຂ້າວ ການຂັກເລວາກິນຂ້າວນີ້ ເພື່ອນຕ່ອງວ່າຕ່ອງຂານ
ຫວ່າວ່າ..ຕະກະລະຕະກະລານ ກິນຈອນໄປນອນສໍາຮັບ.. ນອກ
ວ່າ..ໄມ້ໃຊ້ອ່າຍ່າງນັ້ນ ໄມໃຊ້ແກລ້ງອ່າຍ່າງນັ້ນ ມັນເປັນເອງ..
ບາງທີ່ ກໍາລັງເດີນອູ່ກີລັ້ມລົງໄປເລຍ ແກ່ວ່າຫວ່າໄມ້ພັດ
ພື້ນຖືກັນເປັນຂະໄວໄປ ນີກແລ້ວກີ້ຮູ້ສຶກວ່າ ເຮົານີ້ມັນ

ຮອດຕາຍມາໄດ້ກົນນັບວ່າເປັນນຸ່ມໂຂອຍໆ ເປັນລົມຊັກຍ່າງ
ນີ້ປ່ອຍໆ ພາຍໃຕ້ຫລາຍຫນ ເປັນອູ່ປະມານເຕືອນ
ຫົ່ງ.

ໂມນັ້ງຫຼາຍເຫັນວ່າຈະຕ້ອງຮັກຊາເສີຍທີ່ ເລຍ
ເຂົາໄປຫາພະທີ່ເປັນຫລວງສຸງ ທ່ານເປັນລູກພື້ນກັນ
ກັບໂມນັ້ງຫຼາຍ ທ່ານເປັນໜົມອ່ອຍໆດ້ວຍເໜືອນກັນ
ໜົມອາໄປຣານ ໂມນບອກວ່າຈະມາຂອຍາແກ້ລົມຊັກໄປ
ຮັກຊາເດີກຫົ່ງໝອຍ ທ່ານຄາມວ່າເດີກທີ່ໃຫ້ ນອກວ່າ
ເປັນລູກຫາຍ ທ່ານນອກວ່າ ເຄມາ..ກູ່ຮັກຊາເອງ ເລຍ
ຕ້ອງໄປອູ່ວັດ ຍ້າຍໄປອູ່ວັດຄູ້ຫາສວຽບຄົ້ນ ຊຶ່ງເປັນວັດທີ່
ໄກລັດລາດພັກລຸງເດືອນວັນນີ້. ລວງລຸງທ່ານອູ່ທີ່ນັ້ນ.

ລວງລຸງນີ້ປົກຕິເຄົງຂົມໜັກເລືອເກີນ ວັນ
ຫົ່ງໆ ໄມຍື້ມັກໃຄຣເລຍ ນັ້ນອູ່ທີ່ເດີຍໆ
ຕລອດເວລາ ໄມໄປໄຫວ ນັ້ນອູ່ຍ່ອຍ່າງນັ້ນ ໄກເຊື້ນມາຫາ
ກີພຸດດ້ວຍຄຳສອງຄໍາ ຄ້າຫກວ່າພຸດຈາໄມ່ເໜາກີໄມ່ພຸດ
ດ້ວຍ ເຊັ່ນ ດັນມາຫາທ່ານ ດາມວ່າມຸ່ຮະອະໄຮ ດັນ
ບັກໜີໄດ້ຂົບໃຊ້ຄຳປົງປົງເສັດກ່ອນພຸດ ດື້ອຸປະວ່າ “ໄໝ” ພົດ
ຕອບວ່າ “ໄໝ” ແລ້ວໄມ້ຕ້ອງພຸດກັນເອົກຕ່ອໄປ ມຸ່ຮະອະໄຮ
ກີນັ້ນໄປເຄົຍ ຜົນໄມ່ພຸດກັບແກແລ້ວ ເພຣະແກນອກ
ວ່າ “ໄໝ” ແລ້ວ ຂ້າກີນັ້ນເຍື່ອຍູ່ຍ່າງນັ້ນແລະ ອ່າງນີ້
ຕລອດໄປ.

ທີ່ນີ້ມີຮັກຊາ ທ່ານກີໃກ້ນຍາ ກິນຍາທີ່ວັດນັ້ນ
២ ຄັ້ງເທົ່ານັ້ນ ກີພົດຕີລຶ່ງກາລເຂົາພຣ່າ ທ່ານໄປອູ່
ຈຳພຣ່າທີ່ວັດຄູ້ພາເບີກ ທີ່ຕຳນລແລມສູນ ຈັງຫວັດ
ສູງຂຳລາ ຄື່ອຕຽນຂັບດັບຕົວເມື່ອງດ້ານທີ່ຕະວັດຕກ ໄປ
ອູ່ທີ່ນັ້ນ ພາໄປດ້ວຍ ໃນພຣ່ານັ້ນຈຳໄດ້ວ່າເປັນລົມ
ຊັກເພື່ອງ ២ ຄັ້ງ ແລ້ວກີກິນຍາຫຼຸກວັນ ຍ້າທີ່ກິນນັ້ນຂົມ
ທີ່ສຸດເໜືອນກັບນຽບເປີດ ກິນຍາທີ່ໄຈຈະຕ້ອງເຫົານ້າຕາລ
ຫົວ້ານ້າພື້ນມາວ່າໄວ້ຂ້າງໜ້າ ລ່ອທີ່ນອຍພົກນຍານັ້ນ
ກິນນັ້ນຕາລາມໄປລ້າງຄອ ທ່ານໄດ້ຮັກຊາໃຫ້ໃນພຣ່າ
ນັ້ນຫຍາເຮືອບ້ອຍ ອົກພຣ່າແລ້ວກີໄມ້ເປັນເອົກ ກລັບ
ນັ້ນໄດ້.

ເມື່ອຄັ້ງທີ່ອູ່ກັບທ່ານທີ່ວັດຄູ້ຫາສວຽບຄົ້ນ ທ່ານ
ໄມ້ຄ່ອຍພຸດຄ່ອຍຈາ ແລ້ວກີ້ດີ່ ເຈົ້າຮະເບີຍ ແລ້ວເຄົ່ງຄັດ
ທ່ານໄປພິດທີ່ນອຍກີ້ທຸນກັນເລີ່ມ ສົມມັດເອົາຂອງເຂົາໄປ
ປະເຄນນີ້ໄມ້ເຮືອບ້ອຍ ໄມໃຊ້ຄຳພຸດ ໃຊຄ່ຝ່າມືດຕະບ
ເປົ້າຢ້າເລຍ ຕະລົມລົງໄປ ຈຳໄດ້ວ່າຈະຕ້ອງເປັນວັນ

๛ ขวัญของข้าพเจ้า

ท่าให้恨 แล้วก็อย่างนี้บ่อยๆ เลยนึก起ความ พอนึก起ความบ่อยเข้ากับเบิดหน้าไปเลย แต่หน้าไปแล้วไม่ใบบ้าน ไปเที่ยวที่สถานีรถไฟ เที่ยวตามสถานีรถไฟ ไปเที่ยวแบบอยู่ตามที่ต่างๆ เข้าไปตามจับมาได้ จับมาได้ท่านกังโตก คือการเสี่ยน.

เมื่อครั้งอยู่บ้านไม่เคยถูกเชี่ยน เพราะว่าลูกชายในครอบครัวมี ๒ คน แต่พี่ชายตายเสียก่อนด้วยโรคบิด ยังจำภาพพี่พี่ชายนั้นถ่ายได้ เวลาถ่ายร้องให้ครั้งคราวๆ เพราะถ่ายไม่ออก แล้วก็ถึงแก่ความตายไป เหลือแต่อาตามาคนเดียว ก็เป็นหัวแก้วหัวแหวนของครอบครัว ยอมไม่ได้ดี ยอมผู้หญิงตีบ้างแต่ก็ไม่ได้ตัวยังไม่ เอาฝ่ามือตอบตะโพกแรงๆ แต่ยอมผู้ชายไม่เคยตีเลย.

เมื่อมาอยู่รัช เที่ยวซุกซนไปอย่างนั้น หลวงลุงก์เลยเชี่ยนเสียงอมไปเลย มัดมือขวาอกกับเขากวาง แล้วก็เชี่ยน ๆ ๆ ๆ ๆ เหนือยกนั้งลงไป แล้วก็ลูกขันมาเชี่ยนใหม่. ท่านเจ้าคุณที่อยู่รัชจักรรดตีเยวนี้ เจ้าคุณราชบัณฑุญา เวลาันนี้เป็นพระหนุ่ม ท่านนั่งนับอยู่ในห้อง ว่าเชี่ยนเท่าไร ท่านนับได้ว่า ๓๐๐ ที่ไม่ได้เชี่ยนด้วยไม่เรียบรูมดา เชี่ยนด้วยห่วยเท่านั้นก้อย เชี่ยนจนท่านเจ็บมือของท่านเอง แล้วก็ไปนั่ง นั่งแล้วก็มาเชี่ยนต่อ ถูกเชี่ยนอย่างนี้ครั้งหนึ่ง เลยก็หยุด ไม่เที่ยวไปไหนอยู่พักหนึ่ง.

ต่อมา มันก็起ความอึกันนั้นแหลก เด็กนี้มันก็อย่างนั้น มันต้องระบายบ้าง ก็ไปอึก ไปอึกกับมาเชี่ยนกันอึก คราวนี้เชี่ยนหนักมากจนกระหั้งตะโพกน้ำรวมซ้ำเลย แล้วเอาโซ่ล้มไว้ในกุฎิ ท่านลงไปฉันข้าวที่โรงฉันห่างจากกุฎิที่พัก กุฎินี้มีร่องพอจะลอดลงไปได้ โซ่ที่สวมมีน้อนนั้นมันหลวมๆ เลยก็ถูกดูดออกเสีย พอกดดูก็แล้วลงทางร่อง ลงไปได้กุฎิ ออกไปทางหลังเข้าด้านทิศเหนือ เดินกลับบ้าน ไปสวนทางกับคุณป้าซื้อฟัก แกะกามว่า เอօ! อ้ายขาว คือว่าเมื่อเด็กมีหล่ายซื้อบางคนเรียก อ้ายขาว, บางคนเรียกว่า อ้ายเพือก, คุณยายเรียกอ้ายหมูน, แต่ยอมผู้หญิงเรียก อ้ายหมา ตลอดเวลา. อ้ายหมา นี่เรียกว่ารักที่สุดแล้ว จึงเรียกอ้ายหมา

คนไทยเรารักกันมากเรียก“อ้ายหมา”นี้เป็นคำน่ารักแล้ว มีหล่ายซื้อย่างนี้.

บ้าพักสามว่า..เป็นใจอ้ายขาว.. บอกว่ากลับบ้าน ..ทำไม่เดินง้อง้ออย่างนั้นล่ะ.. บอกว่าถูกเชี่ยน เลยกลับไปบ้าน กลับไปบ้านยอมกีอาหัว ไฟลมาfunท่าแพลให้ ขอภัย..ที่ตะโพกนี้ยังเป็นแพลอยู่จนบัดนี้ มันเป็นแพลเปือยลึกลงไปอย่างนี้ เวลาอาบน้ำต้องเอาน้ำรดลงไปชำระไว คือหอนอง อันนี้ไม่ได้รักษาด้วยอะไร ด้วยน้ำมนต์ ความจริงน้ำมนต์ถึงไม่สกปรกษาได้ เพราะว่ารดน้ำเรื่อยๆ มันไม่มีเวลาตั้งหนอนขึ้นมา เอาผ้าขาววางไว้ข้างบนแล้วกีด นอนรด เวลารักษาแพลกินอะไรก็ไม่ได้ กินแต่ข้าวกับปลากรด ปลากรดเป็นปลาన้ำเค็มชนิดหนึ่งทางภาคใต้ ใส่เกลือ กินแต่ข้าวกับปลาใส่เกลือน้อยๆ ๒-๓ เดือนกว่าแพลจะหาย พอยายแล้วยอมผู้ชายตามว่า จะกลับไปอยู่กับหลวงถูกอึกใหม่ล่ะ บอกว่าเห็นจะไม่ไหวแล้ว ถ้าขนาดนั้นเห็นจะลำบาก เลยก็ไม่ไปต่อไป เมื่อไม่ไปก็เลยเปลี่ยนเข้าโรงเรียน.

โรงเรียนเวลานั้นเพ่งตั้ง เพ่งย้ายมาตั้งที่หน้าวัดประดู่ห้อม มีอาจารย์ใหญ่ซื้อ เลี้ยง เวชรังษี ครุน้อยมีหล่ายคนยังจำชื่อได้ทุกคน. ครูที่สอนชุดนั้น ครูที่ดุที่สุดซื้อ ครูด้ำ นามสกุล ม้องกี้ ถ้าเราเรียนภาษาอังกฤษแล้วนึกว่า ครูนี่นามสกุลไม่เข้าท่า แต่นามสกุลแกอย่างนั้นจริงๆ แกก็ตีเต็กจริงเหมือนกัน แต่อาทมาไม่ถูกตี เพราะอ่านหนังสือคล่อง อ่านแบบเรียนรีวามาเก็บจบเล่มแล้วนี่ ชั้นป.๑ อ่านคล่องกว่าเพื่อน เขียนคล่อง เรียนมาโดยลำดับ จนมาถึงชั้นประถม ๓ ครูที่สอนชื่อ ครูเช่ง โสภณ

เดียนนี้เปลี่ยนชื่อเป็นครูฉัตร มาอยู่กรุงเทพฯ วันนั้นพงกันที่หัวลำโพง ตือกดีใจ บอกว่า เอօ..มันก็แบลก เมื่อคืนก่อนผ่านผ่านเห็นเจ้าคุณว่าอย่างนั้น ผ่านเห็นเจ้าคุณกับเริ่ม ขณะรัตน์ นักเรียนร่วมชั้นกันคนหนึ่งซึ่งเดียนนี้เข้าอกจากราชการแล้ว เพราะเขาเกิดปีระกา อาทมาปีกุน ตามว่าผันว่ายังไง ..ผันว่าผันจะขึ้นรถไฟแล้วก็ไม่มีสถาบัน แล้วเจ้าคุณบอกว่าไม่เป็นไรคุณครู อาทมาตีตัวให้เอง แต่ล้างไปล้างมามีสถาบันอยู่ร้อยหนึ่ง

គិតថង់បាមេវា

เลยไม่รับกวนเจ้าคุณ.. ผันไปอย่างนั้น วันนี้เลย
มาเจอกันได้.

ครุคนนี้พอยืนเลขลงในแผ่นกระดาษเสร็จ
โครงการมีอีกข้อละ ๒ ที่ แม้! เดือดร้อนอีกแล้ว
พอกฎรู้ว่าอย่างนั้น ในใจมันไม่สบาย แล้วขอบทำ
ผิดเสียด้วย เลขผิดเรื่อยๆ ถูกตืบบ่อยๆ ตี หนักเข้า
ก็เลยไม่มาโรงเรียนเสียนี่ พอย้ายไป ๗ วัน ครู
ก็เขียนจดหมายไปถึงโอม ให้เพื่อนคนหนึ่งนำไปให้
พงกันกลางทางพอดี ถามว่าไปไหน ..จดหมาย
ครูใหญ่ เอาไปให้ลุงหน่อย.. ไม่ต้องไป เอาไปเอง
ก็ได้ เลยรับจดหมายนั้น อ่านดูแล้วก็รู้ว่าเรื่องอะไร
เลยก็อาจหมายนั้นฉีกทิ้งเสีย และไปบ้านก็ทำ
เงินเบย ไม่รู้ไม่เข็ซ แต่ว่าเรื่องมันไม่อายอย่างนั้น พอก
ไปถึงบ้านตอนเย็น น้ำชาຍกตามว่า..เมื่อตอนเย็น
แบนมากทำไม่.. ถามขึ้นอย่างนั้น ตอบว่ามาเยี่ยม
มาเยี่ยนอย่างนั้นนะ ..อ้า! เองมันโกหกนี่ เขาถือ
จดหมายอะไรมา.. เลยรู้เรื่อง พอยรู้เรื่องโอมก็เลยสาด
ใหญ่ ไม่มีตี แต่นั่งบ่น นั่งบ่นพิรีพิรีว่ามันไม่รักดี
อย่างนั้นอย่างนี้. ท่านดุ ท่านว่าไม่รักดี. รุ่งเช้า ก็
เอารัวไปส่งโรงเรียน ครุถามว่า..ทำไม่ถึงไม่เรียน
หนังสือ.. บอกว่าผูกกลัวครูดี ครูตีเจ็บนัก ครู
บอกว่า..ที่นี่ไม่ตีลัง เรียนให้ดี.. ก็เลยไม่หนีต่อไป
ตั้งใจเรียน.

เรียนในโรงเรียนชั้นประถมจนสอบได้ สมัย
นั้นมีเพียง ๓ ชั้น พอกลับชั้นประถม ๓ แล้วก็หมด
เพียงเท่านั้น ไปเรียนที่อื่นต่ออีกต่อหนึ่ง ในขณะ
ที่อยู่โรงเรียนนี้ เพื่อนฝูงบางคนชอบรังแก เพราะ
อาทิตยานี่เรียกว่าเป็นคนประเภท ตัวเมีย "ไม่ค่อย
จะสู้รบบกับกับใคร เพื่อนรังแกก็มักจะเห็น บางที่
มันก็ไปดักต่ออย่างร้ายๆ วันนึงมันก็ไปดัก เส้นทางนั้นก็ไม่เดิน
เดินไปเส้นอื่นเสีย. อ้ายพากันนึกไปค้อยเก้อ ไม่
ได้ต่ออย่างรุ่งขึ้นมา ก็ต่อว่า.. เฮ้ย! เองมันพากซึ้ง
ขาดตาขาว เมื่อวานทำไม่ไวไปทางนั้นวะ.. บอก
ว่าไปให้พากเองต่ออย่างทำไม่ มันเจ็บจะตายไป ข้าหนี
ไปทางอื่นดีกว่า. และการไปโรงเรียนเพื่อนรังแก
อย่างนั้น ก็ต้องอยู่อย่าง ทำให้ต้องหลบเพื่อน เมื่อ
หลบเพื่อนจะไปไหนล่ะ ก็ต้องไปอยู่ในห้องใกล้ๆ คร

ไปนั่งเฉยๆ ดูกระเรอยู่ ก็เลยต้องค้นหาหนังสือมาอ่าน มีหนังสืออะไรก็เป็นอ่านกันเรื่อยๆไป จนติดนิสัย ชอบอ่านหนังสือ. เวลาโรงเรียนหยุดพักไม่ไปเล่นกับเพื่อน เพราะกลัวเพื่อนจะต่อyle แอบไปอ่านหนังสือ การอ่านหนังสือมากๆ นั้น ทำให้กล้ายเป็นนักพูดขึ้นมา เพราะว่าสิ่งที่เก็บไว้ในสมองตั้งแต่เป็นเด็กโน่นมันหล่ายเรื่อง เลยได้ประโยชน์. ความจริงพื่อนั่งแกะดีเหมือนกัน ทำให้หลบไปอีกมุมหนึ่ง ก็เป็นประโยชน์แก่ชีวิตต่อมา.

เมื่อจบชั้น ป.๓ แล้ว จะต้องไปเรียนต่อที่
ลำป้า โรงเรียนจังหวัดอยู่ที่โน่น ห่างบ้าน จะไป
เรียนอย่างไร ยอมก็พาไปฝากวัด ฝากไว้กับอาจารย์
ซึ่งผู้มีเหมือนกัน ท่านอาจารย์องค์นี้ดีมาก จะ
เล่าให้ໂມมพังตอนต่อไป. ไปอยู่โรงเรียนເອາໄປ
ฝากเรียน โรงเรียนเข้าเปิดวันที่ ๑๗ พฤษภาคม
ได้ไปฝากเรียนເອາຈิงฯ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน
มันสายมากไปหน่อย.

ພວເຂົາເຮັນ ກົບເຮັດວຽກ ດີເລີ້ມຕົກຕະຫຼາດ ສະບັບ
ໃຊ້ທັງສອງຂຶ້ນວ່າ ມີໂອ ອາຍຸໄວ້ ເຊິ່ງໃຫ້ທ່ອງຄັພ໌
ເອົນ... ເອົນ... ອົບ... ອົບ... ອົບ.. ອົບ... ອົບ... ອະໄຣຍາ
ນັ້ນ ເພື່ອເຂົາເຮັນໄດ້ ອາຕມາໄປຄື່ງ ນັ້ນແລຍ
ໄມ້ຮູ້ເຮືອງ ເອົນກີ່ຍັງໄມ້ຮູ້ເລຍຈະໄປເຮັດວຽກຢ່າງໄຣ ນັ້ນ
ໄປຢ່າງນັ້ນໄມ້ຮູ້ເຮືອງ.

น่าขوبใจคุณครูเหลือเกิน วันนั้นตอนเย็น
คุณครูเรียกไปที่หน้าชั้น ถามว่า..เธอทำไม่เพิ่งมา..
บอกว่าบ้านอยู่ไกลครับ ..มาช้า まさຍ มาหลังเข้า
อย่างนี้ไม่ทันกิน.. ครูว่าอย่างนั้น ..ตอนเย็นๆ ว่าง
ให้.. ก็ไม่มีอะไร นอกจากเล่นพุตบลลเท่านั้น
ครูบอกว่า..ไม่ได เย็นนี้ไปที่บ้าน ฉันจะสอนให้เป็น
พิเศษ เลยต้องไปเรียนพิเศษกับคร.

ครูสมัยนั้นสอนเด็กเป็นพิเศษนี้ ไม่ต้องพูด
เรื่องเงินเรื่องทอง พูดแต่เรื่องสอนเท่านั้นเอง สอน
ไปเรียนไปทุกวัน. ตอนเย็นเลิกเรียน กินข้าวเสร็จ
ไปหาครู เดินไปบ้านครูประมาณสัก ๓๐๐ เมตร
ไม่ไกลอะไร ครูตามตะเกียง ควันโถง ใช้น้ำมัน
กัดนี่ ไม่มีตะเกียงหลอด ตามสอน ตีมือกันไปบ้าง
ชักกันไปบ้าง วันไหนไม่จำกัดก็ตี ว่ากันไปตามเรื่อง.

គុណភាពខ្លួនខ្មោះ

ครูคนนั้นเดี่ยวนี้ยังมีชีวิตอยู่ ยังไม่ตาย
เวลาไปบ้านไปเทคโนโลยีใหม่ครูมักจะไปพัง ชอบมา
นั่งข้างหน้า นั่งให้ลูกศิษย์เห็นว่ามาพังกับเข้าด้วย
เวลาเทคโนโลยีจะลงไปแล้ว ครูจะเข้ามาใกล้ๆ มาถึง
จับแขนแล้วบีบแรงๆ บีบเหมือนสมัยเป็นเด็ก ครู
แกบีบแรงอย่างนั้น แล้วก็อกกว่า.. พุดจาคล่อง
แคล้วดี.. ครูรักศิษย์ น้ำใจครูท่านเป็นอย่างนี้. เตต
ครูสมัยนี้จะเป็นเหมือนครูสมัยก่อนหรือไม่นั้นเป็น
ปัญหา เลยก็เรียนอยู่ที่นั่น ม.๑ ม.๒ ม.๓ ขึ้นไป
โดยลำดับ.

การที่อยู่วัดในสมัยนั้น มีเด็กมากถึง ๔๐ คน
ท่านอาจารย์ยองค์นี้ใจดีเหลือเกิน หาข้าวสารมาเลี้ยง
เด็ก วันหนึ่งจำได้ว่าวัดแรกลับมานาจากโรงเรียน
มาถึงก็เที่ยวปืนตันมะพร้าวอ่อน ตันฟรัง อะไรกัน
ได้ กินทั้งนั้น เที่ยวปืนให้ว่อนไปเลยทีเดียว.

อาจารย์ชักสังสัย ทำไม่ได้หุงข้าวต้มแกง กิน เที่ยบปืนตันไม้วุ่นวาย เรียกมาถ้ามามา ถ้ามัว ทำไม่ได้กินข้าวปลากันหรือวันนี้ มากกว่าไม่มีข้าวสาร พอบอกว่าไม่มีข้าวสารเท่านั้น ท่านห่มจีวรทันที แบกร่วมคันใหญ่ เดินออกจากรั้วไปคือ ไปทางเถ้าบ้านที่อ่ามอาอยู่ ห่างจากเมืองไป ๑๕ กิโลเมตร ไปหาข้าวสาร สูกศิษย์อดข้าวแล้ว ต้องไปหา ไปคืนหนึ่ง รุ่งเช้ากลับมาพร้อมด้วยข้าวสาร ๓๔ กะรัสอบ กระสอบที่ใช้ภาชนะ ชาวพื้นเมืองเขารียกว่าตันจุด คล้ายตันกอกนั่นแหลก เอามาทำเป็นกระสอบใบเลี้ยงข้าวสาร เอามาให้.

พวกรากินข้าวแล้วก็นั่งคุยกันว่า อาจารย์
ของเรานี่เหลือเกิน รักศิษย์ ไปหาข้าวสารมาเลี้ยง
ศิษย์ พวกรากินได้กินได้อยู่อย่างสะดวกสบาย ผลดี
เปลี่ยนเรวกันทำกับข้าวตอนเย็นไว้กินตอนเช้า โดย
มากก็แกงผักบุ้ง เพราะในหนองมีผักบุ้งอยู่หนอง
หนึ่ง วัดนั้นมีมะพร้าวมาก แกงกะทิทุกวันๆ ลูก
ศิษย์วัดไข้มันเต็มตัวไปเลยที่เดียว แกงกะทิก็คัน
อย่างตี เรียกว่ามันรับไปเลยที่เดียว แกงผักบุ้ง
ที่นี่ก็ทำรักวันกัน.

วันหนึ่งมีเรื่องเกิดขึ้น เป็นเรื่องที่ควรจะเล่าให้ยิ่งฟัง คือไปทำครัวกันอยู่ที่บ้านครัวนั้น ตอนแรก

ເວົ້າ ມີໂຄຣຄນ່ານີ້ພາຍເຮືອເຂົ້າໄປໃນປ່າສາດູ ຕັ້ນສາດູນີ້
ກາຄົກລາງໄມ້ມີ ກາຄົກໄດ້ເຍວະ ຂອບເຂົ້ນຮົມຄລອງ ຮົມ
ຫນອງ ເຂົ້າໄປໃນປ່າສາດູ ເຈົວໃຈໄປຫ່ອນ ລຸກສີໜ່າຍ
ຄນ່ານີ້ ດັນໃໝ່ ຊຶ່ງຄຽກລັ້ນ ເວລານີ້ລຸກຂາຍບວຊເປັນ
ພຣະ ຊຶ່ງພຣະສິງທິ່ງ ໄດ້ມາອຸ່ງກັບອາຕມາເໜືອນກັນ.

ครูกลั่นเข้าไปในป่าสาด ไปเจอกองตีเข้า
เหล้าเกื่อนในใหญ่เลยที่เดียว ไปช่อนไว้ในป่าสาด
ครูกลั่นนี่ เราเรียกพากลั่นสมัยนั้น เพราะแกอยุ
มากกว่าเพื่อน ก็เลยตักกินเข้าไป พอกินแล้วเอามา
อีกหนึ่งกระป๋องลิ้นจี่ เอามาแจกพวกรา บอกว่า
กินซิ อร่อย, เด็กนี้ไม่รู้อะไร กินกันใหญ่ กินกัน
หมดทั้งวัดเลย กินหมดไหแน่. เจ้าของต้องมาบอก
อาจารย์ว่า ไม่ไหวละ ลูกคิชัยวัดนี่ ผมເວາเหล้าມາ
ช่อน มันกินหมดเลย. ท่านบอกว่า อ้าว! ก็ของเกื่อน
นี่ เอามาช่อนไว้ทำไม.

กินกันแล้วมาເອະກັນບນຄວາ ຄຸຍກັນຈາວ
ເຊິ່ງ ອາຈາຣຍົກແບບພັກໄມ້ວ່າອະໄຮ ໄປແບບພັກເຢຍໆ
ແຕ່ທ່ານຈຳໄດ້ວ່າພູດຂອ່ໃຮກັນນັ້ງ. ມີຫອນຫົ່ງ ຄຽງລັ້ນ
ແກບອກວ່າ..ນີ້ມີເຫັນ ກິນເຫັນຍ່າງນີ້ ອ່າຍໍໄປຫາ
ອາຈາຣຍົນະ ໄກຈະໄປຫາອາຈາຣຍົເຄີ່ງຂ້າວສາຮເສີຍ
ກ່ອນ ກລື່ນມັນຈະໄມ້ອອກ.. ອາຈາຣຍົໄດ້ຍືນກີຈຳໄດ້ ແລ້ວ
ກີເຖິ່ງວາມເອະເຂົາໄປໃນວັດ ບາງຄນມາແລ້ວເຖິ່ງ
ເອະໂະ. ກີເລີຍຢູ່ກັນໃໝ່ ອາຕມານີ້ອາເຈີນໃໝ່
ອາເຈີນອອກມາໜົດເລີຍໃນທົ່ວໂລງ ເພຣະເມາ ພຣະ
ຫລວງພໍດຳມາຄົງກົດາມ ເງິນອະໄຮເຂົາໄປ. ດາມຍ່າງ
ນັ້ນ ຄົດວ່າມັນຈະອອກທາງໃຫ້ດີຫອ ເລີຍນອກວ່າ
ກິນຂ້າວໜົກນ້າຫື່ນເຂົາໄປ ๒ ທ່ອ ນ້າຫື່ນຂ້າງວັດແກ
ຂ້າຍຂ້າວໜົກ ເລີຍນອກວ່າກິນຂ້າວໜົກ. ນັ້ນຫື ກລື່ນ
ເໜີ້ອັນຂ້າວໜົກ ພສມໂຮງໄປເລີຍ ໄມ່ເປັນໄຮ ເລີຍເອາ
ຫື້ເຄົາມາທາຫນ້າອັກ ພສມກັນອະໄຮກີໄມ້ຮູ້ ທາເສີຍຈົນ
ດຳໄປເລີຍ ລູບໜັງລູບໜ້າໃຫ້ຫາຍອາເຈີນ ຄວາມ
ຈົງກິນເຫັນ; ກິນເຫັນພຶດສື່ໄປຂອ້ອນີ້ ແລ້ວຢັງໂກທກ
ແກມອີກຂ້ອງ ມັນຈະເສີຍຄນ ໄມ່ໄດ້ການແລ້ວ.

รุ่งขันเข้า ไปกินข้าวในครัวตามปกติ แต่
ว่าไม่สบายใจ ต่างคนต่างมองหน้ากัน ไม่รู้ว่าใคร
จะว่าอะไร อาจารย์จะว่าอะไร ประเดิมเดียวเดียว
อาจารย์พุดขึ้นกับอาจารย์อีกองค์หนึ่ง อาจารย์สูง

គីឡូតុនប៊ូមជោះ

กับ อาจารย์พุ่ม ๒ องค์ อาจารย์พุ่มพุดว่า..เมื่อ
คืนนี้ได้ความรู้ใหม่.. อาจารย์สุขตามว่าอะไร อาจารย์
พุ่มบอกว่า..กินเหล้าแล้วเคลียร์ชัวร์การมันไม่มีกลิ่น..
พวกเรายังแล้ว มองตากันให้ญี่เลย เห็นจะแย่.wan นี่
รีบกินรีบล้าง แต่งตัวไปโรงเรียน ไม่ခะไรทั้งนั้น รีบ
ไปเลย.

ตอนเย็นกลับมา อาจารย์เรียกประชุมใหญ่
เทคโนโลยีกันเป็นการใหญ่กวันนั้น ไม่ใช่เทคโนโลยีเพล่าห้อง กัน
ร่างวัสดุสี่ทิศ คันละ ๓ ที่ ๓ ที่ เลยได้รับรางวัล
ไปตามๆ กัน. นี่เรียกว่า เป็นครั้งแรกในชีวิต ที่ได้
ไปลิ้มรสหน้าเม้าเข้าเป็นครั้งแรก จำได้ว่า มันไม่ได้
เรื่อง เม้าแล้วมันไม่ได้เรื่อง. ก็ไม่ได้ดีมต่อไป แล้ว
สมัยเป็นเด็กวัดกีไม่ได้ยุ่งต่อไปในเรื่องอย่างนั้น การ
เรียนกีเป็นไปปกติ จนสอบป้าได้มัธยมสมัยก่อนนั้น
เป็นมัธยมปีที่ ๓ เข้าจัดการย้ายเมืองพัทลุงขึ้นไปตั้ง
อยู่ที่ตั้งเดียววนี้ ย้ายเมือง โรงเรียนก็ต้องย้าย ไปอยู่
ที่วัดประดู่ห้อมที่ศาลาชั่วคราว อาทิตมาก็ต้องไปอยู่
บ้าน.

ตอนนี้เกิดมีอุปสรรคขัดข้อง เกี่ยวกับการศึกษา เพราะว่าคุณไม่ผู้ชายไม่สบายน เป็นโรคบอด ไม่มาก แล้วก็เป็นโรคตามตัว เป็นแพล เป็นแพลลิกุ ลงไปในเนื้อ แล้วก็ไม่มาก ไถนาไม่ได้ อาคม ต้องลาโรงเรียน เพื่อไปไถนา ลาโรงเรียนบ่อยๆ ลาบ่อยๆ มักก็เรียนไม่ทันเพื่อน เมื่อไม่ทันเพื่อนก็นึกในใจว่า อย่าเรียนเลย เรียนไปก็ไม่ทันเข้าแล้ว สอบไล่ไม่ได้มันจะเสียชื่อ เลยบอกโง่มว่า..อย่างนี้ไม่ไหว เลี้ยงความบัง ไถนาบัง ไปเรียนก็ไม่ทันเข้า ถ้าอกตึกว่า.. เสนอขึ้นไปอย่างนั้น โง่มก็ไม่ขัดข้อง เพราะว่าไม่มีใครทำนา มีลูกชายคนเดียว เลยต้องลาออกจากโรงเรียนไปไถนา.

ไกนา ก็ได้เหมือนกัน ไกนานี้ได้บทเรียนว่า การไกนานี้มันลำบากอย่างไร เวลาันนั้นใช้วัว ๒ ตัว เทียมไก่. วันหนึ่งได้ไปปู หักหมด คือว่าคันไก่หัก ทำไม่ถึงได้หัก หัวหมูมันกินดินลึกเกินไป วัวลากไม่ไหว เอาไม่เรียวยตีมันแรงๆ มันกระโดด เลยหัวหมูหลุดจากหางยาม คันไก่หักหมด หักหมดแล้วกลับไปบ้าน บอกโยมิว่า วันนี้ยืนยับหมดแล้ว คันไก่หาง

ယามဟតုဓမ္မတအောင် ထူးချွန်ပြုခဲ့သူများ အမြတ်မြတ် ဖြစ်ပါသည်။

ในการทำงานนี้มีความทุกข์อยู่อย่างหนึ่ง คือ
ว่า พอกินากันมากๆ แล้ว ไม่มีทุ่งหญ้าเลี้ยงวัว
ต้องเอาวัวไปเลี้ยงบริเวณศาลากลาง แล้วโรงพัก
แกะที่ต่างๆ ตั่มราก็คงอยู่เสียเรื่อยๆ นุ่ว่า..อย่ามา
เลี้ยงแกะนี้นะ เลี้ยงจะจับนะ.. เลยลำบาก ต้องพยายาม
หลบค้อยหลีก นึกว่ามันเป็นทุกข์เสียแล้ว เป็นช่วงนา
นี้ เป็นทุกข์เสียแล้ว แต่ก็ทำงานไปอย่างปกติ จนเสร็จ
ฤาษีปักชำ. เมื่อเสร็จฤาษีปักชำแล้วก็ว่าง งานว่าง.

เมื่อยุคราวนี้ง เขามีการแต่งงาน เขามีใบบอกการ กรุงเทพฯ เรียกว่า การดเชิญ บังษ์ใต้ เขาเรียกว่า ใบบอกการ เยียนใส่กระดาษมาว่าจะแต่งงาน ขอเชิญท่านมาร่วมรับประทานอาหาร โยมไปไม่ได้ เพราะป่วย เลยส่งถูกชัยไปแทน ต้องไปทั้งสองบ้าน บ้านเจ้าบ่าวก็ต้องไป บ้านเจ้าสาวก็ต้องไป ชั้นแรกไปกินข้าวบ้านเจ้าสาวก่อน กินข้าวกันแกงไม่ได้กินเนย่างอีน คนที่นั่งกินอยู่หนึ่นเห็นเข้า กะบอกว่า..เอ็งมันໂຕป่านนี้แล้ว กินแต่ข้าวไม่เข้าท่า ต้องกินอ้ายนี้ด้วย.. เลยเอาเหล้ามาให้กิน บอกว่าไม่ได้ กินไม่ได้ กินแล้วอาเจียน ..ถูกผู้ชาย ถูกเมืองลง ไม่กินเหล้ามันจะใช่ได้รี.. มันว่าอย่างโน้นอย่างนี้ ก็เลยกินเข้าให้ กินเข้าไปแก้วหนึ่ง กินรวดเดียวหมดเสยทั้งแก้ว พวกรันนหัวเราะชอบชอบใจ หน้าแดง พอหน้าแดง ในหน้าเลือดฟ้าดี เลยกินต่อไป เสร็จบ้านนั้นแล้วไปกินบ้านโน้น พวกรันนหัวเราะชอบชอบ ยกให้กินเหล้าอีก เลยกินอีกครั้ง คราวนี้กลับบ้านมาถึงอาเจียนอีก อาเจียน โโยมกีบ่นว่า..กินมันเข้าไปทำไม่..

ยอมนี่ไม่ดีม ยอมผู้ชายไม่ดีมเหล้าเลย เมื่อ
สมัยหนุ่มเคยดีม ดีมแล้วมา มาแล้วถูกตำรวจนับ
เอาไปไว้ในกรง ตื้นเข้าขึ้นมาออกจากกรงได้ก็นองก
ว่า ..กู ตั้งแต่บัดนี้เป็นตันไป จะไม่ดีมของมาเป็น
อันขาด.. แล้วไม่ดีมเลย จนกระทั้งตัวตาย เป็นโรค
กูไม่เคยดีม อathamainดีม ยอมกันบ่น แต่ว่าครั้งนั้น

ສຶກສາ ຂົວດອບຂ້າພະເຈົ້າ

ເປັນຄັ້ງທີ່ສອງ ແລ້ວກີ່ໄມ່ດື່ມອົກເລຍ ຈົນກະທັ້ງນຸ່າຫຼື ໄມ
ເຄີຍດື່ມອົກຕ່ອໄປ ມັນເປັນທີ່ເຮັດວຽກນ່ວ່າ ໄມໄຫວ ກິນ
ເຂົ້າໄປແລ້ວມັນເມາ ເມາແລ້ວມັນອາເຈີນ ນີ້ມັນເກີດ
ຄວາມເຄືອດຮອນ ເລັກກີ່ໄມ່ກິນອົກ ໄມດື່ມອົກຕ່ອໄປ

ປິນ້ນຮັມຄວາມວ່າ ທຳນາແລ້ວ ຖຸດັບັກດຳເສົ້າ
ແລ້ວກີ່ເກີຍວ່າ ເກີຍວ່າ ເກີຍວ່າ ເສົ້າ ຂຶ້ນບ້ານເສົ້າຈີ່ເຮັດ
ຮ້ອຍແລ້ວ ກີ່ເຖິວເຊິ່ງ. ໃນຕອນນີ້ລ່ວມແລ່ມຕ່ອ
ອັນຕຣາຍ ເພຣະວ່າເປັນເຕັກຫຸ່ມ ເມືອງພັກລູງນັ້ນ
ມັນຄະເກະກະ ເບື້ນມອບໃນເຮືອງຄວາມເກະກັນ.
ຄົນໃຫ້ລັກໄມ່ເປັນມັນກີ່ໃໝ່ໄດ້ ທຳທ່ານັກເລົງໄມ່ເປັນ
ມັນກີ່ໃໝ່ໄດ້ ມັນຕ້ອງຫັດເປັນນັກເລົງກັບເຂົ້າບ້າງ ແຕ່
ວ່າຍັງໄມ່ໄດ້ຝຶກຫັດລັກຂໍໂມຍະໄຮ ພົດຈັງຫວ່າມັນເໜາະ
ເຂົ້າ ລວງສຸກທີ່ເຄຍເໝີຍເຄຍຕິກັນຄວາກ່ອນນີ້ ທ່ານ
ໄປອຸປິນ້ນ ແລ້ວກີ່ກັບມາ.

ຕອນກັບມາ ເລັດກັບໄປຫຸ່ມ່ອຍ ໄປພົບກັນ
ລວງສຸກ ອີກະຍະໜີ່ ຕອນຫັນນີ້ ຕອນເຮັດວຽກນັ້ນ ມ.ຕ
ດີວ່າກັບບ້ານເພື່ອຈະໄປເອົາສັກຄົງ ໄປແວ່ທີ່ວັດ
ຄູ່ຫາສວຽບຄົງ ຝົນມັນຕົກ ເລັກກີ່ຂຶ້ນໄປທີ່ທ່ານພັກ ໄປເຈອ
ກັນພອດີ ພອເຈອກັນກີ່ເຂົ້າໄປການຕົວສັ່ນຈັງຈັກ ທ່ານ
ກົດາມວ່າ ທຳໄມ່ຕົວສັ່ນ ບອກວ່າ ກລັວ..ກລັວລວງສຸກ
ບອກວ່າ ຖຸໄມ່ໃຊ້ເສື່ອນີ້ ກລັວວ່າໄຮ ວ່າດີເຈັບນັກ..ກລັວ
ທ່ານບອກວ່າໄມ່ຕົວກລັວ ຖຸໄມ່ດີແລ້ວເວລານີ້ ເລັດ
ນັ້ນກີ່ພັກກັບທ່ານ ທ່ານເຂົ້າລົງໄປອານັ້ນ ຕັກນ້າອານ
ເອງ ຮັດຕັ້ງແຕ່ຫ້າ ຖຸສູນໃຫ້ ຖຸພັກງົມພູດພັກວ່າ..ບຸໄມ່
ໄດ້ອານັ້ນໄ້ໃຫ້ມີຫລາຍປັແລ້ວ.. ວ່າຍ່າງນັ້ນ ແລ້ວກີ່
ອານັ້ນໄ້ໃຫ້ເຮັດວຽກ ກີ່ເລີນອອນທີ່ນີ້ນ.

ຮຸ່ງເຂົ້າຂຶ້ນຈະໄປບ້ານ ທ່ານກົດາມວ່າຈະໄປທ່ານ
ວ່າໄຮ ບອກວ່າໄປຂອສັກຄົງ ໄມຕ້ອງໄປ ເອົາສັກຄົງທີ່ນີ້
ກີ່ແສວກັນ ເດີນໄປເປີດທີ່ປີເກີບສັກຄົງ ໄທ້ຫຍົບເອາ
ຕາມໃຈຂອບ ອາຕມາຫຍົບເອາເທົ່າໄຮ ໂຢມຮູ້ໃໝ່ ພົມ
ເອາ ໂ ບາທເທົ່ານັ້ນເອງ ທ່ານຫວ່າເຮົາ ຍື້ມ ດາມວ່າ
ເອາເທົ່ານັ້ນເອງຮີ ບອກວ່າເອາເທົ່ານີ້ກີ່ພົວແລ້ວ ນີ້ສັຍ
ເກຮັງໃຈຄົນນີ້ມັນມີມາຕັ້ງແຕ່ເດືອງ ຄວາມຈົງເອາມາສັກ
໢໦ ບາທ ທ່ານກີ່ໄມ່ວ່າໄຮ ແຕ່ກີ່ໄມ່ເອາ ເອາ ໂ ບາທ
ເທົ່ານັ້ນເອງ ແລ້ວກີ່ເດີນກັບໄປເຮັດວຽກ ໄດ້ເທົ່ານັ້ນ
ພົບກັນໃນຕອນນັ້ນ.

ຕ້ອມາເມື່ອມາອຸປ່ານ ທ່ານກັບມາຄື້ນພັກລູງ

ທ່ານກີ່ສືບຄາມວ່າ ມັນໄປໄຫວ ໂຢມຜູ້ຫຼົງໄປຫາທ່ານ
ບອກວ່າວ່າອຸປ່ານ ໄກນເກີບຂ້າວວ່າໄຮເສົ້າແລ້ວກີ່ອຸປ່ານ
ທ່ານບອກວ່າໄມ່ໄດ້ ຂຶ້ນບ່ອຍໄວ້ມັນຈະເສີຍຄົນ ເວມາ
ໄທ້ງູ້ເລຍ ຕັ້ງພາໄປຫາທ່ານ ທ່ານກີ່ເລຍພາເຕີດເປີດ
ເປີງໄປປິນ້ນໂນ່ນແນ່ ເວລາຈະໄປປິນ້ນີ້ ໂຢມຜູ້ໜ້າ
ກຳລັງປ່ວຍ ທ່ານກີ່ໄມ່ອົກໃຫ້ໄປ ອີກໃຫ້ອຸປ່ານ ຂ່າຍ
ກັນທ່າໄຮໄກນາຕາມເຮືອງ ແຕ່ວ່າຫລວງສຸກໄມ່ຍ່ອມ ທ່ານ
ວ່າຂຶ້ນອຸປ່ານຈະເສີຍຄົນ ມັນຈະເປັນໂຈຮູ້ຮ້າຍ ຈະເປັນ
ໝ່າຍກັນເຫັນເວັດວ່າ ຮູ້ເໜີມັນຕ້ອງເປັນແນ່ງ ລະ ເພຣະ
ວ່າຄ້າໄມ່ເປັນຮັກຫາກຮັບພົມໄໄດ້ ເພື່ອຝູ້ຕັ້ງຫຼັກຈຸງໃຫ້
ໄປລັກໄປໜ່ອຍ ມັນລ່ວມແລ່ມ ທ່ານເລຍເອາໄປເສີຍເລຍ
ພາໄປປິນ້ນ ຄວາມຈົງຈະໃຫ້ໄປເຮັດວຽກຕ່ອງ.

ເມື່ອໄປລົງແລ້ວ ໄມສະດວກໃນກາຈະເຂົ້າເຮັດວຽກ
ກີ່ເລຍອຸປ່ານ ທຳກັບຂ້າວຄາຍພຣະໂຣປົມເຮືອງ ອຸປ່ານ
ໄປສັກ ແຕ່ ເດືອນ ທ່ານກີ່ວ່າ ອຸປ່ານເຊິ່ງ ໄມໄດ້ເຮືອງ
ວ່າໄຮ ໄປເຮັດວຽກທີ່ໂຮງເຮັດວຽກຕົ້ນຕ່ອງຍົນຕໍ
ເກອະ ຈະໄດ້ມີຄວາມຮູ້ເຮືອງຍົນຕໍ ກັບບ້ານໄປຈະໄດ້
ຂັບຮົກຂ່າຍກັບເຂົ້າບ້າງ ທ່ານຕືດວ່າຍ່າງນັ້ນ ໄປກີ່ໄປ
ໄປທຳກັນໃນໂຮງຈາກຫຼຸມຮົກຍົນຕໍທີ່ເປັນຂອງພວກເຂົາ
ກົດາມຂ້າວກັບເຂົາ ທຳກັນກັບເຂົາ ສັກຄົງໄມ່ໄດ້ຫຮອກ
ໃຫ້ບ້າງເລີກງົມ ນ້ອຍງົມ ເຮີກວ່າຄ່ານ້ຳຫາກແພ ທຳໄປ
ສັກເດືອນທີ່ນີ້ ເກີດອາກາມໄມ່ສັນຍາ ບວມທີ່ເທົ່າ ເທົ່າ
ບວມ ມື້ນວົມ ທັນນ້າບວມ ຕ້ອງໄປກິນຍາຮັກຫາ. ຍາ
ໂກືດີ ທ່າວຈັງຫວັດຕຽງ ໄປເປັນໝ່າຍອຸປ່ານທີ່ນີ້ນ ຊ່ວຍຮັກຫາ
ຫາຍ ຫາຍແລ້ວໄປທຳອົກ ທຳອົກເປັນອົກ ຮັກຫາຫາຍອົກ
ໄປທຳອົກ ລົງ ຕ ຮັ້ງ ກີ່ນີ້ວ່າ ວັສນາບາຮມີ
ມັນໄມ່ເໜາະກັບເປັນຄົນຂັບຮົກຍົນຕໍແລ້ວ ເປັນສາຮົດ
ແບບນັ້ນມັນໄມ່ໄດ້ ເຮັດວຽກຕົ້ນຕ່ອງຍົນຕໍກຳໄກກັບເຂົ້າໄມ່ໄດ້
ແລ້ວ ເລີກງົມໄປເຮັດວຽກ..ອອກ ເລີກງົມໄປທຳກັນ.

ມີຄົນມາຂວານ ບອກວ່າໄປກູ້ເກີດຕໍ່ກີ່ວ່າ ມີຄວາມ
ຮູ່ຂານາດ ມ.ຕ ນີ້ ມາການທຳໄດ້ ທີ່ໂນ່ນຄົນເຂົ້າໄມ່ທ່ານ
ຮາຊາກ ເຂົ້າຂອບທຳເໜືອງແຮ່ ເລັກກີ່ໄປເສັນຄວາມ
ຄືດກັບຫລວງສຸກ ທ່ານບອກວ່າໄປກີ່ໄດ້ ເລີຍຫວານເພື່ອນ
ອົກຄົນທີ່ນີ້ຂໍ້ອ່ານຍາປານ ອາຕມານີ້ຂໍ້ອ່ານ ແລ້ວເພື່ອນ
ຄົນນັ້ນຂໍ້ອ່ານ ເວລາໄປໄຫວໄປກັນສອງຄົນລະກີ ມັກມີ
ເພື່ອນຂໍ້ອ່ານ ປ.ຖຸກທີ່ ເວລາຈະມາເຮັດວຽກຫັ້ນຄຽງ
ກົມກັບເພື່ອນ ຂໍ້ອ່ານ ປ.ເໜືອນກັນ.

គិតថង់បាម៉ែវា

ก็ไปลาท่าน ท่านบอกว่าไปได้ ก็เลยไป ไป
นี่ท่านให้เงิน ๑๐ บาท ๒ คน คนละ ๑๐ บาท เสีย
ค่าเรือ ๘ บาท เวลาขึ้นฝั่งเหลือ ๒ บาท เสียค่าเรือ
ข้ามฟากขึ้นไปบนฝั่งอีก ๒ บาท รวมความว่าไป
ขึ้นภูเก็ตนี่ไม่มีสถานศักดิ์ตัวไปเลย เสียค่าเรือหมด
 เพราะท่านให้ไปคนละ ๑๐ บาทเท่านั้น แต่ว่าคนที่
 พาไปนี่เขาช่วยเหลือไปฝากไว้ที่บ้านคนหนึ่ง เป็น
 ชาวกระบี่ ซื่อนายชวน ภรรยาแก่ขอแม่ເຢີນ ทำ
 งานเป็นนักการศalaที่ภูเก็ต อยู่กันสองคนเท่านั้น ไม่
 มีลูกเต้า ก็พาไปอยู่ด้วย.

อาทิตย์นี้มีนิสัยอยู่อย่างหนึ่ง คือเป็นคนไม่
เข้าเกียจ อยู่บ้านใครเขาไม่รังเกียจเพราะชัยัน ไปอยู่
บ้านนั้นตั้นแต่เช้าไปหานั้นให้เข้า น้ำนั้นอยู่ที่วัดมังคล
นิมิต บ้านอยู่อีกถนนหนึ่ง เดินทางจากบ้านไปถึง
วัด บ่อน้ำห่างประมาณ ๒๐๐ เมตร เช้ามืดเวลาปีบ
ไปหานั้นมาให้เข้า ใส่รองเท้า มันจะกีหานกตาม
ใจ ใส่ให้มันเต็ม ไม่พื้นเมผ้าให้เข้า กวาดบ้านให้เข้า
ไม่อุญี่ปั่น เจ้าของบ้านก็พอใจ ให้กินข้าวกินน้ำสะตอ
สนาย อยู่มาได้สัก ๗ วัน เจ้าของบ้านก็คงนึกว่า
มันจะไม่ไหว เลี้ยงคน ๒ คนนั้นมันจะไม่ไหว ภูเก็ต
นี่อาหารแพง ทางานให้ทำเตอะ เลยกีทางานให้.

งานกีดีองานกรรมการที่เหมืองแร่เจ้าฟ้า
เรียกว่าบางอะไรมั้ยนั้น เดียวเนี้ยเรียกว่าเหมืองเจ้าฟ้า ของหลวงอนุภาษาภูเก็ต เข้าไปทำงานที่นั้น ไม่เคยทำงานเหมืองแร่ ทำไม่เป็น พ้อไปถึงจันจอนโกยกดิน เขาเห็นแล้วว่าทำไม่เป็น เมื่อทำไม่เป็น หัวหน้างานที่เรียกว่ากังเด็ก หัวหน้าเขา บอกว่า ไม้ยัต้า ลื้อชือกงซี บอกเป็นภาษาจีนว่าชือกงซี กงซีกินก่าวให้ไปนอนเสีย ไม่ต้องทำละ พากเรา ๒ คนกีดลับมานอนบนเสียที่กงซี นอนเฉย พอตอนเที่ยงเพื่อนผู้เลิกงานกลับมา เอ้า ยังนอนอยู่อึ๊ก蕊 เขานอกให้มาอนอนนี่ กิชือกงซีนี่ บอกว่าไม่ใช่ชือกงซีนะ เขานอกให้กลับบ้าน ไม่ให้งานทำ อ้าว..แล้วกัน แล้วเวลาจะไปทำงานนี่ ซื้อปลากระป๋องไป ๒ กระป๋อง เปิด๑ กระป๋องแล้ว น้ำซีอิ๊ว ๑ ขวดก็เปิดแล้ว เอ! ไม่ให้ทำงานจะทำยังไง ปลาเกี๊ยบดแล้ว กินกันยังไงหมด จะทำยังไง เลยให้เพื่อนกรรมการที่ไม่รู้จักกันนั้นเอาระ

เรากลับแล้ว ก็กลับมาบ้านนั่นอีก พร้อมด้วยปลา ๑
กระปอง ซึ่อิ๊ว ๑ ขวดนะให้เข้าด้วย

อาทิตย์พักกับเข้าต่อไปอีก พักอยู่อีก ๗ วัน
แม่น้ำคุณนันแก้วขยันทำงานให้ หาให้กิจกรรมการ
ทุกที่ เลยก็หาให้อีก เขามีการอบรมภาษา กักหัวเพื่อ
จะเอาไปทำเหมืองแร่ ถมที่บ้างวัด อำเภอกระทุ้
งานนี้คืองานหนาดิน หนาดินไปถมภูเขาไว้อย่างนั้น
โดยไม่มีเครื่องมืออีกทั้งหมดในสมัยนั้น.

อ้ายนี่พ่อทำได้ เลยเข้าไปทำ แต่ว่าเมื่อหาน
ดินครั้งแรกนี่ หานไปแล้วเทไม่เป็น เขากำบไปถึง
เขากะระดิกพรึบ เทลงไปเลย ไม่ต้องวางแผนแล้ว
เทกีละบุ้งกี หัวหน้างานบอกว่า ไม่ได้..ทำอย่างนั้น
ไม่ได้ ต้องเทหันที. เอ..มันเทไม่ได้นี่ อื้า! หัด
เวลาหัด ไม่คานที่หานมันตีหัวเอาบ่อย เพราะไม่
ชำนาญ แต่ว่าหัดจนเป็น ทำได้. แต่ว่าทำไปจนถึง
วันที่ ๒ ที่ ๓ ที่บ่ามันเกิดการด้านมันบวมขึ้นมา
เชียว เพราะไม่เคยหานของหนักอย่างนั้น บวมสูง
ขึ้นมาตั้งคานหานไม่ได้ บ่นปวด แต่ก็ต้องไปหาน
ไม่หานมันก็ไม่ได้อะไรกินซิ ปวดก็ต้องหาน.

ที่นี่เจ้าตัวรอโดยย่างไร ทำให้กรรมกรอีnekide เห็นอกเห็นใจอย่างไร อันนี้ความรู้ช่วยตัว จำไว้ເຄີຍໄປນີ້ປະກາດລູກຫລານ ຄວາມຮູ້ຂ່າຍຕົວເພຣະອ່ານໜັງສືອ ມາກນີ້ ອູ້ທີ່ໃຫ້ຂອບອ່ານໜັງສືອ ແຕ່ທີ່ນີ້ພວໄປຄົງ ວັງນັ້ງກີ່ນົບ ເລຳເຮືອງວ່າໄຮພວກໂກຍດິນພັງ ເລຳໄມ່ຈົບຫຮອກ ເຂົາໄທຫານ...ຫາບຕ່ອ ເດືອງກົມາວັງຫານ ເລຳຕ່ອ ພວກນັ້ນມັນສັງສາ ມັນໄສດີນັ້ນອໍາງ ມັນໄມ່ແກລັ້ງ. ພວກໂກຍດິນນີ້ ຄັມນແກລັ້ງແລ້ວຫານໄມ່ໄວ້ຫຮອກ ມັນໂກຍຈຸນພຸນສູງ ແລ້ວຫາບໄມ່ໄວ້ຈົງຈົງ ແຕ່ວ່າເຂາໄມ່ໄສ່ມາກ ເລຳນິທານໃຫ້ເຂົາພັງ ພອດອນກລາງວັນ ເຖິງຍຸດກິນຂ້າວ ເສົ່ງແລ້ວ ອາດມາໄປນັ້ນໆພັກໄຕດັ່ນໄມ້ ກຽມກາຫາບດິນຕັ້ງມານັ້ນໆລ້ອມເປັນວົງເລຍ ອາຈາຍຈະສອນຫຮຽມ ແລ້ວເລຳນິທານ ມາເຖິງເລຳນິທານບ້ານນັ້ນເມືອນນີ້.

เมืองไทยอิสลามอยู่ที่หลายคัน ไม่มีรู้เรื่องศาสนา
ของตัว อาทิตย์มาเคยอ่านเรื่องพระน้ำปีมะหมัด แล้ว
บอกว่า พากเราอิสลาม วันนี้จะพูดเรื่องพระน้ำปีให้
ฟังกัน แหลม! มากันใหญ่เลย เล่าเรื่องพระน้ำปีว่า

๛ ขัตของข้าพเจ้า

เกิดอย่างไร มาอย่างไร เลยเชียร์กันว่า อย่างนี้ต้อง เป็นอิสลามถึงจะดี มัจฉาชานให้ไปเข้าแขกให้ได้ บอกว่าไม่ได้ ..เป็นพุทธ.. เป็นอิสลามไม่ได้.

วิชาความรู้ที่ได้อ่านหนังสือไว้นี่ ช่วยตัวได้มาก ด้วยการสนทนาระเรื่อง กลางคืนก็เหมือนกัน นอนในกองศิมันหน้าเยือกเย็นเวลาฝนตก ถูกฝนน้ำต้องนอนใกล้กัน ๒ คน เอาผ้าผืนเดียวคลุมห่มกัน เป็นการใหญ่ และวันใกล้กองไฟ มันค่อยอุ่นใจหน่อย ทำไปๆ เพื่อนคนที่ไปด้วยนั้น เกิดไม่สบาย เป็นไข้ ขาแข็งไปข้างหนึ่ง ต้องหามส่งโรงพยาบาล และผลที่สุดต้องส่งกลับบ้าน เดียวเนื้อกรับบ้านญี่ปุ่นเป็นครูใหญ่ เพื่อนคนนี้ไปสอนอยู่โรงเรียนตำบลไทรบุรี อาตามาไปทดสอบกิจกรรม สร้างโรงเรียนไว้หลังหนึ่ง เมื่อหลายปีมาแล้วที่นั่น เพื่อนเป็นครูใหญ่ที่นั่น.

เมื่อเพื่อนกลับเสี้ยและอาตามาก็อยู่คนเดียว อยู่ไปจนเข้าคอมพิวเตอร์และงาน ไปไหนดีล่ะ... อาตามานี่ขอบวัดภูเก็ต กไปวัดซึ่ไปอยู่ที่วัดเหนือ วัดจรรงสรรค์ มีพระawanครุฯ ชื่อท่านเที่ยบอยู่ในโบสถ์ เลยไปฝากเนื้อฝากตัวเป็นศิษย์ของท่าน คืนเข้าวัดโนบส์ กวาดบริเวณโนบส์ ตักน้ำใส่อิงจั๊กที่ฉันเรียบร้อย ท่านก็ส่งสาร ให้อยู่ด้วย เวลากินอาหารเสร็จแล้วก็ว่าง ก่อ่านหนังสือธรรมะ หนังสือของท่านมีให้อ่านทั้งนั้น พุทธประวัติ นวโภวทาก แม้แต่คำน้ำด้วยไม่ได้คิดจะบราชท่องเล่นๆ... เอสาหง... ยุลฯ นี่ท่องตั้งแต่ไม่คิดจะบราชนั้น ท่องไว้เล่นๆ เท่านั้น อยู่เปล่าทำไม ท่องไปเรื่อยๆ ถ้ามีเวลาว่างก็ไปสมอสรเจก อ่านหนังสือพิมพ์ เขามีหนังสือพิมพ์หลายๆ ฉบับ ก็ไปอ่านกับเขานั้นนั่น ไม่ชอบไปเที่ยว ดูหนังดูละครนานๆ ไปปลูกต้นไม้ คืนแรกของโปรแกรมไม่ดู คืนสุดท้ายละก็ไปลับ เพราะคนมันน้อย นั่งสบายดี ไปดูกับเขานั่น.

การเที่ยวเตร่ในเรื่องเหลวไหล คุยกันว่า ไม่เคย..ไม่มี เพื่อนชวนไปเที่ยวสนุก ไม่ไป..ไม่เอา บอกอย่างนั้นเราไม่ชอบ เดียวมันจะเกิดยุ่ง เป็นโรคเป็นภัยขายหน้ามนุษย์ทั้งหลาย แต่ว่าชอบอ่านหนังสือ ชอบอยู่กับพระกับเจ้า อยู่ที่วัดนั้น ว่างๆ มีงานที่ไหนก็ไปทำ.

คราวหนึ่ง ไปทำงานเข้าทำ งานที่แผนกสุขภาพนิเวศ งานไม่มี มีแต่งานโกยขยะขึ้นรถบรรทุกขยะ อี..เอา พรุ่งนี้มาทำได้ แต่ว่าเกณฑ์ ชั้นต่ำนั้นยังไม่ถึงอย่างนั้น พ่อว่าไปทำงานเที่ยว โกยขยะได้แล้วนี่ กับไปถึงวัด ก็มีคนบอกว่าอย่าไป โกยขยะเลย มันสกปรก ไปทำงานที่สวนยางตีกว่าถางหญ้า ดายหญ้า เลยไม่ต้องโกยขยะ ยังเสียดายอยู่ที่ไม่ได้โกยขยะ ถ้าได้โกยสักหน่อยก็จะดีเหมือนกันแหลก จะได้เขียนไว้ในประวัติว่า เจ้าคุณปัญญาเน่คาย โกยขยะสุขภาพนิเวศ แต่เมื่อไม่ทันได้โกย เลยมันขาดไปหน่อย.

ที่นี่ก็ไปทำงานสวนยาง สวนยางนี้เป็นของพระพิทักษ์ชนบุรี เจ้าของสวนอยู่บ้านม้าภูเก็ตนั่นแหลก ไปทำ กถางหญ้า วันละ ๙๐ สถาค์ กินของเราเอง ต้องหาข้าวสารไปหุงกิน ทำกัน ก็ไปทำกับเข้า ทำไปได้ประมาณสัก ๒ เดือน วันหนึ่งถางหญ้าเพลิน หญ้าคามันมาก มีดียวabeenขอ งเหเมื่อนเดียว ถางเพลินไปเลยตัดต้นยางต้นเท่านั้น ก้อยขาดไป ๕ ตัน พอกขาดไป ๕ ตัน เช้าปรับตันละ ๑ บาท นึกในใจว่า ภูมันแย่ ได้วันละ ๙๐ สถาค์ นี่ถูกปรับไป ๕ บาท ตันละ ๑ บาท นีมันก็ ๕ บาท เช้าไปแล้ว เราจะเอาเงินที่ไหนเสียค่าปรับ ก็ต้องหักเรื่อยไป เลยเห็นว่ามันไม่ยุติธรรม เพราะว่าเราก็ไม่ได้แกลงตัดอย่างนั้น จะเอาแพงอย่างนั้น มันไม่ยุติธรรม นึกในใจว่าไม่ไหว ออกดีกว่า เลยลาออก.

ลาออกจากลายเป็นคนว่างงาน ไปอยู่วัดชาร์ต่อไป น้ำหลวงเที่ยงก็ยังใจดีอยู่ ตอนหลังเมื่อบวชแล้วก็อยากจะไปกราบ แต่ว่าพอไปถึงได้ข่าวว่าท่านมรณภาพเสียแล้ว ก็เลยไม่ได้กราบท่าน.

ที่นี่ก็ไปอยู่ที่วัดอึก อยู่วัดต่อมา ก็ไปทำงานเหมือนแรฟรัง ก็ไม่ได้ทำสมงเสเมียนอะไรกับเข้า หรอก เป็นกรรมกร เรียกว่า งานจับกัง จับกัง นี่แปลว่างาน ๑๐ อย่าง งานจิบากะ เดียวไปโกยหินเดียวไปชุดท่อ ไปยกอ้ายนั่นยกอ้ายนี่ ...งานจับกังหัวหน้างานเป็นคนจีน แต่ว่าใจดี ไม่ดูไม่ร้าย ทำงานนี้อยู่อีกประมาณ ๒ เดือน ว่างงานอีกแล้ว งานเป็นกรรมกรไม่มี ก็มาอยู่วัดอึก.

๔๕• หัวตอนข้าพเจ้า •๔๖

ที่นี่เกณฑ์ชาติชาติจะดีแล้ว วันหนึ่งมีพระชื่อสมุห์ช่อง ท่านสั่งบุญไปแล้ว มาบอกว่า..บ่นเอี้ย! ไปเมืองระนองไหม? ท่านพระครูท่านต้องการเอาเด็กไปเป็นครู อ้า..เกณฑ์ชาติ ท่านจะดีแล้วคราวนี้ จะได้มีต้องเป็นกรรมกรแล้ว จะได้ไปเป็นครูกับเขาเสียที อาทิตย์บอกว่า เอาครับ ท่านก็เลยพาไปหาท่านพระครูพิพัฒ์スマาร์ท เวลาหนึ่นเป็นเจ้าคณะ อำเภอกระทุก ภูเก็ต เวลาหนึ่นเป็นเจ้าคณะจังหวัดระนอง ยังอยู่ เจ้าคูณรังคินัย ยังอยู่เดียวหนึ่ง พาไปฝากเนื้อฝากตัว ให้ไปด้วย มีพระเนตรในวัดขอรบกวน ไปก็อยู่ไม่ได้ ท่านพระครูท่านเข้มงวดกวัดขัน ท่านดื่นแต่เข้า เรายืนไม่ทัน..ท่านด่า อ้อ! ไม่ลำบากอย่างนี้รู้แล้วมันทำง่าย ท่านดื่นเข้าเรารถีก่อนท่านอึก ให้ท่านเห็นว่าเรามันขาดใจให้เมื่อกัน แล้วก็เลยบอกว่า อ้วจะอยู่ให้ดู เลยก็ไป.

คราวนี้เมื่อไปแล้ว ท่านบอกว่าเดี๋ยวก่อนฉันจะไปปันังสัก ๙ วัน เมื่อกลับมาแล้ว ท่านบอกว่าวันนั้นก็ให้มาพน ถึงวันนั้นไปนั่งรออยู่ที่วัด วัดที่ท่านอยู่ ไปแต่เช้าเพื่อรอพน อย่าให้มันสาย ให้ท่านเห็นว่าเอาใจใส่.

พอตอนท่านออกมาก็เจอกัน เออ! พรุ่งนี้จะลงคงครัว ช่วยความครัวหน่อย ตักน้ำใส่ไอ่งเก็บถวยมาเรียงเป็นถาดๆ ทำความสะอาด ตักน้ำเดียว ตักน้ำใส่โ่อง ๕ โ่อง ปอภูเก็ตนี่มันลำบาก โยมไม่เห็น น้ำมันลึก กว่าจะได้นมันลำบาก ตักเต็มโ่อง ตักเสร็จแล้วเอาถ้วยมาใส่ถ้วยไว้ คนจะได้มาใส่อาหาร. ใส่ไว ๕๐ ถาด วางไว้เรียบร้อย เสร็จแล้วมาเรียนท่านว่า เรียบร้อยแล้วครับพน ไปดูว่า อ้า.. ใช้ได้แล้วอนที่ไหนล่ะ บอกว่าไปนอนวัดเหนือ พรุ่งนี้มาแต่เช้านา.

อาทิตย์มาถึงวัด ท่านยังไม่ตื่นเลย /man> หัวบันไดแล้ว พอดื่นเปิดประตูมา ฮี..มาแล้วรี ชอนใจ บอกว่าชั้นดี มาถึงก็จัดงานจัดการ วางสำรับใส่กับข้าวสำหรับเลี้ยงพระ เลี้ยงชาวบ้าน เลี้ยงเขา เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงรับประทาน รับประทานเสร็จแล้วล้างกันเป็นงานใหญ่ ตั้งหลายชั่วโมง ล้างเสร็จเก็บเข้าที่เรียบร้อยตามเดิม เสร็จแล้วไปรายงาน

บอกว่าทำเสร็จแล้ว ท่านไปดูอีก เออ..เรียบร้อยพรุ่งนี้ลงเรือไประนองด้วยกัน ท่านเสียค่าเรือให้ ก็เลยไปลงเรือ ลงเรือไประนอง เวลาหนึ่นจำได้ว่า เป็นเดือนพฤษภาคม เดือน ๖ ข้างแรก ลมแรงคลื่นแรง พอลงเรือออกจากอ่าวภูเก็ตเท่านั้นแหละ มันถูกคลื่นใหญ่เลี้ยง มาไม่ได้สัก ไม่ได้กินอาหารในเรือ ไปขึ้นผึ้งระนองแล้วก็มาลูกคลื่นไปหลายวัน พอยไปถึงวัดก็อยู่เป็นศิษย์วัด เพราะจะไปเป็นครู.

ท่านอาจารย์ก็เลยเรียกว่า “ครู” ตลอดเวลาครูภาคชัย ครูเทกระโนน ครูถางหญ้า แม่..ครูนี่มันแย่ ยังไม่ได้เป็นครู แต่ว่าเรียกว่าครู ใช้ครูเสียทุกอย่าง ทำทุกอย่างเรียบร้อย ตื่นเข้าทุกวัน ตื่นก่อนท่าน ไปถูกภูภิกก่อนตั้งแต่ท่านยังไม่ตื่น ถูแล้ว พอยตื่นก็กลับลุย เกระโนนสะอะด บัดกวาดเรียบร้อย นิสัยมันเป็นอย่างนั้น ถือหลักเกณฑ์ไว้ในใจ ไปอยู่ที่ไหนไม่ให้เขาเดือดร้อน ทำงานทำไปๆ ก็ยังไม่ได้เป็นครู.

วันหนึ่งกินอาหารกลางวันเลี้ยงเพลเสร์ แล้ว ท่านก็ถามว่า ครูบัวชเธรอาใหม่? ถามมาเฉยๆ ไม่มีปีมีชุ่ยอะไร ถามว่าบัวชเธรอาใหม่? เวลาหนึ่นอายุมัน ๑๘ แล้ว บอกว่า เอาครับ โภนหัวเดียวนั้นเลย โภนหัวเลย. เกราะพดที่ได้ท่องไว้ก่อน ถ้าไม่ท่องไว้ก่อนมันคงจะแยก. นี่ได้ท่องไว้แล่นๆ ก่อนแล้ว.

พอบอกว่าอาใหม่ เอาเลย ไปโภนหัวบัวชุ่ยผู้ผ้าขาว ไม่มีใครในกระบวนการ มีแม่ซี ๒ คนเท่านั้น แม่ชีคนหนึ่งแก่ อายุ ๘๐ ชื่อแม่นวลด แล้วลูกแม่ชีนวลดอกคน เป็นแม่ชีเหมือนกันนั้นแหละกระบวนการแห่ง เรียกว่าเข้าโบสถ์ ไม่ได้เรียนรอบโบสถ์อะไร เข้าไปในโบสถ์ แต่ที่นี่เพื่อคนหนึ่งมีสายสร้อยห้อยคอ บอกว่า เอี้ย..นาคคือเปล่า เอาสายสร้อยแขวนหน่อย เอี้ย..จะบัวชุ่ยแล้วจะไปแขวนทำไม้ แขวนหน่อยๆ เลยให้สายสร้อยแขวนเสียสายหนึ่ง ความจริงไม่เคยแขวนสายสร้อยกับเขา ตั้งแต่เด็กๆ มาถึงไม่เคยชอบใช้ ถ้าเข้าให้บุญผ้าให้หนึ่งผ้าใหม่นี้ ต้องพับไว้ใต้ที่นอนให้มันยุ่ยเสียก่อนจึงเอาไปบุ่ง มันเป็นอย่างนี้ มันแปลกมนุษย์อยู่หน่อยเรื่องนี้ คือไม่ชอบ

ສັບຕະຫຼາມຫ້າພເຈົ້າ

ໃຊ້ຂອງໄທມ່າ ກັບເຂົາ ເລຍເຂົາແຂວນສາຍສັຮອຍ ປະເດືອຍເດີຍ ແລ້ວກີ່ເຂົາວິວ ບວຊແລ້ວກີ່ຢູ່ວັດນັ້ນ.

ໃນພຣະນັ້ນແລະ ຄຣຸໃຫຍ່ລາວອກ ກີ່ເລຍໄດ້ເປັນຄຣູ ອວນຈົງເປັນຄຣູນີ້ເຄີຍນີ້ກັດຕັ້ງແຕ່ເນື່ອເດືອຍ ເຄີຍນີ້ກວ່າ ເຮົາໂຕຂຶ້ນຕ້ອງເປັນຄຣູ ທໍາມີຈຶ່ງໄດ້ນີ້ກອຍໆຢ່າງນັ້ນ ເພົ່າວ່າເຫັນຄຣູໄມ້ຖຸກທີ່ມີວິ່າ ໄມ້ຖຸກດຸ ມັນສນາຍນີ້ໃນໃຈຍ່າງນັ້ນ ນີ້ກວ່າ ຖຸໂຕຂຶ້ນຕ້ອງເປັນຄຣູ ເລຍໄດ້ເປັນ ເປັນຄຣູໃຫຍ່ ເປັນຄຣູນ້ອຍ ເປັນກາຣໂຮງໄປດ້ວຍໃນຕ້ວ.

ແລ້ວໂຮງເຮັດໃໝ່ໄໝ່ເປັນພິສມັຍຂອ່າໄຮ ເປັນໂຮງມຸງຈາກ ໄມ້ມີຝາກັນ ມີຖຸກກຽດຕີທ່າງໆ ໄມ້ໄຫວ້ເຂົາໄປໄດ້ເຫັນນັ້ນເອງ ມີເດີກ ๓ ຂັ້ນ ປ.๑-ໜ-๓ ຮຳມແລ້ວ ຕັ້ງ ດັນກີ້ຕ້ອງວິ່ງສອນ ສອນຂັ້ນນັ້ນນິດ ສອນຂັ້ນນີ້ທີ່ນ່ອຍ ວິ່ງກັນຍູ່ໃນທັ້ນແຄບນິດເດີຍ ສອນໂຮງເຮັດໃໝ່ ເຮັດນັ້ນສອນນັ້ນທີ່ມີກົດຕົກ ເພົ່າວ່າຢູ່ງ່າກັນສອນເດີກ ໄປສອນນັ້ນທີ່ມີໄດ້ ປີ້ຫ້າເຮັດໃໝ່ ສອນເດີກໄປດ້ວຍ ເຮັດດ້ວຍ ກີ່ສອນນັ້ນທີ່ມີໄດ້ ສອນໄດ້ເອາດເລີຍໄດ້ທີ່ ๑.

ເວລາໄດ້ທີ່ ๑ ນີ້ ມີທັນມັນພາລູກເກີດ ພຣະຫວັງເກີດອົງຄົກທີ່ນີ້ຂຶ້ນ ພຣະແວວ ໄດ້ທີ່ ๑ ເໜີອັນກັນ ແຕ່ວ່າແພັດມາຕຽງໃໝ່ ຕຽງກະຫຼຸນ່າງເອງ ເຂົາເວົາ ກະຫຼຸນ່າອ່ານ ຮັງວັລທີ່ ๑ ມີ ๒ ອົງຄ ເລຍໄທເຂົາກະຫຼຸນ່າມ່າອ່ານ..ອ່ານ..ກີ້ສູ້ອຳຕາມາໄມ້ໄດ້ ເຂົາໄທແຕ່ງກະຫຼຸນ່າວ່ານ ສີ້ຍາ ໂລກວາຫຼຸມໃນ - ອ່າຍ່າເປັນຄນອກໂລກ ອາຕມາ ແຕ່ງເສີຍສາຍເລຍ ພວເຄມາອ່ານແລ້ວ ເຈົ້າຄຸນແກນຂັ້ນມຸນື້ ເຈົ້າວ່າສັດສົມພັນຮວງຕີ ເປັນແມ່ກ່ອງ ບອກວ່າຂໍ້ອົບ! ຕ້ອງໃຫ້ອົບນີ້ ກະຫຼຸນ່າເຂົາແຕ່ງດີມາກ ເລຍໄດ້ທີ່ ๑ ໄດ້ຮັບຮ່ວມວັນພາພິກາຕັ້ງເຮືອນນີ້ ຂອງພຣະຍາມອຣທັກດີ ປະສິທິທີ່ (ພ່ວງ ບຸນນາຄ) ເປັນເຈົ້າເມື່ອງກູ້ເກີດເວລານັ້ນ ໄດ້ຜ້າໄຕຮ່າຍ ໃຫ້ກັນພາພິກາ ๑ ເຮືອນ ກີ່ເປັນເຮືອງກຸມືໃຈວ່າໄດ້ຮັງວັລ.

ອູ່ທີ່ຮ່ອນອ່ອມາ ເປັນຄຣູຢູ່ ພອດເອົາຢູ່ຮັບບວຊ ២០ ປີ ຄຸນໂຍມຜູ້ຫຼູງສັ່ງໄວ້ ບອກວ່າ..ໄປໃຫນແມ່ໄໝວ່າ ແຕ່ອ່າຍຸຮັບບວຊຕ້ອງກັບນັ້ນ ກົມານັ້ນບວຊນີ້ຄົງຄຳສັ່ງນີ້ອູ່ທີ່ລົດເວລາ ວ່າອ່າຍຸ ២០ ຕ້ອງໄປບວຊໃຫ້ແມ່. ທີ່ບວຊເປັນສາມເແຮນນີ້ໄມ້ຄືດ ໄມ້ເຂົາບັງຍື້ ແຕ່ ຕ້ອງໄປບວຊພຣະໃຫ້ແມ່ ເລຍໄປລາອາຈາຣຍື ບອກວ່າຈະ

ຕ້ອງໄປບວຊແລ້ວ ຈານຄຣູໄມ້ລາອກ ເພຣະຄືດວ່າຈະກັບມາອີກ ແຕ່ວ່າ... ຂອໃຫໂຍມຟັງຕ່ອໄປ....

ພອໄປຄື່ນນັ້ນທີ່ພັກລຸງໄດ້ ៥ ວັນກົບວິພະເລຍໄມ້ໄດ້ມີງານຂອ່າໄຮຮູ່ຮາຕາມແບນທີ່ເຂົາທຳ ເມື່ອພັກລຸງນີ້ດັບວິຫຼຸກນີ້ມັນໃຫຍ່ ອີ່ຢ່າງນັ້ນຍົດຕ້ອງລັມວັດຕັ້ງນັ້ນ ຕ້ອງມີເຫັນເຄື່ອນສັກ ២-៣ ໃຫ້ ຄົງຈະມີຂຶ້ນເສີຍງ. ອວນຈົງໂຍມກົດຍອນຍ່າງນັ້ນ ແຕ່ຕອນຫລັງໂຍມໄມ້ຂອນ ເລຍໄມ້ມີອະໄຣ ບວຊຈ່າຍໆ ບວຊເລົຈແລ້ວຄືດວ່າຈະກັບຮະນອງ ແຕ່ເພື່ອນທີ່ຂໍອແບ່ນນີ້ ເຮົາເຫັນເກີບຂ້າວເກີບຂອງຈັດເນື້ອຕົວຍູ່ ດາມວ່າຈະໄປໃໝ່ໃປນົມຄຣູ ພຽງນີ້ອ້າວ້າ..ໄປດ້ວຍ ນີ້ຂຶ້ນມາຍ່າງນັ້ນເອງແລະ ຈະໄປດ້ວຍ. ໄປທໍາໄນ ກີ່ເຮົາໄປທໍາໄນລະ ໄປເຮັດນັ້ນສື້ອ ພມກີໄປເຮັດດ້ວຍຊື້; ໄປໄມ້ໄດ້ ໄມ້ມີທີ່ຈະຍູ່ ຂ່າງມັນເກອະໄປກີແລ້ວກັນ ເລຍກີເຂົ້າຈົດທຸກ່ານໄປກາຮະນອງວ່າລາວອກໄມ້ເອາແລ້ວ ຈະໄປເຮັດນັ້ນສື້ອເມື່ອງນົມຄຣູ ຈະໄປເຮັດນາລີ ກີ່ເລີມມານຄຣູ ມາທັ້ງໆ ທີ່ໄມ້ຮູ້ວ່າຈະມີທີ່ຊັກຫວ່າຮູ້ໂມ່.

ໄປຄື່ນເມື່ອງນົມຄຣູ ກີ່ໄມ້ມີທີ່ຈົງຈຸ ໃນວັດທີ້ ພຣະຫາດນີ້ໄປມີທີ່ນິ່ນອນແລ້ວ ກີ່ເຖິງເດີນຫາ ເດີນໄປເດີນມາມີກົງຫຼູງທັງນັ້ນ ຂ້າງບົນມີຄົນຍູ່ ແຕ່ທົ່ວະເບີຍງໄມ້ມີຄົນ ມັນເລັກເຫຼືອເກີນທົ່ວະເບີຍນັ້ນ ອາຄາມາອນນີ້ ເທົຈະດຳໄຟໂນັ້ນ ມັກັນຝານ້ພອດີ ຄ້າຈະກາງແຂນຍ່າງນີ້ໄມ້ໄດ້ ທັ້ນມັນແກບ ກາງໄດ້ເພີຍແຕ່ຄອກເຫັນນັ້ນເອງ ແລ້ວກີ່ນອນຍູ່ໃນຫັ້ນນັ້ນ.

ອາຄາມາຍູ່ໃນຫັ້ນນັ້ນ ២ ປີ ເພື່ອນທີ່ມີທີ່ອູ່ນັ້ນຍ້າຍ ៣ ຄັ້ງ ເດີວ້າຍ້າຍໆ ອາຄາມາໄມ້ຍ້າຍ ອູ່ມັນໃນຫັ້ນນັ້ນແລະ ຂ້າງບົນສາມແນວຍູ່ ພຣະຍູ່ຂ້າງລ່າງ ເນັໂຄງໂຍ່ຂ້າງບົນ ຂໍ້ສາມແເນັໂຮເຮັນ ເວລານີ້ກີ້ອາຍຸຮັວກັນ ອວນຈົງເຮັດນັ້ນດ້ວຍກັນ ແຕ່ແກໄມ້ໄດ້ບວຊເຫັນນັ້ນ ກວດຊ້າຍໄສ່ຖຸກທີ່ ກວດໃຫ້ມັນລົງໃນຫັ້ນອາຄາມາທຸກທີ່ ກີ່ທຳເລີຍໄມ້ຮູ້ໄມ້ຂໍ້ ຂ່າງເຂົາເກົຂະກວດກີ້ກວດໄປ ເຮົາໄມ້ສົນໃຈ ເຮັດນັ້ນສື້ອ ກີ່ເຮັດ ເຮັດນັ້ນທີ່ມີກົດຕົກ ທີ່ວັດທີ້ພຣະຫາດໄດ້ເຮັດນັ້ນກົດຕົກໂດຍໄດ້ທີ່ນັ້ນ.

ຕອນໄດ້ນັກຮຽມຂັ້ນໂທນີ້ ເຮັດເປັນນັກເທັນ. ກາງທີ່ຈະເວີ່ມເປັນນັກເທັນນັ້ນ ນ່າງໆ ອື່ນວ່າ ຍັງເທັນ ກັບເຂົາໄມ້ເປັນຫຮອກ ແຕ່ວ່າໄດ້ນັກຮຽມໂທ ແລ້ວໄປເຮັດ

๔๖ ข่าวบ่งช้าพยาเจ้า

พระป้าวิโมกข์ให้ได้ เพื่อสอบธรรมชั้นเอก มีพระองค์หนึ่งบอกว่า คุณท่องป้าวิโมกข์ไปท่องที่วัดปากนคร ดีกว่า วัดปากนครมันไม่ลำบากเรื่องบินทางอากาศ ยืนแห่งเดียวคนมาใส่เต็มบาร์ แล้วอนห่องสาย เลยไปที่นั่น.

วันนั้นเป็นวันพระ ๘ ค่ำ ญาติโยมมากันหลาย อาทิตยามาว่ามาทำไว้ ..มาพังเทคโนโลยี.. โครง เทคโน.. ท่านเหละเทคโนโลยี! เทคโนไม่เป็น.. ใช่, ได้ นักธรรมโถแล้ว มันต้องเทคโนโลยีได้. เอ? ถ้าจะแยก บอกตัวเองว่ามันจะแยกนา เขาก็เกตเวย์ให้ขึ้น ธรรมสถานเทคโนโลยี.

พอขึ้นนั่งบนธรรมสถานจับพัดให้ศีล มันสั่น เอาเลี้ยงไว้ม มันสั่น สั่นจนธรรมสถานไหว้เสีย นะ ใช่.. ทำไปอย่างนั้น แต่ก็ให้ศีลได้ นะโม ตั้งสะ กะตะกะะโต ก็ว่าไปได้ ให้ศีลเรียบร้อย แล้วก็เทคโนโลยี ทั้งๆ ที่สั่นอย่างนั้นแหล่ เทคโนปูรู้ดีไปเลย ไม่รู้ว่า อะไร ว่าไปได้ ญาติโยมบอกว่าเทคโนโลยีล่อ ฉันไม่รู้ ว่าเทคโนโลยีเรื่องอะไร. แต่เขาก็ฟังสนุกไปเลย; นี่เป็น ครั้งแรก.

ต่อมาวันหนึ่งเข้าหาพระเทคโนโลยี ที่วัดหน้า พระลาน ใกล้ๆ แกรนด์. พระมหาพลดอยถามว่า บ้าน ไปเทคโนโลยีกับเหาหน่อยได้ไหม? เทคโนคุ้นหูกะ เทคโน อย่างไร บอกว่า ถ้ามตอบกันซิ คุณหนึ่งถ้า คุณหนึ่ง ตอบ. แล้วจะให้ผิดตอบหรือผิดถ้า คุณหนึ่ง? ให้ตอบ เอ้าได้ ..ถ้าอย่างนั้น ก็ไปเทคโนโลยี.. พอดีวันเทคโนโลยี เทคโนคุ้มมันต้องารัมภากذا ต้องว่าหน้าธรรมสถาน เอ? ว่าไงล่ะ เลยไปขอหนังสือ“คู่มือนักเทคโนโลยี” มา เอามา อ่าน ท่ามันจะว่าไม่ได้ มันเพิ่งหัด เขียนดีกว่า คัด ใส่ใบลาน ไปถึงก็ว่าพระพรังไปอย่างนั้น เพราะ คัดเอาของเขามา ไม่ได้ว่าปากเปล่า ว่าได้เรียบร้อย ตอนลงก็ว่าอึก ก็คัดไปด้วย. ตอนต้นๆ ตอบมันไม่ ยากอะไร เทคโนเรื่อง“บุญกิริยาวัตถุ ๓” ท่าน ศีล ภารนา. องค์โน้นก็ถ้าว่า ท่านคืออะไร ท่านคือการ ให้ ก็ตอบไปอย่างนั้น มันจะยากอะไร เราเรียนมา แล้ว ตอบคล่องไปเลย. ตอนขึ้นก็ต้องลงก็ดี คุณ ช่วยว่า ท่านบันทึกนี่ ความจริงตัวเองมันยัง รู้ว่า มันไม่ได้ความอะไร.

แต่ว่าที่เมืองนครฯ นี่ดือย่างหนึ่ง นครศรี ธรรมราชนี่ โอมไม่เคยไป มีพระธาตุอยู่ รอบๆ พระ ธาตุมีวิหารคด เรียกว่าระเบียง ระเบียงวิหารคดนี่ เป็นที่ฝึกนักเทคโนโลยี เพราะว่ามีธรรมสถานมาก โอมตั้ง ธรรมสถานไว้ บางธรรมสถานมีคนพัง ๓ คนเท่านั้น เอง บางธรรมสถาน ๕ คน บางธรรมสถาน ๑๐ คน บางธรรมสถาน ๒๐ คน.

นักเทคโนโลยีใหม่ๆ ก็ไปเทคโนโลยีธรรมสถาน ๓ คน ก่อน เหมือนฝึกได้บันไดดาวา อย่างนั้นแหล่ ได้ บันไดดาวาของการเป็นนักเทคโนโลยี. ไปเทคโนโลยีธรรมสถาน ชนิด ๓ คน ๕ คน ค่อยก้าวขึ้นไปโดยลำดับ แล้ว ไปเทคโนโลยีธรรมสถานที่ติดกับองค์พระธาตุ ๓ ธรรมสถาน นั่นคนมาก. อาทิตย์ไม่ได้ได้ลำดับอย่างนั้น เอกกิจอาชีว์ใหญ่เลย ขึ้นยอดเลย ไปเทคโนโลยีธรรมสถานติดเริง พระธาตุด้านตะวันออก ไปเทคโนโลยีธรรมสถานเก่าโบราณ ขึ้นไปนั่ง แล้วถือหนังสือไปอ่านก็ได้หนังสือแบบ ธรรมดานี่แหล่ วันไหนคิดอะไรไม่ออกก็แบกหนังสือ ไปอ่าน โดยพังดูพระพรัง ก็ใช้ได้.

ต่อมา เมื่อเข้าฟังกันแพ่หลายขึ้น วันหนึ่ง คนปฏิบัติงานรับใช้ท่านหญิงกลาง เข้าเรียกท่าน กลาง ณ นคร. บ้านท่านกลางนี้มีเทคโนโลยีตลอดพระรา องค์หนึ่งเทคโนโลยี ๓ ครั้ง ยกที่หนึ่ง โอมนั่นมาฟังแล้ว ก็ชอบใจ ไปเล่าให้ท่านกลางฟัง ท่านกลางอยากรฟัง เลยก็ต้องไปเทคโนโลยี ที่นี่ต้องเทคโนโลยีปฏิภานแล้ว ก็เทคโนโลยีได้คล่อง เพราะเทคโนโลยีหลายกันแท้แล้ว ไปถึง เทคโน ยกบ้านท่านกลางนี่ ท่านมีเทียนเล่นใหญ่เบื้องเริม. ถ้าเทคโนโลยีเทียนไม่晦ดท่านว่าหน่อยไป ถ้าเทียน晦ด แล้วเทคโนโลยียังไม่จบ ท่านว่ามา ก็ไป ว่าอย่างนั้น เทคโน ยะก. บอกว่าไม่เป็นไร เรามันเทคโนโลยีจบพอตีกับเทียน ทุกที่ อาทิตย์เทคโนโลยีให้จบพอตี. พอดีเทคโนโลยีก็ต้องเทียน ไปด้วย ว่าไปด้วย พอดีเทียนดับก็จบพอตี ท่านกลาง ช่วยว่า เทคโนพอตี ให้พอตีกับเทียน ไม่ใช่เรื่องอะไร แล้วก็เทคโนโลยี ๓ กันท์ยก แล้วได้เทคโนโลยีบ่อยๆ ค่อย เทคโนมากขึ้น.

ต่อมา ก็ไปเทคโนโลยีใกล้ๆ ไปเทคโนโลยีทางเข้า เรียกว่าทางหนึ่งของเมืองนครฯ ทางทิศตะวันตก มีภูเขา เรียกว่าวังไทรคีริกัน ดินดอน ท่าดีทั้งนั้น

គីឡូតុនប៊ូជាមួយ

มีส่วนที่เรียน สวนพฤษเยօะ ไปเทคโนโลยีกอลอกไป
เทคโนโลยีย่างนั้นก็เป็นนักเทคโนโลยี เทคโนเรืออยู่ ไป เวลา
ได้นักธรรมโท เรียนนักธรรมเอก ก็เป็นนักเทคโนโลยีเรื่อย
มา เทคโนไม่หยุด เทคโนเรือยไปในที่ต่างๆ เริ่มเป็น
นักเทคโนโลยีย่างนี้.

เมื่ออยู่เมืองนครฯ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ต่อ
กับ ๗๖ เวลาันนี้มีพระฝรั่งมาเมืองไทยองค์หนึ่ง
ชื่อพระโภගนาถ. มาถึงหนังสือพิมพ์ลงข่าวเกรียง
กรา瓦 อาทมาเป็นคนชอบอะไรเกรียงราวยญี่ปุ่นสมัย
นั้น พວอ่านเสร็จแล้วใจมันคิดขึ้นมาเชียว ต้องไป
กับพระโภගนาถ. จะไปเผยแพร่พระศาสนา ความจริง
เป็นความคิดเด็ก.

สมัยนั้นยังเด็ก อายุเพียง ๒๑-๒๒ ยังเด็ก
อยู่ ไม่รู้อะไร อยากรู้ไป เลยเที่ยวไปเดินพุดในวัด
ว่า เราต้องไปครัวนี้แน่ ไปเผยแพร่พระศาสนา ไป
ถึงกรุงโรม เดินไป ต้องไป. เพื่อนฝูงบางคนก็ว่า
อย่าไปเลย แต่บางคนบอกว่าไปด้วย มีหลายองค์
พระจะไปหลายองค์ จะทำยังไง เอาสตางค์ที่ไหน
เสียค่ารถไฟล่ะ จากนครยถึงกรุงเทพฯ เวลาหนึ่ง ๑๐
กว่าบาทแน่น มันแพงนั่น เงินล่ะทำยังไง. ก็บอกว่า
ไม่เป็นไร เดียวเรียกประชุมพระ ๓๐ องค์ ได้พระ
๓๐ องค์ แจกกระดาษขององค์ละแผ่น เขียนตามคำบอก
ว่า อาทมา กับเพื่อนฝูงอีก ๑๐ รูป จะเดินทางไปเผยแพร่
แผ่พระศาสนา ใบปลิวโฆษณาให้พระช่วยเขียน ๓๐
องค์ เขียน ๓๐ แผ่น เขียน ๓ ครั้ง ได้ ๙๐ แผ่นพอ
แล้ว แจกในเมือง เอาไปแจก แล้วก็นัดพังเทคโนโลยี
เทคโนโลยีก็คืนนั้น เทคน์คู่ด้วย คนมาฟังกันอย่างมาก
many ได้ปัจจัยสำหรับเป็นค่าเดินทางพระ ๑๐ รูป.

ພວນຮູງຂຶ້ນເກີດເດືອນທາງ ທີ່ມີຈົວຄວ່າ ສະພາບ
ບາຕຣ ໄມມີກລຈະແບກ ເດືອນຈາກວັດໜ້າພຣະຫາດຸມາ
ທ່າວ່າງ ໄປສຕານີ້ຮົດໄຟ ເດືອນໄປ ໄມຂຶ້ນຮົດ ໄກຄົນເຫັນ
ຕົ້ນເຕັ້ນຫນ່ອຍ. ຂາວບ້ານເກີດເດືອນດາມກັນເປັນແຕວ ພຣະ
ຈະໄປເມືອງນອກກັນແລ້ວ ໄປດັກນໍໃໝ່.

เย็นวันนั้นโดยมา ยอมผู้หัวขึ้นมาเลย ยอมผู้ชายกำลังป่วยอยู่ มาถึง..บอกว่าจะไปยังไง ไปเมืองนอกเมืองนา มันໄก็ล ยอมผู้ชายก็ป่วยอยู่ ยอมจะไม่ให้ไป. อาทิตย์ต้องทนกับโภกค้อน เทคน์บอกว่า

ไปอย่างนี้ ไปเพื่อศาสนา ไปทำงานเป็นประโยชน์ เทคนิคให้ยกฟัง โภมก็ยังไม่เห็นด้วยอยู่นั้น แต่ว่าไม่กล้าตัดค้าน.

โดยมาเห็นด้วยตรงไหน? ตอนมาถึงสถานีรถไฟ เอาม้าตัวหนึ่ง อาทماขึ้นยืนบนม้าที่หลังสถานี หันพระทั้งชาวบ้านเป็นจำนวนพัน ยืนกันเต็มไปหมด อาทมาขึ้นปราศรักษา ยืนพูดเรื่องการไปเผยแพร่ศาสนา. โดยบอกที่หลังว่า โอมสนาญใจตรงนี้ สบายใจตรงที่เห็นลูกชายไปยืนพูดเท่านั้นเอง ใจมันสบาย ตรงนั้น เลยนึกว่าตนลูกภรรยาในพูดอยู่บนม้านั้น แล้วก็เลยไม่ขัดคือ ไปก็ไปเกิด เพราะเห็นว่ามันเด่นอยู่ในหมู่คนเท่านั้น พ่อแม่ก็อย่างนั้นแหละ เป็นธรรมด้วย พอครั้นแม่ครา็กเห็นกัน ดีใจตรงนั้น. แล้วก็เลยออกเดินทางมาขึ้นรถไฟ จำได้ว่า นายอำเภอเมืองมาด้วย เวลาหนึ่นเป็นโอมไวyaวัจกร สั่งอาหารอะไรมาเลี้ยง.

ครั้งแรกไม่เคยเข้ากรุงเทพฯ ไม่รู้จะไปพักที่ไหน เต็กได้โทรเลขมาถึงคุณครูดั้ง พระหมามานพซึ่งเป็นญาติกัน บอกว่าถึงกรุงเทพฯ รถด่วนเวลาหนึ่น ครุก็งงเหมือนกัน เอ! มากันทำไมตั้งมากมายแกกไปรับที่หัวลำโพง รับแล้วถามว่าจะไปไหนกัน ไม่ทราบว่าจะพักที่ไหน? ไม่รู้..ไม่รู้เหมือนกัน จะพักที่ไหน คุณครูเลยถามว่า ถ้าอย่างนั้นแล้วจะไปไหนต่อ บอกว่าจะไปกับพระโภกนาถ ก็รู้ว่าอยู่ที่วัดบวรฯ ก็พาไปพักวัดบวรฯ พักคุณแสง ใบถึงพักวัดบวรฯ.

รถมาถึงกรุงเทพฯ ตอนเที่ยงมีนั่นร้อน ก็จะอบน้ำ สามพระในวัดว่าเข้าอาบที่ไหนกัน พระก็ซึ่ไปในคุนั่นแหลก คุณวัด บอกว่าอาบที่นั่น นึกในใจว่า เอ? เรามั่นคนบ้านนอก เข้ากรุงเทพฯ ครั้งแรก ชาวกรุงเทพฯ จะต้มให้อวนน้ำสกปรกเสียแล้ว น้ำในคุณน้ำสกปรก มองแล้วน้ำบ้านนอกสะอาดกว่านึกว่าไม่ไหว ดูก่อน ทนร้อนไปก่อน อย่าไปอาบเดียวเข้าจะหัวเราะ เลยนั่งเฉยๆ พอตอนเย็นเห็นทั้งพระทั้งเนตร ลงไปคำผุดคำว่ายกันในคุนั่น อ้อ! เขามาไม่หลอกหรอก แล้วก็ลงไปอาบกับเข้าด้วย.

หนองกลางคืน ไม่มีมุ้งกาง คืนเดียวเท่านั้น
หน้าพรุนไปหมดทักรูปเลย. เมื่อันกับเป็นไข้ทรพิษ

ສັບຕະຫຼາມ ຂອງຂ້າພະເຈົ້າ

ຢູ່ນັກກອກເລີ່ມງານ. ຕື່ນເຂົ້າອອກໄປບົນທານາດ ແກ້ວ
ຮອບງາ ກໍາແພັງ ກີ່ໄດ້ຂ້າວມາຜັນ ຍຸງກັດເສີຍຫລາຍເຄື່ອນ.
ທີ່ຫັ້ງຂຶ້ນໄປເຜົ້າເຈົ້າອວາສສມເຈົ້າພຣະຊີ່ງຢາຜວງຮ່ວມ
ທີ່ສິນບຸນູ້ນີ້ແລະ ທ່ານເຫັນໜ້າຄາມວ່າ..ກໍາໄໝໜ້າຕ້າ
ເປັນຍ່າງນັ້ນ.. ນອກວ່າຍຸງກຽງເຖິງມັນຕ່ອຍຄັບພມ
..ໄຟມີມັງກອບ?.. ໄຟມີຄົບ. ທ່ານເລີຍສັ່ງພຣະໃຫ້ເອົາມັງ
ໄປແຈກອອກຄົລະຫລັງງາ ເລີຍໄດ້ນອນມັງ.

ຕ່ອງຈາກນັ້ນກີ່ພັກຍູ້ສັກ ແລ້ວກີ່ເດີນ
ທາງອອກຈາກກຽງເຖິງ ວັນທີ ۱۵ ມັງກອນ ຈຳໄດ້ປີ
ພ.ສ. ២៥៥៦ ພັດທະນາ ແລ້ວປັບປຸງແປງການປົກປອງ. ເດີນທາງ
ອອກຈາກວັດບວຮ່າ ເປັນກະບວນປະມານ ៤០ ອົງຄ້
ໄປວັດພຣະແກ້ວ ໄປບຸ້ຫຼາພຣະແກ້ວ ເສົ່ງແລ້ວເດີນຈາກ
ວັດພຣະແກ້ວມາຕາມຄົນນາຮັດຕໍາເນີນຝ່ານວັງປາຮູສກວັນ
ເວລານັ້ນ ດຸ່ມຫລວງປະດີຫຼົງນູ້ຮຣມຍັງຍຸ່ ລວງ
ວິຈິຕຣາຫກາກ ລວງອະໄຮງ ລາຍຫລວງ ອອກຄຸຍ
ກັບພຣະໂລກນາກ ແລ້ວພວກເຮົາກີ່ເດີນທາງອອກມາ ຖື່ນ
ເພີ່ງນາງຂໍ້ອ່າເກົ່ານັ້ນເອັນ ນອນທີ່ນັ້ນ ນອກພັກທີ່ນັ້ນ.

ໜ້າກຽງເຖິງຍັງເອາຫາມຄາວຍໃນຕອນ
ເຂົ້າ ຂ້າພັນຈ້າໄດ້ເຫັນຄຸນສັງຫຼຸງ ຮຣມສັກຕົ້ນ ສົມຍັ້ນນັ້ນ
ທ່ານຍັງໜຸ່ນ ນຸ່ງຜ້າມ່ວງໂຈງກະບວນ ເຈົ້າຄຸນລັດພລີ
ຮຣມປະກັດລົງ ກີ່ນຸ່ງໂຈງກະບວນ ມາເປັນລູກສີ່ຍົດພຣະ
ໂລກນາກ ມານວິທີວິກູ້ສູກ ເຮັດວຽກນີ້ ຕິດຕໍ່ເຮັດວຽກ
ທັນສື່ອເດີນທາງ. ໃນຫລວງຮັກກາລທີ່ ៨ ຕ່າງອຸປະກຳ
ໄຫວ່ງປະ ៤០ ບາທ ໄທ້ນັ້ນສື່ອເດີນທາງດ້ວຍ ໄດ້ເຮັດວຽກ
ຮ້ອຍກີ່ອກເດີນທາງ.

ເຮັດວຽກທີ່ນີ້ແມ່ນຫຼັງນີ້ ຍືດຍາ ເລີ່ມໄຫວ່ງ
ໂຍມພັກແລ້ວສຸກກັນໃໝ່ ແຕ່ວ່າເວລານີ້ ១០ ໂມງຄົງ
ແລ້ວ ພຸດ..ຈັດແຈງອາຫານເລື່ອງພຣະກັນເສີຍກ່ອນຕອນ
ເພີ່ມ ຄ້າໂຍມໄໝເນື້ອໄໝ່ເນື້ອທ່ານ ຕອນນ່າຍເລົາຕ່ອ.

ການທຳນຸ້ມຍາຍຸໃນວັນນີ້ ກັນປາຮູສກາຕອນເຂົ້າ
ນີ້ ຂອບຍຸດໄວ້ເພີ່ງນີ້ກ່ອນ ຕອນນ່າຍເພີ່ງຕ່ອ ຄ້າໂຍມຈະ
ອຸ່ນພັກຕ່ອ ຕາມສມຄວນແກ່ເວລາ ຂອຍຕີໄວ້ແຕ່ເພີ່ງທ່ານ
ນີ້ ຂອບຄວາມສຸຂຄວາມເຈົ້າຍຸຈົງມີແກ່ຢາຕີໂຍມທັງຫລາຍ
ຈົງທີ່ກັນທຸກທ່ານເທົ່ອຍຸ.

ຢາຕີໂຍມພຸທ່ອບຣີ່ຫຼາຍ

ຕອນຕ່ອໄປນີ້ ກີ່ຈະໄດ້ເລັດຕ່ອໄປ ຕ່ອຈາກເນື່ອ
ຕອນເຂົ້າ ເມື່ອຕອນເຂົ້າເລົາຄ້າງໄວ້ສິ່ງຕອນທີ່ວ່າ ພຣະຫາ
ຕ່າງປະເທດຂໍ້ອພຣະໂລກນາກ ໄດ້ເດີນທາງມາປະເທດ
ໄທຢແລ້ວຫັກຫວານພຣະກິກົດໃຈສິ່ງທີ່ຈຳນວນສັກ ១០ ຮູບ
ເພື່ອໃຫ້ຮ່ວມເດີນທາງໄປກັນທ່ານເພື່ອແພີ່ພຣະພຸທ່ອ
ຄາສານາ ອາຕມາເວລານັ້ນ ເປັນພຣະບວຊໄດ້ເພີ່ງ ២
ພຣະຫາ ກໍາລັງໜຸ່ນ ຈົດໃຈກໍາລັງຄົດວ່າຄວາມຈະກຳສິ່ງນັ້ນ
ສິ່ງນີ້ ໂດຍໄມ້ໄດ້ຕິດໃຫ້ຮົບຄອບເທົ່າໃດນັກ ຄວາມຈິງ
ເຮືອກໄປນັ້ນ ຈະທຳອະໄຮກໃໝ່ໄດ້ຫຮອກ ເພຣະວ່າຍັງ
ໄຟມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດພອ ແຕ່ວ່າອາຮມັນທີ່ເກີດຂຶ້ນ
ອຍາກຈະໄປນີ້ມັນມີມາກ ກີ່ເລີຍອອກເດີນທາງຈົນມາຄື່ງ
ກຽງເຖິງ ແລ້ວກີ່ໄດ້ອອກເດີນທາງຈາກກຽງເຖິງ

ຄື່ນແຮກພັກທີ່ນັ້ນຂໍ້ອ ໃນການເດີນທາງໄປຕລອດ
ທາງນັ້ນ ເຮົາໄມ້ມີຄວາມສຸຂ ຕ້ອງນອນກາລາງແຈ້ງ ຢາຕີ
ໂຍມອາຈະນີ້ກ່າວຍຸງມີເລັ່ນງານຮບກວນແຢ່ຫວີ້ອ ແຕ່ຢູ່
ມັນໄມ້ນີ້ກ່າວມີຄອນຍູ້ໃນທຸ່ງນາ ມັນນີ້ກ່າວຄົນຍູ້ໃນ
ຕລາດທັງນັ້ນ ເລີຍມັນແກ່ໄປກິນຄົນໃນຕລາດ ປຣະທີ່
ນອນຍູ້ໃນທຸ່ງໄມ້ເດືອດຮ້ອນ ນອນໄດ້ສນາຍ ນອນກັນ
ອ່າຍ່ານັ້ນເຮືອຍໄປ.

ເວລາອອກເດີນທາງນີ້ເປັນຖຸທ່ານວາ ເດືອນ
ມັງກອນກາລາງໆ ເດືອນ ອາກສະຫາວຸມາກຍຸ່ ພວ
ອອກຈາກບາງຂໍ້ອ ໄປປົງຮັງສີຕື່ ດອນເມື່ອງ ປະຕູນ້າ
ປຣອິນຫຼົງ ເຮືອຍໄປນີ້ທີ່ນາງມາກ ລົມແຮງໃນເວລາ
ກາລາງຄື່ນ ພວກເຮົາທີ່ອອກເດີນທາງ ເປັນຫວັດກັນອມ
ແມ່ໄປຕາມໆ ກັນ ເພຣະຮ່າງກາຍຍັງໄມ້ຄຸນກັບຮຣມຫາຕີ
ແຕ່ກີ່ໄມ້ເປັນໄຣ ເມື່ອເດີນທາງຕ່ອໄປໄດ້ ២ ອາທິຫຍ່
ຮ່າງກາຍເກີດຄວາມຕ້ານທານ ມາວົກທັນໄດ້ ຮອນກົກທັນ
ໄດ້ ພັດທີ່ເຄຍເປັນມັນກີ່ຫຍາໄປ ໄມລໍານັບກາເດືອດຮ້ອນ
ອະໄຣ ໃດີນທາງໄປຕາມເສັ້ນທາງຮຣມໄຟບ້າງ ເລືກອອກ
ຈາກຮຣມໄຟບ້າງ ຄ້າເປັນເນື້ອໃໝ່ກັບຫລາຍເຄື່ອນ ເຊັ່ນ
ອູ້ຍາ ລພບຸງ ນຄຣສວຣົກ ອ່າຍ່ານີ້ພັກນານ.

ໃນການເດີນທາງໄປນັ້ນ ເຮົາໄດ້ຈັດໃຫ້ມີການ
ແສດງຮຣມແກ່ປະຊາບທີ່ມາພນປະໃນຕອນກໍາ ປຣະທີ່
ແສດງຮຣມໄດ້ໃນໜຸ່ທີ່ໄປນັ້ນ ມີມີກິ່ງຮູບ ແລ້ວອຍາກຈະ
ນອກຢາຕີໂຍມໄວ້ຫຸ່ນ່ອຍ່ວ່າ ເປັນພຣະທີ່ມາຈາກກາຄີໄດ້
ທັງນັ້ນ ທີ່ເປັນນັກແສດງຮຣມໃນໜຸ່ນັ້ນ ຄື່ນີ້ ທ່ານ

គីឡូទាហេរិក សុខុមាភ

เจ้าคุณประกาสิตพุทธศาสนา เวลาหนึ่งเป็นเจ้าคุณ
จังหวัดชุมพร เวลาหนึ่งท่านชื่อบุญชวน เขมาภิรัต
เป็นนักเทคโนโลยีองค์หนึ่ง อาทมาเก็เป็นนักเทคโนโลยีองค์
หนึ่ง แล้วยังมีพระอีกองค์หนึ่งที่เทคโนโลยีได้ พากเรา
ผลัดเปลี่ยนกันแสดงธรรมแก่ประชาชนทุกคนทุกแห่ง
ในที่บ้างแห่งพระโลกนาถเทคโนโลยีก่อน แล้วมีคืนแปลล
เป็นภาษาไทย.

ล่ามที่ช่วยแปลเป็นภาษาไทยสมัยนั้น ชื่อ
ครุฑีลม เป็นนักเขียน ไปเรียนต่างประเทศ สมัย
เดิยวกับเจ้าคุณธรรมศักดิ์มนตรี แต่渥สติสัตตงห่าน
ไม่ค่อยจะเรียบร้อย เลยก็อกมา ท่านเห็นพวกรา
เดินทางก็ไปด้วย ไปอย่างชนิดชุดงค์เหมือนกัน คือ
นุ่งผ้าเพียง ๓ ผืนเหมือนกัน มีการเงงไปตัวหนึ่ง
เสื้อตัวหนึ่ง หมวกใบหนึ่ง ผ้าอวนนำผืนหนึ่งเท่านั้น
ไม่เท้าอันหนึ่ง แกกไปกับพวกราได้ จนกระทั้งถึง
เมืองย่างกุ้ง ในผ้าชุดนั้นแหละ ไปได้ ไปเปลี่ยนชุด
กันต่อเมื่อถึงนครสรวารค์ มีคนหนึ่งที่เคยเรียนเป็น
ลูกศิษย์มาเห็นเข้า ก็เลยจัดแจงซื้อการเงงใหม่ เสื้อ
ใหม่ให้ ได้เปลี่ยน เป็นคนที่แปลปารากถาเก่งมาก
ภาษาอังกฤษเล็กที่เดียว แปลแล้วขบขัน หัวเราะกัน
งหายไปก็มี แปลดี.

ถ้าพระโลกนากเทศน์แล้ว พากเรา กี๊ เทคน์
ต่อกับญาติโยมต่อไป ทำกันไปอย่างนี้ทุกวันๆ ไปถึง
นครสรวารคันธ์ พากอยู่ตั้งเดือน พากอยู่ที่ป่าชาวดพรหม
จริยาราส วัดตัลิ่งชัน ญาติโยมชาวนครสรวารคันธ์ มา
กันเป็นการใหญ่ มาฟังธรรมเทศนา บางคนก้มมารับ
ศีล กินผ้าคลอดชีวิต ไปก็มีเหมือนกัน.

ออกจากรัฐสวรรค์เดินทางต่อไป ขึ้นรถไฟไปลงเอาพิษณุโลกเลยที่เดียว. พักพิษณุโลก ๗ วัน ญาติโยมก็มาฟังธรรมกันอย่างเคย แล้วเดินทางต่อไปอีก จนกระทั่งไปถึง สวรรค์โลก ในสโนทัย.

ພອຕອນໄປເຄີ່ງສູຂໍທ້ານີ້ ເຮັແບ່ງກັນອອກໄປ
ຄືມີພວກຫິ່ນສ່ວນມາກົມຈາກບັກຢີໄດ້ ۱۰ ຮູບດ້ວຍ
ກັນ ເຮັຂອແຍກໄປກ່ອນ ພະໂລກນາຄົກອົນຫຼູາຕ ໄປເກີ່
ໄປເຄີ່ງເນື່ອຕາກ.

สมัยนั้นระหว่างสูข์ทัยกับตากนี่ยังไม่มีกินน
ร้อยันต์วิ่งไปในป่า พากเรามีกระติกน้ำกันไปคุณจะ

ໃບ ແຕກໜົມດເລຍ ກະຮັດກິນນີ້ເປັນແກ້ວຂ້າງໃນ ແຕກທຸກ
ໃນໄມ່ເມື່ອເລື້ອງ ຮົມມັນກະຮະແກທແຕກໜົມດ ໄປລຶ່ງເນື່ອງທາກ
ກີໄປພັກຍູ້ທີ່ວັດພຽງ ວິມແນ່ນໍ້າປິງ ດ ຄືນ ແລ້ວເດີນ
ທາງຂ້າມງູ້ເຂົາໄປແມ່ສອດ ໃຊ້ເວລາ ດ ຄືນເໜືອນກັນ
ຄືນແມ່ສອດກີພັກອີກ ແລ້ວກີເດີນທາງອອກຈາກແມ່ສອດ. ໄປ
ຖື່ງວັນສົງກຣານຕໍ່ພອດີ ເຂົາເຂົ້າປະເທດພຳມໍາ

เมื่อเข้าเขตพม่า ก็เดินทางกันไปเรื่อยๆ ไป
ไปพากอยู่ที่คอกกระริบ คนไทยเรียกดูกุดิก พักอยู่ที่นั่น
๔ คืน ๑๐ รูปแรกนี้ แล้วก็เดินทางต่อไปถึง จังโก้
ไม่มีเรือ คือว่าไม่มีสตาํกค่าเรือ ไม่ใช่เรือไม่มี. เลย
เดินทางไปตามทุ่งนา เอาเส้าโทรศัพน์เป็นเส้นทาง
ตามเขาว่า เสาโทรศัพน์นี้มันไปไหน เขากล่าว
ไปมะละหม่อง 逮ากเดินตามสายโทรศัพน์นั้นไป.

ในการเดินทางนี้น่าสงสารสูนัก ๒ ตัว มันติดตามเราไปตั้งแต่แม่สอด พระฉันอาหารมื้อเดียว มันก็กินมื้อเดียวด้วย พระนอนกกลางแจ้ง มันก็นอนกลางแจ้งด้วย. เวลาโน่นกกลางคืน ได้ยินเสียงห้องหمامันร้องจือกๆ พากเรบากกว่ามันหริ มันไม่ได้กินข้าว แต่มันก็ทนได้ ไปด้วยกัน.

ພວ່ນ້າມໄປແລ້ວເຮົາຍືນຂອງໃຫ້ ແສິ່ງ ກະຕິກ
ນໍ້າ ກັບການໜໍາ ແກ່ເຄາກນໍາ ໄມເອກະຕິກ ເຊັກເອາ
ການໜໍາໄປ ແລ້ວເຂົາຄາມວ່າມີຢາວັງໃໝ່? ແສດອາກາຮ
ປວດທົ່ອງ ແລ້ວບອກວ່າມີຢາກີນໃໝ່ ພຸດກາຫາໃນໆ ພວກ
ເຮົາມີຢາຕິດເນື້ອຕິດຕ້ວໄປ ເລຍແຈກໃຫ້ເຂາ ແລ້ວກີ່ທຳທ່າ
ວ່າຄ້າກີນຍານີ້ ເຊັກີ່ຕອງວິ່ງກັນລະ ຕັອງວິ່ງໃຫ້ດູເສີຍ
ໜ່ອຍ ວ່າກີນຍາແລ້ວມັນຕ້ອງຄ່າຍ ເຊັກີ່ໄດ້ຍາໄປ ແຈກ
ໃຫ້ເຂາ ແລ້ວກີ່ເດີນທາງຕ່ອໄປ.

គីវិតបន្ទុងបានមេវា

ผ่านบ้านมอยหลายบ้าน โดยมากก็ได้พัก
สะตวะสนนาย. ไปถึงบ้านมอยบ้านหนึ่ง เรียกว่าเป็น
บ้านสุดท้าย ใกล้จะเข้าเมืองแม่แห่งเมืองแล้ว เจ้าของ
บ้านๆ หนึ่ง ชอบหมา ๒ ตัวนั้น อยากได้ไว้ เลยมา
ขอ บอกว่าเอาไปก็ได้ เลยเข้าจับไป จับเอาไปผูก
ไว้ที่บ้าน พวกราเดินผ่านบ้านนั้น หมายมันร้อง มัน
กระโจนให้ญี่เลย เมื่อันกับจะบอกว่า หลวงพี..
ทำไม่ทิ้งผอมไว้ให้เล่า มาด้วยกันแล้ว เคยยกลำบาก
ด้วยกัน แล้วไม่เอาไปด้วย มันเมื่อันจะร้องอย่าง
นั้นแหละ พวกรามองตา กัน สงสารมัน แต่ก็นึกว่า
ให้มันอยู่นั้นดีกว่า เลยก็ถูกจับไว้ที่นั่น แล้วเราก็เดิน
ทางต่อไป.

ใกล้จะถึงมະລະແໜ່ງນີ້ ກົມື່ມີເມັ່ນນໍາກັນອຶກສາຍ
ໜີ້ນີ້ ພວກເຮົາເດີນໄປປິດທຶນນີ້ເຢັນ ເຫັນຍີ້ຜູ້ທີ່
ນັ້ນ ທ້າວບ້ານເທິນເຂົາກີເລີຍນິມນີ້ໄທ້ນັ້ນ ເຂຍກີເກົ້າ
ມາໃຫ້ນັ້ນຖຸກອົງຄົດ ແລ້ວເຂົາເວົານໍາປານະມາຕາວຍ. ນໍາ
ປານະທີ່ເວົາມາຕາວຍຄື່ອສັນມະຂາມເປີຍກ ເວົາມາກວນ
ກັບນໍາ ໄສນໍາຕາລຫວານຈຸດ ເປົ້າຍີ້ວຈຸດ ອົງອຍດີເໝືອນ
ກັນ ຈັນແລ້ວຊຸ່ມໃຈ ເຂາເລື່ອງພວກເຮົາໄດ້ຈັນກັນ ຈັນ
ເສົ້າຈັນແລ້ວບອກວ່າຈະໄປມະລະແໜ່ງ ຈະໄປກັນຍັງໃຈ ເຂາ
ບອກວ່າຕ້ອງຂັ້ນເວົາ ເນັນບອກວ່າສັຕາງຄີ່ມີມື ພູດກາຫາ
ຜົ່ງກັບຄົນໜຸ່ມ ບອກວ່າສັຕາງຄີ່ມີມື. ອຸນາສີການໜີ້
ບອກວ່າໄມ້ເປັນໄຣ ດີຈັນເສີຍໃຫ້ ເກົ້າເລີຍຂັ້ນພາກໄປ
ໄດ້ດ້ວຍຄວາມເຮີຍບ້ອຍ ແລ້ວກີເດີນກາງເຂົາເມືອງກັນລະ.

พอดีนไปได้สักหน่อย มีคนวิ่งมาดักหน้า
มาถึงดักหน้า แล้วบอกว่า nimmt ให้ไปヴァทีบ้าน
พวกราก็ไปヴァทีบ้าน ไปヴァทีบ้านนั้น เท้าเบื้อง
ขี้ผุ้น เข้าເອົາພ້າຂວາສະວັດທີ່ຜືນແລຍ ມາເຊື້ອເຫັນທຸກ
ອົງຄົ່ງ แล้วnimmtให้หนึ້ง ໄให້ຈັນນໍາປານະ ເສົ່ງແລ້ວເຂາ
ນອກວ່າ ພຣະໂລກນາຄຖໂຮງເລຂມານອກວ່າ ພຣະ ១០ ຮູບ
ມາກ່ອນຄ້າຜ່ານບັນລະກີ ໃຫດຕ້ອນຮັບດ້ວຍ ເປັນທາຍກ
ຂອງແກ ເຂົກົ້າຕ້ອນຮັບ ໄໃຫ້ຈັນນໍາວ່າໄຮເສົ່ງຈົກພາໄປພັກ
ທີ່ວັດ ພັກອູ່ທີ່ວັດນັ້ນ ໃນກລາງແຈ້ງເໜືອນກັນ ພັກອູ່
၈. ວັນ.

ถึงเมืองพม่าแล้วกันไม่ไหว อาหารการกิน
มันเหลือเพื่อ พากเรฉันผักไม่จันปลาฉันเนื้อ เข้า
ก็จัดหาอาหารไม่ใช่หนาหัก มีถั่ว ผักกาด กะหล่ำปลี

อะไรที่เป็นผักเป็นพืชลง ก็ ทำปูรุ่งมาอย่างดี ฉันกัน
ไม่หวานไม่ໄห ออกบินบทบาท ไม่ได้เปิดฝา Barton
 เพราะถ้าจะให้ใส่แล้วก็ใส่ไม่หมด เลยเอาให้ปะคน
 หัวแตก เอาเมื่อแตะๆ แล้วขันใส่รักไปเลย พาไปวัด
 ไปลึกลึกให้พระตักฉันเอาเองตามชอบใจ ฉันในน้ำตร
 อย่างนี้ทุกๆ วัน มากมายก่ายกอง ศรัทธาในพระ
 ศาสนาของชาวพม่านี่เหลือเกิน เราพักอยู่ที่
 มะละแซงเงน ๗ คืน แล้วก็ขอเดินทางไปก่อนอีก เขา
 ก็ให้เรือข้ามฟาก เดินไป รถไฟฟ้า แต่ว่าไม่เข็น อยาก
 จะเดินกัน เดินไป ๒ วันแรกนั้นว่าสะตวากสบ้าย พอ
 ถึงวันที่ ๓ ซักจะเดือดร้อน เดือดร้อนตรงที่ร้องเท้า
 มันขาดไป แล้วไม่มีร้องเท้าจะใส่ เดินย่างลูกกรดลูก
 รัง เจ็บเท้าไปตามๆ กัน เวลาจะก้าวเดินนี่ก็ต้อง
 “ย่างหนอน” ทุกมองค์ ไม่ก่อล้าเดินໄ梧ลัวเหียบกรวด
 ต้องค่อยๆ ย่องเดินไป แล้วทุกมองค์หน้าตากล้ำด้วย
 ความร้อน พุดอะไรกันไม่ได้ เวลาหนึ่นไม่ต้องพูดกัน
 รู้ใจกัน ว่ามันเจ็บเท้าเต็มที่.

เดินไป จนกระทั้งถึง เมืองใจดู ที่มีพระเจดีย์เข้าเรียกว่า “เจดีย์แขวน” ที่จริงไม่ได้แขวนหรอก แต่มีก้อนหินก้อนหนึ่งยื่นออกไป แล้วไปสร้างเจดีย์ไว้บนเคาน์นัน แต่เขากล่าวว่า ข้างใต้เตาเชือกสดด้วย ลือกันให้มันยุ่งไปเท่านั้นเอง ไปที่นั่น มีโรงพยาบาล เลยแระไปที่โรงพยาบาล ให้เขางบ่ำ เอาน้ำที่เท้าออก ทางหยูกายากัน พากอยู่ ๓ คืน ให้เท้าสบายแล้วเดินทางต่อ เดินทางต่อไป มันก็รูปเดียว กันอีกนั่นแหละ พ้อไปเหยียบเข้ามันก็เจ็บอีก บวมช้ำเป็นหนองอีก ใบถึงป่าซักก็เลยนึกว่าพักที่นี่แล้วนัน บ่าย ๓ มองพักได้แล้ว ขึ้นไปก็เห็นจะไม่ไหวละ.

พอพักประเดี้ยวเดียว คนมาแล้ว ชาวบ้าน
มา อนุบาลิกานงค์มาเห็นเท้าพระแล้วน้ำตาไหล
ลงสาร แล้วก็บอกว่าอย่าไปเลย nondn แหลง เราก
เลยอนอนกัน บอกว่า�้าไม่มีวอน พอบอกเท่านั้น
แหลง โภมคนหนึ่งเข้าไปในบ้าน พากผู้หญิงทูนน้ำ
กันมาเป็นแคลวเชี่ยว อาบพวกราเสียสั่นไปตามๆ
กัน น้ำมันมาก จะห้ามก็ไม่ไหว อาบตามใจชอบ เลย
นอนป่าซ้ำ กลางคืนนั้นเทคโนโลยีให้เข้าฟัง มีล่ามแปล
เป็นภาษาพม่า ชาวพม่าฟังกัน คยธรรมะกัน.

គិតថង់បាមេវា

เข้ามีดังไม่ทันสว่าง อาหารมาแล้ว มาตั้งแต่ตี ๕ ครึ่งโน่น พวกร้ายังไม่ได้ล้างหน้ากันเลย อาหารมาแล้ว เลยต้องขอโอกาสล้างหน้าล้างตาจึงจะฉัน. ฉันแล้วเดินทางต่อไปอีก ไปอีกแห่งหนึ่ง ที่นั่นมันไม่ไหว ข้าเจ็บท้าเต็มที่ เลยหยุดข้างสถานีรถไฟ ญาติโยมมาเห็นเข้า ก็บอกว่า อี้ย! ไม่ได้เดินไม่ได้อย่างนี้อันตราย ยังไง กว่าจะถึงย่างกุ้ง ยังไม่ได้ข้ามแม่น้ำสต็อกเลย. กองทัพพระนเรศวรไปถึงแม่น้ำสต็อก ยังยิงพม่าเวลานั้น พม่าหนี แต่เราขึ้นไม่ได้ข้าม เขานบอกว่าไม่ให้เดินแล้ว พรุ่งนี้จะให้ขึ้นรถไฟ เลยอนอนที่นั่น. เขาเลยตีตัวแจกกองค์ lokale ใบๆ ย่นระยะทาง. พระอินทร์ช่วยย่นระยะทาง เลยไปถึงยังกังเงรีบ ráo.

ພວໄປສົງຢ່າງຖຸງ ເຂົ້າອົກບິນທາບາດ ໄມ່ໄດ້
ຂ້າວສັກຂຶ້ນເດືອຍ ກລັບວັດນາຕາຣເປົລ່າ ມາຄົງເປີດຝາ
ນາຕາຣໃຫ້ພະພາດູ ບອກວ່າໄມ່ໄດ້ອະໄຮເລຍ ພະພາມ່າ
ທ່ານຫ້ວເຮັດ ທ່ານບອກວ່າໄມ່ຮູ້ຈັກເວລາ ທ່ານວ່າວ່າຍ່າງ
ນັ້ນ ທ່ານພຸດເປັນພາກພາບລົງ ນກາໂລ ບອກວ່າໄມ່ໃຊ້
ເວລາ. ແລ້ວເວລາໄໝໜຸ່ນລະ? ທ່ານບອກວ່າຕ້ອງອອກໄປຕັ້ງ
ແຕ່ໄໝຮູ່ງ ຕີ່ສີ່ຄົງນີ້ຕ້ອງໄປແລ້ວຈຶ່ງຈະໄດ້ຂ້າວມາ ຄ້າພັນ
ເວລານັ້ນຕ້ອງໄປ ສ ໂມງເຂົ້າຈຶ່ງຈະໄດ້ ແລ້ວເຮັມນັ້ນ
ໄປ ລ ໂມງເຂົ້າ ເລີ່ມໄດ້ຂ້າວ ເດືອດຮ້ອນທີ່ນີ້. ພະ
ພາມ່າຕ້ອງເຂົ້າຂໍາມາແຈກ ກີ່ໄດ້ຜົນເໜືອນກັນ.

ພວຮຸ່ງຂຶ້ນເອກວັນ ເອາໄຫມ່ ເຮົາວຸ້າວັດແລ້ວ ຊ
ໂມງ ພອງເລາ ຄ ໂມງ ເຕີຍືມຕ້າໜ່າມຈົວດິນເປັນແຄວ
ເດີນເປັນຮະບັບ ພຣະພມາເດີນເພັນພານ ເຮົາເດີນ
ເປັນຮະບັບຕາມໜັກນັກ ແລ້ວເດີນຫ້າງ ນໍາຄູພອໃຊ້
ໝາງບັນແທກັນມາໃສ່ເລີຍທີ່ນີ້ ເຕີມບາຕຽ ໄມນີທີ່ຈະໃສ່
ມາກັນໃໝ່. ວັນຕ່ອມກົງມາກັນໃໝ່ອີກ ໄມຕ້ອງລຳນາກ
ແລ້ວ ຕອນນີ້ເຮົາວຸ້າວັດ ເລີຍພັກສນາຍ.

ต่อมา พระโลกนาถไปถึง กีปะรัมกันที่
พระชาติย่างกุ้ง ไปพักกันอยู่ที่นั่น แต่ว่า่น่าเสียดาย
ที่การเดินทางคราวนั้น มีเรื่องยุ่งยาก เรื่องยุ่งยาก
ที่ได้เกิดขึ้นนี้พระเหตุว่า มากเกินไป ความจริง
ออกจากการรุ่งเทพฯ ๔๐ รูปนี้ เรียบร้อยไม่ยุ่งยากอะไร
แต่ตอนหลังนี้ พระโลกนาถไปเชียงใหม่ ลำปาง ไป
เทคโนโลยีที่นั่นตั้งนาน แล้วมีเด็กหนุ่มๆ ทางภาค

เห็นอ บ瓦ซเข้าไปตั้ง ๑๐๐ บัวซแล้วไม่ได้รับการฝึก
ฝนอบรมอะไร แล้วก็ไปกัน พอยไปไกลจังถึงแม่สอด
ที่เข้าเรียกว่านาดีบ ตรงนั้นเกิดสงคราม พระเจน
พวหเหนือ กับพวากลาง กับพวากใต้ แบ่งพวากัน
ติกันจนหัวล้างข้างแตกไปตามๆ กัน.

เวลาตีกันนั้น พากาตามาไม่อยู่ ไปเสียก่อน
แล้ว นึกเสียใจว่า แหม! เราไม่น่าจะทิ่งหมู่มาให้เกิด
เรื่องอย่างนั้น ถ้ายุ่งไม่เป็นไร. เด็กบังษ์ได้ที่เป็น
สามเณรมองค์หนึ่งซื่อ เมตตา ใจแกร้วอนเป็นพืนเป็น
ไฟ ถ้าว่าพูดผิดใจลักษณะเปรี้ยงปร้างเข้าไปที่เดียว เลย
ตีกันใหญ่ ตีกันจนกระแทกต้องส่งตัวไปก่อน ไปพบกัน
ที่มะละแหมง มีแพลงที่หน้าปากที่แก้ม ตามว่าไปชัก
กับใครมา เล่าให้พงสนกันใหญ่ เอ้า! แล้วกัน.

พอไปถึงมะลະແໜ່ງ ต้องคัดเลือกສົ່ງກັນ ໃຊ້
คำວ່າ ຍື່ ບີ່ ມາຍຄວາມວ່າ ໂກແບັດ (*go back*) ກັນ
ເປັນຈາກໃຫຍ່ ສົ່ງກັນກັນມາກ ແຕ່ວ່າບາງອອກຕົກໄມ້ກັນ
ໄປກັນຈານຄື່ງຢ່າງກຸງ. ພອໄປຖີ່ຢ່າງກຸງກີ່ມີເຮືອອຶກ ຢູ່ງ
ກັນໄຫຍ່ ພວກເຮົາເລີຍຮໍາຄາງ ໄນເຂົ້າໄປຮ່ວມວັງແລ້ວ
ມັນຢ່າງເຕີມທີ່.

อาทамาไปพักอยู่กับพวากด้วยกัน ๑๐ องค์ อยู่
มาระนหนึ่งกำลังนอนอยู่สบายๆ เกิดความคิดขึ้นมา
ว่า กลับบ้านตีกิร่า ได้คิดขึ้นมาอย่างนั้น เลยนบอก
กับเพื่อน เจ้าคุณประกาสิตนี่เป็นเพื่อนใกล้ชิดว่า ผม
จะกลับบ้าน เพื่อนอีก ๒ องค์ก็บอกว่าจะกลับด้วย
เลยกล้ายเป็น ๓ ที่นี้.

ออกจากร่างกุ้งเดินทางกลับ เหลือนอกน้ำ ก็คงยังอยู่ต่อไป ทิ้งความวุ่นวายไว้เบื้องหลัง. พระโลกนาถแกก็ทิ้งพวงเราไปแล้ว แกไม่เหลียวแลว. พวงเราเกิดเที่ยวเพ่นพ่านทีนี้ แต่ว่าจับกลุ่มไว้ได้ ให้อยู่กันเป็นหมู่เป็นคณะ ออกนิบทาตพร้อมกัน ชาวบ้านก็ยังช่วยเหลือเป็นอันดี แต่อยู่ๆ ไปก็รำคาญ เลยก็นึกว่ากลับบ้านดีกว่า.

เมื่อกลับบ้านนี้ พอมาถึงบ้านแล้ว ไปเยี่ยม
โอม ในตอนนั้นมีอุอกจากแม่สอดนี้ วันอุอกจาก
แม่สอดนั้นนะ โอมผู้ชายถึงแก่กรรม แต่ว่าไม่มีรู้ มา
รู้ເວທ່າที่หลังเมื่อกลับมาถึงกรุงเทพฯ มาถึงกรุงเทพฯ
นี่ความตั้งใจจะอยู่กรุงเทพฯ เพื่อจะเรียนหนังสือต่อ

គិតថង់បាមេវា

ไป ถ้าหากว่าได้อยู่ในคราวนั้น การเรียนก็คงจะไป
ไกล ไม่มาเที่ยวติดสังคมรำให้มันยุ่ง ไปวัดไหน เข้า
บอกว่า ศิษย์ลูกนาถ ไม่มีเครื่อง บางวัดบอกว่า
ไม่เอาลูกศิษย์พระโลงนาถ ท่านที่ไม่รับให้อาتمาอยู่
นี่ ยังมีชีวิตอยู่ทั้งนั้น ถ้าจำความได้ ก็คงจะเนื้อเสียดาย
ว่า ถ้ากุรูบันไว้ก็ดึงคืนนี้ เพราะว่าไม่ทำซื่อเสียงวัดให้
เสียหาย กล้ายเป็นคนสำคัญขึ้นพ่อสมควร.

แต่ไว้ในสมัยนั้นท่านมองไม่เห็น ไม่ยอมรับ
ทั้งนั้น. เมื่อไม่ยอมรับจะทำอย่างไร อยู่กรุงเทพไม่
ได้ วัดไหนเข้าก็ไม่ยอมรับ เขารังเกียจว่าเป็นพวก
โลกนาถทั้งนั้นแหล่ แต่เข้าไม่เรียกโลกนาถ เขา
เรียกว่าโลกวินาศไปเลย. แต่พวกลูกศิษย์
โลกวินาศนี่ไม่รับทั้งนั้น เข้าไปวัดไหนก็ไม่เอาทั้ง
นั้น อยู่ไม่ได้ เดือดร้อน ความจริงจะเรียนต่อ.

เมื่ออยู่ไม่ได้ก็มีเพื่อนองค์หนึ่งเสนอว่า ไปอยู่สังขลาดีกว่า ตอนนี้ไปอยู่สังขลาเสียก่อน แล้วค่อยตั้งต้นใหม่ กิตกลงตามคำเสนอันนั้น ขึ้นรถจากกรุงเทพ วัน ๑๕ ค่ำ กลางเดือน ๘ ไปถึงสังขลา แรมค่ำหนึ่ง ไปพักที่วัดอหาย

วัดนี้ เรียกว่าเป็นวัดที่ทรงโถมที่สุดใน
สงขลา ท่านสมการอายุ ๘๕ ลูกวัดกี ๙๐, ๗๐ ขนาด
หนึ้นทั้งหนึ้น ขนาดหนั่มนั่นไม่ค่อยมี มีอยู่องค์เดียวอายุ
รุ่นเดียวกับอาตมา อาทมาไปอยู่ที่นั่น ตีนเข้าออก
ไปบินตามหาแต่เจ้าครรจุ กลับมาถึงกีฉัน เช่าวาง
ถาดใส่ถ้วยชามไว้ ถามว่าใส่ไว้ทำไม บอกว่าเอาของ
ในบานตรมาใส่แล้วกีฉัน บอกว่าไม่ต้อง ฉันในบานตร
ເຄอะ ใส่ถ้วยมันหลายใบหนัก ยุงเปล่าๆ ที่วัดนั้น
หนังสือจะอ่านสักเล่มก็ไม่มี ฉันแล้วกีพักอยู่เฉยๆ
มันมีแต่คัมภีร์ใบลาน อภิธรรม ๗ คัมภีร์ นี่กองตั้ง^๑
แต่พื้นถึงเพดาน อ่านไม่ออกร เพราะไม่ได้เรียนขอ
ทีหลังถึงเรียน.

ที่นี่ก็อยู่ที่ส่งขลานั่นแหลก วันเข้าพรรษา มีคนมาฟังเทคโนโลยี ๒ คน ๒ คนนั้นคือสามีกับภรรยา ชายสิบ กับ ยายแฉม จำชื่อแก่ได้มี ๒ คนเท่านั้น มาันั่งฟัง คืนที่ ๒ เพิ่มเป็น ๓ คนขึ้น คือแก เอาหลานน้อยมาด้วยคนหนึ่ง ก็เทคโนโลยีให้ฟัง เทคน์ปฏิภากณเสียด้วย ไม่ถือหันงสือ ที่ส่งขลาเข้าเทคโนโลยี

ต้องถือคัมภีร์ ถ้าไม่ถือคัมภีร์ ชาวบ้านก็ว่า แก่ว่า เอาเอง ไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า คนไม่สนใจ เลยก็เท่านั้นให้ฟัง เทคน์ให้ฟังอย่างนั้นก็ว่า ท่านจำ แม่นท่องมาได้หมด อ้าว ว่าไปเสียอย่างนั้นเสียอีก. หาว่าจำมาเสียอีก ไม่ได้ว่าๆ ว่าเอาเอง เลยก็เท่านั้น ให้ฟัง.

วันแรมค่ำ ๑ แรม ๒ แรม ๓ นี้ เทคน์ทุกคืน ก็มีคนเพิ่มขึ้นทุกคืน คืนสุดท้ายคือคืนแรม ๓ ค่ำนี้มีคน ๙ คน ในจำนวน ๙ คนนั้น เป็นคนครอบครัวของตายิ่งเสีย ๔ แล้วก็มาจากอื่น ๔ คน ๔ คนที่มาจากการอื่นนี้ ทำให้แพร่หลายคือ ๓ คนนั้น มาจากอิฐ ที่เข้ามาเผาอิฐขาย พังเหลวไปบนอกกับเจ้าของเตาอิฐ ซึ่งอน้ำปู๊เห็นอยู่ บอกว่า..ที่วัดอุทัย พระยะไร ก็ไม่รู้ เทคน์ไม่ถือหันงสือ.. ว่าอย่างนั้น ..เทคน์ว่า คล่องไปเลย.. ที่นี่คุณน้านั่นแกอยากพัง พอแรม ๙ ค่ำ แกกันนิมนต์ไปฉันเพล ฉันเพลแล้วก็เทคน์ให้คนงานพัง เลยได้ไปเทคน์ทุกแรม ๙ ค่ำของเดือน จึงได้ปัจจัยมาซื้อยาสีพัน แปรงสีพันอะไรอุ่น มีฉันนั้น ละก็เหี่ยวแห้งไปเลย ไม่ได้รึ่องเลย.

อยู่ที่นั่นก็ได้เทคนิครายนั้น ได้อะไรมาจับจ่าย
ใช้อยู่บ้าง ก็อยู่เรื่อยไปจนกระทั่งถึงวันออกพรรษา
คือวัน ๑๕ ค่ำ มีคนเข้างัดคนหนึ่ง ชื่อน้ำขาวด วัดนี้
乃是 calamari แต่ว่ามีแต่ขี้ผุ่น เด็กไปเล่นล็อตตอก หลังคา
ก็ร้าว ภูษีมีหляยหลัง แต่เก็บพอยู่ได้ ไม่เป็นไร. แก๊ก
มากว่าดศาลาเอง เออะตะเกียงมาตามเอง ตะเกียงที่
รักก็ไม่มี อาทิตย์วัดนั้นไม่ได้ตามตะเกียง คำลง
กันนั่งเฉยๆ ง่วงกันนอนไปเลย ไม่ได้ใช้ตะเกียงกับเข้า
ไฟฟ้าก็ไม่มีต่อนั้น ก็อยู่อย่างนั้นแหละ อยู่อย่าง
สันโดษ ไม่ยุ่งอะไร แต่เก็บทำอะไรไปตามเรื่อง.

พอยัน ๑๕ คำ น้ำยวดแกมการคาดคลาน
อาทมาเก๊ไปถามว่า ทำอะไรหน้า แกว่าก็เทคโนโลยีให้คน
พึ่งมั่งซิ เลยบอกว่า ถ้าคนพร้อมให้ตีระฆัง ฉันจะ
มา ที่ไหนได้ คนที่มาพังเทคโนโลยีไม่มีใคร เด็กถือบรรณา
สามล้อทั้งนั้น มีทั้งหมด ๑๗ คน เลยก็ต้องเทคโนโลยี
เรื่องอาชีพกรรมภารีกับสามล้อ เรื่องอะไรต่ออะไร ให้
รู้จักเก็บขอบรวมริน อย่าเล่นการพนัน อย่ากิน
เหล้าเมายา ว่าไปตามเรื่อง พอยันแล้ว น้ำยวดแก

ສຶກສາ ພົມວິໄລ ພົມວິໄລ

ວ່າ ວັນ ۱۵ ຄໍາທັນ ມາພັງກັນອຶກນະ ເດືອນລະຄຽງ
ວ່າອຍ່າງນັ້ນເຄືອ.

ພອກ່ອນຄື່ງ ۱۵ ຄໍາ ເດືອນ ۱۲ ເຊິ່ນມີ
ກາຣທອດກຸງເຈົ້າໄປນິມິນຕີພະມາຫາວັນ ວັດເກະຄຳ
ມາເຖິງນີ້ ເພົ່າໃຫ້ວ່າວັດນັ້ນມີພະເທັນໄດ້ ນີ້ກ່າວ
ມີແຕ່ພະແກ່ງໆ ທັງນັ້ນ ເຂົກມາເຖິງນັ້ນ ອາດມາກີໄປ
ນັ້ນຮັບໄທຢານວະໄຮ ພອສເຮົຈແລ້ວ ນ້າວັດນີ້ແລະແກ
ບອກວ່າ ວັດນີ້ມີພະເທັນໄດ້ແໜ່ອນກັນ ແລ້ວຊື່ມາທີ່
ອາດມາ ແລ້ວບອກວ່າຄື່ນ ۱۵ ຄໍາເດືອນ ۱۲ ນີ້ ໃຫ້ມາ
ພັງກັນ ເລີ່ມພາກທີ່ມາກຸງນີ້ກົມາພັງກັນ. ສ່ວນນາກເປັນ
ພົດຄ້າທີ່ມາພັງກັນ ມາພັງກັນກີພວິໃຈ ເອຟ! ພັງໄດ້.

ມີຍຸດຸ່ນທີ່ໃນໝັ້ນນັ້ນ ແກ້ມີຄວາມທຸກໆມາກ
ຄວາມທຸກໆທີ່ເວັ້ງຢູ່ກັບສິນຄ້າເກື່ອນ ຄວາມຈິງແກ່ໄມ້ໄດ້
ຄ້າ ແຕ່ມີຄົນໄສ່ຄວາມ ສ່າງອອມາໃນນາມຮັນຂອງແກ
ບຸບຸຍັງໜ່ວຍ ດື່ອເຈົ້າທີ່ຈັບເສີຍກ່ອນທີ່ຈະຄື່ນຮັນ ແລ້ວ
ເປີດຂອງເສີຍກ່ອນ ແກ້ນີ້ທ່ານຍູ້ໄດ້ແຕ່ວ່າສາລັບຕົ້ນນີ້
ຕັດສິນປັບປຸງ ໜີ້ທີ່ມີໜັ້ນພັນໜັ້ນຮ້ອຍນາທ ຈໍາເລີຍ
ເປັນລົມກລາງຄາລເລຍທີ່ເດືອນ ທີ່ເປັນລົມກລາງຄາລນັ້ນ
ເສີຍໃຈວ່ານັ້ນໄໝຢຸດີຫຣມ ເລີ່ມອຸທຣນີ ເອານາຍໄຕ
ປານິກບຸດ ໄປເປັນທານຍ ຊັ້ນອຸທຣນີຫຼຸດໄປ ແຕ່ກີມ
ຄວາມທຸກໆທີ່ ແກ່ມອງເຫັນ ກຸງຂອງກຣມວ່າ ດີ-ຊ້າ
ສຸຂ-ທຸກໆທີ່ ເສື່ອມ-ເຈົ້າ ມັນຂຶ້ນຍູ້ກັບກາຣກະທຳ
ແກກເຫັນເລີກໄປວັດວັນນັ້ນຕ້ວຍ ແລ້ວຕ່ອມາຄນູ້ ນີ້ໄປ
ທຸກເຍັ້ນໆ ໄປຄຸຍຫຣມະກັນ ແກ່ສາຍໃຈເມື່ອໄດ້ໄປຄຸຍ
ຫຣມະ ຄວາມທຸກໆຄວາມຢູ່ຍາກໃນປັ້ງຫາຕ່າງໆ ມັນ
ເບົາໄປ ໄດ້ເຫັນພລຫຣມະທີ່ຄາລານີ້ ແລ້ວຄອນກີດຕິດຕາມ
ໄປພັງກັນຕອນເຍັ້ນໆ ຮາຍຄນ.

ເວລາໄປເຖິງນີ້ຝ່າມນັດຖກ ເດືອນ ۱۲ ສົງຂລາ
ລົມແຮງ ເຂົກມີຄວາມຕະເກາ ຕະເກີຍເຕີຍວັດໆ
ອາດມາໄມ່ສັນໃຈ ມີໜັ້ນທີ່ເຖິງນີ້ເຖິງນີ້ໄປ ຕະເກີຍ
ດັບກີເຖິງນີ້ ສ່ວ່າກີເຖິງນີ້ ໄມ່ຫຼຸດ ຜົນຖາກີໄມ່ຫຼຸດ
ເພົ່າວ່າພຣະໄມ່ເປີຍກ ນັ້ນບັນຫຣມາສັນມີຫລັງຄາອີກ
ຫັ້ນທີ່ ເປັນຮຣມາສັນໂບຮຣາດ ນັ້ນເຖິງນີ້ເວື່ອໄປ.

ພວກນັ້ນກີ້ຫລບັນໄປ ເຮົາທຳລົງ ທຳໄມ່ຮູ້ໄມ
ຊື້ ພອເຖິງນີ້ຈົບກັບອົງ ຂຶ້ອົງ! ຕະເກີຍອ່າຍ່າງນີ້ເຄົາຕາມ
ອູ້ໄດ້ ມັນນໍາວ່າຄູ່ ດັນທີ່ພູດນັ້ນຄື່ອເປັນຄົນຄ້າຂາຍ
ມີຮຽນນະດີ ເພື່ອຜູ້ກົບອກວ່າ ເກົ່າແກ່ເຂົາມາຊື້

ໄຟຍ່່ໜ້າວັດແລ້ວນີ້ ..ເອົ້າ, ເຮົາຈັດກາຣເອງ.. ເລຍກີ
ດຶງໄປມາ ۳ ດວງ ໄມມີໜັ້ນ ໃຊ້ເສີຍຄາໄພຮຍາເດືອນ
ສ່ວ່າງຫັ້ນໜ່ອຍ ພອສ່ວ່າງແລ້ວ ມອງດູຫລັງຄາ ຢ້າວ!
ແຍ່, ກຣະເນື້ອງໄມ່ມີ ມັນດຶງຮ້ວຍ່າງນີ້ ກີພວກນັ້ນແລະ
ເຂົາຈັດກາຣກັນເອງ ຈັດກາໄປເຮົ່າໄກນິ້ນໝູ່ພື້ນອົງເຂາ
ມາຂ່າຍມູ່ຫລັງຄາ ມາຂ່າຍກັນທຳຟາຄາລາ ແລ້ວກີເອາ
ໄຟຟ້າເຂົາມາ.

ອາດມາທຳໜ້າທີ່ເຖິງນີ້ ໄມຂ່ອຮ້ອງໃນ
ເຮື່ອໃຫ້ໜ່ອມກຸງ ຂ່ອມຄາລາແມ່ເຂຈະມານີ້ຍູ້ກີໄນ່ບ່ອກ
ເຂົາເຫັນເອງ ທຳໜ້າທີ່ເຖິງນີ້ ອັນນີ້ເປັນອຸດົມກາຣົນທີ່
ເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ ຕັ້ງແຕ່ເວີ່ມສັ່ງສອນຄົນ ຄື່ອມີອຸດົມກາຣົນ
ວ່າ ຈະເຖິງສອນຄົນ ຈະໄມ່ຮ່ວມກວ່າໃນເຮື່ອກາ
ກ່ອສ້າງ ສິ່ງໄວ້ທີ່ເຂົາເສັງໄກ້ ເຂົາເຫັນເອງຮ້ອງ
ແລ້ວສະຫະຂອງເຂົາເສັງ ຈະໄມ່ແຈກງູ້ກີ ໄມ່ຂ່ອຂ່ອໃຈເຂາ
ທັງນັ້ນ ເປັນອຸດົມກາຣົນທີ່ຕັ້ງມາຕັ້ງແຕ່ເວີ່ມແຮກ ແລ້ວໄດ້
ບກົບຕິມາໄດ້ລຳດັບ ແມ່ນະໂຍ່ງທີ່ວັດອຸທະນີ ໄດ້ທຳ
ຍ່ອງ່ານັ້ນ ຈົນມີໄຟຟ້າໃ້ ມີຄາລາໃ້ ດັນພັງເຖິງນີ້ເພີ່ມ
ຂຶ້ນ ແລ້ວກີເຖິງນີ້ເວື່ອໄປ ອູ້ທີ່ນັ້ນນານ ອູ້ມາ ۲ ປີ.
ເອາຫຼຸດໄວ້ຕຽນນີ້ກອນ ກລັບໄປບ້ານເສີຍຫຸ່ອຍ...

ເມື່ອກລັບໄປສົງຂລາ ແລ້ວກີເລີຍໄປບ້ານ ພອໄປ
ຄົງບ້ານກີຈັດແຈງທຳນູ້ກະຮູກໃຫ້ໂຍມຫນ່ອຍ ແລ້ວກີຜົງ
ໃນແຜ່ນດີນໃນວັດເຮົານັ້ນ ຄື່ອວັດທີ່ຄື່ອວ່າເປັນວັດເຮົາຜົງ
ໄວ້ທີ່ນັ້ນ ແຕ່ໂຍມຜູ້ຫຼົງແກບອກວ່າຕັ້ງແຕ່ຄຸນໄປແລ້ວ..
(ແຕ່ປັກ້ມີໃຫ້ເຂົາໄມ່ເຮີຍກວ່າຄຸນ ເຂົາເຮີຍກວ່າຕຸນ ຄື່ອປະ
ນິກເຮີຍກວ່າຕຸນ ຄ້າເປັນສົມກາຣ ເຂົາເຮີຍກວ່າທຳນີ້) ເລີຍ
ນອກວ່າ ຕັ້ງແຕ່ ຕົນໄປແລ້ວນີ້ ຄືດຄົງຕົນທຸກໆເຫັນເຍັ້ນ
ໃຫ້ກລັບມາ. ອິທີພົບຂອງຄວາມຄືດຂອງໂຍມນີ້ແຮງໄສ່
ນ້ອຍ ນອນໆ ອູ້ ກີລູກຂຶ້ນວ່າກລັບບ້ານ ແມ່ຂອນໄສ່ໄ
ມາກະຕຸນ ອ່າຍ່າງນັ້ນແລະ ເລີຍຕ້ອງກລັບ ແລ້ວສັງເກຕ
ມາທຸກໆຄວາມ ຈະໄປໄຫ້ຈະທຳວ່າໄນ້ ຄ້າໂຍມໄມ່ເຕີມໄລ
ແລ້ວ ໄນ່ສໍາເຮົາ ໄນ່ວ່າຈະໄປໄຫ້ໄມ່ສໍາເຮົາ. ແຕ່ຄ້າໂຍມ
ບອກວ່າໄປເກົວໄປ ໄປໃຫ້ສາຍ ດັ່ງທຸກໆທີ່ ອັນນີ້ກັນ
ຄືດຍູ້ເໝື່ອນກັນ ຜູ້ໃຫຍ່ນີ້ມີອິທີພົບຖາງດ້ານຈິຕິໃຈ ເລີຍ
ກີຮູ້ວ່າ ອົ້າ. ໂຍມຄົງຄົງມາກ ຈຶ່ງໄປໄມ່ໄດ້ ຕ້ອງກລັບມາ.

ນີ້ກັບໄປສົງຂລາ ອູ້ທີ່ສົງຂລານີ້ ກີເຮີມເປັນ
ນັກເຖິງນີ້ ຕອນນັ້ນເຮົາກວ່າເວີ່ມເຖິງນີ້ອົກໄປແພ່ວ່າຫລາຍ
ໄປເຖິງນີ້ຕາມງານຄົພໃນຕລາດບ້ານ ທີ່ໂນ່ນບ້ານທີ່ນັ້ນບ້ານ.

ສຶກສາ ພົມວິດທະນາ ພົມວິດທະນາ

ທີ່ນີ້ການເຖິງ ມັນແຫກແນວ ໄມ່ເໜືອນຄົນ
ອື່ນເຫົາທີ່ເຖິງກັນອູ່ທ້າວ່າ ໄປ ດົນຈຶ່ງສົນໃຈໃນການທີ່ຈະ
ພັ້ງ ໃນການທີ່ຈະນິມນີ້ໄປເຖິງ ຕ້ອມາກົງລາຍເປັນກັນ
ເຖິງ ຊຸ່ງ ດີວິກ ພຣະທີ່ເຖິງດ້ວຍກັນ
ເວລານີ້ຢັ້ງອູ່ ຂໍອ່າທ່ານນາຄ ທ່ານມາຢູ່ກຸງເຖິງເພື່ອ
ວັດປະໂຮງຮຽນ ເຮືນເຖິງໄປຈາກທີ່ນີ້ ເຖິງເກິ່ງ
ເຖິງໄປເວລາພຣະພຣິ່ງ ຕົວອ່າງເຊັ່ນວ່າ ທ່ານເຖິງ
ວ່າ “ທຳນຸ່ງແລ້ວໄດ້ໄປເກີດໃນສວັບຄອມພິມານ ໄມ່ຕ້ອງ
ຕາກແດຕຕາກຝານທັນຄວາມຮັບຄວາມໜາວາ ຂ້າວ່າໄມ່
ຕ້ອງຫຼຸງກິນເອງ” ທ່ານວ່າອ່າງນັ້ນ ວ່າກັນເປັນພວງໄປ
ອ່າງນັ້ນແລະ ອາຕມາວ່າອ່າງນັ້ນໄມ້ໄດ້ ວ່າແບບ
ສຳນວນຍ່າຍ່າ ແລ້ວກີ່ຂັ້ນເຖິງທີ່ໄວ ເຂົາຕັ້ງນິມນີ້
ທ່ານນາຄ ທ່ານນັ້ນ ໄທໄປເຖິງກຸ່ກັນ ເຖິງທີ່ໃຫ້ແລ້ວ
ຄົນພັ້ງລັ້ນຫລາມ.

ຄຣາວໜຶ່ງເຖິງທີ່ຄາລາວັດໜຶ່ງ ຄາລາຫັກ
ໂຄຣມລົງໄປເລຍ ເຂົ້າລືອກັນວ່າ ແກ່! ພຣະນັກເຖິງ
ຄຸ່ງ ເຖິງກັນຈົນຄາລາຫັກໄປເລຍ ເພຣະວ່າຄາລາມັນ
ເກົ່າໄມ່ໃຊ້ເຮືອງວ່າໄຣ ຄົນມັນກີມາກ່າວມືອກກັນ. ໄປເຖິງ
ກັນບ່ອຍໆ ທີ່ນັ່ນທີ່ນີ້ ເຖິງກັນອ່າງນີ້ເຮືອຍໄປ.

ການເຖິງໃນສັນນັ້ນໄມ່ໃຊ້ສນາຍ ຕ້ອງເດີນ
ຢູ່າຕີໂຍມໄມ່ເຄຍໄປສົງຂລາໄມ່ຮູ້ຮະຍະທາງ ອູ່ໃນເມືອງນີ້
ເດີນໄປເຖິງຮະໂນດ ເດີນວັນນີ້ທີ່ຕ້ອງໄປນອນທີ່ສົກພຣະ
ຮູ່ງຂັ້ນເດີນຄື່ງຮະໂນດ ແລ້ວເຖິງຕອນບ່າຍ ເຖິງເສຣີຈ
ແລ້ວເດີນທາງກລັບອູ້ກີ່ ۲ ວັນຄື່ງສົງຂລາ ຄື່ງສົງຂລານອນ
ຄື່ນທີ່ນີ້ ເດີນໄປອໍາເກອຈະນະ ໄປເຖິງທີ່ອໍາເກອໂນນັ້ນຕ່ອ
ໄປອູ້ ມັນໄກລ່າ ທັ້ນນັ້ນ ເດີນຈົນຮົມສບນນະໜາດ ດ້ວຍ
ອໍານາຈເສີຍດສີກັບແຂ້ງກັນຂານີ້ ເດີນໄປເຖິງກຸ່ກັນກີ່ເດີນ
ໄປ ແອກ ກັບລູກຄື່ຍົກນັ້ນ ໄປກັນເຮືອຍໄປ ນານໆ
ຈະໄດ້ນັ່ງເຮືອຍນົດເສີຍທີ່ນີ້ ແຕ່ສ່ວນມາກົງເດີນໄປເຖິງ
ເຖິງໃນທີ່ອ່າງນັ້ນ.

ຄຣາວໜຶ່ງເດີນໄປເຖິງໄກລາມາກ ເວລາຂາ
ກລັບອາຕມາເດີນໄປກອນ ທັ້ນພຣະຜູ້ເຖິງຄຸ່ງໄວ້ຂ້າງໜັງ
ໄກລາຍ ມາຄື່ງນັ້ນແທ່ງໜຶ່ງກີ່ແວະເຂົ້າໄປ ມັນກະຫຍາ
ນໍ້າເຕີມທີ່ ເຂົ້າໄປຄື່ງເຫັນມີມະພຣ້າ ບອກ ເຊິ້ນ!
ປອກ ມະພຣ້າວ່າຄວາຍພຣະສັກ ແລ້ວຍ ພວກີ່ຂັ້ນມາໃຫ້
ຄວາມວ່າອົງຄົດເດີວ່າໃໝ່ໃຈນັ້ນ ແລ້ວ ບອກວ່າຈັນຈັນພລ
ເດີວ່າ ອົກພລນີ້ເຂອເກີບໄວ້ນະ ອົກອົງຄົດນີ້ທ່ານເດີນ

ຂ້າ ອູ່ຂ້າງໜັງ ທ່ານມາແລ້ວກີ່ນິມນີ້ທ່ານຈັນດ້ວຍ ເລຍ
ອົງຄົດນີ້ໄດ້ຈັນ.

ອາຕມາເດີນມາຄື່ງອໍາເກອຈະນະຍັງທັນເພລ ໄດ້
ຈັນເພລ ແຕ່ເພື່ອນອົກອົງຄົດນີ້ໄມ່ທັນໄດ້ຈັນ ພອມາຄື່ງ
ກົດາມວ່າຈັນເພລຫວີ່ແປ່ລ່າ ແກ້ໄມໂທໜ່ອຍ ຈັນອະໄຣ
ເດີນໄມ່ເຫັນວ່າແປ່ລ່າ ແກ້ໄມໂທໜ່ອຍ ດັນນີ້ຈັນ
ມະພຣ້າວ່ອນຫວີ່ແປ່ລ່າ ຈັນ ອ້າວ! ວ່າໄມ່ເຫັນວ່າແປ່ລ່າ
ຍັງໄຟ ເຂົາຂອໄວ້ໃຫ້ ຈົນໄດ້ຈັນນະ ຄ້າໄມ່ເຫັນວ່າແປ່ລ່າ
ຈັນນະໜີ້ ພອມຸດຍ່າງນັ້ນແກກີ້ມີອົກ ເພຣະວ່າໄດ້
ຈັນມະພຣ້າແລ້ວ.

ເດີນກັນອ່າງນີ້ ໄປເຖິງເຖິງກັນ ເດີນກັນ
ຈົນວ່າເຕີມທັນ ແລ້ວກີ່ໄມ່ໃຊ້ວ່າໄດ້ມາກມາຍ ມ້າກັນທີ່
ນະ ໄປທີ່ນີ້ນະ ແລ້ວ ບາທ ແລ້ວ ບາທນະໜ່ອຍ່າງມາກແລ້ວ
ນະ ຊະ ບາທນີ້ເຮືອງວ່າສູງແລ້ວ ທີ່ເຂົາຄວາຍນະ ບາງວັດ
ໄມ່ຄວາຍເລຍ ດັກຄົກໄມ່ໃຫ້ ຕ້ອງຄວັກກະເປົາອົກດ້ວຍ
ຂ້າໄປ ອ່າງນີ້ກີ່ໄວ ເວລາໄປເຖິງເປັນອ່າງນັ້ນ.

ມື້ອູ່ນ່ອຍໆ ທີ່ມື້ອູ່ໄປແປລ່າ ເວລາໄປເຖິງ
ຕາມບັນນອກນີ້ ຄຣາວໜຶ່ງໄປເຖິງທີ່ຮະໂນດ ເດີນທາງ
ວັນທີ່ນີ້ ໄປນອນສທິພຣະ ເຂົ້າມືດໄມ້ຈັນອາຫາຮົນເດີນ
ນີ້ກວ່າໄປຈັນວັດໃຫ້ໄດ້ ວັດມັນເຍອະ ວັດໃຫ້ຕົກລອງ
ກີ່ເຂົ້າໄປເລຍ ພອເສີຍຕົກລອງຕົ້ມໆ ແວເຂົ້າໄປ ໄປຈັນ
ເສີຍ ຈັນເສົງຈັດແລ້ວເດີນທາງຕ່ອໄປ.

ເດີນຈົນຄື່ງ ۱۱ ໂມງ ໄປຄື່ງຄາລານັ້ນກີ່ໄປນິ້ງ
ເໝຍໆ ມີຄົນອາບັນຫ້ອູ່ຄົນທີ່ນີ້ ພອແກອາບນໍ້າເສົງຈັດ
ມາຄື່ງຍົກມື້ອ່າວ່ວ ຄວາມວ່າທ່ານຈະໄປໄຫ້ນ ບອກວ່າຈະໄປ
ຮະໂນດ ເລຍຍັງມີຮ່ອງຮອຍ ຮອຍເຂົາສ້າງໂຮງຄວ້າ ທີ່
ເຂົ້າເພິ່ງຈະທຳນຸ່ງກະຊຸກກັນເສົງຈັດໄປ ຄວາມວ່ານີ້ຮ່ອຍທໍາ
ງານວ່າໄຣ ແກນອກວ່າທຳນຸ່ງເຂົາກະຊຸກແມ່ເຂົ້າບ້າວ (ຄື່
ເຂົ້າຮູ້ຈຸ່ບໍ່ຮູ້ ເຂົ້າເຮືອງວ່າບ້າວ) ແກ່! ຈານໄຫຼູ່
ໜັງອ່າງດີ ໂນຮາທີ່ ໜັງຕັ້ງ ໂນຮາທີ່ເຕີມ ເຮືອກວ່າມີ
ຂໍ້ທາງປັກຍືດີ ນັກເຖິງກົນນິມນີ້ຈັນດີ ແຕ່ແກ່ໄມ່ມາ
ຄວາມວ່າໄດ້ຮັລະ ທ່ານນັ້ນ ວັດອຸທ່ຽນນະ. ເລຍຈຸດໄດ້ຕໍາຕອ
ເຂົ້າໃຫ້ແລ້ວ ຄວາມວ່າທຳໄມ່ແກ່ໄມ່ມາລະ ຮັບແລ້ວໄມ່ມາເສີຍ
ນີ້ ຕິດສອບໄລ່ ວັນນັ້ນຕິດສອບໄລ່ເລີຍໄມ່ມາ ແກ້ຍັງໄມ່
ຮູ້ຈັກ ນັ້ນພູດກັນອູ່ແລ້ວ ໄມ່ມາກີ່ໄມ່ມາ, ໄມ່ມາ ເສີຍໄ
ໄຫ້ ອູ້..ຄົນຄອຍພັ້ງກັນແຍ່ໄປເລຍ ທ່ານໄມ່ມາ
ເສີຍຕາຍ..ແຍ່ ແລ້ວກີ່ຄວາມທ່ານນັ້ນ ແລ້ວກີ່ຈົບໄປຫາອາຫາ

ສຶກສາ ຂົວດວບຂ້າພເວົ່າ

ມາເລື່ອງເປັນ ຂ້າວຍໍາ ມີຂາຍເຍຂະແຍແກວນັ້ນມາເລື່ອງ
ມາເລື່ອງເປັນເສົ້າແລ້ວນັ້ນຄຸງກັນຕ່ອງໄປ ແກ້ກີ່ຍັງໄມ້ຮູ້ວ່າ
ຄຸງກັບປີໂຄ ຄຸງເຮືອຍໄປ ພຸດໄປພຸດມາ ເຊິ່ງມີຄົນໜຶ່ງ
ເດີນຝ່ານມາ ມາລື່ງຍົກມື້ອໍໃຫ້ ກຣາບ ແລ້ວກີ່ຄາມວ່າ
ນີ້ທ່ານຈະໄປໄຫນ໌ ຈະໄປຮະໂນດ ເລຍນອກຄົນທີ່ນັ້ນຄຸງ
ນັ້ນວ່າ ຂໍ້ອ້າຍໜັງ ແລ້ວນອກວ່ານີ້ແຫະທ່ານນັ້ນວັດ
ອຸທິຍ່ ພອນອອກຍ່າງນັ້ນທ່ານນັ້ນແລ້ວ ແກ້ກັນລົງກຣາບ
ໃຫຍ່ເລຍ ກຣາບທີ່ເທົ່າເລຍທີ່ເດີຍ. ກຣາບແລ້ວນອກວ່າ
ແໜນນີ້ຄຸງກັນເສີຍຕັ້ງນານ ໄນຮູ້ ນອກວ່ານີ້ຈະໄປຮະໂນດ
ຈະເຖົນເນື່ອໄວລະ ກີ່ເຖົນພຽງນີ້ປ່າຍ ອົ້ວ! ເຖົນ
ເສົ້າແລ້ວນິນຕົວເດີນມາ ທີ່ນີ້ມີຈານຕພອຢູ່ຄພທີ່ຈະ
ໄທທ່ານເຖົນ ດືນພຽງນີ້ ๓ ຖຸ່ມ ມາໃຫ້ທັນກີ່ແລ້ວກັນ
ເກົານົກ້າເລົ່າງຂາດນັ້ນ ມັນໄມ້ໃຫ້ກາງໄກລັ້ງ. ທີ່ນີ້ກີ່ຕ້ອງ
ໄປເຖົນໂນນັ້ນເສົ້າຮ່າງນ່າຍສາມ ລົງຈາກຮຽມາສັນ ຮັບ
ເດີນ.

ອາຕມານີ້ເປັນຄົນເດີນເຮົວ ກ້າວມັນຍາວ ເດີນ
ມາລື່ນັ້ນເວລາ ๓ ບຸ່ມເປັນທີ່ເດີຍ ພອມາລື່ນັ້ນປະເດີເດີຍ
ເດີຍ ເຂັນອກນິນມິນຕົວອານັ້ນ ໄກສົບໄປອານັ້ນ ດັນ
ກຳລັງຮອຈະພັ້ນເຖົນ ກີ່ເລີຍຮັບອານັ້ນ. ອານັ້ນເສົ້າ
ກີ່ໄປເຖົນໄທເຂົາພັ້ນ ພອເຖົນໄທພັ້ນແລ້ວ ເຂັນອກວ່າ
ພຽງນີ້ໄປເຖົນອີກສັກກັນທີ່ປ່າຊ້ ຕ້ອງຫຼຸດຍູ່ອີກ
ເຖົນໄທເຂົາພັ້ນອີກກັນທີ່ນີ້ ແລ້ວເດີນທາງຕ່ອງໄປ.

ກາຮັດວຽກ ກີ່ມີເພື່ອນທີ່ໄປອິນເດີຍ ຮູ່ນເດີຍ
ອຍ່າງນີ້ ຕ້ອງເດີນໄປມາຮະທາງໄກລັ້ງ ໄປກັນຍ່າງ
ລຳນາກ ນາງແທ່ງກົນອົນກລາງທາງຕັ້ງ ๓ ດືນ ຈຶ່ງຈະ
ກັບມາລື່ນວັດໄດ້ ເປັນອູ່ຍ່າງນີ້ຕົດລອດ ๒-๓ ປີ ທີ່ອູ່
ສົງຂລາ.

ກາລຕ່ອມາ ກີ່ມີເພື່ອນທີ່ໄປອິນເດີຍ ຮູ່ນເດີຍ
ກັນຄັ້ງພຣະໂລກນາຄ ຄື່ອທ່ານເຈົ້າຄຸນປະກາສີຕ ແກໄປ
ຄື່ອນເດີຍ ໄປຄື່ອນເດີຍແລ້ວກີ່ຈົດໝາຍມາ ນອກວ່າໄທ
ໄປອິນເດີຍ ພົບທີ່ຈະເຮັນທັນສື່ສະດວກສນາຍ ໄທໄປ
ອູ່ໂນນີ້ ກີ່ເລີຍລາງູ້ຕີໂຍມ ເດີນທາງໄປອິນເດີຍ ຂັ້ນຮັດ
ຈາກສົງລາໄປຕັ້ງ ໄປຮະນອງ ໄປໂນນແນ່ ໄປເກະເ
ສອງ ແລ້ວໄປຢ່າງກຸງ ແລ້ວລົງເຮືອຈ່າຍຢ່າງກຸງ ສົມຍັ້ນ
ຄ່າເຮົາມັນຄຸກ ຈາກຢ່າງກຸງໄປອິນເດີຍ ១. ຮູ່ປີເທົ່ານັ້ນ
ເອງ ຮູ່ປີນີ້ມັນ ສ່ວນ ສົກສົງ ທ່ານ ມີເງິນສັກ ១០០
ບາທກີ່ໄປຄື່ອນເດີຍໄດ້ແລ້ວ ກີ່ໄດ້ຈາກໂຍມໄທສົກສົງແລ້ວ

ກີ່ໄປ ແຕ່ວ່າພອໄປຄື່ອນທ່ານເຈົ້າຄຸນປະກາສີ
ແກກລັບເສີຍແລ້ວ ໄປຄື່ອນທ່ານເຈົ້າຄຸນປະກາສີ
ກັບມາລື່ນັ້ນແລ້ວ ອາຕມາລື່ນັ້ນແກກລົງເຮືອວ່ານຸ່ງຂຶ້ນ
ນັ້ນແລ້ວ ໄປຄາມທີ່ວັດເຂັນອກ ລົງເຮືອໄປເມື່ອວ່ານີ້.
ອ້າວ! ຕ້ອງເດີນທາງກັບອີກແລ້ວ ຈະໄປຍັງໄຈ ເພື່ອນມາ
ເສີຍແລ້ວ ຕ້ອງເດີນທາງກັບມາຮະນອງ ມາຄື່ອນຮະນອງ
ຈະໄປໜຸ່ມພຣເລຍໄປພົບກັນທີ່ໜຸ່ມພຣນັ້ນ ພົບກັນທີ່ໜຸ່ມພຣ
ເອົາ! ດີແລ້ວ ນອນທ່ານມາກີ່ແລ້ວ ຈະໄປໄຊຍ່ ໄປເຍື່ອມ
ທ່ານພຸທ່າສ ຍັງໄມ້ເຄີຍພົບກັນກັບ ທ່ານເຈົ້າຄຸນ
ພຸທ່າສ ໄນຮູ້ຈັກ ໄດ້ຍືນແຕ່ຂ່ອງເວລານັ້ນ ກີ່ເລີຍພາກັນ
ໄປໄຊຍ່.

ໄປໄຊຍ່ ກີ່ເລີຍຈຳພຣະຫາທີ່ໄຊຍ່ ១ ພຣະຫາ
ຈຳພຣະຫາທີ່ນັ້ນ ເລີໄດ້ຄຸນເຄຍກັນທ່ານເຈົ້າຄຸນພຸທ່າສ
ໄດ້ເປັນສຫຍ່າວ່າມາຮັນຮ່ວມການຮ່ວມກັນ ດວມຈົງໄປອູ່
ໄຊຍ່ໃນພຣະຫານັ້ນ ກີ່ໄມ້ໄດ້ອູ່ສົງບົນໆທ່ອກ ພຣະທີ່
ສອນນັກຮຽມທີ່ວັດພຣະຫາດູແກກເດີບປ່າຍໜັກ ສອນໄມ້
ໄດ້ ເລີຍຕ້ອງໄປສອນහັນສື່ແຫນເຫຼາ. ຕ້ອງສັດຕາຫະ ຄື່ອ
ໄປສອນ ၅ ວັນ ກັບມານອນສວນໂມກົງດືນນີ້ ທໍາ
ກັນອູ່ຕູລອດພຣະຫາ ໄນໄດ້ທຳເຮືອງອື່ນ ແຕ່ກີ່ໄດ້ຜລທາງ
ຈົດໃຈ ຄື່ອໄດ້ກຳລັງໃຈຈາກທ່ານເຈົ້າຄຸນ ຄື່ອທ່ານແນະນໍາ
ວ່າ ຈະທ່ານສານາຕ່ອໄປຂ້າງໜັນນີ້ ຕ້ອງຮູບາລີ ໄນ
ໄດ້ເຮັນບາລີມັນກີ່ລຳນາກ ທ່ານເຮັກອາຕມາວ່ານັ້ນອັນ
ທ່ານ ຕ້ອງໄປເຮັນກວານາລີ. ອາຕມາກີ່ຮັບຕໍ່ໄວ.
ອອກພຣະຫາແລ້ວກີ່ກັບສົງຂລາເກື້ອກ ກັບໄປ

ສົງຂລາກີ່ຄື່ອນທີ່ເຮືອງວ່າ ຈະມາເຮັນຕ່ອ່ນທີ່ກຽງເທິງ
ເຮັນກວານາລີ ເພະໄໝໄດ້ຮັມເຮັນໄວ້ນັ້ນແລ້ວ ເມື່ອ
ອູ່ນັ້ນຄຣີ່ຮຽມຮາຊ ຄື່ອເຮັນຈົບໄວ້ກາຣົນ ຂຶ້ນແປລ
ຄົມກົງຮຽມບັກ. ໄດ້ນັ້ນໃດໆ ພ່ອຍ່າ ແລ້ວກີ່ເດີນທາງ
ໄປກັບພຣະໂລກນາຄເສີຍ ຄໍາມາຕ່ອ່ນທີ່ອີກກົງຈະໄມ້ລຳນາກ
ເລີຍຄືດວ່າຈະຕ້ອງມາ ກຽງເທິງ ມາເຮັນຕ່ອ່ນ.

ໃນປີ ພ.ສ.២៥៤១ ນັ້ນ ໄດ້ເຂົ້າກຽງເທິງ ມາ
ອູ່ວັດສາມພຣະຍາ ເຮັນບາລີ ຕອນນີ້ໄຄ່ຈະເລ່າຄວາມ
ໃນໃຈສັກຍ່າງໜຶ່ງກັບຄົມກົງຈະໄມ້ ຄື່ອຕອນທີ່ມານຄຣີ່
ຮຽມຮາຊ ເມື່ອເຂົ້າໄມ້ໄດ້ເລົາ ໄປລາຫວຸງລຸ່ງ ທີ່ດີມາກ
ນັ້ນແລ້ວ ທ່ານກົບອກວ່າ ເອົາ, ໄປເຮັນຫັນສື່ໄປໄຫ
ດີ ໄປຕັ້ງໃຈເຮັນ ໄປຄື່ອນເມື່ອນຄຣີ່ແລ້ວ ໃຫ້ໄປນັ້ນສັກ

គីវិតបទងបាំរើ

พระบาทฯ ให้ตั้งจิตอธิษฐานว่าจะทำอะไร ในชีวิตนี้ จะทำอะไร ให้ไปตั้งจิตอธิษฐานใจเสียก่อน.

อาทมาภิกรรมกั่งนครฯ กีเจ้าชูปเทียนไปจุดบูชาพระธาตุที่นนครฯ ตั้งจิตอธิษฐานอย่างไร คือตั้งจิตอธิษฐานว่า

“ข้าพเจ้าขอถวายชีวิตจิตใจนี้ แด่พระพุทธ
พระธรรม พระสังฆ ขอมอบกายใจ ถวายแด่พระ
พุทธศาสนา จะทำงานให้แก่พระศาสนาจนตลอด
ชีวิต”

ถ้าพูดตามภาษาบาลี ก็เรียกว่า พุทธศาสนา
อุรุ่ ทตว่า อนิเวตติสสามิ พุทธมจริยประรายโน ย
แปลว่า ข้าพเจ้าขอกราบชีวิตแด่พระพุทธศาสนาน
จะไม่กลับไปส์เพคคหัสส์

ได้ตั้งใจไว้อย่างนั้น อธิษฐานที่หน้าวัดพระ
ธาตุเมืองนครศรีธรรมราช.

เมื่อคราวเข้ามากุงเทพฯ นีกิเมืองกัน
เข้ามาครั้งแรกก่อนที่จะไปกับพระโภගานานนี้ ได้ไป
ที่โบสถ์วัดพระแก้ว ซึ่งถือว่าเป็นบูชาณียสถานสำคัญ
จุดธูปเทียนบูชาอิษฐานะว่า

“ข้าพเจ้ามีภารกิจถวายชีวิต แด่พระพุทธ
ศาสนา จะทำงานเพื่อพระพุทธศาสนาจนคลอดชีวิต”
อธิษฐานเป็นครั้งที่สองทันนั้น.

เมื่อเดินทางกับพระโลกนาถ ไปถึงวัดพระพุทธชินราชที่พิษณุโลก ซึ่งถือว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีชื่อเสียงสำคัญในดวงใจชาวพุทธ ก็ได้กราบดังจิตอธิษฐานเช่นเดียวกัน ครั้นเดินทางไปถึงเมืองย่างกุ้ง อันเป็นเจดีย์สถานที่คุนเข้าซองไปไว้ไปบุชา ก็ได้ตั้งจิตอธิษฐานเช่นเดียวกันว่า

“ขออนุญาติถวายเป็นเครื่องบูชาแด่พระพุทธ พระธรรม พระสังฆ ทำงานเพื่อพระพุทธศาสนาตลอดไป.”

อันนี้เป็นความตั้งใจมาตั้งแต่เริ่มแรก. ที่ได้เกิดความตั้งใจนี้ขึ้น ก็ เพราะว่าศึกษาพุทธประวัติเลื่อมใสในความเป็นมาของพระพุทธเจ้า แล้วก็อยากที่จะทำงานให้กับพระพุทธศาสนา. เคยพูดบ่อยๆ กับเพื่อนฝูง เมื่อสมัยอยุ่งครุย บอกว่า เราต้องเห็นแก้กันจริงๆ เสียที่ ที่เทคโนโลยีนี้ มันเทคโนโลยีๆ เทคน์

ເອານ້າກັນທົກນ ໄມຄ່ອຍໄດ້ສະເຮົາ ໄມໄດ້ເຖິງແກ້ຄນ
ໄມໄດ້ປັບປຸງຈົດໃຈຄນ ໃຫມັນດີເຊື້ນ ຕ່ອໄປນີ້ ຕັ້ງເຖິງ
ຈົງງ.

เพื่อนฝูงก็บอกว่า อย่าพูดอย่างนั้น คนพูด
อย่างนั้นมันต้องไม่สัก. บอกว่าอ้าว! ก็ต้องไม่สักกัน
ล่ะซิ เมื่อจะเทคโนโลยีกันแล้ว มันต้องไม่สัก สักไปทำไว
คนอยู่ในโลกมันจะแยกแยะแล้ว เราอาจริงเอารังกัน
เสียบ้าง. เพื่อนฝูงบอก เฮย! อย่าพูดไป เดียวมัน
จะเป็นบ้าภาษาหลัง. ถ้ามันว่าบ้า เพราะอะไร อ้าว! มัน
อย่างสักแล้วไม่ได้สัก เลยทำให้บ้า เพราะได้พูดไว
มากแล้ว. ก็ว่า ใจเรา เราบังคับได้ เมื่อเราตั้งใจ
แล้วมันต้องบังคับได้ อธิษฐานแล้ว ตั้งจิตรักษาการ
อธิษฐานนั้นไว้. พระพุทธเจ้าท่านทำจริง เรายังต้อง
ทำจริงบ้าง.

อันนี้เป็นความคิดที่เกิดขึ้นในใจ ตั้งแต่เริ่ม
แรกเกิด ตั้งแต่เป็นพระแล้ว ก็คิดอย่างนั้น เพราะ
จะนั้นเรื่องการมากลงโทษนี้ มาเพื่อเรียนหังสือ
เมื่อมาถึงกรุงเทพฯ ก็อาศัยคุณครูถัด พระมานพ
พาไปฝึกที่วัดสามพระยา เพราะว่าท่านเป็นครูอยู่
ที่นั้น มีความคุ้นเคยกันกับท่านเจ้าคุณวัดสามพระยา
เดียว呢 ท่านก็รับด้วยความเต็มใจ เมื่อรับแล้วท่าน
ก็ถามว่าพระชาเท่าไร เวลาันพระชา ๑๐ เช้าไป
แล้ว ท่านบอกว่าจะไปเรียนไวยากรณ์อยู่มันช้า เดย
เรียนมาบ้างแล้วไม่ต้องไปเรียนช้าอีก แบลลัคคัมภีร์
ธรรมบทเลย เลยก็ได้เรียนต่อไป ได้พักอยู่ที่นั้น ที่
วัดสามพระยา.

เมื่อมากรุงเทพฯนี้ อยากจะเล่าให้โอมพังสักหน่อย ว่าพระในกรุงเทพฯ นี่ลำบากอย่างไร. อาทิตย์กรุงเทพฯ นี่รู้สึกว่าลำบาก คือลำบากในเรื่องอาหารการฉัน. ได้ออกบินทบทาตทุกวัน ไปเห็นหลวงตามนั่งฉันก้าแฟตตามร้าน ชั้นแรกเมื่อมาใหม่ๆ นึกดี.. พระหลวงตามาเพ่นพ่าน ไปเที่ยวฉันก้าแฟ.. นึกติท่าน. แต่พอมาอยู่กรุงเทพฯเข้า ไม่นึกติ. ที่ไม่นึกติ เพราะอะไร เพราะมันเกิดกับตัวเอง เวลาออกบินทบทาตเข้าๆ บางวันมีมันหรือ น่องมันหย่อน เดินเหนื่อย มันหรือ ที่ Harvey เผยว่าอะไร เพราะเมื่อวานนี้ฉันอาหารไม่เป็นรส ที่มันไม่เป็นรส เพราะไม่มีอะไรฉัน

គីឡូតុនប៊ូសមាមជោះ

มันมีแต่ข้าว หัวใจเป็นผัดแห้ง อะไรอื่นมักก็ไม่มี กินแห้งๆ เข้าไปอย่างนั้น มันเหมือนกับเข็นเรือบนแห้งอย่างนั้นแหล่ะ ฉันเข้าไปอย่างนั้นแหล่ะ มันไม่มีอะไรสำหรับเลี้ยงร่างกาย ตื่นเช้าเดินไปบินหาตาตนี่มันเพลีย พอดเลียอย่างนั้นก็คงให้อ้วกัย โถ! คนแก่ท่านเพลียมากกว่าเรา เลยไม่ติ่่่านต่อไป เห็นอกเห็นใจ.

ที่นี้การออกบิณฑบาตนี้ เดินอยู่วัดสาม
พระยา เดินผ่านบางลำพู ไปถนนข้าวสาร โน่น ไป
โน่น ไปสะพานเตี้ยๆ เลี้ยวขวาคำเนิน เช้ากัน
ตะนงา วากันถนนข้าวสาร เพราะว่าบ้านคุณครูแกอยู่
ที่นั่น แล้วก็ได้ไปเจอกับโถหนึ่ง เขาใส่โถให้ หัว
โถคงเทงๆ กลับวัด ได้ข้าวตามใหญ่ก็พอจันแล้ว แต่
ก็เดินเรื่อยไป บางทีก็วิ่งไปหน้าวัดบรรชุ ไปผ่านฟ้า
เลียบคลองบางลำพูเรื่อยๆ มา ตามมีตามเกิด เดิน
ไม่รื่นไม่ร้อน นึกในใจว่า ได้ก็จัน ไม่ได้ก็ไม่เป็นไร.
แต่ไม่เป็นไรหรอก ได้ทุกวัน แต่ว่าบางวันมันก็ฝิด
บางวันก็อย่างนั้นแหละ ก็จันไปตามเรื่อง.

เวลาามาเรียนหนังสือกรุงเทพฯ นี่ ญาติโยม
ถ้ายับปั้นจัมมาสำหรับใช้สอยในเวลานั้นได้มา ๓๔๕
บาท จำแม่น เพร率为ว่าเงินก้อนนั้นมันจำได้แม่น เอา
มาได้เท่านั้น อاثามานีมีหลักอยู่ในใจอย่างหนึ่ง ดัง
แต่ออกจากโรงเรียนแล้ว นึกว่าโตแล้ว ไม่เคยขอ
สถาบันโยมใช้ แม้จะอยู่กรุงเทพฯ กลับไปบ้าน ไม่
เคยบอกโยมว่าลำบาก ตอบว่าสบายดี ไม่เคยแสดง
อาการว่า อยากได้สถาบันโยม ถ้าโยมนี้ให้ก็เอา.
ถ้าโยมไม่ให้ก็ไม่เอา. เรื่องของนี้ไม่ขอ เพราะมานึก
ว่า ท่านเลี้ยงเรามากมายพอแล้ว อย่าให้ท่านต้อง
ลำบากในการเลี้ยงเด็กๆ ต่อไปอีกเลย เลยไม่รับ
กวน ไม่ขออะไรท่านทั้งนั้น อยู่อย่างชนิดที่เรียกว่า
ตามมีตามเกิด เพราะเครื่องใช้ไม้สอย ไม่มีอะไร มี
ขันน้ำใบเดียว ขันแรกเป็นขันทองเหลือง แต่วันหนึ่ง
เพล้อเอวาวงไว้ที่ฝาโถ่หน้าห้อง มีอ่องน้ำใบหนึ่ง ตก
นำประปาใส่ไว้ หิว ก็มีน้ำประปา เข้าเย็นฉันนั้น
แหลก ไม่ฉันอื่นนอกจากน้ำประปา หิวขึ้นมาฉันน้ำ
ประปา หิวขึ้นมา ก็ฉันน้ำประปา อย่างอื่นมันไม่มี
ฉัน ไม่ใช่เรื่องอะไร. ความจริงก็อย่างฉัน แต่มันไม่

มีจังหวะ วันไหนมีสถาการ์จะฉัน กับออกตัวเองว่าไม่ฉัน..ถ้าไม่มีเงื่อนไขฉันจะไร อย่าฉันดีกว่า เลยก็ไม่ฉัน มันเสีย เพราะว่าสถาการ์ที่ได้มายอดมากไปใช้ชื่อของกิน ไม่ใช้ชื่อของเล่น แต่ใช้ชื่อหนังสือ.

เรื่องหนังสือนี้ขอบนัก ชื่อมาก ตั้งแต่เป็น
สามเณรอยู่ร่องนอง ได้เงินเดือน ๒๕ บาท จากการ
เป็นครู ใช้ชื่อหนังสือ. หนังสือของหลวงวิจิตรฯ
(หลวงวิจิตรราหกการ) ออกชุดแรก เช่น วิชาแปด
(วิชาแปดประการ) มันสมอง พุทธานุภาพ จิตตา
นุภาพ ความผัน ฯลฯ กี่เล่มๆ ชื่อหมด ชื่อไปอ่าน
ขอบอ่าน. และหนังสือต่างๆที่เข้าพิมพ์ขายนั่น ขอบ
อ่าน แม้หนังสืออ่านเล่นชนิดตึกก็ชื่อเหมือนกัน. สมัย
หนุ่มๆ ชื่อมากรอ่านมาก อ่านจนอยู่ตัว..เมื่อ อ่าน
แล้ว ก็นึกธุรกิจกว่าไม่ได้ความ เลิก..ไม่ชื่อหนังสืออ่าน
เล่นต่อไป แต่ชื่อหนังสือที่เป็นสาระ เรื่องความสามารถ
ไปใช้เรื่องอื่นนั่นไม่มี ใช้แต่เรื่องเป็นประโยชน์.

สถาการ์ที่ได้มา ๓๔๕ นาทีนี้ ใช้ ๓ ปีไม่
หมด เพราะว่าไม่ค่อยใช้ ไม่ใช่เรื่องอะไร แล้วก็มีอยู่
ก้อนหนึ่งเก็บเงียบ ใส่ซองเพ้อกลับบ้านจุกเฉิน เดียว
เกิดมีธุระอะไร ไม่มีสถาการ์จะลำบาก เลยเจียดใส่ซอง
ไว้ ไม่แตะต้อง พอมีเรื่องแล้วก็ใช้ตัวรอดได้ทันที กลับ
บ้าน นอกนั้นก็เก็บไว้ การใช้จ่ายไม่ค่อยจะมีอะไร
มากนัก เป็นอยู่อย่างง่ายๆ ถ้าไปต่ำบุกถ่ายในสมัยนั้น
ผอมเต็มที่ หน้าเป็นกระดูก โกรโกโกรไปที่เดียว เรื่อง
ไม่มีจะกินนั่นเองไม่ใช่เรื่องอะไร จึงได้ผอมอย่างนั้น.

อยู่วัดสามพระยา ๓ ปี ก็เข้าสอบบาลี สอบครั้งแรกก็เลย “ไม่ได้” ที่ “ไม่ได้นี่” มันตกไว้ภารณ์

គីវិតបង់បារាំដៅ

เพราะว่าเรียนมานานแล้ว ทิ้งมา ไม่ค่อยได้ท่อง เวลาไปสอบเข้า มันตอบผิด แปลได้ สัมพันธ์ได้ แต่ ไปตกใจการณ์ ไม่เป็นไร ปีหน้าเอาใหม่ แต่พอตกล แล้ว เงินหมดเลย ๓ ปี สถาบันไม่มีเหลือแล้ว ทำอย่างไรดีจึงจะได้เรียนต่อ.

ต้องไปชุมพร ไปหาท่านเจ้าคุณประกาศติ
เพื่อนเก่าอยู่ที่นั่น หานกพาไปเที่ยวเทคโนโลยีวัดนั้นวัด
นี้ ก็ได้หน้ากันๆ ก็งบ้าง หากินด้วยปากคลอเดลา
ไม่มีเรื่องอื่น เทคนก์ได้สตางค์หนักกันๆ มาบ้างพอ
สมควร เวลาจะกลับ กลับทางรถไฟมันลำบาก
กลับรถไฟເອຂາອອງໄປໄມ້ได้ กลับเรือดีกว่า ลงเรือที่
ท่าปากน้ำชุมพร ได้มะพร้าวมา ๒๐๐ ผล ได้กะปີ
มา ๑ ให น้ำปลา ๑ ให ข้าวสารยึก ๑ กระสอบ นີ້
ปัจจัยจากชุมพร บรรทุกเรือมาเลย มาซึ่นท่า�ໍາ
ราชวงศ์ ຍືນຍຸ່ນຍຸ່ນ นີ້ກວ່າກູຈະທໍາອຍ່າງໄວ ມະພຣ້າວຕັ້ງ
๒๐๐ ນີ້ ຈະເຂົາໄປໄຫ້ສິງວັດຕ່ອຍ່າງໄຣດີ ຮຽມນັກໄມ້ມີ
ຍືນຍຸ່ນຍຸ່ນ ເລີຍເຮັດກຣັບເຈັກມາ ๓ ຄັນ ບອກວ່າລື້ອຂົນ
ມະພຣ້າວໃສ່ຮົກ ๓ ຄັນນີ້ ແລ້ວກີ່ປົວດສາມພຣະຍາ ລົງ
ໄກຮຽດລາກມັກເຂົາແໜ້ນກັນ ເລີຍພາມາສັງ.

ตั้งแต่มีมะพร้าวขึ้นแล้ว ตอนเพลไม่ได้ฉัน
อะไร หุงข้าวมันฉันทุกวัน จนกว่ามะพร้าวจะหมด
๒๐๐ ผล ฉันแต่ข้าวมันนั่นแหล่ะ พอก็งเพลเก็บฉัน
ข้าวมัน พอก็งเพลเก็บฉันข้าวมัน เพราะว่ามะพร้าว
มันเยอะ ข้าวสารก็มี กะปิก็มี ฉัน กลับไปเรียนหนังสือ
ต่อ เรียนต่อไปอึกปึกสอบได้ ก็ปรากฏว่าบัญหาข้อ
สอบบาลีมันรัว ไม่ใช่มันรัว มันระเบิด ให้เหล่ามกรุ
ไปเลยทีเดียว อตาตามาไม่ได้สนใจไปหาหรอง ไป
บินหาตาดเข้าบอกว่า ไวยากรณ์รู้แล้วยังมันรัวแล้ว
บอกว่ายังไม่รู้ เขาก็บอกว่า เอาไปเลยๆ พอก็เข้าห้อง
สอบ บัญหาไวยากรณ์ออกแบบเหมือนทุกอย่าง มัน
ก็ตอบถูกซึ่ง เพราะมันรัวแล้วนี่ มันรัวจนท่ามเมือง
ไปแล้ว แล้วก็มีคนบางคนมาขำบัญหาจากการสอบ
๗ วันนี้ เอา ๕๐๐ เรายกกว่าไม่เอา จะสอบอึก ๓
วันนี้ ๓๐๐ ก็พอ เราก็ไม่เอา; พรุ่งนี้จะสอบขอ ๑๐๐
เดียว เราก็บอกว่าไม่เอา ฉันไม่มีสดังค์หรอง ฉัน
เรียนนานนานแล้ว ไม่ต้องซื้อหรอง เลยสอบ สอบ
แล้ว นึกไว้ในใจวามันได้ เพราะว่ามันรัวเหลือกิน

แล้ว เลยออกไปสองข้างโน่น ไปเยี่ยมญาติเยี่ยมโยม กำลังเทคโนโลยีแล้วโน้น เช้า trolex ตาม ว่าต้อง สอปใหม่ เดือนพฤษภาคม เพราะว่าัญหารัว ต้อง กลับกรุงเทพฯอีกแล้ว มาสอบใหม่.

สอบครั้งใหม่นั้นมันไม่รู้ว่า สอบได้ สอบครั้งที่หนึ่งนั้นมันรู้ว่า เลยสอบ ๒ ครั้งในปีนั้น ปีนั้นเลยได้ทั้ง ๒ ประโยชน์ คือว่าสอบประโยชน์ ๓ ได้ในปีนั้น เพราะว่ามันรู้ว่า ปลายปีสอบประโยชน์ ๔ ได้อีก เวลาจะผ่านประโยชน์ ๕ นี้ต้องเรียนของเรียนอักษรของนี้ ไม่เคยเรียนมาก่อน แล้วไม่อยากเรียนด้วย เพราะมันไม่ค่อยได้ใช้ เรียนคืนนั้นก็ไปสอบคืนนั้น เรียนให้มันจำอักษรจะวิธีเขียนเท่านั้นแล้วก็ไปเข้าสอบ พอกسرวจแล้วล้มหมวด เพียงสอบได้เท่านั้นเอง ยังล้มจนบัดนี้ อ่านไม่ออก ว่าข้อมูลนี้รู้ตัวเดียวคือตัว นะ เขียนง่ายกว่าเพื่อน นอกนั้นไม่รู้.

พอสสอนได้ ป.๔ แล้ว ก็เกิดสิ่งความaha
เอเชียบูรพา ที่นี่ยังกันใหญ่เรียนประโภค ๕ ก็ไม่ได้
เรียน อัญกรุงเทพฯ ลุกระเบิดมันตกที่นั่นที่นี่ วันนั้น
นึกว่าหนีระเบิดจากวัดสามพระยาและ ไปนอนวัด
วิเศษการ ชนบุรี เพื่อนที่ซื้อแบน เข้าอยู่ที่นั่น มัน
ไปพึ่งลงที่นั่นเลย ทั้งวัดวิเศษการ เดาเผาเศพพังไป
โกรดังเศพพังกระจาย สถานีบางกอกน้อยก็แหลกไป
ไฟไหม้แครวนั้น ยุ่งกันใหญ่ ลงไปนอนอยู่ในคู
พระองค์หนึ่งลงไปนอนอยู่ในบ่อ อีกองค์หนึ่งวิ่ง
เคลิดเปิดเปิง ไปพบชาวบ้าน บอกว่าโยมช่วยด้วย
ชาวบ้านบอกว่าพระต้องช่วยผอมซิ ผอมจะช่วยพระ^{ช่วยให้หาย}
อย่างไร พอชาวบ้านบอกอย่างนั้น ท่านนึกได้ นึก
ได้ว่า อ้อ, รามนัพระนี่ เลยกลับวัด ไปถึงวัดขาดลอก
ปอกเปิก หญ้าคา ขวางหนามในสวนมันบาด เลอะ
เทอะไปหมด ก็เลยนึกว่า มันไม่ไหว อย่างนี้แย่
ต้องเดินทางกลับบ้านแล้ว ไปหัวเมืองเกาะ เลยกลับ
โดยขึ้นรถไฟที่บางกอกน้อย รถด่วนไม่มีแล้วเวลา
นั้น มีแต่รถธรรมชาติ หนองเพชร หนองชุมพร และจัง
ถึงทั่งสง แล้วถึงพัทธลุง.

ครรภานั้นเด็กที่มาอยู่กรุงเทพฯ ไปด้วยหลาย คน อาทิตยามาไปแต่เช้า ได้ที่นั่งเรียนร้อย เดียวเด็กมัน มา กัน เยอะ ก็หลีกให้เด็กนั่ง ผลที่สุดเข็นไปนั่งบน

๕. หัวข้อข้าพเจ้า

พนักพิง ที่เบาะชั้น ๓ นั่งบนพนัก นั่งไปจนถึง เพชรบุรี.

ถึงเพชรบุรี ให้เด็กนอนที่สถานี อาทมาไป นอนวัด บอกว่าพากเนื่องตื้นเข้าๆ นะ พอร์กชุมพร เข้าแล้วให้นั่งไว้. เข้ามีอตามากลับมาขึ้นรถ พาก นั่งยังกรนพีๆ ออยู่ เด็กยังไม่ตื่นสักคน ปลุกให้ตื่น บอกว่าไปหาที่นั่ง เขาก็ไปหา กัน อาทมาหัวกระเป่า จันทบุรีไปใบเดียว เที่ยวเดินเบียดเช้าไปเชما ไม่รู้ จะขึ้นตรงไหน รถไฟฟันเต็มหมดแล้ว ในเวลาหนึ่น มันยังไม่มีชื่อเสียงด้วย เป็นพระธรรมชาติ นึกในใจ คาดภาพไว้ว่า จะซังออกก็ต้องขึ้นให้ได้ เลยขึ้นที่ห้อง การด พากการดว่า ไม่ได้ เอาเมือยันอกขึ้นไม่ได้ ที่ นี่ไม่ใช่ที่โดยสาร ว่าเข้านั่นแน่ อาทมาบอกว่ารู้แล้ว ว่าไม่ใช่ที่โดยสาร แต่ที่มีนั่งหัวสองอยู่นั่น เจ้า หน้าที่ทั้งนั้นรี พากนั่นไปได้ พระไปสักองค์หนึ่งมัน จะเกิดอะไรนักหนา พุดพลา ก็ขึ้นพลา พอขึ้นไป แล้ว เขามีเมือเพื่อ ไม่เอาใจใส่ทั้งนั้น ไม่ให้นั่ง ไม่ใหกินนำกินทำ วันนั้นไม่ได้ดื่มน้ำเลย ตั้งแต่ออก จากเพชรบุรี ได้ไปดื่มเอโน่นแน่ ที่สถานีปะทิวเน่น มีมนุษย์ขึ้นมาพากหนึ่งที่ปะทิวนั่น เขานุกัน เขามากัน เขากินกันใหญ่ อาหารกลางวันที่เขากินกัน พระนั่งอยู่องค์หนึ่ง ไม่มีครูนกถึง อาทมา ก็ไม่โกรธ.

นึกว่าพระพุทธเจ้าเอง ก็เคยมีมารดลใจชาว บ้าน ไม่ให้เสนาตร เรากันพระธรรมชาติ มากัน ยอดเยี่ยม ดังนั้นจึงนั่งเฉยๆ สบายๆ บำเพ็ญบารมี ไปก็แล้วกัน ไม่ได้ฉัน ถ้าเขานึกได้ ว่าเออ, ข้าวรัด แกงถวายพระสักจานหนึ่ง ก็ได้ฉัน แต่เปล่า นั่งกิน ออยู่ตรงนั้น พระก็ยืนตรงนี้ อาทมาหัวว่า 'พากมิจชา ทิภูธิ' ทั้งนั้น เวลาหนึ่นเป็นเวลาสังคม เหตุการณ์ นี้จำแม่น พระไม่ได้ฉันเลย พระก็ไม่ได้นั่ง 'ได้แต่ ยืน' เขามาให้เก้าอี้นั่ง ยืนมันเฉยๆ ก็ยืนมันอย่าง นั้น ช่างมันເກົ່າ

ไปจนถึงปะทิว มีเจ้าหน้าที่รถไฟ ๓ ดาว ขึ้นมาคนหนึ่ง พอขึ้นมาถึงยกมือไหว้ อาทมาหัวใน ใจ..มนุษย์มาแล้ว บอกกับตัวเองว่า มนุษย์มาแล้ว พอยกมือไหว้ เขาก็เอาถ้าอ้มมาให้ท่านนั่นนั่ง ท่าน ไม่นั่ง บอกว่านิมนต์นั่งสิครับ อาทมาหัวนั่ง นั่งแล้ว

ก็นึกในใจว่า เออ, เพิ่งได้นั่งเอตตอนนี้ ยืนมาตั้งแต่ ๖ โมงเช้า ไปได้นั่งเอตตอน ๒ ทุ่ม ยอมคิดดูเลอะ ว่าต้องอดทนขนาดไหน ถ้าหากเป็นคนอายุ ๖๐ ล้ม นานแล้ว เวลาหนึ่งหนุ่ม ไม่เป็นไร ยืนได.

ที่นี่ประเดิมเดียว พากขายของในรถเสบียง นั่นแหล่ะ เอาโอเลี้ยงมากมาย มาเย็นให้คนนั่น แหล่ะ คนนั่นแกก็ยกอา ๑ แก้วมาถวาย 'ได้ฉันตอน นี้เอง ตอนที่ ๓ ดาวขึ้นมา' นี่เอง เป็นมนุษย์มานา หน่อย นอกนั้นที่มีไฟหม้อนบนบ่ามันแยกหันนั้น กันง ไปถึงชุมพร พอกถึงชุมพรก็ลงรถไฟ 'ไปเจocrùaker' ท่านเคยสอนเหมือนกัน ชื่ocrùaker ท่านถามว่าไป ไหน? ตอบว่า หนีลูกะเบิด กลับบ้าน แล้วท่านอน ให้หนานะ? นอนตรงนี้ คืนนี้อนหน้าสถานีนี่แหล่ะ ถ้าไปที่อื่น รุ่งขึ้นหาที่นั่งลำบาก ก็เลยรออยู่.

รถไฟเข้าชุมพรขึ้นนั่งไว้ก่อนกลางดึก นั่นเลย มีเซ่นนั่นจะไม่มีที่นั่ง นั่งหลับไปบ้าง อะไร ไปบ้าง เข้ามีเด็กมันเคยอยู่ที่วัดอุทัย เป็นเด็กวัดรุ่น นั่น บังเอิญมาตรวจงาน ออยู่รีสไฟ มาถึงเห็นเข้า ว่า อาจารย์ไปไหนมา ตอบว่ามาจากกรุงเทพฯ ตาม คำเดียวแล้วผ่านไปเลย กลับมาอึกที่ หนองหารมา เอามาให้ผู้ช่วยกระหงหล่ายกระหง บอกว่าวันนี้ได้ บุญมาก เพราะว่าเมื่อวานนี้ไม่ได้ฉันเลย นี่เป็น อาหารพิเศษที่เชือกวายวันนี้ บุญเหลือเกินแล้ว เขาก็ถวายอาหาร น้ำแข็ง โอลี้ยงใหญ่โตเลย พ้อว่า เมื่อวานไม่ได้ฉัน ให้ฉันเสียเต็มอัตรา.

รถออกจากนั้นก็เดินทางต่อไปเรียนร้อย จน กระถั่งถึงถึงทุ่งสง 'ไปนอนที่วัด' ไปถึงเรียกพระที่อยู่ใน ห้อง ไปเรียก ท่านครับ...ผนขอพักด้วย ท่านก็บอก ว่าไปนอนศาลาโน่น ท่านว่าส่งเดชไปอย่างนั้นแหล่ะ ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร เราก็ไปที่ศาลา ไปนอนอย่างไร หมายเขื่อนทั้งนั้น เลยไปนั่งๆ จนสว่าง เสร็จแล้ว ก็ไปขึ้นรถไฟต่อไป. พระรูปนั้นสักไปนานแล้ว เดียว นี้ไม่อยู่ ถ้ายังก็จะได้ไปเทคโนโลยีให้พังสักกันที่หนึ่ง.

พากใจจีดๆ นี้ มีหลายองค์เหมือนกัน. ที่จังหวัดตากนี่ก็มี ใจจีด-จีด มีอยู่องค์หนึ่ง ไม่มีเกลือ เลย มันห่างกะเล คือสมการวัด ตอนเดินมาหากลับ กลับจากย่างกุ้งครั้งโน้น เดินไปถึงก็ไปพักที่วัดนั้น

គីឡូតុនប៊ារីម៉ែវា

อีก ขาไปก็พักดันนั้นแหละ แต่ว่าพักланวัด ในเวลา
ขามาเรามาน้อยเพียง ๓ องค์ เข้าไปกราบสมภาร
ตามระเบียบ แสดงความควระ บอกว่าจะขอพักด้วย
ท่านถามทันทีว่า ใบสุทธิมีไหม แน่! ว่าเข้านั้นเชียว
สมัยก่อนใบสุทธิเป็นเล่มยังไม่มี มันเป็นแผ่น ก็เลย
ยื่นให้ท่านดู บอกว่า นี่พังไม่ได้แล้ว มันพันแล้ว ๓
เดือน เขากลอกใหม่แล้ว. เรากล่าวว่า ออกเมื่อไรครับ
ท่านก็โยนแหลลงการณ์มาให้ แกะออกดูแหลลงการณ์
คงจะงี้ ยังมัวนอยู่เลย ยังไม่ได้เบิดดูเลย ว่า
แหลลงการณ์มาวันนี้ ออกใบสุทธิแบบใหม่ ถ้ามัวว่าที่
วัดได้เท้ามีแล้วยัง ใบสุทธิแบบใหม่นี้? ตอบว่ายัง
ยังไม่มี แล้วจะเค้นເเอกสารกับพวກผอมอย่างไร ผุมมาจาก
ต่างประเทศ จะเอาอย่างไร ท่านบอกว่า ระเบียบ
เข้าตั้งม้าอย่างนั้น เลยว่าไม่ไหว อย่างไรผอมก็ต้อง
พักที่นี่แหละ ท่านบอกว่า พักก็ได้ แต่ต้องไปพักที่
คลา นึกว่า ถ้าไปพักที่คลาจะเข้ามาไหวให้เสียเมือง
ทำไม แต่ก็ไม่พูด เพียงนึกในใจ ถ้าพูดออกไปมันก็
เสียหาย เลยถือกราบยึก กราบเรียบร้อย ไม่ถือโทษ
กราบแล้วมานอนคลา แต่ว่าโขymาเห็นเข้า โขym
ก็เอารถเสือสดอาสนะมาให้ เอามุ้งมาให้ แล้วก็ยกอา
อาหารมาให้ฉัน เลยเล่าให้โขymฟัง โขymบอกว่า ผุม
อยู่ใกล้วัดนี้ แต่ผุมไปทำบุญวัดโน้น วัดนั้นผุมไม่ทำ
บุญหรอก เพราะว่าสมภารเต็มทัน นี่พวกใจจิตมัน
เป็นอย่างนี้แหละ มีอยู่ เราไปโดนเข้ามันก็ลำบาก.

ที่นี่ก็พบคนใจดีบ้าง เล่าสิ่งคนใจดีให้ยอมพัง
เสียหน่อย พอดีเดินทางตอนนั้นแหล่ะ ตอนเมือง
ตากนั้นแหล่ะ ขอเล่าในตอนนี้หน่อย เกี่ยวกับคนใจ
ดี เดินทางกลับจากพม่าคราวนั้น มาทางเมืองตาก
เมืองกำแพง แล้วมาทางนครสรรศ์ อำเภอบรรพต
เลียบผึ้งแม่น้ำปิงเรื่อยมา มาถึงวัดแห่งหนึ่ง เรียกว่า
ว่าเก้าเลี้ยว นครสรรศ์นี้ สมการใจดี พากเรา ๓
องค์ ไปนั่งต่อหน้าท่าน ทั้งๆ หน้าตาหนวดเครารุ่ม
ร่าม ทั้งสามองค์ ผิวขาวล้ำ เพาะ太子根 แಡມาดตลอด
เวลา พօเสียงกลองดึงๆ สมการกีส่งคนไปนิมนต์
มาฉันเข้า พอกขึ้นไปถึง ท่านนั่งอยู่แล้ว ท่านร้องว่า
ชี! พากเกริกไม่พูดอะไร นั่งฉันเฉย ฉันเรียนร้อย
อาทิตย์ก็กล่าวขอบคุณมากครับที่ให้ฉันอาหาร ท่าน

เลยร้องอีกว่า อี! พุดไทยได้ละหรือ ถ้ามอย่างนั้นเสียดวย ถ้าเราว่าพูดไทยได้หรือ? ก็ผิดเป็นคนไทยนี่. นี่ท่านแสดง ชี นั่น นึกว่าเรามาใช้คนไทย มันเป็นเสียอย่างนั้น พอบอกขอขอบคุณ ท่านเลยลงน้ำว่า พูดไทยได้หรือ อ้าว! แล้วกัน ก็ผิดทั้งสามคนเป็นคนไทยนี่นา ท่านเลยว่า อี! ผิดนึกว่าแขก เพราะหนวดเครามันดกอยู่ ไม่ได้โงนเพระเดินทาง จึงรุ่มรำ นึกว่าพระแขก ว่าอย่างนั้น บอกว่าพระไทยนี่แหล่ะ ท่านเลยถามว่าจะไปไหนต่อไป ไปในครสวรรค์ จะเดินไป ท่านเลยว่า ไม่ต้อง ผิดจะไปเอาบุญซึ่เมนต์ ล่องเรือไปเร็วกว่า ก็เลยลงเรือมาขึ้นตลาด พักวัดตั้งชั้น นครสวรรค์ เจ้าคุณราชพรหมาภรณ์ เจี่ยวนี้ นำใจประเสริฐจริง ให้พักเรียบร้อยวันนั้นไปกราบ ท่านก็ไม่ถ้ามอะไร ท่านลืมไป.

พวกร่างกีเดินออกจากรัต เดินเลี้ยบแม่น้ำ
ผ่านข่าวเรื่อยมา มาถึงรัตอ่าไรตรงนั้น ท่านมาบรรยาย
น้ำค ยังไม่ได้เข้าโนบส์ เห็นพวกร่างเดินไป ให้คน
วิงตามมา บอกว่าลีมภามไป เมื่อเข้านี่ว่าจะเดินไป
หรือไปเรือ ถ้ารู้ว่าเดิน ก็ไม่ต้องเดิน เลยชวนว่าให้
บรรณาเครื่องแล้ว ไปเรือตอนเย็นดีกว่า เลยก็พัก
อยู่ที่นั่น พอท่านบรรณาเครื่อง เรือเย็นลง ท่าน^{ให้คนไปดีตัวเอง} รุ่งเทพyle รายนี้พระใจดี แต่ไป
ถูกเข้าบางแห่ง แหม! เหลือเข็นเหมือนกัน ไม่ยอม
รับอะไรทั้งนั้น เลยต้องลำบากเดือดร้อน นี่มันเป็น
อย่างไร การเดินทางนี้ ได้พบแปลงๆ มีอะไรแปลงๆ
ได้ฝึกใจ ดีเหมือนกัน ให้อุดหน หนักแน่น.

ในเมืองพม่านั้น พุดภาษา กันก็ไม่รู้เรื่อง
ตอนจากลับนี่ ไปถึงก็จุงเมืองนั้น ตื่นเช้าก็มาจุง
เมืองนี้ กินข้าว ใจดีถึงขนาดนั้น ขนาดจุงเมืองไป มา
วัดหนึ่ง วัดเจ็นหมายานให้พักสบาย วิเศษทุกอย่าง
เวลาจากลับอาทิตมาเห็นว่าท่านรับรองดี ก็เลี้ยงให้รับ
ท่านหน่อย เป็นพระจีนแก่แล้วยกเมืองให้วัด มหาเลิศ
ที่ไปด้วยกันคราวนั้นท่านอยู่วัดเทพศรินทร์ ดึงแขน
ทันที ถามว่าไปให้หรือเจ็นได้หรือ บอกว่าไม่ได้ให้รับ
พระจีน แต่ให้วังค์พระ ให้วัดพระ ที่ว่า จีน-ไทย
หรืออะไรนั้นไม่รู้ เรายังพูด ชื่่อท่านเลี้ยงเรามา
๓-๔ วันแล้ว ควรจะให้วัดแก่ได้แล้ว แล้วไม่ใช่เพียง

គិតថង់បាមេវា

แก้เลี้ยงเท่านั้น ยังมาส่งถึงสถานีรถไฟ ตีตัวให้มา
มะละแม่แห่งตองขาดลับ มาถึงมะละแม่แล้ว ยังมี
จดหมายนำมายังบ้านเจ็นบ้านหนึ่ง ให้ตัวเรือส่งมา
จนถึงหมู่บ้านเข้าเขตไทย ใกล้เมืองไทย อย่างนั้นมัน
ต้องไหว้แล้ว เพราะว่ามีใจสูง ไอ้กางเกงที่นั่ง จิร
ที่ห่มนั้นไม่ใช่เรื่องสำคัญ เราไม่ได้ไหว้ตัวคน ไม่ได้
ไหว้เบลือกพระ เรายังเนื้อแท้ของพระ ที่มีอยู่ใน
น้ำใจ ท่านก็ใจดีอย่างนี้ เรายังต้องยกย่องนับถือได้
อย่างนั้นมันไม่เสียหายอะไร นี่เป็นตัวอย่างในการ
ผ่านที่อย่างนี้มา.

ที่นี่กกลับมาเล่าถึงตอนต่อไปว่า ว่ามาอยู่กรุงเทพฯ ออกไปเที่ยวเทคโนโลยีสัตหีบก็มาเรียนต่อ จนเริ่มส่งความต้องเดินทางกลับบ้าน กลับบ้านที่นี่ ก็ไปอยู่สังขลาตามเดิม ที่วัดที่เคยอยู่นั้นแหล่ไปสองข้าง กลับถูกระเบิดหนักยิ่งขึ้นไป เพราะเมื่อมันแอบ คราวยูในกรุงเทพฯนั้น ลูกะเบิดไม่ได้ตกลง ถ้าทึบบางซื่อ เรายุบงำลำพู ไม่เต็อดร้อนทึ้งสาห เรือยูบงำลำพู กีังสายใจ ไม่ยุ่ง แต่พอไปอยู่สังขลา พอเครื่องบินบินมาแล้ว เสียวหัว นั่งอยู่ที่วัดไม่ได้ ต้องลงไปชายทะเล ไปนั่งชายทะเลตอนมันผ่านทุกๆ ที่ต้องนึกในใจ พอมันบินผ่านก็นึกว่า ถ้ามีเงยขึ้น กุฎาย ถ้าไม่ถูกยิง.. ก็อยู่ต่อไป ได้เพียงเท่านั้น นึกในใจเท่านั้นแหล่ และก็อยู่ได้ไม่เป็นไร.

ມີເພື່ອນອົງຄົນນີ້ ຄືອເຈົາຄູນວິເຊີຍຮູ່ ອູ້ດ້ວຍ
ກັນ ນອນດ້ວຍກັນ ລົບກັບໄປດ້ວຍກັນ ອາຕາມເດີນຫຼານ
ເຫຼື້ຍມາຫຍ່ໄປແລ້ວ ພາຍໄປໃຫນ ພາຍໄປຕັ້ງ ១០ ກີໂລ
ແກເດີນທາງໄປ ວົງທີ່ນະບົດ ១០ ກີໂລ ພອຕອນມືດ
ກລັບນາ ເຊົ້າຂຶ້ນມາດູ ມີແຕ່ຫນາມດຳ ເຊື່ຍັງກັນ ៣ ວັນ
ພຽງຫນາມດຳທີ່ເທົ່າ ບອກວ່າວິ່ງໄມ່ຄວຍເພື່ອນເຊີຍ
ທ່ານວ່າມັນໄມ່ຮູ້ສຶກຕົວ ຄວ້າຢ່າມໜ້ອຍຄອກີ່ໄປເລຍ ຈາກ
ສົງຂລາຖິ່ງບາງກະຮດາ ມັນຕັ້ງ ៥ ກີໂລ ຖ້າຄືດເປັນແລ້ນ
ທາງ ເລຍດັ່ງໄປທີ່ນະບົດທີ່ສົງຂລາອົກ.

จังกระทั้งสองครั้ง นึกว่าจะกลับ
กรุงเทพฯ มาเรียนต่อ แต่ว่ามีเหตุการณ์ผันผวนเกิด
ขึ้น คือว่าท่านอาจารย์อุบัติพากย์ ของอาทิตย์ ท่าน
เคยไปอยู่ศรีลังกา รับประทานในมลาย ไปสร้างวัดที่นั่น

ในเวลาสังคرامอยู่ที่นั่น ท่านสืบบัญ พระที่อยู่เฝ้า
วัดถูกทำร้องก楚จับไปสิงคโปร์ แล้วก็ไปตกใจลูก
ระเบิด เมื่ออยู่ในคุกตาย วัดก็เลยร้าง เจ้าเข้าไปอยู่
แทน ไปขายเศษกระดาษ ขายธูป ขายเทียนอยู่
เด็กแก่เนี้ยซึ่งเป็นเจ้าของวัดเป็นทุกข์ในการที่คนจีน
เข้าไปอยู่แทน ไม่มีพระอยู่ ก็เลยเขียนจดหมายมา
ถึงวัดคุหা�สววรค์ เล่าถึงสภาพวัดว่าเป็นอย่างนั้น
อย่างได้พระ จดหมายมาถึงวัด ตั้งครึ่งเดือน ไม่มี
ใครอ่าน ตามมากลับไปบ้านพักลุง เยี่ยมโอมแล้วไป
เยี่ยมวัด เขาเก็บส่งจดหมายนั้นให้อ่าน อ่านแล้วก็บอก
ว่าเข้าต้องการพระ ถ้าพระจะไร้ต้องการไป เขาจะ
ช่วยเหลือค่าเดินทาง ไปเมืองไร่บอก ท่านอาจารย์
พระคงเพชร ซึ่งเป็นรองของอยู่เวลานั้น ท่านบอกว่า คุณ
จะไปไหนล่ะ ไม่กลับกรุงเทพฯ ก็ไปมลายูซี ไปอยู่
วัดที่นั่น อาทماักษิเลยบอกกว่า เอาอย่างนั้นก็ดีเหมือน
กัน ก็เป็นอันว่าไปเลย สำหรับอาทมาแล้วมันง่าย
ตอนนั้นก็ง่าย จะไปไหนก็ง่าย ไม่ซักช้าเรื่องอะไร
ที่จะตัดสินใจ.

ท่านก็ว่าถ้าไปก็เขียนจดหมายตอบซึ ก็เลย
เขียนตอบไปว่าจะไป แต่ว่าจะไปวันไหน จะบอกอีก
ทีหนึ่ง พอยอดหมายถึง เขาเก็บเงินค่าเดินทางมาให้
เวลาันนั้นสังคมรามเร็วใหม่ๆ ไม่ต้องขอพาสปอร์ต
 เพราะอังกฤษยังไม่อยู่ แต่ญี่ปุ่นยังวุ่นวายอยู่ จัดไม่
 เรียบร้อย ไม่มีหนังสือเดินทาง อกไปพร้อมกันกับ
 หลวงตาองค์หนึ่ง ไปจนถึงวันนั้น ไปก็ไปอยู่อย่าง
 นั้นแหล่ะ ไม่ได้ทำอะไร กิใช้เวลาว่างนั้นเรียนภาษา
 อังกฤษของตัว ซื้อหนังสือมา สั่งไปที่สมาคมมหา
 โพธิ อินเดีย หรือเขามีขายที่ไหน ก็ซื้อมาอนอ่าน
 อ่านคนเดียว จำศพท์จำเสียง ท่องมั่นคนเดียวไป
 เรื่อย เพราะว่าไม่มีอะไรจะทำ ว่างๆ ก็มีคนมาขอ
 ให้รัดนำมันต์บ้าง ก็รดๆ ให้เป็นตามเรื่อง.

มีเรื่องหนึ่งเข้า จะเล่าให้โดยพัง คือว่ามีคนๆ หนึ่งเป็นหยิ่งจีน gammaถึง ถ้าน่าว่า พ่อท่านทำเสน่ห์ ได้ไหม? แกะตามเป็นภาษาอังกฤษว่า “Can you make a charm” บอกว่า “yes, I can” ถ้าน่าว่า “ทำได้ไหม?” ตอบว่าได้! แต่ว่าก่อนจะทำนี้ต้อง นอกก่อน ว่ามันทักษร้อนเพราะรื่องอะไร ต้องบนก

គីឡូតុនប៊ូលម៉ាស៊ីណី

ให้ละเอียด แก๊กเล่าให้ฟัง เล่าให้ฟังว่า เมื่อก่อนนี้
ครอบครัวแสบยai เพราะไม่มีคนที่สาม เดียวันนี้มี
คนที่สาม คือพ่อผัวเข้ามาอยู่ด้วย พ่อผู้นี้เป็นเจน
เก่า ลูกสะไภ้คือตัวแทนนี้เป็นเจนใหม่ จีนเกิดในมาลัย
ถ้ามาเกิดเมืองไทยเป็นคนไทยไปแล้ว แต่ถ้าเกิดที่
โน่นมันก็ต้องเป็นอย่างย่ำงนั้น เลยถามว่า แล้วมัน
เป็นอย่างไร พ่อผัวมาอยู่ด้วยเช่นนั้น แบบกว่าพ่อ
ผัวคือพ้องผัวตลอดเวลา ว่าเมียไม่เอาใจใส่ต่อพ่อ
ผัว ไม่เอาช้าวตั้มมาให้ ไม่อาบน้ำร้อนมาให้ ไม่ทำ
อย่างนั้น ไม่ทำอย่างนี้ ผัวจึงไปว่าเมีย เมียเป็นคน
สมัยใหม่ ก็เลยเดียงผัว ผัวก็รำคาญ พอกลับบ้าน
พอก็บอก ก็พ้อง ผัวเป็นนายไปรษณีย์ เลิกงานเลย
ไม่กลับบ้าน พอกลับบ้าน ก็ไปแหงบิลเลียด กลับดีก
ดีน ไม่พูดไม่จำกันฝ่ายใด เห็นห่างไป เมียก็เป็นทุกข์.

แก้ก็เลี่ยมahaอัตมา ถ้าว่า ทำเส้นที่ได้
ไหม? เลยตอบไปว่า อ้อ, อย่างนี้ง่าย ทำได้ ง่ายนิด
เดียว แก่ความว่าต้องการอะไรบ้าง บอกว่าไม่ต้องอะไร
อยากอาบน้ำร้อน กิให้อาบน้ำร้อน อยากอาบแಡ
กีชีนรถให้ไปนั่งกลางแดด และเชิญแก่กลับมา กลาง
คืนกีบดที่นอน กำมุ้งให้ ค่อยกามเดียดต้องการอะไร
เดียวทุกชื่อร้อนอะไร ทำเท่านี้แหละ แล้วเตียงก็จะรักคุณ
เมื่อเตียงรักคุณแล้วเตียงก็จะไม่พองผัว ผัวก็จะรักคุณ
ต่อไป พอบอกอย่างนั้น แก่ว่า “I can't” บอกว่าทำ
ไม่ได้ ถ้าว่ามันเป็นอย่างไร แก่ก็เลี่ยมพ่อผัวจะน
เข้ากระดูกเสียแล้ว เลยบอกว่า ถ้าอย่างนั้นก็หมด
อำนาจเส้นท์แล้ว มันก็ทำอะไรให้ไม่ได้ เลยก็ไม่ได
ให้อะไรแรก.

วันหลังมีคนอื่นไปตั้มเอ้า เสียร้อยกว่า
เหรี้ยญ นี่เรื่องเหลวไหล มันย่อเมื่อเป็นอย่างนั้นแหล่
 เพราะคนทางมลายูชอบอย่างนั้น ชอบเสนห์ ชอบ
 อะไร์ต่ออะไร พระองค์ใหญ่ทำไม่ได้ ก็ว่าเป็นพระอะไร
 ทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ก็ไม่ได้ อาตามาก็ไม่ค่อยได้ยุng
 กับเขารอก เพราะว่าที่ใบสักนั้นมีคนอยู่ อาเปี๊ยะแก
 อยู่แล้ว ดอยขายถูกเทียน ดูแลที่ใบสัก อาตามาก็อยู่
 ที่กุฎิ นอนอ่านหนังสือหนังหาไปตามเรื่อง อยู่ถึง ๒
 ปี เล้าแก่เนี้ยตาย พอดตายแล้วก็นึกว่า เรามันต้อง
 ถอยทัพเสียที ชืนอยู่ที่นี่ต่อไปมันจะบลัก ไม่ได้เรื่อง

อะไร ชีวิตไม่ก้าวหน้า ก็เลยหาพรอะไรมาไว้แล้วก็ถอยมาปืนนั่ง.

ที่มาปีนังเก็บไว้จะอยู่นาน เพราะมีทาง
เผยแพร่ ถ้าพูดภาษาจีนพื้นบ้านได้คล่อง ก็ทำงาน
ได้ในการเผยแพร่ศาสนา แต่ว่ามาอยู่ได้เพียง ส
เดือน ท่านเจ้าคุณพุทธาสโกรเลขไปว่า ให้กลับเมือง
ไทยด่วน จะให้ไปอยู่เชียงใหม่ เลยก็ว่ามันด่วนไม่
ได้ เพราะจะเข้าพระราชอิศ ๒-๓ วันนั้นแล้ว ต้อง
อยู่จนออกพระราชลังจะกลับ ก็เลยได้อยู่ที่ปีนัง ๑
พระราช ในพระราชนั้นก็ได้พบสีล้านทะที่นั่น เช้า
บวชใหม่ เลยสนใจลงมักน เวลา มาเมืองไทย ก็เลย
ชวนมาด้วย อาตามาพาไปเชียงใหม่ เวลาจะไป
เชียงใหม่นี้ ก็มาแวงไซยาก่อน อยู่ไซยาเดือนหนึ่ง
แล้วก็เดินทางไปเชียงใหม่ เพื่อไปทำงานพื้นฟุพระ
ศาสนาที่นั่น ตามความต้องการของทายกที่นั่น.

การไปเชียงใหม่นี้ มีคนเดือนหลายคน ที่
แรกก็มีพระเดือน เดือนว่าเชียงใหม่นี้เป็นเมืองคน
งาม เรื่อยๆไปหลงตอกไม้เข้า บางคนก็บอกว่า ไป
เชียงใหม่ต้องระวัง เพราะว่าเมืองเชียงใหม่ เข้าถือ
พระราชอพวาก โดยเฉพาะพระนี้ถือนัก เช่นกอกไว.

มาถึงกรุงเทพฯ ก็มีคนเตือนบอกว่า ที่เคยมีใครไปอยู่ที่นี่ อยู่ไม่ค่อยได้ เพราะว่าถูกกีดกันอย่างนั้นอย่างนี้ อารามาก็จำสิ่งที่เขียนออกไว้หมด คิดแก้ไขไปแล้ว ว่าไปอยู่ที่นี่จะต้องแก้อะไร จะทำอย่างไรจึงจะอยู่ได้ ก็เลยไป.

ถึงเชียงใหม่ วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๘๒
ถึงวันส่งงานต่อพ่อดี พ่อรักไฟถึงสถานีเชียงใหม่
ฝนเทาจ้าๆ ลงมาเลีย ชุมเย็นสบาย เขาก็พาไปรับ
อูโมงค์ ซึ่งเป็นวัดที่ได้อัญม่าตอลอด ๑๐ ปี ตั้งแต่นั้น.

เมื่อไปอยู่ที่นั่น ก็เริ่มดำเนินงานเผยแพร่
ศาสตร์ด้วยการปราศรัកษา ไม่ไปเทคโนโลยีวัดได้วัดหนึ่ง
 เพราะว่าคนเชียงใหม่ ถือวัดเชา-วัดเรอาอยู่ ถ้าไป
เทคโนโลยีวัดนี้ ก็ว่าไม่ใช่วัดเรา ถ้าไปเทคโนโลยีวัดโน้น ทาง
นี้ก็ว่าว่ายังใช่วัดเรา มันหมายพวກ สำماกว่า นึกในใจว่า
ต้องไม่เข้าวัดใด แต่เราจะต้องหาที่ต่างหาก แล้วก็
ไปเทคโนโลยี เลยไปสร้าง โรงพยาบาล ขึ้น ในที่ของ
ชาวบ้าน และไปเทคโนโลยีที่นั่นทุกวันอาทิตย์ ทุกวันพระ

ສຶກສາ ຂົວດອບຂ້າພະເຈົ້າ

ຄນກົສນໃຈ ແຕ່ວ່າຍັງໄມ່ພອ ຜູກໃຈຄນໄມ່ໄດ້ ຕົ້ນເຊີນເຮືອລົງໃນຫັນສື່ອພິມພົດວ່າ ນ.ສ.ພ.“ຂ້າວໜຶ່ງ”ອຳກອຍຢູ່ໃນເວລານັ້ນ ຕົ້ນຜູກມືຕຽກກັນ ນ.ສ.ພ.ໄວ້ ເລຍເຂີຍນເຮືອໄປລົງໃນຫັນສື່ອພິມພົດ ບທຄວາມທາງນຮຽມນີ້ເບີຍນລົງມາກເຂີຍນລົງໄວ້ ພລທີຕິດຕ່ອກກັນ ນ.ສ.ພ.ນີ້ແລະໃຫ້ຄຸນ ຄືອຕ່ອມມາມີຜູ້ຄັດຄ້ານເຮືອຈະໄຮ່ໄຮ່ຢ່າງເຂີຍໄປລົງໃນນ.ສ.ພ. ບຣະນາທິການເຂົາກີແອນເອາໄປໃຫ້ອາຕມາອ່ານເສີຍກ່ອນ ອ່ານແລ້ວອາຕມາບອກວ່າ ລົງກິໄດ້ ໄນເປັນໄຣທຣອກ ດີເໜີອນກັນຄນຈະໄດ້ຮູ້ ແຕ່ບຣະນາທິການໄມ່ຍອມລົງ ເພຣະວ່າເປັນການຄັດຄ້ານທີ່ໄມ່ເຂົ້າເຮືອ ເລຍກີໄມ່ລົງໃຫ້ ຄນທີ່ເຂີຍນນັ້ນ ເວລານີ້ລາສິກຂາໄປແລ້ວ ກີແປລວ່າພ່າຍແພີໄປແລ້ວ ເພຣະວ່າສຶກໄປ. ສຸ່ມໄໄຫວ.

ທີ່ນີ້ຕົ້ນຜູກຈົດໃຈກັນພວກຫັນສື່ອພິມພົດໄວ້ ຜູກໃຈຂາວບັນ ດ້ວຍການເທັນໜີແຈງເຫດຜູ້ໃຫ້ຄັນເຂົ້າໃຈເທັນຍ່າງນີ້ເຮືອໄປເທັນໃນສາລາປະຈຳທຸກວັນພະວັນອາທິຍີ ອອກໄປເທັນບັນນອກ ໄປທຸກວັນແລຍພຣະມີຮອຍນີ້ມີເຄື່ອງຂໍຍາຍເສີຍໄປເທັນນັກ ຈົນໂຍມປັນ ໂຍມນອກວ່າ ຮັກເສີ່ຫຼືໄດ້ ເຄື່ອງຂໍຍາຍເສີຍເສີ່ຫຼືໄດ້ ແຕ່ກ້າທ່ານເສີຍນີ້ພມຈະຫຼືທີ່ໃຫ້ ໄນຮູ້ວ່າຈະໄປຫຼື້ອ່າຫາໄດ້ອ່າຍ່າງໄວ ຄ້າທ່າກຄນເສີຍ ຄ້າຄອແຕກແລ້ວເຮາໄມ່ອາຈ້ອ້າໄດ້ ບອກວ່າໃຫ້ພຸດຖາ ເສີຍບ້າງ ອ່າຍ່າໃຫ້ມັນມາກັນ ບອກວ່າໄມ່ເປັນໄຣໂຍມ ຍັງເຂັ້ງແຮງ ຮາຊະວູຣພື້ນ້ອງເຂົາອາກຟັງ ກີຕ້ອງໄປພຸດໃຫ້ເຂົາຟັງ ເລີຍໄປເຖິວເທັນຈົນກະທັງວ່າມີຫຼື້ອ່າສີຍຂັ້ນທີ່ເຊີຍງິ່ມໍ ຄນຮູ້ຈັກທ່ານ “ກົກນຸ້ມ ປັນຍານນະກະ” ເພຣະອູ່ເຊີຍໃໝ່ນີ້.

ອູ່ເຊີຍໃໝ່ທີ່ກ່າວກັບສົ່ງຕ່າງໆ ຜົ່ງເຮີກວ່າຝ່າຍທີ່ໄມ່ໃຊ້ພຸດສານນີ້ມາກ ແກ້ທ່າຍເຮືອ ທີ່ເຫັນຈ່າຍໆ ມີອູ່ເຮືອທີ່ເອົ້າເຫັນທີ່ແກ້ເຫັນໄວ້ ຄືອເຮືອໃສ່ນຳກັນ ເພຣະເຂົາຄອງວ່າພຣະອຸປຸດມາຈັກສະດືອທະເລ ມາບັນທາບາດ ຄ້າໂຄຣໄດ້ໃສ່ນຳກັນພຣະອຸປຸດ ຈະເປັນເສຍຮູ້ ແລ້ວທີ່ ເຂົາຄອຍໃສ່ນຳກັນກີຄືອສີ່ແຍກອຸປຸດນັ້ນເອງ ເຊີງສະພານໜວຮູ້ ວັດອຸປຸດນັ້ນແລະອັນນີ້ເປັນເຮືອຈຳນານຂອງພມ່ເຂົາ ພຣະພມ່ຈັນຂ້າຕື່ທີ່ນີ້ ເມື່ອຄັ້ງໄປຢ່າງກຸ່ງ ໄປອົກຄັ້ງທີ່ນີ້ ໄນໃຊ້ໄປຄັ້ງພຣະໂລກນາຄ ອາຕມາໄປທຣາຍຄັ້ງສໍາຮັບຢ່າງກຸ່ນນີ້

ເມື່ອກ່ອນຫັນເກີ້ເຄີຍໄປ ຄັ້ງເມື່ອເປັນສາມແນຮອຢູ່ທີ່ຮະນອງກີເຄີຍໄປ ຕອນຫລັງເປັນພຣະແລ້ວກີເຄີຍໄປ.

ນອນຫລັນແລ້ວພຣະມາປຸກ ປຸກແລ້ວວອກວ່າໄປ-ໄປ-ໄປ ໄປກັນເລຍ ກີນີ້ກ່າວເຂົາໄປທ່ານໄວ້ ໄປເລີ່ງບັນນັ້ນໃໝ່ໂຕເປັນບັນຄຫບດີ ພຣະຫາຍສົມກຳລັງຈັນຂ້າວກັນ ດູນາພິກາມມັນນອກວ່າເວລາຕິທີ່ເຫັນນັ້ນເອງຈັນຂ້າວກັນແລ້ວ ເຮາໄປຢືນໆ ເຂົ້າວ່ານັ້ນລົງຈັນຂ້າວພຸດຍ່າງເຕີດຂາດ ບອກວ່າ ນັ້ນລົງຈັນຂ້າວ! ກີເລຍຕ້ອງຕັກຂ້າວໃສຈານຄື່ຍາລົນໄປບັນນີ້ດັງ ມັນໄມ່ທີ່ຈະໄປຈັນລົງໄດ້ອ່າຍ່າງໄວ ແຕ່ວ່າຈະໄມ່ຈັນເສີຍເລຍ ເຂົ້າກີຈະວ່ານັ້ນໄປ ກີເລຍເອົານິດໜ່ອຍ ຈັນໄປກັບເຂົາຫນ່ອຍ.

ທຣມເນື່ອມນີ້ດີມາດົງເຊີຍໃໝ່ ອາຕມາໄປ ຄື່ວນເພື່ອແກນັ້ນ ຕຽບກັບວັນພຽງພອດີ ເຂົາໄສ່ນຳກັນໃໝ່ ຂ້າຮາຊການກີໄປເສີ ເວລານັ້ນອົບປິດສາລາ ອື່ອຫລວງຈັກປຣານີ ແກ້ຍັງຄຸຍວ່າ ເມື່ອຄືນຕື່ນຕອນດີກ ໄປໃສ່ນຳກັນສຸກສານ ເລຍນີກແປລກໃຈວ່າໄມ່ໄດ້ການໃສ່ນຳກັນລາກຄາງນີ້ມັນໄມ່ໄວນະ ເລຍເຕີມຢັ້ງໄວ້ ໄກລະຈະມີເພື່ອພຸດອົກ ຈະຕ້ອງແກ້ອັນນີ້.

ໄຕໄລ່ເປົ້າທິນດູ ມັນໄປເພື່ອພຸດອົກເດືອນຕ່ອໄປກ່ອນຈະຄື່ວນເພື່ອພຸດນັ້ນແລ້ວ ເຮັມເທັນ ປາສູກຄາທີ່ຫອປະຊຸມພຸດສານ ເວລານັ້ນຍັງໄມ່ໄດ້ຫຼື້ອ່າພຸດສານເທັນໃຫ້ພຸດໃຫ້ວ່າ ມັນໄມ່ກູກ ຜິດວິສິຍ ອາຫາກທີ່ພຣະວັບໄປກັນໄມ່ໄດ້ ເສີຫາຍ ໄນກ່າວທີ່ກ່າວຈັນໄມ່ໄດ້ ເສີຫາຍ ໄນກ່າວທີ່ກ່າວຈັນໄມ່ໄດ້ ເກົ່າກັບພຣະ ອ່າຍ່າໃຫ້ອັກໃນຕອນວັນເພື່ອພຸດ ທ່ານກີສັ່ງໄປທຸກວັດ ແລ້ວເຮົາກີສັ່ງຢູ່ຕູ ໂຍມໄຫັດອຍດູ ວ່າພຣະວັດໄຫ້ອອກມາບ້າງ ໂຍມຫລວງສຽງປະກາດ ແກ້ຕື່ນຕອນດີກ ເຖິວເອຮັດອອກດູ ມີພຣະບັນນອກເດີນເຂົ້າມາອົງກົດທີ່ນີ້ ແກພົບເຂົ້າວ່າ ເຂົ້າ! ມາທ່ານໄວ້ ເຂົາເລີກັນແລ້ວ ແລ້ວພຣະອົງກົດທີ່ເຊີຍໃໝ່ໄມ່ມີແລ້ວ ເພຣະວ່າໄປເທັນແກ້ວ່າຢ່າງນີ້ ແກ້ຫາຍໄປແລ້ວພຍາຍາມແກ້ວ່າຫລາຍເຮືອເປັນເຮືອທີ່ເຮີກວ່າໄມ່ເຂົ້າທີ່ກີພຍາຍາມເທັນໄປເຮືອຢູ່ ຈຳກັດທີ່ກ່າວເຊີຍໃໝ່ ۱۰ ປີນີ້ ທຳໄໝ້ຫ້າວເຊີຍໃໝ່ທີ່ນີ້ຂັ້ນພອສມຄວາ ໃນເຮືອງປົກິບຕິ

គីវិតបទងខ្មែរជាតិ

กิจการพระศาสนา มีความตื่นตัว มีความก้าวหน้า ช่วยกันส่งเสริมดีขึ้น พระสงฆ์องค์เจ้าก็ตื่นตัวกันขึ้น รวมพวกร่วมหมู่ในการที่จะเผยแพร่ธรรมะต่อไป.

เมื่อเทคโนโลยีที่เชียงใหม่ กีฬาและพากับประชาชนชาวบ้านตามที่ต่างๆ ทั่วไปใน ๗ จังหวัดคือมาเทคโนโลยีสำปาง ไปเชียงราย มาเมืองแพร่ กีดอยๆ ดังขึ้นกระทั้งมาถึงกรุงเทพฯ.

เวลาอุดมการณ์ปัจจุบันนี้ ทำไม่ใช่ใช้
ปัจจุบัน ทำไม่ใช่เทคโนโลยีเก่า ขอบอกตรงๆ ว่าเบื้อง
เดิมที่ ในการเทคโนโลยีเก่า เทคโนโลยี ตามกันไป-ตาม
กันมา เล่นสำวน owardสำวนกัน เสร์วิลแล้วโดย
ไม่ได้อะไร ว่าโยกไปโยกมา องค์นั้นว่าแดงองค์นี้ว่า
ดำ โดยมาย้มรู้ว่าคำหรือแดงกันแน่ เศียรเทคโนโลยีแล้ว
เห็นว่ามันไม่ได้ประโยชน์ เดียวเนี่ยเทคโนโลยีเดียว เศียรไป
เทคโนโลยีตามงานศพ งานอะไรต่ออะไร ประโยชน์เทคโนโลยี
ก็ไปฟัง โดยมากก็ไปยอเจ้าภาพ ว่าเจ้าภาพเป็นคน
ดีมีศรัทธา แต่ก็ว่าดีนั้นแหล่ะ เป็นเชิงประจบญาติ
โดยไม่ได้พูดในเชิงธรรมาธิราเป็นเนื้อแท้ ที่ญาติ
โดยจะเข้าใจ เทคโนโลยีเทคโนโลยีเบื้องหลังกว่าประโยชน์
มันน้อย คนไม่ก้าวหน้าในการศึกษาธรรมะ.

เราควรจะเทคโนโลยีใหม่ เลยคิดว่า
ปัจจุบันดีกว่า ขึ้นไปเชียงใหม่จึงได้เริ่มแสดงปัจจุบัน
ในรูปใหม่ พูดให้ฟังง่ายๆ ตรงไปตรงมา อันได้ผล
กับอกว่าผิด อันได้ถูกกับอกว่าถูก อันได้ควรแก้ไขก็
แก้ ไม่ต้องเกรงใจใคร แม้ประเพณีที่เคยทำมาที่เห็น
ว่าไม่เหมาะสมไม่ควรก็บอกให้เลิก ให้คิดเลิกกัน อันนี้
ไปกระบวนการคนอื่น คนที่เข้าได้ประโยชน์จากสิ่งนั้น
เป็นการทำลายเขา เขายังไม่พอใจ แต่ว่าคนที่มีปัญญา
นั้นมีมากกว่า เราไม่ต้องทุกข์ร้อนอะไร เทคโนโลยี
ไป มีคนสนับสนุนเห็นดีเห็นงามกับสิ่งเหล่านี้ก็มาก.

ครั้งหนึ่งเคยมีผู้เขียนคัดค้านลงในหนังสือพิมพ์ແຕ່ຄຸນໃນกรุงເທິງ ຂ່າຍເຂົ້າມແກ້ ດັນທີ່ຂ່າຍເຂົ້າມ ແກ້ສມ່ຍນັ້ນຄືອື່ນ ອຸນກຸຫລາບ ສາຍປະຈິບູ້ ເຂົ້າມລົງໃນ ນ.ສ.ພ. “ໄທ” ບອກວ່າທ່ານທໍາກູກແລ້ວ ໄມມີພະອອົກ ໄດ້ທີ່ຈະກຳລ້າເຖິງນີ້ຢ່າງນີ້ ເຮັດຍ່າໄປຂັດຄອກນ ໃຫ້ທ່ານ ທ່ານທີ່ຕ່ອງໄປ ເຮັດກຳທຳຕ່ອງໄປຕາມເຮືອງ ເຖິງນີ້ໄປຕາມ ຄວາມບຣິສົຫຼົງໃຈ ທີ່ຄືດເຫັນ ເທົ່າທີ່ນີ້ກວ່າຈະຕ້ອງເຖິງ

ตามความคิดเห็นเยี่ยงพุทธบริษัท ให้ชาวพุทธได้รู้ได้เข้าใจ ในสิ่งที่ถูกต้อง อะไรที่เป็นความหมายไร้สาระ ควรจะเลิกกันเสียบ้าง ก็เทคนิคน้อยอย่างตรงไปตรงมา พุดกันให้เข้าใจเรื่อง แล้วภูติโญมที่เข้าใจเรื่องก็มีมากขึ้น พระคพวกก็มีมากขึ้น ในเรื่องอย่างนี้.

ในการอยู่ที่เชียงใหม่นั้น ไม่ใช่แต่เพียง
เทคโนโลยี่ย่างเดียว แต่ว่าได้ช่วยเหลือในด้านสังคม
ในบางครั้งบางคราว เช่นว่าเกิดน้ำท่วม ภัยธรรมชาติ เป็นต้น
ตัวตั้งตัวตีซึ่งชวนญ่าติโอม เอาของไปบริจาคที่พุทธ
สถาน และพาไปแจก ไปทุกวัน หอบไปแจก คราว
หนึ่งไปแจกบ้านพากคริสเตียน คือพากคริสเตียนนี่
มีอยู่หลายหมู่ มีหมู่หนึ่งได้มีอิฐ น้ำท่วมก่อน พาก
คริสเตียนเข้าไปแจก แต่เข้าแจกแต่บ้านคริสเตียน
ชาวพุทธไปขอ เขานอกกว่าให้ไม่ได้ ของนี้เป็นของ
พระผู้เป็นเจ้าสั่งมาสำหรับพากคริสเตียน ชาวพุทธ
ก็เลยไม่ได้.

อาทิตย์รัชดา ก็ต้องแก้กล้า แก่โดยจะไม่บอกรัก ให้ชัด วันหลังไปหมู่บ้านใหญ่ ที่เขารายกว่าบ้านเบน เลเอน อยู่ที่เขตลำพูน-เชียงใหม่ต่อ กัน นำทั่วหมอด้วย ไปไหนไม่ได้ ผู้คนไปไหนไม่ได้เลยบ้านนั้น อาทิตย์เรื่อไป ไปกับคุณไกรศรีด้วย พอยไปถึงไปจอดที่โบสถ์เลย พ้อจอดที่โบสถ์ ก็สั่นระฟังใหญ่ของโบสถ์เลย พากันนั่งตกใจ เอ๊ะ! ไกรมาตีระฟังที่โบสถ์ มีเรื่องอะไร มา กันใหญ่เลยมาถึงถามว่า ตู้เจ้ามาตีระฟังทำไว้ ว่า นั้น บอกว่าพระผู้เป็นเจ้าสั่งมาให้ช่วย พากเราที่มันอดข้าวอดน้ำนะซี พระผู้เป็นเจ้าสั่งให้เอาร่องมาช่วย ไปป่าวร้องพรรคพากมา พากนั้น เลยไปป่าวประกาศ แจกข้าวสาร แจกปลาแห้ง แจกปลาเค็ม แจกหมาก แจกเมี่ยง ของอะไรก็มีแจกทั้งนั้นแหล่ แหล่ แหล่! พากนั้นตีอกดีใจ ยกมือไหว้กันสอง ไปเลย บอกว่า นี่แหละพระผู้เป็นเจ้าท่านมาช่วย อย่างนี้แหล่ ถ้าไม่มีพระผู้เป็นเจ้ามันก็แหล่ พากเราแจกหมอดหึ้งบ้านชาวคริสต์ชาวพุทธ หนังสือพิมพ์ก็ลงข่าวเกี่ยวกับราเว่อร์การแจกของ.

พื้นที่กิมมากรุงเทพฯ มาคราวนั้น เข้าไป
หาพระมหาเถระองค์หนึ่ง พ่อไปถึงท่านดูເອາເລຍື້
ເດືອຍວ່າ ດຽວແກນໄປແຈກຂ້າງຂອງ ນ.ສ.ພ.ລົງຄນເດືອຍວ່າ

❖ ขีดข้องข้าพเจ้า ❖

คนอื่นเข้าทำ ทำไม่ไม่ลง ว่าไปอย่างนั้น อาทิตย์
บอกว่า มันเรื่องของ น.ส.พ. เข้าไปเห็นแต่กรรม
นั่งทำงาน พระองค์อื่นแอบไปสักประเดี่ยว แล้วก็ไป
นอนตีพุงเสีย แล้วมันจะเอาไปลงได้อย่างไร เข้าไม่
เห็นนี้ จะเอาไปลงได้อย่างไร นั่นมันเรื่อง น.ส.พ.
จะมาดูเอา กับกรรมอย่างไร ท่านบอกว่า มันลำเอียง
นี้ มีแต่จะพุดถึงเชอนี้ บอกว่า นั่นมันเรื่อง น.ส.พ.
ไม่ใช่เรื่องของกรรม.

นี่ไม่ใช่เรื่องอะไร คือท่านเป็นคนทุบตา เชื่อ
ง่าย ลูกศิษย์มานอกจะไร เชื่อทั้งนั้น ท่านบัญญ้ำไม่
เข้าเรื่อง ไปอยู่เชียงใหม่นี้ ทำอะไรมันขวางหัวขวาง
ตาไปหมดเชียว เจอที่ไรต่อกันที่ ติทุกที่ อย่างนั้น
ไม่ดี อย่างนี้ไม่ดี ไม่เคยชินว่าดีสักครั้งเดียว.

พระมหาเถระในเมืองนี้ ที่ซึ่งท่านบัญญ้ำว่า
ดีนั้นมีองค์เดียวเท่านั้น คือ หลวงพ่อวัดพระเกียรติ
เห็นที่ไร บอกว่าท่านพุดเก่ง พุดไม่เห็นน้อย พุดเป็น
ประโยชน์ ว่าอย่างนั้นทุกที่ ไม่ได้ติดไว้ แต่องค์อื่น
ไม่ได้ เจอน้ำต้องว่าทุกที่ หาเรื่องว่าเสียเรื่อย ไม่
มีอะไรก็ต้องหาเรื่องว่า.

คราวหนึ่งไปป้ารุกตา ไปกราบท่านตาม
ธรรมเนียม พอกราบท่าน ท่านก็ดูเลย ดูว่าคราว
ก่อนไปดำเนินการหรือ บอกว่าดำเนินการกันกรรม
ท่านว่าดำเนินการที่วัดมหาธาตุ กรรมไม่ได้ดำเนิน
เขามาบอกจะนั้นนี่ เราก็เลยบอกท่านว่าพระเดชพระ
คุณอย่างจะฟังก์ได้ ผอมอัดไว้มี พ่าวอย่างนั้น ท่าน
เงยบย๊าย. บอกว่าดำเนินนั้นซึ ทำไม่ถูกตามเรื่องตาม
รา ไม่ได้ว่าเข้า แต่พูดเท่าที่เข้าทำไม่ถูก. สมเด็จ
ท่านก็ว่าอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วก็พุดถึงว่า วัดมหา
ธาตุเชักษ์ เข้าทำก้มมัธฐาน ท่านก็ว่า นั่นมัน
เหมือนกับหัดแควทหาร ว่าไปอย่างโน้นเสียอีกนี่
เรื่องมันไม่ชอบแล้ว มันก็ได้ทั้งนั้น เลยไม่ได้เรื่อง
ถ้าaramไม่ชอบก็ว่าไปอย่างนั้นแหล่ อาทิตย์ไม่
ได้ถือสาหากความอะไร กับท่านทั้งหลายที่เคยติดคุยว่า.

เราทำงานให้พระพุทธเจ้า ไม่ได้ทำงานให้
ใคร ทำงานเพื่อพระพุทธ พระธรรม พระสัมมา ไคร
จะรักก็อย่างนั้นแหล่ ไครจะติกอย่างนั้นแหล่ แต่
มุ่งหมายอย่างเดียว คือให้ถูกธรรมะ ถ้าถูกธรรมะแล้ว

ไม่เกรงไตร ไม่กลัวกรรมทั้งนั้น ถ้าผิดถึงจะกลัว ถ้า
ถูกแล้วไม่มีเรื่อง เพราะฉะนั้นจึงพุดเรื่อยไป.

ที่เข้าพุดว่า ท่านบัญญ้ำ นี่ ไปเทคโนโลยีที่ไหน
ก็ต่าทั้งนั้นแหล่ มันก็ถูกเหมือนกัน เพราะว่าไปที่
ไหน ก็พยายามแก้ัญญาติแก้โอม แก้ตั้งแต่การจุดธูป
จุดเทียน การนั่งเป็นแกรวเป็นแนว การกราบพระทุก
วัด ทางบ้านนอกต้องไปเทคโนโลยีแก้ทุกวัด แต่ว่ามัน
เสียดาย อาทิตย์ไปแก้วรูปไว้แล้ว พอกลับมาไม่
มีเครื่องต่อ เมืองไทยนี้เสียดายอยู่อย่างหนึ่ง คนไทย
เรานี้มันหยิ่ง ไม่สร้างเสริมสิ่งที่คุณอื่นทำไว อยาก
จะทำเอง ถ้าทำเองไม่ได้ก็ไม่ยอมเดินตามใคร นี่มัน
เสียหาย ความจริงเขามาตั้งฐานไว้แล้ว ควรจะก่อ
จะสร้างต่อไป นี่ไม่เอา ใครมาตั้งฐานก็ตั้งไป ให้เป็น
ฐานร้างอยู่อย่างนั้นแหล่ ฉันจะตั้งฐานของฉันใหม่
แม่ตั้งเองไม่ได้ก็ไม่ยอมตั้งต่อไป นี่มันเป็นปมด้อยอยู่
ในประเทศไทยเรา.

วัดวาอารามก็อย่างนั้นแหล่ อาทิตย์เทคโนโลยี
มาตั้งหลายปีแล้ว ไปเทคโนโลยีไว้ พอยไปที่หลัง
หมอดแล้ว ไม่ค่อยรักษาในเรื่องนั้นไว เช่น ให้โอม
นั่งเป็นแกรวเป็นแนว ไม่ให้จุดธูปเหมือนจะเผาไวใน
เวลาพังเทคน์ เวลาไปแก้วแล้วไปอึกทึกจุดกัน
เหมือนกับเผาไวต่อไปอึก ไม่มีเครื่องอาอย่าง เพราะ
ว่าผู้ที่อยู่ประจำถิ่นไม่รักษา ไม่แนะนำ ไม่ถือโอกาส
ที่เขามาช่วยแก้วแล้ว เราก็ช่วยกันรักษา นี่ไม่เอา
เรื่องมันก็ลำบาก แต่ข้อนี้ไม่เป็นไร ต้องทำต่อไปตาม
หน้าที่ ช่วยเหลือต่อไป.

ช่วยเหลือที่เชียงใหม่เรื่องน้ำท่วม บางครั้ง
ก็มาถึงกรุงเทพฯ เช่น คราวหนึ่งที่บ้านหมู่ ก็ได้ไฟ
ไหม้ อาทิตย์อยู่ในกรุงเทพฯพักอยู่ที่คุณะ ๒ วัดมหา
ธาตุ เจ้าคุณเทพจะไปอุดร เลยชวนท่านบัญญ้ำช่วย
หน่อย ก็เลยประกาศในหนังสือพิมพ์ ออกช่าว ญาติ
โอมอาผ้ามาให้ กองเต็มห้องเลย มากมาย เป็น
บัญชา จะเอาไปอย่างไรมากอย่างนี้ ก็เลยไปติดต่อ
ขอรอดคุณสังข์ พัฒโนนทัย ได้รอดคันหนึ่ง รถบัส เอา
ไปแจก พอยไปถึงเจ้าหน้าที่บอกว่า ท่านไม่ต้องแจก
หรอก เนื่องอยู่ ทึ่งไว้แล้ว ผอมแจกเอง ดูๆ เข้าไม่
เต็มใจให้เราแจกด้วยมือเอง ใน ๑๐ วันที่อาทิต

គិតថង់បាម៉ែវា

ประการทาง น.ส.พ. ออกไป เวลาันั้นแม้มีได้ติดต่อทางวิทยุ คนก็อาจเงินมาให้ ให้ซื้อของ ซื้อด้วยครบจำนวนเรียบร้อย พาไปแจก แจกเสร็จแล้ว ทำรายการส่งไปสถานวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ ให้ช่วยออกແลงการณ์ให้หน่อย ว่าได้นำไปแจกละ เพราะเห็นเข้าทำอะไรเขาก็ประการกันทึ้งนั้น ส่งไป ๓ ครั้ง เขามิ่งอ่านออกอากาศเลย ที่หลังนึกในใจว่ามันจะเปรอะอะไร.

นายตำรวจคนหนึ่งมากะซึบบอกว่า ท่านอย่าผูกให้มันเหนื่อยเลย เขาจะหัวรำท่านเป็นคอมมูนิสต์อยู่่นา ที่ไปแจกเสื้อผ้าอยู่นี่ เอาแล้ว! จะให้เป็นแดงเสียให้ได้ จะให้ท่านบัญญาเป็นคอมมูนิสต์เสียแล้ว บอกว่าสถานีวิทยุเขาไม่อ่านนั้น เขามาส่งเสริมท่าน เพราะมันล้ำหน้าเขา ท่านทำอะไรไม่เอาชื่อเขาใส่ไปด้วย อันนี้ถูก เพราะว่าเราทำอะไรไรก็ไม่คิดใส่ชื่อใคร อาทมาลงก็ไม่อยากเจ้าชื่ออยู่แล้ว จะไปเจ้าชื่อคนอื่นใส่อก็ทำไม่ ที่นี่ทำไปมันก็ล้ำหน้าเขา.

เช่น ไปเที่ยวสร้างโรงเรียน สร้างอะไร ทำแล้วมันเกิดปมด้อยแก่คนอื่น คนอื่นเขาก็ไม่ชอบ เลยก็ไม่ส่งเสริม แต่ก็ไม่ห่วงไว้ ว่า มีโอกาส ก็จะทำเรื่อยไป ทำอยู่อย่างนั้นหลายปี ช่วยเหลือประชาชนที่เกิดทุกข์ร้อน ข้าวยากมากแพง เกิดไฟไหม้ที่ไหน ที่ตะพาบันhin บ้านหนึ่ง ก็ได้ทำอยู่เสมอ ช่วยอยู่ เป็นงานด้านสังคมสังเคราะห์ ที่เป็นงานช่วยเพื่อนมนุษย์ตลอดเวลา.

งานวิสาขบูชาในงานหนึ่ง ที่ไปเพาะขึ้นที่ เชียงใหม่ แล้วก็ได้ผล แต่เดียวันชูบเช้าเต็มที่ วิหารวัดสวนดอกนั้น ยาวตั้งหนึ่งเส้นกว่า ครุฑารีวิชัยสร้างไว้ ตั้งแต่สร้างแล้วท่านก็ตายไป คนไม่เคย์นั่งเต็มตัววิหารสักที่ อາتمาขึ้นไปปีแรก เอาคนมาหนึ่งเต็มวิหาร คือทำวิสาขะ ก่อนวันวิสาขะมีโขงฉณาป่าวร้อง เขียนหนังสือพิมพ์ เทคน์ แนะนำว่า ควรทำอย่างไร.

ชาวเชียงใหม่นำเข้าดี สอนง่าย ถ้ามีคนสอนแล้วไม่มียุ่งหรา ก็ คนเนี้ยอนั้น; ที่ยุ่งนี้ เพราะไม่มีคนสอน สอนก็ไม่รู้เรื่อง แต่ถ้าทำให้ดีๆ เลยว่าไปไก่ คนชาวเหนือนี้เข้าใจดี ว่า นำสอนง่าย.

พอถึงวันวิสาขเข้าจริงนะโยมนะ ทุกบ้าน
ทุกช่องประตูดับประดาลงทิ่มไฟสว่างไสวไปหมด
เลย ทุกคนทุกบ้านทุกช่อง วัดวาอารามก็ทำ แต่
ว่าก่อนถึงวันนั้นมีบัตรสอนเทห์พิมพ์แจกเมื่อันกัน
ว่าอย่าไปเชือห่านบัญญา ห่านไม่ใช่พระพוואเรฯ พระ
แขกมาจากราโน๊กไม่รู้ จะมาทำลายประเพณีบ้านเรา
เรารอย่าไปเชือ มีอุอกแจกเหมือนกัน เขาเอามาให้
ดู อatham กับอกกว่าไม่เป็นไร ใบปีลิวเล็กๆ ไม่น่ากลัว
ค่อยดูวันวิสาขาก็แล้วกัน คนทำเรียนร้อยหมุดทุก
หนทุกแห่ง ได้ประชุมเด็กนักเรียนทั้งเมือง ในเขต
เทศบาลก่อโรง โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ โรง
เรียนพวkmิชชั่นนารีมหาด นักเรียนสี่พันเศษ นั่ง
กันเต็มศาลา แล้วกีฬาสูกถาวรต่ออะไร ตอนเข้า
เลี้ยงพระ แจกข้าวแจกของ แจกดินสอ แจกของเล่น
แก่เด็ก กลางคืนดินแห่ ถือโคมไฟแห่ มีบุพเพลง
ด้วย เมื่อครัวนั้น สนิท ศ. เข้าอยู่เชียงใหม่ เขา
แต่งเพลงวิสาขบูชา ร้องเพลงกันก้องเมืองไปเลย
สนนกันใหญ่.

แล้ววันรุ่งขึ้นนำคนแก่ไปเยี่ยมคนป่วยโรค
เรื้อน คนแก่ๆที่เชียงใหม่ อายุ ๕๐-๖๐ ออกปาก “อุ้ย!
ข้าเจ้าอายุ ๕๐-๖๐ แล้ว ยังบ่เคยมานีสักเต็ม” ไม่
เคยบ่ดู ม่วน! เยี่ยมที่โรงพยาบาลโรคเรื้อนนี้แล้ว
ก็พาไปให้เห็นสภาพคนเป็นโรคเรื้อนนั่น ภูติโຍม
สงสาร ให้โยมหลวงครัวประภาศ กีบสถาังค์ได้อึกเสียะ
เอ้าไปแจกคนเหล่านั้นต่อไป.

นำคนไปในทางอย่างนี้ ขักจุงญาติโยมไปให้รักจัก ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ แก้ไขเรื่อยไปในเรื่องที่ควรจะแก้ไข.

อยู่เชียงใหม่นี้ ก็พยายามทำอย่างนี้เรื่อยมา เป็นเวลาก็ ๑๐ ปี ไม่ใช่น้อย อยู่ถึง ๑๐ ปี ออก หนังสือพิมพ์ “ชาวพหุ” ให้คนได้อ่านด้วย.

ต่อมาก็ได้ลงมากรุงเทพฯ คือว่าหน้าหนาว
นี้อยู่ไม่ได้ เชียงใหม่ยังหนาว ผิวนั่งมันแพ้ออก
พื้นดิน ต้องหนีทุกปี หนีมากรุงเทพฯ ก็มาอยู่รั้ว
มหาธาตุ ถนน ๗ (เดิม) กับเจ้าคุณเทพฯ ได้พักพา
อาศัย พลอยได้อาศัยกินข้าวแดงแกงร้อนเข้า แล้ว
คนก็นิมนต์ไปเทือนไปประชุม ที่โน่นก็ร้ายที่นี่ร้าย

ສຶກສາ ຂົວດບອນບ້າພເຈົ້າ

ເວລາປາກູດຄາໄໝ່ງ ນີ້ ມີຂໍອຕິອົກຍ່າງໜຶ່ງ ເຊົາຕັກນ່ອເກີນ ທ່ານບໍ່ມີຢາຍືນພຸດ ໄມດີ ຕີ່ທັງນັ້ນ ແລະ; ຕື່ອເປັນຈຸດດຳທີ່ຕົວມາວ່າຢືນພຸດ.

ຕອນນັ້ນອາຕາມາມາເທັນກຽງເທິງ ທີ່ພຸທ່າ ສາມາຄມ ມີຫວັດວຽນໃນເວລາ ກຽມກັບພຸທ່າສາມາຄມກລັວ ເຊິ່ງວ່າ ວ່າຢືນພຸດ ອຸດສໍາຮັດເກົ້າອື່ນໄໝ້ໃຫ້ນັ້ນ ອາຕາມາສັ່ງໃຫ້ເກົ້າອື່ນກັນທີ່ ພອຈະເຂົ້າພຸດ ບອກໃຫ້ເກົ້າອື່ນ ອາຕາມາຈະຢືນພຸດໃຫ້ໂຍມຟັງ ຖ້າວ່າຢືນພຸດກັບນັ້ນພຸດມັນ ເປັນຍິ່ງໃໝ່ ອັນໄຫວຈະເຂົ້າໃຈຢ່າງວ່າກັນ ແລ້ວກີ່ເລຍຢືນພຸດ. ເດືອນນີ້ຄົນທີ່ຕົວມານັ້ນ ຢືນພຸດໜົດແລ້ວ ຢືນພຸດກັນໜົດແລ້ວ ພຣະສັງພຣາຊົກຢືນພຸດເວລານີ້. ກ່ອນນັ້ນກີ່ຕົວໄມ້ດີ ທີ່ທ່ານບໍ່ມີຢາຍືນພຸດ ແຕ່ເດືອນນີ້ກີ່ຢືນພຸດກັນແລ້ວ ເດືອນນີ້ຢືນພຸດກັນທ່ານໄປແລ້ວ. ມັນໄມ້ໃຫ້ເຮືອງທີ່ຈະຕົວຕິ ອ້າຍຂອງເລັກນ້ອຍຍ່າງນັ້ນນະ ສິ່ງໄດ້ເປັນປະໂຍ່ນລະກົກທຳເຂົ້າໄປເຕົອະ ກິນຂ້າວກັບຕະເກີບ ກິນກັບຂອນ ກິນກັບສ້ອມ ອື່ມຮ້ອເປົ່າ ກີ່ອື່ມເທົກກັນ. ເນື້ອອື່ມແລ້ວມັນກີ່ກິນໄດ້ຕາມາກລະເທະະ ຈະນັ້ນຈະຢືນມັນກີ່ໄດ້ທັງນັ້ນແລະ ຢືນພຸດກີ່ໄດ້.

ເມື່ອຄຣາວຍຸ່ເຊີຍໃໝ່ນີ້ ມີຢູ່ຄົ້ງທີ່ ອີກຈະເລີ່ມໄຫ້ໂຍມຟັງອື່ນ ຄື່ອວ່າເຮົາກັນວ່າ ສັນນ໌ຫວັນໄຫວ ແມ່ນມີກາຣາວາງຮະເບີດກລາງເມື່ອ ຄຣາວນັ້ນນະເຄື່ອງເຂົ້າປະຊຸມພຣະ ເຈົ້າຄະຈັງຫວັດ ເຈົ້າຄະອຳເກອມາກ ແລ້ວກີ່ເຂົ້າປະຊຸມພຣະຜູ້ໃໝ່ຈາກກຽງເທິງ ໄປດ້ວຍ ວັນນັ້ນຈຳໄດ້ວ່າ ທ່ານເຈົ້າຄຸນສັ່ງຄົມຕີຢູ່ດ້ວຍ. ເຂົ້າໃຫ້ອາຕາມາພຸດຂ້ອຄົດໃນການເພີຍແຜ່ ແຕ່ວ່າຂ້ອຄົດທີ່ພຸດນັ້ນພຸດແລ້ວມັນກະທົບກອນ ກະເທືອນມາກ.

ໜັນສື່ອພິມພົວຫຸ້າວ່າ “ທ່ານບໍ່ມີຢາຍືນພຸດ ເຊົາຄົ້ນແລກົກຕີ່ຂັດທາງພ່າງວານາຄຣາຊ” ຈົ່ວໜ້າວ່າ ອ່າງນັ້ນ ເພຣະວ່າພຸດເຮືອງມັນແຮງ ທ່າວ່າພຣະເຮົານັ້ນໄມ້ຄ່ອຍເວົາງານເວົາກາຣ. ພຣະທີ່ມີຕຳແໜ່ງເພຍແຜ່ໄມ້ໄດ້ເພຍແຜ່ ແຕ່ນອນແຜ່ອຢູ່ບ່ນກຸງວິ ວ່າຍ່າງນັ້ນ.

ສົມເຈົ້າທ່ານພັງແລ້ວທ່ານລຸກຂັ້ນຢືນ ທ່ານນັ້ນອື່ຕຽງນີ້ ລຸກຂັ້ນໄປຢືນທາງນຸ້ນ ຍືນເຈົ້າພະໜ້າ ຍືນດູອາຕາມາ. ອາຕາມາພຸດໃຫ້ທ່ານຢືນດູ ທ່ານເພິ່ນໃຫ້ຢູ່ເລຍຄົງຈະເພີ່ນໃຫ້ຫຼຸດພຸດນັ້ນເອງແລະ ແຕ່ອາຕາມາກີ່ໄໝ່ຫຼຸດຢັ້ງຄົງພຸດຕ່ອໄປ ພຸດໃຫ້ຢູ່ ພຸດວັນນັ້ນ.

ຮັສົມຕະຫຼາດວ່າກາຮັກສາທ່ານນັ້ນພັງອື່ດ້ວຍ

ຮັສົມຕະຫຼາດວ່າກາຮັກສາມັນນັ້ນຂຶ້ນ ສ. ສວັດສິເກີຍຣຕີ ທ່ານໄປນັ້ນພັງດ້ວຍ ພອພັງຈົບ ທ່ານບອກວ່າ ໂອ! ພຸດແບນນີ້ດັ່ງເກົ່າໄປພຸດກຽງເທິງ ເວລານີ້ເຂົ້າປະຊຸມພຣະຍູ່ທີ່ວັດໂພຣີ ໃຫ້ທ່ານໄປພຸດທີ່ໄຟ່ນັ້ນດ້ວຍ ພຽງນີ້. ເລີໄດ້ຂຶ້ນເຮືອບິນ.

ວັນນັ້ນນະເປັນຄັ້ງແຮກໃນຫົວດີທີ່ຂຶ້ນເຮືອບິນເຮືອບິນສອງແຕ່ວາ ໄມໃຫ້ເຮືອບິນນັ້ນເກົ້າອື່ນ ເປັນເຮືອບິນສໍາຮົວຈ ນັ້ນສອງແຕ່ວາ ແລ້ວຂັ້ນມາພຣັມກັນກັບສົມເຈົ້າດ້ວຍ ເຮົາກົວສົມເຈົ້າທ່ານພັງອື່ດ້ວຍ ຈັ້າຕົ້ນນັ້ນເຮືອບິນມາດ້ວຍກັນ ມາຄື່ງລົງທີ່ສະນາມບິນ ເຂົ້າມີຮົດໄປຮັບອາຕາມາ ແຕ່ໄມ້ມີຮົດຮັບສົມເຈົ້າ ສົມເຈົ້າຈີ່ເລຍຕົ້ນພລອຍໄປກັບອາຕາມາໃນວັນນັ້ນ. ພລອຍໄປແວ່ທີ່ວັດກ່ອນ ແລ້ວກີ່ໄປວັດໂພຣີ.

ໄປວັດໂພຣີເລຍໄປເທັນກັບພຣະທີ່ວັດໂພຣີພຣະເຈົ້າຄະທັງນັ້ນ ເທັນແລ້ວເຂົ້າອັດເທິງໄວ້ ອັດເທິງແລ້ວເຂົ້າມາເປີດທີ່ພຸທ່າສາມາຄມ. ວັນທີເຂົ້ານຳມາເປີດທີ່ພຸທ່າສາມາຄມນັ້ນ ອາຕາມາໄມ້ໄດ້ໄປຫຣອກ ແນວໄປທີ່ຫລັງເຂົ້າເປີດໄປຄົງທີ່ນັ້ນແລ້ວ ກີ່ແກ່ບເຂົ້າໄປນັ້ນອື່ຫັ້ງຫລັງພອໄປນັ້ນອື່ຫັ້ງຫລັງ ເປີດຈົບ ກີ່ມີຄົນເຫັນ.

ເຂົ້າກີ່ເຂົ້າໄປໃຫ້ພຸດປາກເປົ່າໄມ້ໃຫ້ເທິງພອພຸດອອກໄປຄຣາວນັ້ນເສົ້ຈແລ້ວ ມີຄົນລຸກຂັ້ນຄ້ານ ອື່ອງເຂົ້າປະຊຸມນີ້ເທິງ ລຸກຂັ້ນຄ້ານ ດ້ວຍໃຫ້ຢູ່ເລຍ ວັນນັ້ນຜູ້ພັງຈະວາງມວຍກັນເສີຍໃຫ້ໄດ້. ພວກທີ່“ຄື່ອຫາງ”ອາຕາມາໄມ້ຂອບໃນການຄ້ານເຊັ່ນເນັ້ນ ແຕ່ວ່າຍື່ງມີເຈົ້າຄຸນກຣາຍ ນີ້ ໄປດີ່ຄຸນພຣະອອກໄປເສີຍ ໄມຍ່ອງກັນແລ້ວມັນຈະວາງມວຍກັນ ເພຣະວ່າໄປຄ້ານສິ່ງທີ່ໄມ້ເປັນເຮືອງເຂົ້າ ດຳທີ່ອາຕາມາພຸດນັ້ນ ທ່ານວ່າມັນໄມ້ຖຸກ ແຕ່ກົນອື່ນເຂົ້າວ່າຖຸກ ມັນໄປກັນຍ່າງນີ້ ເລີດ້ານັ້ນ ແຕ່ກີ່ດັ່ງ ເວລານັ້ນດັ່ງ. ຜັນສື່ອພິມພົວກີ່ເຂົ້າໄປລົງຫຸ້າ ມີຂໍ້ມີເສີຍ ວ່າ ອ່າງນັ້ນເຕົອະ ເກີດເປັນເຮືອງຕັ້ງຂຶ້ນ ແຕ່ວ່າດັ່ງຄຣາວນັ້ນກີ່ຍັງໄມ້ເທົາໄດ້.

ຄຣາວນັ້ນມາກຽງເທິງ ເຂົ້າປະຊຸມພຣະທີ່ວັດສາມພຣະຍາ ອາຕາມາກີ່ໄປໜ່ວຍວິເຕັນ ໃກໂຕະຍິກ ເກົ້າອື່ນ ເພຣະວ່າເຄີຍອື່ວັດນັ້ນ ເຈົ້າຄຸນທ່ານກີ່ວ່າ ເຂົ້າ, ວ່າງໆ ປະກູດຄາທ່ານ່ອຍ ເລີຂັ້ນໄປພຸດໃຫ້ຢູ່ ພຸດເຮືອງສຳຄັນສະກິດສະເກາແຮງໆ ຈອມພລິນນັ້ນພັງອື່ດ້ວຍຂອບກົດຂອນໃຈ ບອກວ່າ ໂອ! ອ່າງນີ້ຕົ້ນເຂົ້າໄປເທັນ

គិតថង់បាន

วิทยุน้ำง relay เข้าบอกให้ไปเทคโนโลยีวิทยุ เจ้าน้ำที่เข้า
ถามว่า เอาตันฉบับมาหรือเปล่า ตอบว่าจะเทคโนโลยี
พรุนนี้จะเอาอะไรทัน ไม่ต้องตันฉบับ.

โดยปรกติวิทยุกรมประชาสัมพันธ์นี้ เข้าต้อง มีต้นฉบับ อารามาไม่ได้เขียนไปเทคโนโลยีเลย เทคโนโลยี นั่นมันรุนแรง เทคโนเรื่องกินจดบกนเสียม กินเหล็ก กินไหหล กินกันใหญ่ แล้วก็ยกเรื่องกลบทว่าเรื่อง “พารา สาวตี ไครไม่มี บรรณไคร ดุดือ ถือแต่ใจ ถึงที่ได้ โภยกันให้พ่อ” ว่าอย่างนั้น.

ได้ข่าวว่าท่านจอมพลเคืองใหญ่ บอกว่า
นิมนต์พระอะไรมาเทคน์ทำไม่ไว้ตราชสำนักสำนวน.
เขานอกว่าตราชจะอะไร ท่านเกคน์ปากเปล่า ไม่ได้
ตราชสำนวนนี่. แมม! หนังสือพิมพ์ก็ประโคมตาม
หลังอีก. นีมันดังออกไปตอนนี้เอง มันดังตอนพุด
แรงๆ ในกรุงเทพฯหลายครั้ง มีการเขียนเรื่องหลายครั้ง
เลยก็ตั้งออกไป.

ความจริงมันก็เป็นอารมณ์แรงสมัยนั้นนะ
 เพราะว่า yang หนุ่ม ความคิดมันก็แล่นไป. เดียวเนี่ยไม่
 แรงแล้ว เทคน์ปกติ ไปเทคน์ที่ไหนก็ไม่ค่อยจะรุนแรง
 แรง เทคน์ธรรมชาติ. ถ้าว่าจะร้อนก็พออุ่นๆ ไม่ถึง
 กับร้อน ๙๐ ดีกว่า สมัยก่อนนี้ มันร้อน เทคน์แรง
 เพราะว่าความคิดมันแล่น อยากจะจัดอยากรจะทำ
 เรื่องอะไรต่ออะไร. แต่เมื่อทำงานนานๆ เข้า มันมี
 ประสบการณ์ เกิดความคิดความนึกว่าไม่ไหว ปล่อย
 เปาๆ หน่อย แต่ก็ยังไม่ทิ้งอุดมการณ์ ยังถือหลักการ
 เดิมว่าต้องแก้ไขสิ่งบกพร่อง ยังแก้อยู่เรื่อยๆ. ไป
 เทคน์ที่ไหนก็ยังแก้เรื่อยไป หลักการเป็นอย่างนั้น.

พี่นี้อีกอย่างหนึ่ง อยากจะบอกโดยมิได้รู้ว่า
อาทิตย์ไม่นิยมการก่อสร้างวัตถุที่ใหญ่โต คือไม่จำ
เป็นก็ไม่ทำอะไรมากอย่างนั้น มุ่งสอนธรรมะอย่าง
เดียว ไม่ว่าอยู่ที่ไหนก็อย่างการทำแต่เรื่องธรรมะ สอน
ธรรมะ เรื่องก่อสร้างนั้นไม่ค่อยสนใจ เพราะฉะนั้น
จึงไม่มีเรื่องแจกวีກาของอะไรกับญาติกับโยม เพรา
คือว่าเรื่องมันย่าง เราก็แต่เรื่องแจกร่มาก็แล้วกัน.

แม้ในการทำบุญอายุครัวนี้ ก็มีพระมาถาม
บังเอิญนองกัน ตามว่าอย่างจะทำเรียบง่ายลงพ่อ
ปั้นมาแจก ทำแล้วเอามาให้เขางาน. เรากว่า ไม่

ต้องเอาไปเสก ถ้าทำแล้วก็จะต้องเสกเอง แต่ร่วมไม่ทำ เพราะว่าจะเอารูปไปแจกนี่ไม่เกี่ยวกันก็เอาไปหล่น น้ำหมด แจกธรรมะพอแล้ว.

พระธรรมย่อมวิเศษกว่ารูปร่างกาย แจก
ธรรมะเด็กว่า ในการทำบุญอายุแจกธรรมะ พิมพ์
หนังสือแจก แทนพระพุทธเจ้า.

พระธรรมนั้นเป็นเนื้อแท้ของพระพุทธเจ้า
เราอาจรرمภกันดีกว่า แจกธรรมะ ครรจะทำเรื่อง
อื่นนั้นไม่ส่งเสริม ไม่อยากให้ทำ ที่ได้มายู่วัด
ชลประทาน ๑๑ ปีนี้แล้ว ยังจะเห็นว่า อาทมาไม่
ได้ทำอะไรเลย ในทางที่เรียกว่าเหมือนคนอื่นเขาทำ,
ทำอะไรมันก็แพกแพกแนวเข้าเสมอ ทำบุญอย่าง
ไม่เหมือนเพื่อน ไม่นิมนต์พระมาสรตามนั้น นี่ที่จริง
ควรนิมนต์สมเด็จทั้งหลายมาสรตามนั้นนะ เพราะว่า
ตามวัดวารามเข้าทำอย่างนั้น แต่อัตมาก็ตัวมัน
เป็นการเมืองมากไป การนิมนต์พระผู้ใหญ่นี้ โดย
มากนิมนต์แบบการเมือง ไม่ใช่นิมนต์พระเลื่อมใส^๒
ศรัทธาแท้อะไร ไม่เลื่อมใสเท่าไรหรอก มันการเมือง.

เช่นให้ท่านได้มาระหวัดวาราภรณ์ให้ได้รู้สึกต่อไปข้างหน้าเพื่อเลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่งมั่นง่ายหน่อย. เลยบอกว่าเราไม่ได้ทำบุญแบบการเมือง ทำบุญธรรมชาติ เท่าที่ควรจะทำได้ เพราะฉะนั้นไม่มีการนิมนต์กรรมจันทร์ข้าว เลี้ยงแต่พระในวัดก็พอ พระวัดอื่นหากมาก็เลี้ยง ไม่วังเกียจ แต่จะเลือกนิมนต์องค์นั้นองค์นี้มานั้น ลงทุนมาก ต้องเที่ยวไปรับกวนรยกันต์เข้า ต้องจัดอาหารพิเศษ ต้องมีที่นั่งชา. ที่นี่ก็ไม่มีเสียงด้วย อาทิตย์มากับน้ำชา มันก็อย่างนั้นแหล่ะ ไม่ค่อยได้ฉัน ฉันน้ำเย็น. จะต้องมีน้ำชา มีอาสนะ มีหมอนอิง ทำไม่ถูก เดียวเขาจะหาว่า ท่านบัญญา นี่ ท่านไม่รู้อะไร ดีแต่สอนคนปฏิสัต্তา ก็ไม่เป็นเดือดร้อนอีกแหล่ะ นิมนต์มาแล้วก็เดือดร้อน เลยก็อย่างนิมนต์เลย สำบาก.

มานินน์พระที่ฉันง่ายๆ ตึกว่า แล้วก็ทำบุญอย่างอื่นถือ มันไปอย่างนั้น มันแหลง คือเป็นคนแหลงมาตั้งแต่เด็กๆ มันก็แหลงอย่างนั้นแหละไม่ค่อยเชื่อเรื่องอะไรต่ออะไร เรื่องผีสาว เรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างนี้ไม่ค่อยเชื่อ.

ສຶກຫວັດຂອງບ້າພເຈົ້າ

ถ้าเข้าบอกรว่าตรงໃຫຍນສັກດີສິທິລະກົດ ອາຕມາ ມັກຈະແອບໄປ ຂອອກຍັກເຄອະ ແອບໄປເຢີຍວັດເສີຍບ້າງ ລອງດູວ່າມັນຈະສັກດີສິທິລະກົດໃຈງ່າວີໄມ່ ເບລ່າ! ໄມໆເහັນ ເປັນວະໄຮ. ເຊັ່ນ ເຊິ່ວວ່າອ້າຍນັ້ນສັກດີສິທິລະກົດ ບາງທີ່ກູດໄປທີ່ເສີຍເລຍ. ຕອນເຕັກງານ ນໍ່ໜັນແບນນີ້ ໂດຍໜີ້ມາໃຈ ມັນຍັນໜັນແບນນັ້ນອຸ່ນ ຄືໄມ່ເຊື່ອສິ່ງເຫລວໄລ້ ເຊື່ອແຕ່ ຄຳສອນຂອງພະພຸຫທເຈົ້າ ທັດສິ່ງໄດ້ ທຳຂ້າວໄດ້ຂ້າວ ເຊື່ອຍ່າງນີ້ ແລ້ວກີ່ເອາດວ່າຮອດມາຍ່າງນີ້ ໂດຍອາຕັຍ ພັດການແບນນີ້ ໄມໆເວີ່ມຫຼັການແບນອື່ນທີ່ເຂົາທັງ ກັນ.

ອາຕມາໄມ່ເຫັນດ້ວຍ ກັບການພື້ນຖານເສັກ ລົງເລຂລົງຍັນຕົ້ນ ທຳກະຽຸດ ທຳຜ້າປະເຈີຍແຈກ ເພື່ອເອາ ເງິນສ້າງນັ້ນສ້າງນີ້ ໄມໆເດີສ້າງກີ່ໄມ່ສ້າງ ແຕ່ຄ້າຈະ ສ້າງກີ່ໄດ້ມາດ້ວຍຄວາມບຣິສຸທິ່ນ ໃຫ້ໂຍມຄວັດທາເລື່ອນ ໄສ ໃຫ້ດ້ວຍຄວາມບຣິສຸທິ່ນໃຈ ແຕ່ຄ້າໂຍມມາທຳນຸ່ງ ຕ້ອງ ການໄດ້ເຫັນຢູ່ ຕ້ອງການໄດ້ຜ້າຍັນຕົ້ນ ຕ້ອງການໄດ້ສິ່ງນັ້ນ ສິ່ງນີ້ ກີ່ເປັນການແລກເປົ້າຢືນໄປ ເປັນສິນຄ້າໃນການ ຄາສනາ ໄມໆເຄີຍຂອບໃນເຮືອງຍ່າງນັ້ນ ຈຶ່ງໄມ່ທຳ ໄມໆ ສົ່ງເສົ່ຽມ ດັ່ງທີ່ໂຍມເຄຍເຫັນກັນອຸ່ນ.

ທີ່ມາຍູ້ວັດນີ້ ອົ.ອົ. ປີ ກະທົ່ງເຂົາພຣະຫານ ນີ້ ກີ່ຍູ້ອ່າຍ່າງນີ້ ທຳໄວ້ໄກ້ທຳມາເຮື່ອງງານ ດາມທ່າທີ່ຈະ ໄດ້ ໄມໆເດີທຳດ້ວຍໃຈຮ່ວນ ທຳຕາມສນາຍ ໄດ້ມາກີ່ທຳໄປ ໄມໆເວີ່ມຫຼັກຫຼຸດມັນເສີຍ. ໂຍມເຄາມາໄທກີ່ທຳຕ່ອໄປ ເພຣະຈານ ມັນໄມ່ຈົນທຮອກ ສມການນີ້ຕາຍ ສມການອື່ນກີ່ທຳຕ່ອໄປ ວັດວາຄາຣາມກີ່ຍູ້ອ່າຍ່າງນັ້ນ ເຮົາຈະໄປຮ້ອນອກກັ້ນໃຈເປັນ ຖຸກ໌ ເທິ່ງວັງເດັ່ນແຈກງົງໄກ້ມັນເໜືອຍ່າຍື່ນ ທຳ ທັນທີ່ສອນຮຣມະໄປດີກົວ ຈາກການກີ່ໄມ່ຢູ່ໃໝ່ໄມ່ເດືອດ ຮ່ວນ. ອັນນີ້ເປັນເຮືອງທີ່ເຮົາກວ່າພຸດຍານທີ່ໄດ້ກະທົ່ງ ໂດຍລຳດັບ ຈົນກະທົ່ງມາຍູ້ທີ່ນີ້.

ອຸ່ນນີ້ກີ່ຍູ້ໄປຢັງນີ້ແຫະໂຍມ ແຕ່ວ່າໄມ່ແນ່ນາວັນທີ່ອາຕມາຈາຈະໄມ່ຍູ້ກີ່ໄດ້ ຄ້ານັກລັ້ນຂຶ້ນມາວັນ ໃຫຍ່ ກີ່ລາວອົກຈາກສມການ ແລ້ວກີ່ໄປຍູ້ປ່າດພົງໃຫຍ່ ກີ່ໄດ້ ອຸ່ນຕາມວັດຮ້າງທີ່ໃຫຍ່ໄດ້ ອ້ອງຈາຈະໄປຈຳພຣະຫາ ອຸ່ນເມື່ອງອຸບລສັກພຣະຫາ ຮ່າງກາຍແໜ້ງແຮງກີ່ໄປອຸດຮັບນັ້ນ ໄປຫົນອອງຄາຍບ້າງ ອ້ອງຈາຈະລົງໄປສົງຂລາໄປກູກເກີດ ໂອນ ເທົ່າທີ່ຈະໄປໄດ້ ໄມໆໃຫ້ຍູ້ອ່າຍ່າງຜູກມັດ. ອຸ່ນຍ່າງ ໄມໆໄດ້ຜູກມັດ ໄມໆເວີ່ມຂ້ອງຜູກພັນໃນທາງຈົດໃຈ ວ່າຈະຕ້ອງອຸ່ນ ກັນນານເທົ່ານັ້ນເທົ່ານີ້ ໄມໆເອົ່າຍ່າງນັ້ນ. ອາຕມານີ້ກອຍກາ

ຈະລາວອກເມື່ອໄກ້ໄດ້ ໄມໆເວີ່ມຂ້ອງຜູກພັນວະໄຮ ໄມໆໄດ້ອາລັຍ ອາຮັນໃນຕໍາແໜ່ງສມການ.

ການເປັນສມການນີ້ນີ້ກ່າວສນາຍຫວີ່ ພຣະທັ້ງ ພລາຍທີ່ໄມ່ເຄຍເປັນ ອີກາເປັນຈົນຕ້ວສັ່ນ ບາງອອງຄົວຍິກາ ເປັນສມການ ອຸດສ່າທີ່ໄປແຍ່ງເຂົາມາ ເຮື່ອວະໄໄທທີ່ໄປເອາ ກັງຈັກມາພັດທັງໄລ້ເລືອດໄຫລ. ເປັນສມການນີ້ໄມ່ໃຊ້ມັນ ສນາຍວະໄຮ ໄຄຣໄມ່ເປັນກີ່ໄມ່ຮັວ ຄ້າເປັນເຂົາແລ້ວກີ່ຮັວ່າ ມັນ ມັນກອກຫັກໃຈ ຄ້າຫັນກີ່ໄມ່ຮັງຈັກກົນອນໄມ່ຫລັບເລຍ ທີ່ເດືອຍ ເປັນໂຄປະສາກໄປເລຍ. ແຕ່ຄ້າປັບລ່ອຍວາງເປັນ ມັນກີ່ໄມ່ຫັກ ອູ່ສນາຍ ໄມໆເດືອດຮ່ວນ ເພຣະວ່າຕ້ອງ ຮັບກາຣະຕັ້ງແຕ່ໂບສົກຈົນຄົງເວົຈກຸງ ອູ່ໃນອົກຂອງສມການ ທັ້ງນັ້ນ ລະໄໄເກີດຂັ້ນກີ່ສມການ ເຕັກໄມ່ເດີກີ່ສມການ ເແນຣ ໄມໆເດີກີ່ສມການ ພຣະລູກວັດໄມ່ເດີກີ່ສມການ ແຫ້ກີ່ວ່າ ສມການ ນັກພິຮານນີ້ໄສໂບສົກ ດັນນາເທັນເຂົາກີ່ສມການ ວັດນີ້ໄມ່ເອາໄຈໄສ່ ມັນລົງບ່ນຫວັນສມການທັ້ງນັ້ນ ໄມໆວ່າ ເຮື່ອວະໄໄ.

ໄຄທີ່ສນາຍອູ່ແລ້ວອ່າໄປແບກເອາ “ຫົວສມການ” ເຂົ້າ ມັນເດືອດຮ່ວນ ແຕ່ຄ້າເປັນແລ້ວກີ່ຕ້ອງເປັນ ໄເທິດ ທຳນ້າທີ່ເທິ່ງເຮົາຈົນຮ້ອຍໄຫ້ສມບູຽນ ມັນກີ່ໄມ່ຢູ່ ລຳນັກເດືອດຮ່ວນວະໄໄ.

ອັນນີ້ເອມາເລົາໄຫ້ຄູາຕິໂຍມພັງ ລຶງໜີ້ວິກີ່ທີ່ຜ່ານ ມາໃນອົດຕື່ ຕັ້ງແຕ່ສັມຍັກອົນໂນນ ຈົນມາຄົງບັນຈຸບັນນີ້ ໂຍມກີ່ເຫັນອູ່ແລ້ວ ວ່າອາຕມາປັບຈຸບັນນີ້ອູ່ຍ່າຍ່າໄຮ ທຳ ລະໄໄ ຕໍາເນີນວິວີກີ່ຕ່າງໃຈ ອູ່ມາໄຕ້ ໬໐ ປີນີ້ ກີ່ນັບວ່າ ບຸ່ນຸ່ແລ້ວ.

ໂຍມຜູ້ຫຍາຍອາຕມາ ໫໕ ປີເທົ່ານັ້ນ ຕາຍແລ້ວ ເພຣະວ່າເປັນໂຄປອດ ສັມຍັນນີ້ໄມ່ເວີ່ມຍາຮັກໜ້າ ອາຕມາ ອູ່ຄົງ ໬໐ ນີ້ດີໃຈແລ້ວວ່າເຮົານີ້ອູ່ເກີນໂຍມຜູ້ຫຍາຍ ແຕ່ ຍັງໄມ່ເທິ່ງໂຍມຜູ້ຫຍົງ ເພຣະໂຍມຜູ້ຫຍົງອູ່ຄົງ ໪໕ ປີ ອາຕມາອູ່ສັກ ໨໐ ກີ່ຍັງນັບວ່າດີ ແຕ່ມັກກີ່ວ່າໄປໄມ່ໄດ້ ສັງຂາຮ່າງກາຍໄມ່ມີຄຣກຳກຳນັດໄດ້ ໄຄຣຈະໄຫ້ພວ່າໃຫ້ ອຸ່ນ ໧໦ ປີ ໄມໆເວີ່ມຂ້ອນ, ໧໧ ປີນີ້ມັນຈະໄມ່ໄຫ້ເອາ ມັນ ລຳນັກ ອູ່ຍ່າໄຫ້ຍູ້ອ່າຍ່າງນັ້ນເລຍ ໄໃຫ້ແຕ່ເພີ່ງວ່າຂອງໃຫ້ ທຳນ້າສນາຍກີ່ພອແລ້ວ. ຄ້າອຸ່ນ ໧໦ ປີນີ້ມັນຈະຈົ່ອນແນ່ນ ເຕັມທີ່ ຈະໄມ່ໄຫ້. ສຸດແລ້ວແຕ່ເຮືອງ ເຮື່ອງອາຍຸອານາມ ອູ່ໄປຢູ່ກັບມັນ ອູ່ໄປທຸກ໌ຮ້ອນກັບມັນ ທຳນ້າທີ່ຄາມ ທຳນ້າທີ່ ອັນໄດ້ເດີກີ່ທຳໄປ ອັນໄດ້ໄມ່ເດີກີ່ຫຼຸດທຳມັນເສີຍ

๔๙ ชีวิตของข้าพเจ้า

ชีวิตก็จะก้าวหน้าไปในทางที่ถูกที่ชอบ ตามคำสอนในทางพระพุทธศาสนา.

อาตมาที่พิจารณาดูชีวิตของตนเอง ตั้งแต่น้อยมาจนกระทั่งบัดนี้ นั้นนึกว่าเรานี่บุญ ไม่มีคราวแแพนชีวิตให้ มันเป็นของมันเอง ไม่ได้ตั้งใจว่า จะเป็นอย่างนั้นจะเป็นอย่างนี้ เรียนก็เรียนไปอย่างนั้นเอง เรียนไปตามเรื่อง. ครูบาอาจารย์ก็สอนไปตามเรื่อง แม้มหาวช เป็นสามเณรเป็นพระ ก็เรียนไปตามหน้าที่จนครุภูสสอนไปตามหน้าที่ แต่ครุภูไม่ได้เพาะอุดมการณ์ลงในใจ ว่าควรทำอย่างนั้นควรทำอย่างนี้ ชีวิตจะต้องเป็นอย่างนั้น ครุภูไม่ได้สอนให้คิด สอนแต่ให้รู้ ไม่ได้สอนให้คิด แล้วก็ไม่ได้ให้อุดมคติประจำจิตใจ อันนี้เรียกว่าผิดพลาด.

แต่นี่มันเกิดขึ้นเอง นี่เรียกว่ามันเป็นบุญของตัวเอง เกิดความคิดความนึกขึ้นมา คิดจะทำอย่างนั้น คิดจะทำอย่างนี้ คิดจะแก้ไขอะไรๆ นี่มันเกิดเองไม่ได้เกิด เพราะคนนั้นคนนี้แนะนำตักเตือนให้ แต่มันเป็นความคิด อันเนื่องจากอ่านหนังสือธรรมะ และ เอาไปเทียบดูกับการปฏิบัติของพุทธบริษัท เห็นว่า “ไม่ตรงกัน แล้วก็คิดจะแก้ไข มันเกิดขึ้นในใจ ชีวิตก์ ผ่านมาโดยลำดับ บางทีถึงหัวเลี้ยวที่อันตราย มันก็เลี้ยวไปได้อย่างเรียบร้อย หลบไปได้ ไม่มีอันตราย.

ถ้าสมมติว่า “ไม่ได้บวชเป็นสามเณร” ไม่ได้ออกจากบ้านในวัยหกเดือน น่ากลัว..น่ากลัวจะเป็นคนร้ายไป จะมีเชือเป็นนักเลงไปเสียก็ได้ เพราะว่าที่บ้านของอาตมานั้น คุณโยมไม่ได้ประพฤติชั่ว แต่เป็นคนรักเพื่อนฝูง บ้านเป็นเหมือนกับห้องรับแขกที่คนมาไม่ขาด คนเดินทางมาจะกินอาหาร มาถึงเข้าให้กิน เช้า มาถึงเที่ยงให้กินเที่ยง มาถึงกลางคืนหุ่งให้กินกลางคืน บางทีโยมผู้หญิงหุงข้าวหม้อใบใหญ่ เพราะแขกมากันตั้ง ๑๐ คนพร้อมกัน หุงให้กิน กินแล้วไปนอน นอนแล้วบางทีก็ยังไม่ไป นอนอีก ๒ วันถึงจะไป.

อาตมาเป็นเด็กนี่ดูๆ แล้วคิดว่า บ้านเรานี่เหมือนกับห้องรับแขก มนีก์ที่หลัง นึกถึงภาพเหล่านั้น แล้วก็ยังนึกว่า เขาอยู่กันดี ไม่มีภัย. ในบริเวณบ้านนั้นอยู่กัน ๑๐ ครอบครัว รักกันเหมือนกับพี่น้อง.

รักกันด้วยอะไร? อาตมาจำได้ว่า ครั้งเป็นเด็กๆ นี่เบื้องที่สุด ในการที่จะต้องเอากันไปแยกบ้านนี้ เอา บ้านไปแยกบ้านนี้ ต้องแยกเขา. ยอมทำอะไรกัน ได้เนื้อมา ก้อนหนึ่ง เอามาถึงแกงขึ้นหม้อหนึ่ง ต้องตักไปแยกทุกบ้าน ไม่มาก ถ้ายังกๆ เอาไปให้เขากับบ้าน. ได้ทุเรียนมา ๒-๓ ผล ทำน้ำกะทิอ่างใหญ่ ต้องเอาไปแจกทุกบ้าน.

ถ้าได้ปلامามากตั้งเข่ง ต้องเอามาแบ่งเป็นกองๆ เด็กต้องเอ้าไปแจกเรือนนั้นกอง เรือนนี้ก้อง ได้อะไรมา ก็ไปแจกกันอยู่อย่างนั้น. สมัยเด็กๆ นี้เบื้องเต็มที่ พอเห็นเข้าแบ่งกองปลาออก คิดว่ากูแย่อึกแล้ววันนี้ วิ่งกันเต็มที่ละ นึกเบื้อ.

ครั้นเป็นผู้ใหญ่นี้ มาเนีกกว่า อ้อ..เข้าทำถูก ยอมท่านทำถูก คือว่า เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ทำให้คนรักนี้ด้วยการให้พูดจาอ่อนหวาน ประพฤติคนในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ต่อกัน แล้วก็ทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย ท่านประพฤติอยู่ เห็นคุณธรรมเหล่านี้เมื่อบวช ว่า “ยอมประพฤติธรรมเหล่านี้สมบูรณ์ที่สุด.”

เมืองพัทลุงนี้จรมาก สมัยอาตมาเป็นเด็กนี่ โจรใหญ่ ก็ก็ใหญ่ เรียกว่า “ทำหัวพร” “รุ่งดอนตรัย” “อ้ายสีเงินหนวดแดง” โอ้..มากมายละ ยิงกันทุกคืน ปล้นกันทุกคืน เลี้ยงความอยู่ในทุ่ง มากถึงอาบีปีนยังปั่งๆ ๆ ต้อนไป ๒๐ ตัว ต้อนไป หมดเลย เอาไปหมดเลย. แต่ว่าความของโยมไม่เคยถูกต้อน ถ้าเข้าต้อนไปวันนี้ของใคร บอกชื่อโยมโจร มันไม่เอา. ทำไม่พากโจรไม่เอา คือว่าจะเอาไปใช้มีอะไรก็ได้ ความของโยมนี่ มาถึงบวกว่าลุง น้า อาว่าไปเถอะ ขอความไปเหยียบนาสัก ๒-๓ เช้า เอาไปเถอะ..เอาไปเลย เอาไปเหยียบนา เวลาเหยียบ ก็ต้อนหั้งผุงลงไปบำบัดในนา เขารียกว่า “เหยียบนา” ไม่ต้องໄก นวดๆ ให้หญ้ามันตาย คำข้าวได้เลย. ขอไปเถอะ ๓ วัน ๗ วัน ไม่ว่า เอาไป; ใครไม่อะไร ก็เอาไปเถอะ.

ยอมมีความ ๒ ตัว สำหรับไกนา วันหนึ่งมีคนมาถึงบวกว่า น้า..พวกไม่มีความ ยอมบวกว่าเอ้าไป มีเงาไปตัวหนึ่ง เหลือตัวเดียว ยอมผู้หญิงบวก

គីឡូតុនខេត្តបានជាមួយ

มี ๒ ตัวให้เข้าไปแล้วเหลือตัวเดียว เราจะไกอย่างไร
โอมผู้ชายบอกว่า มันจนกว่าเรา เราไม่เดือดร้อน
หรอก พรุ่งนี้ไปอาบมาใหม่ ไปอาของเพื่อนบ้านมา
อีก เอามาได้ได้ต่อไป ก็ทำอย่างนี้ คนถึงรักใครรั้นบ
ถือ ไม่มีข้อมูลจร.

ในเวลานั้นชาวบ้านชาวชว่าซ่องน่อนบนเรือนไม่ได้ ต้องหอบผ้าหอบหมอนไปนอนในป่าดงข้างบ้าน แต่ที่บ้านนี้ไม่มี ยอมบอกว่าไม่ต้องหนี บ้านเรามีโครงปลัน ขอให้นอนให้สบาย.

แล้วโอมนี่ก่อนนอนสวัสดิ์ทุกคืน อatham
ได้ยินเสียงสวัสดิ์ สวัสดิ์ให้พระเสร็จแล้วอน
แล้วอกลูกอกหลานว่า ไม่ต้องเป็นทุกปีไป บ้าน
เรามีเมืองปลัน. อ้ายที่ไม่ปลันนะเพระอะไร?
เพระอะเป็นมิตรกับคนทุกเหล่า อยู่กันอย่างสนิท
มีการแจกการให้กันอยู่เสมอ มีความเอื้อเฟื้อ. งาน
ของคนอื่นมาลงก็ต้องช่วยเต็มที่ ตามประสาของคน
บ้านนั้น.

อันนี้คือธรรมะที่เห็นอยู่ในครอบครัว ตั้งแต่เล็กเต้น้อย จนกระทั้งมาเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ก็นึกໄให้ว่า อ้อ! เช้าประพฤติธรรม จึงอยู่กันด้วยความสุขความสนaby.

สมัยก่อนนี้ ที่บ้านอาตามาไม่มีการพนัน ไม่มีเลย์ ถ้าจะมีการพนันก็ต้องลงกรานต์ เห็นเขากล่ำเสียงบ้ากัน ยิงสะบ้ากัน ลงกรานต์นี้ ๓ วันเท่านั้น พนักงานนั้นแล้วก็ไม่มีเล่นอะไรร้อน. แต่เดียวันนี้ผู้เข้าไปแล้ว บ่อนการพนันยอดเดียวันนี้คนรุ่นเก่าตายหมด เด็กรุ่นใหม่มาหันรับอารยธรรมแพนใหม่ เลยมันยุ่งกัน เดียวันนี้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน. คนแต่ก่อนนี้เข้าไม่ยุ่ง เข้าประพฤติธรรม อยู่กันฉันท์พันธ์ มีแต่ความสุขความสบาย. นี่คือธรรมะที่ได้พบได้เห็นติดมาในนิสัย.

แต่ที่อยากจะบอกอันหนึ่ง ที่เรียกว่ามีอิทธิพลเหนือจิตใจ คือเมื่อเด็กๆ นั้น นอนกับแม่แก่คือคุณยายนั่นเอง คุณยายมี ๒ คน คือยายใหญ่ ยายน้อย ยายใหญ่คือพี่ของยายตัว ซึ่งยายหนู ยายของอาฒนาเป็น ชื่อยานุ่ม อุยป์บ้านเดียว กัน นอนแห่งเดียว กัน ยายสองคนนี้ อยู่ด้วยกันตลอดเวลา เวลาหนึ่ง

อาทิตย์มาเป็นหลานชายคุณเดียวในครอบครัว. ยายหนูไม่มีหลานชาย ยายนุ่มนิ่มมีหลานชายคุณเดียว อาทิตย์ต้องนอนตรงกลางบ่าย ก่อนนอนนี่ยายต้องตั้งให้กราบหมอน.

อ้ายหมายเอี้ย! เอ็งกราบหมอนหรือยัง เอ้า,
ต้องลูกขึ้นกราบหมอน กราบอยู่แต่หมอนนั่นแหล่ะ
กราบทุกคืน ไม่รู้ว่ากราบทำไม กราบแต่หมอนนั่น
นะ ก็กราบไป เพราะイヤไงแกรู้เพียงเท่านั้น. ต่อมา
เมื่อบัวซมาเรียนจึงรู้ว่า อ้อ, หมอนก็คือพระ สอน
ให้กราบพระก่อนนอน. แต่ว่าイヤไงแกเรียนห้อย ก็สอน
ให้กราบหมอนเท่านั้น แต่ว่าการกราบหมอนมี
อิทธิพลมิใช่น้อย ทำให้อิตใจโน้มเอียงไปในทาง
ศาสนา.

อาทิตย์ไปเที่ยวเต็ร์เรียดเต็ร์ ไปเที่ยวภูเก็ต ไปเที่ยวเมืองที่มันยุ่ง มีอย่างมุขยะอะจะ กำลังล่อใจคนหนุ่มอยู่ แต่ความคิดที่จะเรเข้าไปมันไม่มี ที่จะไปบ่อนการพนัน จะไปเที่ยวสเปล ถ้าจะไปก็หันหนังเท่านั้นแหละ แต่ไปอุดรограмในวันสุดท้ายนั้น ดูเงียบๆ ไม่ไปเที่ยวเกลอลีกล ไม่คุณเพื่อนชัว ไม่ไปกินเหล้ามา เพราะมา มา ๒ ครั้งแล้ว มันก็เบื่อแล้ว ดังที่เล่ามาในตอนชัว.

อันนี้มันเกิดจากอะไร? เกิดจากน้ำใจที่ได้รับจากการอบรมนิสัยจากแม่แก่ คุณยายท่านสอน เวลาจะนอนท่านก็มักจะเล่านิทานเก่าๆ เรื่องสุวรรณหงษ์ เรื่องวรรณรัตน์ เรื่องจำปาสีตัน บางตอนยกกลอนมาว่าให้ฟังด้วย. ไม่รู้หนังสือหรือก แต่จำกกลอนและเล่าให้ฟังได้ อบรมมาอย่างนั้น.

ตื่นเข้าไปบำบัด ก็ไปปลีดด้วยกัน วันไปวัดยายกีพาไป และบอกว่าหัวเดเรา ให้รู้ว่าวัดเรา ให้ยืดกือไว้ด้วย แล้วก็ไปกันอย่างนั้น จนกระทั่งมานาฬเป็นสามเณรเป็นพระ นิสัยมันก์โน้มเอียงไปทางศาสนา ด้วยอิทธิพลของผู้เฝ้าผู้แก่ ที่เคร่งครัดปฏิบัติปฏิบัติ ชอบตามหลักพระธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้า จึงมีชีวิตปลอดภัยมาด้วยดี จนกระทั่งถึงสมัยนี้ ๖๐ ปี แล้ว มองดูตัวเอง ก็สบายใจ เพราะไม่มีอะไรที่จะเรียกว่าชั่วราย ที่จะทำให้ต้องเดือดร้อน เวลาตาย จะต้องไปเกิดในนรกตามที่เขาไว้กันนั้น มันไม่มี.

๔๔ ចិត្តបទងមោរ៉ា

mong hienแล้วเราทำแต่ความดี ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ แก่ตน แก่ชาติ ตามสมควร ตามฐานะก็เป็นความชื่นใจ.

อันนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว นำมาเล่าให้ฟัง เพราะญาติโยมอย่างจะรู้ ก็เลยเล่าให้ฟัง.

รวมความว่า อาทิตย์เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ วันพุธทัศบดี ปีกุน พ.ศ.๒๔๔๔ คนเกิดปีเดียวกันหลายคน นักเรียนร่วมชั้นเกิดปีเดียวกันหลายคน เขาไปเป็นใหญ่เป็นโตก็มี เป็นผู้พิพากษา เป็นอาจารย์ใหญ่ นักเรียนร่วมชั้น ๓๐ กว่าคน เป็นอะไรเยอะ แต่มาเป็นพระองค์เดียว คือห่านปัญญาฯ นี้เท่านั้น ก็สบายใจภูมิใจแล้วก็เล่าให้ญาติโยมฟังมาตั้งแต่นั้นบัดนี้ ก็สมควรแก่เวลา.

อาทิตย์สิกธีใจที่ญาติโยมมากันตั้งแต่เข้า�อาหารมาเลี้ยงพระ นำปัจจัยมาอนุโมทนาในส่วนบุญ ปัจจัยก้อนนี้ก็จะตั้งไว้เป็นทุน ในนามว่า “ทุนวันเกิดปัญญาณนะ” แล้วก็จะใช้ดอกผล เพื่อเป็นค่าไฟฟ้าของวัดเพราจะกำลังจะเปลี่ยนระบบจาก ๑๑๐ เป็น ๒๒๐ โวลท์ ทางการไฟฟ้าเข้าคิดราคา มาแล้วตั้งโน่นตั้งนี่ ค่านั้นค่านี่ ๒๐,๐๐๐ เศษ ต้องหาเหมือนกันเงินนี้ ตอนนี้ไปวัดเราต้องเสียค่าไฟ ก็นึกว่าก้อนนี้ตั้งไว้ก่อน เป็นการใช้ดอกผลเสียค่าไฟแล้วก่อให้หายเสียหาย ไป ให้เป็นทุนก้อนใหญ่ไว้ คนอยู่ข้างหลังจะได้มีสำนักไม่เดือดร้อน ผู้ที่อยู่ก่อนทำให้สบายไว้ ก็เป็นความสบายใจ.

อาทิตย์ได้ทำบุญอายุ ๖๐ ปี ด้วยการบำเพ็ญเพียรภารණ พิจารณาตัวเอง แล้วก็ทำบุญร่วมกันในวันนี้ คือการเลี้ยงพระ. อาหารที่นำมาเลี้ยงเหลือเพื่อพอสำหรับเลี้ยงพระ นึกว่าจะเลี้ยงโดยมีตัวเอง แต่ว่าข้าไม่เหลือ เพราะเด็กหุงไว้น้อย ไม่นึกว่าญาติโยมจะมากอย่างนี้ เพราะไม่ได้ออกบัตรออกอะไร นอกจากพูดให้ทราบทางวิทยุ นึกในใจว่าไม่มาก จึงไม่ได้ตั้งเต็นท์ต้อนรับ ไม่มีอะไร. ในกรณีประทานนี้ ก็ไม่ได้บวงสรวง ญาติโยมจึงเห็นว่าไม่มีคราม นอกจาก นายช่างจรัญ อุบasa กประจำ รู้เข้าก็มา, คนอื่น

ไม่ได้บวงสรวงไม่อยากรบกวนอะไร ครรภ์ครก็มาเอง มาเองนั้นเรียกว่ามาด้วยหน้าใจรักบุชา. ไม่ใช่ว่าก่อ karma บุชาอาตามาตอก แต่รักคุณธรรมที่อยู่ในร่างกายของอาทิตย์ อาทิตย์ไปไหนมีคนต้อนรับกราบไหว้ ไม่ได้เคยคิดว่า เขาดรากห่านบัญญา แต่นึกว่าเขารักธรรมะที่มีอยู่ในจิตใจของอาทิตย์ อาทิตย์มีธรรมะเข้าก็ต้อนรับ ถ้าไม่มีธรรมะ เข้าก็ไม่ลงไป.

ดังนั้นที่ญาติโยมมา ก็ไม่ได้มาด้วยอะไร มาด้วยธรรมะ ในใจของญาติโยมมีธรรมะ ขอบใจคนที่มีธรรมะ ธรรมะกับธรรมะมาเจอกัน ก็เข้ากันได้ อยู่กันด้วยความสนิยม มีกิจการอะไรเกิดขึ้น ก็ช่วยเหลือกันตามแต่ฐานะ ไม่ลำบากยกเขียง ไม่ทุกข์ไม่วร้อน ช่วยตามมีตามได้ ดังที่ญาติโยมได้กระทำในวันนี้ อาทิตย์สักน้ำใจ ในกรณีที่ญาติโยมได้มาประชุมกันแล้วก็ได้พูดอะไรๆ ให้ยอมฟัง เอาไปคิดเอาไปตรองจากตัวอย่างของชีวิต. เล่าไว้คร่าวๆ ก่อน แล้วค่อยพิมพ์เป็นเล่ม แจกญาติโยมเอาไว้ให้ลูกหลานอ่าน จะได้รู้ว่า คนๆ หนึ่งเกิดมาแล้ว ทำอะไร มีชีวิตอยู่ด้วยอะไร เพื่ออะไร ตายไปเมื่อไร ได้ทำอะไรทั้งไว้ในโลกนั้น เพื่อจะได้เป็นการเตือนคนข้างหลัง เมื่อมองเราเหยียบรอยไว้ให้คนอื่นเห็น แล้วคนอื่นเข้าจะได้เดินตามรอยนั้นต่อไป.

ในที่สุดนี้ อาทิตย์ขออ้างເօາຄູນພຣະຄຣີ ຮັດຕຽມ ຄືພຣະພຸທ່າ ພຣະນຣມ ພຣະສົງ ຈົມມາຕັ້ງອູນໃຈຂອງญาติโยมທັງຫລາຍ ขอให้ญาติโยมທັງຫລາຍ ມີຈຳປະກອບດ້ວຍຄຸນຮຣມ ຊຶ່ງຄວາມຊື່ອສັດຍ ຄວາມອຸທນ ຄວາມຮູ້ຈັກນັບດັບໃຈຕ້ວເວັງ ມີຄວາມເສີຍສະ ມີບັນຍຸງາວຸ້ງແຈ້ງເຫັນຈິງ ໃນສິ່ງທັງຫລາຍ ຕາມທີ່ເປັນຈິງ ແລະຂອ້າໃຫ້ພັນຈາກຄວາມຖຸກໜີຄວາມເດືອດຮ້ອນໃນເຊີວິຕິນີ້ ຈົງທັງກັນທຸກທ່ານທຸກຄົນ ເຖິງ.

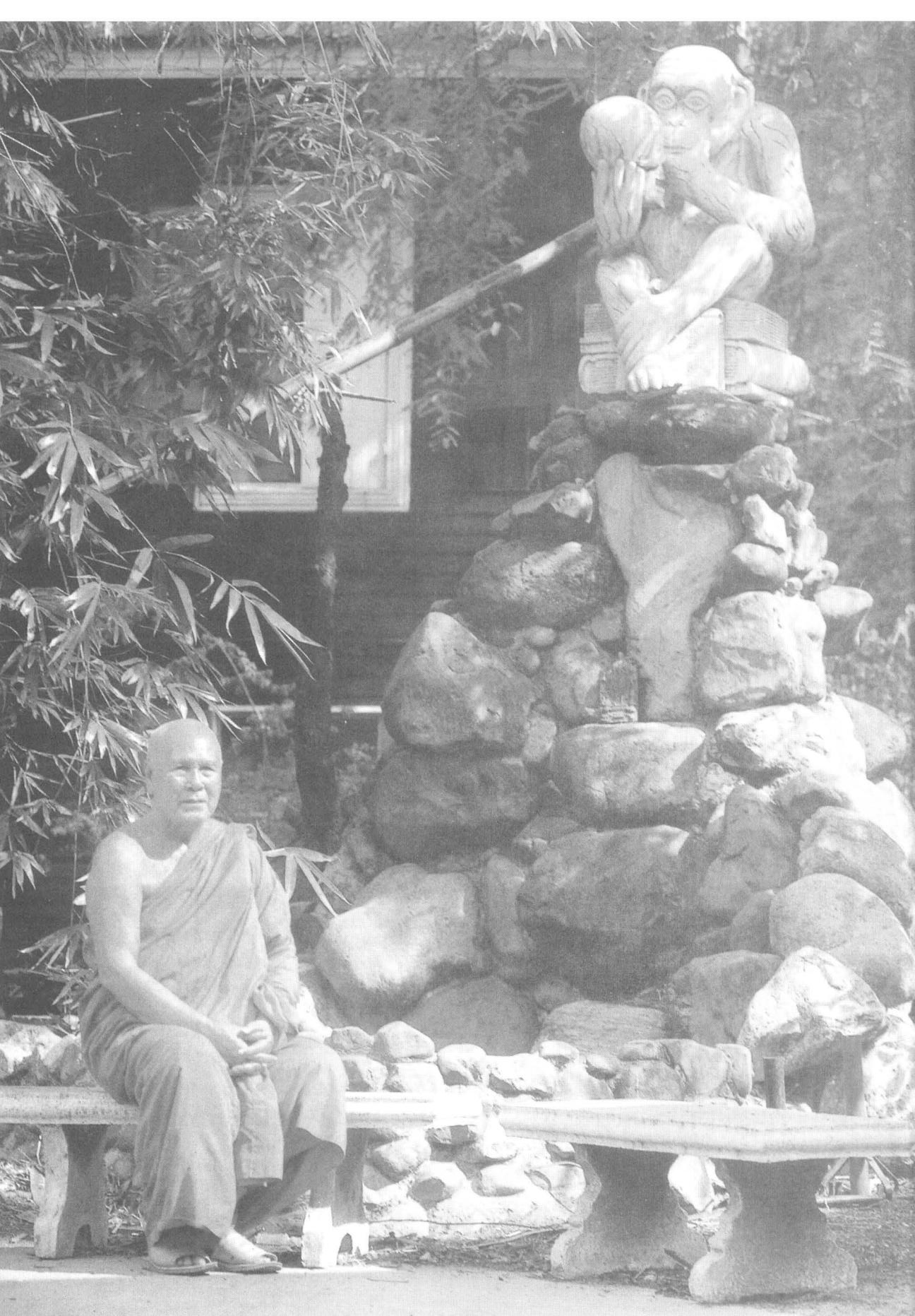

หลักใจ ของ ปัญญาنانทกวิกรุณ

๑. ร่างกายชีวิตเป็นของพระรัตนตรัย ข้าพเจ้าเป็นทาสพระรัตนตรัยโดยสมบูรณ์
๒. ความมุ่งหมายของข้าพเจ้าอยู่ที่ประกาศคำสอนที่แท้ของพุทธศาสนา
๓. ข้าพเจ้าจึงต้องเป็นคนกล้าหาญความจริงทุกการแสดงเทศะ
๔. ข้าพเจ้าจักต้องสู้ทุกภารกิจทาง เพื่อทำลายลิงเหลวให้ในพระพุทธศาสนา นำความเข้าใจถูกมาให้แก่ชาวพุทธ
๕. ข้าพเจ้าไม่ต้องการอะไรเป็นส่วนตัว นอกจากปัจจัยสี่พอเลี้ยงอัตภาพเท่านั้น ผลประโยชน์อันใดที่เกิดจากงานของข้าพเจ้า สิ่งนั้นเป็นของงานที่เป็นส่วนรวมต่อไป
๖. ข้าพเจ้าถือว่าคนประพฤติชอบตามหลักธรรม เป็นผู้ร่วมงานของข้าพเจ้า นอกเหนือนี้ไม่ใช่

ມູລເຫດບວນຄາສນາ*

ນັກສຶກທາຜູ້ສັນໃຈໃນທາງຊຣມະທັ້ງຫລາຍ

ວັນນີ້ເປັນວັນແຮກ ທີ່ໄດ້ຈັດໃໝ່ມີການພູດກັນ
ໃນເຮືອງເກີຍກັບຫລັກພະຖາສາສນາ ຜົ່ງເປັນ
ຫລັກສູ່ຕົກກົດທີ່ອາຈາຍຕ້ອງການໃຫ້ພວກເຮົາສຶກທາກັນ
ແຕ່ວ່າໄມ້ມີການບັນດັບ ໄທສຶກທາຕາມຄວາມພອໃຈ

ໄດ້ທຽບວ່າມີນັກເຮັດວຽກໃຈສົມຄຣມະສຶກທາ
ກັນເປັນຈຳນວນมาก ແຕ່ວ່າວັນນີ້ເປັນວັນພຸທ້ສູ່ ໄດ້
ຂ່າວວ່າພອດື່ງວັນພຸທ້ສູ່ ກິນີ້ກ່າວ່າເລື່ອເພີ່ມວັນຄຸກຮ່ວມ
ວັນເດືອນ ເລຍຄອຍທັກລັບບ້ານ ໄມ່ມາເສີຍເປັນ
ຈຳນວນมากເໜືອນກັນ

ຄວາມຈົງຈົວວັນອະໄຮງ ກີ່ຕ້ອງມາ ເພຣະວ່າ
ເປັນ ວັນເຮັດວຽກ ເປັນນັກສຶກທາ ກີ່ຕ້ອງສຶກທາກັນ
ຈົງຈົງ ວັນຫຍຸດຈີ່ຈະຫຍຸດ ດ້ວຍເປັນວັນເຮັດວຽກກີ່ຕ້ອງ
ເຮັດວຽກ ແມ່ ១ ຂ້າໂມງກີ່ຕ້ອງເຮັດວຽກ ຄົງຂ້າໂມງກີ່ຕ້ອງ
ເຮັດວຽກ ເພຣະວ່າດ້ານັດໄປເສີຍແລ້ວ ເຮົາຈະສູ່ເສີຍສິ່ງ
ທີ່ຄວາມໄດ້ຈາກສຶກທາໄປ

ໂດຍເນັພາໃນຂ້າໂມງແຮກນີ້ ຈະໄດ້ພູດກັນຄື່ງ
ເຮືອງເນັບຕັ້ງກ່ອນ ວ່າທຳໄມ້ຄນົງຈົງຕ້ອງມີສາສນາເປັນ
ຫລັກສຳຫຽວຈົດໃຈ ທີ່ໄດ້ມີສາສນາຂັ້ນນີ້ເພຣະວ່າໄຮ
ດ້າຕັ້ງບໍ່ຢູ່ທາດາມຂັ້ນວ່າ ວ່າໄມ້ຄນົງຈົງຕ້ອງມີສາສນາ
ກີ່ຕອບໄດ້ວ່າ ເພຣະອາຫຍາຍຄວາມກລັວເປັນມູນລູ້ານ ຈຶ່ງ
ໄດ້ມີສາສນາຂັ້ນ ເຮືອງຄວາມກລັວທຳໃຫ້ຄນແສວງຫາ
ທີ່ພື້ນ ແສວງຫາສິ່ງປລອບໂຢນຈົດໃຈ ເມື່ອແສວງຫາສິ່ງ
ປລອບໂຢນຈົດໃຈ ກີ່ເລຍມີສາສນາເປັນຫລັກ ເປັນທີ່ພື້ນ
ຂັ້ນມາ ໃນເຮືອງນີ້ເຮົາຈະສັງເກດເຫັນໄດ້ຈາກຄວາມເປັນ

ອຸ່ນຫຼາຍຂອງປະຊາຊານ ຕັ້ງແຕ່ສົມຍິ່ນແຮກມາທີ່ເດືອວ່າ
ປົກຕິຂອງມຸນຸ່ຍົງທ່າງໆ ໄປນັ້ນ ມີສູ່ -
ຫາຕະຫຼາມແຫ່ງຄວາມກລັວ ເປັນຖຸນມາຕັ້ງແຕ່ເຮີ່ມເກີດ
ກີ່ວ່າໄດ້ ແມ່ໃນສົມຍິ່ນໂບຮາດ ດັນກີ້ຍິ່ນມີຄວາມກລັວຕ່ອ
ສິ່ງຕ່າງໆ ທີ່ເຮົາກວ່າເປັນປາກູກກາຮົ່ນຂອງຊຣມະຫາຕີ
ຄົນເຫັນຂັ້ນຂາດສຶກທາໃນເຮືອງກົມືສາສຕຣ ໄມມີ
ຄວາມຮູ້ໃນເຮືອງຊຣມະຫາຕີ ເກີຍກັບດິນພ້າອາການ
ແລະອື່ນໆ ຫລາຍເຮືອງ ສິ່ງໃດທີ່ເກີດຂຶ້ນເປັນທີ່ຕັ້ງແໜ່ງ
ຄວາມຫວາດກລັວ ເຂົກ່ຍ່ອມຈະເກີດຄວາມກລັວຕ່ອ
ສິ່ນນັ້ນ ຄວາມກລັວເມື່ອເກີດຂຶ້ນແລ້ວ ຮ່າທີ່ໃຈໃໝ່
ສົງຜູ້ທີ່ມີຄວາມກລັວ ກີ່ຕ້ອງຫາວ່າໄຮ ມາເປັນທີ່ພື້ນ
ແໜ່ງຕຸນ

ຄົນໃນສົມຍິ່ນໂບຮາດທີ່ຂາດສຶກທາ ຍັງໄມ້ມີ
ຄວາມເຈົ້າຫາງອາຍຊຣມ ເມື່ອມີຄວາມກລັວເກີດຂຶ້ນ
ກິນີ້ກ່າວ່າເຮົາຈະຕ້ອງມີວ່າໄຮເປັນທີ່ພື້ນສັກອ່າຍ່າງໜຶ່ງ
ເພຣະຈະນັ້ນສິ່ງໃດທີ່ເຂົາເຫັນວ່າ ຍິ່ງໃໝ່ ນ່າກລັວ ເຂົ
ກເຂົາໄປຢືດເອາສິ່ນນັ້ນເປັນທີ່ພື້ນ

ຄົນສົມຍິ່ນກ່ອນຈົງຕ້ອງພື້ນສິ່ງທີ່ມີອຸ່ນຫຼາຍ
ຊຣມະຫາຕີ ເຊັ່ນພື້ນຕັ້ນໄມ້ ພົ່ງກູ່ເຂາ ແມ່ນ້າ ປໍາໄຫຍ່
ຫົວວ່າໄຮ ອື່ນໆ ທີ່ເຂົາເຫັນວ່າແປລກ ມທັຈරຍ
ເຊັ່ນ ເຫັນກູ່ເຂາໃໝ່ ມທຳມານ່າກລັວ ເຂົກ່ຍ່ອມຈະ
ຕ້ອງເອາເປັນທີ່ພື້ນໄວ້ ເຫັນຕັ້ນໄມ້ຕັ້ນໃໝ່ ນ່າກລັວ
ຮ່ວມຄົ້ນ ເວລາເຂົາໄປນັ້ນໄດ້ຕັ້ນໄມ້ນັ້ນ ຮູ້ສຶກວ່າເຢັນຍະ
ເຍົກ ເຂົກເອາຕັ້ນໄມ້ນັ້ນເປັນທີ່ພື້ນ ເຫັນແນ້າໃໝ່
ກະແສນ້າໄໝແລ້ວເຊົ່າ ແລ້ວໄມ້ຮູ້ວ່າໄໝມາຈາກໄໝ

* คำบรรยายວິชาພະຖາສາສນາ ຂອງ ພຣະຊານນທນານີ (ບໍລິຫານທັກທິກູ່) ຄັ້ງທີ່ ១ ມູລເຫດຂອງຄາສນາ

ນ ອ້ອງປະຊຸມວິທາລັບວິຊາການສຶກທາ ພຣະນະກ ວັນພຸທ້ສູ່ບົດທີ່ ២០ ບັນວາຄມ ພະຈຸດ ເວລາ ១៤.០០-១៦.០០ ນ.

๛ ບຸລະເທດບວກຄາສາ

ກີ່ເກີດຄວາມຫວາດກລັວ ແລຍເຂົ້າໄປຢືນດີລືອເອາແມ່ນໍ້ານັ້ນ
ເປັນທີ່ພຶ່ງ

ໜ້າຫາຕີອີຍົປຕິໃນສັນຍໂບຣາຣາ ນັບຄືອ
ແມ່ນໍ້າໄນລົດ ວ່າເປັນແມ່ນໍ້າສັກດີສີທີ່ ເຂົ້າເຂົ້າໄປກຳ
ກຳເຊັ່ນສຽງງົາເຂົ້າແມ່ນໍ້ານັ້ນ ການທີ່ນັບຄືອແມ່ນໍ້າ
ໄນລົດກີ່ເພົ່າວ່າ ໂດຍປັກຕິໃນປະເທດອີຍົປຕິຜົນໄມ່
ຄ່ອຍຕົກ ແຕ່ວ່າພອດຟິງຄຸຫຼຸ່ງໃນຮອບປິນ້າກີ່ລັນຝ່າງ
ແມ່ນໍ້ານີ້ທຳໃຫ້ພວກເຂົ້າໄດ້ອ້າຍໜ້າກຳເປົກເພົ່າປຸກ
ໄດ້ຮັບປະໂຍົນຈາກແມ່ນໍ້າໄນລົດຍູ້ມາກ ເຂົ້າກີ່ຄືອວ່າ
ແມ່ນໍ້າໄນລົດເປັນແມ່ນໍ້າທີ່ມີປະໂຍົນແກ່ເຊີວິດ ເຂົ້າໄມ່
ຮູ້ວ່າແມ່ນໍ້າໄນລົດມາຈາກໄຫ່ ແຕ່ພອດຟິງຄຸຫຼຸ່ງນີ້ກີ່ມີ້ນໍ້າ
ຫລາກ ກີ່ເກີດຄວາມເຄາຮພ ຫວາດກລັວ ເມື່ອມີຄວາມ
ກລັວກີ່ເລີຍໄປກຣາບໄຫວ້ນູ້ຫາແມ່ນໍ້ານັ້ນ

ຄວາມຈົງແມ່ນໍ້າໄນລົດນັ້ນ ຕັ້ງຕັ້ນມາຈາດງ
ໃຫຍ້ໃນທົ່ວປະເທດ ແຕ່ຄົນອີຍົປຕິໄມ່ສາມາຮັດຈະ
ເດີນທາງໄປຄົງໄດ້ ເພົ່າມະທະເລກຮາຍຂວາງໜ້າຍູ້
ກີ່ເລີຍໄຮ້ຮູ້ກົມປະເທດຫຼືຮູ້ກົມຄິສຕຽນຂອງທ້ອງຄົນນັ້ນ
ກີ່ຄືອວ່າເປັນແມ່ນໍ້າສັກດີສີທີ່

ຕ່ອມາກົມມີຄົນແຕ່ງເຮືອງປະກອບຄວາມ
ສັກດີສີທີ່ຂຶ້ນ ບອກວ່າພອດຟິງປີ່ທີ່ມີ້ນໍ້າມາກນັ້ນ ເນື່ອງ
ດ້ວຍມີເທັນເຈົ້າອົງຄໍທີ່ນີ້ຮ້ອງໄ້ ເພຣະສາມີຄົງແກ່
ຄວາມຕາຍ ນໍ້າຕາທີ່ຮ້ອງໄ້ຫ້ອລ້າຍຮັກນັ້ນ ໄຫລົງ
ມາຕາມແມ່ນໍ້າໄນລົດ ແລະລັ້ນຝ່າງຖຸກປີ່ ເຂົ້າກີ່ເລີຍໄຫວ້
ແມ່ນໍ້າດ້ວຍ ໄຫວ້ເທັນເຈົ້າທີ່ຮ້ອງໄ້ຫ້ອງຄົນນັ້ນດ້ວຍຄວບ
ຄຸ້ກັນໄປ ຄົງປົກຕິ່ຕ້ອງໄປບູນຫາກັນເສີຍຄັ້ງໜີ້ນ
ໃນປະເທດອົນເດີຍ ເຮົາຈະໄດ້ຍືນຂ່າວວ່າ

ແມ່ນໍ້າຄົງຄາເບີນແມ່ນໍ້າສັກດີສີທີ່ ດັນອືນເດີຍທີ່ເກີດ
ມາເປັນອືນດູ ນັບຄືອສາສນາອືນດູ ຕ້ອງໄປອານ້າໃນ
ແມ່ນໍ້າຄົງຄາຍ່າງນ້ອຍກີ່ຄັ້ງໜີ້ໃນເຊີວິດ ດ້າກີດມາ
ເປັນອືນດູແລ້ວ ໄນໄດ້ໄປອານ້າໃນແມ່ນໍ້າຄົງຄາເສີຍເລຍ
ກີ່ເຮົາຈົງນັບຄືອແມ່ນໍ້າຄົງຄາ ເພຣະວ່າແມ່ນໍ້ານີ້ເປັນ
ແມ່ນໍ້າໃຫຍ້ ຍາວ ໄຫລົງປະເທດອົນເດີຍມາ ຕັ້ງ
ແຕ່ເຫັນມາຄົງທາງໄດ້ ອອກມາສຸມທຽນເດີຍ ເຂົ້າ

ໄມ່ຮູ້ວ່າແມ່ນໍ້ານີ້ມາຈາກໄຫ່ ຮູ້ແຕ່ວ່າໄຫວ້ມາຈາກງູ້ເຂົ້າ
ໃນປ່າທິມພານຕີ

ສັຍກ່ອນຄົນໄມ່ສາມາຮັດຈະເຂົ້າໄປໃນບຣົວເນ
ປ່າໄດ້ ເພຣະມັນກວ່າງໃຫຍ້ເຫຼືອເກີນ ຖູເຂາທີມາລັຍ
ນັ້ນມີ້ນໍ້າແຂງປົກຄຸມອູ່ຕຸລອດເວລາ ມັນຮອນກີ່
ລະລາຍໄຫວ້ສິນລົງມາ ເກີດເປັນແມ່ນໍ້າຄົງຄາ ແມ່ນໍ້າ
ຍມາ ແລະແມ່ນໍ້າສາຍອື່ນ ແຕ່ວ່າສາຍອື່ນໄມ່ສຳຄັງເທິ່ງ
ແມ່ນໍ້າຄົງຄາ ເຂົ້າຈົງຄືວ່າແມ່ນໍ້າຄົງຄາເປັນແມ່ນໍ້າ
ສຳຄັງ ເລີ່ມ້ວຍຈົດຂອງຫາວົວອື່ນເດີຍ ຈຶ່ງໄດ້ໄປກຣາບໄຫວ້
ແມ່ນໍ້າ ວ່າເປັນສຽນະ ເປັນທີ່ພຶ່ງ

ຕ່ອມາກົມມີຄົນແຕ່ງນິຍາຍເກີ່ວດ້ວຍແມ່ນໍ້າ
ຄົງຄາ ວ່າແມ່ນໍ້າຄົງຄາໄຫວ້ມາຈາກມວຍພມພະຮັວ
ໜຶ່ງຍູ້ບຸນເຂົ້າໄກຮາສາ ຄືອເຂົ້າທີມາລັຍນັ້ນເອງ ພຣະ
ຮັວກີ່ບົດມາຍພມໃຫ້ນໍ້າໄຫລ ເກີດເປັນແມ່ນໍ້າຄົງຄາຂຶ້ນ
ມາ ໄຫລົງຜ່ານທຸ່ງຮັບຂອງປະເທດອົນເດີຍ ຈົນອອກ
ໄປທີ່ເມືອງພາຣານສີ ທີ່ຄືວ່າແມ່ນໍ້າຕອນນີ້ສັກດີສີທີ່
ນັ້ນ ກີ່ເພຣະວ່າເມື່ອແມ່ນໍ້າຄົງຄາໄຫວ້ມີ້ນໍ້າ
ພາຣານສີແລ້ວໄຫລໂປລົງທີ່ນັ້ນ ນໍ້າໃນຄູນ້າໃນຄຸນຕ່າງໆ
ກີ່ໄຫລົງໄປ ແຕ່ເຂົ້າໄມ່ກລັວ ເຂົ້າກົມຍ້ອງຢ່າງນັ້ນ
ອັນນີ້ກີ່ເກີດຈາກຄວາມໄຮ້ ໄນເຂົ້າໃຈ ແລ້ວກົມມີຄວາມ
ຫວາດກລັວ

ຕັ້ນໄມ່ໃຫຍ້ໆ ທີ່ມີອູ້ໃນປ່າ ດັນກົມກຈະເຂົ້າ
ໄປກຣາບໄຫວ້ ຈອນປົກວຸກທີ່ມັນໃຫຍ້ມາກ່າວ່າ ດັນກີ່ໄປ
ໄຫວ້ ກ້ອນທີ່ມີສີດຳມະເນື່ອມ ໃຫຍ້ໂຕ ດູແລວ່າ
ສະພຶກລັວ ດັນກີ່ເຂົ້າໄປກຣາບໄຫວ້ ກາຮກຣາບໄຫວ້ສິ
ເຫັນນັ້ນເນື່ອມາຈາກຄວາມກລັວ ວ່າສິນນະຈະລົງ
ໂທະ ເນື່ອເກີດຄວາມກລັວກີ່ເລີຍເຂົ້າໄປປະຈົບປະແຈງ
ກຣາບໄຫວ້ສິເຫັນນັ້ນ ອັນນີ້ເປັນສາສນາເນື່ອງຕົນທີ່
ດັນນັບຄືອສິ ເຮົາຈົງ ເປັນ ສາສນາຄາມຫຮຽມຫາຕີ
ຄືອນນັບຄືອສິທີ່ມີອູ້ຕາມຫຮຽມຫາຕີ ມີອູ້ຢ່າງໄດ້ກີ່

មូលហេតុបង្ហាញ

ให้ไว้ไปอย่างนั้นแหล่ะ ไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยน
แปลงอะไร คนก็ไปกราบให้เสร็จเหล่านั้นตลอดมา

ต่อมานุชชัยเรามีความเจริญก้าวหน้าขึ้น โดยลำดับ เช่นรัฐจักรเลี้ยงสัตว์ เพราะว่าไปจับสัตว์ป่ามาได้ ไม่ผ่าน เอกماเลี้ยงไว้ สัตว์เหล่านั้นก็ตกลูกออกมา มีหลายตัวเข้าก็เลยใช้สัตว์นั้นเป็นเครื่องมือสำหรับทำการเพาะปลูก มนุษย์เริ่มรู้จักรทำการเพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหาร รู้จักรเลี้ยงสัตว์ รู้จักรสร้างบ้านสร้างเรือนเป็นที่อยู่อาศัย แล้วก็รู้จักรทำอะไรเพิ่มขึ้นอีกหลายอย่างหลายประการ วิวัฒนาการทางด้านวัตถุค่อยเริ่มขึ้นโดยลำดับๆ

ทางด้านจิตใจ คนก็มีความคิดความอ่าน
เกิดขึ้น เมื่อมีความคิดก็มีความลงสัญในสิ่งที่ตน
เข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นต้นว่า ลงสัญเรื่องต้นไม้ เรื่อง
แม่น้ำ เรื่องภูเขา เรื่องแผ่นดิน เรื่องลมพื้น
อากาศ เช่น ลมพัดแรง ต้นไม้หักโคน พาผ่านเรื่อง
ลงมา เกิดเป็นเปลวไฟลุกบนต้นไม้ หรือว่ามีแผ่น
ดินไหว มีภูเขาไฟระเบิด มีปรากฏการณ์ของ
ธรรมชาติแปลกๆ คนเหล่านั้นก็มีความลงสัญกัน
ว่าสิ่งเหล่านี้มีอะไรอยู่จึงได้เป็นอย่างนั้น

เมื่อมีความสัมภັນດຽນເອງຕາມ
ປະສາຂອງຄົນທີ່ຂຶ້ນສັຍວ່າ ດົມມືອະໄຮ່ ອູ້ໃນສິ່ງ
ເຫຼຳນັ້ນ ເຂົກເລີຍເຂົ້າໄປການປ່າໄຫວ້ພຣັມທັນນໍາວັດຖຸ
ໄປດ້ວຍ ມີຂ້າງກີເອາຊ້າວໄປໄໝ້ ມີຜັກໆເອົາຜ້າໄປ
ປະດັບໃຫ້ສິ່ງເຫຼຳນັ້ນ ເອໄປໜ່າຍໃຫ້ດັນໄມ້ ເອໄປຄລຸມ
ໃຫ້ກົອນທີ່ ເອໄປຄລຸມໃຫ້ຈອມປລວກ ທຣີ່ສິ່ງທີ່ເຂົ້າ
ນັບຄືອບູ້ຈາ ດັນຮູ້ຈັກໃ້ເຄື່ອງປະດັບກາຍ ເຊັ່ນ ແປ້ງ
ສໍາຫັກທາຫນາທາຕ້ວາ ນ້ຳອັນນ້າໂຮມທີ່ໄດ້ມາຈາກ
ໃບໄມ້ດອກໄມ້ ເຂົກໆເອົາໄປໄຫວ້ສິ່ງເຫຼຳນັ້ນ ເອໄປ
ປະພຽມໃຫ້ເກີດຄວາມໝອມຕາມທີ່ມີນຸ່ຍໍຕ້ອງການ
ກາຮະກໍາທ້າຍ່າງນີ້ເປັນການບູ້ຈາແບນໜຶ່ງ ໂດຍນີ້ກີ
ວ່າທີ່ນັ້ນຄົງຈະມືອະໄຮສິ່ງສົດຕອຍ

มนุษย์เราเมื่อมีเกิดแล้วก็มีตาย เกิดสองสัญญาตากันว่าตายแล้วจะไปไหน ก็นึกว่าคงจะอยู่ท่อนหนึ่น

ແລະ ເຊັ່ນໄປຕາຍທີ່ແມ່ນໜ້າ ກີດຈະອູ່ທີ່ແມ່ນໜ້າ ໄປ
ຕາຍໃນປ່າກົງຈະອູ່ໃນປ່າ ໄປຕາຍໃນທຸ່ງກົງຈະອູ່
ໃນທຸ່ງ ໄປຕົກຕັ້ນໄມ້ຕາຍກືນີ້ກວ່າຄົງອູ່ທີ່ໂຄນຕັ້ນໄມ້ນັ້ນ
ເຂົາກີເວາຂອງໄປໄຫວຕາມທີ່ເຂົ້າໃຈວ່າຢູ່ຕີຂອງເຂົາຍູ່
ເຊັ່ນຄົນຕາຍທີ່ຕັ້ນໄມ້ ກີເຂົາໄປໄຫວທີ່ຕັ້ນໄມ້ ຕາຍໃນ
ທຸ່ງກີເຂົາໄປເຊັ່ນໄປໄຫວທີ່ໃນທຸ່ງ ຕາຍທີ່ບ້ານທີ່ເຮືອກີ
ນີ້ກວ່າອູ່ທີ່ບ້ານທີ່ເຮືອ

อันความคิดนี้จะทำให้เกิดการนับถือ
ผิ้ขึ้นมา เรียกว่าผีป่า ผีทุ่ง ผีตัน ไม้ม ผีเรือน ผีบ้าน
คนที่นับถือสักการบูชาต่อสิ่งเหล่านั้น เพราะนึก
ว่าคนตายแล้วไปเกิดเป็นผี

แต่ว่าบางคนมีชีวิตอยู่ในโลกเป็นคนดี รักเพื่อนบ้าน ช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ เวลาตายไปเพื่อนผู้ใดเสียใจว่าคนนั้นยังไม่ครัวตา呀 ควรจะมีชีวิตอยู่ในโลกต่อไป ตายไปแล้วถ้าจะให้เป็นผีดูมันต่ำไป ก็ควรจะให้เป็นอะไร ที่สูงไปกว่าผี ก็เลยสมมติว่าต้องไปเกิดอยู่ชั้นสูง อยู่เมืองสูง ก็ต้องเป็นเทพเจ้า เป็นเทวดา เทวดาก็มีทั่วไปอีกเทวดาตามต้นไม้ เทวดาตามแม่น้ำ ตามป่า ตามภูเขา ตามบ้าน ตามเรือน อยู่คุ้นกันผีนั้นเอง แต่ว่าผีอยู่ต่ำ เทวดาอยู่สูง ก็เกิดมีการทราบไว้ว่างบนต่ำเทวดา ต่ำผีสางเหล่านั้น ให้รักกันมาในรูปเหล่านี้เป็นเวลานาน

ต่อมาก็มีความคิดความอ่านเกิดขึ้นว่า
พวกรรมนุชย์มาจากไหน โลกล้นมาราบไทย สิ่งทั้ง
หลายที่เราดูแล้ว ขอบใจและไม่ขอบใจมาราบ
ให้ เกิดอย่างรุ้งสิ่งที่เป็นมูลฐานดังเดิมของสิ่งทั้ง
หลายทั้งปวง ว่ามาจากไหนกัน ความสงสัยเหล่า
นี้ เมื่อเกิดขึ้นมากๆ ก็ไปตามบุคคลบางจำพวก

ในสมัยนั้นมีคนพากหันนี้ ที่ไม่ชอบอยู่กัน ในหมู่ในคณะ แต่ไปอยู่ตามป่า อยู่ตามใต้ต้นไม้ อยู่ตามไกลัชซึ่ง่อนผ้า หรือว่าอยู่ไกลัชที่ที่คุณชอบไปบุชา อาศัยสิ่งเหล่านั้นเป็นที่อยู่ กินอาหารที่คุณเอาไปเช่นไปไหว้ พอดเลี้ยงร่างกายไปได้ เมื่ออยู่

๛ มูลเหตุบวงกາสนา

คนเดียว ก็นั่งสังบัดดิสปประจำ นั่งคิดนั่งนึกในเรื่องอะไรต่างๆ คิดไปนึกไป ก็เกิดอะไรขึ้นในใจจากความคิดที่ส่งบนั่นแหละ เขาเรียกคนพากนี้ว่าเป็นพาก มุนี คือเป็นพากแสวงหาบัญญา แสวงหาความพันทุกชีว เป็นนากระเป็นที่พึงของประชาชน เวลาประชาชนเดือดเนื้อร้อนใจก็ไปตามมุนีเหล่านี้ ซึ่งนั่งอยู่ตามใต้ต้นไม้ ตามป่า ตามริมห้วย ริมลำธาร เพื่อหาความสงบ เวลาไปตามอะไร มุนีเหล่านี้จัดตั้ง ไม่บอกทันทีหรอก

นอกจาก..ต้องถูกใจเหตุก่อน แล้วพอตกกลางคืน ก็คงจะคิดว่า ควรจะตอบอย่างไรดี ครั้นรุ่งเช้าพอกพากนั่นมา ก็ตอบว่า เหตุใจว่าอย่างนี้ คนก็เชื่อ เพราะคนในสมัยโบราณ สมองยังไม่เจริญก้าวหน้าในวิชาความรู้ จึงไม่ค่อยจะถามมากเรื่อง ถามอะไรสักข้อ พอเข้าตอบแล้วก็หยุดถามไม่เหมือนคนสมัยนี้ ถามแล้วถามอีก มีเรื่องจะถามยอด เผระมีประสบการณ์มากขึ้น สมัยโบราณคนมีประสบการณ์น้อยจึงถามแต่เพียงน้อยเรื่อง เมื่อตอบแล้วก็หยุดเพียงเท่านั้น ดังนั้นพอตอบว่าเหตุใจว่าอย่างนั้นอย่างนี้ เขาก็เชื่อและทำตามก็มีความสุขตามสมควรแก่ฐานะ

ครั้นต่อมา ก็มีข้อสงสัยเกี่ยวกับว่า สิ่งทั้งหลายนี้มาจากอะไร ชีวิตมาจากไหน โลกนี้มาจากไหน อะไรๆ ที่ได้ประสบพบเห็นนี้มาจากไหน มีบัญญามากก็เขียนไว้ ก็ไปตามพากมุนีอีก เมื่อถามลึกซึ้งเข่นนี้ พากมุนีจะบอกว่าไม่รู้ไม่ได้ เสียเหลี่ยม เพราะได้อวดตนว่าเป็นผู้รู้นานานั้นแล้ว ก็เลยบอกว่าต้องทำพิธีใหญ่ถึงความเหตุก่อน

แล้วก็ประชุมกันในหมู่พากที่เป็นมุนี ปรึกษาตกลงกันว่าจะตอบอย่างไรดี ก็เลยตกลงกันตอบว่า เราจะต้องมีเทพเจ้าอีกสักองค์หนึ่ง ให้ยิ่งใหญ่ มีเมือง แม่น้ำ สามารถจะดลบันดาลอะไรได้ทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งทั้งปวง รวมทั้งสร้างผู้ที่สามบัญญานั้นมาด้วย

จึงตกลงกันว่าจะตอบอย่างที่คิดไว้

เมื่อมีคณามาตามวันหลัง ก็ตอบว่า เหตุใจว่ามากกว่า มีเหตุใจยิ่งใหญ่เป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งทั้งปวง สร้างแผ่นดิน แผ่นฟ้า สร้างสัตว์ที่มีชีวิตสร้างอะไรทุกสิ่งทุกอย่าง ให้ชื่อว่า พระมหา ซึ่งแปลว่า ผู้สร้าง ในภาษาอินเดียหรือบาลีเรียกว่าพระพุทธ แต่ว่าถ้าไปพูดตามถ่ำอาหรับเขาเรียกว่า พระอัลล่าห์ และป่าเลสไตน์พากยิวเขาเรียกว่า พระยะโฮวา ก็คือพระผู้เป็นเจ้า ผู้มีอำนาจยิ่งใหญ่ สร้างสรรค์สิ่งทั้งหลายทั้งปวง อันนี้เป็นการเกิดขึ้นของเทพเจ้าผู้สร้างสรรค์ในยุคแรกของ การนับถือ เรียกว่า บุชาพระผู้เป็นเจ้า

พวกรที่บุชาพระผู้เป็นเจ้ามีอยู่ ๒ พวกร คือนับถือพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว กับ นับถือพระผู้เป็นเจ้าหลายองค์

ทางแรกจะวันออกกลาง นับถือพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว คือพวกรอาหรับก็นับถือพระอัลล่าห์องค์เดียว พวกริยันบถือพระยะโฮวา พระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว ความจริงพระยะโฮวา กับพระอัลล่าห์ ก็องค์เดียว กันนั่นเอง แต่ว่าภาษาอาหรับกับภาษาอีบรูปดูไม่เหมือนกัน เรียกชื่อแตกต่างกัน เนื่อแท้กันเดียวกัน คัมภีร์กูรูอัน ของพี่น้องชาวอิสลาม กับคัมภีร์ใบเบิกของพวกริสตีียนที่เราเรียกันว่าโอลด์เตสทาเมนต์ (Old Testament) คือคัมภีร์เก่าเหมือนกัน เดินเรื่องเหมือนกัน ชื่อคันก็คิดเพียงกันตามรูปของภาษา แต่ตรงเรื่องทั้งหมดเป็นแบบเดียวกัน มาแตกต่างกันตอนปลาย คือตั้งแต่พระเยซูเกิดเข้าเรียกว่าพระคัมภีร์ใหม่ (New Testament) ตั้งแต่พระนาบีโม海拔มัดเกิดมา ก็เป็นเรื่องใหม่ จึงแตกต่างกัน เรื่องต้นมันเหมือนกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นถ้าจะเรียกภาษาเขานับถือพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว การที่ถือพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว ก็ เพราะว่าสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดความคิดอย่างนั้น คนในทะเลรายไม่เห็นอะไร

๛ ມຸລາເທດບວນກາສາ

ຕື່ນຂຶ້ນກີ່ເຫັນແຕ່ທ່າຍແລະຄວາມເວົ້ງວ້າງ ໄນມືອະໄຣ ທີ່ເຮີຍກວ່າໄໝໆ ແປລກ ເຈິ່ງຕາເຈິ່ງໃຈ ມອງໄປ ທາງໄໝ່ເກີ່ມີເຫັນນັ້ນແລະ ອື່ອທ່າຍກັບຄວາມເວົ້ງວ້າງ ຂອງທ່ອງທະເລ ເຂົກີ່ກວ່າໃນໂລກນີ້ມີສິ່ງເດືອຍົດືອ ທ່າຍເທົ່ານັ້ນເອງ ເມື່ອມີພະຜູ້ເປັນເຈົ້າເຂົກີ່ມີອົງຄໍ ເດືອຍ ຕາມສິ່ງທີ່ເຂົ້າໄດ້ພບເໜັນ

ແຕ່ວ່າຄົນໃນອິນເດີຍນັ້ນ ຂຶ້ວົດໄມ້ໄດ້ຢູ່ກັນ ສິ່ງເດືອຍ ອິນເດີຍເປັນປະເທດທີ່ອຸດສົມບູຮຸນໃນສັນຍົງ ກ່ອນ ສັມຍັນຕົນມາກຄວາມອຸດສົມບູຮຸນທ່າຍໄປ ເຂາ ເຫັນກູງເຂາໃໝ່ ເຫັນທຸກທຸກໆ ເຫັນແມ່ນໍ້າ ເຫັນຄວາມ ຂາມຂອງທະຣາມຊາຕີ ລາຍສິ່ງລາຍປະກາດ ກີ່ມີຄວາມ ຄິດຄວາມເຫັນວ່າໄມ້ໃຊ້ສິ່ງເດືອຍ ແຕ່ມີລາຍສິ່ງດັ່ງທີ່ ປປາກູງຢູ່ແກ່ຕາ ເມື່ອຈະມີເຖວດາກີ່ກວະຈະນີ້ລາຍ ຈຸ່ອົງຄໍ ເພຣະະນັ້ນພວກທາງອິນເດີຍນັບຄື່ອເທັກເຈົ້າ ລາຍອົງຄໍ ສ່ວນພວກທາງຕະວັນອອກລາງ ຜົ່ງເປັນ ບ່ອເກີດຄາສາຄຣິສ്ടກັບຄາສາຍືສລາມ ມີພະຜູ້ເປັນ ເຈົ້າອົງຄໍເດືອຍ

ໂດຍເຫັນຕົ້ນຄາສາທີ່ນັບຄື່ອພະຜູ້ເປັນເຈົ້າຈຶ່ງ ແບ່ງໄດ້ເປັນ ๒ ພວກ ອື່ອ ພວກນັບຄື່ອພະຜູ້ເປັນ ເຈົ້າອົງຄໍເດືອຍ ໄດ້ແກ່ ຄາສາຄຣິສ്ട ອີສລາມ ພວກ ທີ່ນັບຄື່ອພະຜູ້ເປັນເຈົ້າລາຍອົງຄໍ ກີ່ອື່ອ ຄາສາ ພຣາມຄົນ ຜົ່ງເປັນຄາສາຫລັກຂອງອິນເດີຍ ຄາສາ ພຣາມຄົນນັ້ນເດືອຍນີ້ເຂົ້າເຮີຍກວ່າ ອິນດູ້ ໂດຍເຮີຍ ຕາມຊື່ອຄົນຊາຕີທີ່ນັບຄື່ອວ່າ ຄາສາອິນດູ້ ອິນດູ້ກີ່ອື່ອ ພຣາມຄົນນັ້ນເອງ

ໃນຄາສາພຣາມຄົນນັ້ນມີພະຜູ້ເປັນເຈົ້າ ລາຍອົງຄໍ ທີ່ເຫັນ ກີ່ມີ ๓ ເຮົາເຮີຍກວ່າ ພຣາມະ ສິ່ວະ ວິ່ຈຸນຸ ທີ່ເຂົາພູດຍ່ອວ່າ ມະ ອະ ອຸ ກີ່ເໜືອນກັນ ອື່ອ ພຣາມະ ມາຍເອາຕ້ວ ມະ ສິ່ວະ ເອາຕ້ວ ອະ ວິ່ຈຸນຸ ເອາຕ້ວ ອຸ

ມະ ອະ ອຸ ເປັນອັກຊີຣ ๓ ຕ້ວ ພຣາມະເປັນ ຜູ້ສ້າງສຽງສິ່ງທັງປວງ ພຣະສິ່ວະເປັນຜູ້ຮັກຂາບວິຫາຮ ພຣະວິ່ຈຸນຸເປັນກອງປຣາມ ມີໜ້າທີ່ປຣາມຍຸດເຂົ້ງ ມີ ເຮື່ອງວຸ່່ວ່າຍອ່ໄຮກິດຂຶ້ນ ພຣະວິ່ຈຸນຸກີ່ທີ່ອຳປາບ

ແຕ່ເວລາຈະມາປຣາບກີ່ຕ້ອງອວຕາຮາ ເຊັ່ນ ອວຕາຮາ ເປັນພຣະຣາມໃນເຮື່ອງຮາມເກີຍຮົດ ກີ່ມາປຣາມຍຸດເຂົ້ງ ໃນໂລກ ເວລາໂຄຣເດືອດຮັນກີ່ມາອ້ານວອນພຣະວິ່ຈຸນຸ ໄກ້ມາປຣາບ ພຣະພຣາມນີ້ໄມ້ມີຄຣັນກີ່ເທົ່າໄດ້ ດນ ໃນອິນເດືອຍໄມ້ຄ່ອຍນັບຄື່ອພຣະພຣາມເທົ່າໄດ້ ເນຍ່າ ເພຣະເຂົ້າເຫັນວ່າພຣະພຣາມນີ້ສ້າງເທົ່ານັ້ນ ໄມ່ຄ່ອຍ ມີໜ້າຈາຈາຣັກຕົກດີຂະໜາຍ ສັ້ພຣະອິນທົກໄມ້ໄດ້ ພຣະ ສິ່ວະມີເຮື່ອງສຸກຄຣິກຄົ້ນຄົນຂອບ

ດນອິນເດີຍເຫັນວ່າພະຜູ້ເປັນເຈົ້າໄມ້ຄວະຈະ ອູ່ອົງຄໍເດືອຍ ພຣະພຣາມນັ້ນເຂົາຍໃຫ້ເປັນພຣາມໄປ ເສີຍເລຍ ໄມວຸ່່ນວາຍ ໄມມີຄຣົບຄວ້າ ແຕ່ພຣະສິ່ວະຕ້ອງ ໄກ້ມີຄຣົບຄວ້າ ພຣະວິ່ຈຸນຸກີ່ທີ່ອຳໃຫ້ມີຄຣົບຄວ້າ ເວລາ ໄປອິນເດີຍເຂາເອຮູບປາມຊຸດໜັ້ນ ດາມວ່າຮູບປະໄຣ ເຂາ ບອກວ່າ God Family ເຂົ້າໄປແລ້ວໄໝວ່າໄວ່ຄຣົບຊຸດເລຍ ມີທັ້ງພ່ອທັ້ງແມ່ທັ້ງລຸກ ດາມວ່ານີ້ຂະໜາຍ ພຣະສິ່ວະເປັນ ພ່ອ ພຣະອຸມາເປັນແມ່ ພຣະພິມເນັດເປັນລຸກ (ບາງທີ່ ກີ່ເຮີຍກວ່າ ພຣະຂັ້ນນຸກມາ)

ເຮື່ອງພຣະພິມເນັດມີຫຼວເປັນຫັ້ງນັ້ນ ກີ່ເກີດ ຈາກເຮື່ອງຕັດຈຸກນັ້ນເອງ ໂດແລ້ວຈະຕັດຈຸກທຳພິນີ້ຕັດ ຈຸກ ກີ່ອຳກັບຕຣເຂົ້ງເຫວດາມາຊຸມໝຸມກັນ ກິນເລື່ອງກັນ ໃນງານຕັດຈຸກລູກຊາຍ ເປັນງານໃໝ່ ຈາກຕັດຈຸກເປັນ ຍາງໃໝ່ກີ່ເລີຍໄປເຂົ້ງພຣະວິ່ຈຸນຸໃຫ້ມາຮ່ວມດ້ວຍ ພຣະວິ່ຈຸນຸເປັນເທັກເຈົ້າຂອງພວກຮົມທະເລ ຂາວິນເດີຍ ທີ່ອ່ຽມທະເລັນກີ່ພຣະວິ່ຈຸນຸທັ້ງນັ້ນ ເຊັ່ນ ມັກຮາສ ບອມບົບຍໍ ກັລກັດຕາ ເຂົ້ານັບຄື່ອພຣະວິ່ຈຸນຸ ຄ້າຂຶ້ນ ໄປດອນ ຈົນ ກີ່ນັບຄື່ອພຣະສິ່ວະ ພວກຊາຍທະເລັນກີ່ອື່ອ ພຣະວິ່ຈຸນຸກັນ ເພຣະວິ່ຈຸນຸຍຸ່ເຕີເກຍີ່ຍິຣສມຸກຮ່ອ ທະເລັນໜ້ານມ ນອນຍຸ່ນໜ້າລັງພູ້ານາຄຣາຈ ໄມ່ຄ່ອຍ ຕື່ນກັບໂຄຣ ຄ້າໂລກສົງບແລ້ວໄມ້ຕື່ນ ຄ້າໂລກເກີດຍຸກ ເຂົ້ງກີ່ຈະຕື່ນຂຶ້ນ ໃນຄຣາວຕັດຈຸກນັ້ນກີ່ກຳລັງນອນໜັນ ແກ້ວດາໄປບ່ອກວ່າພຣະອີສວຣເຮີຍກຫາ ດາມວ່າມີເຮື່ອງ ອະໄຣ ບອກວ່າຈະຕັດຈຸກລູກຊາຍ ພຣະວິ່ຈຸນຸເຄື່ອງ ຮ້ອງ ວ່າ “ໄອ້ລູກທັວຂາດ” ພອນອກໄໝລູກທັວຂາດເທົ່ານັ້ນ ທັວຂອງພຣະພິມເນັດຫາຍໄປເລຍ ເກລື່ອແຕ່ຕ້ວ ກີ່ເລຍ

๛ มูลเหตุบวงก้าสนา

เดือดร้อนกันใหญ่ ต้องไปหาหัวมาสาม หาไม่เจอ เมื่อหายไม่เจอ บอกว่าหัวอะไรก็ได้ สัตว์อะไรนอนผินหัวไปทางทิศตะวันตก ตัดมาเลย คืนนั้นมุขย์ ก็ไม่นอนพินหัวไปทางทิศตะวันตกโดยสักคนเดียว มีซังเกรเรเชือกหนึ่งนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก เลยตัดหัวซังมาต่อเข้า กล้ายเป็นมุขย์ครึ่ง สัตว์เดียรัจนาไป แต่คนกี้ยังบันรูปไว้ให้ เป็นเทพเจ้าแห่งซัง ถ้าพูดตามภาษาชาวบ้าน ก็เรียกว่า “หมอซัง” นั้นเอง เพราะจะนั่นพระพิมเนค จึงถือขอสับหัวซัง บ่วงบาศคล้องซัง อะไรๆ เกี่ยวกับซังทั้งนั้น

พวกลอินเดียนอกจากจะนับถือ ๓ องค์นี้ แล้ว ยังนับถือพระอินทร์ สัญก่อนนับถือพระอินทร์มาก ต่อมาราชอินทร์เสื่อมก็เลยไปนับถือพระศิวะ เทวดาก็คลายกับคน ถูกถอดเมื่อนอกน คนเคยนับถือกันมาเห็นว่าซักไม่ได้ความแล้ว เทวดาองค์นี้ เปลี่ยนไปนับถือองค์โน้นต่อไป เลยเปลี่ยนกันไปเปล่าๆ นับถือองค์นั้นนับถือองค์นี้ เทวดามีต่างๆ อย่างนี้

คนในอินเดียถ้าจะพูดกันไปแล้ว ม้าเม้า หมอกุนอยู่ในพระผู้เป็นเจ้าเหลือเกิน อะไรๆ ก็ อ้างพระผู้เป็นเจ้าทั้งนั้น มีอะไรเกิดขึ้นก็ว่าพระผู้เป็นเจ้าสร้าง เจ็บไข้ได้ป่วยรักษาไม่หาย ก็ว่าเป็นพระประสังค์ของพระผู้เป็นเจ้า ยกจนไม่มีจิกิน ก็ว่าพระผู้เป็นเจ้าให้เกิดมาอย่างนี้ตนก็พอใจ ก็ดี เมื่อนอกน เชื่อมั่นจนพอใจทุกอย่าง เกิดมาจนก็ เป็นพระประสังค์ของพระผู้เป็นเจ้า ท่านยังไม่โปรดให้รำรวยก็ต้องจักกันต่อไป จนกันอย่างนี้ ถ้ารำรวยขึ้นมาก็ว่าพระผู้เป็นเจ้าช่วย เพราจะนั่นตามร้านค้าของอินเดียต้องมีรูป รูปพระวิษณุบ้าง รูปพระอิศวรบ้าง รูปอะไรต่ออะไรเข้าด้วยนูชาทุกวัน

เคยไปถามคนขายของในโรงแรมที่ไปพัก ถามว่าคนอะไร เขาบอกว่าพระผู้เป็นเจ้า ถามว่ามีไว้ทำไม่ ตอบว่าให้ท่านช่วยค้าขายให้รำรวย

มนูชาทุกคืน ไม่ต้องการอะไร ต้องการให้รำรวยเรื่องเดียว สามว่าถ้าเราให้พระผู้เป็นเจ้าแล้วเราไม่ทำงาน จะรายใหม่ เขากล่าวมั่นจะรายได้ยังไงถ้าไม่ทำงาน อ้าว! ถ้าเราทำงานแล้วต้องไปขอพระผู้เป็นเจ้าทำไม่ ทำงานมั่นเรื่อยไปไม่ดีกว่าหรือ เขากลับบอกว่า เขาถือกันมาอย่างนั้น ตั้งแต่โบราณ ถือตามกันมา

ชาวอินเดียเขานับถือในรูปอย่างนี้ จึงมีแต่การกราบไหว้ บวงบนต่อสิ่งเหล่านั้น การเซ่นไหว้ เทพเจ้าในอินเดีย ยุคก่อนพระพุทธเจ้าเกิดทำเป็นงานใหญ่ เขาเรียกว่า **บุชา** บุชาถือต่อพระผู้เป็นเจ้า บุชาด้วยสัตว์นับเป็นร้อยๆ เอาแกะร้อยตัว ม้าร้อยตัว วัวร้อยตัว อย่างนี้เป็นต้น เอาไปบุชาถอย เวลาจะบุชา ก็ชุดหลุมลงไปให้ลึก เอาไม้ที่นำมาเผาให้เป็นถ่าน แล้วพระมหาณีก็ทำพิธีเอาไม้มาบักเป็นหลักเข้า เพื่อจะได้มัดสัตว์ที่จะฆ่าให้เลือดพุ่งลงไปในกองไฟ แล้วควันก็ถูกสูบไปบนอากาศ เขานึกว่าเทพเจ้าได้รับผลแล้ว ได้สวยงาม ก็พอยใจ พระเจ้าแผ่นดินเคยกระทำการบุชาถอยใหญ่ๆ ในตำนานพระพุทธศาสนาว่า คราวหนึ่งพระพุทธเจ้าเดินไปพบรคนเลี้ยงแกะกำลังต้อนแกะประมาณ ๕๐๐ พระองค์ก็เดินตามไป เห็นลูกแกะตัวหนึ่งเป็นง่อยเดินไม่ไหวก้อมไป จึงทรงถ้าคนเลี้ยงแกะว่ากำลังต้อนแกะไปไหน เขากล่าวว่าต้อนไปให้พระราช พระราชจะทำอะไรได้ด้วยแก่มากมายอย่างนี้ เขาบอกว่าท่านนี้ท่านไม่รู้เร็วพระราชจะทำการบุชาถอยด้วยแกะ ๕๐๐ ตัว ท่านไปดูซิ พระองค์ก็เสด็จไปด้วย เมื่อไปถึงเห็นพวกพระมหาณีแต่งตัวแบบพระมหาณี ทางแบงที่หน้าที่ตัว (เราจะสังเกตเห็นว่าพวกพระมหาณี ท้า ๓ แรกที่หน้าปาก เป็นเครื่องหมายแทนพระผู้เป็นเจ้า คือพระพรหม พระวิษณุ พระศิวะ นั้นเอง ที่แขนก็ทาเป็น ๓ แรก เมื่อนอกน พระมหาณีเหล่านี้ถือตรี ตรีก็ถือเครื่องหมายแทนพระผู้เป็นเจ้าทั้ง ๓

๛ มูลเหตุบองคานา

ที่เข้าเดารพนับถือ) กำลังร่ายเวทตามคัมภีร์พระเวทของพระรามณ์ เพื่อทำการบูชาัยัญ แกะเหล่านั้นอาบน้ำเรียบร้อย เจมด้วยแบงของหอม กำลังเอ้าไปสู่หลักเพื่อจะจาก

พระพุทธเจ้าได้เด็จไปหาพระราชา แล้วตรัสตามว่าพระองค์จะทำอะไร พระราชาตอบว่า จะบูชาัยัญ บูชาัยัญเพื่ออะไร พระราชา ก็บอกว่า เพื่อความยิ่งใหญ่ในราชสมบัติ เพื่อความสุขความเจริญแก่ชีวิต แก่การงาน พระองค์ก็บอกว่า การบูชานี้ถ้าได้เสียสละสิ่งที่รักที่สุดจะได้ผลมากที่สุด ใช่ไหม พระราชา ก็ตอบว่าเป็นเช่นนั้น พระองค์ก็บอกว่า อะไรเป็นที่รักยิ่งของพระองค์ พระราชา ก็ตอบว่า ชีวิตของข้าพระองค์เป็นที่รักยิ่งของข้า พระองค์ พระพุทธเจ้าตรัสตามต่อไปว่า แล้วทำไม่พระองค์ไม่กระโดดลงไปในหลุมยักษ์ล่ะ จะได้ผลมากกว่าผ่าแกะเสียอีก แก่นี่พระองค์คงไม่รักมันเท่าได้หรอก รักชีวิตมากกว่า รักลูกรักเมียมากกว่า ทำไม่ไม่ผ่าลูกผ่าเมียมีบูชาัยัญ พระราชาไม่ยอมตอบ พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ทุกชีวิตมีความรักชีวิตของตัว ไม่อยากถูกผ่าถูกทำร้าย พระองค์ต้องการความยิ่งใหญ่ แต่กลับทำร้ายผู้อื่นให้ถึงแก่ความตาย แล้วจะได้ความยิ่งใหญ่ได้อย่างไร ผู้ใดต้องการความสุข แต่ทำให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่น ผู้นั้นจะไม่ได้สุขสมใจ ผู้ใดต้องการความสุข ช่วยให้ผู้อื่นมีสุขนั้นแหล่ เข้าจึงจะได้มีความสุขด้วย

พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เลิกการบูชาัยัญ ไม่มีการกระทำบูชาัยัญต่อไป แต่ว่าให้บูชาด้วยการบริจาคทาน ให้อาหาร ให้เสื้อผ้า ให้ที่อยู่อาศัย ให้ยาแก้ไข้แก่นุษย์ทั้งหลาย เป็นการแก้ไขในยุคพระพุทธเจ้า ชาวอินเดียก็ทำกันมาในรูปอย่างนั้นเป็นเวลานาน

ศาสนาพระรามณ์มีคัมภีร์เรียกว่า พระเวท มี ๓ คัมภีร์ด้วยกัน เรียกว่า ฤกเวท ยชุรเวท

สามเวท เป็นคัมภีร์ที่กล่าวบูชาพระผู้เป็นเจ้าทั้งนั้น สรรเสริญพระผู้เป็นเจ้า คราวหนึ่งไปพักอยู่ที่เดลี อยู่ใกล้ๆ กับที่เข้าเรียกว่า วิษณุเทมเบล เป็นวัดของพระวิษณุ สะอาดหน่อย ตอนເກືອບເຖິງຄົນຮາວ ๒๓.๐๐ ນ. ໄດ້ຍິນເສີຍຄົນກຳລັງສວດມນຕໍ ຕື່ນ ຕີ່ສີ່ໄດ້ຍິນສວດອີກຮັ້ງ ກີ່ເລີຍຄາມພຣະທີ່ຮູ້ພາຫາຂອງເຂົາ ສວດມນຕໍຕອນຫວ່າຄໍາເຮືອງອະໄຣ ສວດມນຕໍຕອນໄກລ່ຽ່ງນີ້ເຮືອງອະໄຣ ໄດ້ຮັບຄໍາຕອບວ່າ ສວດຕອນຫວ່າຄໍາສວດກລ່ອມພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າ ໃນຄໍາສວດກົນອກວ່າ ພຣະອງຄີໄດ້ຮັກຊາໂລກມາຍ່າງເໜີດເໜີດເໜີຍເມື່ອຍັດ ໂລກປລດດັກຍີມີຄວາມທຸກໆໆ ໃມີມີ້ນຕຣາຍ ບັດນີ້ ຄຶ້ງເວລາແລ້ວ ຂອໃຫ້ພຣະອງຄີຫລັບນອນພັກພ່ອນໃຫ້ສນາຍເດີ ເຮີຍກວ່າຮ່ອງເພັງໃຫ້ພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້ານອນພອພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້ານອນໄປໄດ້ສັກພັກ ຕີ່ສີ່ມາ ຮົບກວນອີກແລ້ວ ມາຮ່ອງເພັງ ດາມວ່າຮ່ອງວ່າອ່າຍ່າງໄຣ ບອກວ່າພຣະອງຄີໄດ້ຫລັບນອນພັກພ່ອນນາສມຄວແກ່ເວລາແລ້ວ ໂລກນີ້ຄ້າຂາດພຣະອງຄີເສີຍແລ້ວກີຈະໄປໄໝຮອດຈະມີຄວາມທຸກໆໆ ຄວາມເດືອດຮ້ອນ ອາຍີພຣະມາກຮຸນາທີ່ຄຸນໃນພຣະອງຄີ ຂອໃຫ້ພຣະອງຄີຈົງຕື່ນພຣະບຣາມ ແລ້ວມອງຕາມາທີ່ໂລກເພື່ອໃຫ້ໂລກປລດດັກຍີຕ່ອໄປ ກີ່ໝາຍຄວາມວ່າຕື່ນເຂັ້ນຮັກຊາໂລກເກອະ ເພຣະໜາໂລກຈະຕື່ນກັນແລ້ວ ພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າກີຕ້ອງຕື່ນຕາມຄຳເຊື້ອເຊີຍຂອງພວກນັ້ນ ຕື່ນຈິງຫຍຼວມ ພວກນັ້ນກີວ່າເຂົາເອງ ວ່າພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຕື່ນແລ້ວ ໄດ້ຟ້ງເຫັນນັ້ນກົບອກວ່າພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າກີເໜືອນເດີກ່າງ ເວລານອນກີຕ້ອງໄປບອກໃຫ້ອນ ເວລາຕື່ນກີຕ້ອງປຸລຸກໃຫ້ຕື່ນ

ໃນເຫົາສະຖານບາງແໜ່ງມືດຕຽກລ່ອມພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າເສີຍສັນໜ້ວນໄຫວ ພວກພຣະມະນີສວດມນຕໍເອົາຈິງເອາຈັງ ວ່າເຕີມເສີຍ ຄອບເປັນເອັນທີ່ເດີວພຣະະນັ້ນຄົມກົງພຣະເວທກີກີອົບທກລ່ອມນັ້ນເອງສຽງສະເໝີມາດີຄວາມງານຂອງພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າໃນຮູບຕ່າງໆ ທີ່ເຂົ້າຄືກັນມາຕັ້ງແຕ່ໂປຣະ

ศาสนาพระรามณ์ນີ້ຄ້າຈະພູດກັນໄປແລ້ວ ໄມມີຄາສດາ ອື່ນໄມ້ຜູ້ທີ່ບ້າຍຸ້ດີເປັນຕົວເປັນຕົນ ມີຖານີ້

๛ ມູລເຫດຸບວົງຄາສນາ

มากมายหลายเชื้อ เป็นผู้เขียนคัมภีร์เหล่านี้ เขาถือว่าเป็นมหาฤกษ์ แล้วเขาก็ถือว่าพระมหาฤกษ์ทั้งหลายนี้ มีจิตใจสูงได้สัมผัสกับพระผู้เป็นเจ้า ได้รู้เรื่องของพระผู้เป็นเจ้า พระผู้เป็นเจ้าได้ดลบันดาลให้เขียนข้อความเหล่านั้นไว้ เขาจึงถือว่าเป็นคัมภีร์ของเขานี่เองต่อๆ กันมา เราจะหาตัวศาสนาที่แท้จริงในศาสนาพราหมณ์ไม่ได้ นอกจากสิ่งที่เขานั้นถือ คือเทพเจ้าทั้งหลายเหล่านั้นเท่านั้นเอง อันนี้เป็นเรื่องของศาสนาที่เขานั้นถือกันอยู่ในอินเดีย และศาสนาพราหมณ์ก็นับถือชาติทั้ง ๔ เป็นหลัก ชาติดิน น้ำ ไฟ ลม และชาตุเหล่านั้น ก็มีเทพเจ้าประจำ เช่น เทวดาลม (વાયુદેવ) เทวดาฝน (પ્રચ્છિણ) เทวดาน้ำ เทวดาไฟ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ก็เป็นเทพเจ้าทั้งนั้น ถ้าเราสนใจอ่านหนังสือเรื่องเทพเจ้าเหล่านั้นก็สนุกครึ่งครึ่ง เพราะว่ามีประวัติมากหลายหลายเรื่องหลายประการ เป็นเรื่องน่าอ่าน แต่ว่าในภาษาไทยไม่ค่อยมี คนไม่ได้เขียนไว้ละเอียด ชาวอินเดียเขามีอ่าน เข้าเล่าให้ฟังในเรื่องเกี่ยวกับพระผู้เป็นเจ้าเหล่านั้น ก็สนุกครึ่งครึ่งดี อันนี้เป็นศาสนาเดิมของมนุษย์ คือ นับถือ สิ่งที่เป็นธรรมชาติเป็นเริ่มต้น ต่อมาก็นับถือพี นับถือเทวดา ต่อมาก็นับถือพระผู้เป็นเจ้า สิ่งเหล่านี้เกิดจากความกลัว ไม่ใชereื่องอะไร

ต่อมาเมื่อพระพุทธเจ้าของเราระเกิดขึ้นในโลก พระองค์ทรงเกิดในท่ามกลางความเชื่อเหล่านั้น ความเชื่อเทวดา เชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์อะไรต่างๆ แต่ว่าพระพุทธเจ้าของเรานั้น เป็นผู้ที่ไม่มีความเชื่อเหมือนเขา แม้พระบิดาพระมารดาเป็นผู้นับถือศาสนาพราหมณ์ตามแบบดั้งเดิม แต่ว่าพระองค์ไม่มีความเชื่อในรูปนั้น มีความคิดในรูปใหม่ ว่ามันน่าจะมีอะไรที่ดีกว่านี้ ประเสริฐกว่านี้ อันจะเป็นทางช่วยให้คนพ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อน พระพุทธศาสนาเกิดจากความกลัวอีกเหมือนกัน

แต่ไม่ใช่กลัวสิ่งที่เห็นอยู่ตามธรรมชาติ ไม่ใช่กลัวสิ่งนั้นสิ่งนี้อันเป็นเรื่องธรรมชาติ แต่กลัวความเกิดความแก่ ความเจ็บ ความตาย เป็นความกลัวที่ผิดกันกับความกลัวของศาสนาที่ถือธรรมชาติเกิดจากพื้นฐานทางจิตใจที่มีความกลัว ความเกิดความแก่ ความเจ็บ ความตาย เพราะเจ้าชายสิทธัตถะ ซึ่งต่อมาได้เป็นพระพุทธเจ้า พระองค์ได้พิจารณาว่าคนเรานี้เกิดมาแล้วก็แก่ เจ็บ ตายถ้าว่าเกิดมาแล้ว แก่ เจ็บ ตายไป โดยไม่ได้ทำอะไรที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ มันไม่มีราคา ไม่มีความหมาย ทำอย่างไรจะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ได้มากๆ

แล้วพระองค์คิดไปในปัญหาที่ว่า เมื่อสิ่งหนึ่งมีอยู่ สิ่งตรงกันข้ามก็ต้องมี เช่นว่า มีเมียก็ต้องมีสว่าง มีเย็นมีร้อน มีสุขมีทุกข์ มีดีมีชั่ว มีอะไรต่ออะไรมาคู่กันทั้งนั้น ของในโลกนี้มีเป็นคู่กัน เมื่อมีความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย เรื่องไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายนี้ น่าจะมีพระองค์คิดไปในรูปอย่างนั้น คิดว่าทำอย่างไรจะไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย เรามีความทุกข์ทำอย่างไรจะจะไม่มีความทุกข์ พระองค์คิดในปัญหาเหล่านี้บ่อยๆ ปัญหานี้เป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในน้ำพระทัยของเจ้าชายสิทธัตถะ อันเป็นเหตุให้ท่านสละราชสมบัติ ออกไปบวช ศึกษาค้นคว้าหาความจริง แล้วก็ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เมื่อได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ก็เที่ยวสอนศาสนาพุทธศาสนานี้ไม่เหมือนศาสนาอื่นที่มีอยู่ก่อน เป็นศาสนาที่แปลงไปจากศาสนาดั้งเดิมทั้งหมด จุดที่แปลงอันสำคัญก็คือว่า เป็นศาสนาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้า ไม่ได้ถือว่าเทพเจ้าเป็นผู้ดลบันดาลให้เป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้ ให้มีสุข ให้มีทุกข์ ให้พ้นจากความสุข ความทุกข์ ไม่ได้เชื่อย่างนั้น ตัดเรื่องเทพเจ้าออกไปหมด คำสอนในพระพุทธศาสนา เมื่อเริ่มสอนก็สอนข้อปฏิบัติ

មូលហេតុបង្ហាញសាស្ត្រ

ล้านๆ เป็นธรรมะเท่านั้น ไม่ได้สอนเรื่องว่าโลก
นี้โครงสร้าง สร้างอย่างไร ทำอย่างไร ไม่ได้พูดถึง
พระสิงห์เหล่านั้น ไม่ใช่เรื่องจำเป็นที่จะต้องพูด
พระองค์สอนแต่เรื่องธรรมะ อันเป็นเรื่องที่จะต้อง^{ปฏิบัติ}
ความเด็ดร้อน พระพุทธศาสนาจึงเป็นศาสนาที่
ไม่มีพระผู้เป็นเจ้า

พระราชนิพนัทเจ้าสานาอิกประเกท
หนึ่ง ประเกทที่เรารู้จักมาก่อนที่เรียกว่า ศาสนา
ที่ถือเทพเจ้า เรียกตามภาษาว่า “เทวนิยม” นี้เป็น^๑
พวกรหนึง ครั้นเมื่อพระพุทธเจ้าเกิดขึ้นในโลก
พระองค์ไม่คล้อยตามอำนาจของเทพเจ้า ไม่ลัง
อำนาจของเทพเจ้า นักสอนธรรมะศาสนาอื่นมักบอก
ว่า เป็นบุตรพระผู้เป็นเจ้าบ้าง เป็นผู้แทนพระผู้เป็น^๒
เจ้าบ้าง พระผู้เป็นเจ้าเป็นผู้ดูแลบ้านชาติให้เชียน ให้
พุฒบ้าง แต่ว่าของค์พระพุทธเจ้าไม่ว่าอย่างนั้น กลับ
บอกว่า สิ่งที่เราราบماพูดมาบอกแก่ท่านทั้งหลาย
นี้ เป็นสิ่งที่เราคันพบด้วยตัวพระองค์เอง อันนี้
เราจะเห็นได้จากถ้อยคำยันตรัสแก่กุปกาชีวก คือ^๓
เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วเดินทางไปกรุงพาราณสี
พบกับอาจารย์คนหนึ่งซึ่ว่า อุปกาชีวก เขาเห็น
พระพักตร์ของพระองค์ผ่องใส มีอริยานุเครียบร้อย
น่าดู ก็ถามว่า ดูหน้าตาของท่านผ่องใส ท่าน
ขอบใจในธรรมของครอ ท่านเป็นศิษย์อาจารย์ได
ท่านปฏิบัติธรรมของผู้ใด พระองค์ตอบว่า เรา
เป็น สยามภู...ผู้รู้เองในโลก เราจะอ้างว่าครอเป็น^๔
ครูเป็นอาจารย์ได้อย่างไร เพราะสิ่งที่เรารู้เราขอบ
ใจนี้ เราพบด้วยตัวเราเอง เรียกว่าเป็นคำพูดใหม่
ในวงการศาสนา

ในโลกแห่งศาสตร์พุทธเจ้าพูดใหม่
ที่สุด คือพูดว่าเรารู้เองในโลก พระองค์พูดว่าเรา
รู้ของเรารู้ไม่มีใครเป็นอาจารย์ของเรารู้ อันนี้เป็น
การแสดงว่า มนุษย์มีความสามารถที่จะรู้จะเรียน
ในเรื่องที่จะเข้าใจอะไรต่างๆ มนุษย์คิดเอาเองก็ได้

ถ้ารู้จักใช้ปัญญา รู้จักใช้ความสามารถแล้วก็คิดເວ
ເອງได้ ก็เป็นการเคารพต่อมนุษย์ขึ้นมา ไม่เอาชีวิต
ไปแขวนไว้กับพระผู้เป็นเจ้าในสรวงสรรค์อีกต่อ
ไป เป็นการบอกให้มนุษย์ทั้งหลายทราบว่าตัวท่าน
เองทุกคนมีปัญญาความสามารถที่จะคิดที่จะค้น สิ่ง
ทั้งหลายที่จะรู้นั้นอยู่ในตัวเราแล้ว แต่ว่าเรามอง
ไปทางอื่นเสีย ไม่มองที่ตัวเรา ไม่ค้นหาจากตัว
เรา เราจึงไม่รู้อะไร ค่อยแต่ให้คนอื่นเข้าบอกตลอด
เวลา ก็เท่ากับสอนว่ามนุษย์ต้องพึ่งตัวเอง อย่า
ไปพึ่งอำนาจเบื้องบน อย่าไปพึ่งคำสั่งจากเบื้องบน
ต่อไป ต้องพึ่งเสียงจากภายใน ต้องคิดต้องค้น
ด้วยปัญญาความสามารถของท่านเอง อันนั้นบ่าว่า
เป็นเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นในวงการพระศาสนาของ
ประเทศไทยเดียว เวลาพระพุทธเจ้าท่านไปเทศน์ก็
เรียกว่าเทศน์ใหม่ที่สุด เพราะไม่อ้างอะไรทั้งนั้น
พูดข้อปฏิบัติล้วนๆ ซึ่งจะได้รู้ต่อไป ในเวลาพูด
ถึงหลักคำสอน ว่าพระองค์พูดสอนถึงเรื่องอะไร
ศาสนาแบบนี้เรียกว่า “สัจฉินิยม” หรือ “ธรรมนิยม”

ในประเทศไทยเดิมคือก่อนพระพุทธเจ้า
เกิด มีความคิดความเห็นแเปลงงๆ หลายอย่าง
แเปลงงๆ กัน เพราะมีผู้สนใจในธรรมอยู่เหมือนกัน
จึงมีทฤษฎีความคิดเห็นแเปลงงๆ ไม่เหมือนกัน
แบ่งเป็นหลาย派ากหลายเหล่า เช่น เรื่องเกิด
เรื่องตาย บางพวกถือว่าตายแล้วเกิด บางพวกถือ
ว่าตายแล้วสูญ พากที่ถือว่าตายแล้วเกิดนั้นแตก
ต่างกันอีก เช่นถือว่า เป็นอะไรก็เป็นอยู่อย่างนั้น
นี่พากหนึ่ง บางพวกถือว่าอาจเปลี่ยนแปลงได้
พากที่ถือว่าเกิดเป็นอะไรก็เป็นอย่างนั้น เช่นเกิด
เป็นมนุษย์ก็เป็นมนุษย์เรื่อยไป บางคนว่าไม่อย่าง
นั้นหรอก อาจเป็นลิงเป็นค่างก็ได้ เป็นสัตว์
เดียร์ฉันก็ได้ อาจเป็นอะไรก็ได้ บางพวกถือว่า
ตายแล้วไม่เกิด สูญเสีย แต่ว่าก็แตกต่างกันไปอีก
บางคนว่าสูญหมด บางคนว่าสูญแต่บางสิ่งบาง
ประการ เรื่องทฤษฎีเกี่ยวกับการตายการเกิดมีหลาย

មូលេហ្យបង់តាស្តា

พวກอย่างนี้ ในเรื่องสุขทุกข์ก็ไม่เหมือนกัน พวກหนึ่งถือว่าสุขทุกข์เกิดจากเหตุภายนอก คือเหตุเจ้าดลบันดาลให้เป็นไป จึงมีคำว่าพระหมลิขิต ที่เราได้ยินบ่อยๆ ว่า มีอะไรเกิดขึ้นในชีวิต ก็ถือว่าพระหมลิขิต เราไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงพระหมลิขิตได้ ที่เป็นที่รู้ของคนในสมัยนั้นแบบหนึ่ง อีกพวกหนึ่งไม่ได้ยึดถืออย่างนั้นเลย ถือว่าสุขทุกข์เกิดแต่การทำของตัวเอง พวกที่ถือว่าสุขทุกข์เกิดจากเหตุเจ้าดลบันดาล ก็มีแต่เรื่องเช่นสรวงบวงบนอ่อนหวานด้วยประการต่างๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ ถ้ายังไม่ได้ก็นึกว่าเหตุเจ้ายังไม่โปรด จะต้องหาวิธีใหม่ บวงสรวงอ่อนหวานใหม่ จึงมีพิธีบวงสรวงต่างๆ เกิดขึ้น ส่วนพวกที่ถือว่าสุขทุกข์เกิดแต่การทำของตน ถ้าทำดีก็จะได้ดี ทำชั่วก็จะได้ชั่ว ทำผิดก็จะได้ผลแห่งความผิด ทำถูกจะได้รับผลแห่งความถูก เขาเชื่อในรูปอย่างนั้น ความคิดความเห็นของคนในสมัยนั้นมีมาก ที่ว่านี้เป็นพวกใหม่ๆ ปลิยก่อเรียบมีอีกมากมายในเรื่องที่รู้ความคิดความเห็น ในพระมหาลัษณะ แสดงทิฐิไว้ถึง ๖๒ อย่าง เรายาอ่านได้จากหนังสือพุทธประวัติจากพระอโศก มีเรียนไว้ละเอียด แต่เวลาอ่านแล้วก็มีเคราะห์อยู่เหมือนกัน เพราะมีเรื่องมากเหลือเกิน สลับซับซ้อนแตกกิ่งก้านสาขาออกไปมากมาย นั่นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในยุคก่อนที่พระพุทธเจ้าของเราก็ได้ขึ้นในประเทศไทยเดียว ศาสนาของโลกมีความเป็นมาอย่างนี้

ศาสนาที่ไม่มีพระผู้เป็นเจ้ามีอีกศาสนาหนึ่งในประเทศไทยเดียว เรียกว่า ศาสนาไชนะ (บางทีก็เรียก ศาสนาเซน) ศาสนาไชนะมีผู้สอนคือ นิคันถนาภูบุตร หรือ มหาวีระ เกิดยุคเดียวกับพระผู้มีพระภาค อายุแก่กว่า เป็นกษัตริย์เมืองอนันน์ เรียกว่า พวกลัลละกษัตริย์แห่งเมืองป่าวา พอยืนหนุ่มก็เบื้องโลก ออกบัวช เมื่อบัวชแล้วก็ศึกษาตามลัทธิที่เคยมีมา ก่อน อาจารย์ที่เคยสอนมาก่อนก็มี

แล้วก็ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด อยู่อย่างชนิดที่เรียกว่า “ไม่นุ่งผ้ากันเลยทีเดียว” ไม่มีการสะสมอาหาร ไม่มีภาชนะใหญ่ ไปไหนก็มีเมื่อเท่านั้น สมมุติว่า จะไปขออาหารบ้านใดก็ไปยืนบิณฑบาตร แต่ไม่มีباتรัส เอาเมื่อร้องรับเลย เชาเอามาก็ใส่ให้ในเมื่อแล้วเอามากิน กินในเมื่อ กินหน้า กินอาหารอย่างนั้นแหละ พอดีมีแล้วเข้าอาหำร์ดให้ล้างเมื่อ พอดีล้างเมื่อเสร็จแล้ว ก็ให้พรแล้วก็ไปไม่มีอะไรเป็นเครื่องประกอบ เชาเรียกว่าทิชัมพร นุ่งฟ้าห่มฟ้า

ศาสตราผู้นี้สำคัญเมื่อกัน จะเรียกว่าเป็น
คุณแข่งกับพระพุทธเจ้า เที่ยวสอนศาสนาแข่งกันอยู่
กิ่วได้ พบกันบ่อยๆ คุยกันปอยกับพระพุทธเจ้า
บางอย่างก็ลงรอยกัน แล้วเขามีเจดีย์สถานที่
เคารพ พุทธศาสนามีตรงใหญ่ เขาก็มีตรงนั้น
เช่นเมืองราชคฤห์มีเขาคิชฌกูฏของพระพุทธเจ้า
ที่พระพุทธเจ้าเคยประทับ พวกริครโนถึหรือพวกร
นับถือศาสนาใช่นะ เขาก็มีภูเขาเวปุลบรรพต เป็น
ที่ซึ่งพระศาสนาของเขาเท็นครั้งแรก เขาก็ไป
ให้เหมือนกัน ศาสตรของเข้าไปตายที่เมืองปัว
เขาร้างใหญ่โตสวยงาม ยอดประดับทองคำสูงกลัง
สร้างไว้ในสรรสะอดมาก

แต่เนกบัวของเขามีอยู่ในโนบส์ต อยู่ในป่า พอกลั้กดูหน้าแก้เดินหนีมายริมภูเขาหิมาลัยที่หน้าต่อไปอีก ไม่มีการใช้เครื่องนุ่งห่ม ผูกกีไม่gon ใช้ถอนเอาเลย ถอนทีละเส้นๆ จนหมดไปเพื่อให้อุดหน แล้วไม่ใส่รองเท้า ไปไหนเดินเท้าเปล่า ไม่มีอะไรหันนั้น อยู่อย่างง่ายๆ เดียวนึ่กเมียสัก๔-๕ รูปในอินเดีย เรียกว่าชั้นดี พากที่เดินอยู่ในตลาดเปลือยกายไม่ใช่พากนี้ พากนี้ไม่มาเดินในตลาด ไม่คุกคิดเล็กับประชาชน อยู่ในป่า ซ่อนตัวเงียบๆ เขามีอยู่ จะไปไหนก็เดินไป ไม่ขึ้นรถ ชาวบ้านเข้าเคาเตอร์มาก เห็นละก์กรามให้แลยทีเดียว เขามีอย่างเรื่อง เช่นอาหาร สมมุติว่าเขามานั่งรออยู่แล้วมีสุนัขสักตัวหนึ่งมานั่งรออยู่

ມູລແຫດບວນຄາສົນ

ด้วย เพื่อจะรอ กินอาหารนั้น เขาก็ไม่เอา เดินพันไปเลย เพราะอาหารนั้นสุนัขต้องการ เราอย่าไปแย่งสุนัขกินเลย

เดียวเน้นกับวิชานิภัยนี้ยังมีเหลืออยู่เป็นส่วนน้อย แต่ว่าศาสนาของเขามีมากในอินเดีย และศาสโนวิกาณ์มีความเป็นอยู่อย่างเคร่งครัด มักขายของอยู่ตามโรงแรม ขายเครื่องเพชรนิล จินดาเสื้อผ้าราคาแพง เคยถามว่าบ้านถือศาสนา อะไร แต่ไม่ได้ถามว่าถือศาสนาอะไร ในอินเดียเข้าพูดว่า ท่านชอบในธรรมะของคริสต์ ถ้าเราไปตามเขาว่าถือศาสนาอะไร นี่เรียกว่าใช้ภาษาไม่เป็นต้องถามว่าท่านชอบใจในธรรมะของคริสต์ จึงจะเป็นคำถามที่ถูกต้อง เขาก็บอกว่าชอบใจในธรรมะของศาสตราจารย์มหาวีระ หรือ นิกันถันนาภูบุตร

พวກไชชนะนี้สังเกตถูกการเป็นอยู่ เป็นคนประหยัด ไม่สูบบุหรี่เลย ไม่ดื่มเหล้า ไม่เที่ยวเตร่เหลวไหล ทำแต่การงาน เคร่งครัด เพราะฉะนั้นคนพวกนี้ที่เป็นคนชั้นของทางไม่มี มีอาชีพดีๆ กันทั้งนั้น ทำการค้าขายเป็นเศรษฐีร่ำรวย โดยเฉพาะในเมืองกัลกัตตาในปัจจุบันนี้ พวກนี้ร่ำรวยมาก ชั้นเศรษฐีที่เดียว สร้างวัดได้สวยงาม

แล้วเขามีธรรมเนียมดีอยู่อย่างหนึ่ง เด็กหนุ่มๆ ที่นับถือศาสนา นี่ พอจบการศึกษา สมมุติว่าได้ปริญญา B.A., M.A. อะไรมา ก็ตามที่ถือ เขาชอบการค้าการขาย เข้าต้องประชุมสมาคมพวກเขามาทั้งหมด คนอินเดียเขามีหมวดรวม หมวดทำด้วยผ้าบางๆ พวกที่สำเร็จการศึกษาทุกคนก็สวมหมวก เข้ามาห่มไว้วางลงกลางที่ประชุม ทุกคนเอารเงินใส่ๆ ลันหมวก เสร็จแล้วมองให้คนที่จบการศึกษา บอกว่า เอาเงินนี้ไปทำมาหากิน คนๆ นั้นจะต้องไปเที่ยวเร่ร่อนขายของ ทำมาหากินอยู่ปีหนึ่ง ครบปีแล้วต้องกลับมา คือถึงวันที่ได้รับเงินนี้ต้องกลับ เพราะครบรอบปี มาบอกให้ทราบว่า ไปดำเนินชีวิตอย่างไร ได้กำไรมาเท่าไร หรือว่า

ขาดทุนยุบยับ ต้องมาบอกให้รู้กัน ต้องมาแสดงผลงาน เมื่อแสดงผลงานให้ญาติทั้งหลาย สมาชิกทั้งหลายได้ฟังแล้ว เงินที่ได้มาเป็นกำไรต้องแบ่งเป็น ๓ ส่วน ส่วนหนึ่งเอาไว้สำหรับตัว ส่วนหนึ่งเอาให้พ่อแม่ ส่วนหนึ่งให้พระศาสนา ต้องเอาไปมอบให้โบสถ์ที่เข้าบ้านถือ ส่วนที่ตนเองได้รับก็เอาไปทำมาหากินต่อไป การกระทำเช่นนั้นดี เพราะเป็นการส่งเสริมสมรรถภาพของคนหนุ่มให้รู้จักใช้ชีวิต ของ雷apoเรียนเสร็จแล้วไปนอนอยู่บ้าน ขอสถาบันพ่อแม่ใช้ทุกวันๆ มันจะก้าวหน้าได้อย่างไร คนจะก้าวหน้าต้องคุ้มโลก ไปต่อสู้ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง

คนไทยเรามีอยู่ผ่านนี้ เขารายกว่า ชาวเรณุนคร เป็นไทยชาวภูไท หมู่บ้านของเขามีสะอัดเรียงร้อย พวกชาวเรณุนครแต่งตัวสวยงาม รูปร่างก็ดีด้วย วัดวาอารามก็เรียบร้อย ในวัดสะอัดเรียงร้อย หลวงพ่อเคยไปเทศน์ที่นี่นั่น เช้าไปคุ้นแล้ว เมื่อตอนเชียงใหม่ เมื่อตอนลำพูน สภาพความเป็นอยู่ของชาวภู泰นั้น ถ้าเป็นเด็กหนุ่มอายุ ๑๗-๑๙ ปี เขาต้องให้ออกจากบ้าน หนุ่มคนใดเป็นหนุ่มแล้วยังเที่ยวเดินตะ่ผุ่นอยู่ในละแวกบ้านละก็ ชาวบ้านไม่คบค้าสมาคมด้วย ถือว่าใช่ไม่ได้ ไม่รู้จักช่วยตัวเอง ไปขอลูกสาวให้เขา ก็ไม่ให้ จึงต้องออกจากบ้านไป แบกผ้าไปเที่ยวขาย พวกนี้ไปภาคเหนือบ้าง ไปภาคใต้บ้าง ไปกันเป็นกลุ่ม บางที่ ๔-๕ คน อาศัยนอนตามวัด เอาผ้าไหมผ้าซิ่นไปเที่ยวขายได้เงินแล้วต้องส่งกลับบ้าน เมื่อกลับมาจากการค้าขายก็มาสร้างบ้านอยู่ สร้างบ้านแล้วจึงจะตั้งงานได้ นกมันจะออกไข่ยังต้องทำรัง แต่คนเราไม่ได้ทำรัง ไปอาศัยรังคนอื่น นี่จะอยู่ได้อย่างไร เขาก็หลักนั้น เพราะฉะนั้นคนบ้านเรณุจึงเป็นคนประหยัด เอาการงาน แม้เด็กหญิงก็ไม่อยู่บ้านตัวเล็กๆ ก็เที่ยวเดินขายของ ขายขนมขماข่ายข้าวพอง ขายน้ำขยาณี่ หัดทำมาค้าขาย ขายแล้วเอา

๛ ມູລເຫດຸບອນຄາສົນາ

ສຕາງຄີໄຫ້ເດັກເກີບໄວ້ເອງ ໄທມີເປັນຂອງຕັ້ງ ຕ່ອມຈະໄດ້ຮູ້ຈັກທຳມາທັກນ ວັນນີ້ຕີ ເໜືອນກັບພວກທີ່ນັບຄືອ ຄາສົນາໃຊ້ນະກີເປັນຍ່າງນັ້ນ ເປັນຄາສົນາທີ່ໄມ່ນັບຄືອ ພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າ ໄນວ່າງພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າ ພຣະພຣມ ພຣະວິວ ພຣະວິຈີນ ແຂ້າໄມ່ເກີຍວ ແຂ້າມີແຕ່ຫລັກ ດຳສອນ ພວກນີ້ຄ້າເປັນໂບສົດທ່າງພຸຖນຄາສົນາເຂົາເຂົ້າ ຄ້າເປັນໂບສົດຂອງພວກພຣາມນີ້ເຂົາໄມ່ເຂົ້າ ແຂ້າເກີນ ພຣະພຸຖນຮູບເຂົາໄໝ ຄ້າເກີນຮູບພຣະເປັນເຈົ້າຂອງ ພຣາມນີ້ເຂົາໄມ່ໄໝໄໝ ແຂ້າໄມ່ນັບຄືອພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າ

ຜູ້ໝົງທີ່ເປັນນັກບວກສົກມີເໜີອນກັນ ແຕ່ງຕົວ ນຸ່ງຂາວທຶນຂາວມີຜ້າປິດຈຸນູກພຣະຄືອວ່າລົມຫາຍໃຈ ນ່າງສັຕິວີໄດ້ ຂະນັກຫ້າຍໃຈໃນຜ້າເສີຍ ພວກນີ້ລະເອີຍດ ທາງຊີວະ ເຊື້ອໂຮກເລັກງ ນອຍງ ກົມ່າໄມ່ໄດ້ ຈະນຶ່ງ ຕຽບໃຫນກົບດະເອີຍດ ກລັຈະໄປທັນອະໄຮຕາຍ ຄວາມ ເປັນຍຸດຄ່ອນຂ້າງຍາກລຳນາກ ແຕ່ລຶ່ງກະຮະນັນໃນ ປະເທດອົນເດີຍກີ່ຍັງມີຜູ້ປົງປັບຕົວຢ່າງ

ທີ່ກ່າວມາທັງໝົດນີ້ເປັນແບັບກຣາວນດ (Background) ຂອງຄາສົນາຕ່າງໆ ທີ່ເຮົາກວະຈະຮູ້ໄວ້ ກ່ອນເປັນເບື້ອງຕົ້ນ

ໃນການສຶກຂາເຮືອງພຣະພຸຖນຄາສົນານັ້ນ ເຮົາ ກີ່ຕັ້ງສຶກຂາໃຫ້ຮູ້ວ່າຄຣເປັນເຈົ້າຂອງຄົວພຣະພຸຖນເຈົ້າ ພຣະພຸຖນເຈົ້າທ່ານເກີດທີ່ຫຸນ ທຳໄມ່ຈຶ່ງໄດ້ອອກວາຈ ເປັນມາຍ່າງໄຣ ເປັນເຮືອງຄວຣູ ເພຣະວ່າຄ້າເຮົາ ໄນຮູ້ຈັກເຈົ້າຂອງແລ້ວ ເຮົາຈະໄປປົງປັບຕົວຮົມກີ່ໄມ່ໄດ້ ໃຫ້ ເກີດເລື່ອມໄສໃນຜູ້ກ່ອດຕັ້ງຄາສົນານັ້ນກ່ອນ

ປະວັດຂອງພຣະພຸຖນເຈົ້າເປັນເຮືອງທີ່ນ່າງ ສຶກຂາ ຬ່າວະວ່ານຕກທີ່ທັນມານັບຄືອພຣະພຸຖນຄາສົນາມີ ໄນໃໝ່ນອຍ ໄດ້ອ່ານເຮືອງພຣະພຸຖນປະວັດທີ່ຝົ່ງເຂົາ ແຕ່ງ ໂດຍເສີພາເລີ່ມໜຶ່ງໜີ້ໜ້ວ່າ ປະທົບແທ່ງທົບເອເຊີຍ (The Light of Asia) ແຕ່ງໂດຍ ຖ່ານເຊ່ອຮ ເອັດວິນ ອາຣິໂນລົດ ຖ່ານເຊ່ອຮຜູ້ນີ້ເປັນຄົນອັກຄູ່ ມາຍຸ່ນເອີນເດີຍ ເປັນຂ້າຮາຊກາ ສົນໃຈໃນເຮືອງຮຣມະ ໃນພຣະພຸຖນຄາສົນາ ຖ່ານເຊ່ອຮຜູ້ນີ້ໄດ້ທຳໃຫ້ຮູ້ບາລ ອືນເດີຍໄດ້ພື້ນຟຸງຮະສຕານທີ່ຕໍ່ຮສົງຂອງພຣະ

ພຸຖນເຈົ້າ ຄົວພຸຖນຄຍາ ແລະໄດ້ແຕ່ງໜັນສື່ອ ເຮືອງປະທົບແທ່ງທົບເອເຊີຍ ເປັນຄຳກາພຍໄພເຮົາ ນ່າງ່ານ ດັນທີ່ອ່ານໜັນສື່ອນີ້ແລ້ວມາເປັນພຸຖນບຣິ່ຫ້ ມີເປັນຈຳນວນນັກ ນາຍຄຣິສມັສ ຂັ້ມພຣີຍ ທີ່ເປັນ ນາຍພຸຖນສມາຄມອັກຄູ່ເລານີ້ ອາຍຸຮູ່ນ່າງຄວາມ ເດີວັນອາຈາຍສັງຄູ່ ດຣມສັກດີ ອາຈາຍສຸກີຈ ນິມມານເໜີນທີ່ ເຂົາເປັນເຫື່ອນກັນຕັ້ງແຕ່ເຮືອນ ກົງໝາຍຍຸ່ດ ຮູ້ຈັກກັນດີ ມານັບຄືອພຣະພຸຖນຄາສົນາຕັ້ງ ແຕ່ອ່ານໜັນສື່ອເຮືອນີ້ ເມື່ອອາຍຸ ១៦ ປີ ແລ້ວກີ່ເປັນ ຜ່າວພຸຖນມາເຮືອຍ ເປັນຫັວເຮື່ອວ້າຫັວແຮງໃນການ ປະກາສພຸຖນຄາສົນາ

ທີ່ອເມັນລົງ ມີຢູ່ຄົນໜີ້ ຂຶ້ວ ນາຍອເລັກຊ ເວີຍແມນ ອ່ານໜັນສື່ອພຸຖນປະວັດທີ່ໄມ່ໃຊ້ເລີ່ມນີ້ ອ່ານອີກເລີ່ມໜີ້ໜີ້ ພຸຖນຈົກຕ ແຕ່ງໂດຍ ອັດໂໂນ່ ທ່ານອັດໂໂນ່ນີ້ເປັນນັກປຣະຜູ້ຍຸດນາລັນທາ ໄດ້ ເຂົ້າເປັນພາກພາສັນສົກຖ ເປັນຄຳກາພຍ ຈັບປາກພາ ອັກຄູ່ ກີ່ໄພເຮົາເພື່ອພຣິ່ງນັກ ນາຍເວີຍແມນນາ ນັບຄືອພຣະພຸຖນຄາສົນາໂດຍໄມ່ຕັ້ງໃຈ ຄື້ວ ຕັ້ງໃຈຈະເຮືອນ ສັນສົກຖ ເພື່ອທຳປຣີ່ງຄູ່ ແລ້ວຈະໄດ້ເປັນອາຈາຍ ສອນຕ່ອໄປ ໄດ້ສຶກຂາຍ່າຍ່າທີ່ໜານພຣານຊີສໂກ ເມື່ອອ່ານ ໜັນສື່ອສັນສົກຖ ທີ່ເຮືອນຄົວພຸຖນຈົກຕ ແລ້ວຮູ້ສຶກ ເພຣະມາກກີ່ອ່ານເພີລິນໄປເກີດຄວາມຮັກພຣະພຸຖນເຈົ້າ ມີຜູ້ຄວາມວ່າທີ່ໃຈມີມານັບຄືອພຣະພຸຖນຄາສົນາ ກີ່ຕອບວ່າ ເມື່ອອ່ານໄປ່ອ່ານມາກີ້ຮູ້ສຶກຮັກພຣະອອກຄົມາກັ້ນໆ ຈົນ ຕັ້ງອ່ານໜັນສື່ອຮົມະ ຄົນອ່ານຮົມະເຂົ້າຍິ່ງ ຂອບໃຈໃນຫລັກຮຽມະຂອງພຣະອອກຄົມາກັ້ນໆ ທີ່ມີເຫດຸພ ເຂົ້າໄດ້ກັບວິທີຍາກແພນໄໝ່ ເປັນ ຄຳສອນທີ່ຂ່າວະວ່ານຕກຄວຣີສຶກຂາຄວຣສົນໃຈ ເລຍ ອ່ານຮົມະຕ່ອກລາຍເປັນໜັກພຸຖນໄປໂຄຍໄມ່ຮູ້ຕັ້ງ ນາຍເວີຍແມນນີ້ກວ່າ ພມມີຄວາມສຸຂໃນໜີ້ວິດ ເພຣະ ອັດໂໂນ່ຂອງພຣະພຸຖນເຈົ້າ ຬ່າວົມເຮົາກັນສ່ວນ ມາກໄມ່ເຄື່ອຍມືຄວາມສຸຂ ແຂ້າຜົນແຕ່ເຮືອງເງິນຕລອດ ເວລາ ນ່າສົງສາຮ ຕັ້ງໜ່ວຍເຂົາບ້າງ ແຕ່ເກົງວ່າເຂົ້າ ຈະໄມ່ຮູ້ເຮືອງ ອ່ານແລ້ວຈະໄມ່ເຂົ້າໃຈ ແຕ່ກີ່ພຍາຍາມ

មូលេគ្គបងការណា

เขียนให้เข้าอ่าน นายเวร์แมน เมื่อได้บริญญาเอกสารแล้วเคยมาที่นี่ เคยไปเชียงใหม่ไป ware ที่วัดหลวงพ่ออยู่ เอาหนังสือไปให้เล่มหนึ่ง คือหนังสือที่เขียนเพื่อรับบริญญาณนั่นเอง เรื่องที่เขียนมีข้อ้อังอิงมากนาย ขณะนี้ยังทำงานเผยแพร่พุทธศาสนาอยู่

พวกเราเป็นคนไทย เป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าโดยกำเนิด ถ้าไม่รู้เรื่องพระพุทธเจ้าชาบชี้ก็ขายหน้าขาวต่างประเทศ เราจึงควรรู้ไว้

หนังสือพุทธประวัติที่ควรอ่านมีหลายเล่ม ในเมืองไทยมีพุทธประวัติหลายแบบ พุทธประวัติแบบที่เรียกว่ามุ่งปฏิหาริย์มีอยู่เล่มหนึ่ง ชื่อ **ปฐมสมโพธิ** ใช้เรียนในชั้นสูง เช่นในคณะอักษรศาสตร์ เป็นต้น เพราะเป็นหนังสือที่ใช้ภาษาไทยเฉพาะเพราพริ้ง กรมพระปรมานุชิตชัยในรัตน์ผู้สร้างวัดชัยในรัตน์แห่งนนบุรี ท่านเขียนขึ้นในรูปภาษาไทย แต่ว่าศัพท์แสงมาก อ่านแล้วรู้ภาษาดี แต่ต้องอ่านด้วยความอดทนถึงจะรู้เรื่องดีเยี่ยม

ส่วนหนังสือพระพุทธประวัติที่เป็นตำนาน
ซึ่งควรจะอ่านเพื่อจะได้ความรู้ทางตำนานแท้ๆ
คือ พุทธประวัติ แต่งโดย กรมพระยาวชิรญาณ
วโรรส เป็นหนังสือเรียนในหลักสูตรนักธรรมและ
ธรรมศึกษาชั้นตรี (ชุดนี้มี ๓ เล่ม) ชุดนี้ควรอ่าน
 เพราะเป็นตำนานแท้ มีวิจารณ์วิจัยไปด้วยในตัว

หนังสือพุทธประวัติที่มุ่งเขียนไปในทาง
หลักปฏิบัติเป็นข้อธรรมมาก แต่ว่าประวัติน้อย
คือหนังสือ พุทธประวัติจากพระไอยูร์ ของท่าน
เจ้าคุณพุทธทาส เล่มนี้มุ่งธรรมอันเป็นข้อปฏิบัติ
จากพุทธประวัติ แทรกได้เรื่องราวทางพุทธประวัติ
โดยยกมาเป็นข้อๆ พระพุทธเจ้าท่านตรัสอะไรกับ
ใคร ที่ไหน เอามาเป็นเรื่องๆ เป็นข้อๆ ตรัสกับ
คนนั้นในคัมภีrnั้น หมายเหตุไว้หมด อ้างที่มา
เรียบร้อย เป็นหนังสือเล่มใหญ่ อ่านแล้วได้
ประโยชน์มาก แต่ต้องอ่านหลายเที่ยว อ่านนานๆ
อ่านปอยๆ ควรจะเป็นหนังสือประจำตัว วางไว้

บันเตี๊ะ ตื่นเข้าอ่านเสียสักช้า กลุ่มๆ ใจก็ไปเบิด
พุทธประวัติเสียหน่อย อาย่างนี้เป็นต้น

ถ้าเราจะอ่านพุทธประวัติภาษาต่างประเทศก็มีเหมือนกัน แต่ไม่ทราบว่าในเมืองไทยจะแพร่หลายหรือไม่ มีอยู่เล่มหนึ่งชื่อ พระพุทธเจ้าสอนอะไร (*What the Buddha Taught*) มีขายที่วัดมหาธาตุ เป็นหนังสือที่พระในลัจ加ท่านแต่งเล่มนี้ดีมาก เป็นภาษาอังกฤษง่ายๆ มีพุทธประวัติสอนธรรมะเป็นตัวเรื่อง เราอ่านเล่มนี้ก็จะได้ความรู้ทางภาษา และได้ความรู้ทางพุทธศาสนาด้วย

แล้วก็มีหนังสือที่อ่าดัมสมิธ แต่งเป็นภาษาอังกฤษชื่อ *The Life of Buddha* นั้นก็เป็นภาษาอังกฤษที่ควรอ่าน ซึ่งมาอ่านก็ได้ เพราะหนังสืออย่างนั้น เราจะได้ความรู้ทางภาษาด้วย ได้ความรู้ทางประวัติด้วย เป็นเรื่องที่ควรศึกษาจากหนังสือเหล่านั้น

การศึกษาพุทธประวัติทำให้เรารู้ประวัติ
พระพุทธเจ้ามากขึ้น ทำให้เห็นชีวิตของพระองค์
มากขึ้น ทำให้ได้เห็นด้วยอย่างที่เราจะได้พบปฏิบัติใน
ชีวิตประจำวันต่อไป ใน การสอนครัวต่อไป ก็จะ
เริ่มต้นสอนด้วยเรื่องพระพุทธเจ้าคือใคร แล้วก็
สอนเรื่องธรรมะอันเป็นหลักปฏิบัติ ต่อไปก็จะสอน
ถึงหลักในการดำเนินชีวิต ว่าเราควรยึดหลักธรรม
อะไร เป็นเรื่องๆ ไป

พวกเราต้องตั้งใจเรียน ตั้งใจฟัง อ่านหนังสือไว้ เพื่อจะได้บัญญา ไม่ใช่เพียงแต่ได้ความรู้ แต่ว่าเราได้ดวงประทีปนำทางชีวิต เพราะต่อไปข้างหน้า เราจะออกไปเป็นครู เป็นอาจารย์ ต้องมีประทีปนำทางชีวิต ถ้าไม่มีประทีปนำทางชีวิต จะลำบากจะเดือดร้อน โลกทุกวันนี้วุ่นวาย ถ้าเราไม่มีอะไรเป็นหลักคุ้มครองใจ เราจะวุ่นวายกันใหญ่ แต่ถ้าเรามีธรรมะเป็นหลักคุ้มครองใจ จะไม่ยุ่ง จึงเป็นเรื่องที่ควรศึกษา

三

พุทธประวัติ*

๒๙๖

นักศึกษาทั้งหลาย

ในครั้งก่อนได้พูดถึงเรื่องความเป็นมาของศาสนา เพื่อให้เราได้มองเห็นว่า มูลเหตุของการนับถือศาสนานั้น เป็นมาอย่างไร เพื่อจะได้รู้เบื้องหลังของสิ่งที่ว่า การนับถือศาสนาจะช่วยให้เราได้ศึกษาหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเข้าใจมากขึ้น ชัดเจนมากขึ้น เพราะว่า พระพุทธศาสนาของเรานั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากความกลัวในสิ่งที่เป็นธรรมชาติ แต่ว่าเกิดขึ้นจากความกลัวเรื่องความทุกข์ ได้แก่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย และก็คิดและความหวาดใจเพื่อจะให้พ้นไปจากการความทุกข์ ความเดือดร้อน เป็นหลักศาสนาที่มีธรรมะสูงขึ้นในทางปฏิบัติ เพื่อสร้างความพันทุกข์ ให้แก่ชีวิตอย่างแท้จริง พากเราที่ได้ฟังแล้วคงจะเข้าใจตามสมควร

สำหรับวันนี้จะได้พูดต่อไปถึงเรื่องเกี่ยวกับพระรัตนตรัย พระรัตนตรัยเป็นเรื่องสำคัญทางพุทธศาสนา รัตนะ แปลว่า แก้ว ตรัย แปลว่า สาม เราเรียกว่า รัตนตรัย แปลว่า แก้วสามดวง แต่ว่าแก้วสามดวงนี้เป็นสิ่งมีคุณค่าทางจิต ทางวิญญาณ ไม่ใช่เป็นรัตนะภายนอก เช่นเพชรนิลจินดา ซึ่งเรารู้ว่ามีระดับร่างกาย เพชرنิลจินดา นั้น สร้างความทุกข์ให้แก่เรา เพราะขออยู่มันจึงเอามาอยู่ แต่ว่ารัตนะ คือพระพุทธ พระธรรม พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เป็นสิ่งที่แบบสนิทอยู่ในจิตใจ ในวิญญาณ ของเรามา ไม่มีใครจะมาจมูก มาลักษณะเอาไปได้

จึงนับว่าเป็นรัตนะสูงสุด อันมีคุณค่าแก่ชีวิตของผู้มีอยู่ พระพุทธศาสนาเรاجัดพระพุทธเจ้าว่าเป็นรัตนะ จัดพระธรรมว่าเป็นรัตนะ จัดพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเป็นรัตนะ เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเมิกบานในทางจิตใจ คร้มรัตนะนี้ประจำใจย่อมมีแต่ความสุข ความสงบ ไม่เกิดความเดือดร้อนใดๆ เลย อันบุคคลที่จะเข้ามาயึดถือพระพุทธศาสนาต้องกล่าวว่าชาติถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็นส่วนหนึ่ง พระธรรมว่าเป็นส่วนหนึ่ง ถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเป็นส่วนหนึ่ง ที่เราแปลในรูปภาษาบาลีว่า

พุทธ สาร ဓ គ ឧ ဓ ម

ธรรม สาร ဓ គ ឧ ဓ ម

สุข สาร ဓ គ ឧ ဓ ម

แปลว่า ข้าพเจ้าถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง เป็นส่วนหนึ่ง ถึงพระธรรมว่าเป็นที่พึ่ง ถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ที่พึ่ง

คำว่า เป็นที่พึ่ง ในที่นี้ไม่ใช่ที่พึ่งทางกาย เมื่อเรานั่งพิงพนักเก้าอี้ แต่เป็นที่พึ่งของใจ เป็นหลักใจ ทำให้เราต้องมีที่พึ่งสำหรับจิตใจ เพราะว่าคนที่ไม่มีที่พึ่ง มีความทุกข์ มีความกระวนกระวายใจ แต่ถ้ามีอะไรๆ เป็นที่พึ่งใจ ก็จะสบาย เราจึงได้ถือเอาสิ่งทั้ง ๓ นี้ว่าเป็น ที่พึ่ง เราเรียกว่า รัตนะ ๓

ในศาสนาอื่น ภัยหลังจากพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นแล้ว ก็มีรัตนะใกล้ๆ กันขึ้น เช่น

* คำบรรยายวิชาพุทธศาสนา ของ พระราชนัทธมนูห (บัญญาณทกิกข) ครั้งที่ ๒ พุทธประวัติ ห้องประชุมวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร วันพุธที่สุดที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.

ພຸຖປະວັດ

ໃນຄາສາພຣາມັນຫຼືອີນດູ ເຂມີ ຕຣິມູຣີ ຄື້ອ ສິ່ງສຳຄັນ ຕ ອຢ່າງເລີຍແບບພຣພູທຄາສາ ຄື້ອ ພຣາມ ວິຊາ ຕີວະ ອັນເປັນຕຣິມູຣີ ຄື້ອ ສິ່ງສຳຮັບເຕືອນໃຈ ຕ ອຢ່າງ

ຝ່າຍຄຣິສຕືກາສາ ເຂມີ ຕ ແມ່ອນກັນ ໄດ້ ແກ່ ພຣະບິດາ ພຣະບຸຕຣ ພຣະວິໝາຍາບວິສຸທີ່ ແມ່ອນກັນຂອງພຣພູທຄາສາ

ພຣະວັດຕຣຍ ວັດນະທັ່ສາມຂອງພຣພູທຄາສານີ້ ເປັນສິ່ງທີ່ເຮົາຕອງຮູ້ຕ້ອງເຂົາໃຈຕາມສມຄວຣເພື່ອຈະໄດ້ນຳມາເປັນທີ່ພື້ນໄດ້ຄູກຕ້ອງ

ເຮັ່ມຕັນແຮກມາຕຶກໜາພຣພູທເຈົ້າກັນກ່ອນກາຮັກການສຶກສາເຮືອງພຣພູທເຈົ້ານັ້ນ ເຮັກການ ແລ້ວ ຄື້ອ ພຣພູທເຈົ້າໂດຍປະວັດແບບໜຶ່ງ ພຣພູທເຈົ້າໂດຍຮຽມະແບບໜຶ່ງ

ສຶກສາພຣພູທເຈົ້າໂດຍປະວັດນີ້ ຄື້ອ ສຶກສາເຮືອງປະວັດຂອງພຣອງຄ່ວ່າມີການສືບເຊື້ອສາຍມາຍຢ່າງໄຣ ລູກໃກ່ຄຣ ຮລານໃກ່ຄຣ ມີຄວາມເປັນຍ່ອງຢ່າງໄຣຈົນກະທັ່ສີ່ຈົບປຣິນພພານ ສ່ວນກາຮັກການພຣພູທເຈົ້າໂດຍຮຽມະນັ້ນ ຄື້ອເຮັກການຄຸນຮຽມອັນມີຢູ່ໃນນ້ຳພຣະທັ່ຍຂອງພຣອງຄ ແລ້ວເລາສິ່ງນັ້ນມາເປັນເຄື່ອງເຕືອນຈົດສະກິດໃຈ ໃຫ້ເກີດການຮໍາລຶກຄິ່ງຄຸນຄ່າຮຽມະອັນມີຢູ່ໃນພຣອງຄ່ອດເວລາ

ກາຮັກການພຣພູທເຈົ້າໂດຍປະວັດນັ້ນ ເຮັດວຽກທີ່ຫຼັງການ ເປັນເວັບໄວ້ ເຊັ່ນການສືບພູທປະວັດ ດັ່ງທີ່ເຄຍບອກແຕ່ວັນກ່ອນ ວ່າເປັນເຮືອງທີ່ຄວຣອ່ານຄວຣສຶກສາ ເຮັກທີ່ໄດ້ຮູ້ປະວັດຄວາມເປັນມາຂອງພຣອງຄ ສ່ວນພຣພູທເຈົ້າໂດຍຄຸນຮຽມນັ້ນ ເຮັກສຶກສາຈາກຮຽມ ອັນແສດງອອກຈາກນ້ຳພຣະທັ່ຍຂອງພຣອງຄ່ອນທີ່ຕ່າງໆ ເຮັກວ່າ ເປັນກາຮົງຈັກພຣພູທເຈົ້າທີ່ເປັນແນວແທ້ ພຣພູທເຈົ້າທີ່ເປັນປະວັດນັ້ນ ເປັນເຮືອງຊັ້ນເປັນເລືອກ ແຕ່ພຣພູທເຈົ້າທີ່ເປັນຄຸນຮຽມ ເປັນພຣພູທເຈົ້າຊັ້ນເນື້ອຫາ

ຈະເລີ່ມເຮືອງໃຫ້ພັ້ນສັກເຮືອງໜຶ່ງ ຄື້ອມີ່ຍ່າຍຫຸ່ມຄົນໜຶ່ງຊື້ອ ວັກກະລີ ເຂາໄດ້ເຫັນອອງຄພຣ

ພຸຖເຈົ້າກີມີຄວາມຂອບໃຈ ໄມ່ໃຫ້ຂອບໃຈໃນເຮືອງຂ່າຍເນື້ອ ຂອບໃຈວ່າມີພຣະຮູປໂຈມສາຍງາມນ່າງດູ ກີເລຍມາບວຊເປັນກີກັງໃນພຣພູທຄາສາ ຄຣັນບວຊແລ້ວໄມ່ໄດ້ຕຶກໜາຮຽມະ ໄມ່ໄດ້ປົງປົກຕົວໃຈ ດອຍແຕ່ປັ້ນເຝົດພຣະຮູປຂອງພຣພູທເຈົ້າ ເວລາພຣອງຄ່ອນຫາກີໄປນັ່ງດູ ອາຫາກີໄປນັ່ງດູ ພຣອງຄ່ອກຍູ່ທີ່ໄຫັນກີໄປນັ່ງດູ ໄກລ້າ ດູຍຢ່າງນັ້ນ ໄມ່ອື່ມ ໄມ່ເບື້ອ ພຣພູທເຈົ້າທຽບເຫັນວ່າການທີ່ມານັ້ນເຝົດຮູປກາຍອັນເປົ່ອຍິນເນື້ອຂອງຕົກຄົດເຫັນນີ້ຈະໄມ່ເປັນການ ຈຶ່ງຕຣສວ່າ ເຮັນນີ້ເປັນໄມ່ພູຮູ່ ດຳນີ້ພຣອງຄ່ອບໃຈ ເມື່ອຄຣທຳວະໄໄມ່ເໝາະໄໝຄວາກີຕຣສວ່າເປັນໄມ່ພູຮູ່ ແປລວ່າ ເບີນຄົນໄມ່ເຂົ້າເຮືອງ

ພຣອງຄ່ອຕຣສວ່າ ເຮັນນີ້ໄມ່ເຂົ້າເຮືອງເສີຍເລຍມາດູຮູປຮ່າງກາຍຂອງຕົກຄົດວັນນີ້ເປົ່ອຍິນນີ້ ຈະໄດ້ປະໂຍ້ນອະໄຮ ຈົກອກໄປເສີຍ ພຣວັກກະລີກີເສີຍໄຈ ໄປທີ່ຫັນພາ ນຶກໃນໃຈວ່າລົງເຮົາຍູ່ໄປກີໄມ່ໄດ້ດູພຣພູທເຈົ້າ ໄມ່ໄດ້ອູ້ໃນສຳນັກພຣພູທເຈົ້າ ກະຮໂດດຫັນພານີ້ເຫັນທັກຕາຍເສີຍດີກວ່າ ຈຶ່ງຄົດຈະທຳວັດຕົກຄົດວິນິບາຕກຮົມ ພຣພູທອງຄ່ອງຄ່ອງທຽບກີເສົດຈີເຂົ້າໃປໄກລ້ຕຣສວ່າ “ໂຍ ດົມມຸ ປສຸຕິ ໂສ ມ ນ ປສຸຕິ ນາມ” ແປລວ່າ ດູກ່ອນວັກກະລີ ຜູ້ໄດ້ເຫັນຮຽມ ຜູ້ນັ້ນຊື້ວ່າເຫັນເຮັດຕົກຄົດ ຜູ້ໄດ້ໄມ່ເຫັນຮຽມ ຜູ້ນັ້ນໄມ່ເຫັນເຮັດຕົກຄົດ ພຣວັກກະລີເປັນຄົນທີ່ມີກາຮັກການມາພອສມຄວຣ ເມື່ອພຣອງຄ່ອຕຣສອຍ່າງນັ້ນກີເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍ ແລ້ວຕັ້ງໃຈປົງປົກຕົວຮຽມຈົນເປັນພຣອຮ້າທັດເໝື່ອນກັນ

ເຮືອງນີ້ທີ່ໄດ້ເຫັນພຣະຮູປຂອງພຣພູທເຈົ້າ ກາຮັກການທີ່ໄປເຫັນກຸງກົດແລ້ວນັ່ງລົງກຽນ ກີຍັງໄມ່ເຫັນເນື້ອແທ້ຂອງພຣພູທເຈົ້າ ໄປອູ້ຮ່ວມກັນພຣອງຄ ກີຍັງໄມ່ເຫັນອອງຄພຣພູທເຈົ້າ ຄ້າໄມ່ເຫັນຮຽມ

ພວກເຮົາຄອງເຄຍອ່ານເຮືອງ ການນິຕວາສິງຫຼື ການນິຕິໄດ້ສັນທານະຮຽມກັບພຣອງຄ່ອດຕົນ ຄຸຍກັນຍ່າງເພີດເພລີນ ເວລາພຣອງຄ່ອຕຣສີເຫັ້ນ ເຂາ

ພຸກປະວັດ

ก็บอกว่า แม่! คำกล่าวนี้เข้าที่ ใครเป็นคนกล่าว
นะ พระองค์ก็ตระสواว่า ใจจะกล่าวก็เท่ากัน เมื่อ
ท่านเข้าใจความหมายละเอียด เป็นใช้ได้ คุยกันตลอด
คืนยังไม่รู้จักราชพุทธเจ้า เพราะว่าไม่รู้ธรรมะที่
แท้จริงนั้นเอง พอดีว่างก็บอกกว่าจะลาศ จะรับไป
เป้าพระพุทธเจ้า ก็เลยลาไป จึงไม่ได้เรื่องอะไร

เรื่องการนิตินี้ฝรั่งเอาไปเขียนเป็นนิยาย
ขึ้น โดยได้ค้ามาจากเรื่องภิกษุองค์หนึ่งที่ไปเฝ้า
พระพุทธเจ้าโดยไม่รู้จัก เมื่อพระภิกษุองค์นั้นลา
ไปแล้ว ก็ไปถูกรววิชิตเอาถึงแก่ความตาย แต่ก็
ได้บรรลุธรรมผลเป็นอรหันต์ นั่นก็เรียกว่า เห็น
ธรรมที่หลัง จึงรู้ว่าพระพุทธเจ้าคืออะไร

เพาะະລະນັ້ນໃນການສຶກຂານັ້ນໃນເບື້ອງຕົ້ນນີ້
ເຮົາເຮັຍນເກີຍວັກນປະວັດີຂອງພຣະອອງຄົ່ລິກນ້ອຍ
ເພຣະເຮື່ອງອຢ່າງນີ້ເຮົາຫາອ່ານເອງໄດ້ ແຕ່ພຣະອອງຄົ່
ທີ່ເປັນເນື້ອແທນັ້ນ ເປັນເວັ້ງສຳຄັງທີ່ເຮົາຈະຕ້ອງສຶກຂາ
ກັນມາກ

ตามพุทธประวัติ พระพุทธเจ้าเป็นอรส
ของพระเจ้าสุทโธทนา ครองเมืองกบิลพัสดุ์ ใน
ประเทศอินเดียตอนเหนือ เดียวันเมืองกบิลพัสดุ์
ก็อยู่ในอินเดีย แต่ว่าที่ประสูติอยู่ในประเทศเนปาล
ใกล้ชายแดนอินเดีย ถ้าสืบต่อเรื่องราวความเป็นมา
ของวงศ์ศากยะ เขากล่าวไว้ว่า พระเจ้าแผ่นดิน
พระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่าพระเจ้าโภගากรราช
มีพระอิรุส ๔ พระองค์ พระธิดา ๕ พระองค์ ต่อมมา
พระเมเหลี่ยงเป็นพระชนนีสิ้นพระชนม์ จึงมีพระ
เมเหลื่องค์ใหม่ พระเมเหล่ใหม่ก็มีอิรุสเหมือนกัน
และพระเมเหลื่องค์ใหม่นี้มีความโลก จึงทูลขอพระ
พระเจ้าโภගากรราช พระเจ้าโภගากรราชพลั้งพระ
โอษฐ์ประทานพรให้ แล้ววันหนึ่งพระนางก็ขอ
ราชสมบัติ พระองค์จึงนึกขึ้นได้ว่า ได้ทรงทำผิด
ไปเสียแล้วที่ไปประทานพรให้ แต่ว่าเป็นกษัตริย์
ตัวสแล้วไม่คืนคำ ก็เรียกอิรุส ๔ องค์ และธิดา ๕
องค์ ซึ่งเกิดจากพระเมเหลื่องค์ก่อน มาบอกว่า

พ่อเพล้อไปเสียแล้ว ได้ประทานพรให้แก่แม่เลี้ยง
ของเจ้า เจ้าก็เป็นคนเก่ง เลือดพ่อเหมือนกัน จง
เอาพญหเสนา ช้าง ม้า วัว ควายไปสร้างบ้านสร้าง
เมืองเอาใหม่ก็แล้วกัน

ทั้ง ๙ พระองค์ก็ขึ้นทรัพย์สมบัติที่จะนำไปได้ ออกเดินทางไปจนพบชัยภูมิเมหะแห่งหนึ่ง เป็นที่อยู่ของพระฤาษี ชื่อ กบิล พระฤาษีแนะนำว่า ตรงนี้เป็นที่ดี สร้างบ้านสร้างเมืองได้ ก็เลยตั้งเมืองที่นั่นชื่อว่า กบิลพัสดุ์ เพราะว่าอยู่ในดงไม้สัก จึงเรียกว่า แครัวสักกะ

พระอุรสวิทิตาทั้งแปด เว้นพระเชษฐภคินี
ก็ได้สมสู่เป็นสามีภรรยา กันสืบสกุลลงมา ส่วนพระ
เชษฐภคินีนั้นได้พับกับเจ้าชายพระองค์หนึ่ง ซึ่ง
เป็นขี่เรือนไปทั้งตัว ได้ไปอาศัยอยู่ในป่าไม้กำเบ่า
เสวยลูกกากรabe เป็นอาหารแทนข้าวเป็นเวลานาน
จนหายจากโรคเรื้อรัง เมื่อมาพบเจ้าหญิงเชษฐภคินี
ซึ่งเป็นธิดาพระเจ้าไอกากรราช ก็เลยได้แต่งงาน
กัน สืบวงศ์โกลิยะต่อมา ทั้งสองวงศ์นี้มีสัมพันธ์
กันในการแต่งงานตลอดมา คือ วงศ์โกลิยะ มีเมือง
เท wah เป็นนครหลวง ส่วนวงศ์ศากยะ มีเมือง
เมืองกบกบพัสด์ เป็นนครหลวง

พระเจ้าสีหบุรี มีพระโอรส ๕ พระองค์
คือ ๑. สุทัชทนนະ ๒. สุกโภทนนະ ๓. อมิตาทนนະ
๔. ไมตานนະ ๕. ชนิตาทนนະ

๛ ພຸກປະວັດ

ลงทະທັນນັ້ນ ເພຣະວ່າອາຊີພຫລັກຂອງພວກສາກຍະ ຄືອກການທຳນາ ດະນັ້ນຊື່ຂອງລູກຊາຍກີ່ເກີຍກັບຂ້າວ ສຸຖໂຮທະກີ່ຄື່ອ ພຣະເຈົ້າຂ້າວຂ້າວໃນໜັງສື່ພຸທບປະວັດລັກທີມຫາຍານ ແປລຕຽງໆ ວ່າ ພຣະເຈົ້າຂ້າວຂ້າວ ພຣະເຈົ້າສຸກໂທທະກີ່ຄື່ອ ພຣະເຈົ້າຂ້າວສຸກ ອຍ່າງນີ້ເປັນຕົ້ນ

ພຣະເຈົ້າສຸຖໂຮທະໄດ້ພຣະນາງມາຍາເປັນມເຫສີ ພຣະນາງມາຍານີ່ກີ່ຄື່ອ ຂິດາຂອງພຣະນາງຍໂສ ດຣາ ທີ່ເປັນນອງຂອງພຣະເຈົ້າສີ່ຫ້ານຸ ແລະໄປແຕ່ງງານກັບພຣະເຈົ້າອັ້ນຫະນັ້ນເອງ ພຣະນາງຍໂສຮາມີໂລຮສີ່ອ ສຸບປຸພຸທະກັນ ທັນທປາມີ ແລະມີຂົດ້າຂ່ອມາຍາ ກັນ ປ່ານບັດ ກົມາເກີຍວົດອອກກັນອື້ນ

ພຣະເຈົ້າສຸຖໂຮທະ ເມື່ອໄດ້ແຕ່ງງານກັບພຣະນາງມາຍາແລ້ວຫລາຍປີ ຍັງໄມ້ໂລຮສັບສຸກຸລ ເຮື່ອງນີ້ເປັນທຸກໝົ້ມກຳສຳຫັບຂ້າວອິນເດີຍ ຄື່ອ ເຂັກລັດຕົກນຽກ ຄໍາໄມ້ມີນຸຕ່າຍ ເພຣະເຂົາມີຄວາມເຊື່ອວ່າມີນຽກຢູ່ໝູນທີ່ນີ້ ຂໍ້ວ່າ ບຸດຕານຽກ ຄຣອບຄຣວາໄດ້ນິດາໄມ້ນຸຕ່າຍສັບສຸກຸລ ຕາຍແລ້ວກີ່ຕ້ອງໄປທົກນຽກຂຸ່ມນັ້ນ ເພຣະະນັ້ນເມື່ອໄມ້ນຸຕ່າຍກີ່ເປັນທຸກໝົ້ມ

ທີ່ວ່າຕານຽກຂຸ່ມນຸຕ່ຕະນັ້ນໄມ້ໃຫ້ອ່າໄຮຮອກຄວາມຈິງກົງພຣະມີຄວາມກັງວລໄຈວ່າ ເຮົາໄມ້ມີລູກຈະສັບສຸກຸລ ສຸກຸລກີ່ຈະສູງສິ້ນໄປ ຄວາມກັງວລນີ່ກີ່ຄື່ອນຽກ ຄວາມຮ້ອນໃຈກີ່ເປັນນຽກເຊັ່ນກັນ ດັ່ງນັ້ນ ພຣະເຈົ້າສຸຖໂຮທະກີ່ຮ້ອນພຣະທັຍທີ່ໄມ້ໂລຮສ ວັນທີ່ນີ້ ພຣະນາງມາຍາໄດ້ເຂົ້າໄປຄື່ອສີລົບພົບຜົງກວານາຕາມແບບຂອງອືນດູ ຄື່ອ ຂ້າວອິນເດີຍທ້າວໄປມັກຂອນປົງປົມບັດພຣະມຈຣຍີໃນບາງຄັ້ງບາງຄຣາ ມີກາຣຄື່ອສີລົບອືດອາຫາຣ ຕ ວັນ ລ ວັນເປັນຕົ້ນ ເມື່ອພຣະນາງໄປຄື່ອສີລົບແລ້ວ ຕ່ອມາກີ່ສຸບັນວ່າ ມີຫ້າງເພື່ອກລອຍລົງມາຈາກອາກາສເຂົ້າສູ່ພຣະກຣກ ພວກໂທກີ່ທຳນາຍວ່າຈະມີພຣະໂລຮສັບສຸກຸລ ພຣະນາງກີ່ພຣະທັຍ ພຣະເຈົ້າສຸຖໂຮທະກີ່ພຣະທັຍ ຄັ້ນພຣະກຣກຄຣບ ១០ ເດືອນພຣະນາງກີ່ເຕີຍມເສົດຈັກລັບກຽງເທວທະກ ກາຣທີ່ເປັນເຊັ່ນນີ້ ກີ່ເພຣະເປັນນຮຽມເນັ້ນຂອງພຣາມົງ

ສຕ່ຽມີຄຣກີ່ແລ້ວຈະຕ້ອງກລັບໄປຄລອດທີ່ບ້ານເດີມ ທັ້ນນີ້ ກີ່ເພຣະກາຄລອດນຸຕຣເປັນເຮື່ອງໃໝ່ໃນເວີຕສຕຣີ ຄໍາໄປຢູ່ກັບຄູາຕີຂອງຕົວກີ່ອຸ່ນໃຈ ສນຍາໃຈ ແລະມັກກລັບໄປຄລອດທີ່ບ້ານເດີມ ເພຣະທານບ້ານສາມີມີແຕ່ຜູ້ອື່ນທັນນັ້ນ ໄມມີຄູາຕີຂອງຕົວເລຍ ແມ່ຂ້າວອິນເດີຍໃນບັງຈຸນກີ່ຍັງປົງປົມບັດກັນອູ່ ດັ່ງນັ້ນພຣະນາງມາຍາຈຶ່ງໄປທຸລາພຣະເຈົ້າສຸຖໂຮທະ ເພື່ອເດີນທາງກລັບໄປກຽງເທວທະ

ແຕ່ພອເດີນທາງໄປຄົງສວນລຸມພິນອັນເປັນທີ່ກັບຕຣີຍທັ້ນສອງນຄຣອອກກຸຫະກົງກົກ ຄື່ອວ່າເປັນປ່າສງວນສໍາຫັບເປັນທີ່ເທິ່ງວາລັນ ໄມໄທ້ຄນໄປຮັງແກສຕວົວ ພຣະນາງກີ່ເສົດຈົງປະພາສົມນັກໝາມໄຟເພື່ອພັກຜ່ອນ ໃນຂະນະນັ້ນຮູ້ສຶກເຈັບພຣະກຣກພວກອຳມາຕົຍຈຶ່ງຈັດທີ່ຄວາຍຕາມມີຕາມໄດ້ທີ່ໄດ້ຕັ້ນສາລະໄໝ ພຣະນາງກີ່ປະສຸດພຣະໂລຮສເປັນຫຍາທີ່ໄດ້ຕັ້ນສາລະນັ້ນ ພຣະເຈົ້າສຸຖໂຮທະຮູ້ຂ່າວກີ່ສັ່ງໃຫ້ເຫຼຸ້ມເສົດຈົງພຣະເຫສີແລະພຣະໂລຮສລັບເມື່ອງ ຂ້າວບ້ານຂ້າວເມື່ອງຮູ້ເຂົ້າກີ່ໃຈວ່າຈະໄດ້ເຈົ້າຍາສັບຮາສມນັດຕິພາກັນຕົກແຕ່ງຮັງທີ່ປົກໂຄມໄພທ້າມເມື່ອງ

ຝ່າຍພຣະຖາໜີ່ສິດຕານສ ທີ່ເປັນສຫຍາຂອງພຣະເຈົ້າສຸຖໂຮທະ ເຄຍມາເຝົ້າຍື່ມເຍື່ນເສມອ ຮູ້ຂ່າວວ່າໄດ້ພຣະໂລຮສກີ່ໄຈມາເຍື່ນ ສາວໃຊ້ອຸ້ມພຣະກຸມາມາໄທພຣະຖາໜີ່ ພອພຣະຖາໜີ່ເຫັນກີ່ຫຼວເຮຣະ ແລ້ວກົກລັບຮ້ອງໄທ ພຣະເຈົ້າສຸຖໂຮທະທຽງສັງສົ່ງວ່າ ຫຼວເຮຣະເພຣະອະໄຣ ຮ້ອງໄທ້ເພຣະອະໄຣ ພຣະຖາໜີ່ຖຸລວ່າ ຫຼວເຮຣະຂອບໃຈ ເພຣະເດັກຄນນີ່ມີລັກຜະນິດ ແສດລັກຜະນິດວ່າຈະເປັນຄນສໍາຄັງ ຄ້າອູ່ຄຣອງເມື່ອກີ່ຈະໄດ້ເປັນພຣະເຈົ້າແຜ່ນດິນໃໝ່ ຄໍາອກນວ່າກີ່ຈະໄດ້ເປັນບຣມຄຣູຂອງໂລກທີ່ເດີວາ ທີ່ດີໃຈຄື່ອເຮື່ອງນີ້ ສ່ວນຮ້ອງໄທ ເພຣະນີກຄົງຕົວວ່າແກ່ແລ້ວຈະໄນ້ໄດ້ອູ່ມຸນບຸນຍົມພຣະກຸມາ

ຄັ້ນເມື່ອພຣະຖາໜີ່ກັບໄປຄົງທີ່ໂຍ່ງແລ້ວ ໄດ້ບອກກັບຫລານໜ້າຊື່ອ້າ ນາລກະ ໄກສອຍດູເຈົ້າຍາພຣອງຄົນໆໄວ້ ຕ່ອໄປ້ຂ້າງໜ້າເມື່ອເສົດຈົງອກບາວ່າແລ້ວ

ໃຫ້ໄປສັມຄລເປັນສີ່ຍໍ ຈະໄດ້ເປັນທີ່ພຶ້ງພາທາງຈິຕີໃຈ
ຕ່ອໄປ ແລ້ວຕ່ອມກາຍຫລັງ ນາລກະຜູ້ນື້ກໍມາບວ່າໃດ
ເປັນພະອຮທັນດີໃນສຳນັກພະຫຼຸດເຈົ້າດ້ວຍ

ເມື່ອເຈົ້າຫຍປະສຸດແລ້ວໄດ້ ៥ ວັນ ພຣເຈົ້າສຸທໂທນະກີເຊື້ອພຣາມັນ ១០៥ ດນມາສັນອາຫານ
ທຳນອງເດືອຍກັບຄົນໄທຢ ເຮົມປິທີໂກນິພິໄຟ ນິມິນຕີ
ພຣມາເພື່ອຂອງຄວາມສວັສດິມົງຄລ ສົມຍັນນີ້ມີພຸຖນ
ຄາສານາ ຈຶ່ງເຊື້ອພຣາມັນມາເລື່ອງ ເມື່ອເສົ່ງການເລື່ອງ
ແລ້ວກີ່ໃຫ້ພຣາມັນຜູ້ເຊື້ອວ່າຈານ ໃຫ້ທາຂ່ອງພຣະ
ກຸມາຮ ແລ້ວໃຫ້ທ່ານຍາເຫດການົງກາຍຫັນດ້ວຍ ໃນ
ບຣດາພຣາມັນທັງ ៥ ດນນັ້ນ ມີພຣາມັນທັງໆ
ອູ່ຄຸນໜຶ່ງຂໍ້ວ່າ ໂກຄທ້ວູ້ງວະ ພຣາມັນ ៥ ດນ
ຍກມູນ ២ ນີ້ ທາຍວ່າກຸມານີ້ກ້າວອຸ່ດ່ຽວມີຈະ
ໄດ້ເປັນພຣເຈົ້າຈັກພຣຣີ ດ້າວອກບວ່າຈະເປັນບຣມ
ຄຽງຂອງໂລກ ເວັນແຕ່ໂກຄທ້ວູ້ງວະຍັກນີ້ເດືອຍ ທາຍ
ວ່າ ກຸມາລັກຂະະຍ່ອຍ່າງນີ້ຈະຕ້ອງອກບວ່າແນ່ງໆ
ແລ້ວຈະໄດ້ເປັນບຣມຄຽງຂອງໂລກ ໂກຄທ້ວູ້ງວະຈຶ່ງໄປ
ບວ່າຈະອູ່ແລ້ວກາຍຫລັງໄດ້ເປັນສີ່ຍໍເໜືອນກັນ

ເມື່ອທ່ານຍາພຣອມກັນແລ້ວກີ່ຄວາມພຣະນາມ
ວ່າ ສີທັກະ ແປລວ່າ ມີຄວາມຕ້ອງການສຳເຮົາ ທໍາໄມ
ຈຶ່ງໃຫ້ຂໍ້ອຍ່າງນັ້ນ ກີ່ເພຣະວ່າ ພຣເຈົ້າສຸທໂທນະ
ກີໍ ພຣະນາມາຍົກີໍ ພຣະຈາວງຕົກລອດຄົງຮາງງຽງ
ກີໍ ຕ່າງຕ້ອງການໃຫ້ເຈົ້າຫຍສືບຮາສມັບຕີ ເມື່ອໄດ້ມາ
ຈຶ່ງໃຫ້ຂໍ້ວ່າ ສີທັກະ ແປລວ່າ ມີຄວາມຕ້ອງການສຳ
ເຮົາ ແລ້ວພຣາມັນເຫັນນັ້ນກີ່ໄປ

ສ່ວນພຣະນາມາພອປະສຸດແລ້ວ ៥ ວັນ
ກີ່ສວັບຄົມ ດ້າສົມຍັນກີໍຕ້ອງເຮົາວ່າເປັນໂຄແທກ
ຫ້ອນກາຍຫລັງຄລອດນັ້ນເອງ ແຕ່ຄົນໂມຣາດນອກວ່າ
ພຣະກວ່າຂອງພຣະນາມໄມ່ເໝາະທີ່ຈະຮັບກາກອື່ນ
ຈຶ່ງຕ້ອງສື່ນພຣະນາມໄປເກີດໃນສວັບຄົມ ຄວາມຈົງເຮືອງ
ໂຄແທກຫ້ອນກາຍຫລັງຄລອດນ່າຈະເປັນໄປໄດ້
ພຣະປະສຸດໃນປ່າ ເຄື່ອງມືເຄື່ອງໃຫ້ຕ່າງໆ ດັ
ໄມ່ພຣອມ ປະກອບກັບພຣະນາມມີພຣະນາມາຍຸ່ດ່ອນ
ຫ້ານົກຈື້ອກິນ ᩩ៥ ປີແລ້ວ

ເມື່ອພຣະນາມາສວັບຄົມແລ້ວ ພຣະນາມ
ປະບັດໂຄຕົມ ຜົ່ງເປັນນັ້ນອ່ານວ່າພຣະນາມາ
ແລ້ວເປັນພຣະນາມເສີ່ອພຣເຈົ້າສຸທໂທນະດ້ວຍ ໄດ້
ຮັບການເລື່ອງດູເຈົ້າຫຍຍ່ອງ່າງດີເໜືອນກັບພຣະໂອຣສ
ຂອງພຣະນາມເອງ ແມ່ກາຍຫລັງພຣະນາມປັບດີມີ
ພຣະໂອຣສ ຂຶ້ອນນັ້ນທະ ແລ້ວນິດາຊື່ອງບັນຫາ ກົມໄດ້
ຮັກຍິ່ງໄປກວ່າເຈົ້າຫຍສີທັກະ

ເຈົ້າຫຍໄດ້ຮັບການປະປົບປະຫຼາມມາເປັນ
ອ່າງດີ ຈະກະທຶນເຕີບໂຕກີ່ໃຫ້ສົກຫາເລ່າເຮືອນ ໂດຍ
ເຊື້ອຜູ້ຮັກເປັນພຣາມັນຜູ້ເຂົ້າຂໍ້ອື່ນ ວິສະວົມິຕີ ມາສອນ
ໃນວັນ ວິຊາທີ່ສອນກີ່ເປັນໄປຕາມທີ່ສອນກັນໃນສົມຍັນນີ້
ເຈົ້າຫຍຕັ້ງໃຈເລຸເຮືອນເປັນຍ່າງດີຈົນສຳເຮົາວິຊາທີ່
ອາຈາຍົງປະສົກທີ່ປະສາກໃຫ້ ໄດ້ແສດງຄວາມຮູ້ໃຫ້
ປຣາກງູແກ່ໜູ້ງູ້ຕີ ຄົງຈະເຮືອນວ່ານັ້ນເອງ ໄດ້
ແສດງຜົມມື້ອື່ນ ກາຍົງນູ້ ຂຶ້ມ້າ ພັນດາບ ເປັນດັນ
ທັນນີ້ເພຣະກັບຕັ້ງຕົ້ງເປັນນັກຮົງຕ້ອງເຮືອນເຮືອງການ
ຮັບເປັນນັກຮົມດາ

ເມື່ອອາຍຸໄດ້ ១៦ ປີ ພຣເຈົ້າສຸທໂທນະກີ
ນີ້ກ່າວ ຕ້ອງຜູກເຈົ້າຫຍໄວ່ໃນຮາຊສົມບັດ ເພຣະເຂົ້ອ
ຕາມຄຳທ່ານຍາວ່າ ຈະອກບວ່າ ເລຍຕ້ອງຫາເຄື່ອງ
ຜູກ ເຄື່ອງຜູກທີ່ສຳຄັນມື້ນັ້ນຄົງກີ່ໄມ້ມື້ອະໄໄຮຍິ່ໄປກວ່າ
ກາມຄຸນ ຈຶ່ງໃຫ້ເຈົ້າຫຍແຕ່ງຈາກກັບເຈົ້າຫຍົງພິມພາ
ຫີ່ອຍໂສ່ນຮາກີເຮົາກີ ຜົ່ງເປັນລູກພໍລູກນ້ອງກັບເຈົ້າຫຍ
ສີທັກະນັ້ນເອງ ເມື່ອແຕ່ງຈາກແລ້ວກີ່ໃຫ້ອູ່ໃນ
ປຣາກ ៣ ຕຸ້ງ ៣ ເລັ້ມ ເລັ້ມທີ່ອູ່ໃນຄຸດຫາວ່າ
ຫລັງທີ່ອູ່ໃນຄຸດຝັນ ເລັ້ມທີ່ອູ່ໃນຄຸດວັນ ໃນ
ປຣາກນັ້ນເຕີມໄປຕ້ວຍສິ່ງສະຍາການ ສາວໃຫ້ຮູ່ປ່າງດີ
ໜ້ານູ້ໃນການພ້ອນຮໍາດາມແບນອິນເດີຢ່າງ
ປຣາກມີສຸວນ ມີສະ ມີນິກ ມີປລາ ແລ້ວມື້ອະໄໄຮ່ທີ່
ນ່າງໆນົມຍົງ ສິ່ງແລ່ວ່ານີ້ຈັດຂຶ້ນກີ່ເພື່ອຜູກໃຫ້ເຈົ້າຫຍໄມ່
ໃຫ້ເປົ້ອໂລກແລ້ວອກໄປເປັນຖານີ້ອູ່ໃນປ່າ

ແຕ່ວ່າເຈົ້າຫຍກີ່ໄມ້ໄດ້ຫລັງເພີດເພີນອະໄ
ຕາມປົກທີ່ອົບໄປນັ້ນອູ່ໜູ້ເດືອຍໃນສຸວ່າຫລັງປຣາກ
ໄຕ້ດັນຫວ່າ ອູ້ສັຕິວ ອູ້ສິ່ງນັ້ນ ອູ້ສິ່ງນີ້ ແລ້ວກີ່ຫອບຄິດ

ພຸກປະວັດ

ຂອບຕຮອງ ເປັນຄນມີອາຮມົນຂອບຄົດຂອບຕຮອງໃນ
ເຮື່ອງບໍ່ຢູ່ຫາຕ່າງໆ ຕລອດເວລາ

ພຣະສິທັກະຄະອກບວຊເມື່ອອາຍຸ ۲۸ ປີ ແຕ່ງ
ການເນື້ອອາຍຸ ۱۶ ປີ ອຸ່ນກິນເປັນສາມີກວາຍາຈານ
ອາຍຸ ۲۸ ປີ ຈຶ່ງໄດ້ພຣະໂວຣສຊ້ອ ພຣະຫຼຸດ ເກີດໃນ
ວັນນັ້ນກີບອກບວຊວັນນັ້ນແມ່ນອັນກັນ

ຕອນທີ່ຈະອກບວຊນັ້ນ ໃນຄົມກົງເຊີຍນເລ່າ
ໄວ່ວ່າ ໄດ້ໄປເຫັນເຫວຸຫຼດໃນວັນເສດື້ຈອກປະພາສ່າມ
ເມືອງ ຄື້ອໄດ້ເຫັນຄັກແກ່ ດົນເຈັບ ດົນຕາຍ ແລະ ນັກ
ບວຊ ໄປເຫັນ ۴ ວັນ ۴ ຄັ້ງ ວັນແຮກເຫັນຄັກແກ່
ວັນທີ ۲ ເຫັນຄັກເຈັບ ວັນທີ ۳ ເຫັນຕາຍ ແລະ
ວັນທີ ۴ ເຫັນນັກບວຊ ເມື່ອໄດ້ເຫັນສິ່ງເລ່ານີ້ພຣະອອງຄ
ກີນໍາເອມານັ້ນຄົດນັ້ນຕຽນວ່າ ດົນເຮົາເກີດມາແລ້ວກີ
ແກ່ ເຈັບ ຕາຍ ທຸກຄນເປັນແມ່ນອັນກັນໜົດ ເຮົກ
ຈະເປັນເຫັນນັ້ນ ຄ້າເຮົາເກີດມາແລ້ວ ແກ່ ເຈັບ ຕາຍ
ຜ່ານໄປ ຂີວິກໄມ້ມີຄ່າວ່າໄວ ເຮົາຄວະຈະໄດ້ທໍາວ່າໄວ
ທີ່ຈະເປັນປະຍົບນີ້ແກ່ປະຫານມາກວ່ານັ້ນ ແລ້ວ
ກົດລຶ່ງບໍ່ຢູ່ຫາເຮື່ອງຄວາມທຸກ໌ ຄື້ອຄວາມເກີດ ຄວາມ
ແກ່ ຄວາມເຈັບ ຄວາມຕາຍ ຄົດວ່າເມື່ອມີເກີດ ມີແກ່ ມີ
ເຈັບ ມີຕາຍ ແລ້ວຄວາມທີ່ໄມ້ເກີດ ໄນແກ່ ໄນເຈັບ
ໄມ້ຕາຍ ກີຈະຕ້ອງມີ ແມ່ນມີຮອນມີເຍັນ ມີມີມີສ່ວັງ
ມີສັນມີຍາ ມີສູງມີຕໍ່ ສິ່ງທັງໝາຍເປັນຂອງຄຸ້ກັນ ເຮ
ຄວາມຄົດຄົນສິ່ງທີ່ຕຽບກັນຂ້າມກັບຄວາມເກີດ ຄວາມແກ່
ຄວາມເຈັບ ແລະ ຄວາມຕາຍ ແຕ່ວ່າຈະຄົດຍ່າງໃໝ່ ໄດ້
ໄປນັ້ນຄົດອູ່ຫຼັງປະສາທນ່ອຍໆ ແຕ່ກີໄສະດວກ
ເພຣະຕ້ອງມີຫຼຸຮະໂນນິ່ນໜ່ອຍ່ເສມອ ບໍ່ຢູ່ຫາຕ່າງໆ ມີມາກ
ກາຍອູ່ໃນຕໍ່ແໜ່ນ່າງມົງງຽງກຸມາ ຕ້ອງພບປະແກ
ເຫຼື່ອ ໄສະດວກ

ກາຍທີ່ໄດ້ເຫັນນັກບວຊກີເປັນເຄື່ອງເຕືອນໃຈ
ວ່າ ກາຍບວຊຈະຊ່ວຍໄໝມີເວລາວ່າເປັນຂອງຕົວ ຈະໄດ້
ຄົດຄົນວ່າໄດ້ມາກ ເພຣະຈະນັ້ນກາຍເຫັນເຫວຸຫຼດນີ້
ຈຶ່ງເປັນເຄື່ອງເຕືອນໃຈ ວັນທີ່ເສດື້ຈອກຈາກ
ປະສາທໄປພັກໃນສວນ ພອດີພຣະນາງພິມພາປະສູດ
ພຣະໂວຣສ ຄຳມາຕົກມີໄປການຫຼຸດເທິພຣະອອງຄົກງ
ທີ່ຈະເປັນເຫວຸຫຼດນີ້

ທຽບວ່າ ບັດນີ້ພຣະນາງພິມພາໄດ້ປະສູດພຣະໂວຣສ
ແລ້ວ ພຣະອອງຄົກງອຸທານ “ຮາຫຼຸດ ອຸປຸນໂນ” ແປລ
ວ່າ “ບ່ວງເກີດແລ້ວ” ຄຳມາຕົກມີນັ້ນໄດ້ຍືນກິນີ້ກວ່າ
ເຈົ້າຫຍືສິທັກະຄະຕັ້ງຫຼູກຫາຍວ່າ ຮາຫຼຸດ ເລຍກລັບ
ໄປຖຸລພຣະເຈົ້າສຸກໂທນະວ່າ ມົງງຽງກຸມາພອພຣະ
ທັກໃນກາຍທີ່ມີລຸກ ຕັ້ງໜີ້ໄດ້ແລ້ວວ່າ ຮາຫຼຸດ ຄວາມຈົງ
ໄມ້ໃຊ້ ທ່ານບ່ນອອກມາດ້ວຍຄວາມຮູ້ສຶກໃນໄຈວ່າບ່ວງ
ເກີດແລ້ວ ຮາຫຼຸດ ແປລວ່າ ບ່ວງ

ມຸນຫຼີຍໍເຮົານີ້ມີບ່ວງຍ່ອງ	ຕ ບ່ວງ ມົນຫຼີຍໍ
ວ່າ ບ່ວງພັນຄອ	ມີກວາຍາເຮົາກວ່າ ບ່ວງຜູກມີອີ
ມີທັກພົມ	ແລະ ມີກວາ
ເຮົາກວ່າ ບ່ວງຜູກເທົ່າ	ຕັ້ງໂຄລົງໂລກນິຕິວ່າ
ມົນຫຼີຍໍບ່ວງໜຶ່ງເກີຍວ່າ	ພັນຄອ
ທັກພົມຜູກນາທາຄລອ	ທັນວ່າໄວ
ກວາຍາເຍື່ອງບ່ວງບອ	ຮົງຮັດ ມືອນາ
ສາມບ່ວງໃຄຣພັນໄດ້	ຈຶ່ງພັນສັງສາຮາ

ຄ້າຕັດ ຕ ບ່ວງນີ້ໄດ້ກີພັນທຸກ໌ ແຕ່ຄ້າຍັງມີ
ຕ ບ່ວງນີ້ອູ່ກີຍັງຈະຕັ້ງວຸ່ນວາຍ ຖັ້ນຫຼູງໝາຍກີ
ເໝື່ອນກັນ ຄ້າເປັນຫຼູງກີແປລື່ຍັນເປັນ ສາມີ ຄື້ອ ປ່ວງ
ຜູກມີອີ ຄ້າເປັນໝາຍກີກວາຍາ ຄື້ອປ່ວງຜູກມີອີ ຜູຈົງ
ຫົວໝາຍກີໄໝເຮົາລອງຄົດຕູ ດົນມົນຫຼີຍໍລື່ນອະໄໄມ່ໄລ່
ເພຣະຄົດລຶ່ງລູກ ຄ້າກິນພລໄມ້ວ່ອຮ່ອຍ ຕ້ອງເອາໄປຝາກ
ລູກ ເທົກັນລູກອູ່ທົກ ຄອຍຮັດຄອໂຫ້ແຄບຕລອດເວລາ
ສ່ວນກວາຍາຈົງໄປ ກວັບກີຜູກເທົ່າໄວໄປໄຫນໄມ້ໄດ້
ເປັນຫ່ວງ ຮ່ວງບ້ານ ຮ່ວງນັ້ນຫ່ວງນີ້ ຜູກເທົ່າໄວ
ພຣະອອງຄົກງຄື້ອວ່າບ່ວງເກີດແລ້ວ ຄື້ອນຫຼີຍໍເກີດຂຶ້ນແລ້ວ

ພອພລນົມຄໍາກີເສດື້ຈອກຈາກສວນ ປະທັບ
ບນຮຽນມ້າ ນັ້ນມາດ້ວຍຄວາມຄົດຕລອດເວລາ ຕອນ
ທີ່ຈະຄົດອກບວຊນີ້ກີຄື້ອ ເມື່ອພັນປະສາທແໜ່ງຫົ່ງ
ເຈົ້າຫຼູງອອງຄົດນັ້ນໜີ້ ກີສາໂຄມີ ເຫັນເຈົ້າຫຼູກກີເລຍ
ຮ້ອງເພັນຫຼື່ງນີ້

“ເຈົ້າຫຍືສິທັກະຄະນີ້ເປັນລູກຂອງນິດາ
ມາຮາໄດ ບົດມາຮາຄານັ້ນກີສນາຍ ເປັນສາມີຂອງ
ຫຼູງໃດຫຼູງນັ້ນກີສນາຍ ມີຄວາມສນາຍດັບທຸກ໌ໄດ້”

คำบาลีว่า

និพុត្តា នូន សា មាតា
និพុទិ នូន សិ ភិតា
និพុត្តា នូន សា នារី
យសុសាយ អិទិស បុពិ

ได้ยินคำว่า “นิพุตะ” แปลว่า ดับ ก็พอ พระทัยมาก เพราะกำลังคิดถึงเรื่องดับอยู่ จึงถอด สร้อยประทานให้แก่เจ้าหญิงองค์นั้นเป็นรางวัล แล้วก็นั่งรถกลับไปในวัง

เมื่อไปถึงในวังก็ไม่พูดจากับใคร เข้าไปใน ห้องบรรทม เอนหลังพิงหมอน หลับตาคิด คิดมาก สาวใช้ที่มีหน้าที่ประโคมดนตรี ดีดสีตีเปកเริ่มจะ บรรเลงเพลง พระองค์ก็โบกราชทัตห้าม เพราะ ต้องการอยู่เฉยๆ แล้วก็นั่งหลับตา ความจริงไม่ ได้หลับ เพราะกำลังคิดอยู่ กำลังต่อสู้กันอยู่ภายในใจ ใจหนึ่งจะไป ใจหนึ่งจะอยู่ เห็นมือนเราระ บเป้ไหนๆ คืนนั้นนอนไม่หลับคิดถึงนั่นี่ตามเรื่อง พระองค์เสด็จไปแล้วจะไม่กลับเข้าดองคิดมาก คิด อยู่ตลอดเวลา พากสาวใช้เหล่านั้นนึกว่าเจ้านาย หลับแล้ว ก็เลยพากันนอนหลับ แต่ว่าหลับไม่เรียนร้อย บางคนนอนตะแคงอ้าปากน้ำลายไหล บาง คนนอนกรนกรอกๆ เป็นภาพที่ไม่น่าดูเลย ส่วน เจ้าชายสิทธัตถะนั่งหลับตาอยู่ พอลีมตาขึ้นก็เห็น ภาพที่น่าเกลียดเหล่านั้น จึงลงจากพระแท่น ค่อยๆ ย่องไปห้องพระนางพิมพา แต่ก่อนที่จะไป ถึงห้องพระนางพิมพาได้พบนายฉันนะนอนเฝ้า ประตูอยู่ ก็สะกิดบอกฉันนะเบาๆ ให้ไปเตรียมมา กันธูระไว้ให้พร้อม จะเสด็จไปธูระ นายฉันนะก็ ไปเตรียมมาไว้

พระองค์เสด็จเข้าไปในห้องพระนาง พิมพา ได้เห็นพระนางกอกลูกน้อยราหูลอยู่ นึก ในใจว่า ควรบอกสักหน่อยดี หรือว่าอุ้มลูกชายสักหน่อย แล้วจึงห้อยใบตី อกใจหนึ่งบอกว่าอย่านะ

ขึ้นปลูกกีไม่ได้ไปเด็ดขาด นางจะกอดแข็งกอดขา ไว้จะไปได้อย่างไร ก็เลยไม่ปลูก ไปยืนดูใกล้ๆ ด้วยความรัก พระองค์ไม่ใช่คนใจหิน ย้อมมืออ้าย อาวรรณเป็นธรรมชาติ ดูแล้วถอยออกมากแล้วกลับ เข้าไปใหม่ ทำท่าจะจับจะปลูกให้ลูกขึ้น แต่ใจหนึ่ง กว่าไม่ได้ๆ อย่าถูก ให้เขานอนให้สบาย แล้วก็เลย ถอยหลังมาที่ประตู รีบปิดประตูแล้วผ่อนผันออก ไปเลย มีฉันนั้นเดียวจะเข้าไปอีก

ต่อจากนั้นก็เสด็จขึ้นประทับหลังม้ากับ นายฉันนะ นั่งควบคู่กันไป ถ้าเราไปดูภาพเขียน จะเห็นว่า เข้าเขียนให้เจ้าชายขึ้นนั่งบนหลังม้า นาย ฉันนะเกาะหางม้าไป ซึ่งเป็นไปไม่ได้ จะให้เกาะหางไปได้อย่างไร คงจะนั่งไปบนหลังม้าด้วยกัน ควบอย่างเร็ว ครั้งแรกก็เดินช้าๆ เบาๆ กลัวคน จะตื่น ไปถึงประตูเมือง นายประตุกำลังนอนหลับ อยู่ นายฉันนะก็ถอดกalonประตูแล้วพาม้าออกได้ พอกองพันกำแพงเมืองก็ควบใหญ่ ไปจนถึงผัง น้ำอโนมานที่ ก็สว่าง จึงหยุดม้า ตามนายฉันนะ ว่า แม่น้ำอะไร บอกว่า อโนมานที่ ก็ตราชว่า การกระทำของพระองค์วันนี้ก็ไม่มีที่เบรียบ เมื่ອนกัน เมื่อกันข้อของแม่น้ำนี้ ซึ่งแปลว่า หาที่เบรียบมิได้

นายฉันนะยังไม่รู้ ว่าพระองค์จะทำอะไร วันนี้ ตราชว่า จะทรงผนวช นายฉันนะทูลทัดทาน ว่า ประชาชนยังคงรักภักดีอยู่ พระนางพิมพาก็เพิ่ง ประสูติพระโอรส พระเจ้าสุทโธทนา ก็แก่ชราแล้ว พระองค์จะถึงไปได้อย่างไร แต่เจ้าชายสิทธัตถะ ตัดสินพระทัยแน่แన่แล้ว จึงสั่งนายฉันนะให้นำ เครื่องประดับและม้ากลับวัง พระองค์จะออกผนวช จะเสด็จไปโดยลำพัง นายฉันนะจึงจำใจกลับไป

เมื่อประทับอยู่ตามลำพัง พระองค์ก็ตัด พระเม้าเพี้ด้วยพระชรค์ที่เตรียมไป แล้วก็แต่ง กายนุ่งผ้าแบบนักบวช ผ้านั้นก็คงจะเตรียมไปแล้ว เพราะจะไปอยู่ป่า แต่ในตานานว่าเทวดาเห่า

ພຸກປະວັດ

ມາສິ່ງໃໝ່ ດຽວຈັງຄອງຈະຕັບຕົ້ນໄປແລ້ວເຮັດວຽກ
ຄອນຢ່າງເຈົ້າຫຍາຈະທຳອະໄກກີ່ຕ້ອງຕັບຕົ້ນເຮັດວຽກ
ມີແຜນການ ເນື້ອທຽງຜ້າກສາຍະແບນນັກບວຊແລ້ວ
ກີ່ປະກັບອູ້ທີ່ທີ່ນັ້ນ ၃ ວັນ

ຂະແໜທີ່ປະກັບອູ້ທີ່ທີ່ນັ້ນ ຕື່ນເຫັນແຮກໄດ້
ໄປບິນທາຕາຫອາຫາດຕາມນັ້ນແລ້ວນັ້ນ ທີ່ຈຶ່ງເປັນ
ນັ້ນປ່າ ອາຫາດທີ່ໄດ້ມາກີ່ເປັນອາຫາດແບນຫວັນຫຼາ
ປ່າ ເນື້ອໄດ້ອາຫາດມາແລ້ວ ກີ່ຕ້ອງນັ້ນພິຈາລາສີ່
ນານກວ່າຈະກັບລົງໄປໄດ້ ເພຣະວ່າເຄຍເສຍອາຫາດ
ດີ ນ້ຳສະອາດ ທີ່ນອນສະບາຍ ອະໄຮຖ ດີທັ້ນນັ້ນ ແລ້ວກີ່
ເສີ່ສະລົງແລ້ວນັ້ນທັງໝົດ ມານອນບັນດິນບັນທາງ

ຂອໃຫເຮາຄີດດູເຄອະວ່າ ເປັນຄວາມເສີ່ສະ
ໝາດໃຫ້ ເປັນກາຮະທຳທີ່ໄຈແຂງໝາດໃຫ້
ເພຣະວ່າຄົນເຮັດວຽກຕີ່ນັ້ນ ຂອບສະບາຍ ຂອບສຸຂ ຕິດ
ຄວາມສຸຂ ຕິດຄວາມສະບາຍ ນີ້ເປັນຮຽມชาຕິຂອງມຸນຸ່ງຍົງ
ແຕ່ເຈົ້າຫຍາສີທັດຕະທຽບສະລົງແລ້ວນັ້ນໄປຍ່າງ
ໄໝເອລັ້ນອາວັນຍົງ ເໜີ່ນັ້ນກັບວ່າບັນນຳລາຍທີ່ໄປ
ແລ້ວກີ່ໄປນອນບັນດິນບັນທາງໃນປ່າ ມີເພີ່ງຜ້ານຸ່ງ
ກັບຜ້າທີ່ເກີດເກີດເກີດເກີດເກີດເກີດເກີດເກີດເກີດ
ຢາກຈົນກີ່ເອມາສະຍາດຕາມມືຕາມໄດ້ ປະກັບອູ້ທີ່ທີ່ນັ້ນ
၃ ວັນ ກີ່ເດີນທາງຕ່ອໄປ ຄື່ອລົງມາທາງໄດ້

ຄ້າເຮົາດູໃນແຜນທີ່ອື່ນເດີຍ ຈະເຫັນເມື່ອ¹
ກົບລັບສັດຕູ້ຢ່າງເຫັນຂອງອື່ນເດີຍ ໄກລົງເຫົາທີ່ມາລັຍ
ຄ້າເຮົາໄປຢືນອູ້ທີ່ລຸ່ມພິນວັນ ໃນປະເທດແນປາລເດືອຍ
ນີ້ແລ້ວມອງໄປທາງທີ່ເກີດເກີດເກີດເກີດເກີດເກີດເກີດ
ຍາວເຫີຍດ້ານໂພລນອູ້ດ້າວຍທີ່ມະ ມອງເຫັນແຕ່ໄກລ
ພຣະສີທັດຕະເດີນທາງລົງນາທາງໄດ້ໂດຍລຳດັບ ຈນ
ເຂົ້າເຂົ້າແຕວ້ນມຄຂອງພຣະເຈົ້າພິສາຮ ເວລາເຂົ້າ
ກີ່ເຂົ້າໄປບິນທາຕາຫອູ້ໃນເມື່ອງຮາຊຄຸທ໌ ປະເທດນ
ແຕກຕົ່ນກັນພຣະເຫັນນັກບວຊຜູ້ນີ້ເປັນຫຸ່ມນ້ອຍຮູປ
ງານ ແຕ່ງກາຍເຮັດວຽກ ທ່າທາງສົນ ນໍາດູຜິດກວ່າ
ຄົນອື່ນ ດັກກັນເດີນຕາມລ້ອມໜັ້ນລ້ອມໜັ້ນ ຕື່ນ
ເຕັ້ນກັນໄປທັ້ນເມື່ອງ ດໍາວັຈເຫັນແປລກກີ່ສະກຳດຣອຍ
ຕາມ ເນື້ອທ່ານໄດ້ຮັບອາຫາກກີ່ອອກຈາກເມື່ອງ ໄປນັ້ນ

ຜົນອາຫາດອູ້ທີ່ຮົມຫ້າຍ ດໍາວັຈເຫັນແລ້ວໄປກາບທຸລ
ພຣະເຈົ້າພິສາຮວ່າ ມັນກັບວ່າຮູປຮ່າງດີ ເຮັດວຽກ
ທ່າທາງໄມ້ເໜີ່ນັກບວຊອື່ນຖ້າ ໄມ່ທ່ານວ່າມາຈາກ
ໃຫ້ ພຣະເຈົ້າພິສາຮຈຶ່ງເສົ້າໃຈໄປໄຕ່ຄາມ

ທ່ານກີ່ຫຼຸລວ່າ ຂ້າພເຈົ້າເປັນເຈົ້າຫຍາແທ່ງ
ສາກຍົງສົກ ອອກບວຊຈາກສາກຍົງສົກ ເມື່ອງຂອງ
ຂ້າພເຈົ້າອູ້ທີ່ເຊີ້ງເຂົາທີ່ມາລັຍ ບົດາມາຮັດ ປະເທດນ
ຂອງຂ້າພເຈົ້າເປັນຜູ້ສົມບູຮົນດ້ວຍຄວາມເພີ່ມເຮື່ອງຫາ
ທຮພົມ ເປັນເມື່ອງອອກຂອງແຄວ້ນໂກຄລ ທ່ານຫຼຸດມາ
ຕຽງວ່າ ເປັນເມື່ອງອອກ ມາຍຄວາມວ່າອູ້ໃນອາຮັກຫາ
ຂອງແຄວ້ນໂກຄລ ທີ່ຈຶ່ງເປັນແຄວ້ນໃໝ່ ແຄວ້ນສັກກະ
ນີ້ໄໝໃໝ່ໂດຍໃຈໄໝ ໄມ້ເໜີ່ນັກວັນນົມຄ ຮ້ອງແຄວ້ນ
ໂກຄລ ທີ່ອອກບວຊຈາກສາກຍົງສົກນີ້ເພື່ອແສງຫາ
ສັຈນຮຽມ ພຣະເຈົ້າພິສາຮຕັ້ງສົ່ວ່າ ຍັງໜຸ່ມອູ້ຍັງ
ໄມ້ຄວາມວ່າ ມີອ່າງນີ້ໄມ້ເໜີ່ມາສໍາຫັນຈັນນາຕາ
ຂອງອາຫາດ ເໜີ່ມາສໍາຫັນຈັບນັງເຫັນຄອງເມື່ອງ
ມາກວ່າ ອ່ານວ່າເລີຍ ຄ້າຄັນອກຄັນໃຈອູ້ທີ່ໃນນ
ໄມ້ໄດ້ກົມາອູ້ກັບເຮົາ ເຮົາຈະແປ່ງສົມບັດໃຫ້ຄອບ
ຄອງ

ພຣະອົງຄົກີ່ຫຼຸດຕອບວ່າ ສິ່ງທີ່ຈະປະການໄຫ
ນັ້ນ ຂ້າພເຈົ້າມີພຣັມທຸກອູ້ຍ່າງແລ້ວ ໄດ້ທີ່ສິ່ງນັ້ນມາ
ເນື້ອດີທີ່ຫຼຸດອອກໄປຈາກປາກງູ່ເຫົາແລ້ວ ມັນຈະວິ່ງ
ເຂົ້າໄປທຳໄໝ ນກຫຼຸດອອກຈາກແຮວແລ້ວ ມັນຈະ
ບິນກລັບໄປຫາແຮວທຳໄໝ ຂ້າພເຈົ້າກີ່ເໜີ່ນັກນ
ພັນມາຈາກທີ່ຄຸມຂັ້ງວັງລ້ອມແລ້ວ ຈະກລັບເຂົ້າໄປສູ່ທີ່
ຄຸມຂັ້ງອົກທຳໄໝ ຂ້າພເຈົ້າແສງຫາອີສຣກພາຫາງໃຈ
ຕ້ອງກາຮະແສງຫາສິ່ງທີ່ຈະຂ່າຍໄຫ້ພັນຈາກຄວາມ
ທຸກໆທີ່ດ້ວຍຕາມເອງ ແລ້ວຈະຂ່າຍຄົນອື່ນໃຫ້ພັນຈາກ
ຄວາມທຸກໆທີ່ຕ່ອໄປ ຂອພຣະອົງຄົກຍ່າໄດ້ຂອນສິ່ງທີ່ໄມ້
ມີຈະໄຫ້ອົກເລຍ

ພຣະເຈົ້າພິສາຮທຽນວ່າມີພຣະທ້າຍ
ຫັກແນ່ນແນ່ນອັນແລ້ວ ກີ່ຕັ້ງສົ່ວ່າ ດີແລ້ວ ຂອໃຫ້
ສໍາເຮົງໃນສິ່ງທີ່ປະການ ເນື້ອສໍາເຮົງແລ້ວອ່າລື່ມ
ມາໂປຣ໌ໜ່ອມລັນດ້ວຍ ແລ້ວຕ່າງກີ່ຈາກກັນໄປ

ພຸກປະວັດ

การที่พระองค์ได้เดินทางสู่เมืองราชคฤห์ อันเป็นเมืองใหญ่นั้น ก็ เพราะเหตุว่าแคว้นมคอ เป็นแคว้นที่อุดมด้วยการศึกษา มีครู มืออาจารย์ มาก เมื่อพระองค์เสด็จออกพานาชใหม่ๆ เป็นธรรมชาติที่ยังใหม่ต่อการศึกษาวิชาการด้านนี้ จะต้องแสวงหาครูอาจารย์ เมื่อครูอาจารย์มีอยู่มาก ในแคว้นมคอ จึงได้เดินทางบุกลงมาทางใต้ มาสู่ แคว้นมคอ กเพื่อศึกษานั่นเอง พระองค์เที่ยวศึกษา ต่อบรรดาอาจารย์ต่างๆ ในแคว้นนั้น คือเมื่อทราบ ว่าผู้ใดสามารถเข้าไปขอศึกษาอยู่ด้วย

ในขณะนั้นมีสำนักที่มีชื่อเสียงอยู่ ๒ แห่ง แห่งหนึ่งคือ สำนัก อภารดาบส ภารามโคตร มี ความรู้สูงในทางจิต ทางมานะ ทางภวนา เมื่อ พระองค์เรียนจบความรู้ของอาจารย์ จนอาจารย์ ยกย่องว่าເຊອເກັ່ງກວ່າໄຄຮູ ขอให้อยู่ช่วยสอน ศິษຍ์ต่อไป พระองค์ยังหาພອพระທัยแต่เพียงเท่า นั้นไม่ เพราຍังไม่ถึงสิ่งที่ต้องการ จึงลาไปสู่อีก สำนักหนึ่ง คือ สำนัก อุทกดาบส รามบุตร ซึ่งมี ความรู้สูงกว่าอภารดาบส ได้ไปศึกษาต่ออีกจน จบความรู้ของอาจารย์ คือเรียนเรื่องภานนั่นเอง เรียกว่าเรียนเรื่องภานจนจบ ทรงเห็นว่ายังไม่ใช่ ทางพันทุกข์อันแท้จริง เพราขณะเข้าภานอยู่นั้น ไม่มีทุกข์จริง แต่เมื่อออกจากภานแล้วจิตใจก็ เหมือนคนธรรมชาติ ยังไม่พันทุกข์ จึงต้องไป ศึกษาต่อ ได้เดินทางออกจากเมืองราชคฤห์ลงไป ทางใต้จนมาถึงเมืองคยา ได้พบຖາชี ๕ ท่านที่เรียก ว่า ບັນຈຸກີຍ คือ ໂກນທັນຍູຂະ ວັປະ ກັກທີຍະ ມຫານະ ອັສສີ ໂກນທັນຍູຂະซึ่งเป็นหัวหน้า กີ คือพระมหา解脱ที่เคยทำนายไว้ว่าเมื่อยังทรงพระเยาว์ นั่นเอง ขณะที่พบคงจะมีอายุมากแล้ว

พระองค์และບັນຈຸກີຍได้ร่วมกันบำเพ็ญ ความเพียรอย่างแรงที่เรียกว่า ຖຸກປະວັດ แปลว่า การกระทำที่ทำได้ยาก คือธรรมดานในรูปแบบๆ ปรากฏอยู่ในหนังสือ ພຸກປະວັດจากพระເອສົງ

เช่น การอดข้าวอดน้ำ นั่งบน ยืนบน หน้าหనາວ ກີປັບແຜ່ອຢູ່ໃນນ້ຳ หน້າຮັນກ່ອໄພຮູບຕົວ อย่างนີ້ เป็นต้น ทรงทราบจนพระกาຍชູນພອມ ทรงเห็น ว່າ ຄ້າຂຶ້ນທຳຕ່ອໄປກີຄິນໄມ່ສໍາເລົດຈຶ່ງທຽບເລີກ ປັນຈຸກີຍທັນຫ້າກີຄິດວ່າພຣະອງຄົງຄົງຈະເລີກໃຫ້ຄວາມ ເພີ່ຍເສີ່ແລ້ວ ຄວຈະທັນໄປຫາໂລກຍືສຸຂ່ອໄປ ຈຶ່ງທີ່ໄປເມືອງພາຣານສີ ທີ່ໃຫ້ພຣະອງຄົງຢູ່ຜູ້ເດີວາ

สถานที่ที่พระองค์ໄປทำความເພີ່ຍແບບ ຖຸກປະວັດ คือ ຄ້າຕຸງຄສີ ອຸ່ປ່າທ່າງຈາກບຣິເວັດຕັນ ໂພຣີ ເມືອງຄຍາ ປະມານສັກ ៥-៦ ໄມລ໌ ຄ້າຈະໄປຄ້າ ຕຸງຄສີຕັ້ງຂ້າມແມ່ນ້ຳເນັຮັງຈາກ ແລ້ວເດີນທາງຕ່ອ ໄປໃນປ່າ ທີ່ໃນພຸກປະວັດຕັນເປັນປ່າຮ່ວມຮົ່ນ ສນຍ ແຕ່ປ່າຈຸບັນເປັນຫຼຸ່ງໂລ່ງ ຖຸກປະວັດພອດເດີນໄດ້ ໄມຮ້ອນ ຄ້າອຸກແຕ່ເຂົາເດີນສັກ ២ ຂ້າໂມງກີປຶກື້ງ

ຄ້າຕຸງຄສີນີ້ເປັນຫັນພາກັນແດດກັນຝັນໄດ້ ໃນຄ້າເຂົາໄປນັ່ງໄດ້ສນຍ ເມື່ອບັນຈຸກີຍອອກໄປແລ້ວ ຈຶ່ງເປັນໂຄກສ່າເຫຼັກ ເພຣະພຣະອງຄົງຕ້ອງການ ບຳເພີ່ຍຄວາມເພີ່ຍໃນຮູບໃໝ່ ຕ້ອງກາຍອູ່ເງື່ອບໍ່ ຕາມລຳພັງ ໄດ້ເສດີຈາກຄ້າຕຸງຄສີເດີນເລີຍບໍ່ແມ່ນ້ຳ ເນັຮັງຈາກ ຂ້າມຫາກທັນເອົ້າ ເດີນກວນແມ່ນ້ຳຂ້າມຜົ່ງ ໄປ ເຫັນບຣິເວັດຕັນໂພຣີຮ່ວມຮົ່ນສນຍ ມີຫຼຸ່ງຫຼັກເຊີຍວ ສດ ບຣິເວັດປ່າກີໄມ່ທ່າງໄກລໝູ້ນ້ານ ພອຈະ ບິນທາຕ ໄດ້ໄມ່ໄກລ່າດີນັກ ນີກໃນພຣະທີ່ວ່າ ທີ່ ນີ້ເໝາະສໍາຫັກບຳເພີ່ຍຄວາມເພີ່ຍຮາສັຈຮຣມ ຈຶ່ງເສດີໄປບຳເພີ່ຍຄວາມເພີ່ຍທີ່ນັ້ນ ການນັ່ງກຳທຳຄວາມ ເພີ່ຍກີມີຫລາຍແບບເໝືອນກັນ

ໃນທີສຸດລົງວັນວິສາຂະ ເພີ່ຍເດືອນ ៦ ເມື່ອ ຕື່ນບຣາມຕອນເຂົາແລ້ວ ພຣະອົງຄົງເສດີຈາປຸ່ມ່ແມ່ນ້ຳ ອາບນ້ຳຂໍາຮະພຣະວຣາຍແລ້ວປະກັບຍູ້ໄຕຕັນໄທຣ ຂະນັ້ນນາງສຸຫາດູເປັນຄົບດືມັ້ງຄົ່ງທີ່ນັ້ນ ໄດ້ເຄຍ ບນບານກັບຕັນໄທຣນັ້ນໄວ້ຕັ້ງແຕ່ຍັງສາວ່າ ຄ້າໄສມີ ທີ່ດີແລະມີນຸ່ຕຄົນຫ້ວັນເປັນຫຍາແລ້ວ ຈະກຳນັ້ນມາ ສັງເວຍເຫວາດ ເມື່ອສົມປຣາຄາແລ້ວ ໃນເຂົາວັນນັ້ນ ນາງກີທຳອາຫານທີ່ເຮັດວຽກ ຊ້າວມຫຼຸ່ມປາຍາສ ຄື້ອ້າວ

ພຸກປະວັດ

ທີ່ກວນກັບໜ້ານມສດ ກວນຈານເຫລວເຂົາກັນດີ ພລວ
ພ່ອລອງຈົນດູແລ້ວອ່ອຍດີ ເມື່ອເສົ່ງແລ້ວກີ່ຈັດໄສສັດ
ທອງ ນອກສາວໃຊ້ໄຫ້ໄປກວາດໂຄນຕັ້ນໄກຮໃຫ້ເຮັບຮ້ອຍ
ຈະນຳຂໍ້າວມຫຼຸມປາຍາສໄປກວາຍເຫວດ ສາໃຊ້ເດີນມາ
ເຫັນພຣະອົງຄປະທັບອູ່ໄດ້ຕັ້ນໄກຮ ກີ່ຄົດວ່າເຫວດ
ມາຮອຍຸ່ແລ້ວ ຈຶ່ງຮັບໄປນອກນາງສຸດາດວ່າ ເຫວດ
ຄົງຈະຍິນດີຮັບນັດຖາພລື ເພຣະມານັ້ນຮອຍຸ່ແລ້ວ ນາງ
ສຸດາດັກດີໃຈຄືກັບພູດວ່າ ຄ້າເປັນຄວາມຈົງກີ່ຈະ
ປລ່ອຍສາວໃຊ້ໄຫ້ເປັນໄກ ຄື່ອໄມ່ຕ້ອງເປັນທາສຕ່ອໄປ
ແລ້ວນາງກົງກົດທອງໄສ່ຂໍ້າວມຫຼຸມປາຍາສ ທຸນຂັ້ນບັນ
ຕົ້ຮະໜາວອິນເຕີຍເຫັນສິ່ງຂອງນັກຕົ້ຮະໜ້ນນັ້ນ ທຸນ
ໜັກນໍ້າ ທຸນກະສອບ ທຸນຂຶ້ວວ່າ ຜ້າປັກໜ້າໄດ້ ເຮັກ
ຮັບອາຍຸຮຽມທຸນຫົວມາເໝື່ອນກັນ

ເມື່ອໄປຄົງກີ່ເຫັນວ່າ ເຫວດທ່າທາງເຮັບຮ້ອຍ
ຈຶ່ງກັມໜ້າຄືອຄາດເຂົ້າໄປປະເຄນ ພຣະອົງຄກີ່ຮັບ
ປະເຄນທັ້ງຄາດ ແລ້ວເໝື່ອນດູນາງ ນາງກົງຫຼວງວ່າກວາຍ
ທັ້ງຄາດ ແລ້ວກີ່ລາກລັບໄປ ທຽກຄືອຄາດຂໍ້າວມຫຼຸມປາຍາສ
ເສົ່ງໄປສູ່ທ່ານໍ້າເນັ້ນຫຼູ້ຈາກ ຈັນຂໍ້າວມຫຼຸມປາຍາສ່າມດ
ທັ້ງຄາດ ເພຣະເປັນຄາດເລັກງ່າງ ໄນໃຊ້ຄາດໄຫຼູ້ໂຕວ່າໄຣ
ແລ້ວເປັນອາຫາດເຫລົ່າ ພອຈັນແລ້ວກີ່ລອຍຄາດລົງໄປ
ໃນແມ່ນໍາ ຄ້າຄ່າປຸ້ມສົມໂພຣີຈະພບວ່າ ຄາດນັ້ນຈົມ
ລົງໄປໃນແມ່ນໍ້າ ຈົມລົງໄປໄດ້ດິນໄປຄົງເມື່ອພູ້ານາຄ
ພູ້ານາຄຫລັບອູ່ນ່າງ ໄດ້ຍືນເສີ່ງຄາດກີ່ຕົ້ນຂຶ້ນ ບອກ
ວ່າ ວັນນີ້ຕົວສູ້ອົກອົງຄໍທີ່ນີ້ແລ້ວ ເມື່ອວັນນີ້ກີ່ຕົວສູ້
ອົງຄໍທີ່ນີ້ ພູ້ານາຄອົນຫລັບເປັນລ້ານງ່າງ ປີ ເຮັກ
ວ່າ ເລັກນັ້ນເປັນປາກີ້ຫາຍີໄວ້ຫົວໜ່ອຍ ເພື່ອໃຫ້ສຸກ

ພຣະອົງຄປະທັບອູ່ ດັ ທີ່ນັ້ນຈົນປ່າຍ ຈຶ່ງ
ເສົ່ງຈາກຮົມຜົ່ງແມ່ນໍ້າ ຮະຢາທາງຈາກຜົ່ງແນ້າໄປຄົງຕັ້ນ
ໂພຣີກີ່ໄມ້ໄກລ ຮາວ້ອຍເມຕຣເໜຍເທົ່ານັ້ນ ເສົ່ງໄປດ້ວຍ
ອາກາຮສົນ ຂົມແນ້ນນີ້ພຣານປ່າຊີ່ອ ໂສຕຄີຍະ ຕັດ
ຫຼູ້ມາຈະມູນຫຼັງຄາ ພອເຫັນພຣະອົງຄຜ່ານມາກີ່
ຄວາຍຫຼູ້ທີ່ຈາວອິນເຕີຍເຮັກວ່າ ກຸະສະ ຄໍວ່າ ກຸະສະ
ນີ້ ໄນໃຊ້ຫຼູ້ມາຈະມູນຫຼັງບ້ານເຮົາ ແຕ່ເປັນຕະໄກຮ່ອມ
ເຮົາມແປລວ່າຫຼູ້ມາຈະມູນຫຼັງບ້ານເຮົາ ຄວາມຈົງເປັນ

ຕະໄກຮ່ອມ ຕັ້ນເໝື່ອນຫຼູ້ມາ ໃບກົດລ້າຍແບນ
ເດືອກກັນ ແຕ່ມີກົດລື້ນຫຼອມ ພວກຖານໃໝ່ກົບວ່າຂອບເຂາ
ໃນກຸະສາມບູນນັ້ນ ນາງພຣານໄດ້ຄວາຍຫຼູ້ ສ ກຳມື່ອ
ພຣະອົງຄກີ່ຮັບນໍາໄປສູ່ຕັ້ນໂພຣີ ເມື່ອໄປຄົງກົດປຸລົງ
ໄດ້ພັນໂພຣີ ຍືນນີ້ອໍານີ້ຫຼູ້ນີ້ໃຈວ່າ ແມ່ເລືອດເນື້ອ
ຈະເຫຼືດແທ້ໄປເໝື່ອແຕ່ທັນທຸກກົດກົມາ ສິ່ງ
ໄດ້ທີ່ຈະສໍາເຮົາໄດ້ດ້ວຍຄວາມເພີ່ມຄວາມນາກນັ້ນຂອງ
ຕົນແລ້ວ ຄ້າເຮົາໄມ່ຄົງຈຸດນັ້ນຈະໄມ່ລຸກຂັ້ນຈາກທີ່ນັ້ນ
ນີ້ເປັນອັນຂາດ ນີ້ເຮັກວ່າ ອົມຫຼູ້ນຍອມຕາຍ ໃຫ້
ກະຕຸກເປົ່ອຍອູ່ໄດ້ຕັ້ນໂພຣີ ຄ້າໄມ່ສໍາເຮົາຈະໄມ່ລຸກຂັ້ນ

ຂັ້ນນີ້ສຳຄັນນັກ ເຮັນນຳໄປໃຫ້ໄດ້ ໃຫ້ໃນເວລາ
ຈະທຳມະໄວໄຫ້ທຳໄດ້ ໃຫ້ອົມຫຼູ້ນໃຈເວລາຈະທຳມະໄວ
ຄໍາອົມຫຼູ້ນ ມາຍຄວາມວ່າ ທຳມືດໃຈໄໝມັນໃນເຮືອ
ທີ່ເຮົາຈະທຳ ທຳມະໄວຕົ້ນທຳໃຈໄໝມັນ ການທຳມະໄວໃຫ້
ມັນກີ່ເຮັກວ່າ ໃຫ້ກຳລັງກາຍໃນໃຫ້ເກີດຂັ້ນໃນໃຈຂອງເຮາ
ເສີຍກ່ອນ ດັນເຮົາຈະທຳມະໄວໄຕ້ອ້າງມີກຳລັງໃຈຫຼູ້ກຳລັງ
ກາຍໃນແລ້ວ ການກະທຳກີ່ກ້າວໜ້າ ເພຣະະນັ້ນ
ເວລາຈະທຳມະໄວໄຫ້ອົມຫຼູ້ນໃຈເສີຍກ່ອນ ສົມມຸດວ່າ
ຈະອ່ານຫັນສື່ອເລີມນີ້ ພວຈະອ່ານກີ່ກົດຂັ້ນວາງ ວັນ
ນີ້ຈະອ່ານສັກທ ຄ້າໄມ່ຈົບທນີ້ຈະໄມ່ລຸກຂັ້ນຈາກທີ່ນັ້ນ
ຕຽນນີ້ເປັນອັນຂາດ ເວລາເປີດອ່ານແມ່ໄຄຈະມາເຄະ
ປະຕູເຮັກ ໄຄຈະມາຈວນຈະມາທຳມະໄວໄກຕາມໄຈ ຍັງ
ໄມ່ຈົບທກີ່ໄມ່ລຸກຂັ້ນ ຕ້ອງຊື່ສັດຍື່ຕ່ອງຄໍາອົມຫຼູ້ນ
ອົມຫຼູ້ນອໍານີ້ຢ່າງນີ້ແລ້ວກີ່ໃຫ້ໄດ້ ຈະທຳມະໄວໄກຕົວອົມຫຼູ້ນ
ອໍານີ້ນັ້ນ ເຊັ່ນອົມຫຼູ້ນວ່າ ຕັ້ງແຕ່ວັນນີ້ຂ້າພເຈົ້າຈະ
ເລີກສູນບຸ້ຫຼືເດີດຂາດ ຈະຍອມຕາຍແມ່ຍ້າກສູນສັກເທິ່ງ
ໄຣ ກີ່ຈະໄມ່ສູນອົກຕ່ອງໄປ ແລ້ວເຮັກຢືດມັນໃນຄໍາ
ອົມຫຼູ້ນໄວ້ໄມ່ສູນລວດໄປ ຢ້ອວົມຫຼູ້ນວ່າຈະໄມ່
ໄປເຫັນວ່າໃຫ້ລວດຕົວຢືນ ໃນເວລາກລາງຄືນຈະອູ່ບ້ານ
ເຮັນຫັນສື່ອ ຈະປະຫຍັດການເງິນກາຮອງ ຈະທຳ
ອ່ານນີ້ຈະທຳຢ່າງນີ້ ການອົມຫຼູ້ນໃຈໄວ້ ທຳໄຫ້ຈົດ
ມັນຄົງດີ ເຮັກວ່າ ມີອົມຫຼູ້ນແລ້ວຕົ້ນມີສັຈະ ສັຈະ
ມາຍຄວາມວ່າທຳຈົງ ມີສັຈະ ມີອົມຫຼູ້ນ ແລ້ວເຮັກ
ກີ່ມີຄວາມເພີ່ມ ກີ່ຈະປະສົບຄວາມກ້າວໜ້າ

๛ ພຸກປະວັດ

ເນື່ອພຣອງຄ້ອມຊີ້າຮູານໃຈແລ້ວກີ່ປະທັບ
ເຈົ້າງວາງານ ກວາງານ ຄື່ອ ກຳນົດອານາປານສຕິ
ອານາປານສຕິ ແປລວ່າ ກຳນົດຄມຫາຍໃຈເຂົ້າອົກ
ຄວນຄຸມເວລາຫາຍໃຈເຂົ້າກັ້ວ້າ ພາຍໃຈອົກກັ້ວ້າ ຄວນ
ຄຸມເຮືອຍໆ ໄປ ເຮືອນນີ້ລະເອີ້ດໃນຫັນສື່ພູທ່າ
ປະວັດຈາກພຣະໂອໜູ້ ໃນຫວ້າຂ້ອວ່າ ພຣອງຄ້ອງທຣງ
ກະທຳໃນໃຈຍ່າງໄກກ່ອນຕຣສູ້ ເລ່າໄວລະເອີ້ດ ອື່ນ
ກະທຳກະທຳຂອງພຣອງຄ້ອມ ໃນເຮືອນກວາງານ ແລ້ວ
ກີ່ໄດ້ກຽນບຣຣຸ ລູ້ານ ແປລວ່າ ບັນຍາຫວີ່ອຄວາມຮູ້
ຄຸ້ກັບຄວານ ແປລວ່າ ເພິ່ນ

ພຣອງຄ້ອມໄດ້ບຣຣຸ ລູ້ານທັງ ۳ ໃນປຸ້ມ
ຢານ ມັຂຄົມຢານ ປັຈຄົມຢານແໜ່ງຮາຕີ ສຳເຮົາເປັນ
ພຣະພູທ່າເຈົ້າ ຄື່ອຫຼຸດພັນຈາກຄວາມຜູກພັນທາງໃຈ
ດ້ວຍປະກາກທັງປວງ ບຣຣຸຖື່ນເສີ່ງພາຫັນສູງສຸດ ໄດ້
ຮັບຄວາມອີສະຍ່າງແທ້ຈິງ ໄດ້ເປັນພຣະພູທ່າເຈົ້າ

ພຣະພູທ່າເຈົ້າເກີດຂຶ້ນໃນໂລກ ໃນວັນເພື່ອ
ວິສາຂະ ເດືອນ ๖ ກ່ອນພູທ່າສກ ۴۵ ປີ ທຣງບຣຣຸ
ພຣະໂພຊີ້າຮູານເປັນພຣະພູທ່າເຈົ້າ ເນື່ອພຣະໝານມ
ພຣະຊາ ۳۵ ປີ ອອກວັນ ອາຍຸ ۲۸ ປີ ເຖິງວິສີກໍາ
ຄັ້ນຄວ້າທຳຄວາມເພີຍຮອຍໆຈຸນໄດ້ເປັນພຣະພູທ່າເຈົ້າ
ເປັນເວລາ ۶ ປີ ອາຍຸ ۳۵ ປີ ກີ່ໄດ້ຕຣສູ້ເປັນພຣະ
ພູທ່າເຈົ້າ ເນື່ອຕຣສູ້ແລ້ວກີ່ໄດ້ທຣງບໍາເພື່ອປະໂຍ່ນ
ແກ່ໜ້າໂລກຕລອດເວລາ ۴۵ ປີ

ໄດ້ທຣງກະທຳກະທຳດ້ວຍຄວາມຕັ້ງພຣະທັຍ
ເພົະພຣອງຄ້ອມຊີ້າຮູານໃຈ ຄື່ອກາຍ້ຮັດຕຣສູ້ແລ້ວ
ກີ່ພັກອູ້ໄດ້ຕັ້ນໂພ໌ ໄດ້ຕັ້ນເກົດ ໄດ້ຕັ້ນມຸຈລິນທ໌ ທີ່ຈຶ່ງ
ອູ້ໃນບຣິເວັນນັ້ນ ລວມ ລວມ ແທ່ງ ແຕ່ລະແທ່ງໄດ້ທຣງ
ເປັ່ນອຸທານ ຄື່ອພຣະວາຈາທີ່ເປັ່ນອົກມາດ້ວຍຄວາມ
ເບັກບານພຣະທັຍຫລາຍເຮືອງ ທີ່ຈະນຳຂັ້ນທີ່ເປັນ
ຮຽມຮາມອົບປາຍໃຫ້ພັກຕ່ອງ

ໃນຂັ້ນແຮກໄດ້ທຣງພິຈານວ່າ ອຣມະທີ່ເຮົາ
ໄດ້ຕຣສູ້ນີ້ລົກຈຶ່ງລະເອີ້ດອ່ອນ ຍາກທີ່ຄົນຮຽມດາ
ສາມັກຈະເຂົ້າໃຈໄດ້ ຄ້າໄປສອນເຂົ້າກົງວ່າເຂົາຈະ
ໄມ່ເຂົາໃຈ ຈະເປັນການເຫັນຍື່ຍື່ແລ້ວ ແຕ່ກາຍ້ຮັດໄດ້

ທຣງພິຈານດອກນັວໃນສະໜ້າວ່າ ມື້ງ ۴ ຂົນດີ
ຄື່ອ ດອກນັວທີ່ອູ້ພັນນຳ ຈະບານເນື່ອອາທິດຢືນ
ດອກນັວທີ່ອູ້ເສມອນນຳ ຈະບານໃນວັນຕ່ອງໄປ ດອກນັວ
ທີ່ອູ້ໄດ້ນຳຈະບານໃນວັນຕ່ອງໄປ ໃປ ນັວທັງ ۳ ຂົນດີນ
ເປັນນັວທີ່ຈະບານໄດ້ ສ່ວນດອກນັວທີ່ມີບານຈະກາລາຍ
ເປັນເຫຊຍ່ອເຕົາປາໄປ ທຣງດຳຮົງມຸນຸ່ຍ່າວ່າ ດອກນັວ
ທີ່ຈະບານມີຕ່າງໜົດຈັນໄດ້ ມຸນຸ່ຍ່າວ່າມີຕ່າງພວກຈັນ
ນັ້ນ ດົນທີ່ມີບັນຍາເນື່ອບໍລິມພອພູດກີເຂົາໃຈທັນທີ່
ກີ່ມີ ດົນທີ່ຕ້ອງພູດອອົບຍາຍນັ້ນ ຈຶ່ງຈະເຂົາໃຈກີ່ມີ ດົນທີ່
ພອງຈູ່ໄປໄດ້ກີ່ມີ ແລະ ດົນໜົດທີ່ເປັນປທປະມະ ຄື່ອ
ພວກໜົດໜັງທາງໜ່າຍ ຈູ່ໄປໄວ້ກີ່ມີເໜືອນກັນ

ເນື່ອທຣງພິຈານຫຍື່ງທຣບດ້ວຍພຣະ
ຢານແລ້ວ ກີ່ຕັ້ງພຣະທັຍທີ່ຈະແສດງຮອມສັ່ງສອນ
ມາຫານ ທຣງອົບຊີ້າຮູານພຣະທັຍເອີ້ນວ່າ ເຮົາຈະດຳຮົງ
ໜົວຕອຍ່າເພື່ອສອນຮຽມຮະແກ່ໜ້າໂລກຈົນກວ່າພຣະ
ຄາສານີ່ຈະຕັ້ງມື່ນ ມີພຣະບຣີທັກມື່ນຄົງແລ້ວຈຶ່ງຈະ
ປຣິນພພານ ເນື່ອທຣງຕັ້ງພຣະທັຍຈະແສດງພຣະນຽມ
ເຫັນນາແລ້ວ ກີ່ມອງຫາຜູ້ທີ່ສົມຄວາມສັດບພຣະນຽມ
ທຣງດຳຮົງວ່າ ຈະຕ້ອງສອນນັກບວກກ່ອນ ເພຣະນັກບວກ
ລັວນໄດ້ອົບຮົມບ່ານສົມບັນຍາມາພອສົມຄວາມ ມີພື້ນຖານ
ທາງຈົດໃຈດິຈຳນົມພອທີ່ຈະສອນໄດ້ ຕ່ອໄປກີ່ທຣງດຳຮົງວ່າ
ຄວາມສອນຜູ້ໄດ້ກ່ອນ ທຣງນຶກຄົງອາພາວດາບສ ແລະ
ອຸທິດາບສ ທີ່ມີຄວາມກ້າວໜ້າໃນກວ່ານີ້
ມາພອສົມຄວາມແລ້ວ ຄ້າໄດ້ສັດບຮຽມກີ່ຈະຮູ້ຈະເຂົາໃຈໄດ້
ໂດຍຈັບພລັນ ແຕ່ດາບສທັກສອງກືສິນໜີວິຕເສີຍແລ້ວ
ທຣງພິຈານາຕ່ອງໄປລົງບັນຍາຈົກຄົງ ສາຍທີ່ຮ່ວມ
ນຳເພື່ອຄວາມເພີຍກັນທີ່ຄ້າຖຸກສົຣີ ກີ່ທຣງດຳຮົງວ່າ ຄົງ
ຈະໄປອູ້ເມື່ອງພຣາດສີ ເພຣະຖານີ້ໃໝ່ໄປຮັມກີ່ໄປຮັມ
ອູ້ທີ່ນັ້ນ ຈຶ່ງເສດື່ຈອກຈາກເມື່ອງຄຍາ ເດີນທາງໜື້ນ
ເຫັນໄປຢັງເມື່ອງພຣາດສີ ທຣງດຳເນີນດ້ວຍພຣະນາກ
ລັດເລາບໄປເຮືອຍໆ ຈົນຄົງເມື່ອງກາສີ ແຕ່ໄມ່ເຂົາໄປໃນ
ເມື່ອງ ຮີບເດີນທາງໄປສູ່ສາರນາກ ປ້າອີສີປຕນ
ມຸກຄທາຍວັນ ຄື່ອສວນກວາງ ຢ້ອຍທີ່ເລື່ອງກວາງຂອງ
ພຣະເຈົ້າພຣະນາກ

ในขณะที่พระพุทธองค์เดินทางออกจากพุทธมณฑลที่ตัวสร้างเมืองคายนั้น ได้พบอาชีวะคนหนึ่งซึ่ง อุปกาชีวะ อาชีวะเป็นนักบวชประเพาทหนึ่ง อินเดียนักบวชหลายประเภทได้แก่ อาชีวะชีวิล ปริพacha นิคานส์ เป็นต้น อุปกาชีวะได้เห็นพระฉวีผุดผ่อง จึงถามว่า ดูหน้าตาของท่านผ่องใส่นัก ท่านชอบใจธรรมะของใคร ใครเป็นครูเป็นอาจารย์ของท่าน พระองค์ก็บอกว่า เราตรัสรู้ด้วยตนเอง เราจะอ้างให้รู้ว่าเป็นครูเป็นอาจารย์ของเราได้ยาก อุปกาชีวะได้ฟังเช่นนั้นก็สั่นหัวแล้ว ก็เดินหลีกไป พระองค์ก็เดินต่อไป การพูดของอุปกาชีวานี้ เรียกว่าไม่เห็นพระพุทธเจ้า คือ พับพระพุทธเจ้า ก็ไม่รู้จักพระพุทธเจ้า เลยไม่ได้รับประโยชน์ พระองค์จึงเดินทางต่อไปจนถึงสถานที่ที่ต้องการ ก็ได้พบปัญจวัคคีย

ขอจากกลับมาพูดถึงเรื่องการตรัสรู้ คำว่า ตรัสรู้นี่หมายความว่า คิดเอาจนรู้ ถ้าเทียบคำภาษาอังกฤษ ก็ใช่คำว่า Realization แปลว่า การตรัสรู้ หรือเข้าใช้สัพท์ว่า Enlightenment แปลว่า การตรัสรู้ ในภาษาไทยแปลว่า คิดคันจนรู้ แจ้งเห็นจริงขึ้นได้ด้วยพระองค์เอง

การตรัสรู้ของพระองค์นี้ไม่เกี่ยวนеื่องด้วยเทพเจ้า ไม่เกี่ยวนеื่องด้วยอำนาจงานเบื้องบน ไม่เกี่ยวนеื่องอะไรทั้งนั้น แต่เกี่ยวด้วยความเพียรความตั้งใจ เป็นการคิดคันด้วยพระองค์เอง เพราะฉะนั้นพระองค์จึงตรัสรู้ พระองค์ทรงเป็นสัญญาแปลว่า ผู้รู้เอง ไม่สามารถอ้างว่าใครเป็นครูเป็นอาจารย์ได้ เพราะเป็นเรื่องที่รู้ด้วยพระองค์เอง อันนี้เป็นเครื่องแสดงว่าพระองค์เคารพสมองของคนว่า เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดความอ่านทำอะไร ก็ได้

ก่อนยุคพระพุทธเจ้า มนุษย์เคยพึงแต่เทพเจ้าในสรวงสรรค ขอร้องวิงวอนให้มาช่วยตนให้มีให้เป็นอย่างนั้นให้เป็นอย่างนี้ มีนักศึกษาไทย

คนหนึ่งไปอยู่เมืองพาราณสี เรียนที่มหาวิทยาลัยพาราณสี ครั้นไกลเวลาสอบໄล นักศึกษาอินเดียก็ไปไหว้เจ้าแม่สุรัสวดี ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งบัญญา เช้าดูดัญปอนดียหลีกๆ แล้วก็อธิษฐานไปตามเรื่องนักศึกษาไทยถามว่า มาไหว้เพื่ออะไร ก็ได้รับคำตอบว่ามาไหว้เพื่อขอพระจากเจ้าแม่สุรัสวดี เพราะอิกไม่กี่วันจะสอบໄลแล้ว ให้ท่านอย่าวรให้สอบໄลได้ นักศึกษาไทยเลยพูดเป็นเชิงล้อเล่นว่า ถ้าเราขอพรเจ้าแม่สุรัสวดี แต่เราไม่มีความรู้จะสอบได้ใหม่ หรือเราไม่เรียนจะสอบໄลได้ใหม่ เข้าตอบว่า ไม่ได้หรอ ก จะได้ยังไงเมื่อไม่เรียน ถ้ายังนั้นไม่ต้องไปขอพระก็ได้ เพียงแต่เรายังให้มากๆ เอาใจใส่ให้มากๆ คิดคันให้มากๆ เรายังคงจะสอบໄลได้ เข้าตอบว่า ใจมันยึดมามาเสียนานแล้ว คือยึดเรื่องเจ้าแม่สุรัสวดีมานานแล้ว ก็ต้องไปขอ กันอย่างนั้น

นี่เป็นตัวอย่าง เรียกว่า เอาชีวิตไปอิงไว้กับเทพเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งตลอดเวลา เรียกว่า เอาชีวิต เอาอนาคตไปฝากไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีฤทธิ์มีเดชด้วยประการต่างๆ

พุดกันในแง่พุทธศาสนาแล้ว เราไม่มีอย่างนั้น เราเชื่อสมรถภาพของเราเอง เราไว้ใจตัวเอง เราทำอะไร ก็ต้องพึ่งตัวเอง พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนว่า คนเป็นที่พึ่งของคน คนเป็นผู้สร้างชีวิตให้แก่ตัวเอง อนาคตของชีวิตจะก้าวหน้าจะสดใส จะรุ่งเรืองก็ขึ้นอยู่กับการกระทำการของเรา

พุทธบริษัทยึดมั่นในการกระทำว่า เป็นสิ่งก่อให้เกิดผลแก่ตัวเราแต่ละคน เราจะไม่ไปเที่ยววิงวอนขอร้องบันบานศาลภลล่าวกับใครๆ ให้วุ่นวายไป เมื่อันกับที่คนทั้งหลายเขาทำกัน

การที่ไปเที่ยววิงวอนขอร้องเช่นนั้น เรียกว่า ทำอย่างเด็ก ไม่เดินโถในทางจิตใจร่างกายเดินโถ แต่ร่างจิตใจยังไม่เดินโถ ยังไม่รู้จักพึงตนเอง ค้อยแต่จะพึงสิ่งภายนอกอยู่ตลอดเวลา เรียกว่า ยังไม่ก้าวหน้าในทางจิต ทางวิญญาณ

ພຸກປະວັດ

ยังอยู่ในสภาพล้าหลังเหมือนคนก่อนสมัยพระพุทธเจ้านั่นเอง เวลา呢 เราเป็นผู้สร้างอนาคตของเราระไร ในชีวิตเกิดจากการกระทำของเราเอง เราอยากจะมี อย่างจะได้อะไร เราจะไม่ไปเที่ยว วิวอนขอร้องกับครู แต่เราจะต้องคิดว่า เราจะทำอย่างไรจึงจะได้สิ่งนั้นและเมื่อรู้ทางจะทำแล้ว เราก็ลงมือกระทำด้วยความขยัน ด้วยความอดทน ด้วยความเข้มแข็ง เราก็จะไปถึงจุดหมายปลายทาง ของเราได้ พระพุทธเจ้าวางแผนไว้ในรูปอย่างนี้ พระองค์จึงสอนว่า ให้พึงตัวเอง คนอื่นนั้นเป็นแต่เพียงผู้ช่วยทางให้ พระพุทธเจ้าท่านก็จะช่วยให้ไว้ การกระทำการเพียรนั้นเป็นหน้าที่ของแต่ละคน พระองค์เป็นแต่เพียงผู้ช่วยทางให้เท่านั้น

เราจะจัดการจะยึดหลักนี้ไว้ว่า อะไร สำเร็จ
ด้วยการกระทำของเราเอง เช่น เราอย่างจะสอบ
ໄລ້ໄດ້ ก็ต้องขยันขึ้นแข็ง รักการเรียน เอาใจใส่
คิดค้นหาเหตุผลในเรื่องที่เรียน เรียกว่า เราใช้
ธรรมะ ธรรมะก็จะช่วยเราให้พ้นจากการสอบໄລ້ຕກ
เราจะสอบໄລ້ได้สมใจ

พุทธศาสนาไม่หลักการอย่างนี้ เมื่อเราจะเรียกตัวเราเองว่า เป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้า ก็ต้องเดินตามทางที่พระองค์ชี้ไว้ให้เดิน ทางที่พระองค์ชี้ให้เราเดินนั้นก็คือ พระธรรม อันเป็นหลักคำสอนนั่นเอง เป็นรัตนะองค์ที่สองที่เรากล่าวว่า ธรรม สรณะ ความมี

เมื่อเรากล่าวว่า ธรรม์ สารณ์ คุจฉามิ แล้ว
เราก็ต้องใช้ชีวิตให้เป็นธรรม์ เอาธรรมะมาเป็น
เครื่องประกอบในการดำเนินชีวิตของเราทุกเวลา
นาที ส่วนธรรมะข้อใดจะเป็นเครื่องดำเนินชีวิตใน
รูปใด ก็จะได้ศึกษาภันต่อไป

ธรรมะเหมือนกับแผนที่ขึ้นอกแนวทางชีวิตให้แก่เรา พระองค์ท่านเขียนไว้เรียบร้อย ใจจะทำอะไรในเส้นทางอย่างไรเขียนไว้ให้แล้ว เป็นเรื่องๆ เนพาะเรื่องๆ ไป อยากจะเป็นคนมั่งมีต้อง

ปฏิบัติอย่างนี้ อยากจะให้เขารักต้องปฏิบัติอย่างนี้ อย่างมีเกียรติมีชื่อเสียงต้องทำอย่างนี้ เป็นต้น เราก็หยิบข้อธรรมะเหล่านั้นมาใช้ พระธรรมย่อม รักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่วที่ต่ำ พระพุทธเจ้าเป็นผู้ตรัสถัดวายพระองค์เอง แล้วสอนให้ผู้อื่นให้รู้ตามด้วย พระธรรมนั้นย่อมรักษาเรา ถ้าเราปฏิบัติธรรม พระพุทธภাষิต จึงว่า

“ນມໄມ ໄວ ຮກຊຕີ ນມມຈາກີ

ธรรมะย่อมรรคชาผู้ประพฤติธรรม”

ผู้ใดประพฤติธรรม ธรรมะย่อมรักษาผู้นั้น
คุ้มครองผู้นั้นให้อยู่รอดปลอดภัย แต่ถ้าเรามีประ
พฤติ เรายังไม่พ้นไปจากความตกต่าทางจิตใจ
ธรรมะจะรักษาเรา ก็เมื่อเราลากษณะธรรมะ เมื่อเรา
ปฏิบัติธรรมะ เราจึงต้องเอาธรรมะมาเป็นหลัก
ปฏิบัติ เป็นดวงประทีป

ຮູມໄມ ປົກປະ ວິຍ ຕສສ ສຕຸຖໂນ - ຜຣມະ
ເປັນດວງປະທຶນສ່ອງທາງດຳເນີນຊື່ວິດ ພຣະມະມີ
ປະໂຍ້ຈົນອໝ່າງນີ້

ส่วนพระสงฆ์นั้นเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า เป็นผู้รู้ธรรมะแล้วก็สอนแก่คนอื่นต่อๆ มา พระสงฆ์มีประโยชน์แก่ชีวิตของเรา ก็คือว่า บอกทางดี ทางชั่วให้แก่เรา เป็นเสมือนหนึ่งพี่เลี้ยง ของเรา เพราะฉะนั้นเราถูกเป็นพุทธบริษัท เราเชื่อว่าพระพุทธเจ้าเป็นผู้นำชีวิตของเรา พระธรรมนั้น เป็นทางเดินของชีวิตของเรา พระสงฆ์เป็นเสมือน พี่เลี้ยงคอยเตือนสะกดใจให้เราเกิดความสำนึกรู้ ขอบชั่วดี เรายังถือสิ่ง ๓ อย่างนี้ว่าเป็นที่พึง

และอีกประการหนึ่ง ในการเข้าถึงพระรัตนตรัยทั้ง ๓ อย่างนี้ ถ้าเรามีอย่างหนึ่งก็มีครบ ๓ อย่าง ขาดอย่างหนึ่งก็ขาด ๓ อย่าง เพราะสิ่ง ๓ อย่างนี้เกี่ยวเนื่องกัน

เหมือนไม่ ๓ อันที่เราพิงกันไว้ ถ้าว่าปลด
ออกอันหนึ่ง อีก ๒ อันก็ล้มไปด้วย จึงต้องอิงกัน
จึงจะอยู่ด้วยกันได้ ตัวอย่างเช่นว่า เรามีพหะอยู่

ໃນໃຈຂອງເຮົາ ພຸທະນ ມໍາຍຄວາມວ່າ ຄວາມບຣິສຸທີ່
ສົບ ຄວາມສະອາດ ຄວາມສ່ວ່າທາງໃຈ ກີ່ເຖິງກັບວ່າ
ເຮົາມີຫຽວມະອຸ່ງແລ້ວໃນຕົວເຮົາ ແລ້ວກີ່ມີສັງພະອຸ່ງໃນຕົວ
ເຮົາດ້ວຍ ມີພຣັມ ເພຣະວ່າເມື່ອເຮົາປົງບັດທຣົມ
ທຣົມກີ່ຄື່ອ ຄຳສອນເຮົາກວ່າ ພຣະທຣົມ ການປົງບັດ
ນັ້ນກີ່ຄື່ອ ພຣະສົງໝົງ ທີ່ໂດຍເນື້ອແທ້ກີ່ການປົງບັດແລ້ວ
ເມື່ອຜລອັນໄດ້ເກີດຂຶ້ນຈາກການປົງບັດ ກີ່ເຮົາກວ່າເປັນ
ພຸທະນ ເຊັ່ນ ເຮົາຄື່ອສື່ລ ການຄື່ອສື່ລກີ່ເໝືອນກັບວ່າ
ພຣະສົງໝົງໃນຕົວເຮົາ ເພຣະເຮົາປົງບັດ ປົງບັດດີ
ປົງບັດຕຽງ ປົງບັດເປັນທຣົມ ປົງບັດເພື່ອອາກຈາກ
ທຸກໆໆ ອຸນຂອງພຣະສົງໝົງທີ່ເຮົາສວດຍູ່ ເຮົາມີການປົງບັດ
ກີ່ເຮົາກວ່າ ມີພຣະສົງໝົງ ຂ້ອທ່ານຳມາປົງບັດກີ່ຄື່ອຕົວພຣະ
ທຣົມ ຄວາມສຸຂ ຄວາມສົບທີ່ເກີດຈາກການປົງບັດກີ່
ຄື່ອອົງຄື່ພຸທະນ ເຮົາມີພຣັມ ມີທັ້ງພຸທະນ ມີທັ້ງທຣົມ
ມີທັ້ງສັງໝະ ແຕ່ຄ້າເຮົາເລີກປົງບັດ ພຣະສົງໝົງມີມີ ພຣະ
ທຣົມໄມ່ມີ ພຣະພຸທະນກີ່ໄມ່ມີ ດັນທີ່ໄມ່ມີສິ່ງເຫຼຸ່ນ
ໃນໃຈ ໄຈຕົກຕໍ່ໄດ້ຈ່າຍ

ເພຣະນັ້ນຈຶ່ງມີຄຳກຳລ່າວວ່າ ບຸດຄລໄດ້ກີ່
ພຣະພຸທະນເຈົ້າເປັນສຣະ ຜູ້ນັ້ນຈະໄມ່ຕອນບາຍ ດຳ
ວ່າ ອບາຍ ມໍາຍລຶ່ງທີ່ໄມ່ສນາຍ ອະໄຮ່ ທີ່ໄມ່ສນາຍ
ເຂົາເຮົາກວ່າ ອບາຍທັ້ງນັ້ນ ໄຈຕົກໄປໃນອນບາຍກີ່ຄື່ອຕົກ
ໄປອຸ່ງກັບຄວາມຂ້້າ ຕົກໄປອຸ່ງກັບຄວາມໂກຮ ຄວາມ

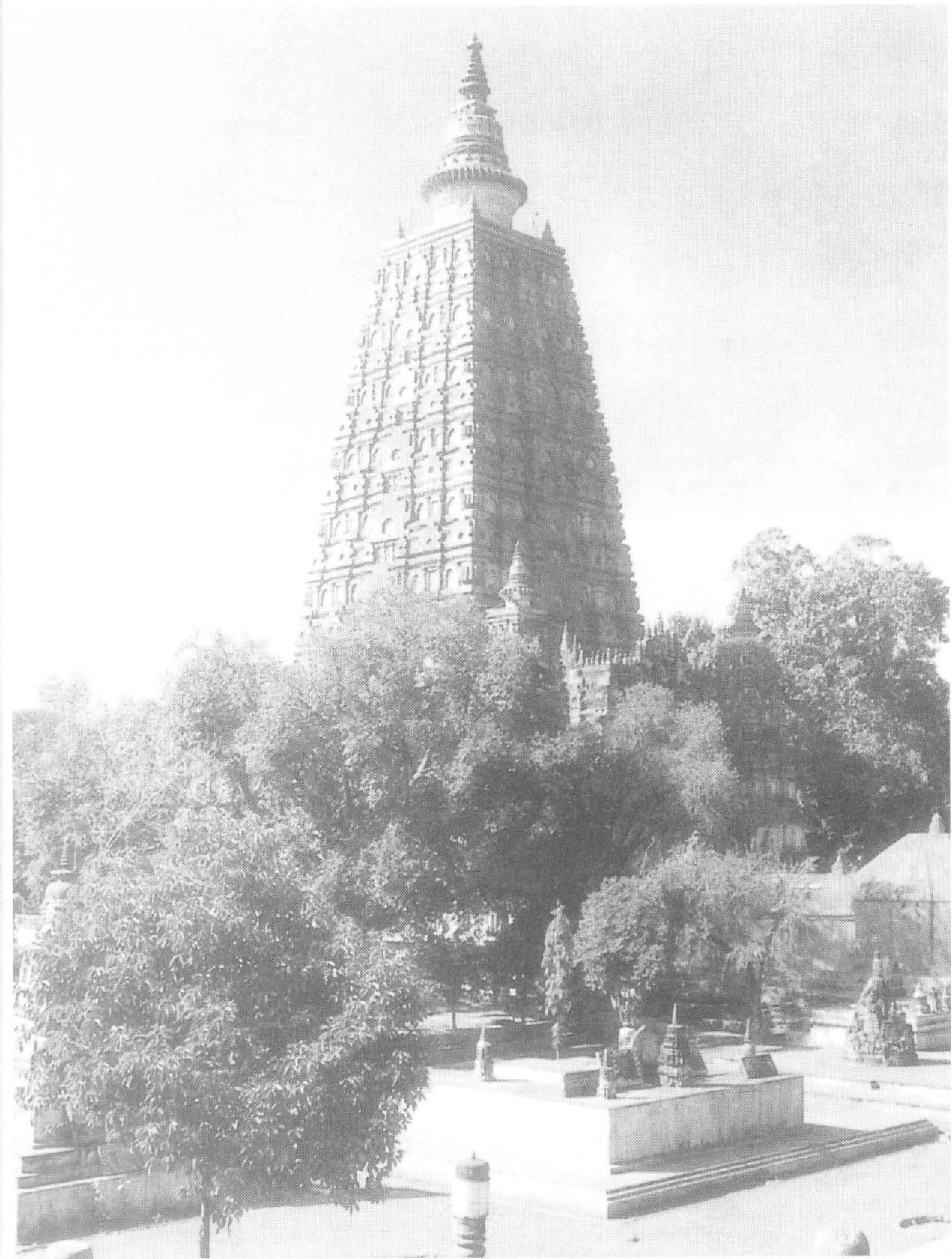
ໂລກ ຄວາມຫລງ ຄວາມພຍານາທ ຄິດໃນເຮື່ອງໄມ່ໄດ້
ໄມ່ຈຳນ ກີ່ເຮົາກວ່າ ໄຈຕົກອຸ່ງໃນອນບາຍ

ຄ້າເຮົາມີພຣະຍູ່ໃນໃຈເຮົາກີ່ໄມ່ຕົກໄປສູ່ນາຍ
ເຮົາຍູ່ໃນສກພທ່າສນາຍອຸ່ງຕົດເວລາ ພລກກາ
ເປັນອ່າງນີ້ ເພຣະນັ້ນຂອງໃຫ້ເຮົາໄດ້ເຂົ້າໃຈຄວາມ
ໝາຍຂອງຮັດນະທັ້ງ ๓ ອ່າງນີ້ໄວ້ໂດຍນັ້ນທີ່ກຳລ່າວມາ

ວັນນີ້ພຸດໃນແໜ່ປະວັດຍ່າງສັ້ນງົງ ເທົ່ານັ້ນ
ແຕ່ຄ້າໄປອ່ານໜັງສື່ອຈະເພລິດເພລິນມາກວ່ານີ້
ເວລາໄດ້ຈະຫຸ່ງ ເຫັນແທ້ ອ່ານເຮື່ອງພຣະພຸທະນເຈົ້າ
ຈະເກີດກຳລັງເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນມາທັນທີ່ ລວງພ່ອຫຼຸບ
ອ່ານນັ້ນ ຕັ້ງແຕ່ສມ້ຍເປັນສາມແຮຣ ອາຍຸ ๑๙ ປີ ໄດ້
ອ່ານ ພຸທະປະວັດ ເມື່ອອ່ານແລ້ວເກີດໃຈຮັກພຣະ
ພຸທະນເຈົ້າ ເມື່ອຮັກພຣະພຸທະນເຈົ້າແລ້ວ ອຍກຈະທຳການ
ໃຫ້ພຣະພຸທະນເຈົ້າ ເລຍບວ່າມາຈານອາຍຸ ๖๓ ປີ ເພຣະ
ມີຄວາມຮັກໃນພຣະພຸທະນ ພຣະທຣົມ ພຣະສົງໝົງມາກ ຈຶ່ງ
ອູ້ໄດ້ ຄ້າໄປຮັກເຮື່ອງອື່ນກົງຍູ່ໄມ່ໄດ້ ເນື້ອທັ້ງໝາຍຈະ
ໄປເປັນຄຽງເປັນອາຈາຣຍ ກົ້ອໂກຮັກພຣະພຸທະນເຈົ້າໃຫ້
ມາກູ່ ແລ້ວໜ້າທີ່ກາງຈະດີຂຶ້ນ ຜົວຕົກຈະດີຂຶ້ນ

໤ໍ່

เจดีย์พุทธคยา : อนุสรณ์สถานแห่งตระรูปอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

รัมเมจักกับปัวตันสูตร*

นักศึกษาทั้งหลาย

ในครั้งก่อนได้พูดถึงเรื่องพระพุทธเจ้ามาถึงตอนที่ว่า เสด็จไปสู่เมืองพาราณสีเพื่อแสดงธรรมแก่บัญชาวงศ์ ฤๅษีทั้งห้าที่เคยได้ร่วมบำเพ็ญเพียรอย่างแก่กล้ามาด้วยกัน เห็นว่าท่านหั้งห้านั้น เป็นผู้มีภารกู้งานทางจิตใจพอสมควรที่จะรับธรรมะอันเป็นเรื่องลึกซึ้งนี้ได้ จึงได้เดินทางไปสู่สถานที่นั้น

เมื่อเดินทางไปถึง บัญชาวงศ์ยืนมองเห็นแต่ไกล ก็ชุบซิบกันว่า พระสิทธัตถะนี้ครั้งหนึ่งเคยบำเพ็ญความเพียรอย่างแรงกล้ามาด้วยกัน แล้วก็เลิกการบำเพ็ญความเพียรแบบนั้นเสีย ดังนั้น การที่เดินทางมาหาพากตันอีก ก็คงจะไม่ได้รับความสำเร็จอย่างได้เลย บัญชาวงศ์จึงตก落กันว่า เราปูอาสนะไว้เถอะ เพื่อท่านต้องการนั่งก็จะได้นั่ง เราอย่าไปรับข้าวของอะไรมาก่อน

ครั้นพอพระพุทธเจ้าเสด็จไปถึง ด้วยอิริยานุสสบส่ง บัญชาวงศ์ทั้งห้าก็ลืมการนัดหมายกันไว้ องค์หนึ่งลูกเขี้ยมารับباتร องค์หนึ่งลูกเขี้ยมารับจิรา องค์หนึ่งไปตักน้ำล้างเท้าให้ องค์หนึ่งไปปัดอาสนะ กุลิกจุบภูบติทุกสิ่งทุกประการ เมื่อونกันที่เคยทำมาก่อน แต่ใช้คำพูดไม่แสดงความเคารพ คือใช้คำว่า อารูโสา อารูโสาในภาษาบาลีแปลว่า ท่านผู้มีอายุ ก็เมื่อันกับคำพูดธรรมดائع เช่น เรายุดกับเพื่อนว่า เพื่อนเอี้ย อย่าง

นี้ ใช้คำว่า อารูโสา ถ้าใช้คำที่เคารพต้องพูดว่า กันเต แปลว่า ท่านผู้เจริญ

การที่บัญชาวงศ์ทั้งห้าเรียกว่า อารูโสา ก็เหมือนกับไม่เคารพ พระองค์ได้ยินเช่นนั้นจึงตรัสว่า อย่าใช้คำเช่นนั้นกับเรา เพราะเราได้บรรลุ omniscient แล้ว บัญชาวงศ์ก็บอกว่า เราไม่เชื่อ เพราะเมื่อครั้งก่อนท่านทำความเพียรอย่างแรงกล้า พร้อมกับพากตันฯได้บรรลุแต่อย่างหนึ่งอย่างใดไม่ เมื่อท่านเลิกบำเพ็ญความเพียรแบบนั้นเสียแล้ว ท่านจะสำเร็จได้อย่างไร เราไม่ยอมฟังพระองค์ก็ตรัสว่า คิดดูให้ดี แต่ก่อนเราเคยพูดอย่างนี้บ้างหรือไม่ พากบัญชาวงศ์มองตา กันพลงานกว่า เป็นความจริง พระองค์ไม่เคยตรัสเช่นนี้มาก่อนเลย คงจะทรงได้รับความสำเร็จอย่างได้อย่างหนึ่ง ควรลองฟังดู จึงตก落ยินยอมฟังพระธรรมเทศนา

การที่พระองค์ทรงใช้คำว่า omniscient หรือ อัมตธรรม นี้ อัมตธรรมเป็นภาษาบาลี ภาษาสันสกฤตว่า อัมตธรรม แปลว่า ธรรมอันเป็นเหตุไม่ตาย คำนี้มาจากเทพนิยายของพากพระมหาณี คือในสมัยหนึ่งพากเทวดาลูกพระฤษี ทุร瓦สสถาป ให้เสื่อมฤทธิ์ รับแพ้อสรุทุกครั้ง จึงได้ไปหาพระนารายณ์ผู้เป็นเจ้าที่เกษียรสมุทร ทูลขอพระนารายณ์ช่วยให้มีฤทธิ์เรียวแรงคืนมาดังเดิมและไม่ตาย พระนารายณ์จึงให้ไปเก็บใบยา มา

* คำบรรยายวิชาพุทธศาสนา ของ พระราชนันทมนี (บัญญาณพากชุ) ครั้งที่ ๓ รัมเมจักกับปัวตันสูตร ห้องประชุมวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร วันพุธที่สุดที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๗ เวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.

ຮັມນຈັກກັບປວດສູຕຣ

ກວນໃນເກຊີຍຮຸມທ ໄທໄດ້ນ້ອມຄຸຕາ ພິທີກວນກີ່
ຄື່ອ ເຂົາງໝາລຸກທີ່ ວັງຊ້າງສ່າງ ເຂົາງໝາອີກ
ລຸກທີ່ວັງຊ້ອນຂ້າງບນ ເຂານາຄາພັນງູເຂາທັ້ງ
ສອງລຸກເຂົາ ແລ້ວກີ່ດຶງແກວ່າໄປແກວ່ງມາ ໄທກູເຂາສອງ
ລຸກບັດກັນ ແມ່ນອັກນໂມແປ່ງ

ກາຽກວນນ້ອມຄຸຕີໃນຄັ້ງນັ້ນ ພວກອສຸຮເສີຍ
ເປີຍບ່າດາ ຄື່ອສູຮດຶງຫວາດ ເຖົາດຶງຫາງ
ນາຄ ດຶງໄປດຶງມານາຄກີ່ພື້ນພິ່ງ ພວກອສຸຮຖຸກພິ່ນນາຄ
ໄປຕາມໆ ກັນ ສ່ວນເຖົາດາໄມ່ເປັນໄວ ເຮືອນນີ້ແສດງ
ວ່າ ດົນໂງມັກເປັນເຫັນເຂົ້າອອນຄນມີປັ້ງຢາດລອດໄນ
ນັ້ນແຕ່ເວີ່ມສ້າງໂຄມາຈະນັດນີ້ ຖ້າໂຄໂງແລ້ວທີ່ອັນທຸກ
ເປັນເຫັນເຂົ້າທັ້ງນັ້ນ

ໃນຂະະທີ່ກູເຂາບັດກັນນັ້ນ ໃບຍາແລະສຸນ
ໄພຮັດ່າງໆ ກົງບັດລະລາຍລົງໃນໜ້າ ຈົນໜ້າຂຸ່ນເປັນ
ຕມ ຄັ້ງກວນໄປໆ ຜລທີ່ສຸດມີເທັກເຖິງກາດທອງ
ໂລເຊີ່ນມາ ໃນຄາດທອງມີໜ້າສ່ານ້ອມຄຸຕ ພວກ
ເຖົາແຍ່ງດື່ມໜົດ ທຳໄທໄດ້ຖື່ມີເຮົາວ່າແຮງດື່ນມາ
ພວກອສຸຮເໜີ່ອຍເປົ່າ ໄນໄດ້ອະໄວເລຍ ນ້ອມຄຸຕນີ້
ຄັດໍ່ມີແລ້ວໄມ່ຕາຍ ເທົກກັນເປັນຍາໄນໄທ້ຕາຍ

ໃນທາງພຣະພຸທ່າສາສາ ອມຄຸຕຮຣມ
ໝາຍຄື່ອ ຊຣມທີ່ບຣລຸແລ້ວ ທຳຄນໄມ່ໄທ້ຕາຍ ທີ່
ເຮົາກວ່າໄມ່ຕາຍນັ້ນ ໄນໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ລ່າງກາຍ
ໄມ່ຕາຍ ແຕ່ໝາຍຄື່ອຈົດໃຈຫລຸດພັນຈາກຄວາມຍື້ມັນ
ຄື່ອມັນໃນເຮືອງຕົວຕະ ຄື່ອໄມ່ມີຕົວຈະໄທ້ຕາຍນັ້ນເອງ
ເມື່ອໄມ່ມີຕົວຈະໄທ້ຕາຍ ກີ່ເຮົາກວ່າໄມ່ຕາຍ ເມື່ອມີຕົວຈະ
ໄທ້ຕາຍ ກົງມີຕາຍກັນເຮືອງໄປ ຄັ້ງໄດ້ບຣລຸຮຣມ
ຂັ້ນສູງນັ້ນແລ້ວ ໄນມີຕົວຈະໄທ້ຕາຍເກີ່ມໄມ່ຕາຍ ຂອໃຫ້
ເຂົາໃຈຫລັກຮຣມນີ້ໄວ້ກ່ອນ ດັ່ງນັ້ນພຣະພຸທ່າສອງຄົງຈຶ່ງ
ໃຊ້ຄໍາວ່າ ເຮົາໄດ້ບຣລຸອມຄຸຕຮຣມແລ້ວ ທ່ານທີ່
ຫລາຍຈົງພັງເກີດ

ຜ ທີ່ຊື່ພຣະພຸທ່າເຈົ້າໄປພົບປັ້ງຈັກຄື່ອເຂາ
ສ້າງເຈີ່ຍໄວ ເຮົາກວ່າ ເຈົ້ານີ້ສູງ ເປັນເຈີ່ຍໄຫຍ່
ມາກ ມີເນີນດີນອູ່ ແຕ່ຂ້າງບນສ້າງເປັນປ້ອມຮູບ
ແປປ່ເລື່ອຍ່ມ ທັນນີ້ເພຣະພຸທ່າແຈ້າແພ່ນດິນມຸສລິມ

ອົງຄ້ານີ້ ໃນສັມຍທີ່ຮັບກັນເຄຍහັນຂ້າຕົກຈົງໄປອູ່ບຸນ
ຍອດເຈີ່ຍນັ້ນຈຶ່ງພັນກັງ ພາຍຫລັງໄດ້ຂຶ້ນໄປສ້າງປ້ອມ
ໄວ້ບ່ານຍອດເຈີ່ຍເພື່ອເປັນທີ່ຮະລິກ ເດືອນນີ້ກົງປະກຸບ
ອູ່ໂກລ້ສາຮານເດືອນ

ເມື່ອປັ້ງຈັກຄື່ອມຕກລົງທີ່ຈະພັງຮຣມ
ເທັນາແລ້ວ ກົງພາກັນເດີນຈາກທີ່ຕຽບນັ້ນໄປອົກຮາວສັກ
៥០០ ເມຕຣ ກົງໄປລົງບຣິເວນຮ່ວມເຮົ່ນ ມີຕັນໄມ້ ມີກວາງ
ເປັນໜູ່ອູ່ໃນບຣິເວນນັ້ນ ພຣະພຸທ່າສອງຄົງກົປະທັບໄຕ
ຕັນໄມ້ຕັນທີ່ນັ້ນ ແລ້ວແສດງຮຣມໂປຣດັບປັ້ງຈັກຄື່ອມ
ຮຣມທີ່ແສດງນັ້ນເຮົາກວ່າ ຂົມຈັກກັບປວດສູຕຣ
ເຮົາກວ່າ ປຸ້ມເທົາ ຄື່ອກເຫັນຄົງຮັດແກ່ງຂອງ
ພຣະພຸທ່າເຈົ້າ

ເບື່ອງຕັນຄວາຈະຮູ່ເຮົາກວ່າກັນພຣະສູຕຣນີ້
ສັກເລັກນ້ອຍ ຄື່ອ ພຣະສູຕຣທັງໝາດມີຄຳຂັ້ນຕັນວ່າ
ເຂວມເມ ສຸດໆ ເປັນຄຳພຸດຂອງພຣະອານທໃນເວລາ
ກະທຳສັກຄາຍນາຄຮັດແກ່ ເພຣະພຣະອານທນີ້ມີ
ໜ້າທີ່ເລົາເກື່ອງກັນພຣະສູຕຣຕ່າງໆ ແລ້ວພຣະອຸබລີມີ
ໜ້າທີ່ເລົາເກື່ອງກັນພຣະວິນຍຕ່າງໆ ເພຣະຈະນັ້ນພຣະ
ອານທທ່ານຈຶ່ງໃຊ້ຄຳຂັ້ນຕັນວ່າ ເຂວມເມ ສຸດໆ ແປລ
ວ່າ ຂ້າພເຈົ້າໄດ້ພັງມາຍ່າງນີ້ ແລ້ວພັງທີ່ໃຫ້ທ່ານກົ່
ບອກເຂົາໄວ້ດ້ວຍ ຖ້າເຮົາອ່ານພຣະສູຕຣຈະພບຄໍາວ່າ
ເຂວມເມ ສຸດໆ ເອກ ສມຍ ກຄວາ ແລ້ວກີ່ວ່າຕ່ອໄປ ເຊັ່ນ
ສົມມຕິວ່າ ພຣະອານສີ່ຍ ວິທຣີ ອີສິປຕ່ເນ ມີຄທາຍ
ແປລວ່າ ຂ້າພເຈົ້າໄດ້ພັງມາຍ່າງນີ້ ສົມຍທີ່ພຣະຜູ້
ມີພຣະກາຄເຈົ້າ ປະທັບອູ່ທີ່ໂກລ້ເມື່ອງພຣະອານສີ່ຍ້ອງ
ວ່າ ບໍາອີສິປຕ່ນຄຸຄທາຍວັນ ສົມຍນັ້ນພຣະອົງຄ້າໄດ້
ຕຣສແກ່ກົງຫຼຸທັ້ງໝາຍ ວ່າດັ່ງນີ້ ແລ້ວກີ່ເລົາເຮົາກວ່າຕ່ອໄປ
ພຣະສູຕຣທຸກເຮືອງຕ້ອງຂັ້ນຕັນດ້ວຍຄໍາຍ່າງນີ້ທັ້ງ
ນັ້ນ ໄທເຮົາຈຳໄວ່ວ່າ ຄໍາ ເຂວມເມ ສຸດໆ ນັ້ນ ເປັນຄໍາ
ພຸດຂອງພຣະອານທ ທີ່ໄດ້ຈຳມາຈາກພຣະໂອ່ຈູ້ຂອງ
ພຣະພຸທ່າເຈົ້າ ເອມາເລົາຕ່ອງໆ ກັນມາ

ພຣະຂົມຈັກກັບປວດສູຕຣ ນີ້ມີຄຳຂັ້ນຕັນ
ດັ່ງກ່າວນີ້ເຊັ່ນກັນ ພຣະສູຕຣນີ້ແສດງທີ່ປໍາອີສິປຕ່
ມຸຄທາຍວັນ ປ້ອນເປັນທີ່ເລື່ອງກວາງຂອງພຣະເຈົ້າ

ຮັມນວັກກັບປົວຕົນສູດ

ພາຣານສີ ໄຈຄວາມໃນພະສູຕົນນີ້ເປັນເຮືອງທີ່ນໍາ
ສຶກສາ ເຮົາຈະໄດ້ຮັບຈຳພະຫຼາດສານໜ້າຂັ້ນແຈ່ນແຈ່ນ
ແຈ້ງ ກົດລົງຂ້ອງພະຍານໃນພະສູຕົນນີ້ແລະ ເຮົາຈະ
ສັງເກດເຫັນວ່າ ວິທີການຂອງພະຫຼາດເຈົ້າ ເມື່ອຈະໄປ
ເຫັນສອນຄົນ ໄມ່ສອນເຮືອງອ່າໄນ້ໃຫ້ວຸນວາຍ ແຕ່
ສອນຖິ່ນຮ່ວມມືອັນເປັນຂ້ອງປົງປັບຕິແກ່ເຂົາຫັນທີ່ ເພື່ອ
ໃຫ້ເຂົານໍາໄປປົງປັບຕິໃນຊີວິຕະປະຈຳວັນ ໄມ່ໄປປຸດເຮືອງ
ໂລກວ່າມາຈາກໄຫ້ ໄດ້ສ້າງຫົວໜ້າ ຕ່າງໆ ອັນ
ເປັນບັນຫາທີ່ເຮັຍກວ່າ ຜ່າເສັ້ນຜມ ທຳໄທເກີດຄວາມ
ຂັ້ນຂ້າໃນການປົງປັບຕິ ພະອອົງຄົມໝຸ່ງສອນຂ້ອງປົງປັບຕິໃຫ້
ຄົນທັງໝາຍເຂົ້າໃຈອ່າງຈິງຈັງ

ເພຣະະນັ້ນໃນພະສູຕົນຈຶ່ງໄດ້ເຮີ່ມຫັກຄຳ
ສອນ ແຕ່ວ່າເຮີ່ມຕົ້ນພະອອົງຄົມຕົກສ່ວ່າ ເຫວັນກິກູ່
ເວ ອຸນດູ ປຸພ້ພື້ເຕັນ ແລະ ເສົວີພຸພາ ເຮົາໄມ່ຕ້ອງຈຳ
ຄຳນາລື ຂ້ອຄວາມນີ້ແປລວ່າ “ດູກ່ອນກິກູ່ທັງໝາຍ
ທາງ ແລະ ທາງອັນບຣພື້ຕ ໄມ່ຄວບປົງປັບຕິ” ດີອຽງ
ທ້າມທາງສອນທາງວ່າເປັນທາງທີ່ນັກນິວ່າມີຄວບປົງປັບຕິ
ທາງສອນທາງນັ້ນໄດ້ແກ່

ທາງທີ່ນັ້ນ ການສຸຂ້ລິການໂຍຸໂຍົດ ແປລວ່າ
ການປະກອບຕົນໄຫ້ມັວເມາໃນການ ໄມ່ໃໝ່ທາງທີ່
ນະບຽບປົງປັບຕິ ເພຣະເປັນທາງຂອງໜ້າບ້ານ
ເປັນທາງຕໍ່ໄມ່ໃໝ່ອາຮຍະ ຄື່ອໄມ່ໃໝ່ທາງທີ່ຈະນຳຄຸນໄຫ້
ພັນໄປຈາກຄວາມທຸກໆໆ ຄວາມເດືອດຮ້ອນຍ່າງແທ້ຈິງ
ການທີ່ພະອອົງຄົມຕົກສ່ວ່າເປັນເຮືອງນັ້ນໄດ້ກີ່ເພື່ອຈະປະກາດໃຫ້
ຮ້ວ່າ ທາງສອນທາງນັ້ນເປັນເຮືອງໄມ່ຄວບປົງປັບຕິ

ເຫຼຸດໄຈຶ່ງຕົກສົ່ງທາງສອນທາງ ໃນຕອນນີ້ຂອ້າ
ໃຫ້ເຂົາສັງເກດຈະເຫັນວ່າພະຫຼາດເຈົ້າເຫັນສົ່ງໃຫ້
ຈິຕິວິທາຍ ເພຣະຕາມປົງປັບຕິຢັ້ງຈົດຕິທັງໝ້ານີ້ ເປັນ
ພວກໄໝ່ຂອບກາມອຸ່ນແລ້ວ ມີອົກຈາກກາມມາເປັນ
ນັກນິວ່າ ພະອອົງຄົມຕົກສ່ວ່າເຫັນສົ່ງໃຈ ຄື່ອນກວ່າ
ການສຸຂ້ລິການໂຍຸໂຍົດ ນັ້ນໄມ່ດີ ເປັນທາງຕໍ່ ເປັນທາງ
ຂອງໜ້າບ້ານ ເປັນໄປເພື່ອໄມ່ໃໝ່ສິ່ງທີ່ເປັນປະໂຍ້ນ
ການຕົກສ່ວ່າເປັນເຮືອງນັ້ນເພື່ອໃຫ້ບັນຫາວັດທີ່ສາຍໃຈ ແລະກ່ອ່
ໃຫ້ເກີດຄວາມສົ່ງໃຈ ທ້າມຂ້ອນນັ້ນແລ້ວ ຕ້ອໄປຈະທ້າມ

ອະໄໄວອີກ ທຳໄທເກີດຄວາມສົ່ງໃຈຕ່ອໄປອີກ ເພຣະວ່າ
ພຸດລົງສິ່ງທີ່ຕົນເຄຍລະທິ່ງນາແລ້ວ ເມື່ອທຽນເຫັນ
ບັນຫາວັດທີ່ມີຄວາມສົ່ງໃຈແລ້ວ ພະອອົງຄົມຕົກສ່ວ່າ

ທາງທີ່ສອງ ອັດຕົກລິມຄານຸໂຍຸໂຍົດ ແປລວ່າ ການ
ປະກອບຕົນໄຫ້ລຳບາກ ເຊັ່ນ ບັນຫາວັດທີ່ມີ
ແບບທຸກກິລີຍາ ຕ່າງໆ ອົດອາຫານ ໄມ່ແລບໍ່ໄມ່
ນອນ ຍື່ນໄມ່ນັ້ນ ນັ້ນໄມ່ນອນ ອະໄໄວຢ່າງນີ້ເປັນຕົ້ນ
ລັວນເປັນທຸກໆໆ ໄມ່ໃໝ່ເປັນທາງຂອງພະອອົງຄົມຕົກສ່ວ່າ
ປະໂຍ້ນ ເມື່ອປະກາດທ້າມ ທັກການສຸຂ້ລິການໂຍຸໂຍົດ
ແລະອັດຕົກລິມຄານຸໂຍຸໂຍົດ ບັນຫາວັດທີ່ມີເກີດຄວາມສົ່ງໃຈ
ວ່າ ຖ້າທ້າມທັກສອນທາງນີ້ແລ້ວ ຈະສອນໄຫ້ປົງປັບຕິໄວ້
ຕ້ອໄປ ນີ້ເຮັຍກວ່າທຽນໃຊ້ຈິຕິວິທາຍ

ຄຽວນີ້ພະອອົງຄົມຕົກສ່ວ່າ ໄດ້ທຽນ
ພບທາງສາຍໃໝ່ແລ້ວ ເປັນທາງເອກ ເປັນທາງສາຍ
ເດືອວ ໄມ່ກະທບກະເທືອນທາງທັກສອນ ໄມ່ຕຶງ ໄມ່
ຍ່ອນ ການສຸຂ້ລິການນຸໂຍຸໂຍົດ ຢ່ອນໄປ ອັດຕົກລິມຄານ
ນຸໂຍຸໂຍົດ ຕຶງເກີນໄປ ພະອອົງຄົມຕົກສ່ວ່າ ເປັນ
ມັນມີມາປົງປັບຕິ ເປັນທາງສາຍກລາງ ໄມ່ຍ່ອນແລ້ວ
ໄມ່ຕຶງ ເປັນທາງເອກ ເປັນທາງເດືອວ ທີ່ຈະນຳຜູ້ປົງປັບຕິ
ໃຫ້ສິ່ງຄວາມພັນທຸກໆໆໄດ້ ບັນຫາວັດທີ່ສົ່ງໃຈວ່າທາງ
ສາຍກລາງມີອ່ານຸ້າ ພະອອົງຄົມຕົກສ່ວ່າ ທາງສາຍ
ກລາງໄດ້ແກ່

ສົມມາທິງງົງ ຄວາມເຫັນຂອນ

ສົມມາສັງກັບປະ ຄວາມຄົດຂອນ

ສົມມາວາຈາ ພຸດຂອນ

ສົມມາກົມນັນຕະ ກາຣກະທຳການຂອນ

ສົມມາອາຫິວະ ກາຣເລື່ອງຊີວິຫອນ

ສົມມາວາຍາມະ ຄວາມເພີ່ຍຫອນ

ສົມມາສັດ ຄວາມຮະລົກຂອນ

ສົມມາສມາຟີ ຕັ້ງໃຈມື້ນຂອນ

ຮັມເປັນ ສ ປະກາດ ເຮັຍກວ່າ ເປັນທາງເອກ
ອັດຕົກສົ່ງທາງສາຍກລາງ ເປັນທາງເອກ ເປັນທາງ
ເດືອວທີ່ຈະນຳຜູ້ປົງປັບຕິໃຫ້ສິ່ງຄວາມພັນທຸກໆໆໄດ້

ຮັມນຈັກກັບປວດນສູດ

เหตุไறะพุทธองค์จึงทรงห้าม การสุขลัล
ลิกานุโยค ว่าเป็นทางคាំ เป็นทางชาวบ้าน ไม่
ใช่ทางแห่งพระอริยะ ไม่เป็นไปซึ่งทางพันธุกษ์
ก็ เพราะว่านักบัวชนในสมัยนั้น แม้จะไปบัวชนเป็น
ฤาษีชื่อรอยู่ในป่าแล้ว ก็ยังไม่ละกาม ยังมีลูก
มีเมีย เพราะฉะนั้นในวรรณคดีของอินเดีย มีหลาย
เรื่องที่กล่าวถึง พระฤาษีมีครอบครัว บางที่ลูกสาว
พระฤาษีก็สวยเสี้ยด้วย สวายเสี้ยจนเทวดามาติดใจ
บางที่เทวดาก็ประพฤติผิด ศีลข้อการกับภริยาของ
พระฤาษี เช่นพระอินทร์เป็นต้น

โดยเหตุนี้พระองค์จึงตรัสว่า ทางเช่นนั้น
ไม่เหมาะสมกับนักบวช เพราะนักบวชเป็นผู้ประพฤติ
พระหมจรรย์แล้ว พระหมจรรย์ หมายถึง รักษาจิต
ให้บริสุทธิ์ สะอาด สงบ ไม่ให้เกิดกิเลสขึ้นในใจ
กิเลสซึ่งเป็นเครื่องกีดขวางพระหมจรรย์ก็คือ ราคะ
ความกำหนัด ความยินดี เพลิดเพลินในอารมณ์
นั้น ๆ ก็คือ เพลิดเพลินในรูป ในเสียง ในกลิ่น ใน
รส และในสัมผัสนั้นเอง

ถ้ายังเพลิดเพลินอยู่ในการกีฬาเมื่อไม่
แข่งขันน้ำ ยังสุดแล้วก็แข่งน้ำ บุคคลต้องการไฟ
ไปเอาไม่สดแข่น้ำมาสีไฟ สิ้นจนเหงื่อไหลคลื่น
ย้อย มันก็ไม่สามารถจะเกิดไฟได้ เมื่อกับกัน
คนที่น้ำชาแล้ว แต่ยังหมกมุ่นอยู่ในการยังมีครอบ
ครัว จะปฏิบัติตนให้พ้นจากความทุกข์ได้อย่างไร

เรื่องนี้มีอยู่ในอินเดียยุคพระพุทธเจ้า
พระองค์จึงได้ตรัสว่าไม่ใช่ทาง ไม่เป็นไปเพื่อพัน
ทักษะพันธุ์ นี่เป็นข้อห้ามทางหนึ่ง

ส่วน อัตตกิลมานุโยค ก็เหมือนกัน ใน
อินเดียขณะนั้น กำลังปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย
พระองค์เองก็เคยไปทดลองปฏิบัติอยู่เมื่อกัน
การไปทดลองมาแล้ว นับว่าเป็นประโยชน์ ไม่เสีย¹
หลาย คือการที่จะปฏิบัติค้างในเรื่องนั้น ถ้าเข้าตาม
ว่า เคยลองมาแล้วหรือยัง จึงมาคัดค้านเข้า
พระองค์ก็ตอบได้ทันทีว่า เคยลองมาแล้ว เคยทำ

มานะนักกว่าพวงท่านทำเสียอีก ได้ทำงานกระหึ่ง
ร่างกายเหลือแต่หนังหุ่มกระดูก ไม่ได้ประโยชน์
อะไรเลย จึงได้เลิกจากทางนั้นเสีย การที่ได้ปฏิบัติ
ทดสอบเป็นผลดีเช่นนี้ เพราะพูดติดเต็มปากว่า
ได้ทดลองแล้ว ไม่ได้ประโยชน์ ปัญจวัคคียกซ่อน
ในเรื่องบำเพ็ญทุกรกริยา และก็เห็นว่าไม่ได้ผล

พระองค์จึงตรัสถึงทาง ๒ ทางนี้ว่า เป็นทางไม่ควรเดิน เป็นทุกข์ ไม่ใชอริยะ ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ ไม่เป็นไปเพื่อนิพพาน ไม่เป็นไปเพื่อรู้จริง ขอให้เลิกเสียหั้งสองทาง

ครั้นเมื่อปิดทางทั้งสองนี้แล้ว ก็ต้องเบิดทางใหม่ให้เข้าเดิน ทางเส้นใหม่ก็คือ มารคมีองค์ส ก็คือ ทางสายกลาง นั่นเอง ขอให้เข้าใจว่า มารค มีองค์ ส หรือทางสายกลางนั้น หมายความว่า ทางเส้นเดียว ไม่ใช่ทาง ส เส้น ไม่ใช่ทาง ส สาย ส แพร่ง แต่เป็นทางเดียว ทางเดียวนั้นมีเครื่องประกอบ ส อย่าง เราใช้คำว่ามีองค์ ส หมายความว่าประกอบด้วยเครื่องประกอบ ส อย่าง เป็นทางเส้นเดียว เมื่อนอกกับเชือก ๓ เกลียว เรียกว่า เชือกมีองค์ ๓ เชือก ๕ เกลียว ก็เรียกว่าเชือกมีองค์ ๕ ก็คือ ๕ เส้นมารวมเป็นเส้นเดียว เชือกเส้นใหญ่ๆ ประกอบด้วยเส้นเล็กๆ หลายเส้น เอาจมาควบกันเข้าเป็นเส้นเดียว หรือสายไมโครโฟนถ้าปอกดูจะเห็นว่าข้างในมีหลายเส้น สมมุติว่ามี ๕ เส้น เราก็เรียกสายไมโครโฟนนี้ประกอบด้วยองค์ ๕ ของลวดทองเหลือง เอาจมารวมกันเข้าเป็นเส้นเดียว ไม่ใช่หลายเส้น ฉันได้ทางมีองค์ ส ก็ให้เข้าใจตามนี้ฉันนั้น รวม ส อย่างนี้เป็นอันเดียว กัน เป็นทางเส้นเดียว เป็นทางตรงดึงไปสู่ความพันทุกข์พันร้อน มีสัมมาทิฎฐิ คือความเห็นชอบ เป็นตัวนำ แล้วก็มี สัมมาสมารช เป็นตัวสุดท้าย

ทั้ง ๙ องค์นี้ต้องกลมเกลียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงจะมีกำลังส่งจิตของผู้ปฏิบัติให้ถึงความพันทกข์ได้ ถ้าปฏิบัติเฉพาะองค์ ยังไม่

๛ รัมจักรปวัตตนสูตร *

เรียกว่า เป็นมรรค เรียกว่าเป็นการปฏิบัติ ส่วนบุคคลอยู่ ก็ให้ประโยชน์เหมือนกัน แต่ให้ประโยชน์ในขั้นต่ำๆ ถ้าเอาจารวมตัวกันเข้าพร้อม เพียงทั้งหมดแล้ว จะเกิดพลังงานใหญ่ที่จะผลักดันบุคคลนั้นให้เหลือไปสู่บรินพาน คือ ความพันทุกข์พันร้อน ดังนั้นทางประกอบด้วย อองค์ ๔ จึงเป็นทางออกในพระพุทธศาสนา เป็นทางสำคัญ เรียกว่า ทางสายกลาง เพราะไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป เป็นทางพอดีๆ ที่จะนำบุคคลให้ไปสู่ความพันทุกข์ได้

เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสเรื่องนี้แล้ว ได้ตรัสต่อไปถึงสิ่งที่พระองค์ได้ตรัสรู้อย่างแท้จริงว่า ได้แก่ อริยสัจสี่ ถ้าใครเข้ามาเรารู้ว่า พระพุทธเจ้า ตรัสรู้อะไร เราถูกต้องได้อย่างถูกต้องว่า ตรัสรู้ อริยสัจสี่ คือความจริงอันประเสริฐ ๕ ประการ อริยะ แปลว่า ประเสริฐ

สัจจะ แปลว่า ความจริง

อริยสัจสี่ ก็คือความจริงอันประเสริฐ ๕ ประการ ปรากฏอยู่ในธรรมจักรนี้ เพราะฉะนั้น ธรรมจักรนี้จึงเป็นการประกาศเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนาให้เข้าเข้าใจ ถ้าเราศึกษาถึงพระพุทธศาสนาต้องศึกษาจากพระสูตรนี้ก่อนเป็นเบื้องต้น เพราะเป็นพระสูตรที่ประกาศสิ่งที่พระองค์ตรัสรู้

ในลัทธิมหายาน ซึ่งเป็นนิกายหนึ่งของ พุทธศาสนา บางพากถือพระสูตรหนึ่งเป็นหลักสำคัญ บางพากถืออีกพระสูตรหนึ่งเป็นหลักสำคัญ เช่นบางนิกายถือลังกาวatarasūtra เป็นหลักสำคัญ บางนิกายถือสุขาวดีมหายานสูตรเป็นสูตรที่สำคัญ เมื่อหลวงพ่อเดินทางไปต่างประเทศได้พบผู้รังที่อ่านพระสูตรฝ่ายมหายาน ผู้รังเข้าอ่านจากพระสูตรเหล่านั้น ครั้นพบพระฝ่ายเกรวاث เข้ารังตั้งปัญหาว่า ท่านเป็นภิกษุฝ่ายเกรวاث ท่านถือเอาระสูตรใดเป็นหลักสำคัญของท่าน ความจริงเราไม่ได้ถืออย่างเขาหรอก แต่เมื่อเขามโนยอย่างนั้น

ก็ไม่ขัดข้องอะไร ก็ตอบว่า ถือเอาระสูตรจักกัปปวัตตนสูตร นี่แหลกเป็นเรื่องสำคัญ The first sermon of Lord Buddha นี่แหลก

เมื่อเขามโนย ทำไม่จึงสำคัญ ก็ตอบว่า พระสูตรนี้ประกาศเรื่องที่พระองค์ตรัสรู้ ก็เท่ากับประกาศสิ่งที่เป็นเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนาให้เราเข้าใจ เราจึงถือว่าเป็นหลักใหญ่ เป็นหลักสำคัญ สูตรนี้เป็นธรรมล้วนๆ เป็นสัจจะล้วนๆ ไม่มีอะไรเจือปนแม้แต่น้อย จึงเป็นพระสูตรที่บิรุสุทธิ์ สะอาด อันเราระศึกษาให้รู้เรื่องนี้ไว้ด้วย

อิท โข ปน ภิกขุเว ทุกขอริยสุจุ ว่า ดุ ก่อนภิกขุหั้งห้าย นี้คือทุกขอริยสุจุ ความทุกข์นี้เป็นสัจจะ เป็นความจริง แล้วพระองค์ตรัสว่า ชาติปี ทุกข ความเกิดเป็นทุกข์ ความแก่เป็นทุกข์ ความตายเป็นทุกข์ ความโศก ความร้าย ความโอมนัส ความเหี้ยวแห้งใจเป็นทุกข์ ความอยู่ร่วมกับสิ่งไม่เป็นที่รักเป็นทุกข์ การพัดพรากจากสิ่งที่รักเป็นทุกข์ ต้องการสิ่งใดไม่ได้สิ่งใดก็เป็นทุกข์ ว่าโดยย่นย่อ การเข้าไปยึดถือขันธ์ ๕ เรื่องตัวตน นี่แหลกเป็นทุกข์ พระองค์สอนอย่างนี้

เราลองมาพิจารณาสักเล็กน้อย ว่าชาวตะวันตกที่เข้าได้มาอ่านพระพุทธศาสนา พอเขานั้นคำสอนว่า นี่คือความทุกข์ แล้วก็ชาติความเกิดเป็นทุกข์ ความแก่เป็นทุกข์ ความตายเป็นทุกข์ คนที่ไม่เลื่อมใสเขาก็หว่า ศาสนาไม่มีของโลกในแง่ร้าย เห็นอะไรๆ เป็นทุกข์ไปเสียทั้งหมด การที่ฝรั่งพูดเช่นนี้เป็นพระไม่เข้าใจ จึงได้กล่าวว่า พระพุทธศาสนาของโลกในแง่ร้าย

แต่โดยเนื้อแท้พระพุทธเจ้าไม่ได้มองโลกในแง่ร้าย แล้วไม่ได้มองโลกในแง่ด้วย ทั้งร้าย ทั้งดี พระองค์ไม่ได้มองทั้งสองแง่ แต่พระองค์มองโลกในแง่อะไร ขอให้จำไว้เพื่อเมียผู้สาม พระพุทธองค์มองโลกในแง่ของความจริง ในแง่ของสัจจะ ไม่ได้มองในแง่ดีหรือแง่ร้าย

ຮັມນວກກັບປວດສູດ

ສ້າມອອນໃນແຈ້ງ ເຮັດວຽກ ໂດຍ ເພີ້ນອູ່ ໃນໂລກ ຄ້າເຮັມອອນໃນແຈ້ງຮ້າຍ ເຮັດວຽກລືດໂລກມາກ ເກີນໄປ ເຫັນເປັນໂລກທີ່ນໍາເນື່ອ ແລ້ວກີ່ໄປຜູກຄອຕາຍ ກັນ ແຕ່ວ່າຄໍາສອນໃນກາງພຣະພຸທ່າສາສະນານັ້ນ ໄນ ໄດ້ມອງໃນ ໂ ແກ່ນັ້ນ ແຕ່ມອງວ່າຄວາມຈິງເປັນ ອູ່ຢ່າງໄຣ ເນື້ອແທ້ຂອງໂລກເປັນອູ່ຢ່າງໄຣ ພຣະອງຄ່າຕັດສ ວ່າ ຄວາມຈິງເປັນທຸກໆ ທຸກໆທ່ານັ້ນເກີດຂຶ້ນ ທຸກໆທ່ານັ້ນຕຶ້ງອູ່ ທຸກໆທ່ານັ້ນດັບໄປ ນອກຈາກທຸກໆໜ້າ ມີຂະໄວເກີດ ອາມືອະໄຕດັບໄປ ລັກເປັນອູ່ຢ່າງນັ້ນ

ໃນດ້ານວິທີຍາສາສຕ່ຽນເສັອນວ່າ ມີຄວາມຮ້ອນ ອຸຳທຸກໆມີ ເປັນຄວາມຮ້ອນ ເປັນຄວາມຈິງໃນດ້ານວິທີຍາສາສຕ່ຽນ ຄວາມຮ້ອນນີ້ຄື່ອງຄວາມຈິງ ຄວາມໜ້າວ່າໃໝ່ຄວາມຈິງ ຄວາມຈິງຄື່ອງຄວາມຮ້ອນ ໃນໂລກນີ້ມີແຕ່ຄວາມຮ້ອນ ໄນວ່າຮ້ອນນັກຫຼືຮ້ອນນ້ອຍພຸດໄດ້ແຄນັ້ນ ເວລານີ້ເຮົາພຸດໄດ້ວ່າຮ້ອນນ້ອຍ ຍິ່ງເຊົ້າ ກີ່ຍິ່ງຮ້ອນນ້ອຍ ກລາງຄືນີ້ກີ່ຍິ່ງຮ້ອນນ້ອຍເຊື້ນໜ່ອຍ ຄ້າໄປທີ່ເຊີ່ງຮ້າຍ ອຳເກວ່າເຊີ່ງຂອງ ຄວາມຮ້ອນຍິ່ງນ້ອຍລົງໄປເອົາ ແນ້ປ່ອກລົດລົງຄົງໄຕ້ຄູນຍົກຍັງມີອຸຳທຸກໆມີ ແຕ່ອຸຳທຸກໆຈະນ້ອຍລົງໆ ຄວາມໜ້າວ່າໃໝ່ເນື້ອແທ້ ຄວາມເຍື່ນກີ່ໄມ້ໃໝ່ເນື້ອແທ້ ແຕ່ວ່າຮ້ອນນັກຫຼືຮ້ອນນ້ອຍ ທີ່ເຮົາເຮັດວຽກວ່າອຸຳທຸກໆນັ້ນເອງ ເປັນຄວາມຈິງໃນແກ່ນັ້ນ ຈັນໄດ້ ລັກຄໍາສອນຂອງພຣະພຸທ່າເຈົ້າໃນແຈ່ຄວາມທຸກໆໜີ້ເໝືອນກັນ ພຣະອົງຄົນກວ່າມີແຕ່ຄວາມທຸກໆ ສ່ວນສຸຂົມໂອະໄຣເລ່າ ສຸຂົກຄື່ອງ ທຸກໆທີ່ລົດລົງໄປ

ຄ້າເຮົາພຸດຕາມກາໝາດຕໍ່າວັນວ່າ ທຸກໆ ۱۰۰ ຄ້າລົດລົງມາ ۵ ສ່ວນ ທີ່ລົດລົງມາ ۵ ນີ້ແທລະຄື່ອງເຮົາ ຄ້າລົດລົງໄປ ۱۰ ເຮັດວຽກໄດ້ສຸຂ ۱۰ ສມມຕີ່ອ່າວ່າ ເປັນຄວາມສຸຂ ຄວາມຈິງຄວາມສຸຂນັ້ນກີ່ຄື່ອງ ທຸກໆລົດລົງນັ້ນເອງ ແຕ່ທຸກໆຍັງອູ່ອົກຕັ້ງ ໨໕, ໨໐ ແນ້ປ່ອກລົງໄປ ໤໐ ທຸກໆຍັງອູ່ອົກຕັ້ງ ໫໐ ແຕ່ນັບວ່າເບາລົງໄປໜ່ອຍຄື່ອງເຮັດວຽກວ່າ ລົດລົງໄປເຖິງນັ້ນເອງ ການທີ່ຕັດສເຫັນນີ້ເຮັດວຽກວ່າ ພຣະພຸທ່າເຈົ້າຕັດສົນໃນສິ່ງທີ່ເປັນສັຈະ ເປັນ ດຽວມະໃຫ້ເຮົາຮູ້ຄວາມຈິງວ່າ ໂລກນີ້ມີຄວາມທຸກໆ ສ່ວນ

ທີ່ເຮົາເຮັດວຽກວ່າສຸຂນັ້ນ ໄນໃໝ່ສັຈະ ໄນໃໝ່ຄວາມຈິງ ແຕ່ເປັນພຸດຕາມກາໝາດນັ້ນ ເພື່ອໃຫ້ຈາກນັ້ນເຂົ້າ ໄຈ ຄ້າເຮົາໄປພຸດວ່າ ວັນນີ້ທຸກໆລົດລົງໄປ ៥ ແລ້ວ ກີ່ພັ້ນໄໝຮູ້ຮ່ອງ ຈຶ່ງນອກວ່າ ເປັນສຸຂ ວັນນີ້ສັບຍົດ ການທີ່ສັບຍົດຕີກີ່ຄື່ອງ ທຸກໆລົດລົງໄປໜ່ອຍ

ການທີ່ພຣະພຸທ່າເຈົ້າຕັດສ ໂລກນີ້ມີຄວາມທຸກໆ ພຸດໃນແຈ່ຄວາມຈິງ ພຣະພຸທ່າເຈົ້າມອງໂລກໃນແຈ່ຄວາມຈິງ ມີພຣະສຸກາມີຕົບທັນໆວ່າ ເນື້ອທັນ ພລາຍຈົມອອງທຸກໆສິ່ງທຸກໆອ່າງຕາມທີ່ເປັນຈິງ ກາ໘ນາລື່ວ່າ ຍຄາກຸດໝາຍພັກສະ ຮ່າມຍຄວາມວ່າ ມອງສິ່ງທັນພລາຍຕາມທີ່ເປັນຈິງ

ການທີ່ຄົນເຮົາວ່າໃໝ່ພະເຈົ້າໄມ້ໄດ້ມອງ ອະໄຮງ ຕາມທີ່ເປັນຈິງ ເຮັມອອງເຫັນສິ່ງທີ່ເປັນມາຍາເຫັນສິ່ງທີ່ເຂົາຄລຸມເຂາແຕ່ງໄວ້ ແຕ່ໄມ້ມອງລົງໄປໄຫ້ເຫັນເນື້ອແທ້ຂອງສິ່ງນັ້ນວ່າ ເປັນອະໄໄ ເມື່ອເຮັມອອງໄມ້ເຫັນເນື້ອແທ້ ເຮັດວຽກຕິດໃນສິ່ງທີ່ເປັນມາຍາຫລືກລວງ ກີ່ວ່າງໄຍໄປດ້ວຍປະກາດຕ່າງໆ

ເມື່ອໄດ້ເຮັມອອງຂະໄວໃນສັບພົມທີ່ເປັນຈິງ ເຮັດວຽກເຫັນຄວາມຈິງ ແລ້ວເມື່ອເຮົາເຫັນຄວາມຈິງເຮັດວຽກຈະໄມ້ຍືດຄື່ອງ ໄນຫຼັງພືດຕ່ອງໄປ ອັນນີ້ເປັນຫລັກສຳຄັງໃນທາງພຣະພຸທ່າສາສະນາ ໃຊ້ໄດ້ທຸກແໜ່ ໄນວ່າໃນແຈ່ການເມື່ອງ ຮ້ອໃນແຈ່ເຕຣະຮູກຈີ ອະໄຮກີຕາມ ຄ້າເຮັມອອງໃນແຈ່ຂອງຄວາມຈິງໃນສິ່ງນັ້ນໆ ແລ້ວ ຈະໄມ້ກຳໄໝໃຫ້ເຮົາວ່າງໄຍໃນທາງຈິຕິໃຈ ຈະກຳໄໝໃຫ້ເຮົາເຂົ້າໃຈສິ່ງນີ້ຕາມສັບພົມທີ່ເປັນອູ່ຈິງໆ

ຈຶ່ງໄຄຮ່ວຂອຳຝາກທັກນະຂອນນີ້ໄວ້ແກ່ພວກເຂອທັນພລາຍວ່າ ເຮັມອອງໂລກຕ້ອງມອງໄຫ້ເຫັນຕາມສັບພົມທີ່ເປັນຈິງ ມອງຄົນກົມອງໄຫ້ເຫັນສັບພົມທີ່ເປັນຈິງ ເຫຼຸກຮັດວຽກອັນໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ເຮັມອອງໄຫ້ຮັດວຽກທີ່ເປັນຈິງ ການມອງຂະໄວໆ ຕາມສັບພົມທີ່ເປັນຈິງນັ້ນ ເປັນການມອງດ້ວຍບັນຍາ ເປັນການມອງຕາມແບບທີ່ພຣະພຸທ່າເຈົ້າທ່ານສອນໄຫ້ເຮັມອອງແລະເຮົາຈະເຂົ້າໃຈສິ່ງນັ້ນມາກັນ ຂອໃຫ້ເຂົ້າໃຈໃນຮ່ອງຄວາມທຸກໆຕາມນີ້

ຮັບນຈັກດັບປວດນສູຕຣ

ລອງມາພິຈາრណາຕ່ອໄປອີກສັກໜ່ອຍວ່າ ຂາດີ ປີ ທຸກໆຂ໏ ຄວາມເກີດເປັນທຸກໆໝົດ ມາຍຄວາມວ່າຍ່າງໄຮ ເກີດເປັນທຸກໆໝົດເກີດຍ່າງໄຮ

ັກໄປພັດພະເທັນ ແລ້ວ ຮຳຮາມສົນ ພະທ່ານ ກີຈະຄາມວ່າ ຂອດມາພຣະຄຸນເຈົ້າສັກໜ່ອຍ ພຣະຄຸນ ເຈົ້າອີກຮູປ໌ໜຶ່ງກໍວ່ານິນຕໍ່ຄາມໄດ້ ອົງຄົງແຮກກົບອກວ່າ ຂາດີ ປີ ທຸກໆຂ໏ ເປັນຍ່າງໄຮ ຄວາມເກີດເປັນທຸກໆໝົດ ເປັນ ຍ່ອຍ່າງໄຮ ອີກຮູປ໌ໜຶ່ງກໍຕອບວ່າ ຕອບຕາມໜັງສື່ອ ຄື ຕອບວ່າ ເມື່ອເປັນເດັກນ້ອຍນັ້ນອູ່ໃນຄຣວົກ ນັ້ນຄຸດຄູ້ ແມ່ວັນລົງນັ້ນອູ່ໃນໂພຣງໄມ້ ນັ້ນທັບອາຫາດເກົ່າຂອງ ມາຮາດາ ມີອະໄວແປດເປົ້ອນ ນີ້ເຮັດວຽກວ່າຕອບຕາມ ໜັງສື່ອ ຕາມຄົມກົງວິວິສຸທິມຣົກ ຜົ່ງທ່ານກົງອົບນິມາຍ ໄມ້ຂັດຕາມຫລັກສົຣີກາສຕົງ

ຄວາມຈົງເດັກໄມ້ໄດ້ອູ່ໃນກະເພະອາຫາດ ຂອງແມ່ ແຕ່ອູ່ໃນມດລຸກ ແລ້ວຈະໄປນັ້ນທັບອາຫາດອູ່ ໄດ້ຍ່າງໄຮ ທ່ານເຂົ້າມາຄົມກົງແພທຍີແພນໂນຮານ ວ່າເດັກອູ່ໃນທ້ອງ ໃນທ້ອງນັ້ນກີເປັນທີ່ປຣະຈຸອາຫາດ ໄປໄທເດັກນັ້ນທັບອູ່ເສີຍດ້ວຍ ຂອງເກາລົງໄປມີຮັດຫວ່າ ແຍ່ຫົວ ການນັ້ນແບບນັ້ນກີເປັນທຸກໆໝົດ ແມ່ວັນກັນ ນັ້ນ ຄຸດຄູ້ ແມ່ວັນກັບລົງນັ້ນອູ່ໃນໂພຣງໄມ້ ອ່າຍ່າງນີ້ເຮັດວຽກວ່າ ຕອບຕາມໜັງສື່ອ ທ່ານເຂົ້າມາໄວ້ຢ່າງນັ້ນ

ໃນສັນຍັນນີ້ຈະຕອບຕາມນັ້ນໄມ້ໄດ້ ຄ້າຕອນ ອ່າຍ່າງນັ້ນໜ່ອກົງຄົງນີ້ກ່າວ ແຍ່ຈົງ ພຣະຄຸນເຈົ້າໄມ້ອ່ານ ສົຣີວິທາຍາເສີຍເລຍ ຕອບໄມ້ເຂົ້າເຮື່ອງ ຂາດີ ປີ ທຸກໆຂ໏ ນີ້ ມາຍຄວາມວ່າຍ່າງໄຮ ໃນທາງຮຣມ່ມາຍຄວາມ ວ່າ ຄວາມເກີດຂຶ້ນແໜ່ງຄວາມຍົດມັ້ນກົມ້ນໃນເຮື່ອ ອະໄຮ ກົດາມເປັນຄວາມທຸກໆໝົດ ຂະດີໄຈເກີດ ຄວາມຄົດຍົດມັ້ນກົມ້ນອະໄຮກີເປັນທຸກໆໝົດ

ເຮົາລອງມາສົມມຸດຕຸວ່າ ເຮົານັ້ນອູ່ທີ່ນີ້ ແລ້ວ ໄຈເຮົາຄົດເລີ່ມໄຄຮົນໜຶ່ງທີ່ເຮົາຍືດວ່າເປັນຂອງເຮົາ ແລ້ວ ກີເກີດຄວາມກັງວລເປັນຫົວໜັ້ນມາວ່າ ໜ້ານີ້ຄ້າຈະ ພ່າວຍແຍ່ ຜົ້ອເສື້ອທ່ານໄປຝາກສັກຕ້ວ່ານີ້ຄົງຈະດີ ການຄົດເຊັ່ນນີ້ເຮັດວຽກວ່າ ຄວາມເກີດເປັນທຸກໆໝົດ ແລ້ວ ຄວາມເກີດແໜ່ງຄວາມຄົດຍົດລື້ອໃນສິ່ງນັ້ນວ່າເປັນຕົວເຮົາ

ເປັນຂອງເຮົາ ເຮັດວຽກວ່າ ຂາດີ ປີ ທຸກໆຂ໏ ຄື ຄວາມເກີດ ເປັນທຸກໆໝົດ ນີ້ເຮັດວຽກວ່າຕອບຕາມເນື້ອແທ້ຂອງຮຣມ່ວ່າ ຂາດີ ປີ ທຸກໆຂ໏ ມາຍຄວາມວ່າ ຄວາມເກີດແໜ່ງຄວາມ ຄົດທີ່ໄປຍືດມັ້ນກົມ້ນເປັນທຸກໆໝົດ ຍືດມັ້ນໃນຂາດີກີເປັນ ທຸກໆໝົດ ຍືດມັ້ນໃນສິ່ງໄດ້ສິ່ງທີ່ເປັນທຸກໆໝົດ ເຊັ່ນເຮົາໄປ ເລັ່ນກີ່ພາ ແລ້ວເຮົາຍືດມັ້ນໃນໂຮງເຮົາຍືດມັ້ນໃນສິ່ງຂອງ ເຮົາ ເຮົາກີເປັນທຸກໆໝົດ ເປັນຫົວໜັ້ນແລ້ນແພ້ ແລ້ວ ກີ່ເຊີຍກັນຈຸນຄອແທ້ ເພື່ອໃຫ້ເພື່ອເລັ່ນໃຫ້ໜະ ຄ້າ ແພ້ເຮົາກີເສີຍໃຈ ໄມ້ສັບຍາໃຈ ຄວາມໄມ້ສັບຍາໃຈນັ້ນເກີດ ຂຶ້ນເນື້ອຈາກຄວາມຄົດທີ່ຍືດມັ້ນວ່າໂຮງເຮົາຍືດມັ້ນ ນັກພຸດບອລສິນພວກເຮົາ ນັ້ນເປັນແລ່າກອຂອງເຮົາ ມັນເປັນທຸກໆໝົດ ພ່າຍໃນນັ້ນ ຂອນເຂົ້າໄປຄົດເຫັນຢ່າຍ ວ່າ ເປັນທຸກໆໝົດ ເພື່ອໃຫ້ເພື່ອເລັ່ນແພ້ ແລ້ວ ກີ່ເຍື່ອມຈະເຮັດວຽກວ່າ ຂາດີ ປີ ທຸກໆຂ໏ ທັງນັ້ນ ເປັນເຮື່ອງທີ່ ເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ

ສ່ວນການເກີດຈາກທົ່ວມາຮັດແລ້ວກີ່ແກ່ໜ້າ ເຂົ້າໂລງໄປນັ້ນ ກີ່ເປັນເຮື່ອງຂອງຮ່າງກາຍເທົ່ານັ້ນເອງ ສ່ວນເນື້ອແທ້ຂອງຄວາມທຸກໆໝົດ ນັ້ນອູ່ທີ່ໃຈຂອງເຮົາ ຄ້າ ໄຈເຮົາຄົດໃນເຮື່ອງຍືດລື້ອອະໄຮ ກົດາມ ກີ່ເປັນ ຂາດີ ປີ ທຸກໆຂ໏ ເຮັດວຽກວ່າ ຄວາມເກີດເປັນທຸກໆໝົດ ໄກ້ເຂົ້າໃຈໃນ ແກ່ນີ້

ຂາດີ ປີ ທຸກໆຂ໏ ນັ້ນເຮົາເຫັນຢ່າຍ ເຮົາໄມ້ອ່ານ ແກ່ ຫ້ວຍກົດສັກເສັນທີ່ກົລົມໄຈແລ້ວ ຜົວໜັງເທິ່ງ ກົກລົມໄຈ ພັນໂຍກຫລຸດໄປໜີ່ທີ່ນີ້ ຍື້ນທີ່ໄປເປັນທຸກໆໝົດ ທຸກໆທີ່ ໄມ້ຄ່ອຍເຮົາຍບ້າຍ ນີ້ເຮັດວຽກວ່າ ຄວາມແກ່ເປັນທຸກໆໝົດ ເພື່ອໃຫ້ເຮົາຍືດມັ້ນໄປ ໄມ້ແຂ້ງແຮງ ປວດ ເຂົ້າ ປວດຂາ ປວດເວວ ປວດຫລັງ ນັ້ນກີ່ໄມ້ສັບຍາ ນອນ ກີ່ໄມ້ສັບຍາ ເປັນທຸກໆໝົດ ເຮັດວຽກວ່າ ຄວາມແກ່ເປັນທຸກໆໝົດ ເພື່ອໃຫ້ເຮົາໄມ້ອ່ານ ແກ່ ຄ້າເຮົາຍືດມັ້ນກີ່ໄມ້ທຸກໆໝົດ ອະໄຮ ຄ້າຮູ້ວ່າພົມຫອກ ກີ່ວ່າຮຣມດາກີ່ຫອກອກຍ່າງ ນີ້ລະ ພົມຈະຫອກກີ່ຫອກໄປ ໄມ້ທຸກໆໝົດ ແຕ່ມ່ນຸ່ຫຍໍ ເຮົາມີປຽກຕີໄມ້ຍືອມ ຂອນຝ່າຝົ້າໃໝ່ຮຣມຊາດີ ຮຳຮມຊາດີ ຈະເປັນຍ່າງນັ້ນ ຂອື່ນເຂົ້າໄວ້ ທ່າເຮື່ອງໄທກົລົມໄຈ ຈຶ່ງ ໄດ້ເກີດຈາກເປັນທຸກໆໝົດ ຂຶ້ນມາ

ຮັມນຈັກດັບປວັດພສුຕර

ມຣານມູປີ ທຸກໆຂໍ - ຄວາມຕາຍເປັນທຸກໆຂໍ ທີ່ຈົງຕາຍແລ້ວໄມ່ທຸກໆຂໍຂະໜາດ ແຕ່ທຸກໆຂໍກ່ອນຈະຕາຍຕອນກ່ອນໝາດລມ ພາຍໃຈໄມ່ຄ່ອຍຈະອອກກີເປັນທຸກໆຂໍ

ພຸຍາສີບີ ທຸກໆຂໍ - ຄວາມເຈັບເປັນທຸກໆຂໍ ເພວະທຸກໆຂໍວ່າເວລາຈະຕາຍ ພອຄິດຄົງຄວາມຕາຍກີເປັນທຸກໆຂໍແລ້ວ ເພວະເຮົາໄມ່ອ່າຍາກຕາຍ ອ່າຍາກຈະອູ່ຕ່ອງໄປ ອ່າຍາກຈະອູ່ນານໆ ອ່າຍາກຈະດູໂລກນີ້ວ່າຈະໄປລຶງໄຫ້ ຄວາມໄມ່ອ່າຍາກຕາຍເປັນທຸກໆຂໍ ແຕ່ຄ້າເຮົາຍອມມັນເສີຍ ຕາຍົກຕາຍ ເກີດມາແລ້ວມັນກີຕາຍທັງນັ້ນ ຕາຍເມື່ອໄດ້ກີໄດ້ ຄ້າເຮົາຍອມມັນເສີຍກີໄມ່ທຸກໆຂໍຂະໜາດ ແຕ່ເປັນເພວະເຮົາໄມ່ຍອມ ເຮົາກີເປັນທຸກໆຂໍພ່າຍໃນຄວາມຕາຍ

ໂສກປະວິເທວ່າ ຄວາມເສົ້າໂສກ ຄວາມຮ່າໄຮ ຄວາມທຸກໆທາງກາຍ ທຸກໆທາງໃຈ ທຸກໆກັບໂທນັ້ນສ ໃນການຊາຮຣມະເປັນຂອງຄູ່ກັນ ທຸກໆແຮກໝາຍຄົງຄວາມທຸກໆທາງກາຍ ສ່ວນ ໂທນັ້ນ ມາຍຄົງຄວາມທຸກໆທາງໃຈ ໃນທຳນອງເດືອກວັນ ສຸຂ ກັບ ໂສມນັສ ກີເປັນຂອງຄູ່ກັນ ສຸຂໝາຍຄົງຄວາມທຸກໆທາງກາຍຄວາມສນາຍກາຍ ໄມເຈັບໄມ່ປ່ວຍ ໂສມນັສ ມາຍຄົງຄວາມສຸຂທາງໃຈ ມີຈຳສນາຍ

ອບຸປີເຢີທີ ສມັບໂຍໂໂຄ ທຸກໆໂຂ - ກາຮອູ່ຮ່ວມກັບສິ່ງໄມ່ຂອບໃຈເປັນທຸກໆຂໍ ຂັ້ນນີ້ເຫັນໄດ້ຫັດຄ້າເຮົາໄປນັ້ນໃກລັດຄົດນັ້ນທີ່ເຂົ້າມີຂອບ ແຕ່ວ່າຈຳເປັນທຳນັ້ນທີ່ຈະນັ້ນດ້ວຍຄວາມໄມ່ສນາຍໃຈ ເຮົາກວ່າກາຮອູ່ຮ່ວມກັບຄົນທີ່ໄມ່ຂອບເປັນທຸກໆຂໍ ອູ່ໃນທີ່ອາກາສໄມ່ຂອບກີເປັນທຸກໆຂໍ ໄດ້ອາຫາດທີ່ເຮົາໄມ່ຂອບກິນກີເປັນທຸກໆຂໍ ສິ່ງທີ່ໄມ່ຂອບນີ້ທຳໃຫ້ຄົນເປັນທຸກໆຂໍ ເຮົາກວ່າອບຸປີເຢີທີ ສມັບໂຍໂໂຄ ທຸກໆໂຂ

ປີເຢີທີ ວິບຸປີໂຍໂໂຄ ທຸກໆໂຂ - ພລັດພຣາກຈາກສິ່ງທີ່ຮັກທີ່ພວໃຈເປັນທຸກໆຂໍ ຂັ້ນນີ້ເຫັນຫັດທີ່ສຸດພລັດພຣາກຈາກສິ່ງທີ່ຮັກຂອບໃຈ ເປັນທຸກໆຂໍ ໄມວ່າໄດ້ຄ້າຕ້ອງກາສິ່ງໃດ ອ່າຍາກໄດ້ອະໄໄມ່ສົມຫວັງ ຮ່ວອມໄມ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈກີເປັນທຸກໆທັງນັ້ນ

ໂດຍສຽງມາມຍອດ ຄວາມທຸກໆທັງໝາດກີຄື່ອງເຂົ້າໄປຍືດມື່ນກີມື່ນໃນຂັ້ນນີ້ ຂັ້ນນີ້ແປລວ່າ ກອງ

ຮ່າງກາຍຄົນເຮັດແປ່ງເປັນ ຊ ກອງ ໄດ້ແກ່

- ๑. ຮູບ
- ๒. ເວທນາ
- ๓. ສັນຍາ
- ๔. ສັງຫາ
- ៥. ວິຜູ້ຍາຄານ

ຮ່າມເຮົາກວ່າ ຂັ້ນນີ້ ຂໍ ພວກເຂົ້າຂັ້ນນີ້

- ຮູບຂັ້ນນີ້ - ກອງຮູບ
- ເວທນາຂັ້ນນີ້ - ກອງເວທນາ
- ສັນຍາຂັ້ນນີ້ - ກອງສັນຍາ
- ສັງຫາຂັ້ນນີ້ - ກອງສັງຫາ
- ວິຜູ້ຍາຄານຂັ້ນນີ້ - ກອງວິຜູ້ຍາຄານ

ທັງ ຊ ກອນນີ້ ຄ້າເຮົາໄປຍືດຄື່ອງວ່າເປັນ ຮູບຂອງຈັນ ເວທນາຂອງຈັນ ສັນຍາຂອງຈັນ ສັງຫາຂອງຈັນ ແລະ ວິຜູ້ຍາຄານຂອງຈັນ ກີເປັນທຸກໆຂໍ ເພວະການເຂົ້າໄປຍືດຄື່ອງເປັນທຸກໆຂໍ

ຄວາມເກີດເປັນທຸກໆຂໍ ຄວາມແກ່ເປັນທຸກໆຂໍ ຄວາມຕາຍເປັນທຸກໆຂໍ ຄວາມເສົ້າໂສກ ຄວາມຮ່າໄຮ ຮ່າມວ່າມາທັງໝາດນັ້ນມາຮວມອູ່ຕ່ອງນີ້ຄື່ອງ ຮ່າມອູ່ຕ່ອງທີ່ເຮົາໄປ ຍືດມື່ນວ່າຮູບເປັນຂອງຈັນ ເວທນາເປັນຂອງຈັນ ສັນຍາເປັນຂອງຈັນ ວິຜູ້ຍາຄານເປັນຂອງຈັນ ເຮົາກີເປັນທຸກໆຂໍ ທຸກໆພ່າຍໃນຄວາມຍືດຄື່ອງ ຄ້າໄມ່ຍືດຄື່ອງໄມ່ມີຄວາມທຸກໆຂໍຮ່ອງຄວາມເດືອດຮ້ອນເລີ

ໜັກການມີດັງທີ່ກ່າວມາຍ່ອງໆ ນີ້ ສ່ວນເຮືອງ ຂັ້ນນີ້ ເປັນຍ່ອງໄຣນັ້ນ ຈະໄດ້ອີນິຍາກພາຍຫລັງ

ທຸກໆຂໍ ເປັນອຣີສັຈຂ້ອແຮກ ເປັນຄວາມຈົງຈົງທີ່ພຣະພູທມເຈົາຕຣສ ຄື່ອຕຣສພລໃຫ້ເຫັນກ່ອນ ຕ້ວຖຸກໍ່ຂໍ ເປັນດັວພລ

ເມື່ອຕຣສພລແລ້ວພຣະອອງຄົ່ງຈະຕ້ອງຕຣສເຫດຕ່ອງໄປ ເພວະການສອນຂອງພຣະຜູ້ມີພຣະກາຄເຈົາຕ້ອງແສດງທັງເຫດຖັ້ງພລ ແຕ່ທຽງຍກພລຂັ້ນມາກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງທຽງຂີ້ເຫດຖາຍຫລັງວ່າ ເຫດແໜ່ງຄວາມທຸກໆນັ້ນໄດ້ແກ່ອະໄໄ ພຣະອອງຄົ່ງຕຣສວ່າ

ອີກ ໂຂ ບນ ກົກ່າວ ທຸກໆສຸມຸທໂຍ ອຣີສັຈ - ດູກ່ອນກິກ່າຍທັງໝາຍ ທຸກໆສຸມຸທຍ ເປັນອຣີສັຈ ຄື່ອເຫດໃຫ້ເກີດທຸກໆກີເປັນຄວາມຈົງຈົງ

ຮັມມຈັກກັບປວັດນສູຕຣ

ເຫດໃຫ້ເກີດທຸກໆຂັ້ນໄດ້ແກ່ອະໄຣ ໄດ້ແກ່
ຕັ້ນຫາ ດືອ ຄວາມອຍາກ ຄວາມອຍາກມີອາກາຮອຢ່າງໄຮ
ອຍາກເກີດອຶກີ່ເຮີຍກວ່າ ເປັນ ຕັ້ນຫາ ເປັນໄປດ້ວຍ
ຄວາມກຳຫັດ ຍິນດີ ເພລິດເພລິນໜັກໃນເຮືອງນັ້ນໆ
ທັ້ງ ۳ ເຮືອງ ເປັນໄປເພື່ອກາຮເກີດອຶກ ຍິນດີ ເພລິດ
ເພລິນອູ້ໂນສິ່ງນັ້ນ ພວໂລງອູ້ໂນສິ່ງນັ້ນອ່າຍ່າຍື່ງ ອາກາຮ
ຕ ອ່າງ່ານ໌ເຮີຍກວ່າ ເປັນຕັ້ນຫາ

ຕັ້ນຫາ ແປລວ່າ ຄວາມອຍາກ ດືອ ຄວາມ
ອຍາກທີ່ເກີນປຽກຕິຮຽມຫາຕິຂອງມຸນໝຍ່ ສ່ວນທີ່ເຮົາ
ອຍາກຂ້າວອຍາກນ້ຳນັ້ນ ໄນໃຊ້ຕັ້ນຫາ ແຕ່ຄ້າເຮົາອຍາກ
ຈະກິນແກ່ນັ້ນແກ່ນີ້ ເຕີມນັ້ນເຕີມນີ້ລະກົດລັນໄປ ເກີນ
ຮຽມຫາຕິຕ້ອງກາຮົກເປັນຕັ້ນຫາ ອຍາກດີມນ້ຳໄມ່ເປັນ
ຕັ້ນຫາ ແຕ່ອຍາກຈະດີມນ້ຳນັ້ນນ້ຳນີ້ຂຶ້ນມາເປັນຕັ້ນຫາ
ກາຮອຍາກຂ້າວອຍາກນ້ຳເປັນຂອງຮຽມຫາ ຕັ້ງຕັ້ນຫາ
ເປັນຕົວເຫດໃຫ້ເກີດຄວາມທຸກໆຂັ້ນມາ ເພຣະຄ້າມີ
ຕັ້ນຫາແລ້ວກີ່ເກີດທຸກໆ

ຕັ້ນຫານັ້ນມີ ۳ ປະເທດ ເຮີຍກວ່າ
ກາມຕັ້ນຫາ - ຄວາມອຍາກມີ
ກວດຕັ້ນຫາ - ຄວາມອຍາກຈະເປັນ
ວິກວດຕັ້ນຫາ - ຄວາມອຍາກໄມ່ໄມ່ເປັນ

ກາຮມີຄວາມອຍາກທັ້ງ ۳ ນີ້ ເປັນທຸກໆຂໍອ່າງໄຮ
ອຍາກມີເປັນທຸກໆໃໝ່ ລອງຄິດຄື່ງຕົວເຮົາເອງ ເວລາ
ເຮົາອຍາກຈະມີອະໄຣ ເປັນທຸກໆໃໝ່ ຕຣານໄດ້ທີ່ຍັງໄມ່
ມີໄມ່ໄດ້ມາ ກີ່ເປັນທຸກໆຂອງອູ້ເຮືອຍໄປ ເພຣະຈະນັ້ນຄວາມ
ອຍາກມີເປັນທຸກໆ

ອຍາກຈະໄປເປັນທຸກໆໃໝ່ ອຍາກຈະໄປນັ້ນ
ໃບນີ້ ຄ້າໄມ່ໄດ້ໄປກີ່ເປັນທຸກໆ ໄປຍືນຮອຮດ ຮດໄມ່ມາ
ເປັນທຸກໆໃໝ່ ຍິນກະວຸນກະວາຍ ຂ້າຈົງຮວັນນີ້
ຍິ່ງເຮັດເພື່ອນໃຫ້ມາຄອຍເຮົາທີ່ໄດ້ທີ່ໜຶ່ງ ເຊັ່ນວ່າ ເຮ
ຈະໄປທີ່ໂນ່ນ ອູ້ຮ່າຍ ແລ້ວກັດເພື່ອນທີ່ສົນທັກນແລ້ວ
ເກີນໃຫ້ມາຍືນຍົ້ມຮັບທີ່ສັກນີ້ ວັນນັ້ນຮອງວິ່ງໜ້າ ບອກ..
ແຮມ! ມັນວິ່ງໜ້າແລ້ວເກີນຮອກນີ້ ມັນໃໝ່ນ້ຳມັນຕຣາເຕົ່າ
ທີ່ໂຮງໄກ້ໄມ້ຮູ້ ເຮົ້ວສຶກວິ່ງໜ້າ ຄວາມອຍາກທີ່ຈະໄປໄວ່
ທຳໃຫ້ເຫັນວ່າຮອງວິ່ງໜ້າ ເວລານີ້ແປລົກນະ ຄ້າເຮົາໄປເຮົວ

ເວລາມັນຫ້າ ຄ້າເຮົາເຮົຍງ່າງ ເວລາມັນເຮົວ ແມ່ນອັນກັນ
ຫລວງພ່ອມາພູດນີ້ ພູດໄປດາມເຮືອງໄມ່ໄດ້ໄປເຮົວເລາ
ອະໄຣ ແລ້ບັນເດີຍຈະ ۳ ໂມງເຂົ້າໄປແລ້ວ ເວລາມັນໄວ
ແຕ່ຄ້າເຮົາໄປນັ່ງດູນາພິກາຍູ່ ແຮມ! ເມື່ອໄຫວ່ມັນຈະ ۳
ໂມງ ໂອຍີ! ມັນຍິ່ງໜ້າໃໝ່ ເວລານີ້ຄ້າເຮົວແລ້ວໜ້າ ຄວາມ
ອຍາກຂອງເຮົາທຳໃຫ້ເວລາໜ້າ ແລ້ວຂະໜະທີ່ອຍາກກີ່ເປັນ
ທຸກໆ ທຸກໆພະລາຍງານ

ມາລຶ່ງເຮືອງ ຄວາມອຍາກເປັນ ເຫັນອຍາກເປັນ
ຜູ້ແທນຮາຈງວຽກກີ່ເປັນຕົວທຸກໆ ຕົ້ນຄິດໂຄຮກກາຮອຍາກ
ຈະເປັນ ຄ້າໄດ້ເປັນສົມໃຈ ກົບນາຍໃຈຂຶ້ນມານິດໜຶ່ງ ແຕ່
ແລ້ວກິດທຸກໆທີ່ຕ່ອໄປເອົາ ທຸກໆຄື່ງຫຼັງສິນເກ່າງ ທີ່ພອກ
ພູນໄວ້ ສັງຄູາກັບປະຈານໄວ້ໃນເຮືອງອະໄຣ ຍັງໄມ່
ໄດ້ທຳມາສັງຄູາເປັນທຸກໆອຶກ ແລ້ວຍັງເປັນທຸກໆທີ່ຕ່ອ
ໄປເອົາວ່າ ສມຍໜ້າຕານຈະໄດ້ຮັບເລືອກເອົາຫວູ້ໂນໄໝ
ຄວາມອຍາກຈະເປັນຈຶ່ງເປັນທຸກໆຂໍອ່າງ່ານ໌

ຄວາມອຍາກໄມ່ມີ ອຍາກໄມ່ເປັນ ໃນສິ່ງທີ່ເຮົາໄມ່
ຂອນໃຈກີ່ເປັນທຸກໆ ເຫັນເຂົ້າໃຫ້ທຳມາໃຫ້ໄວ້ໃຫ້ໂອນ
ເຮົາກີ່ເປັນທຸກໆ ເຂົ້າໃຫ້ເປັນອະໄຣທີ່ໄມ່ໂອນກີ່ເປັນທຸກໆ
ຄົນທີ່ໄປຜ່າຕົວຕາຍກີ່ພະລາຍງາຕັ້ນຫາແມ່ນອັນກັນ
ວິກວດຕັ້ນຫາ ດືອອຍາກໄມ່ເປັນ ທຳໃຫ້ຜ່າຕົວຕາຍ ໄນ
ອຍາກຈະອູ້ໃນໂລກຕ່ອໄປ ໄນອຍາກຈະເປັນມຸນໝຍ່ທີ່ອ
ໄປແລ້ວ ນີ້ເປັນຄວາມອຍາກອຶກອ່າຍ່າຍ່ານີ້ແລ້ວກີ່ເປັນ
ທຸກໆ ກາຮທີ່ເດີນໄປຜ່າຕົວຕາຍກີ່ເປັນທຸກໆທີ່ລອດເລາ
ແຕ່ພະລາຍງາ ຄວາມອຍາກທີ່ປະກອບດ້ວຍ
ໂມຫະແຮງ ໄທີ່ຂຶ້ນໄປບັນດັ່ນໄໝ ເກົ່າຜູ້ກອຄອເຂົ້າແລ້ວ
ກະໂດດລົງໄປ ຕັ້ນນີ້ແຫລະຕົວຕັ້ນຫາແມ່ນອັນກັນ ເກີດ
ຈາກຄວາມອຍາກເປັນທຸກໆ

ຂອໃຫ້ເຮົາຈຳໄວ່ວ່າ ຄວາມທຸກໆເກີດພະຮະ
ຄວາມອຍາກ ອຍາກມາກຸກທຸກໆມາກ ອຍາກນ້ອຍທຸກໆ
ນ້ອຍ ຄ້າໄມ່ອຍາກເລີຍກົບນາຍໃຈ ໄນມີຄວາມທຸກໆອະໄຣ
ອູ້ໂດຍໄມ່ອຍາກນີ້ຈະອູ້ໄດ້ໃໝ່ ອູ້ໄດ້ ແຕ່ວ່າຄົນເຮົາ
ໄມ້ຜົກ ໄນຜົກອູ້ເພື່ອໄມ່ອຍາກ ຜົກອູ້ແຕ່ເຮືອງອຍາກ
ກັນທັ້ນນີ້ ຈຶ່ງວ່າວ່າຍັງກັນນັກຫາ ໂກນີ້ຄ້າເຮົາຜົກ
ເຮືອງໄມ່ອຍາກເສີຍນ້ຳ ອະໄຈ ກີ່ຕາມເຮືອງ ມີໜ້າທີ່

ຮັມນວກດັບປັດນສູດ

ກີທໍາໄປຕາມເຮືອງ ເຮືນກີເຮືນໄປຕາມເຮືອງ ເຮາຍ່າໄປຍາກ ແຕ່ວ່າໜ້າທີ່ກີເປັນໜ້າທີ່ ອ່າຍ່າໄປຕ້ອງການ ອະໄໄຫ້ວ່ານາຍ ເພວະເໝື່ອໄໝສົມໃຈກີຈະເປັນທຸກໆໄດ້ ໄຟສົມຫວັງກີຈະເປັນທຸກໆທຸກໆພຣະຄວາມອຍາກ ກາມຕັ້ນຫາ ກວດັບຫາ ວິວກວດັບຫາ ຕ ຕັ້ນເປັນ ເຫດໃຫ້ເກີດທຸກໆ ເປັນຕົວເຫດອັນໜຶ່ງ

ພຣະອົງຄ້ຕຣສຕ່ອໄປວ່າ ອິທໍ ໂໂ ປນ ກິຖຸ ເວ ທຸກຂນິໂຮຈ ອຣຍສັຈຸ່ - ເປັນຄວາມດັບທຸກໆໄດ້ ຄື່ອ ທຸກຂນິໂຮຈ ຄວາມດັບທຸກໆນີ້ກີເປັນພລ ພຣະອົງຄ້ ຕຣສວ່າ ພລຄື່ອທຸກໆທຸກໆ ເຫດຄື່ອສຸມໜ້າຍ ແລະ ຕຣສຕ່ອວີກ ວ່າທຸກໆດັບໄດ້ ຄື່ອ ທຸກຂນິໂຮຈ ກາຣດັບໄດ້ເປັນຕົວພລ ດັບທຸກໆໄດ້ດັບອຍ່າງໄຣ ຄື່ອ ດັບຕົວຕັ້ນຫາ ນັ້ນເອງ ດັບຄວາມອຍາກໃນໃຈເສີຍໄດ້ ທຸກໆກີດັນໄປ ຄື່ອດັບ ທີ່ຕົວເຫດ

ອັນນີ້ເຮົາຈໍາເປັນຫລັກວ່າ ສິ່ງທັງໝາຍເກີດ ຈາກເຫດ ໄມມີເຫດ ພລເກີດໄມ້ໄດ້ ໄມວ່າເຮືອງຂະໜາດ ຕ້ອງມີເຫດທັງນັ້ນ ເມື່ອເຮັບພລຕ້ອງສາວໄປໜ້າເຫດ ທີ່ວ່າເມື່ອເຮົາທຳມະໄຣເປັນເຫດ ຕ້ອງຄົດຄົງພລທີ່ຈະ ເກີດຊື່ໃນອາຄາຕ ເຮົາວ່າ ໃຫ້ສາວຫາເຫດອູ່ຕລອດ ເວລາ ພບພລສາວໄປໜ້າເຫດ ເມື່ອທຳເຫດກີຕ້ອງຄົດໄປ ຄົງພລວ່າ ຈະເກີດຂະໜາດ

ถ້າເຮົາຍຸ່ດ້ວຍບັງຄູາແບບນີ້ ຈະໄມ່ວ່ານາຍ ເພຣະເຮົາສົກໜາຮູ້ຍຸ່ວ່າຂະໜາດເກີດຊື່ຈາກສິ່ງທີ່ເຮົາ ທຳ ເຮົາສົກໜາຮູ້ຍຸ່ວ່າສິ່ງທີ່ເຮົາມີຍຸ່ດ້ວຍນີ້ເກີດຈາກ ອະໄຣ ແລະ ເມື່ອເຮົາຕິ່ນໄປກີຈະພບເຫດ ເມື່ອພບເຫດ ເຮົາກີໄດ້ບັງຄູາວ່າອັນນີ້ເກີດຈາກສິ່ງນັ້ນສິ່ງນີ້ ເປັນການ ຊ່ວຍໃຫ້ພັນຈາກຄວາມທຸກໆຄວາມຕົອດຮ້ອນໄດ້ ຕັ້ນ ນິໂຮຈ ຄື່ອ ດັບຕັ້ນຫາ ດັບຕົວອຍາກທັງສາມ ເຮົາວ່າ ນິໂຮຈ ເປັນຄວາມດັບ ເໜືອນດັບໄພ ໄມມີເຫຼື່ອ ໄພ ໄມໄໝໜັກຕ້ອໄປ ເປັນຕົວພລ

ພຣະອົງຄ້ຕຣສຕ່ອໄປວ່າ ພລ ຄື່ອ ນິໂຮຈ ຈະ ເກີດໄດ້ອຍ່າງໄຣ ເກີດໄດ້ຕ້ວຍການປົງປັດຕາມມຣຄມີ ອອງຄ້ ລ ຄື່ອ ປົງປັດຕິໃນສົມມາທິກູ້-ຄວາມເຫັນຂອບ ສົມມາສັງກປະ-ຄວາມຄົດຂອບ ສົມມາວາຈາ-ກາຮ

ເຈົາຂອບ ສົມມາກົມມັນຕະ-ກາຮກະທຳການຂອບ ສົມມາອາຫິວະ-ກາຮເລີ່ມຈິວິດຂອບ ສົມມາວາຍາມະ ກາຮທຳຄວາມເພີຍພຍາຍາມໃນທາງທີ່ຂອບ ສົມມາສຕິ ກາຮຮັກຂອບ ສົມມາສມາທິຕັ້ງໃຈມື້ນຂອບ ເຮົາວ່າ ຕົວເຫດທີ່ຈະໃຫ້ເກີດຄວາມດັບທຸກໆ

ນີ້ກີຄື່ອ ພລກອຣີຍສັຈຸ່ປະການ ໄດ້ແກ່ ທຸກໆ

ສຸມໜ້າຍ ຕົວເຫດໃຫ້ເກີດທຸກໆ

ນິໂຮຈ ຄວາມດັບທຸກໆ

ມຣຄ ຄື່ອ ຂັ້ນປົງປັດຕິໃຫ້ຄື່ງຄວາມດັບທຸກໆ

ຈຳຈ່າຍ ၅ ຫ້າໄຈອຣີຍສັຈຸ່ ກີຄື່ອ ທຸ ສ ນີ້ມ ເຮົາວ່າ ຍັນຕ່ອຣີຍສັຈຸ່ ກັນອັນຕຽນໄດ້ທຸກອຍ່າງ ກລາຍ ເປັນຂອງຂັ້ງໄປ ຄວາມຈົງໄມ້ເຊື່ອຢ່າງນັ້ນ ກາຮທີ່ເຫາ ທຳຫ້າໄຈອຣີຍສັຈຸ່ໄວ ກີເພື່ອໃຫ້ເຮົາຈຳຈ່າຍ ၅ ວ່າ

ທຸ ຄື່ອ ທຸກໆ

ສ ຄື່ອ ສຸມໜ້າຍ ເຫດໃຫ້ເກີດທຸກໆ

ນີ ຄື່ອ ນິໂຮຈ ຄວາມດັບທຸກໆໄດ້

ນ ຄື່ອ ມຣຄ ຄື່ອຂັ້ນປົງປັດຕິໃຫ້ຄື່ງຄວາມ ດັບທຸກໆ

ພຣະພຸທນເຈົາແສດງທຣມຈັກປະກອນ ດ້ວຍເຮືອງນີ້ ၃ ຕອນ

ຕອນທີ່ນີ້ ມ້າມທາງ ၂ ທາງວ່າໄມ້ຄວາມເດີນ

ຕອນສອງ ປະກາສາທາງສາຍລາງວ່າ ເປັນ ທາງເດີຍວ່າຈະນຳໄປສຸ່ຄວາມພັນທຸກໆ

ຕອນສາມ ແສດງອຣີຍສັຈຸ່ ວ່າເປັນທາງທີ່ຈະ ຄື່ງຄື່ງຄວາມດັບທຸກໆດັບຮ້ອນ

ເມື່ອພຣະອົງຄ້ແສດງອຣີຍສັຈຸ່ປະການແລ້ວ ໄດ້ບອກກົກຂູ້ທັງໝາຍວ່າ

ດູກ່ອນກົກຂູ້ທັງໝາຍ ອຣີຍສັຈຸ່ປະການນີ້ ເຮົາໄມ້ໄດ້ພັງມາກ່ອນ ໄມໄດ້ຍືນມາກ່ອນ ບັດນີ້ເຮົາໄດ້ ຮູ້ແລ້ວ ໄດ້ເຂົ້າໃຈແລ້ວ ຢູາມ ບັງຄູາ ວິຊາ ແສງສວ່າງ ໄດ້ເກີດຊື່ນແກ່ເຮົາແລ້ວ ເພຣະຮູ້ແຈ້ງເຫັນຈົງໃນສິ່ງ

ຮັມມຈັກກັບປວດນສູດ

ທັງສີປະການນີ້ ຕຽບໃດທີ່ເຮົາຍັງໄມ້ຮັບແຈ້ງໃນອຣີສັຈ
ສີ ເຮົາກິໝ່າງທ່ອງເຫັນວ່າຢູ່ໃນຄວາມທຸກໆ໌ ຍັງມີທຸກໆ໌ເກີດ
ຂຶ້ນຍູ້ກັນເຮົາເຮືອຍໄປ ເມື່ອເຮົາມາຮັບແຈ້ງເຫັນຈົງໃນ
ສິ່ງທັງສີປະການນີ້ແລ້ວ ຄວາມທຸກໆ໌ໄມ້ເກີດຂຶ້ນແກ່
ເຮົາ ເຮົາພັນແລ້ວຊື່ຄວາມທຸກໆ໌ເປັນຄວາມພັນທີໄໝ
ເປັນແປ່ງ ໄມ່ມາສ່ວນຄວາມທຸກໆ໌ອັກຕ່ອໄປ

ພຣະອອງຄົກຕະຫຼາດຕ່ອໄປວ່າ ທ່ານມຸນຈຸກໍ ປວດຕິດ
ອຸປະກິວດຸດີໍ ໄດ້ທຽບທ່ານລ້ອນຮຽມໃຫ້ທ່ານໄປແລ້ວ
ໄມ້ມີໂຄຣຈະມາຫຸນກລັບໄດ້ ແມ່ຍາຄວາມວ່າ ໄມ້ມີໂຄຣ
ຈະມາໂຕ້ເລື່ອງຄ້ອຍຄໍາທີ່ພຣະອອງຄົກຕະຫຼາດຕ່ອໄປ

ທ່ານມຸນຈຸກໍ ປວດຕິດ ແປລວ່າ ຖຽບທ່ານລ້ອນ
ພຣະຮຽມຈັກ ອຸປະກິວດຸດີໍ ແປລວ່າ ໄມ້ມີໂຄຣຈະ
ມາພຸດເຄີຍພຣະອອງຄົກຕະຫຼາດຕ່ອໄປແລ້ວ

ພຣະອອງຄົກຕະຫຼາດວ່າ ການເກີດຂອງເຮົາສຸດທ້າຍ
ແລ້ວ ເຮົາຈະໄມ້ມີການເກີດຕ່ອໄປ ຕະຫຼາດຍືນຍັນວ່າ
ພຣະອອງຄົກຕະຫຼາດໄດ້ຕະຫຼາດຮັບໄດ້ເຂົ້າໃຈໃນເຮືອງນີ້ ການເກີດຂອງ
ພຣະອອງຄົກຕະຫຼາດ ເປັນການເກີດຄົງສຸດທ້າຍ ນີ້ຄືອງໃຈຄວາມຂອງ
ເຮືອງຮຽມຈັກ

ຜລຂອງການເຫັນວ່າ ພຣະອອງຄົກຕະຫຼາດນີ້ ກີ່ຄືອ
ບໍ່ຢູ່ຈັກຕີຍີ່ທີ່ນັ່ງພື້ນຍູ້ໄດ້ພັດເພີ່ມຍູ້ເຕີຍວ່າ ຄືອ ທ່ານ
ໂກນທັງໝູນໄດ້ຮັວ່າ ສິ່ງໄດ້ສິ່ງທີ່ມີຄວາມເກີດຂຶ້ນ
ຮຽມດາ ສິ່ງນັ້ນກີ່ມີຄວາມດັບເປັນຮຽມດາ ເປັນ
ທຸກໆ໌ ພຸດງ່າຍ່າງ ວ່າ ສິ່ງໄດ້ມີເກີດ ສິ່ງນັ້ນຕ້ອງມີດັບ
ອັນນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ໂກນທັງໝູນໄດ້ຮັວ່າ ດ້ວຍການພັງ ພຣະອອງຄົກຕະຫຼາດ
ສັງເກດຕວງໜ້າຂອງໂກນທັງໝູນ ຈຶ່ງໄດ້ຕະຫຼາດວ່າ
ອຳນົງສັນຕະລິ ວັດ ໂກໂກນທັງໝູນ -ໂກນທັງໝູນຮັວ່າ ແລ້ວ ແລ້ວ
ເລີຍຕັ້ງໜ້ອ ໂກໂກນທັງໝູນ ເພີ່ມເຂົ້າໄປໜ້າໜ້າວ່າ
ອຳນົງສັນຕະລິ ໂກໂກນທັງໝູນ ແປລວ່າ ພຣະໂກນທັງໝູນ ຜູ້ຮັກ
ແລ້ວ ກີ່ເຮົາຍັງໄດ້ຕວງທາເຫັນຮຽມ

ດວງຕາໃນທີ່ນີ້ຄືອ ຕາໃຈ ຕາມີ ຕະຫຼາດ
ວ່າ ຕາເນື້ອ ກັບ ຕາຄູ້ານ ຕາຂອງເຮົາເຮືອຍວ່າ
ມັກສັກ໌ ກືອ ຕາເນື້ອ ຄູ້ານຈັກ໌ ກືອ ປູ້ານທີ່
ເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ ພຣະໂກນທັງໝູນທ່ານໄດ້ຕວງຕາເກີດຂຶ້ນ
ໃນໃຈວ່າ ສິ່ງໄດ້ສິ່ງທີ່ມີການເກີດແລ້ວ ສິ່ງນັ້ນຕ້ອງ

ດັບເປັນຮຽມດາ ຈຶ່ງໄດ້ຂອບວ່າໃນພຣະພຸດສາສນາ
ພຣະຜູ້ມີພຣະກັກຕົກສະແດງເພີ່ມຍູ້

ເອົາ ກິກູ່ ທຸກໆສຸນທຸກໆຍີ່ - ເມື່ອຈົ
ເປັນກິກູ່ ເມື່ອຈົປົກປົກໃຫ້ກີ່ສຸດແກ່ທຸກໆ໌ເກີດ

ກີ່ເປັນການໄດ້ບວ່າ ການທີ່ຕະຫຼາດຍືນ
ເພຣະອະໄຣ ເພຣະຍັງໄມ້ຄືນທີ່ສຸດແກ່ທຸກໆ໌
ໂກນທັງໝູນໄດ້ຕວງທາເຫັນຮຽມນີ້ ເຖິງບັນໂສດາບັນ
ທ່ານນັ້ນອົງ ເຮືອຍກວ່າເປັນ ພຣະອຣີນຸດຄລ້ັ້ນຕໍ່ສຸດ
ຍັງມີຂຶ້ນໄປເອົາ ຕໍ່ບັນ ຈຶ່ງຈະລຶ້ງບັນສູງສຸດ ການທີ່ຕະຫຼາດ
ວ່າ ເມື່ອຈົເປັນກິກູ່ ຈົນປະເທົ່າມີກິກູ່ ເພື່ອ
ທີ່ສຸດທຸກໆ໌ໂດຍຂອບເດີດ ກີ່ເພຣະຍັງໄມ້ຄືນທີ່ສຸດ
ແກ່ທຸກໆ໌ ຍັງໄມ້ໜົມທຸກໆ໌ ຍັງຕ້ອງກ້າວຕ່ອໄປ

ໂກນທັງໝູນໄດ້ຂໍ້ວ່າເປັນກິກູ່ຮູບແບກໃນ
ພຣະພຸດສາສນາ ພຣະສົງໝົງເກີດຂຶ້ນໃນໂລກເປັນຮູບ
ແບກແລ້ວ ເກີດຂຶ້ນວັນທີ່ເທົ່າດີນັ້ນ ທາງສຸຣີຄຕິໄມ້ໄດ້
ກຳລ່າວໄວ້ ແຕ່ຄວາມຈົງກີມືອງ່ ຈຳກ່າຍ ຖໍ ຄືອ ໃນວັນ
ເພື່ອເດືອນ ສ ກ່ອນພຸດສາ ດະ ພຣະໂກນທັງໝູນ
ໄດ້ບວ່າເປັນພຣະບູນແບກໃນພຣະພຸດສາສນາ

ວັນເພື່ອ ເດືອນ ສ ນີ້ ເຮົາຈຶ່ງເຮືອຍວ່າ ວັນ
ອາສາພໜູ້າ ອາສາພໜະ ເປັນຊື່ດາວ ເດືອນ ສ
ເປັນວັນທີ່ດ້ວຍອາສາພໜະເດີນມາຜ່ານດວງຈັນທຽກ
ເພື່ອພອດີ ເຮົາຈຶ່ງເຮືອຍວ່າ ເພື່ອອາສາພໜະ ພຣະ
ໂກນທັງໝູນໄດ້ບວ່າໃນວັນນັ້ນ

ອີກອຍ່າງໜຶ່ງໃຫ້ເຮົາຈຶ່ງເວັບວ່າ ຮຽມນະໄດ້
ປຣາກູ່ແກ່ໂລກໃນວັນເພື່ອ ເດືອນ ສ ດ້ວຍ ເຮົາຈຶ່ງ
ເຮືອກວັນເພື່ອເດືອນ ສ ວ່າ ວັນຮຽມຈັກ ຄືອ ວັນທີ່
ພຣະພຸດເຈົາເຫັນວ່າ ພຣະສົງໝົງເກີດຂຶ້ນຄົງແຮກກີ່ໄດ້ ອ້ອງວັນທີ່ພຣະສົງໝົງ
ເກີດຂຶ້ນຄົງແຮກກີ່ໄດ້ ຂອໃຫ້ຮັວ່າ ມາຍຫຼາຍຂອງວັນນີ້
ໄວ້ ເພຣະວັນນັ້ນເປັນວັນຫຼຸດຮາຊາກເພື່ອໃຫ້ໄປ
ວັດ ໄປເວີ່ນເຫັນສົມໂກຊັກນ ຄໍາເຕີກຄາມເຮົາກີ່ຕອບ
ໄດ້ວ່າ ວັນເພື່ອເດືອນ ສ ຄືວັນທີ່ພຣະພຸດເຈົາເຫັນ
ຄົງແຮກ ເຮືອຍວ່າ ວັນຮຽມຈັກ ອ້ອງເຮືອຍວ່າ ວັນ
ຮຽມ ແລ້ວຍັງເປັນວັນພຣະສົງໝົງດ້ວຍ ໃນວັນນັ້ນ
ຮຽມປຣາກູ່ແກ່ໂລກ ແລ້ວພຣະສົງໝົງກີ່ປຣາກູ່ແກ່ໂລກ

ຮັນມວກດັບປັດສູດ

ຂໍ້ອີກຮູ່ພະນັກງານ ດ້ວຍພະນັກງານ ສົງລົງ
ອູ້ເຕີ່ເລື່ພະນັກງານ ສົງລົງໄມ້ປະກຸງ

ພຣະພູທຊເຈົ້າໄດ້ປະກາດຮຽມໃນວັນເພື່ອ^၁
ເດືອນ ສ ກ່ອນພູທສັກວິຊາ ၄၅ ປີ ທີ່ປ່າອີສິປັນ
ມຖຸກທາຍວັນ ປັຈຸບັນເຮັກວ່າ ສານາດ ດ້ວຍເຫັນ
ອືນເດີຍໄປເຫັນວ່າສານາດ ນັ່ງຮັດໄປຈາກໃນເມືອງຕາມ
ຄົນລາດຍາງເຮັບຮ້ອຍ ຂ້າງຄົນນີ້ຕັນມະມ່ວງຮ່ວມຮົ່ນ
ດີ ຈະໄດ້ເຫັນເຈັດນີ້ສຸບ ເປັນສຸບທີ່ສ້າງບັນ
ສານາທີ່ພຣະພູທຊເຈົ້າພັນບັງຈຸວັດຄືຍ

ນັ່ງຮັດຕ່ອໄປອີກຮາວສັກຮົ່ງກິໂລເມຕຽກົງ
ບຣິເວນໂບຮານສານເກົ່າແກ່ ດັ ທີ່ນັ້ນມີເສາຫີນ
ພຣະເຈົ້າໂສກບັກໄວ ເສາຫີນເທົ່າໜັງຄານນີ້ເປັນເສັດນັ້ນ
ໃຫຍ່ ບນຍອດເສາມືສິງໂຕ ၄ ຕັ້ວ ມັນຫຼາໄປທີ່ທັງ
၄ ເຮັກວ່າ ແພດສີ່ຫາທາໃຫ້ດັກ້ອງໄປທັ້ງ ၄ ທີ່

ຮູ່ບາລປະເທດອີນເດີຍໃນຢຸດບັຈຸບັນໄດ້
ນຳຫັວເສາພຣະເຈົ້າໂສກທີ່ສານາທນີ້ໄປໃຊ້ເປັນຕາ
ຂອງແພ່ນດິນເຊັ່ນເດີຍວັກບໍາເຮົມຕູ້ຫາເປັນຕາແພ່ນດິນ
ພຣະເຈົ້າໂສກໄດ້ເສົດຈີໄປສານາທີ່ນີ້ ແລ້ວບັກເສາຫີນ
ໄວເປັນເຄື່ອງໝາຍ ເຂົ້ານໜັງສືບອກໄວ່ວ່າສານາທີ່
ຕຽນນີ້ເປັນທີ່ພຣະສົມຄົດມຸຫຸທຊເຈົ້າໄດ້ເທັນໂຄຮັງ

ແຮກ ເຮົາໄດ້ມານມສກາດສານທີ່ນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ປັກເສາຫີນ
ນີ້ໄວ້ເປັນເຄື່ອງໝາຍ ເພື່ອຄົນຮຸ່ນໜັງຈະໄດ້ຮູ່ເຫັນ
ນມສກາດຕ່ອໄປ

ກາຍໜັງເສາຫີນນັ້ນຄູກພ້າຜ່າທ້າກລົງມາ ແຕ່
ຫັວເສາໄມແຕກ ສິງທັ້ງ ၄ ຕັ້ວຍັງອູ້ເຮັບຮ້ອຍ ເຂາ
ເລຍິກໄປວາງໄໃນພິພິທັກັນທີ່ໄກລັບບຣິເວນນັ້ນ ສ່ວນ
ເສາທີ່ຫັກເປັນທ່ອນໆ ກົກອງອູ້ບຣິເວນນັ້ນ ແລ້ວເອາ
ເຫັນມາກັ້ນໄວໃນບຣິເວນ ທຳໜັງຄາກັນຜົນໄມ້ໃຫ້ໜ້າ
ເຈະຫຼຸດນັ້ນຕ່ອໄປ ທີ່ນັ້ນແລະຄືອທີ່ພຣະພູທຊເຈົ້າ
ແສດງຮຽມແກ່ບັງຈຸວັດຄືຍທັ້ງ ၅ ແລ້ວກີໄດ້ຜລຄືອ
ທ່ານໂກຄທັງຄູ່ໄດ້ບວ່າເປັນກົກຊູໃນພຣະພູທຊ
ສານາໃນວັນນັ້ນ

ນີ້ຄືອໃຈຄວາມຂອງຫັມມັຈກັບປັດສູດ
ອັນເປັນເຮືອງທີ່ເຮົາຄວະຈະໄດ້ຮູ່ໄວ່ພຣະເປັນເຮືອງ
ສຳຄັນ ເປັນການປະກາດກາຕວະຮູ້ຂອງພຣະອົງກ ເປັນ
ການປະກາສິ່ງທີ່ເປັນເນື້ອແຫ້ຂອງພຣະພູທສານາ
ແລະເປັນພຣະສູດແຮກດ້ວຍ

ເຈັດນີ້ສຸບ : ສານາທີ່ພຣະພູທຊອົງໄດ້ພັນບັງຈຸວັດຄືຍໂຄຮັງແຮກ ເມື່ອເສົດຈີມາສູ່ປ່າອີສິປັນມຖຸກທາຍວັນ

ธัมเมกขสุป : อนุสรณ์สถานแห่งการแสดงปฐมเทคนาด้วยธรรมจักรอันยอดเยี่ยม ท่านโภณฑัญญาได้ดวงตาเห็นธรรม

BHAVAH COMPANY
U.P.O.
BOX 781
BANGKOK
THAILAND

ອນຕຕລັກຂນສູຕຣ*

ນັກສຶກໜາທັງຫລາຍ

ວັນກ່ອນໄດ້ພຸດສຶກເຮືອງທີ່ພະຜູມປະກາດໄປເຖົາໂປຣບໍ່ຢູ່ຈັກຄີ່ງ ນັກບວຊ ៥ ທ່ານ ອັນໄດ້ແກ່ ໂກຄຫ້ຢູ່ຢູ່ ວັບປະ ກັທທິຍະ ມາຫານະອັສສົມ ທີ່ປ່າອືປຕນມຄຸກທາຍວັນໄກລ້າເມືອງພາຣານສື່

ໃຈຄວາມໃນພະສູຕຣທີ່ແສດງນັ້ນ ເຮືອງວ່າ
ຮັມຈັກກັບວັດນູຕຣ

ຜລຂອງການແສດງພະຫວັນນາຄຮັງແຮກ ທຳໃຫ້ທ່ານໂກຄຫ້ຢູ່ຢູ່ ໄດ້ດວງຕາເຫັນນາມ
ເຮືອງວ່າ ໄດ້ໂສດາບັດຕິພລ ເປັນພະອົບຍຸດຄລ້ັ້ນ
ຕັ້ນໃນທາງພຸທ່ອຄາສນາ

ພະອົບຍຸດຄລ້ັ້ນມີຢູ່ ៥ ຈຳພວກ ດື່ອ

១. ພະໂສດາບັນ
២. ພະສົກທາຄາມ
៣. ພະອານາຄາມ
៤. ພະອຣຫັດ

ພະໂກຄຫ້ຢູ່ຢູ່ໄດ້ພັງນຽມຄຮັງແຮກ ໄດ້
ບຣລຸເປັນພະສົດບັນ ແປລວ່າ ຜູ້ຄື່ງກະຮະແສນໝາຍ
ເມື່ອຄື່ງກະຮະແລ້ວມັນກີໄລເຮືອງໄປຈົນຄື່ງນິພພານ

ສ່ວນອູກ ៥ ທ່ານນັ້ນຍັງມີເຕືອນໄຈ ໄດ້ແຕ່
ຄວາມເລື່ອມໃສສົກທາໃນພະພຸທ່ອເຈົ້າ ເມື່ອພະອົງຄ
ໄດ້ໃຫ້ພະໂກຄຫ້ຢູ່ຢູ່ບວນເປັນພະກິກຊີໃນພະ
ພຸທ່ອຄາສນາແລ້ວ ກີໄດ້ສັ່ງສອນອູກ ៥ ທ່ານດ້ວຍນຽມ
ເຮືອງອື່ນໆ ແລ້ວທ່ານທັງ ៥ ກີໄດ້ບວຊດ້ວຍເຫັນເດືອນ
ກັນ ເມື່ອນັກບວຊອູກ ៥ ທ່ານໄດ້ເປັນພະໂສດາບັນ

ແລ້ວ ເຫັນວ່າຈົດໃຈມີພື້ນຖານອັນເໝາະທີ່ຈະກ້າວໜ້າ
ຕ່ອງໄປ ພະອົງຄຈິງເທັນອົກສູຕຣທີ່ ເປັນສູຕຣທີ່ ២
ແກ່ບໍ່ຢູ່ຈັກຄີ່ງທັງໝໍ້ ພະສູຕຣນີ່ເຮືອງວ່າ ອັດຕລັກ
ຂນສູຕຣ ພະສູຕຣທີ່ແສດງເຮືອງອັດຕລັກຂນສູຕຣນີ່
ເປັນສູຕຣສຳຄັນທີ່ເຮົາວຽຈະໄດ້ສັນໃຈສຶກໜາ

ແຕ່ກ່ອນທີ່ຈະອົບຍາເຮືອງອັດຕລັກຂນສູຕຣ
ນີ່ ຂອໃຫ້ເຮົາເຂົ້າໃຈລົທີຫຼືວິຫຼາຍ້າ ອັນມີຢູ່ໃນ
ປະເທດອິນເດີຍໃນສັນນັ້ນຊື່ແປ່ງເປັນ ៥ ພວກ ດື່ອ

១. ພວກວິກ້າຫວາຖ ຢ່ວ່າ ວິກ້າຫວາທີ່
ວິກ້າຫວະ ແປລວ່າ ແປ່ງແຍກ ໄມເຫັນເປັນກຸ່ມເປັນກ່ອນ
ຮູ້ຈັກແຍກອອກເປັນພວກ ມາຍຄື່ງພວກທີ່ເຫັນອະໄຮ່
ແລ້ວແປ່ງເປັນເຮືອງໆ ໄປ

២. ພວກພົນກວາທ ພົນກະ ແປລວ່າ ຊະນະ
ມາຍຄື່ງ ພວກທີ່ເຫັນວ່າສິ່ງຕ່າງໆ ເກີດຂຶ້ນ ຕັ້ງອູ່
ດັບໄປ ໄມມີອະໄໄປເປັນຂອງເທິ່ງແທ້

៣. ພວກສັສຕວາທ ຢ່ວ່າ ສັສຕວາທີ່ ສັສຕະ
ແປລວ່າ ເທິ່ງ ມາຍຄື່ງພວກທີ່ເຫັນອະໄຮ່ ເປັນຂອງ
ເທິ່ງ ເປັນອູ່ຍ່ອຍ່າງໄຈກີເປັນອູ່ຍ່ອຍ່າງນັ້ນ ໄມມີການ
ເປີ່ອຍັນແປ່ງ

៤. ພວກພົນກວາທ ຢ່ວ່າ ພົນກວາທີ່ ພົນກະ
ແປລວ່າ ກຸ່ມເປັນກ່ອນ ມາຍຄື່ງພວກທີ່ມອງເຫັນອະໄຮ່
ເປັນກ່ອນເປັນກຸ່ມ ໄມຮູ້ຈັກແປ່ງແຍກອອກເປັນສ່ວນໆ

ຕ້ວຍ່ອຍ່າງເຫັນ ເມື່ອເຫັນໂຕ້ະຫຼືອຮັດ ພວກ
ວິກ້າຫວາຖ ຈະເຫັນວ່າ ໂຕີ່ ມີຂາແຍກເປັນສ່ວນໆ ອອກ
ໄປ ສ່ວນນັ້ນໆ ມາຮວມກັນເຂົ້າຈຶ່ງເກີດຄໍາວ່າ ໂຕີ່ ຂຶ້ນ

* ຄຳນະຍາວິຊາພຸທ່ອຄາສນີ້ ຂອງ ພຣະຊາທິປະໄຕ (ບໍ່ຢູ່ໃນທິກິດ) ຄຮັງທີ່ ៥ ອັດຕລັກຂນສູຕຣ

ນ ຮັບອະນຸມົງວິທາລັບວິຊາການສຶກໜາ ພຣະນະຄລາ ວັນພຸທ່ອສັບຕິທີ່ ១០ ມັງກອນ ២៥១៧ ເວລາ ០៨.០០-០៩.០០ ນ.

๛ ອັນດຕລັກບານສູຕາຣ ພຣະມະຫວາງ

ຫົວໜ້າເຫັນຮັດ ພວກວິກັບພາກ ກີຈະເຫັນວ່າ ຮັດ
ມີສ່ວນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຕ້ວຄັ້ງ ລັ້ວ ເຄື່ອງຍົດຕໍ່ ແລະອື່ນໆ
ມາຮັມກັນຂ້າເປັນ ຮັດ

ສ່ວນພວກຄົນກວາກ ຈະເຫັນວ່າທັງໂຕແລະ
ຮັດເປັນຂອງໄມ່ເຖິງແທ້ ເນື້ອເກີດຂຶ້ນ ຕັ້ງອູ່ ແລ້ວກີ
ຕ້ອງດັບໄປ ແຕ່ພວກສັສຕວາກ ເຫັນວ່າ ໂຕະ ແລະຮັດ
ເປັນຂອງເທິງ ເປັນອູ່ຢ່າງໄກກີເປັນອູ່ຢ່າງນັ້ນ ໄມ
ເປົ້າຍືນແປລັງ ສ່ວນພວກຜົນກວາກທີ່ເຫັນໂຕະທັງຕ້ວ
ແລະຮັດທັງຄັ້ນ ໄມຮູ້ຈັກແປ່ງແຍກສ່ວນຕ່າງໆ ຂອງໂຕະ
ແລະຮັດອອກໄປ

ໃນວາທັງ ۴ ປະການນີ້ ພວກວິກັບພາກທີ່
ຫົວໜ້າ ວິກັບພາກ ກັບພວກຄົນກວາກ ເປັນສັມມາທິຖີ
ຕາມພຣະພຸທສາສາ ພຣະພຸທສາສາເປັນພວກ
ພວກວິກັບພາກທີ່ ແລະພວກຄົນກວາກທີ່ດ້ວຍ ຄືອ

۱. ສອນວ່າສິ່ງທັງໝາຍທັງປົງແຍກອອກ
ເປັນສ່ວນໆ

۲. ສອນວ່າສິ່ງທັງໝາຍທັງປົງ ເກີດຂຶ້ນ ຕັ້ງ
ອູ່ ດັບໄປ ໄມມີອະໄຮຄງທີ່ຄາວ

ນີ້ເປັນສັມມາທິຖີ ເປັນຫລັກພຣະພຸທ
ສາສາ ຂອງໃຫ້ຈຳໄວ້ຫຼັດ

ສ່ວນນີ້ກວາກ ກັບສັສຕວາກ ນັ້ນ ເປັນມີຈຳ
ທິຖີ ໄມໃຊ້ຄໍາສອນໃນທາງພຣະພຸທສາສາ ເປັນຄໍາ
ສອນອອກສາສາອອກໄປ ທາງພຸທສາສາເຖີ່ມວ່າ
ເປັນ ມີຈຳທິຖີ ເປັນຄວາມເຫັນຜິດ ນຳມາໃຊ້ເປັນຫລັກ
ໃນກາບປົງປັດເພື່ອບຽນຮຸມຮັບຜົນໄມ້ໄດ້ ສ່ວນທີ່ເປັນ
ສັມມາທິຖີນັ້ນ ເຄົາມາໃຊ້ເປັນຫລັກປົງປັດເພື່ອໃຫ້ບຽນ
ຮຸມຮັບຜົນໄດ້ ຂ້ອນທີ່ເຫຼື່ອໄວ້ເປັນຫລັກເບື້ອງຕົ້ນ ທີ່ເປັນ
ເຮືອທີ່ເຮີຍກວ່າ ເປັນພື້ນຖານໃນທາງປັບປຸງທີ່ມີອູ່ໃນ
ປະເທດອີນເດີຢູ່ໃນສັມຍັນນັ້ນ

ເຮົາມາຕຶກພະລັກບານສູຕາຣ ເຮືອງ ອັນດຕລັກ
ບານສູຕາຣ ຕ່ອໄປ ອັນດຕລັກບານສູຕາຣນີ້ເປັນພຣະສູຕາຣ
ກລາວຕ້ວຍເຮືອງໄມ້ມີຕັວຄັນ ອັນດຕາ ອັນດຕວາກທີ່ ເປັນ
ພວກໄມ້ມີຕັວຄັນ ອັດຕວາກທີ່ ເປັນພວກທີ່ມີຕັວຄັນ ຫົວໜ້າ
ເຮີຍກົກຍ່າງໜຶ່ງວ່າ ອັນດຕວາກ ກັບ ອັດຕວາກ

ພຣະພຸທສາສາເຖີ່ມວ່າ ໄມມີຕັວ ໄມມີຕັນ ດັນໃນ
ປະເທດອີນເດີຫົວໜ້າໃນປະເທດໃຫນກົດາມ ໃນຍຸດ
ກ່ອນພຣະພຸທເຈົ້າປະສູຕີຫົວໜ້າໃນສັມຍັນນີ້ ຈະເຫັນວ່າ
ຕ່າງເຫັນຂ່າຍໄວ້ເປັນກຸ່ມເປັນກ່ອນ ເປັນຕົວເປັນຕົນໄປ
ທັງໝາຍ ການທີ່ເຫັນວ່າເປັນຕົວເປັນຕົນນັ້ນ ເປັນເຫດ
ໃຫ້ເກີດກາຍຍືດມັນໃນສິ່ງນັ້ນ ທີ່ການຊາຍຮົມເຮີຍກວ່າ
ອັດຕວາຖຸປາການ ທີ່ໄດ້ແກ່

ອັດຕ + ວາທະ + ອຸປາການ ຕ ດຳມາຮັມ
ກັນເປັນ ອັດຕວາຖຸປາການ ແປລວ່າ ກາຍຍືດມັນໃນ
ເຮືອງຕັວຄັນ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຍືດມັນໃນຕັວຄັນນັ້ນ ເປັນເຫດ
ໃຫ້ກໍາລະໄຮຮຸນແຮງ ທຳມະໄຮຮຸນແຮງກາເຂົ້າຂ້າງຕົວມາກ
ເກີນໄປ ພຣະພຸທເຈົ້າສອນເຮືອງ ອັນດຕາ ທີ່ຈົງຈາວ
ພຸທນເຮົາຍັງໄມ້ເຂົ້າໃຈໃນເຮືອງອັນດຕາ ຍັງໄມ້ເຂົ້າຖື່ງ ແຕ່
ຂອງຮົມສ່ວນນີ້ ຈຶ່ງປົງປັບດີໄປໃນທາງອັດຕາເສີມນາກ
ຈຶ່ງເປັນເຫດໃຫ້ເກີດຄວາມທຸກໆໆ ຄວາມເດືອດຮ້ອນໃນ
ຊີວິດປະຈຳວັນ

ຄົນທີ່ເກີດຄວາມດື້ອົດ ໄມເຂົ້ອພັງໄຄ ດັ່ງ
ໄຄຈະສອນຈະເຫືອນກີໄມ້ເຂົ້ອ ໄມເອົາຄຳພຸດຂອງບຸດຄຸລ
ນັ້ນມາເປັນແນວທາງສຳຫັບແກ່ໄຂຕົນເອງ ດັນຍ່າງ
ນີ້ໃນທາງຮົມເຮີຍກວ່າມີອັດຕາຮຸນແຮງ ອື່ມີຄວາມ
ເຫັນຍືດມັນໃນຕັວຄັນຮຸນແຮງ ຈຶ່ງໄມ້ຍອມຮັບພັງຄວາມ
ຄືດເຫັນຂອງໄຄ ດັ່ງພຸດກັນໃນໜຸ່ງຮົມເຮີຍກວ່າ
ຕົ້ງໄໝ່ ມັກຈະດື້ອົດໄມ້ເຂົ້ອໄມ້ພັງໄຄ ທຳມະໄຮ
ມັກຈະທຳຕາມໃຈຕົ້ວ ໄມຄ່ອຍຈະຄຳນຶ່ງຖື່ກົນອື່ນ ວ່າ
ຈະໄດ້ຮັບຜົນເປັນຄວາມທຸກໆໆຄວາມເດືອດຮ້ອນຍ່າງໄຣ
ຍ່າງນີ້ການຊາຍຮົມເຮີຍກວ່າ ຕົ້ງໄໝ່ ເພຣະເຫັນ
ວ່າ ຕົ້ນທີ່ໄໝ່ ຈຶ່ງໄດ້ເປັນໄປໃນຮູບເຫັນນັ້ນ ຈັດເປັນ
ພວກອັດຕວາກ

ໃນການແຂ່ງຂັ້ນກີພາປະຈຳຕາມສານາຕ່າງໆ
ຄົນໄກຍເຮົາດັ່ງກີພາປະເທດແຂ່ງເດືອຍ ເຊັ່ນ ຍກ
ນ້ຳໜັກ ແຂ່ງຮັກຈັກຍານ ຫົວວິ່ງໄກລ ວິ່ງທນ ພອ
ໄປໄດ້ ແຕ້ກັ້ວແຂ່ງເປັນທຶນມັກໄມ້ຄ່ອຍໄດ້ ໄມຄ່ອຍຈະ
ໜະນະ ໄກສັງເກຕຸດເອະ ກີພາທີ່ຄົນໄກຍເລັ່ນເກັ່ນນັ້ນ
ເລັ່ນຄົນເດືອຍທັງນັ້ນ ເຊັ່ນ ຍັງປັນ ຊກມາຍ ຫົວໜ້າ

๛ ວັດຕະລັກບານສູດ

ยกน้ำหนัก ขี่จักรยาน ที่ทำอะไรคนเดียว เอาชนะได้ แต่ถ้าเล่นเป็นทีมก็จะแพ้เขา แพ้คนต่างชาติที่เขามีทีมเวอร์คดีกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะอะไรคนไทยเราฝึกตัวมากเกินไป มีอัคติฐานเร่งเกินไป ไม่เข้าถึงธรรมะของพระพุทธเจ้าข้อนี้

ถ้าหากกีฬาไทยเราธรรมะของพระพุทธเจ้าในเรื่องอนัตตาไปใช้ให้มากขึ้น การเล่นชนิดเป็นทีมก็จะเก่งขึ้น ทำไมเมื่อเราเล่นเป็นทีม จึงไม่เก่ง กีฬาต่างคนต่างจะเอาเด่น ในเมื่อต่างคนต่างจะเอาเด่น ความร่วมแรงร่วมใจกันก็ลดน้อยลงไป สมมุติว่าทีมฟุตบอล ใครได้ลูกแล้ว จะพาคนเดียว เพื่อจะไปให้เข้าประตูเลย จะไปยิงประตูด้วยตนเอง ไม่ส่งให้ใครทั้งนั้น กำลังของตัวก็คงไม่พอที่จะพาไปยิงประตูได้ดังใจ ผลที่สุดก็ยังไม่ได้อีกฝ่ายหนึ่งพอเข้ารับลูกได้ ก็ส่งไปข้างโน้น ข้างโน้นส่งมาทางนี้ ทางโน้นส่งไปทางโน้น เข้าส่งกันไปส่งกันมายิงเข้าประตูไปเลย เข้าเล่นกันอย่างนั้น หลวงพ่อคูปุตบูลเมืองอุบลฯ แต่ดูเพื่อธรรมะ ดูแล้วก็สังเกตว่าที่แพ้ เพราะอะไร ที่ชนะ เพราะอะไร ดูว่าผู้กีฬาไทยที่เล่นนั้นขาดเรื่องนี้ เพราะต่างคนต่างจะเอาเด่น การที่จะเอาเด่นคนเดียวนั้นไม่ได้ เพราะเราเล่นเป็นทีมต้องเด่นหลายคน ช่วยกันทำ ช่วยกันเด่น คนเราที่จะช่วยกันเล่นเป็นทีมได้ต้องลดการเล่นที่เห็นแก่ตัวให้น้อยลงไป ถ้ายังมีความเห็นเข้าข้างตัวมากลดไม่ลง ก็เกิดเรื่องเท่านั้นเอง

วัดซลประทานรังสฤษฎิ์กำลังสร้างโรงเรียน เด็กๆ ที่ทำงานเป็นเด็กหนุ่มทั้งนั้น พระท่านมาแนะนำให้ทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ก็เฉยๆ พระมาบ่นกับหลวงพ่อว่า พากนี้พูดกันไม่ค่อยรู้เรื่อง บอกอย่างนั้น บอกอย่างนี้ก็ไม่ค่อยจะเอารือง หลวงพ่อนอกจากว่า เด็กพวกนี้อัตตาใหญ่ ใหญ่ เพราะนึกว่าตัวเป็นซ่าง พระไม่ใช่ซ่าง จะไปรู้ดีกว่า ตัวอย่างไร ความจริงพระท่านก็เป็นซางเหมือนกัน

แต่เด็กเหล่านั้นนึกว่า ความเป็นซางของพระสู้ความเป็นซางของเราไม่ได้ ตัวมันใหญ่ พอตัวใหญ่ก็ไม่ได้ยินเสียงพระว่า จึงต้องไปอบรมกันใหม่ ไปบอกว่าเราอย่าถือว่าเรารุ่มมาก แต่ให้ถือว่าอย่างรุ่มไม่จบ คนอื่นอาจจะมีความรู้บ้างอย่างเด็กว่าเรา เมื่อเข้าอกเข้าเตือนในเรื่องอะไรควรรับฟัง พังแล้วก็ควรเอาไปปฏิบัติ ถ้าເຮືອทำได้อย่างนี้ เขายังเป็นซางก่อสร้างที่ดีในการต่อไปข้างหน้า ไปอธิบายให้เข้าใจ ครั้นเมื่อเข้าใจเรื่อง วันหลังพระท่านพูดอะไร หูก็ค่อยเบาขึ้นหน่อย ก่อนนี้หูตึงไม่ค่อยได้ยินอะไร เพราะความยึดถือว่า ฉันใหญ่ มีมากเกินไป นี่เรียกว่า อัตตาทวາ อัตตาวาท

คนเราที่มีการเรียนรู้ในวิชาการต่างๆ บางทีก็มีความภูมิใจในความรู้ที่เรียนมา นึกว่าฉันรุ่มมาก กว่าใครๆ ความคิดที่ว่า ฉันรุ่มมากกว่าใครๆ เป็นอัตตาทวາ เมื่อกัน เป็นความคิดที่เข้าข้างตัวคนที่ไม่มีอัตตา นั้น เข้าเป็นคนถ่อมตน รู้ก็อกว่าไม่รู้ รุ่มมากก็อกว่ารู้น้อย ยิ่งถ่อมตนมากเท่าใด ความยึดมั่นในตัวตนก็น้อยลงไป แล้วคนที่ถ่อมตนนั้นแหละเป็นสุภาพชน คนเรายิ่งใหญ่ ยิ่งถ่อมตน นั่นเป็นคนดี ถ้ายิ่งใหญ่ ยิ่งรุ่มมาก ยิ่งแข็งกระด้างไม่ดี เรียกว่า มีอัตตาใหญ่ ทำให้เกิดความทุกข์ ความเดือดร้อน

พระพุทธเจ้าท่านสอนเรื่องอนัตตา ถ้าเราเอาหลักอนัตตามาใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้เราลดอะไรลงไปหลายอย่าง เช่น ลดทิฐิมานะ ลดความยึดมั่นสำคัญผิดในตัวตน เช่น ถือว่าเรา มี ถือว่าเราเป็นคนมีความรู้ ถือว่าเราเป็นคนรูปสวยรายทรัพย์ อย่างนี้เป็นอัตตาที่เกิดขึ้นในใจ เท่านั้น ทำให้เกิดกิเลส เช่น เกิดการถือตัวถือตน เกิดการแบ่งแยกระหว่างชนชั้น อันสร้างปัญหาคือความทุกข์ ความเดือดร้อนให้เกิดขึ้น แต่ถ้าเมื่อได้เรพยา Yam ลดความเห็นเข้าข้างตัวให้น้อยๆ ลง จนไม่มีความเห็นเข้าข้างตัวเลย นั่นแหละเป็นยอด

චັດຈຸບັນສູຕະ ວັດທະນາ

ຄນະ ພຣອຮ້ານຕົກ ທ່ານໄມ້ມີຕັວ ພຣະພຸທ່າຈຳກີ່ເຊັ່ນ ເດືຍກັນ ທ່ານໄມ້ມີຕັວໃຫ້ເຫັນແລ້ວ ຄໍາວ່າ ການເຫັນ ແກ່ຕັວເກີດໄດ້ສໍາຫັບຄົນທີ່ຍິ່ງມີຕັວໃຫ້ເຫັນອູ່ ແຕ່ພຣະອຣີຍະເຈົ້າໜັ້ນພຣອຮ້ານຕົກ ໄມ້ມີຕັວໃຫ້ເຫັນ ທ່ານຈຶ່ງ ໄມ້ໄດ້ທຳອະໄປເພື່ອຕັວທ່ານ ພຣອຮ້ານຕົກທ່ານມີຂົວຕົວ ອູ່ເພື່ອງານ ໄມ້ໃຊ້ຂົວຕົວຢູ່ເພື່ອຕັວທ່ານເອງ ເຮື່ອ ຂອງທ່ານເອງໄມ້ມີແລ້ວ ເພຣະໄມ້ມີຕັວຈະໃຫ້ເກີດ ເປັນອັດຕາໄປແລ້ວ ແຕ່ທ່ານອູ່ເພື່ອປຣະໂຍ່ານ ເພື່ອ ຄວາມສຸຂະຂອງບຸກຄລອື່ນ ອູ່ເພື່ອປຣະໂຍ່ານແກ່ຄົນທ່າງໄປ ລັກການເປັນອ່າງນີ້ ເຮື່ອກວ່າ ອັດຕາ ເປັນ ເຮື່ອສຳຄັນມາກໃໝ່ຂົວຕະປະຈຳວັນ

ເຫຼຸດການຟ່ຽງຍາກທີ່ເກີດຂຶ້ນກີ່ເຮື່ອງອັດຕາທັງນັ້ນ ເພຣະຍືດົນໃນຕັວຕົນຮູນແຮງເກີນໄປ ເວລານີ້ ໃນເມືອງໄທເຮົາກຳລັງຈະເກີດຄວາມຮູນແຮງຂຶ້ນທຸກວັນ ທຸກເວລາ ອຍາກຈະແນະນຳພວກເຮົາທີ່ຈະໄປເປັນຄຽບາ ອາຈາຣຍ໌ສັກທິນ່ອຍ ຄືວ່າ ເຮົາຕ້ອງພຍາຍາມເດີນສາຍກລາງ ອູ່າໃຫ້ຕຶ້ງເກີນໄປ ອູ່າໃຫ້ຍ່ອນເກີນໄປ

ປະເທດໄທເຮົາທີ່ອູ່ມາໄດ້ດ້ວຍຄວາມເຮື່ອນຮ້ອຍ ເພຣະວ່າຮູ້ຈັກທາງສາຍກລາງ ໄມ້ຕຶ້ງໄໝຍ່ອນ ທຳ ອະໄປໆ ກີ່ເຮື່ອກວ່າພອດີໆ ໄມ້ເປັນພວກຫວຽນແຮງ (Extremist) ທີ່ວີ້ວີ້ ພວກສາຍສຸດ ການທຳອະໄຣຮູນແຮງ ນີ້ເປັນພວກຖຸດ ພຣະພຸທ່າຈຳໄມ້ສ່ຽງເສີ່ງ ແຕ່ວ່າ ທຳອະໄຣພວເມາພອດີ້ນັ້ນ ອູ່ທີ່ການໃຊ້ປັບປຸງພູມ ພິຈາລະນາໃນເຮື່ອນັ້ນອ່າງຮອບຄອນ ໄມ້ໃຊ້ທຳດ້ວຍ ໂມະຄວາມຮັດ ທີ່ວີ້ວີ້ ຄວາມຍືດົນໃນເຮື່ອນອະໄປໆ ຮູນແຮງເກີນໄປ ຄ້າທຳດ້ວຍຄວາມຮັດ ທີ່ວີ້ວີ້ທີ່ເຮື່ອກວ່າ ທິຫຼາມນະ ທິຫຼື ຄືວ່າ ຄວາມຄົດເຫັນທີ່ຮູນແຮງ

ຄໍາ ທິຫຼື ມັກຈະເປັນໄປໃນທາງໄມ້ດີ ແຕ່ຄວາມຈິງຄໍາວ່າ ທິຫຼື ແປລວ່າ ໄມ້ດີໄໝ້ໜ້ວ່າ ຄວາມເຫັນເທົ່ານັ້ນເອງ ຄ້າດີຕ້ອງໄສສັນນາເຂົາຂ້າງໜ້າ ເຮື່ອກວ່າ ສັນນາທິຫຼື ຄ້າໜ້ວຕ້ອງໄສມິຈິຈາ ເຮື່ອກວ່າ ມິຈິຈາທິຫຼື ແຕ່ເຮັມກຈະເຂົ້າໃຈ ຄໍາ ທິຫຼື ໃນຄວາມໝາຍໄປໃນທາງໜ້ວ່າ ເຊັ່ນພຸດວ່າ ດັນນັ້ນເຈົ້າທິຫຼື ມາຍຄວາມວ່າ ຄວາມຄົດເຫັນຮູນແຮງ ດັນໃດທີ່ເຂົາພູດວ່າເຈົ້າທິຫຼື ກີ່ໝາຍ

ຄວາມວ່າ ຄວາມຄົດເຫັນຮູນແຮງ ຊອບທຳອະໄປໆ ປະເທດຮູນແຮງ ການທຳອະໄຣຢ່າງຮູນແຮງນີ້ເປັນ ການສ້າງຄັຕຽງ ໄມ້ໃຊ້ສ້າງມິຕຣາກພ ໃນທາງຊຣມະທ່ານສອນໃຫ້ເຮົາອູ່ໃນທາງເພເປົກມິຕຣາກພ ເພເປົກສັນຕິກາພໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໃນຊຸມນຸມໜານ ໄມ້ທຳ ອະໄປທີ່ຈະທຳລາຍມິຕຣາກພໃຫ້ຫາຍໄປ ເພຣະການ ອູ່ຮ່ວມກັນໂດຍໄມ້ມີມິຕຣາກພນັ້ນເປັນທຸກໆ ສ່ວນການ ອູ່ດ້ວຍຄວາມເປັນມິຕຣັນນັ້ນເປັນຄວາມສຸຂ

ເພຣະຈະນີ້ ເມື່ອທຳອະໄປໆ ດວກໃຫ້ພອດີໆ ໄມ້ຕຶ້ງເກີນໄປ ໄມ້ຍ່ອນເກີນໄປ ຕ້ອຍ່າງເຮື່ອງທີ່ເກີດ ເມື່ອເວົ້າ ນີ້ ເອກັດຮາຊທຸກຜູ້ໜຶ່ງໄດ້ຮັບເສີ່ງໄປໃນ ສູານະເປັນແຂກຂອງມາວິທາລັຍແທ່ນັ້ນ ແສດຮູນແຮງໄປ ມ່ນອ່ຍ ຄ້າເພີ່ຍແຕ່ເດີນຫຼັບປ້າຍໃຫ້ເຫັນ ເຮື່ອກວ່າ ເປັນ ຄວາມສຸກາພເຮີບຮ້ອຍ ໄມ້ເສີ່ຍຫາຍ ແຕ່ຂ່າວນັ້ນບອກວ່າ ທຳນົງຈາຕິດ້ວຍກະຮາດ້າແທ່ຜ່ານຫັນທ່ານ ເອກັດຮາຊທຸກແລ້ວເຂົ້າໄປເພາ ການເພັນຈາຕິຂອງເຂົານັ້ນ ຕື້ວ່າເປັນການທົ່ວປະມາຫຍາຮູນແຮງ ອັນນີ້ຕຶ້ງເກີນໄປ ເຮື່ອກວ່າເປັນການກະທຳທີ່ກະທຳກະເທືອນນັ້ນໃຈຂອງແຂກທີ່ມາ

ຄົນໄທເຮົາຕັ້ງແຕ່ສັມຍໂປຣະນາ ເຮົາຈາດໃນການຮັບແຂກ ຮູ້ຈັກຜ່ອນຜັນສັ້ນຍ້າ ບ້ານເມືອງໄທ ທີ່ຍູ່ຮັດເປັນອີສະມາໄດ້ ໄມ້ໃຊ້ເພຣະຄວາມຮູນແຮງ ແຕ່ອູ່ມາໄດ້ດ້ວຍຄວາມຮູ້ຈັກປະນີປະນອມ ຮູ້ຈັກຜ່ອນຜັນສັ້ນຍ້າ ຈຶ່ງອູ່ມາໄດ້ເຮີບຮ້ອຍ ໃນກາລຕ່ອໄປຂ້າງໜ້ານີ້ ນ່າກລ້ວ່າເຫຼຸດການຟ່ຽງຍາຮູນແຮງຂຶ້ນເຮື່ອຍໆ

ຄວາມຮູນແຮງນີ້ໄມ້ໃຊ້ພື້ນສູານຂອງຄົນໄທ ເຮົາ ແຕ່ເປັນເຮື່ອງທີ່ເຮັດວຽກຂ່າວສານໃນຕ່າງປະເທດ ບາງປະເທດຮູນແຮງ ໃຈຮ້ອນ ເຊັ່ນ ດັນສປ່ນ ໃຈຮ້ອນ ດັນຝຣ້ັງເຄສເລື້ອດຮ້ອນ ແຕ່ດັນອັນກຸຫະສຸກາພ ໄມ້ທຳອະໄຣຮູນແຮງ ດັນໃນຢູ່ໂປ່ມເໜືອນກັນທຸກໆຈາຕິ ບາງຈາຕິຮູນແຮງ ພວກລາດີນອມເມີກາໃນອເມີກາໄຕ້ຮູນແຮງທີ່ສຸດ ພວກນີ້ມີເລືອດເສປັນຜສມ ມັກທຳອະໄ

ອນຕຕລັກບົນສູຕຣ

ຮູນແຮງ ເຮັດຈະໄດ້ຍິນຂ່າວໃນປະເທດເຫຼຸ່ນນັ້ນ ບໍ່ຍໍ່ ເຊັ່ນອົງຈານຕິນາ ເອກວາດອ້ອງ ແມ່ລ່ັນ ພຸດບອລົກຕີກັນຕາຍເປັນສີບໆ ດົນ ກີເພຣະຄວາມ ຮູນແຮງນັ້ນເອງ ໃນບັນຈຸບັນເວັ່ງເຫຼຸ່ນໄໝໄດ້ສັງຂ່າວສາຮ ຄືກັນທຳໂລກ ດົນເຮັກເຂອຍ່າງ ອຍກຈະທຳມະໄວ ແປລກໆ ແພລກໆ ຂຶ້ນບາງອ່າຍ່າກີມ່ເໜມະໄມ່ຄວາມ

ອຍກຈະຝາກພວກເຮົາທີ່ຈະອົກໄປເປັນຄຽນ ບາອາຈາຣຍ ຈະໄດ້ເຂົາໄປສອນເຕັກນັກເຮັນວ່າ ພື້ນ ແທ້ ເລືດແທ້ຂອງຄົນໄທຢາເຮັນນີ້ມ່ວັນແຮງ ເຮົາທ່ານ ອະໄຮທ່າດ້ວຍບັນຍາ ໄນໃຊ້ອຳນວຍ ຄ້າທ່າດ້ວຍ ອາຮມເນັມກຽນແຮງ ແຕ່ຄ້າທ່າດ້ວຍບັນຍາໄໝມ່ວັນແຮງ ເຊັ່ນ ການເດີນຂວານປະທ່ວງ ຄ້າທ່າດ້ວຍບັນຍາກີ ເດີນຊູປ່າຍ ໄນຕ້ອງໂທໄໝເອົກທີ່ກຣິກໂຄຣມີໄດ້ ເດີນ ແສດງອາການວ່າເຮົາໄໝ່ຂອບ ເພີ່ງເຫັນນີ້ກີເປັນມີມ ມາຫະນແລ້ວ ແຕ່ຄ້າທ່າກໄປຕັ້ງກລຸມຕັ້ງກອງກັນຂຶ້ນ ແລ້ວພຸດຈາຮູນແຮງເກີນໄປ ກີເຮັນວ່າມາກໄປໜ່ອຍ ຂັ້ນນີ້ນັ້ນຄົດ ລວງພ່ອນັ້ນຄົດອູ່ໃນວັດ ຄົດຕາມປະສາ ຄົນວັດ ກົດໄປໃນຮູບອ່າຍ່ານັ້ນ ແຕ່ວ່າຄົນທີ່ອູ່ໃນໂລກ ອາຈະໄມ່ຄົດອ່າຍ່າຄົນອູ່ໃນວັດກີໄດ້ ເພຣະະນັ້ນ ອຍກຈະຝາກຄວາມຄົດຂອງຄົນໃນວັດໃນແນ່ນີ້ໄວ້ກັນ ຄົນທີ່ອູ່ໃນໂລກນັ້ນ

ເຮົາມາພູດເຮື່ອງ ອນຕຕລັກບົນສູຕຣ ກັນຕ່ອໄປ ທີ່ເລົາມານັ້ນເປັນເຮື່ອງແທຣກເປັນອາຮັມກບທ ທີ່ ນີ້ອນຕຕລັກບົນສູຕຣນີ້ພູດເຮື່ອງອະໄຣ ພຣະຜູມີພຣະ ກາກທ່ານຕຣັສເຮື່ອງອນຕຕລັກບົນສູຕຣວ່າ

“ດູກ່ອນກົກໜຸ້ທັ້ງໝາຍ ຮູບໄມ້ໃຊ້ດ້ວຍຕົກ ຄ້າ ຮູບເປັນດ້ວຍຕົກແລ້ວ ຮູບນັ້ນກີໄໝເປັນໄປເພື່ອ ຄວາມເຈັບໃຫ້ໄດ້ປ່າຍ ຈະບັນດັບນັ້ນຫຼາຍກົບປັນໄດ້ຕາມ ຄວາມປ່າຍຄານ”

ຕຣັສອ່າຍ່ານີ້ ແລ້ວກີທຽງແຍກເຮື່ອງຮ່າງກາຍ ອອກເປັນ ۵ ສ່ວນ ຂັ້ນແຮກແປ່ງເປັນ ۲ ສ່ວນກ່ອນ ອື່ນ ກາຍ ກັບ ໃຈ ເຮົາທຸກຄົນມີກາຍມີໃຈດ້ວຍກັນທັ້ງ ນັ້ນ ຄ້າມີແຕ່ກາຍກີເປັນທ່ອນໄມ້ທ່ອນພື້ນໄປ ຄ້າຍັງມີ ໄຈອູ່ໃນກາຍກີເຮັນວ່າ ຍັງມີຫົວິດ ການຊາຮຣມເຮັນວ່າ

ວ່າ ຮູບ ນັ້ນ ຄຳນີ້ພັ້ງໄວ້ໃຫ້ ອ່ານຮຽມຈະພບ ມາກທີ່ສຸດ ຮູບກັນນາມ ຮູບກີຄື່ອງຮ່າງກາຍທັ້ງໝົດ ຕັ້ງ ແຕ່ປລາຍພົົງປລາຍເທົ່າ ຍາວວາໜີ່ ມາກຄືບໜີ່ ກວ້າງຄອກໜີ່ ວາຂອງໂຄຣກີຂອງຄົນນັ້ນ ຄືຮ່າງກາຍ ຂອງໂຄຣຂາດກີຂອງຄົນນັ້ນວັດດູກີໄດ້ ສີຂ້າງໜາຄືບ ກວ້າງຄອກ ຂອງຫລວງພົກສອກພອດີ ຄ້າໂຄຣເກີນ ຄອກກີເຮັນວ່າມັນຜິດປົກຕືປ່ານ່ອຍ ຍາວວາ ມາກຄືບ ກວ້າງຄອກ ນີ້ເຮັນວ່າ ຮູບ

ຮູບ ນັ້ນ ເຮັດສັນຜັສໄດ້ດ້ວຍປະສາທັ້ງ ۵ ອື່ນ ຕາ ຫຼຸ ຈຸມູກ ລິ້ນ ກາຍ ເຮັນວ່າ ປະສາທັ້ງ ۵ ຕາເຫັນ ຫຼຸໄດ້ຍິນ ກລິ້ນເຂົ້າຈຸມູກ ຮສຜ່ານລິ້ນ ມື້ຈັບ ຕັ້ງໄດ້ ລິ້ນນີ້ເຮັນວ່າຮູບ ຮູບເມື່ອເກີດຂຶ້ນແລ້ວເປີ່ຍືນ ແປລງໄປຕາມປັບປຸງປຸງແຕ່ງ ພລທີ່ສຸດກີແຕກດັບ ນີ້ ອື່ນເຮັນວ່າຮູບ

ຮູບນີ້ເປັນຂອງພສມ ເຮັດໄດ້ຍິນຄໍາໆ ມີນີ້ ປ່ອຍທີ່ສຸດ ອື່ນຄຳວ່າ ສັງຫຼາກ ແປລວ່າ ຂອງພສມ (Compound) ຮູບນີ້ເປັນຂອງພສມ ໄນມີມີເນື້ອແທ່ ພສມ ຂຶ້ນດ້ວຍອະໄນບັງ ຮູບພສມດ້ວຍສິ່ງສຳຄັນ ۵ ປະກາດ ເຮັນວ່າ ຂອງແໜັງ ຂອງເຫຼວ ອຸັນຫກຸມ ກໍາຊ້ ຮ່ວມ ۵ ອ່າຍ່າງ ການໂນຣາມເຮັນວ່າ ອາດຖື້ງ ۵ ອື່ນ ອາດຖື້ນ ອາດຖື້ໄພ ອາດຖຸລຸມ ຄ້າເຫັນກັບການ ປັບປຸງ ແຕ່ງຕລອດເວລາ

ຮ່າງກາຍຂອງເຮົາທັ້ງໝົດເປັນອາດຖື້ນ ແກອກອກໄປເປັນອາດຖື້ສີ່ ອາດຖື້ສີ່ທີ່ຕົ້ນຕືມຄລອດເວລາ ຕືມລົມ ທາຍໃຈເຂົ້າອຳນວຍ ຕືມນໍາຕື່ມເຂົ້າໄປ ອຸັນຫກຸມເກີດ ເພຣະອາຫາກທີ່ເຮົາຕືມເຂົ້າໄປ ແລ້ວໃນຮ່າງກາຍນີ້ ສ່ວນໄດ້ແໜັງເປັນອາດຖື້ນ ສ່ວນໄດ້ເຫລວເປັນອາດຖື້ນ ສ່ວນໄດ້ທີ່ພັດ ໄປພັດມາກີເປັນລົມ ແກອກອກໄປອ່າຍ່ານີ້ ເຮື່ອງຂອງຮູບ ຮູບເກີດຂຶ້ນພຣະອາສີ່ອາດຖຸປຸງແຕ່ງ ຕັ້ງອູ່ໄດ້ ກີເພຣະອາສີ່ອາດຖຸຫລືລ່ອເລື່ອງ ແຕກດັບໄປກີເພຣະນາດ

ວັນດີດລັກບໍນສູຕ

ชาติปุรุ่งแต่ง เรายังใช้ได้ป่วยก็พระขาดชาตุบ้าง
อย่าง หมอบโนราณ ถ้าคนป่วยเขาก็เติมชาตุ เชามี
สูตรของเข้า เอารันเกิด ปีเกิด เดือนเกิด มาคุณ
มาหารอะไรกันหลายเรื่อง สรีจะแล้วออกผลลัพธ์
เป็นอะไร หากขาดชาตุนั้นชาตุนี้ ต้มยาเติมชาตุ
ให้กินเข้าไป ถ้าขาดชาตุดินก็ต้มสมุนไพรที่มีชาตุ
ดินมากๆ ขาดลมก็เติมชาติลม นี่ย่าทั้งนั้น

สมัยนี้ก็เติมธาตุเหมือนกัน แต่ว่าวิธีเติมไม่ต้องต้มเป็นหม้อๆ เขาเรียกว่า วิตามิน A.B.C.D.E. เยอะยะ นานๆ ก็ถึงวิตามิน Z พากวิตามินนี้ก็คือธาตุแท้จากพืชพรรณธรรมชาติ อาหาร เอามาใส่เข้าไปในร่างกาย เมื่อเติมธาตุเข้าไปร่างกายก็เป็นปกติ แต่ถ้าร่างกายนี้มีโรคภัยรุนแรงเข้า เป็นดีเบียนก์ตายแต่กดับสลายไป

เรื่องของรูปขึ้นอยู่กับลักษณะ ๓ อย่าง
คือ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป เรียกว่า ลักษณะ ๓
ภาษา沃ดก็เรียกว่า ๓ ลักษณะ ลักษณะเกิดขึ้น ตั้ง^๑
อยู่ ดับไป ตลอดเวลา รูปร่างกายของเราเป็นเช่น
นี้ตลอดเวลา เพราะการเปลี่ยนอยู่ เช่นนี้จึงมีชีวิต
อยู่ได้ เรียกว่า อนิจจ์ คือ ไม่เที่ยง ความไม่เที่ยง
นั่นแหลก็คือชีวิต จำไว้ให้ดี ถ้าเที่ยงก็ไม่เป็นชีวิต
อยู่ได้ มันไม่เจริญเติบโต เกิดมาเท่าได้ตัวอยู่เท่า
นั้น แต่นี่ เพราะไม่เที่ยง หมุนตลอดเวลา เรียกว่า
เป็นกระแส กระแสของสังขารนี้เดินอยู่ตลอดเวลา^๒
เหมือนกับไฟฟ้า

ถ้าเราดูอย่างนี้ก็นึกว่า ไฟดวงเดียว
 เพราะเห็นหยุดนิ่งอยู่ แต่ความจริงมันไม่นิ่ง พาก
 เรากจะจะเคยเรียนวิทยาศาสตร์เรื่องไฟฟ้าแล้ว
 ไฟฟ้าเป็นกระแสที่หมุนอยู่อย่างเร็วตลอดเวลา
 ถ้าหากว่ามีอะไรมาทำให้กระแสหยุดหมุน ไฟก็
 ดับ มันช้อตขึ้นมาก็ดับไป แต่ถ้ายังมีกระแสหมุน
 ตลอดเวลาไฟก็เกิดเรื่อยๆไป ไฟนี้เกิดจากอะไร เกิด
 จากการปั่นแต่งของเครื่อง หม้อแปลง ลวดทอง
 เหลืองที่เข้าพันไว้ และเกิดหมุนอย่างเร็ว เกิด

กระแสงไฟวิ่งไปตามสาย วิ่งไปวิ่งมาอยู่ในสายตอลอดเวลา นั่นคือการเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ความไม่เที่ยง ถ้าเที่ยงมันก็ไม่เดิน ไม่มีแสงไฟ

ชีวิตเราก็เหมือนกัน ที่มีชีวิตอยู่ได้ก็
เพราะมีการเปลี่ยนแปลง เห็นง่ายๆ ลมหายใจ
เข้า-ออกๆ เปลี่ยนแปลงไป ถ้าหายใจเข้าแล้วไม่
หายใจออก มันก็ตาย หายใจออกแล้วไม่หายใจเข้า
ก็ตายเหมือนกัน แต่นี่เข้า-ออกๆ เรื่อยไป ลมที่
หายใจเข้าออกนี้ ไปทำการเปลี่ยนแปลงโลหิต
โลหิตแดงไปเลี้ยงร่างกาย เลี้ยงเสริจแล้วกลับเป็น
โลหิตดำ เดินมาตามเส้นโลหิตดำกลับมาสู่หัวใจ
แล้วก็ไปฟอกด้วยลมที่เราหายใจเข้าไป โลหิตดำ
ก็กลับเป็นโลหิตแดงไปเลี้ยงร่างกายต่อไป นี้เป็น
การหมุนเวียนของโลหิตรอบหนึ่ง เรียกว่ากระแส
หมุนเวียน

ส่วนออกซิเจนที่กล้ายเป็นคาร์บอนก็ออก
มาทางท่อไอเสีย ท่อไอเสียรถยนต์เข้าวางไว้ข้าง
ท้าย แต่ท่อไอเสียของคนอา莫่าไว้ที่ตรงจมูก
อาหารที่เรารับประทานเข้าไปเมื่อกลางวัน
ก่ำยวเตี้ยชามหนึ่ง มันไม่เป็นเส้นก่ำยวเตี้ยวอย่าง
นั้น เนื้อก็ไม่เป็นเนื้อออย่างนั้นหรอก มันเปลี่ยน
แปลงเป็นโฉะไปเลี้ยงร่างกาย เมื่อเลี้ยงทัวแล้ว
ส่วนที่เป็นกาภเป็นเดนก็เอาไปทิ้ง นิ๊กเรียกว่าเป็น
การเปลี่ยนแปลงของชนิดนึงเหมือนกัน เพราะฉะนั้น
ชีวิตของเราที่อยู่ได้ก็เพราะความเปลี่ยนแปลง สิ่ง
ใดเปลี่ยนแปลง สิ่งนั้นไม่เที่ยงนี่คือเรื่องของ รูป
ไม่เที่ยง

อีกอย่างหนึ่งเรารายกว่า นาม คู่กับ รูป
นามนั้นหมายถึง สิ่งที่สัมผัสด้วยประสาททั้ง ๕ ไม่
ได้ แต่สัมผัสได้ด้วยใจ เพราะใจนั้นเรียกว่า นาม
เหมือนกัน หัวใจเรียกว่า นาม ภาษาไทยเรียกว่า
ใจ ภาษาบาลีเรียกว่า จิต ในภาษาไทยใช้ทั้ง ๒
คำ มักพูดควบกันไป จิตก็คือใจ แต่ภาษาบาลียัง
มีอีกคำหนึ่ง คือ มโน มนิ แปลว่าจิตเหมือนกัน

ວັນດຕລັກບໍນສຸດ

มโน จิต วิญญาณ ทั้ง ๓ คำนี้ เรียกว่าเป็นไวพจน์ ของกันและกัน ใช้แทนกันได้ เช่น โคลง ว่า

“มโนมabolพระผู้ เสวยสวรรค์”

ມໂນ ຄືວ ໄຈ ໄມເໃຫ່້ຮ້ວໃຈ

หัวใจ ภาษาบาลีเรียกว่า หทัย คือหมายถึงก้ามเนื้อ ๔ ห้อง เรียกว่า หทัย

ในนี่หมายถึงความรู้สึกนึกคิด กำหนดจด
จำในเรื่องอะไร ต่างๆ เรียกว่า นาม
รูป รวมเป็นอันเดียวไม่แบ่ง

ແຕ່ ນາມ ແປ່ງເປັນ ແລະ ເຮືອງ ຄືວ

๑. เรื่องของเวทนา ๒. เรื่องของสัญญา
 ๓. เรื่องของสังฆาร ๔. เรื่องของวิญญาณ

ใน ๔ เรื่องนี้มีหน้าที่แตกต่างกันออกไป
ความจริงก็เรื่องของใจทั้งหมด แต่หน้าที่ ๔
หน้าที่ ๕ ตำแหน่ง แต่ละหน้าที่จึงออกซึ่งให้ต่าง
กัน เรียกว่า เวทนา เวทนา หมายถึง ความรู้สึก
เป็นสุข ความรู้สึกที่เป็นทุกข์ และความรู้สึกเฉยๆ
ไม่สุขไม่ทุกข์ เวลาได้เป็นสุขก็เรียกว่า สุขเวทนา
เวลาได้เป็นทุกข์ก็เรียกว่า ทุกข์เวทนา เวลาได
เฉยๆ ก็เรียกว่า อุเบกษาเวทนา เวทนาเกิดขึ้น
ได้อย่างไร ต้องขออธิบายให้ลับเลือด

เรามี ตา หู จมูก ลิ้น กาย นี่เรียกว่า
อายตันะ อายตันะ แปลว่า เครื่องต่อ เหมือนกับ
ปลักที่เสียบไฟฟ้า ไฟฟ้าที่ติดไว้ข้างฝา เรียกว่า
ปลัก เรามีมาเป็นปลัก หู จมูก ลิ้น กาย กายนี้มี
ประสบทั่วตัว ประสบทองตา ของหู ของจมูก
ของลิ้น ของกาย มีใจอีกหนึ่ง เรียกว่าอายตันะ ๖
อายตันะ ๖ นี่เรียกว่าเป็นภายนอก อายตันะกาย
ใน คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

อย่างดุณภายนอกเป็นเครื่องต่อภายนอก
ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส โภชนาถพะ และ^๑
ธรรมารมณ์ รูปต่อกับตา เสียงต่อกับหู กลิ่นต่อกับ
จมูก รสต่อกับลิ้น โภชนาถพะมาต่อกับกาย
ธรรมารมณ์เกิดที่ใจ

ตามที่อักษรรูป ทำให้เห็นรูปและเกิดความรู้สึกทางตา เรียกภาษาธรรมะว่า **จักษุวิญญาณ** คือ ศพที่ไว้ด้วยก็ได้ ศพที่แสงถ้ารู้ไว้ เวลาเรียนภาษาไทยจะได้แตกฉานยิ่งขึ้น พอมีตา มีรูป มีความรู้ทางตา ๓ อย่างนี้มาร่วมกันเข้า เรียกว่า ผัสสะ พอกেิดผัสสะก็ไปเกิดเวทนา

ยกตัวอย่าง ตามไปเห็นรูปอะไรเข้า
ความรู้ทางtagก็อกกว่าเห็นอะไร สมมติว่ารูปผู้หญิง
หรือรูปผู้ชายก็ตามใจ เกิดความรู้สึกทางtag
เกิดผัสสะ แปลว่าประชุมรวมกันเข้า ต่อจากนั้น
ก็เกิดเวทนาขึ้นดี เห็นรูปเข้าที่ ก็ว่านาๆ เห็นรูป
ไม่เข้าที่ ก็ว่านาๆเกลียด บางที่เห็นแล้วก็เยยๆ ถ้า
เห็นเสาแล้วก็เยยๆ เห็นสุนัขชี้เรือนก็เยยๆ เห็น
ก้อนดินก็เยยๆ แต่ถ้าเห็นคนแล้วไม่รักก็ซัง ไม่
สุขก็ทุกข์ จึงเกิดเวทนา

นี่แหลกตัวเวทนาเกิดตรงนี้ หลังจาก
เวทนาเรื่องกิยวอกไป คือพอเกิดเวทนา ก็
เกิดดั่นหา คืออยากได้ สมมติว่าเราเห็นรูปอะไร
อย่างรู้จัก อยากไปทักไปถาม เมื่อไปทักถามรู้จัก
ซึ่งรู้จักเสียงแล้ว กลับบ้านเอาไปบ้านด้วย นี่เรียก
ว่า อุปทาน หมายความว่าคิดกรุ่นอยู่ในรูปนั้น
ไปเห็นที่ไหนก็เอาไปคิดๆ บางทีนอนก็ยังมี
อุปทาน คือผัน ผันเห็นก็คิดถึง เมื่อเกิดอุปทาน
แล้วก็เกิดสร้างภาพขึ้นในใจ เรียกว่า สร้างทุกข์
ขึ้นในใจ เป็นอย่างนั้นอย่างนี้

แล้วก็เกิดทำกรรมขึ้นมา เยี่ยนจดหมาย
ไปติดต่อ หาเรื่องให้ได้พูดจากัน ทำอย่างนั้นทำ
อย่างนี้ต่อกันเป็นสาย เป็นอาการของใจ แต่เป็น
ไปอย่างรวดเร็ว ไวเหมือนกับคลื่นวิทยุ พอเราเปิด
หมุนคลื่นเข้าก็ตั้งทันที สถานีอยู่ไกล บางทีเปิด
รับเสียงจากสถานีของอเมริกาตั้งมาถึงเมืองไทย ก็
เรียกว่าไวเหลือเกินแล้ว แต่กำลังจิตของมนุษย์ไว
กว่านั้น ปรุงแต่งไวเหลือเกิน เห็นปั๊บเกิดเวทนา
ต้นๆ อาพาหาน แล้วก็เกิดกรรมขึ้นมาเป็นแก้ว

ঠাণ্ডালক্ষণসূত্র

ที่เดียว นี่ให้รู้ไว้ด้วยว่าเส้นทางมันໄວ เมื่อเรารู้เส้นทางของเวทนา เรายควบคุมมันได้ คือไม่ให้เกิดเป็นตัณหาขึ้น ไม่ให้เกิดเป็นอุปทาน การครุ่นคิดขึ้น

การคุมจะคุมตรงไหน ขั้นแรกต้องคุมตา คุมหู คุมจมูก ของเรา คุมตัวเราไม่ไปเกี่ยวข้อง กับสิ่งเหล่านั้น เช่น ดาวอย่าไปดูให้วุ่นวาย ดูสิ่งที่ควรดู อะไรเข้าไม่ให้ดู อย่าไปเที่ยวดูเข้า จะเกิดเรื่องเกิดราوا สร้างความทุกข์ความเดือดร้อน ขอให้เลือกดู หuyoย่าไปพังเสียงที่จะเกิดอาการณ์ ทำให้เกิดตัณหาขึ้น จนูกได้กลินก์เหมือนกัน กลินอันใดที่ทำให้เกิดความวุ่นวายใจ เรายอย่าไปสุดกลินนั้น มือก้อย่าไปจับไปต้อง ใจก้อย่าไปคิด หักห้ามหมดอย่างนี้เรียกว่า ปิดประดุแรกรไม่ให้บานอกุศลเกิดขึ้นในใจของเรา

แต่ถ้าไปดูเสียแล้ว เพราะเรามีตาจะดูบ้าง ก็ได้ แต่ต้องคุมไว้ตรงที่ผัสสะ อย่าให้มันร่วมประชุมกัน ถ้าคุมจุดผัสสะนั้นไม่ได้ ไปคุมเวทนาให้หยุด เพียงแค่เวทนาว่า่าน่าดู น่าเกลียด อย่าให้ลูกلامไปถึงเกิดตัณหา อุปทาน ใจจะสนับนัย แต่โดยมากมักจะเหลือไป ไม่มีสติคุณ คุณไม่ได้แล้ว ก็ปล่อยไปตามเรื่อง คนเราที่เสียผู้เสียคนก็ เพราะว่าไม่คุ้มพากวนี้ ไม่คุ้มอยาดหนะของเรา แล้วก็ไม่ไปคุมความรู้สึกนึกคิดของเราไว้ จึงเสียหาย นี่คือเรื่อง เวทนา

ต่อไปถึง สัญญา สัญญาหมายถึงความจำได้หมายรู้ ในเรื่องอะไรๆ ต่างๆ ที่เร公寓กันว่า สัญญา หรือพูดง่ายๆ ก็ความจำนั้นเอง หรือว่า การมีสติสมประดี เราเป็นคนปกติก็เรียกว่า สัญญา ถ้าเมื่อได้ถูกทุบทัวแตก สัญญาไม่มี จำไม่ได้ คนบางคนล้มลงไป จำอะไรไม่ได้ อันเนี้คือตัว สัญญา มีลักษณะเป็นอย่างนั้น

สังขาร เป็นอีกอย่างหนึ่งที่ต้องเข้าใจให้ดี สังขาร หมายถึงสิ่งที่เกิดกับใจของเรามี ๒ ส่วน ใจเป็นส่วนหนึ่ง และความคิดที่เกิดขึ้นอีกส่วนหนึ่ง

เช่น กระดาษสีเหลืองนี้ เมื่อก่อนมีสีขาว แล้วต่อมากลายเป็นสีเหลือง สีขาวคือสีเดิมของกระดาษ สีเหลืองคือสีที่มาปูรงแต่งให้กระดาษเปลี่ยนสีไป ตัวขานั้นเหมือนกับจิตของเรา ตัวเหลืองนี้เป็นเหมือนกับสังขารที่มาปูรงแต่ง ให้ใจเปลี่ยนรูปร่างไปต่างๆ

อันนี้ขอให้จำหลักอันหนึ่งไว้ว่า จิตเดิมแท้ของมนุษย์นั้นบริสุทธิ์ อันนี้เป็นหลักใหญ่ เป็นหลักสำคัญของพุทธศาสนา จิตเดิมแท้ของมนุษย์นั้นบริสุทธิ์ ที่ไม่บริสุทธิ์ก็เพราะมีสิ่งภายนอกเข้ามา รูปเข้ามาทางตา เสียงเข้ามาทางหู กลินเข้ามาทางจมูก รスマทางลิ้น ผู้สัมผัสถูกต้องทางกายประสาท ใจเปลี่ยนโฉมหน้า เปลี่ยนจากหน้าตา ดังเดิมคือจิตที่ยังไม่ถูกปูรงแต่ง เมื่อยังไม่ถูกปูรงแต่งก็ยังสะอาดอยู่ ยังสงบอยู่ เมื่อถูกปูรงแต่งด้วยอะไรๆ จิตก็เปลี่ยนรูปไป เมื่อจิตเปลี่ยนรูปไปเป็นความรัก ความชั้ง ความหลง ความริชยา ความพยาบาท

สิ่งที่มาเปลี่ยนแปลงจิตใจให้ผิดไปจากหน้าตาดังเดิมนั้นแหละ เรียกว่า สังขาร ภาษาทางจิตเรียกว่า เจตสิก คือ สิ่งที่เกิดจากจิต เช่น ความโลภเกิดขึ้น ความโลภเป็นเจตสิก ความโกรธเป็นเจตสิก ความหลงเป็นเจตสิก ความรู้สึกว่า วันนี้เกี่ยว วันนี้ขยัน ก็เป็นเจตสิก ความรัก ความชั้งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในใจของเราเป็นตัวสังขาร เป็นสังขารที่ปูรงแต่งใจเราให้มีรูปร่างหน้าตาต่างๆ กัน เช่น ปูรงแต่งเป็นความโกรธ ปูรงแต่งเป็นความเกลียด ปูรงแต่งเป็นความรัก ปูรงแต่งเป็นความหลง ปูรงแต่งเป็นความโลภ ปูรงแต่งให้มีมานะถือตัว อย่างนี้เรียกว่า สังขารเกิดขึ้นในใจของเรา มาปูรงแต่งใจของเรา ให้จำความหมายนี้ไว้ว่า นี่คือ สังขาร

ตัวที่ ๔ เรียกว่า วิญญาณ วิญญาณในที่นี้เรารอย่าเข้าใจว่า วิญญาณออกจากร่าง วิญญาณ

ອນຕົກລັກບໍນສຸດ

ເຂົ້າທຽບຂອງໄຮຍ່າງນັ້ນ ໄມໃຊ້ ໄມເກີ່ວກັບວິญญาณ ແລ້ານັ້ນ ໃນພຸທ່າສາສະນານັ້ນ ມາຍຄື່ງ ຄວາມຮູ້ທາງ ຕາ ທາງຫຼູ ທາງຈຸມູກ ທາງລື້ນ ທາງກາຍ ທາງໃຈ ເຮືກ ດາມເຊື່ອວ່າ ຈັກຊຸວິญญาณ ຈັກຊຸກົດຕາ ຄັ້ງປຸດກາໝາ ໄກສະວ່າ

ຄວາມຮູ້ທາງຕາ ເຮືກວ່າ ຈັກຊຸວິຍຸ້ານ
ຄວາມຮູ້ທາງຫຼູ ເຮືກວ່າ ໂສຕວິຍຸ້ານ

ຄວາມຮູ້ທາງຈຸມູກ ເຮືກວ່າ ຜານວິຍຸ້ານ
ຄວາມຮູ້ທາງລື້ນ ເຮືກວ່າ ຂົວຫາວິຍຸ້ານ
ຄວາມຮູ້ທາງກາຍ ເຮືກວ່າ ກາຍວິຍຸ້ານ
ຄວາມຮູ້ທາງໃຈ ເຮືກວ່າ ມໂນວິຍຸ້ານ

ວິຍຸ້ານມີ ๖ ອຢ່າງ ເຮືກຊ່ອຕາມອາຍຕະນະ
ຄື່ອເຄື່ອງຕ່ອງຂອງເຮົາ ໄດ້ແກ່ ວິຍຸ້ານຕາ ວິຍຸ້ານ
ຫຼູ ວິຍຸ້ານຈຸມູກ ວິຍຸ້ານລື້ນ ວິຍຸ້ານກາຍ ແລະ
ວິຍຸ້ານໃຈ

ແຕ່ເຮືກໃຫ້ຖຸກກາໝາເຮືກວ່າ ຈັກຊຸວິຍຸ້ານ
ຄວາມຮູ້ທາງຕາ ໂສຕວິຍຸ້ານ ຄວາມຮູ້ທາງຫຼູ ຜານ
ວິຍຸ້ານ ຄວາມຮູ້ທາງຈຸມູກ ຂົວຫາວິຍຸ້ານ ຄວາມຮູ້
ທາງລື້ນ ກາຍວິຍຸ້ານ ຄວາມຮູ້ທາງກາຍ ແລະມໂນ
ວິຍຸ້ານ ຄວາມຮູ້ທາງໃຈ ຮົວເຮືກວ່າ ວິຍຸ້ານ ๖

ໃນຕັ້ງຂອງເຮົາປະກອບດ້ວຍເຮືອງເຫຼຳນີ້
ກາໝາຮຽມຮະເຮືກວ່າ ຂັ້ນນີ້ ແປລວ່າ ກອງ ໄດ້ແກ່
ຮູປ່ຂັ້ນນີ້ ເວທາຂັ້ນນີ້ ສັນຍາຂັ້ນນີ້ ສັງຂາຮັ້ນນີ້
ວິຍຸ້ານຂັ້ນນີ້ ຮົວເປັນ ៥ ຂັ້ນນີ້

ທ່ານໄມ້ພະຜູມພະກາດເຈົ້າຈຶ່ງແປ່ງອຢ່າງນີ້
ພຣອງຄົມເປັນວິກ້າຫວາທີ ຄື່ອພວກທີ່ມີຄວາມເຫັນແປ່ງ
ແຍກອອກໄປ ກາຣທີ່ແປ່ງອອກໄປເປັນເພື່ອໃຫ້ເຮົາເຫັນວ່າ
ມັນໄມ້ມີໄວ້ໃຫ້ເປັນກລຸ່ມເປັນກ້ອນ ປຣກຕິຄົນເຮົາໄປ
ຢືດວ່າໄວ້ເປັນຕົວເປັນຕົນ ປັນຈັວຄົງທັ້ງຫ້ກົງຢືດໃນ
ຕັ້ງຕະ ຍິ່ງສາສາເຫີນດູແລ້ວເຂົາສອນໃຫ້ຢືດມັນໃນຕັ້ງ
ຕັ້ງໃໝ່ ຄື່ອພະຜູມເປັນເຈົ້າ ເຂົາເຮືກວ່າ ປຣມາມັນ
ຕັ້ງໃໝ່ ບຣມອຕຕາ ຖຸກສິ່ງທຸກອ່າງແຍກອອກມາຈາກ
ຕັ້ງໃໝ່ ແລ້ວຈະດື່ນຮັນກັບໄປຮົມກັບຕັ້ງໃໝ່ຕ່ອງໄປ
ຮັກປຣະຍາຂອງເຂົາເປັນລອຢ່າງນັ້ນ

ແຕ່ພຣະພຸທ່າເຈົ້າວ່າໄມ້ມີຕັ້ງຕະ ສິ່ງທັ້ງໝາຍ
ເກີດຂຶ້ນ ຕັ້ງຍ່ິ່ງ ດັບໄປ ໂດຍເພພະຊີວິຕົມນຸ່ມຍົນ
ປະກອບດ້ວຍເຮືອງ ៥ ເຮືອງ ຄື່ອ ຮູປ່ ເວທາ ສັນຍາ
ສັງຂາ ວິຍຸ້ານ ເຮືກວ່າ ຂັ້ນນີ້ ៥

ເພຣະະນັ້ນຄຳສັດມັນຕີຂອງພຸທ່າບຣີ່ຍ
ເຮົາໄມ້ໄດ້ສັດມັນຕີໃນຮູປ່ວິງວອນຂອຮ້ອງຂະໄງ ແຕ່
ເຮົາສວດວ່າ

ຮູປ່ອນນິຈັງ - ຮູປ່ໄມ້ເຖິງ
ເວທາອນນິຈາ - ເວທາໄມ້ເຖິງ
ສັນຍາອນນິຈາ - ສັນຍາໄມ້ເຖິງ
ສັງຂາຮາອນນິຈາ - ສັງຂາໄມ້ເຖິງ
ວິຍຸ້ານັ້ນອນນິຈັງ - ວິຍຸ້ານໄມ້ເຖິງ
ຮູປ່ອນນັດຕາ - ຮູປ່ໄມ້ໃຊ້ຕັ້ງຕະ
ເວທາອນນັດຕາ - ເວທາໄມ້ໃຊ້ຕັ້ງຕະ
ສັນຍາອນນັດຕາ - ສັນຍາໄມ້ໃຊ້ຕັ້ງຕະ
ສັງຂາຮາອນນັດຕາ - ສັງຂາໄມ້ໃຊ້ຕັ້ງຕະ
ວິຍຸ້ານັ້ນອນນັດຕາ - ວິຍຸ້ານໄມ້ໃຊ້ຕັ້ງຕະ
ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນພຸທ່າສາສະນານີ້ສອນເຮືອງ
ໄມ້ມີຕັ້ງໄມ້ມີຕົນ ເພື່ອຈະທຳລາຍຄວາມຢືດມັນຄື່ອມັນ
ໃນຕັ້ງຕະໃຫ້ຍ້ອຍລົງໄປ ຈົນກະທຳທີ່ໄມ້ຢືດກືລ໌ເລີຍ ຈົດ
ໄຈຈະໄດ້ບຣີສຸທົ່ມຂຶ້ນ ນີ້ຄື່ອຈຸດໝາຍທີ່ພຣອງຄົມສອນ ໃນ
ກາຮົນພຣະສຸຕຽບທີ່ນີ້ ເຮົາຈະເຫັນວ່າ ຜຣດັກພຣະ
ຮຽມຈັກຮູ່ສຸຕຽບແຮກ

ພຣະສຸຕຽບນີ້ເປັນກາຮົນແບບສັනທາ ຄື່ອ
ຂຶ້ນແກ່ພຣະອອງຄົມບອກວ່າ ຮູປ່ໄມ້ເຖິງ ເວທາ ສັນຍາ
ສັງຂາ ວິຍຸ້ານໄມ້ເຖິງ ແລ້ວຕ່ອງໄປພຣອງຄົມກືສອນ
ເປັນ ຄາມ-ຕອນ ຈະຍົກຕ້ວອ່າງໃຫ້ເຫັນວ່າ ພຣອງຄົມ
ສອນໃນເຮືອງຄາມ-ຕອນຍ່າງໄປ

ເມື່ອທຽບສອນຂັ້ນນີ້ ວ່າເປັນອນນັດຕາແລ້ວ
ທຽບສອນກິກຂູ່ປັ້ງຈັກຄົງທີ່ໃຫ້ພິຈານາແຍກກາຍໃຈ
ອອກເປັນຂັ້ນນີ້ ຄື່ອເປັນກອງ ៥ ເປັນທາງວິປັສສະນາ
ແລ້ວຕ້ວສັນຍາຄວາມເຫັນຂອງທ່ານທັ້ງ ៥ ວ່າ

“ກິກຂູ່ທັ້ງໝາຍ ທ່ານສຳຄັນຄວາມຂອນນັ້ນ
ເປັນໄລນ ຂັ້ນນີ້ ນີ້ເຖິງຫຼືວ່າໄມ້ເຖິງ”

ອນຕະລັກບານສູດ

พระທั้งห้าองค์ก็ตอบว่า “ไม่เที่ยงพระเจ้าข้า”

“ก็สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์หรือเป็นสุขลະ” ตรัสตามต่อไป

“เป็นทุกข์พระเจ้าข้า”

“เมื่อสิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมชาติ ควรหรือที่จะเห็นตามสิ่งนั้นว่า นั่นของเรานั่นเป็นเรา นั่นคนของเรา”

“ไม่ควรจับเข้าไปบีบถืออย่างนั้นพระเจ้าข้า” ปัญจักคីย์ตอบ

ถาม-ตอบ อย่างนี้ คือถามตอบในเรื่องรูปรูป นิจจ์ วา อนิจจ์ วา อนิจจ์ ภนute แล้วก็ถามเรื่องเวทนา สัญญา สังหาร วิญญาณ ต่อไปอีก เพื่อให้คนฟังได้เกิดความคิดของตัวเอง เมื่อถามไปก็ตอบไป

ครั้นจบพระเทศนา “ອນຕະລັກບານສູດ” แล้ว ท่านทั้งห้าก็ไม่มีจิตย์ด้ม眷อุปทาน ปล่อยวาง ในเดาตนได้ คือมองเห็นไม่มีตัวไม่มีตนจะเข้าไปบีบไปถือ เห็นเป็นของเปล่าของว่าง จิตก็พันแล้วจากอาสาวยเครื่องหมายดองในสันดาน เป็นพระอรหันต์ ด้วยการฟังพระธรรมเทศนานี้ แล้วก็ได้ทำหน้าที่สอนศาสนาต่อไป

ใจความในพระสูตรนี้ เป็นการสอนเรื่องตัวเรา ให้รู้จักตัวเรา เรียนให้รู้ถึงเหตุของสิ่งนั้น เรียนให้รู้ว่าจะแก่ไปสิ่งนั้นได้อย่างไร ประการแรก เรียนให้รู้จักตัวเอง เรื่องขันธ์ ๕ นี่ ตัวเราคือขันธ์ ๕ ให้รู้ว่าตัวเราคือสิ่งนั้น รู้ว่าสิ่งที่เกิดกับตัวเรา เช่น ความโลภเกิดขึ้น ความโกรธเกิดขึ้น ความหลงเกิดขึ้น ความสุข ความทุกข์ ความยินดียินร้ายเกิดขึ้น มืออยู่ตั้งอยู่ในใจของเรา แต่เราควรรู้ว่าสิ่งนั้นเกิดขึ้น เพราะอะไร ม้อไรเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้เกิดขึ้น แล้วก็เรียนต่อไปว่าจะแก่ไขอย่างไร เราจึงจะไม่ถูกสิ่งนั้นมาบังคับเรา บีบคั้นเราให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน นี่คือจุดมุ่งหมายสำคัญ

ที่เราเรียนธรรมะในพระพุทธศาสนา ธรรมะในพระพุทธศาสนาสอนให้เรารู้จักตัวเอง ให้รู้จักสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเรา ให้รู้เหตุของสิ่งนั้นให้รู้ว่าเราจะแก่ไขสิ่งนั้นด้วยวิธีใด นี่คือจุดหมาย

พระสูตรนี้ทั้งสูตรเป็นการชี้ให้เรารู้ว่าตัวเราคืออะไร ตัวเราที่แท้จริงนั้นไม่มี มีแต่ขันธ์ เรียกว่า สภาพะ มีขันธ์ มีชาติ มีอายุตนะ แยกออกไปเป็นขันธ์ แบ่งเป็นขันธ์ ๕ แบ่งเป็นชาติ ๕ มีอายุตนะ ๖ แยกออกไปแล้ว ตัวไม่มี มีแต่ส่วนต่าง ๆ มาประกอบกันเข้า ให้ไปตามอำนาจของ การปูรุ่งแต่ง เมื่อหมดฤทธิ์เมื่อได้กิจบันกันเมื่อันนั้น

พระพุทธศาสนาสอนให้เรารู้ว่า สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นเพราการปูรุ่งแต่ง เมื่อสิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้ตั้งอยู่ชั่วขณะหนึ่ง แล้วก็แตกตัวไป เช่นเราเรียกสิ่งนี้ว่าโต๊ะ ดูซึมันมีอะไรรีบ้าง มีเหล็กหลายอัน เอาไว้รวมกันเข้าเป็นขาเป็นคาน มีกระดานแผ่นหนึ่งเรียกว่า โต๊ะ ก้าวี เรือน รถ กีเหมือนกัน พระพุทธเจ้าเคยสอนหน้ากับพระเจ้าแผ่นดิน คือ พระเจ้าปะเสนทิกโศล เรื่องรถ ท่านเป็นทุกข์ เศร้า เพราะพระมหาสีนีพระชนม์ พระผู้มีพระภาคทรงทราบก็เสด็จไปหา ชวนไปที่โรงรถ มีราชรถเก่าๆ หลายคันอยู่ที่นั่น

พอไปถึง พระองค์ก็ตรัสตามว่า “นี่อะไร” ทูลว่า “ราชรถ”

“ราชรถคันนี้เป็นของใคร” “คันเก่าที่สุดของพระเจ้าปู่ คันนี้ของพระเจ้าพ่อ คันนี้หม่อมฉัน สร้างขึ้นเอง”

“ที่เรียกว่ารถนี้มันอยู่ตรงไหน? ตรงนี้ใช่ไหม?” “ไม่ใช่ ตรงนี้ล้อ ตรงนี้ดุม ตรงนี้กง ตรงนี้กำ ตรงนี้เป็นคานของรถ นี่เป็นตัวถัง นี่เป็นงอน เป็นแอก เป็นสายนันสายนี่”

“แล้วรถมันอยู่ตรงไหน?”

พระเจ้าแผ่นดินก็ทูลว่า “สิ่งทั้งหลายทั้งหมดนี้มารวมกันเข้า เรียกว่า รถ”

ອັນດຕລັກບານສູຕາ

พระองค์ตรัสว่า “เรามาคิดถึงเรื่องของคนคำว่าคนนี่หมายถึงอะไร? มนุษย์หมายถึงอะไร?”

กิจกรรมต่อไป ตาม-ตอบ ตาม-ตอบไปก็รู้ว่า สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นเพื่อการบูรุณแต่ง ทรงอยู่ได้ เพราะอำนาจความปังรุ่งแต่งอย่างพร้อมเพรียง เมื่อสิ่งที่เข้าไปปังรุ่งไปแต่งเกิดไม่พร้อมเมื่อใด มันก็แยกเมื่อนั้น จึงมองเห็นว่าความตายเป็นเรื่องธรรมชาติ พระมหีศต้องสิ้นพระชนม์ พระองค์เอง ก็ต้องสิ้นพระชนม์เหมือนกัน หนึ่งไม่พ้น เลยหาย เศร้าโศกไปโดยอาศัยธรรมะที่ทรงแสดง

การเรียนธรรมะเพื่อย่างนี้ เพื่อเอาไปใช้แก่ปัญหาชีวิตประจำวัน ในเวลาที่มีอะไรเกิดขึ้น เรา ก็จะได้พิจารณา แยกแยะวิเคราะห์วิจัยออกไป เช่น สมมุติว่าพากເຂົ້າไปเกิดความรักอะไรขึ้นมา สักอย่างหนึ่ง นั่งเป็นทุกข์อยู่ เพราะไม่สมหวังในเรื่องรัก ถ้าเป็นนักธรรมก็ไม่เป็นทุกข์เกินควรไป คือมาคิดได้ว่า เราชอกอะไร

ราชรักษ์คือนื่นนั้น แล้วขื่อนั้นมีตัวตนหรือเปล่า แยกไปดูซึ เราไปรักรูป รักเวทนา รักสัญญา รักสังฆาร วิญญาณ ซึ่งสมมุติว่าชื่อนั้น แล้วรูปมันเที่ยงใหม ไม่เที่ยง เวทนาเที่ยงใหม ไม่เที่ยง สัญญาเที่ยงใหม ไม่เที่ยง สังฆารเที่ยงหรือเปล่า ไม่เที่ยง วิญญาณเที่ยงใหม ไม่เที่ยง รูปสวย งามใหม ไม่เข้าท่า เสียงเพราะเสมอไปรี เป็นหัวด เป็นอะໄຮກเสียงແບບเสียงແhang กลື່ນຫອມเสมอไป หรือ เครื่องฉາທາທັງນັນ ຂຸດວິທາຄາສຕຣ ເອ ອະໄຮຈ ມາໂປະໄວມັກທົມຊ່ວຍຮັງຊ່ວຍຮາວ ມັກ ເປັນຂອງຜສມອົກລະ ນໍ້າຫອມກີຂອງຜສມ ຄຣີມທາປາກ ກີຂອງຜສມ ຂຶ້ມັກສີ ໄນມີອະໄຮ ເຮັກພິຈານໄປວ່າມັນໄມ່ນ່າຮັກອະໄຮ ໄນນ່າຂມອະໄຮ ທຳໄມ່ເຮັດໄປຫລຸ ໃຫລ້ໄສເວລາ ພິຈານໄປກົດ່ຍຕອບໄປ

หน้าที่ของเราก็คือการศึกษาเล่าเรียน จะໄປຫລຸສິ່ງນັ້ນອູ້ມີເຂົ້າເຮົ່ອງ ພັກໄວ້ກ່ອນ ເຮັນສໍາເຮົາຄ່ອຍຫາໃໝ່ ໄກໃໝ່ແລ້ວເຮັກໃໝ່ຫລຸ ເຮັດໄຍ້

ກັນຕາມຫນ້າທີ່ ເຊັ່ນວ່າສາມີກຣຍາອູ່ກັນຕາມຫນ້າທີ່ ທຳກັນໄປຕາມຫນ້າທີ່ ເລີ່ງລູກໄປຕາມຫນ້າທີ່ ມີບັນຫຼາງຮູ້ທ່າຮັນວ່າ ສິ່ງນີ້ເມື່ອເກີດຂຶ້ນກັນເຮົາແລ້ວ ກີໄໜ່ຄວາຮະໄຮ ວັນທີນີ້ຈະຕ້ອງເປີ່ຍືນແປ່ງໄປຕາມເຮົ່ອງຂອງມັນ ຄ້າຄົດໄດ້ຍ່າງນີ້ຖຸກໜີກີໄໜ່ເກີດ

ແຕ່ປຽກຕິຄົນເຮົາໄມ້ໄດ້ຄົດຍ່າງນີ້ ເຮັດມິ່ນ ຄື່ອມິ່ນ ລູກຖຸ ລານຖຸ ອະໄຮຂອງຖຸທັງນັ້ນ ເຮັກວ່າ ຕັກຖຸ-ຂອງຖຸ ມັນມາກ ເຮັກວ່າ ອໜກາ-ມັນກາ ອໜກາ-ມັນກາ ເຮັກວ່າ ອໜກາ-ມັນກາ ອໜກາ-ມັນກາ ອໜເຈົ້າຄຸນ ພຸທະຫາສ ທ່ານພຸດກາຈາ່າໄທຢ່າງໆ ຕັກຖຸ-ຂອງຖຸ ບາງຄນວ່າ ແກ່ມ! ທ່ານອົງຄົນໜີພຸດຫຍາບ ດຶວຄວາມ ຈົງກາຈາ່າໄທແທ້ໆ ກລາຍເປັນຂອງຫຍາບໄປໄດ້ ເຮັກ ມາກວ່າຫຍານ ຕ້ອງເຮັກສຸນ້າ ເຂາກາຈາ່ານີ້ມາໃຊ້ ກີວ່າດີໄປ ມຸງກີຕ້ອງວ່າສຸກ ເພຣະຈະນັ້ນແມ່ກີຕ້ອງ ເຮັກວ່າ ວິພາຣ ແຕ່ໄມ່ເຫັນໄດ້ເຮັກວິພາຣ ຍັງເຮັກ ແມ່ວຍຸ່ນ້ຳເອງ ດວຍກີຕ້ອງເຮັກກະບູນ ປາກາຈາ່າໄທ ຂອງເຮົາ ເຮົາໄມ້ຄວາຈະໄປສົມມຸດວ່າຫຍານຄາຍ ຄວາຈະໃຊ້ໄດ້ ການໃຊ້ໜີຮັມະເປັນຫັກພິຈານ ຈະ ບຣເຫາຄວາມຍື່ມິ່ນ ຄື່ອມິ່ນ ອິນຕັກນີ້ໃຫ້ລັດນ້ອຍລົງໄປ ຄ້າຄວາມຍື່ມິ່ນ ອິນຕັກນີ້ໃຫ້ລັດນ້ອຍລົງໄປກົດ່ຍື່ນໄປ ໄນ ເດືອດຮັນ ທຳໄວ່ໄຮກ ເຮັກວ່າ ທຳດ້ວຍບັນຫຼາ ໄນ ເຮັດສົງເປັນສູນ

ນີ້ເຮັກວ່າ ອັນດຕລັກຂອນສູຕາ ເປັນພະສູຕາ ທີ່ສຳຄັງ ເປັນສູຕາທີ່ສອງ ທີ່ວ່າດ້ວຍຕັກເຮົາໂດຍເພະຕັກເຮົາ ຄື້ອ ຮູບ ເວທนา ສັນຫຼາກ ສັງຫຼາກ ວິຫຼາກ ສິ່ງເລັດນີ້ໄດ້ເຫັນ ດູເຄອະເນື້ອຫັນເຮັມກີເປີ່ຍືນໄປເຮົ່ອງໆ ແຕ່ວ່າບາງຍ່ອງໃຫ້ເປີ່ຍືນຂ້າ ເພຣະເຄື່ອງປຸງແຕ່ງດີ ບາງຄນແກ່ຂ້າ ເພຣະວ່າເຄື່ອງປຸງແຕ່ງດີ ໄດ້ອາຫາດຕີ ອາກາສຕີ ຈິຕໃຈສູບຍ ຄ້າອາຫາດໄມ້ດີ ຈິຕໃຈຈຸ່ນວາຍ ກີແກ່ເຮົວ ຄນບາງຄນແກ່ເກີນອາຍຸ ເພຣະວ່າຈຸ່ນວາຍໄມ່ສົງໄມ່ໃຊ້ໜີຮັມະ ເດືອດຮັນ ຕ້ອໄປນີ້ເຮົາຈະອົກໄປເປັນຄຽບເປັນອາຈາຍ ຕ້ອງໃຊ້ໜີຮັມະໃຫ້ມາກຫຸ່ຍ້ອຍ

ອນຸພົພພິກຄາ

ຄຸນສມບັດຂວາງວຸບາສກວຸບາສຶກ ແລະ ມົກສູດ*

ນັກສຶກທັກຫ່າຍ

ວັນກ່ອນໄດ້ອີນບາຍຄື່ງເຮືອງ ອັນຕຕັກ ຂະສູດ ທີ່ພຣະຜູມປະກາດແສດງແກ່ຖານີ່ບໍ່ຢູ່ຈັກຄີ່ງ ແລະ ທ່ານເຫັນນີ້ໄດ້ພັ້ງແລ້ວ ກີ່ໄດ້ບຽນເປັນພຣະ ອຣහນຕໍ່ ວັນນີ້ຈະໄດ້ພູດຕ່ອໄປ ໃນສັນນັ້ນເມື່ອ ພຣະອົງຄ່ວັມດ້ວຍກົມບໍ່ຢູ່ຈັກຄີ່ງທັກຫ່າ ພັກຍູ່ ທີ່ປ່າອີສົບຕົນມັກທາຍວັນ ຮ້ອງສັນກວາງໄກລ້ມື່ອງ ພາຣານສື່

ມີຄອບຄັວຫຸນີ່ ເປັນເສຣະຈູ້ຈໍາຮ່າຍມາກ ມີ ລູກຊາຍອູ່ຄົນໜີ່ ຂໍ້ວ່າ ຍສ ເຮົາກວາມນາລີ່ວ່າ ຍສ ນາຍຍຄນີ່ອູ່ຢ່າຍມີກວາມສຸຂ ມີບ້ານອູ່ຄື່ງ ۳ ພັດ ແນະແກ່ຖຸທັກສາມ ໄດ້ຮັບການບໍາຮຸງດ້ວຍກວາມສຸຂ ມາກມາຍຫລາຍເຮືອງຫລາຍປະກາດ ວັນໜີ່ ນາຍຍຄ ນອນຫວັດໆ ຕື່ນໜັກລາງດີກ ໄດ້ເຫັນພວກນົວວາທີ່ ນອນຍູ່ໃນຫ້ອນນີ້ ນອນທ່າມໄສສ່ວຍ ມອງແລ້ວໄໝ່ນ່າ ດຸ ເລຍື່ອດັດໃຈ ກີ່ບ່ອນວ່າ “ທີ່ນີ້ຂັດຂອງ ທີ່ນີ້ວຸ່ນວາຍ” ໄສ່ຮອງເຫັນເດີນອອກຈາກບ້ານໄປ ເດີນບ່ອນໄປເຮືອຍວ່າ “ທີ່ນີ້ຂັດຂອງ ທີ່ນີ້ວຸ່ນວາຍ” ກລຸມນັ້ນເອງ ເດີນບ່ອນໄປ ຈົນຄື່ງປ່າອີສົບຕົນມັກທາຍວັນ ພຣະຜູມປະກາດເຈົ້າ ທຽນເດີນຈົງກມອູ່ຕອນດີກ ໄດ້ຍືນເສີ່ງເຫັນນັ້ນກີ່ວ່າ “ເອທີ ຍສ – ພ່ອຍຄາທີ່ນີ້ ທີ່ນີ້ໄໝວຸ່ນວາຍ ທີ່ນີ້ໄໝ ຂັດຂອງ” ເມື່ອໄດ້ຍືນຄຳເຫັນນັ້ນ ກີ່ຮູ້ສຶກອຸ່ນໃຈ ຈົນເດີນເຂົ້າໄປໄກລ້ ເຫັນນັກນົວ່າ ໄນຮູ້ຈັກວ່າເປັນໄຄ

ກີ່ແສດງຄວາມເຄາրເຮືອບ້ອຍ ຕາມຮະບັບຂອງໜາວ ອິນເດີຍເຂົາ ພຣະອົງຄ່ວັມດ້ວຍກົມບໍ່ຢູ່ຈັກຄີ່ງ ທີ່ແສດງນີ້ເຮົາກວ່າ ອຸນຸພົພພິກຄາ ແປລວ່າ ເຮືອທີ່ພູດ ຕາມສຳດັບ

ອຸນຸພົພພິກຄາ ມີ ៥ ອ່າງ່ານ ມັກແສດງແກ່ ບຸກຄລທີ່ມີນິສັຍຈະບຽນຮຸມຮັບຄລໄດ້ ເປັນການພອກຈິຕ ໄຈ່ໄປຕັ້ງແຕ່ເບື້ອງຕັ້ນ

ປະການທີ່ ១ ທານກາ ຂຶ້ມູດຄື່ງເຮືອທານ ການໄທ ວ່າມນຸ່ມຍົງຍົງໃນໂລກນີ້ຈະຕ້ອງມີການໄທ ຕ້ອງ ເວົ້າເພື່ອເພື່ອແປ່ງໜັກແລະກັນ ດາວໂຫຼວດໂດຍການ ຮັບອ່າງເດືອຍໄມ້ໄດ້ ຕ້ອງມີການໄທດ້ວຍ ການຮັບກັນ ການໄທເປັນຂອງຄູ່ກັນ ເມື່ອມີຮັບແລ້ວຕ້ອນມີໄທ ຄ້າໄມ້ ມີໄທ ກີ່ເຮົາກວ່າ ເຂົາເປີຍ ເຫັນແກ່ຕົວ ດາວໂຫຼວດ ໄນເກົ່າເຫັນມີ ບາງຄນຍາກຈົນ ບາງຄນມັ້ງມີ ບາງ ຄນໂງ ບາງຄນອຸດາດ ບາງຄນອ່ອນແອ ບາງຄນກີ່ ແຂັງແຮງ ເມື່ອມີສັກພື່ນນີ້ ມຸ່ນຍົງຈະຕ້ອງໜ່ວຍ ເຫັນກັນ ກາຫວັດເຮົາກວ່າ ທານ ການໄທ ການໄທ ເປັນສິ່ງຂອງກີ່ໄດ້ ໄທ້ຄໍາສອນກີ່ໄດ້ ໄທ້ໄວ່ຮ່າງ ກີ່ໄດ້ ທັກນັ້ນທີ່ເປັນປະໂຍ້ນແກ່ຜູ້ຕ້ອງການ ຄ້າໄດ້ໄທສິ່ງທີ່ ຈຳເປັນໃນສິ່ງທີ່ເຂົາຕ້ອງການແລ້ວ ເຮົາກວ່າເປັນຄວາມ ຜົ່ນໃຈມາກ ນີ້ເປັນກາໄທເບື້ອງຕັ້ນ

ປະການທີ່ ២ ຕຶກຄາ ສອນເຮືອງຄີ່ລ ໄທ້ ອູ່ກັນອ່າງມີຮ່າຍໃນສັກຄມ ສັກຄມຈະມີກວາມສຸຂ

* ຄຳບໍາຮຽຍວິຊາພູທະຄາສນ໌ ຂອງ ພຣະນັນທມນີ້ (ບໍ່ຢູ່ຈັກຄີ່ງ)

ຄັ້ງທີ່ ៥ ອຸນຸພົພພິກຄາ ຄຸນສມບັດຂອງອຸນາສກອບກາສຶກ ແລະ ມົກສູດ
ຄະຫຼາດ ທ້ອງປະຊຸມວິທາຍາລັຍວິຊາການຕຶກຄາ ພຣະນັກ ວັນພຸກທັບທີ່ ៣៧ ມັງກອນ ແລະ ១៩.០០-៣៦.០០ ນ.

ခုပုဂ္ဂန်များ ရုပ်သတ္တဝါ အောင် အကြောင်း ဖြစ်လိုက် မည့် အကြောင်း များ

ความสงบได้ ก็ เพราะทุกคนมีระเบียบ มีวินัย หรือ
พุดอึกอ่าย่างหนึ่งว่าอยู่อย่างมีวินัย การมีระเบียบ
วินัยก็คือ ต้องเคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง
เคารพต่อวัฒนธรรม ศีลธรรมประเพณีของ
ประชาชนในที่นั่นๆ เพราะว่า ชนบทธรรมเนียม
ประเพณี กฎหมาย ศีลธรรม ทุกอย่างเป็นเครื่อง
ช่วยให้คนอยู่อย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ตามธรรมดากันเราหลายคนก็หลายใจ
ความคิดความนึกอาจจะไม่ตรงกัน ถ้าปล่อยให้ต่าง
คนต่างอยู่ ต่างคนต่างทำอะไรตามใจชอบก็จะวุ่น
วาย ไม่มีความสงบสุขในสังคม ถ้าจะให้เกิดความ
สงบสุขในสังคม ทุกคนจะต้องหลอมตัวเองให้เข้า
ในระเบียบแบบแผน เพราะฉะนั้นในสังคมมนุษย์
นี้จึงต้องมีระเบียบเช่น มีหลักศีลธรรม มีวัฒนธรรม
มีประเพณี มีภูมิปัญญา เรายื่นในสังคมได ก็ต้อง^{จะ}
เคารพต่อระเบียบในสังคมนั้น ผู้ใดอยู่ในสังคมได^{จะ}
ไม่เคารพต่อระเบียบแบบแผนของสังคมนั้น เช่น^{จะ}
เรียกว่าเป็นคนแกะกะجري ทำให้เกิดความวุ่นวาย
ในสังคม

ประการที่ ๓ สัคคากถา พระองค์แสดงถึงสวรรค์ สวรรค์คือสิ่งที่เกิดขึ้นจากการให้ทาน การรักษาศีล คือเมื่อคนเรารอยู่กันด้วยการให้ ไม่เห็นแก่ตัว เคารพต่อระเบียบแบบแผนของสังคม แล้ว เรา ก็จะอยู่กันอย่างสุข อยู่กันอย่างมีความสุขสบาย ทำมาหากินสะดวก เศรษฐกิจก้าวหน้า ทุกคนมีความรักความเคารพต่อกัน มีใจเอ็นดูกรุณาต่อกัน นั่นแหล่ะคือสวรรค์ สวรรค์คือความสุขอันเกิดจากการกระทำ ความดี ความงาม ตามหลักที่กล่าวไว้มาแล้ว

สรุป
สรุปโดยเนื้อแท้คือ การได้กลิน ได้รูป
ได้รส ได้สัมผัสนั่นเอง ต้องการรูป ก็ได้ตังใจ ต้อง^ก
การเสียง ก็ได้ตังใจ ต้องการกินอาหาร ก็ได้ตังใจ
ตอนนี้ของแพง สรุปซักกจะเป็นทุกข์หน่อย
 เพราะว่าไม่ได้ตังใจ ต้องการจะไปไหนก็ไม่ได้ตังใจ

นี่เป็นสวรรค์ในเมืองมนุษย์ พระพุทธเจ้าพูดถึง สวรรค์นั้นไม่ใช่สวรรค์ในชั้นฟ้า แต่เป็นสวรรค์ใน เมืองคน ที่เราทุกคนทำให้มันเกิดขึ้นได้

ประการที่ ๔ กามาทีนวกา หรือ กามาทีนพกกา ทรงแสดงโถงแห่งกาม ก็เท่ากับบอกว่า สวรรค์ยังเปลี่ยนแปลง ยังมีความทุกข์ไม่คงทน ถาวรอะไร อย่ามัวเมากอยในสวรรค์ที่ตนได้รับ ให้พิจารณาโถงของมันด้วย ยกตัวอย่างให้เห็นง่ายๆ เช่นคนเป็นใหญ่เป็นโต ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ก็เรียกว่า ได้สวรรค์ชั้นหนึ่ง เพราะมีความสะดวกสบายหล่ายอย่าง แต่พระพุทธเจ้าบอกว่าไม่สบายเสมอไปหรอก อย่ามาในความเป็นใหญ่ อย่ามาในอำนาจ อย่ามาในพากบริวารที่ปะنجป้อยอมป้อปัน ให้นึกถึงว่าสิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง ไม่คงทนถาวร มันอาจจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อไรก็ได้ ให้เตรียมเนื้อเตรียมตัวรับสถานการณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไป แล้วก็ให้รู้จักถอย ไม่ใช่จะยึดมั่นตายอยู่กับเก้าอี้ตลอดเวลา ถ้าไม่รู้จักถอย เทวดาเล็กๆ ก็ต้องไปໄลให้ถอย ที่นี่ถอยแล้วก็ลำบากไม่มีที่อยู่อาศัย เทวดาที่มาแล้วก็เป็นอย่างนั้นละ ถ้าเป็นผู้ที่ไม่มาเมื่อเห็นว่าอยู่ในตำแหน่งนานแล้วก็ถอย เปลี่ยนเสียที อย่างนี้ก็ไม่รุนแรง พระพุทธเจ้าท่านสอนให้รู้จักถอยเสียบ้างอย่ามัวมาในสิ่งที่ตนมีตนได้

ประการที่๕ เป็นประการสุดท้าย คือ
เนกขั้มภกษา หมายถึง การหลักอกรากความ “ไม่
มัวเมายุ่นในการ คือทำจิตให้ไม่ยึดมั่นถือมั่นใน
ความสุขมากเกินไป คนเราก้ามัวเมายแล้ววุ่นวาย
มีความทุกข์ความเดือดร้อน ถ้ารู้จักหลักอกรากเสีย
บ้างก็ดี เพราะจะนั้นในฐานะที่เป็นชาวบ้าน เขา
จึงแนะนำให้ถือศิลเบ็นบางครั้ง ศิลอุโนสก คือการ
ประพฤติพรหมจรรย์ ไปนอนนั่งในที่เงียบๆ ถือ
ศิล ๙ คือไม่กินข้าวหลังเวลาเที่ยงไปแล้ว ไม่สเป
กามคุณ และทำจิตใจห่างจากการมรณ์ พระเจ้า
อโศกมหาราชไปบำเพ็ญพรหมจรรย์บ่อยๆ คือไป

ทั้ง ๕ อย่างนี้เรียกว่า อนุปุพพิกถา ได้แก่ ทาน ศีล สวารรค์ โทษของสวารรค์ และให้ออกจากสวารรค์

ພວເສຮົງເກຣນທັງ ۵ ອຍ່າງນີ້ແລ້ວ ກີ່ທຽງ
ເກຣນ ອົງຮັດຈຳ ۵ ໄທັ້ງ ພະຍຸກໄດ້ຄວງຕາເຫັນ
ນຽມ ຄືບຮຽນພະໂສດາບນີ້ໃນຄືນນີ້

ครั้นรุ่งเช้าทางบ้านวุ่นวายกันใหญ่ เพราะลูกชายหาย บิดาก็ส่งคนเที่ยวติดตาม ตนเองก็เหมือนกันไปเที่ยวตามหาลูกชาย ไปพบลูกชายอยู่กับพระพุทธเจ้า เมื่อได้ฟังเทคโนโลยีของพระพุทธเจ้าแล้ว ได้บรรลุโสดานบัน จึงบอกลูกชายว่า แม่ของเจ้าคิดถึงมาก พระพุทธเจ้าก็ตรัสว่า พระยศมีจิตใจพันจากผู้ไปอยู่บ้านอยู่เรือนเสียแล้ว บิดาดีใจทูลว่า ตามใจ จะบวชก็ไม่ว่า พระพุทธเจ้าจึงทรงบวชให้พระยศ เช้าวันนั้นก็ไปจันอาหารที่บ้านพระยศ มาตราประยศได้ฟังเทคโนโลยีเกิดเลื่อมใสพระพุทธศาสนา ทั้งบิดาและมารดาได้แสดงตนเป็นอุบาสก อุบาสิกา ถือรัตนสาม คือ ถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสังฆเป็นที่พึ่ง ในการพระพุทธศาสนา ถือว่า บิดามารดาประยศ เป็น อุบasaกอุบาสิกา คู่แรก

ในตอนนี้เรามาทำความเข้าใจในเรื่องอุนาสกอุนาสิกา ว่าต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง คนที่เป็นอุนาสกอุนาสิกา ต้องมีธรรมะอะไรบ้าง ถ้าไม่เข้าใจคุณสมบัติของอุนาสกอุนาสิกาแล้ว การ

เป็นอุบากอุบากิจจะไม่ถูกต้อง เป็นกันไปอย่างนั้น ไม่ค่อยจะสมบูรณ์ตามแบบของพระพุทธศาสนา ผู้ที่เรียกว่าอุบากอุบากิ แปลว่า ผู้นั้นใกล้พระพุทธ พระธรรม พระสัมมาสัมพุทธเจ และกาภัยทั้งสองอย่าง

คุณสมบัติของอุบากอุบากิ มี ๕ ประการ คือ

๒. มีศีลบริสุทธิ์

๓. ไม่ถือมองคลื่นข่าว เชื้อกรรม ไม่เชื่อมคล

๕. ไม่แสวงหาเขตบัญชีนอกพุทธศาสนา

๕. บำเพ็ญบุญแต่ในพุทธศาสนา

๑. ประกอบด้วยศรัทธา ศรัทธา แปลว่า ความเชื่อ อันศรัทธาในพระพุทธศาสนานั้น ต้องเป็นศรัทธาที่มีปัญญากำกับ ไม่ใช่ศรัทธาแบบหลงงมงาย เรียกตามภาษาพระว่า สัทธาญาณสัมปญุต ญาณสัมปญุต แปลว่า ประกอบด้วยปัญญา ญาณ วิปญุต แปลว่า ไม่มีปัญญา ศรัทธาที่ไม่มีปัญญา นั้น เป็นพากเชื่อย่าง เช่นอกอะไรก็เชื่อไปทั้งนั้น เช่น เช่นอกว่ามีน้ำคักรดสิทธิ์ที่นั่น ก็เชื่อแล้ว เช่น ก็เชื่อว่ามีอะไรแปลงๆ ที่ไหนเราก็เชื่อ อย่างนี้เรียกว่า ไม่ใช่ปัญญา พระพุทธศาสนาไม่ต้องการความเชื่อแบบไม่มีปัญญา แต่ต้องการความเชื่อที่มีปัญญา เวลาพระพุทธองค์จะเทศน์สอนคริประองค์ตรัสว่า ทำในใจให้ดี กิตให้รอบคอบ เราจะกล่าวให้ฟัง ที่ตรัสอย่างนั้นก็เท่ากับว่า อย่าเชื่อคำที่ฉันกล่าวง่ายๆ แต่จะกิตให้รอบคอบ กิตให้ดีแล้วจึงลงใจเชื่อ

ครั้งหนึ่งพระองค์ตรัสกับพระสารีรบุตร แล้ว
กิตามพระสารีรบุตรว่า เชื่อไหม พระสารีรบุตรทูลว่า
ยังไม่เชื่อพระเจ้าช้า พระองค์ตรัสว่าชอบแล้ว คน
มีปัญญาไม่รับเชื่ออะไรง่ายๆ แต่ต้องเอาไปคิดไป
ตรองจนชัดเจนแล้วจึงกลงใจเชื่อ เพราะฉะนั้น
เมื่อเราจะฟังอะไรจากใคร เราเพียงแต่รับฟังเท่า
นั้น ยังไม่กลงใจเชื่อ เราจะเชื่อก็ต่อเมื่อได้นำไป

ວຸດທະນາ ດຸນສມບັດຂອງອຸປະກອບອາສິກ ແລະ ນົກລູກ

ຄືດໄປຕ່ອງຈະເຫັນເຊັດດ້ວຍຕ້າວເຮົາເອງ ຈຶ່ງປັບໃຈເຊື່ອ
ອ່າຍັງນີ້ເຮັດວຽກ ມີຄຣັກຫາ ມີບັນຍາ

ຂອ້າໃສ້ເກຕະຮຣມະໄມ່ວ່າໝວດໄດ້ ຄໍາມີ
ຄຣັກຫາແລ້ວກີມີບັນຍາອູ້ດ້ວຍ ເພຣະຄໍາມີຄຣັກຫາ
ໄມ່ມີບັນຍາກີຈະທຳໄຫ້ມາຍາເສີຍຫາຍໄດ້ ບັນຍາເຂົ້າ
ໄປກໍາຄຣັກຫາໄທເກີດຄຸນ ຈຶ່ງຕ້ອງໃຊ້ບັນຍາກຳກັນ ເຊັ່ນ
ພລະ ۵ ມີ ຄຣັກຫາ ວິຣີຍະ ສຕີ ສມາຮີ ບັນຍາ ເມື່ອ^๕
ເຮົາເຊື່ອໃນວະໄໄ ຍືດວ່າໄປເປັນໜັກເຊື່ອ ຍົດພຣະ
ພຸຖນເຈົ້າ ພຣະຮຣມ ພຣະສົງໝົງ ເປັນໜັກ ເຮັດວຽກ
ພຣະຕັນຕ້ຽນນັ້ນເອງ ເຂື້ອມັນໃນພຣະພຸຖນເຈົ້າ ເຊື່ອ
ມັນໃນພຣະຮຣມ ໃນພຣະສົງໝົງໄໝໜ່ວນໄຫວ ໄນໂຍກ
ໂຄລົງ ກ່ອນທີ່ເຮົາຈະປັບໃຈເຊື່ອໃນພຣະພຸຖນ ພຣະ
ຮຣມ ພຣະສົງໝົງ ນັ້ນ ເຮັກນຳໄປຄົດໄປຕ່ອງຍ່າງ
ຮອບຄອບ ຍອມຮັບວ່າພຣະພຸຖນເຈົ້າເປັນຜູ້ນໍາຂອງເຮົາ
ຍອມຮັບວ່າພຣະຮຣມນີ້ເປັນທາງເດີນຂົວົວຂອງເຮົາ
ຍອມຮັບວ່າພຣະສົງໝົງເປັນຜູ້ປົງປົງຕືດປົງປົງຕົບອນ ເປັນ
ພື້ເລີ່ມໃນທາງຈົດທາງວິຫຼຸງຫາມຂອງເຮົາ ກາຍອມຮັບ
ນັບຄືດ ອ່າຍັງນີ້ເຮັດວຽກ ເຂົ້າເປັນທີ່ພື້

២. ມີຄືລົບຮົສຸທີ່ ເຮົາຕ້ອງເຊື່ອໃນເຮື່ອກຮຣມ
ຄື່ອ ທຳດີໄດ້ ທຳຂ້ວໄດ້ຂ້ວ ເຮົາຈະໜີຈາກພລທີ່ເຮົາ
ກະທຳໄວ່ເມື່ອໄດ້ເປັນອັນຫາດ ຂົວົວຄວາມເປັນອູ້ໃນວັນ
ນີ້ ຄື່ອ ພລກຮຣມໃນວັນກ່ອນສືບເນື່ອກັນມາ ເຮົາທຳ
ອະໄຮງ ໃນວັນນີ້ ກີຈະສັງລູກໄປຄົງວັນພຽງນີ້

ຄໍາເຮົາເປັນນັກຕິກ່າທີ່ຂັ້ນຂັ້ນແໜ້ງເຂົາໃຈໄສ່
ໃນກາລົາເຮົາເຮົາ ເວລາອອກຈາກໂຮງຮຽນໄປກີມີຄວາມ
ຮູ້ດີທ່ານກ້າວໜ້າ ກາຣທີ່ເຮົາມີຄວາມຮູ້ດີ ທ່ານກ້າວ
ໜ້າເມື່ອອົກຈາກສຕານຕິກ່າທີ່ໄປນັ້ນ ເປັນພລກຮຣມ
ທີ່ເຮົາທຳໄວ່ເມື່ອເປັນນັກຕິກ່າ ມັນສັ່ງກັນຕ່ອງໄປ ທຳ
ດີກີໄດ້ ທຳຂ້ວກີໄດ້ຂ້ວ ນີ້ໄມ່ພັນ ຂ້ອນນີ້ເປັນໜັກ
ໄຫຍ່ ຂ່າວພຸຖນເຮົາເຊື່ອກຮຣມໄມ່ເຊື່ອຍ່າງອື່ນ

ໃນຂ້ອນນີ້ກີຄື່ອຄືລີ ៥ ທີ່ອົບອົບໂສຕ ເປັນ
ຄັ້ງຄຣາ ຕາມປັກຕິກີ່ຄື່ອຄືລີ ៥ ແຕ່ຄໍາເປັນວັນພຣະ
ກີ່ຄື່ອຄືລົບໂສຕ ດັນໜຸ່ມໆ ໃນເມື່ອງໄທຢັ້ງໜ້າຍກ
ທີ່ຈະຄື່ອໂສຕ ມີແຕ່ຄົນແກ່ ແຕ່ໃນປະເທດພມ່າແລະ

ຄຣັງການນັ້ນ ມີເຕັກຫຸ່ມໄປຄື່ອຄືລັກນັກ ໃນພມ່າ
ທີ່ພຣະເຈດີ່ຍ ເຂົ້າເຮັດວຽກ ພຣະຫຼາຍ່າງກຸ່ງ ລວງພ່ອ
ເຄຍໄປພມ່າ ແລະ ເຄຍໄປພັກທີ່ພຣະຫຼາຍ່າງກຸ່ງຫລາຍ່າ
ວັນ ໃນວັນພຣະໄດ້ເຫັນເຕັກຫຸ່ມໆ ເປັນຈຳນວນນັກ
ໄປພັກຍູ້ຕາມບັນຍາຮອບໆ ເຈດີ່ຍ ສວດມັນຕີໄຫວພຣະ
ແລະ ສັນທනພຣມະກັນໃນຄອນກລາງຄືນ ເຊັ່ນ ພຽງ
ນີ້ເປັນວັນພຣະ ៥ ດຳ ດືນ ៥ ດຳ ກີໄປນອນຄັ້ງແລະ
ໃນວັນ ៥ ດຳ ເຂົ້າເພັກທີ່ນັ້ນຕົດຄືນ ຕ່ອງຮູ່ງໜື້ນ
ເຂົ້າຈຶ່ງຈະໄປຈາກທີ່ນັ້ນ ເຄຍຄາມດູວ່າພວກນັ້ນມາທຳ
ອະໄຮກັນ ພຣະບອກວ່າເປັນສມາຄມເຍວພຸຖນໜຸ່ມໆ ຖ້າ
ເຂົ້າມາປົງປົງຕິດຮຣມກັນ ໄດ້ພັກແລ້ວຮູ້ສຶກນີ້ໃຈ ວ່າຄົນ
ໜຸ່ມໆເຂົ້າຫາພຣມະເປັນຄວງປະທີປັນໜໍາທາງໜົວົວ
ຕ່ອງໄປກີຈະເປັນຄົນຕີ ມີປະໂຍ່ນດີຕ່ອັກດີນ ເຂົ້າທຳ
ກັນຍ່າງນັ້ນ ໃນປະເທດຄຣັງກາ

ໂດຍເຈພະໃນວັນວິຫຼຸງນູ່ຫາ ອັນເປັນວັນ
ປະສຸດີ ຕັ້ງສູ່ ປຣິນິພພານ ຂອງພຣະພຸຖນເຈົ້າ ເຕັກ
ນັກເຮົາຈຳນວນນັກໄປຄື່ອຄືລົບໂສຕນຸ່ງຂ່າວໜ່າມ
ຂ່າວໄປວັດຕັ້ງແຕ່ເຂົ້າມືດ ຮັບຄືລີ ៥ ແລ້ວກີຍູ່ວັດ ៥
ໜ້າໂມງ ລອງຄາມເຂາດູວ່າ ເຮົ່ມໄໄດ້ກິນຂ້າວຕອນເຢັ້ນ
ຫິວໄໝນ ບອກວ່າຫິວບ້າງນິດໜ່ອຍແຕ່ຕ້ອງອດທນ
ເພຣະວັນນີ້ເປັນວັນສຳຄັນຂອງພຣະພຸຖນເຈົ້າ ເຮົາເປັນ
ລູກຄື່ອຍຂອງພຣະພຸຖນເຈົ້າ ພຣະພຸຖນເຈົ້າທ່ານອດ
ອາຫານກວ່ານີ້ ເມື່ອຄົງວັນເກີດຂອງພຣະພຸຖນເຈົ້າ
ກີກວຽນນູ່ຫາດ້ວຍກາປົງປົງຕິ ເຂົ້າມີອາຮມົດສັນຕື່ນດີ

ນັ້ນບໍ່ວ່າເປັນຄວາມດີ ຄື່ອຄືລັກນັກສີຍບ້າງກົດ
ເຊັ່ນວັນນູ່ຫາທີ່ຈຶ່ງນີ້ ຄື່ອວັນທີ ៥ ກຸມພາພັນນີ້
ພ.ສ. ៥៥៥ ຄໍາເຮົາຈະພຣັມໃຈກັນຄື່ອຄືລົບໂສຕ
ອຸທືສ່ວ່ານຸ່ກສູລໃຫ້ເຍວ່ານີ້ທີ່ສີຍໜົວົວໃປເມື່ອວັນທີ ୧୫
ຕຸລາຄມ ພ.ສ.៥៥୯ ກີຈະດີເໜືອນກັນ ທັ້ງຈະໄດ້ຮູ່
ວ່າກຳລັງໃຈຂອງເຮົາເປັນຍ່າງໄຮ ອັດຂ້າວເສີຍບ້າງຈະ
ເປັນຍ່າງໄຮ ຈິຕໃຈຈະເປັນຍ່າງໄຮ

ຄື່ອຄືລີໄຟບົງສຸທີ່ ໄມວ່າຄືລີ ៥ ທີ່ອົບ ຄືລີ ៥
ອຈະຈະລ່ວງເກີນໄປບ້າງ ແຕ່ເຮົາຕັ້ງໃຈໄຟບົງສຸທີ່ ກີໄມ່
ເປັນໄຮ

ឧបុប្បរដ្ឋាណ គុណសមប័តិថងគុបាសករុបាសកា និងអង្គភាព

๓. ไม่ถือมองคลตื่นข่าว มองคลตื่นข่าว
หมายถึง ความเชื่อที่รับตามๆ กันมา อย่างจะ^{จะ}
เรียกว่า เป็นความเชื่อแบบกลางบ้าน เหมือนกับ^{กับ}
กลางบ้าน ใครเจ็บไข้ได้ป่วยก็ไปเที่ยวสถานเข้า^{เข้า}
เป็นอย่างนั้นกินอะไรดี เขานอกกว่าเราหากมาก
หากมะพร้าวไปต้มกิน เอาหากันมแมว รากแห้ว^{แห้ว}
หมูไปต้มกิน กินแล้วก็ไม่หาย นั่นเขารีกว่า ยา^{ยา}
กลางบ้าน ยาผึบอก คนนั้นบอก คนนี้บอก กิน^{กิน}
กันจนตาย ไม่ได้เรื่องอะไร

ความเชื่อแบบกลางบ้านก็มีมากมาย เช่น เชื่อโชค เชื่อลาภ เชื่อผีสางเทวดา จะให้โชค เชื่อนั่นเชือนี่ อย่างนี้เรียกว่า มงคลตื้นข่าว หรือ เชื่อว่าถ้ามีสิ่งนั้นจะเป็นมงคล สมมุติว่า ครมีเขียว หมูตัน มีเหล็กไหล มีไฟลดា ถือว่าเป็นของดี แต่ไม่รู้ว่ามันอยู่ที่ไหน เหล็กไหลก็ไม่เคยเห็น แต่เขาว่ามีเหล็กไหลเป็นมงคล มีไฟลด้าเป็นมงคล ตื้นเช้าถ้าได้ยินเสียงตุกแกร็องเท่านั้นทีก็เป็นมงคล หรือตื้นเช้าได้เห็นอะไรผ่านหน้าบ้านก็เป็นมงคล หรือเห็นอะไรเข้าไม่เป็นมงคลอย่างนี้เขาเรียกว่า มงคลตื้นข่าว พุทธศาสนาไม่ให้ถือในเรื่องมงคล ตื้นข่าวอย่างนี้

อีกอย่างหนึ่งที่เข้าเรียกว่าถือโฉครถือลา ก็เป็นมงคลตื่นข่าวอีกประเภทหนึ่งเหมือนกัน ทำอะไรในวันนั้นวันนี้ เช่นตัดผมในวันเสาร์ วันนี้ต้องหุ่งผ้าสีน้ำเงิน วันจันทร์ต้องสีนวลขาว อังคารสีน้ำเงิน พุธสีฟ้า สีน้ำเงิน วันอาทิตย์สีแดง ตัดເပີບต้องวันนั้น เวลา กินข้าวต้องหันหน้าไปทางทิศนั้น ไม่ได้เรื่องอะไร หรือ ถือวันเดือนดี ต้องทำอะไรในวันนั้น ถ้าไม่ใช้วันนั้นจะก่อไม่ดี ถ้าจะไปบวชจะต้องบวชวันนั้น ไม่ได้บวชวันนั้นแล้วไม่เป็นพระหรืออย่างไร เคยมีตัวอย่างมากของรายหนึ่ง กำหนดมาเลยว่า จะขอบวชวันที่เท่านั้น

หลวงพ่อบอกว่า “บัวชีไม่ได้วันนั้น ไม่อยู่
ไปเกศน์กีล กลับมีด เลื่อนไปวันอีนເກອະ”

ตอบว่า “ไม่ได้ ไปตามหมอดูมาแล้ว หมอดูว่าให้บัวชันนั่น”

เลยตอบไปว่า “เมื่อคุณเชื่อหมอดู ไม่เชื่อ
พระ ถ้าเช่นนั้นไปบวชกับหมอดูเถอะ”

แก๊กلاไป ไปบัวชที่ไหนก็ไม่ทราบ เวลาจะสักก็เหมือนกัน พระที่วัดชลประทานฯ นี้ไม่ค่อยสนใจใจว่าจะสักวันไหนดี แต่เม่งมักจะเดือดร้อนหนักหนา กลัวลูกจะสักวันไม่ดี ไปเที่ยวดูหมอมา บางทีก็มีแบบพอร์ต์ม扳อกว่าต้องสักวันนั้น หันหน้าไปทิศนั้น รดน้ำมนต์ แล้วก็ออกจากวัดเวลาเท่านั้น เข้าบ้านเวลาเท่านั้น สมมุติว่าไปลึงบ้านแล้วยังไม่ได้เวลา ก็ไปเดินเตร่อยู่นอกรั้วรอเวลา การถืออย่างนี้ไม่เข้าเรื่อง ทางพระพุทธศาสนาไม่ให้ถืออย่างนั้น แต่เมื่ออาจะจะลงสัญญาพระสงฆ์องค์เจ้าล้วนเป็นเจ้าตัวรับในเรื่องอย่างนี้ พระเหล่านั้นท่านทำตามๆ กันมา ไม่ได้คิดถึงหลักธรรมะ ซึ่งความจริงไม่ถูก ควรจะเลิกกัน ถ้าเกิดชาติหน้าได้เป็นสังฆราช จะได้ล้างสิ่งเหลวให้หมดไปจากบ้านจากเมืองเสียที มันเลอะเทอะนักแล้ว เราไม่ควรเชื่อสิ่งเหล่านั้น

หลวงพ่อไม่เคยเชื่อเลย ตั้งแต่เด็กๆ มา
แล้ว ไม่ยอมเชื่อสิ่งเหลวไหลเล่นน้ำเลย เห็น
อะไรมากๆ แล้วชอบลอง เช่นเขาว่าหม้อใบนี้
เขาเรียกผึ้ม่าสีไว อาย่ามาถุง ก็ถือไม่มาทุบหม้อ
ทิ้งเสียเลย ในวัดที่หลวงพ่อเคยอยู่มีเสาเขื่อน ผู้
คนไปกราบไหว อาจารย์ใช้ให้เด็กวัดชุด ไม่มีคร
กล้า ขณะนั้นหลวงพ่อเป็นเด็กวัดคนหนึ่งบอกว่า
ผอมเอง เอาจอบชุด ชุดแล้วแบกไปทิ้งน้ำเลย ชาว
บ้านถามว่า เสาเขื่อนหายไปไหนแล้ว เขาว่า
โน่นไว้อบั้นมันชุดทิ้งเสียแล้ว เมื่อเด็กๆ เขาเรียก
อย่างนั้น เขาหายว่าคืนนี้จะต้องนอนไม่หลับ เสียด
ท้องตายแน่ๆ บอกว่าเออ ไม่กินมันดิบก็แล้วกัน
วันนี้ ถ้ากินเผือกดิบมันดิบละก็เสียดท้อง วันนั้น
เลยกินแต่ของดีๆ เปล่า ! เรียบร้อย ไม่มีอะไร

ឧប្បជ្ជការ គុណសមប័តីខែងអុបាសករូបាសកា និងអេកលស្តី

นี่เข้าเรียกว่า เชื่อถือกันไม่เข้าเรื่อง คนไปหาหลวงพ่อของคน หลวงพ่อเคี้ยวหมาก คายชานหมากปูน เอาไปเลย บางคนเคยปูบจับใส่ปากเลย อันตรายแท้ๆ ไม่รู้มีโรคอะไรอยู่ในนั้น ซ่างเอาไปได้ บางที่เอาผ้าเช็ดหน้าใหม่ๆ ไปให้หลวงพ่ออมให้มันเปื้อนน้ำหมาก พอดีเกิดใจ ว่าได้ของดีไปแล้ว นี่เข้าเรียกว่าเชื่อไม่เข้าเรื่อง

ประเพณีกตัญชรนั้นทางศาสนาไม่ให้ถือให้ถือกรรมให้เชื่อว่า ดี-ชั่ว สุข-ทุกข์เสื่อม-เจริญ อยู่ที่การกระทำของเรางง ไม่ใช่อยู่ที่การกระทำของอะไรอื่น เรื่อง “กรรม” ในพระพุทธศาสนา ขอให้เข้าใจว่านี่ ๓ กรรม คือ กรรมดี กรรมชรา กรรมไม่ดีไม่ชรา

กรรมคำนั้น หมายถึงกรรมชั่ว

กรรมข่าว คือการกระทำดี

กรรมไม่ดำเนินข้าว คือการกระทำไม่ดีไม่ชัว กรรมดำเนินข้าวเป็นของธรรมดากฎหมายไม่ดำเนินข้านั้นเป็นของพระอรหันต์ พระอรหันต์ท่านทำกรรมไม่เป็นกรรม แต่พวกเรามาทำกรรมยังเป็นกรรมอยู่ ที่เรียกว่าทำกรรมเป็นกรรมนั้นก็คือกรรมนั้นต้อง

๑. มีเจตนา คือมีความตั้งใจ
 ๒. มีการกระทำ
 ๓. มีวิบาก คือผลที่จะเกิดขึ้น

เรียกว่ามี ๓ ขณะ คือถ้าตั้งใจกระทำ ผลที่
ปรากฏก็เป็นกรรมขึ้นมา แต่ถ้าไม่ตั้งใจกระทำ
ผลก็ไม่มี ก็คือเป็นเพียงกิริยา ไม่เป็นกรรม และ
ก็มีปฏิกิริยาเป็นผลทางวัตถุ เช่นสมมุติว่าขณะที่
เราทำงาน โายนไม่ค่อนไปโคนสุนัขหัวแตก ผู้โynos
ไม่มีบาล เพราว่าไม่มีเจตนา เป็นเพียงกิริยา แล้ว
ก็มีปฏิกิริยา คือสุนัขหัวแตกไป คนนั้นก็ไม่มีบาล
อะไร แต่ถ้าเราแกกลังจงใจทำ สมมุติว่าเรามี
มะพร้าว กินไม่หมดครัวไป พอยกขึ้นมาดูเพื่อจะ
กินต่อ ก็พบว่ามุดเข้ามา กินกันหมด ทำให้

รู้สึกเดือด จึงเอามะพร้าวมาเคาะในเตาไฟ มด
หล่นลงมาตายเป็นแกร อย่างนี้พร้อมสมบูรณ์
เรียกว่าบานปากแท้ เพราะมีเจตนาทำกรรม มีวิบาก
เกิดขึ้น ใจก็เศร้าหมอง แต่ถ้าไม่มีเจตนา ก็ไม่เป็น
กรรม คนที่ชุดดินถูกไส้เดือนขาด หรือถูกสัตว์
อะไรที่มันอยู่ในดินตาย ไม่เป็นไร เราเดินเหยียบ
ดดตายไม่มีบาน เพราะว่าเราไม่ได้แกลง แต่ถ้าเรา
เห็นว่าไอันนี้ของทาง เรายังมันเสียเลยก็เป็นบานปาก ให้
จำหลักไว้ว่า ถ้าเราไม่ตั้งใจก็ไม่เป็นโทษอะไร
กรรมทำกรรมขวางกอยในหลักนี้เหมือนกัน

ส่วนพระอรหันต์นั้นไม่เป็นกรรม เพราะ
ท่านทำอะไรไม่ได้ตั้งใจให้เกิดผล ท่านทำไปสักแต่
ว่าทำเท่านั้น ไม่มีการรับผลของสิ่งที่ทำนั้น ใจไม่
เกี่ยวข้องทำตามหน้าที่

ส่วนปุณฑรเรยังมีเจตนา มีการกระทำ มีวินาอกอยู่ ทำแล้วก็ต้องได้ที่กล่าวว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว คือได้ผลทันที ทำดีก็ได้ทันที ทำชั่วก็ได้ชั่วทันที ได้อย่างไร คือได้คุณค่าขึ้นในใจ เช่น เรายอดดี ใจเราดีขึ้น ก็พุดดีตามความคิดนั้น ทำดีตามความคิดนั้น ใจยังดีอยู่ ถ้าเราคิดดี พุดดี ทำดีอยู่ ๑ ชั่วโมง เราได้ความดีอยู่ในใจ ๑ ชั่วโมง ทำดีคิดดี พุดดีอยู่ ๑ วัน ก็ได้ความดีเป็นเชื่อแล้ว เป็นรากฐานแล้ว พรุ่งนี้เราทำความดีต่อ ก็ได้ความดีเพิ่มขึ้นอีก

การทำชั่วคิดชั่วทำให้ใจเศร้าหมอง ทำชั่วใจเศร้าหมอง ทำชั่วอยู่ ๑ ชั่วโมงใจก็เศร้าหมอง อยู่ ๑ ชั่วโมง ทำชั่ว ๑ วัน ใจเศร้าหมอง ๑ วัน คนใดทำชั่วบ่อยๆ ก็มีนิสัยในทางชั่ว นิสัย คือการทำบ่อยๆ และก็เกิดเป็น อุบัติสัย ขึ้นมา เช่นเราทำอะไรในทางชั่วบ่อยๆ มันก็กลายเป็นนิสัยในเรื่องนั้น ทำดีบ่อยๆ ก็กลายเป็นนิสัย

เมื่อเรารู้ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วอย่างนี้ ก็ต้องระวังการกระทำ ส่วนมากมักจะเขวในเรื่องนี้ คือเขาว่าทำดีไม่มีใครเห็นก็ไม่เป็นไร ทำชั่วว่า

ឧប្បម្ពាហាតា គុណសមប័តេបង្ហបាសករូបាសកា និងមងកលស្តីពី

มีครอเรหินก็ไม่เป็นไร นึกว่าที่ลับมันมีในโลก แต่พระพุทธเจ้าตรัสว่า ที่ลับไม่มีในโลก ถึงไม่มีครรภ์เรา ก็รู้ก็เห็นด้วยตัวของเรางเอง ความร้อนใจ ความสนบายนิ่ง ไม่ได้เกิดขึ้นกับการรู้การเห็นของบุคคลอื่น แต่เกิดขึ้นจากการกระทำของเราเอง เช่นเราทำซ้ำในที่ลับเราก็ร้อนใจไม่สนบายนิ่ง เราก็ได้รับความร้อนใจเพิ่มขึ้น เราทำดีแม้มีมีครอเรหิน ที่เขาระบุเรียกว่าปิดทองหลังพระ แต่ตัวเราก็ต้องรู้สึกดีขึ้น ทางดีขึ้น ทางหลวงของจิตใจไม่ได้เกี่ยวกับการรู้การเห็นของผู้อื่น แต่เกี่ยวกับการกระทำการของเรา เราต้องระวังในการกระทำ ถ้าเราจะให้เราดีขึ้น เราต้องต้องคิดดี พูดดี ทำดีเรื่อยไป ต้องการให้ชั่วลงคิดซ้ำ พูดซ้ำ ทำซ้ำเรื่อยไป แต่ว่าไม่มีครอเรหินต้องการอันนี้เรียกว่ากรรมแท้ ไม่เกี่ยวด้วยบุคคล

ส่วนผลที่เป็นวัตถุนั้นต้องเกี่ยวด้วยบุคคลอยู่บ้าง ผลที่เป็นวัตถุ เช่นเงินเดือนขึ้น หรือได้เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนหน้าที่ มันเกี่ยวกับคนให้ต้องมีคนเข้าไปประกอบ เรื่องอย่างนั้นเรียกว่าเป็นผลทางวัตถุ ผลทางวัตถุต้องมีบุคคล ต้องมีเหตุการณ์เวลา และสถานที่ เข้าไปเกี่ยวข้อง ต้องเหมาะสมต้องพร้อม เช่น เราทำดีหัวหน้าไม่เห็น เขาไม่ขึ้นเงินเดือนให้ เพราะเขาไม่รู้ไม่เห็น ทำซ้ำเข้ายังไม่เห็น ก็ยังไม่เอาราไปลงโทษทางกฎหมาย เป็นการกักขังของจิตทางร่างกาย แต่ว่าความร้อนใจเรามีอยู่แล้ว มันได้อยู่แล้ว นี้เป็นหลักกรรมที่เราควรเข้าใจไว้ ทำดีได้ดี ทำซ้ำได้ซ้ำก็ได้ทันที หนนี้ไม่พัน ส่วนผลทางวัตถุเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

๔. ไม่แสวงหาเขตบัญญอกพุทธศาสนา
หมายความว่า ไม่ทำบัญญตามแบบวิธีการของ
ศาสนาอื่น เช่นศาสนาอินดูเข้าทำบัญญัติwayการฟ่า
สัตว์บูชาขัย้ เรายังไม่ทำ เพราะวิธีการของพระพุทธ
ศาสนาเราไม่ทำเช่นนั้น หรือว่าเข้าทำบัญญัติวิธี
ใดที่ไม่ตรงกับวิธีการของพระพุทธศาสนา เราถูกใจ
ทำอย่างนั้น เราทำแต่ตามแบบของพระพุทธเจ้า

แบบของพระพุทธเจ้าที่เป็นบุญ ก็คือการทำ
ทานเป็นบุญ รักษาศีล เจริญภาวนา พึงธรรม
แสดงธรรม แผ่ส่วนบุญให้แก่บุคคลอื่น รับส่วน
บุญที่คนอื่นให้ ช่วยเหลือในกิจการของคนอื่น
ประพฤติเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน ทำความดี
ความเห็นของตนให้ตรง เรียกว่า บุญ ๑๐ อย่าง
เราทำบุญตามแบบนี้ เราไม่ทำบุญตามแบบอื่น

ในศาสนาก่อนเข้าสอนให้ทำตามแบบอื่น
เราไม่ทำ บุญ ๑๐ อย่างในศาสนาก่อนเขาก็มี แต่
อาจจะเพลิงไป แบบอื่นๆ เราไม่ถือตามเขา เรายัง
ทำตามแบบของเราระบุ กว่าไม่ทำบุญนอกศาสนา
ข้อ ๔ มีความหมายตามนี้ คือทำตามแบบที่พระ
พุทธเจ้าสอนให้ทำ

๕. บำเพ็ญบุญแต่ในพุทธศาสนา ก็
ทำนองเดียวกัน คือทำบุญแต่ในแบบพุทธศาสนา
ที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ ไม่ทำบุญตามแบบอื่น

พวกราทีเป็นพุทธบริษัท จะไปช่วยพวง
มุสลิมสร้างสุหารามัสมัยได้ไหม เพราะว่าเป็นการ
ทำบุญให้ทาน เช่นเรานำปัจจัยไปโมทนาช่วยเขา
สร้างสุหารามัสมัยทางบักษาได้ พระท่านนำชาวบ้าน
ไปพกอดผ้าป่าบ่ออยู่ เรียกว่าพกอดผ้าป่าสร้างมัสมัย
แต่ไม่นำผ้าไตรไปพกอด เอาแต่เงินไป แห่เป็นพุ่ม
ใหญ่ไปช่วยเขาร่างมัสมัย หรือไปช่วยเขาราบโรง
เรียน สิงได้ที่เป็นสาสารณกุศล เราก็ไปช่วย

พวกริสเตียนเข้าจะสร้างโบสถ์ของเขา
แรกไปช่วยได้ สมมติว่า นาทหลงมาหาเราที่บ้าน
เพื่อเรียกโรงเงินไปซื้อเสื้อหนาวแจกคนจน แรกให้
ได้ ไม่เป็นไร ไม่เป็นการผิดหลัก เพราะเป็นการ
ทำงาน ไม่นอกเรื่องอะไร เราทำได้

อุนาสกอบอาสาสิกาผู้ประกอบด้วยคุณสมบัติ
๕ ประการนี้ ซึ่งเป็นพุทธบริษัทที่ถูกต้อง เป็น
อุนาสกอบอาสาสิกาที่ถูกต้อง

ໄດ້ກລ່າງຄົງເວັ້ງ ມົກລົດຕິ່ນຂ່າວ ມາແລ້ວ ກີຈະນຳເວັ້ງ ມົກລົດໃນພະພາສານາ ມາອົບປາຍ

ឧប្បជ្ជការ គុណសមប័ណ្ណខេត្តខេត្តសកម្មភាព និងអង្គភាព

ให้ฟัง มืออยู่ ๓๙ ประการ เรียกว่า มงคลสูตร
พระพุทธเจ้าตรัสเทคนา “มงคลสูตร” นี้ ที่วิหาร
เชตวัน เมืองสาวัตถี เวลาณนิมนต์พระไปสวดตาม
บ้าน ท่านมักสวด “มงคลสูตร” นี้ ขึ้นต้นว่า

อเสวนา จ พาลัน ปณธิตานนท์ เสวนา
แปลเป็นไทยว่า อย่าคบคนพาล ให้คบบังษ์ติ...
แบ่งเป็นข้อๆ ดังนี้

ข้อ ๑. อายุคบคนพาล

ข้อ ๒. ให้คุณหาสมการด้วยบันทึก

คนเราจะอยู่คุณเดียวไม่ได้ต้องอยู่ในสังคม
ต้องมีการคบหา พระพุทธเจ้าท่านปิดประดุจว่า อย่า
คบคนพาล ให้คบหาด้วยบัณฑิต เพราะการ
คบคนพาลทำให้เราเสียคน คบบัณฑิตทำให้เรา^ก
ก้าวหน้า พระองค์ตรัสว่า เหตุภัยนอกอันจะนำ
คนให้ดีให้เสีย ไม่มีอะไรจะยิ่งไปกว่าการคบหา
สมาคม ถ้าเราได้คบกับคนดี เราเกิดขึ้น ถ้าเราคบ
กับคนชั่ว ก็ตกต่ำลงไป

เราไม่เคยสูบบุหรี่ ไปนั่งไกลัคันสูบบุหรี่
บ่อยๆ ประเดียวเป็น ไม่เคยตีมเหล้า ไปเดินตาม
หลังคนเข้ามาเข้า ๒-๓ วัน เมาแล้ว ไม่เคยเล่นไฟ
เล่นถ้า ไม่เคยไปสนามม้า ไปคบนักลงการพนัน
ไม่กี่วัน เดินตามกันไปถึงสนามม้า ไม่เคยเที่ยว
กลางคืน ไม่รู้แหล่ง ไปหาผู้ชำนาญการเข้าสัก
พักหนึ่งท่านนั้น เดียว ก็คล่องไปเลย นี้เข้าเรียก
ว่า คบคนชั่วพาตัวไปหาผิด พระพุทธเจ้าท่านจึง
สอนให้หลีกคนพาล มาครบบัณฑิต

ข้อ ๓. งบประมาณที่ควรบูชา

หมายความว่า ให้เกียรติแก่คนดี อย่าบูชา
ยกย่องคนชั่ว ข้อนี้สำคัญ ระบบประชาธิปไตยต้อง^{จะ}
ใช้ข้อนี้มาก คืออย่ายกย่องคนชั่ว อย่าบูชาคนชั่ว
เราจะต้องเกลียดคนชั่ว ไม่คบหาสมาคมกับคนชั่ว
ถ้าเรารู้ว่าใครชั่วแล้วเราไม่ยุ่งด้วย แต่ถ้าใครดี
ก็ต้องยกย่องบูชานับถือ เพราะพากันนั้นเป็นคนดี
ถ้าเราจะไปบอกราษฎร์ให้เลือกผู้แทน กับการ

ว่าให้เลือกคนดี ต้องย่างไรต้องบอกเข้าด้วย อายา
เลือกเจ้าของบ่อนการพนัน อย่าเลือกพวกขี้มา
อย่าเลือกนักลงทุนไว้ อย่าเลือกคนเหลวไหล
ต้องสืบประวัติตู้ให้แน่นอนว่าคนนั้นเป็นอย่างไร
ต้องเอาคนดีของเมืองนั้นเข้าห้องสภาก ถ้าไม่มีคน
ดีของบ้านเมือง ก็อย่าเลือกเสียเลย ถ้าเลือกเกลือก
คนดีเข้าไป อย่าให้เสียชื่อ อย่าให้เขาว่าคนเมือง
นั้นเลือกคนอะไรก็ไม่รู้มาใส่สภาก เสียชื่อ เสียหาย
นี้เรียกว่า บชาคนดี

ข้อ ๔. ให้อยู่ในประเทศไทยอันสมควร

การอยู่ในประเทศที่สมควร คือปฏิรูปประเทศ
หมายถึงประเทศที่เหมาะสมแก่การหากิน เหมาะแก่
การค้าขายทำไร่ينا เช่นเราเป็นนักศึกษาต้อง^{จะ}
อยู่ปฏิรูปประเทศ วิทยาลัยตั้งอยู่ตรงไหน เราเก็บไปอยู่
ใกล้ๆ ไม่เปลืองค่ารถ ถ้าไปอยู่ไกล เดินทาง 3
ชั่วโมง ก็ไม่เป็นปฏิรูปประเทศสำหรับคนนั้น การทำ
มาหากินก็เช่นเดียวกัน จะเปิดร้านค้าต้องเลือกถิ่น
ที่เหมาะสม จะเปิดโรงเรียนก็ถูกให้ใกล้ๆ หมู่บ้าน เด็ก
จะได้มาเรียนง่ายๆ เรียกว่า ปฏิรูปประเทศ

ข้อ ๕. เป็นผู้ได้สะสมความดีไว้ก่อนมาก

ความดีก่อน ก็คือความดีปัจจุบันนั่นเอง
ปัจจุบันเหล่านี้เดียว ก็เป็นอดีตแล้ว เพราะฉะนั้น
เมื่อเราจะต้องการอนาคตของเราให้ดี เรายังต้องทำ
ปัจจุบันดี เมื่อปัจจุบันดี อดีตก็ต้องดี อนาคต ก็ต้องดี
ดี อะไรๆ ขึ้นอยู่กับตัวปัจจุบันทั้งนั้น ถ้าเราต้องการ
การเป็นคนดี มีความเจริญก้าวหน้า ต้องทำปัจจุบัน
ให้ดีไว้ และอดีต ก็ต้องดี ท่านจึงสอนว่ามีบุญที่ทำไว้
ก่อนมาก

ข้อ ๖. ให้ตั้งตนไว้ขอบ

เราต้องรู้ตัวเรา เราเป็นนักศึกษา เราเป็นครูอาจารย์ เราเป็นพ่อเป็นแม่ เราเป็นพระ เป็นชาวบ้าน เราเป็นทหาร เป็นตำรวจ อะไรเป็นหน้าที่ที่เราจะต้องกระทำ ทำตนให้เหมาะสมแก่หน้าที่นั้นๆ ถ้าเป็นผู้นำนำให้ดี ถ้าเป็นผู้ตามก็ตามให้ดี

ວັນບຸພົກພາ ດຸນສມບັດບວງອຸບາສກອບາສີກ ແລະ ພັກຄລສູກ

ເຮັດວຽກວ່າ ຕັ້ງຕົນໄວ້ຂອບ ຄ້າຕັ້ງຕົນໄວ້ຜິດລະກີດເດືອດຮ້ອນ ເຊັ່ນເຮັດວຽກວ່າ ຕັ້ງຕົນຜົດຈະເປັນຜູ້ໃຫຍ່ໄຟໄຟໄດ້ ຕ້ອງ ຮອເວລາໃຫ້ໂສກຫຸນໆອຍ ຈຶ່ງຈະເປັນຜູ້ໃຫຍ່ ເຮັດວຽກວ່າ ຕັ້ງຕົນໄວ້ຂອບ ການຕັ້ງຕົນໄວ້ມີຂອບນັ້ນ ທຳໄທເກີດຄວາມວຸ່ນວາຍໃນສັຄນ ເມື່ອກອນນີ້ມີວຸ່ນວາຍ ເພຣະໄມ້ມີປາກຈະພຸດ ນ້າທ່ວມປາກ ພອນໜ້າລດລົງໄປແລ້ວ ປາກກີພຸດໃຫຍ່ ພຸດຈຸນອອກຫຼຸໄປເລຍ ໃນສັຍນີ້ເຮັດວຽກກັນວ່າ ປະທວງ ເພຣະຄນຕັ້ງຕົນໄວ້ຂອບມີຍຸ່ງ ຈຶ່ງໄດ້ເກີດການປະທວງ ຄ້າຕັ້ງຕົນກັນໄວ້ຂອບ ກີມີມີເຮືອງອະໄຮກັນ ຈຳໄວ້ໃຫ້ ຄ້າເຮັດວຽກໄປເປັນຄຽງ ເປັນອາຈາරຍ໌ ຕ້ອງຕັ້ງຕົນໄວ້ຂອບ ຕາມຕຳແໜ່ງ ຕາມຮຽນະ ຈຶ່ງຈະຊື່ວ່າມີມົງຄລສໍາຫັບຕົວ

ຂ້ອ ໜ. ພາຫຼຸດຈັດ

ໝາຍລົງ ໄກສັກແກ່ເຮັດວຽກ ອື່ນມີການສຶກສາ ມາກ ອາຄວາມຮູ້ສີເຕັມໃຫ້ມາກ່າ

ຂ້ອ ໨. ເຊີ່ວ່າງູ້ໃນວິຊາຄືລປະສາຂາໄດ້ສາຂານີ້ ເຊັ່ນ ເຮັດວຽກວ່າງູ້ທາງກາຫາອັງກິດ ເຊີ່ວ່າງູ້ໃນພາກສາໄທ ເຊີ່ວ່າງູ້ໃນຕ້ານພລສຶກສາ ເຊີ່ວ່າງູ້ໃນການຝຶກ ມີຄືລປະທັນນັ້ນ

ຂ້ອ ໩. ເປັນຜູ້ອູ້ໃນຮະບັບວິນຍ້ ກີ່ວ່າເປັນມົງຄລ ຜູ້ອູ້ໃນຮະບັບວິນຍ້ ໄດ້ຮັບການສຶກສາອັນນົມມາດີ ເຮັດວຽກວ່າ ເປັນຜູ້ມີຮະບັບວິນຍ້ ເພຣະຮູ້ແລ້ວປັບຕິດ້ວຍ ເຮັດວຽກວ່າ ມົວນັ້ນ

ຂ້ອ ໧. ເປັນຜູ້ພຸດຕ້ວຍວ່າຈາສຸກາມືຕ

ຈາສຸກາມືຕ ອື່ນ ຈາກທີ່ອ່ອນຫວານ ພຸດສາມາມັດຕີ ພຸດຈິງ ແລະພຸດມີປະໂຍື່ນ໌ ຄ້າພຸດໄມ່ຈິງ ພຸດຫຍານ ພຸດໄມ່ມີປະໂຍື່ນ໌ ເຮັດວຽກວ່າ ໄມ່ເປັນຈາສຸກາມືຕ ຈາສຸກາມືຕນັ້ນຕ້ອງພຸດໃຫ້ຖຸກເວລາດ້ວຍ ຈິງດ້ວຍ ມີປະໂຍື່ນດ້ວຍ ເຮັດວຽກວ່າເປັນສຸກາມືຕ ຄົນທີ່ກ່າວວ່າຈາສຸກາມືຕເປັນມົງຄລທີ່ປາກເຮັດວຽກວ່າປາກເປັນມົງຄລ ໄປນັ້ນທີ່ໃຫ້ປາກໄມ່ແຕກ ຜູ້ທີ່ປາກໄມ່ເປັນມົງຄລມັກປາກແຕກ ປາກເຈົ້ອບ່ອຍໆ

ຂ້ອ ໧. ອຸປ້າງສາກມາຮຕາບີດາ ອື່ນບຳຮູງບົດາມາຮຕາ ເຮັດວຽກພ່ອຄຸນແມ່ ເລກນີ້ຄຸນພ່ອ

ຄຸນແມ່ນຳບຳຮູງເຮັດວຽກ ເວລາທ່ານແກ່ ເຮັດວຽກທ່ານທ່ານເລື່ອງເຮັດວຽກ ເວລາທ່ານຕອບ ທຳກີໃຫ້ທ່ານ ທຳໄທທ່ານສັບຍາໃຈ ເລກນີ້ພວກເຮັດວຽກ ອຸປ້າງສາກມາຮຕາ ອຸປ້າງສາກມາຮຕາໄຫຍ່ ຕ້ອງໃຫ້ທ່ານໄດ້ຮັບຂ່າວສັບຍາໃຈ ຄ້າເຮັດວຽກໄຫຍ່ໃຫ້ທ່ານໄມ່ສັບຍາໃຈ ກີ່ເຮັດວຽກວ່າຫານຮກມາໄວ້ໃນອົກຂອງທ່ານ ອ່າຍ່າທຳ ຕ້ອງຫາສວຽດໄປໄວ້ໃນອົກຂອງທ່ານ ໃຫ້ທ່ານສັບຍາໃຈ ເຮັດວຽກ ເລື່ອງບົດາມາຮຕາ

ຂ້ອ ໧໒. ໄກສັກເຄຣະທົບນຸດ ການສັກເຄຣະທົບນຸດຫຍຸງ ຈັດວ່າເປັນມົງຄລ

ຂ້ອ ໧໓. ໄກສັກເຄຣະທົບກຣຍາ ກຣຍາກີ ຕ້ອງສັກເຄຣະທົບສາມີຕ້ວຍ ລຶ້ງເຂົາໄໝໄສໄວ້ໃນມົງຄລ ແຕ່ກີ້ຕ້ອງສັກເຄຣະທົບໜຶ່ງກັນແລະກັນ

ຂ້ອ ໧໔. ອ່າຍ່າທຳການໃຫ້ຄັ້ງຄ້າງ ທຳອະໄຣຕ້ອງທຳໄຫ້ເສົ່ງ ການທຳຄັ້ງຄ້າງໄມ້ດີ ໄມ່ເປັນມົງຄລ ເມື່ອຈະທຳອະໄຣທຳໄຫ້ເສົ່ງ ທຳໄຫ້ດີໄຫ້ເປັນມົງຄລ ຄ້າເທິ່ງທຳການຄັ້ງໆ ໄວໄມ່ເປັນມົງຄລ ຈາກໜີ້ນີ້ຍັງໄມ່ເສົ່ງ ທຶ້ງໄປທຳການນັ້ນຕ່ອງ ເຊັ່ນໃໝ່ໄຟໄດ້ ຕ້ອງທຳໄຫ້ເສົ່ງເປັນເຮືອງໆ ໄປ

ຂ້ອ ໧໕. ການໃຫ້ການ ເປັນມົງຄລ

ຂ້ອ ໧໖. ການປະພຸດທິຮຽມ ເປັນມົງຄລ

ຂ້ອ ໧໗. ການສັກເຄຣະທົບຢູ່ຕີ ເປັນມົງຄລ

ຂ້ອ ໧໘. ການປະກອນກົງທີ່ໄມ່ມີໂທ່າງ ເປັນມົງຄລ

ຂ້ອ ໧໙. ການຈົດເວັນຈາກນາປ ເປັນມົງຄລ

ຂ້ອ ໧໑. ການຈົດເວັນຈາກການດື່ມນ້ຳເມາ ເປັນມົງຄລ

ຂ້ອ ໧໒. ຄວາມເປັນຜູ້ໄຟປະມາກໃນການປະພຸດທິຮຽມ ພ່າຍຄວາມວ່າ ຕ້ອງໄມ່ປະມາກ ຕ້ອງປະພຸດທິຮຽມ ທຳໄຫ້ໄວ້ທຸກໂກກສ ຖຸກເວລາ ຖຸກສັດທິ ເປັນມົງຄລ

ຂ້ອ ໧໒. ການຮັບຈັກສັນມາກາຮະ

ຄ່າໂວ ແປລວ່າ ໄກສັກເຄຣະພຸດຫັກຜູ້ໃຫຍ່

ຂ້ອ ໧໓. ການອ່ອນນ້ອມດ່ອມຕົນ

ນິວາໂຕ ພ່າຍຄວາມວ່າ ໄມ່ມີລົມ ໄມ່ພອງ

ឧប្បម្ពាណា គុណសមប័តិថងគុបាសករុបាសីកា និងអង្គភាព

เหมือนลูกโป่งอัดลม อย่าไปเม่งกับใครๆ พาก
ลมมากมันเบ่ง ถ้าเราไปเที่ยวเบ่งกับคนนั้นคนนี้ก็
ไม่เป็นมงคล จะถูกทำร้าย

ข้อ ๒๔. ความสันโดษ พ่อใจในสิ่งที่เรามีเราได้ เป็นมงคล

ข้อ ๒๕. ความกตัญญู รู้จักบุญคุณพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ตลอดจนถึงอะไรๆ ถ้ามีประโยชน์ต้องช่วย

ข้อ ๒๖. การพังธรรมตามเวลา วันพระ^๑
ว่างๆ ไปพังธรรมเสียบ้าง เช่น เขาเมืองกาฬารรณะ
ที่ไกล้ๆ ก็ไปพังเสีย เราไปเป็นครูสอนอยู่ที่เดียว
มีการอภิปรายธรรมะ มีการป่าสักถาวรเราก็ไป
พัง ถือว่าเป็นมงคล

ข้อ ๒๗. ขันติ ความอดทน เป็นมงคล

ข้อ ๒๙. สมมติ การได้เห็นผู้มีความสนใจเป็นมงคล

ข้อ ๓๐. การสนับสนุนการร่วมกันพัฒนาชุมชนตามเวลาที่เหมาะสม การนั่งลงอภิปรายในชุมชนท้องถิ่น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการของชุมชนท้องถิ่นจะได้รับการฟังและดำเนินการอย่างรวดเร็ว

ข้อ ๓๑. ตอบ คือ มีความเพียรพยายามเลส
พยายามโลภ เผาความกรดความหลงให้ระเหยไป

ไม่ใช่เพียรสะสมกองกิเลส คนบางคนเพียรสะสม กองกิเลส เพียรโกรธ ชอบโกรธบ่อยๆ ขยันด่าเข้า ขยันนินทาเข้า อย่างนี้เรียกว่าสะสมของไม่ดีขึ้นใน ใจ ไม่เป็นตระ

๓๒. การประพฤติพรมจารย์

เมื่อมีความเพียรแล้วต้องประพฤติ
พระมารย์จึงเป็นมงคล ทำชีวิตให้เหมือนพระม
พระมคือผู้บาริสุทธิ์ พากเราที่เป็นนักศึกษา โบราณ
เรียกว่าพระมหาจารี ชีวิตของชาวอินเดีย แบ่งเป็น
๔ ชั้น ชั้นแรกเรียกว่า พระมหาจารี คือ เราเป็น
นักเรียนนักศึกษาต้องเป็นพระมหาจารี ต้องด่วน
ของสภาพดูของมีนมา ไม่ดีมเหلا ไม่สูบบุหรี่ ไม่
ไปเที่ยวกลางคืน ไม่ประพฤติผิดพระมารย์
อินเดียเข้าเรียนนักเรียนว่า พระมหาจารี บุคคล
ต่อจากนั้นจะไปครองเรือนก็ได้ เป็น คฤหัสด์ ถ้า
ไม่ครองเรือนไปอยู่ป่าเรียก วนปรัลส์ ตั้งอาศรม
ตั้งโรงเรียน สอนลูกศิษย์ต่อไป มีความรู้แล้วไปสอน
ศิษย์เรียนปาร์ลส์ บางคนก็เป็นคฤหัสด์ด้วย บาง
คนก็จะลงกันไว้แล้ว พอบอกก็ไปเป็นคฤหัสด์กันเลย
ครองบ้านครองเรือน ผู้ที่ไปเป็นวนปรัลส์นานๆ
เข้า ซักจะเบื้อง หรือเป็นคฤหัสด์นานๆ ซักจะเบื้อง
ก้ออกบวชเป็น สันยาสี คือ พากไม่มีทรัพย์สมบัติ
มีผ้านุ่งกับไม้เท้า ภาชนะสำหรับใส่ข้าวคือบาตร
ท่องเที่ยวไป เมืองเล็กพักคืนหนึ่ง เมืองใหญ่พัก
๒ คืน เที่ยวเทคโนโลยีสอนคน เรียกว่า เที่ยวแจกของ
ส่องตะเกียง ให้คนได้รู้ได้เข้าใจ นี่คือชีวิตชาว
อินเดียโบราณ เดียวแก่ก็ยังมีอยู่ ส่วนพากเรา นัก
ศึกษาเวลานี้ เรียกว่าเป็นพระมหาจารี ผู้ประพฤติ
พระมารย์เป็นมงคล

ข้อ ๓๓. การเห็นแจ้งในอริยสัจ ๔

นับว่าเป็นมงคลสูงชั้นไปแล้ว ตั้งแต่เป็นคนมีความเพียร ประพฤติพรมจารย์ เป็นขันที่สูงชั้นไปเรื่อย การเห็นแจ้งในอริยสัจ ก็สูงชั้นไปอีก

ວຸດທະນາ ດູວລະການ ແລະ ນິຕິທະນາ

ข้อ ๓๔. การทำนิพพานให้แจ้ง
มงคลข้อนี้ยิ่งสูงขึ้นไปอีก เรายังไม่ถึง ไม่
เป็นเรื่องที่ไว้ก่อน

ข้อ ๓๕. ความเป็นผู้ไม่หวั่นไหวด้วยโลกธรรม เมื่อโลกธรรมมาระบบทิฐไม่หวั่นไหว เป็นมงคล หมายถึงได้ลาก ได้ยศ สรรเสริญ สุข เป็นโลกธรรม ฝ่ายขอบใจ เรียกว่า อภินูรัมณ์ คือ อารามณ์ที่น่าชอบใจ คนเรารออยู่ในโลก ต้องกระทำ สิ่งเหล่านี้ ได้ลากเสื่อมลาก ได้ยศเสื่อมยศ ได้สุข ได้ทุกชีว นินทาสรรเสริญ กระบบเราทั้งนั้น เวลา ได้อย่าไปดีใจ เวลาเสียก็อย่าไปเสียใจ จึงเรียกว่า เป็นผู้มีจิตใจไม่หวั่นไหวในโลกธรรม

ข้อ ๓๖. ความเป็นผู้มีจิตไม่เคร้าโศก
หมายความว่า รู้เท่าทัน เช่น ของแตกของหาย
เราไม่เคร้าโศก เพราะเรารู้ว่ามันเป็นธรรมดากูก
ๆ โมยๆ กอง เราไม่คิดไม่เสียใจ ไม่เคร้าโศก เพราะ

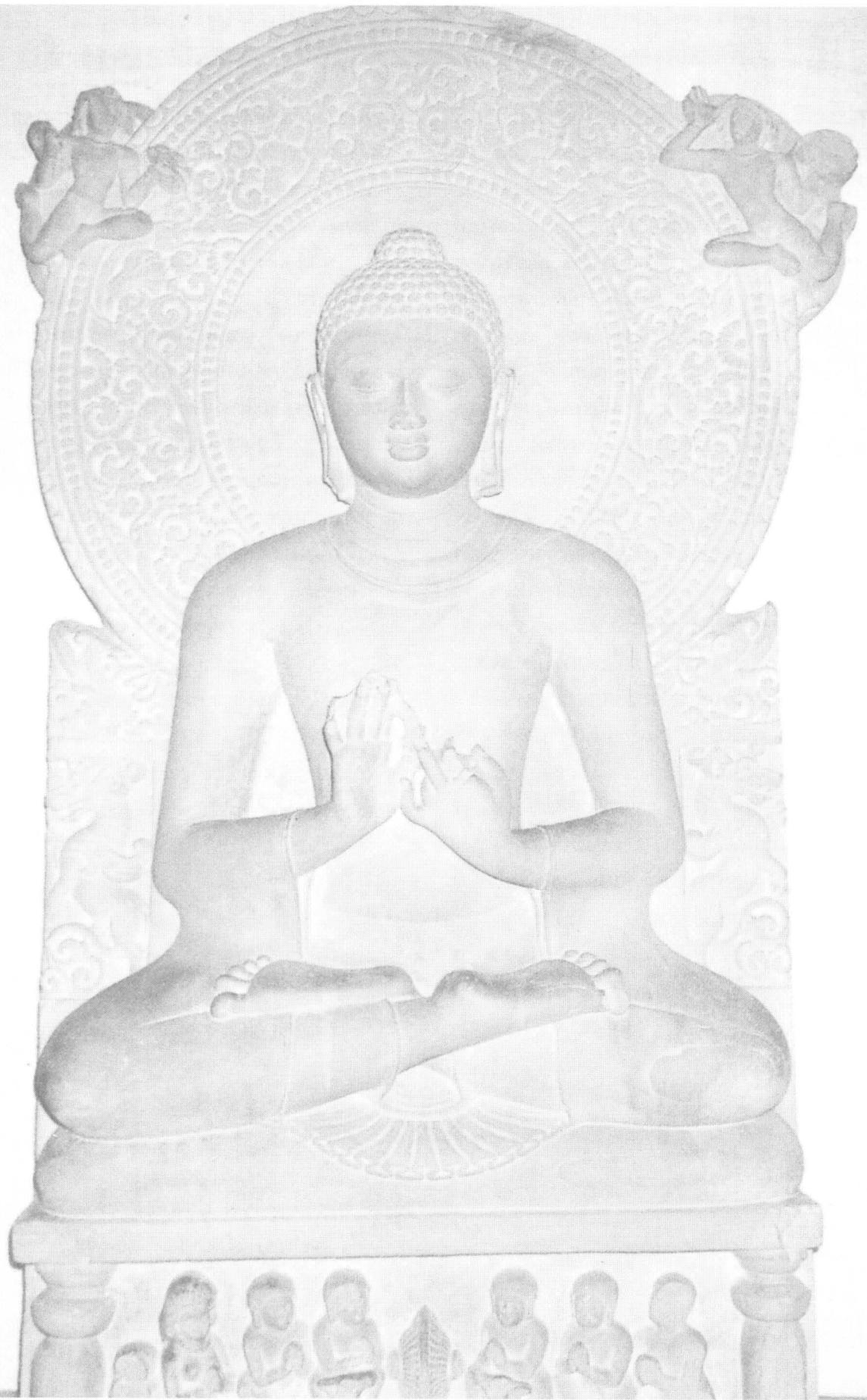
เราคิดว่าเป็นของธรรมดาย่อมไม่อยู่กับเราตลอดเวลา แต่ก่อนเราจะไม่มี มีแล้วมันก็หายไปเป็นธรรมด้วยๆ หาเอาใหม่ นึกว่าดีแล้ว อันนั้นหายไป หาใหม่ดีกว่า ไม่เคราโศก

ข้อ ๓๗. ความไม่มีมีกิเลสในใจ ไม่สร้าง
สมิให้ในใจ

ข้อ ๓๙. ความเป็นผู้มีจิตสงบจากเครื่องร้อยรัด จิตเทาช์มจากโยคะ คือจิตเทาช์มจากเครื่องร้อยรัด หมายความว่า มีความเป็นอยู่อย่างผู้มีจิตสงบจากสิ่งผกมัดโดยประการทั้งปวง

เหล่านี้เรียกว่า มงคล ๓๙ ข้อ ตามหลักพุทธศาสนา เชื่อจดเอาไว้สำหรับพุทธบัตรทำตัวให้เป็นมงคล และวิเคราะห์

การประดิษฐานพระพุทธศาสนา*

นักศึกษาทั้งหลาย

การเรียนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของพวกรา ตามที่พูดมาแล้วนี้ เรียนโดยวิธีศึกษาเรื่องพระพุทธเจ้า แล้วก็มีคำสอนแทรกไปในตัวเรื่อยๆ ไป จนกว่าจะจบเรื่อง

วันก่อนได้พูดถึงตอนที่พระยาลูกเต๋าธีร์ ออกไปบัวช ได้ฟังธรรมแล้วก็เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา บิดามารดาพระยาศักดิ์พลอยเลื่อมใส ได้แสดงความเป็นอุบาสกอุบาสิกาคู่แรกในโลก และได้พูดถึงเรื่องคุณสมบัติของผู้เป็นอุบาสกอุบาสิกาในพระพุทธศาสนาว่าความมีอะไรบ้าง อันเป็นหลักสำคัญ ที่เราควรจะรู้ไว้ เพราะว่าความเป็นอุบาสกอุบาสิกาที่เป็นกันอยู่ทั่วๆ ไปในประเทศไทยนั้นยังไม่ค่อยจะตรงกับคุณสมบัติของความเป็นอุบาสกอุบาสิกาอย่างแท้จริง เช่นเป็นอุบาสกถือผึ้งบ้าง เป็นอุบาสกถือโซคลางบ้าง เป็นอุบาสกหนบถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อะไรต่างๆ บ้าง ซึ่งสิ่งเหล่านั้นล้วนเป็นมงคลตื่นข่าว ไม่ใช่มงคลแท้จริงในพระพุทธศาสนา และวันที่แล้วก็ได้ชี้แจงว่า มงคลของพุทธศาสนา มี ๓๙ ประการ

ที่นี่จะพูดต่อไปว่า เมื่อพระยาศักดิ์บัวชแล้ว สายของพระยาศักดิ์ คน ซึ่ง สุภาพุ่ บุณฑิ ควัมปติ และ วิมล ได้ทราบข่าวว่าพระยาศักดิ์ ไปบัวชเสียแล้ว ก็พากันมาเยี่ยม พระยาศักดิ์ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ทั้งสี่คน ได้ฟังธรรม เห็นว่าเป็นของ

ใหม่ที่ไม่มีมาก่อนในประเทศไทยเดียว ก็เกิดเลื่อมใส ข้อบวชตาม ณ ที่นั้น ต่อมาสายของ ก็ ๔๐ คน รู้ ข่าวมาเยี่ยมกัน เลยบัวชอีกหนึ่งคนกัน

เป็นอันว่าในคราวที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่ป่าอิสิตวนะ ใกล้เมืองพาราณสีนั้นได้สาวก ๖๐ องค์ คือ ปัญจวัคคี ๕ และพากของพระยาศักดิ์ รวมเป็น ๖๐ ในพระชนนั้นจึงมีพระอรหันต์เกิดขึ้น ๖๐ องค์ในโลก

ครั้นออกพรรษาแล้วพระผู้มีพระภาคได้ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นมาประชุมพร้อมกัน ถ้าเราหลับตาหนึ่งก้าวพดู ก็จะเห็นภาพพระพุทธเจ้ายืนทรงกลาง แวดล้อมด้วยพระสาวก ๖๐ องค์ พระองค์ก็ได้ตรัสแก่สาวกเหล่านั้นว่า

จรถ ภิกุขาว จาริก พหุชนทิตยา พหุชนสุขาย โลกานุกมปาย ฯลฯ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เหรอทั้งหลายพันแล้ว จากบ่วงอันเป็นพิพิญ พันแล้วจากบ่วงของมนุษย์ เหรอทั้งหลายจะเชี่ยวไป เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข เพื่อความอ恩ดูอนุเคราะห์แก่ชาวโลกทั้งหลาย

จงสอนธรรมะอันໄพเราะเบื้องต้น ท่ามกลาง ที่สุด แก่คนทั้งหลายเหล่านั้น

บุคคลที่มีม่านบังตาห้อยๆ มืออยู่เป็นจำนวนมาก หากไม่สัดดับตรับฟังจึงไม่รู้ไม่เข้าใจ เธอจะไปทำให้เข้าใจในหลักธรรมะเกิด

* คำบรรยายวิชาพุทธศาสนา ของ พระราชนันทมนุส (ปัญญาณนักภิกษุ) ครั้งที่ ๖ การประดิษฐานพระพุทธศาสนา ณ ห้องประชุมวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร วันพุธที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๑๗ เวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.

◦ การประดิษฐาบ้านพระพุทธศาสนा ◦

นี่เป็นพระคำรัสรังแรกของพระพุทธเจ้า ที่สั่งสาวกไปประกาศสัจธรรมแก่ประชาชน จะเรียกว่า เป็นคำสั่งฉบับแรกที่พระพุทธองค์ออกแก่ คณะสงฆ์ก็ว่าได้ ขอเรียกว่า เป็นคำสั่งเลขที่ ๑ ทั่วไป ก่อนพุทธศักราช ๔๕ ปี ต่อจากนั้นก็ให้กิจธุ ทั้งหลายห้องเที่ยวไปปฏิบัติหน้าที่

ในพระราชสำราญที่พระองค์ตรัสนี้ มีข้อความสำคัญที่เราควรจะได้นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเราทุกคนที่ได้มาศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ เดียวనีเข้าเป็นมหาวิทยาลัยแล้ว พากเราไม่ต้องเดินขบวนต่อไปแล้ว เมื่อเราออก จาสถานศึกษาแห่งนี้แล้ว เราจะไปเป็นครูเป็นอาจารย์ การเป็นครูอาจารย์นั้นหากต้องนึกถึง พระคำรัสรังของพระพุทธเจ้าที่ตรัสแก่สาวก ๖๐ องค์ นี้ไว้ให้มาก เอาเนื้อความในพระคำรัสนี้ที่ว่า เชื่อ ใจเที่ยวไป เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข ของ มหาชน นี่แหละเป็นหัวใจสำหรับพากเราที่ออก ไปเป็นครูเป็นอาจารย์ในกาลต่อไปข้างหน้า

ขอให้อัญเชิญพระวิญญาณของพระพุทธเจ้าใส่ไว้ในใจของเรา ว่าเราจะเที่ยวไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่มหาชน เพราะว่าเด็ก น้อยๆ ที่ยังไม่รู้ไม่เข้าใจอะไรในนั้น มีอยู่มากเหลือ กัน เรายจะไปหน้าที่เปิดม่านบังตาของเด็ก เหล่านั้น ให้มองเห็นสิ่งซึ่งมีประโยชน์แก่ชีวิตใน กาลต่อไปข้างหน้า

ถ้าเรามีอุดมการณ์ประจำใจว่าเราจะไป เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่มหาชนแล้ว การไปปฏิบัติงานจะก้าวหน้าเป็นไปด้วยดี การปฏิบัติงาน ของคนเราที่จะไม่ก้าวหน้านั้น อยู่ตรงนี้คือ อยู่ตรง ที่ไม่มีอุดมการณ์ในใจว่า ไปทำงานเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่มหาชน แต่ว่าเราจะไปทำงานเพื่อ กระเป้าของเรา ถ้าเรามีความคิดว่าจะไปทำงาน เพื่อกระเป้าของเราให้มันดุจขึ้นมาจะก็ยุ่งยาก ก็ต้อง ปัญหาสับซับซ้อน ต้องเดินขบวนกันบ่อยๆ

เพราะว่าเงินเดือนที่ได้ไม่สมใจ แต่ถ้าเราคิดว่า เรา ทำงานเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่มหาชน ปัญหาอะไรก็ไม่มี ความยากลำบากไม่มี เพราะเรา ได้ตัดสินใจแล้วว่า ชีวิตนี้เรามอบให้แก่สังคม เรา มอบให้แก่ประชาชน เราจะไปทำงานเพื่อ ประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ประชาชน คนที่คิด อย่างนี้ เรียกว่าเป็นผู้ให้

ถ้าจะพูดอีกอย่างหนึ่งก็ว่า อยู่เพื่อให้ ไม่ ใช้อยู่เพื่อจะเอา ไม่ว่าเราจะไปอยู่ในที่ใด เราต้อง มีความคิดเป็นมูลฐานไว้ในใจของเราว่า เราอยู่เพื่อ ให้ ไม่ใช้อยู่เพื่อเอา ไปเพื่อให้ ภัยไปเพื่อจะ เอา จะไปที่ใดก็ตาม ขอให้เราคิดในรูปอย่างนั้น

ถ้าบุคคลใดมีความคิดนี้ก็อยู่ในรูปอย่างนี้ แล้ว การปฏิบัติงานจะก้าวหน้า และโดยเฉพาะ พากที่เราจะออกไปเป็นครูอาจารย์ยังจำเป็นที่สุด ที่จะต้องคิดต้องนึกในรูปอย่างนั้น แล้วสบริตร หรือวิญญาณของความเป็นครูอาจารย์จะมั่นคง แต่ถ้าหากว่าเราคิดถึงเรื่องอื่น คิดถึงเรื่องผลตอบ แทน หรืออะไรที่เราจะพึงมีพึงได้จากการปฏิบัติ งานในหน้าที่ สบริตรของครุฑายไป เราจะกลับ เป็นลูกจ้างสอนหนังสือไป ไม่ใช่ครูแท้

“ครูแท้”นั้นโดยน้ำใจไม่หวงوصلไร นอก จากว่าจะไปสอนให้ศิษย์มีความฉลาด เพื่อจะได้ทำ งานที่เป็นประโยชน์แก่ชาติแก่บ้านเมืองต่อไป สังคมในยุคปัจจุบันนี้กำลังต้องการบุคคลที่มีจิต ใจอย่างนี้ให้มากขึ้นๆ เวลาหนี้ชาติบ้านเมืองยังขาด บุคคลประเทวนี้ ในเมืองไทยเรายังขาดคนอย่าง นี้อยู่มาก เพราะฉะนั้นขอให้เราทั้งหลายได้รับคำ สั่งของพระพุทธเจ้าประทับไว้ในใจของเรา ว่าเรา เป็นคนหนึ่งที่จะอยู่เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข ของมหาชน

ความจริงคนเราเกิดมาแล้ว “ไม่เท่าไรก็ ตายไป ก็เกิดมาก็ไม่ได้อาจะไรมา เวลาตายก็ไม่ได้อาจะไรไป ดูคนที่ตายๆ ไปแล้ว ไม่เห็นอาจะไร

การประดิษฐานพระพุทธศาสนา

ไปได้เลย เวลาไปปราดน้ำคพ นอนແມ່ນື້ອ ມື້ເປົລ່າ
ທັນນີ້ ໂມ່ເຫັນຄືອະໄວໄປ ຜັນບັດກີໄມ່ມີ ແຫວນກີ
ໄມ່ມີ ຖອງກີໄມ່ມີ ແບມື້ອໃຫ້ເຫັນ ເຖິກັບພຸດວ່າ ..ຈັນ
ໄປມື້ເປົລ່າ ໄນໄດ້ເຂາວະໄໄປເລີຍ.. ດລ້າຍຈະບອກໄທ
ຮູ້ອ່າຍ່າງນີ້ ແລ້ວກົບອກວ່າ ..ທ່ານກີເໝືອນກັນລະ ຈະ
ຕ້ອງໄປມື້ເປົລ່າເໝືອນກັນ ເຂາວະໄໄປໄມ່ໄດ້.. ຄໍາ
ຄົດຍ່າງນີ້ລະກົມັນກີໄມ່ວ່າງວາຍ

ແຕ່ຄໍາຄືວ່າ..ອະໄວງ ເປັນຂອງກູ..ລະກີ ມັນ
ຢູ່ທຸກທີ ຈະເຂາໄປມາກ່າວ ພລທີສຸດກີເຂາໄປໝາດ
ລຳບາກເດືອດຮ້ອນ ໄນຮູ້ຈັກອົມ ໄນຮູ້ຈັກພອ

พระพุทธเจ້າທ່ານຈຶນບອກໄວ່ວ່າ

ໂລໂກ ຮົມມານ ບຣິບຸນໂໂກ - ຄວາມໂລກ
ເປັນອັນຕຽຍຂອງທະຮົມທັງປວງ

ອັດໂລໂກ ພິ ປາບໂໂກ - ຄນໂລກເປັນຄນ
ສກປຽກ

ທ່ານວ່າໄວ້ເຈັບທີ່ເດືອນ ດນສກປຽກເຮົາກີໄມ່ໄທ້
ອີ່ຢູ່ໃນບ້ານເມືອງ ເຮົາຕ້ອງໄລ່ອອກໄປ ເພຣະວ່າໂລກ
ຈັດເກີນໄປ ໄນຮູ້ຈັກອົມໄໝຮູ້ຈັກພອ ເພຣະຈະນັ້ນຄໍາ
ເຕືອນຂອງพระพุทธเจ້າມີສາරະອູ່ທີ່ຕຽບນີ້ ອື່ອງ
ເທິ່ງໄປ ເພື່ອປະໂຍ້ນ ເພື່ອຄວາມສຸຂະແກ່ມາຫານ

ທີ່ທີ່ພຣະພຸຖົນເຈ້າປະທັບຍືນ ສົ່ງສາວັກໄປ
ປະກາດພຸຖົນສານນີ້ ເຂົາສ້າງເຈົ້າຍື່ໄວ້ເປັນເຈົ້າຍື່
ກລມ່າ ຂຶ້ນໄປ ໄນມີຍົດ ກລມ່າ ເໝືອນກັບລອມພັງ
ຕຽບນັ້ນເຂົາເຮັກວ່າ ຂົມເມກຂສຖຸປ ອື່ອ ສຖຸປທີ່ພຣະ
ພຸຖົນເຈ້າປະທັບຍືນສົ່ງສາວັກໄປປະກາດພະ
ສານາ

ໃນຕອນທ້າຍກ່ອນທີ່ພຣະສາວັກເຫຼັນນີ້ຈະ
ອອກເດີນທາງໄປ ພຣະອົງກໍາສັນວ່າ ຈົນໄປຮູບເດືອນ
ໝາຍຄວາມວ່າ ດັກຮູບຕັ້ງໄປ ອຍ່າໄປທາງທີ່ນີ້
໢ ຮູບ ທ່ານໄຈ້ສັງອ່າຍ່າງນີ້ ກີເພຣະມືກົນນ້ອຍ
ແຕ່ຕ້ອງກໍາໄທທ່ານໄດ້ກວ່າງຂວາງ ເພຣະຈະນັ້ນ
ຈຶ່ງໄທປະຮູບເດືອນ ທາງເດືອນ ໄນໄທປະທັງລະ ໢ ຮູບ
ແລ້ວພຣະອົງກໍຕົວສ່ວ່າ ເຮົາເອງຈະໄປສູ່ແຄວັນມຄ
ເໝືອນກັນ

ເມື່ອພຣະອົງກໍສົ່ງພຣະສາວັກເຫຼັນນີ້ອອກໄປ
ແລ້ວ ກີເສດື່ອກຈາກເມືອງພຣະາມສີ ເດີນທາງກລັນ
ລົງມາທາງໄຕ້ອີກ ມາເມືອງຄຍາ ເພື່ອຈະໄປສູ່ຄຣ
ຮາຈຄຖ້າ ໃນຕອນນີ້ເຮົາຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ພຣະພຸຖົນເຈ້າ
ນັ້ນມີໂຍບາຍແຫລມຄມໃນການທຳກຳ ທຳກຳໄມ່
ເຫັນວ່າ ໄນມີອຸປະສົງຄເບີນຂັ້ນຂັ້ນ ເຮົາຈະເຫັນ
ວ່າພຣະອົງກໍທຳກຳທຳກຳຍ່າງໄວໃນການທີ່ຈະເຂົ້າໄປສູ່ຄຣ
ຮາຈຄຖ້າ ເພື່ອປະດີຈູ້ານພຸຖົນສານາໃຫ້ມັ້ນຄົນໃນ
ແຄວັນມຄນີ້

ພຣະອົງກໍທຳກຳເຫັນວ່າ ໃນແຄວັນມຄນີ້ມີຄົນ
ເກັ່ງອູ່ ຕ ດນ ເປັນນັກປຣະຄູ່ມື້ອີ້ວ ດນນັບຄືອກັນ
ທັ້ນບ້ານທັ້ນເມືອງ ຕ້ອງໄປປຣະຫວ່າງທັ້ນສານນີ້ເສີຍ
ກ່ອນແລ້ວຈາກຈະໄມ່ມາກ ໄນເຫັນວ່າ ໄນມີອູ່
ເຮົາຈັນຍອດນັບຄືອແລ້ວ ດນຈັນເລັກໆ ກີເມີຕ້ອງລຳບາກ
ອະໄວ ສອນໄດ້ສ່າງຍ່າ ນີ້ເປັນວິທີການອັນຈາດຂອງພຣະ
ພຸຖົນເຈ້າ ພຣະພຸຖົນເຈ້າທ່ານໄມ່ສອນຄນຮຽມດາ
ເພຣະຄນຮຽມດາຈາຈະພັງໄມ່ເຂົ້າໃຈກີໄດ້ ຕ້ອງເສີຍ
ເລາສອນກັນນານ ກາຣທີ່ໄປສອນບັນຈັກຄືກ່ອນນັ້ນ
ເປັນຂັ້ນທົດສອບວ່າເຮົ່ວງທີ່ຮູ້ນັ້ນ ເມື່ອພຸດກັນແລ້ວມ໔ນໜູ່ຍໍ
ຈະເຂົ້າໃຈຫວີໄມ່ ກີເຫັນວ່າໄດ້ຜລ ໄດ້ສາວັກສິງ ៦០ ອົງຄໍ
ທີ່ນັ້ນ ຄຣັນຈະທຳກຳໃຫຍ່ຕ່ອປ້ອງໄປປຣະຫວ່າງ
ໃຫຍ່ຂອງແຄວັນມຄນເສີຍກ່ອນ ຈຶ່ງມີອູ່ ຕ ທ່ານ ເຮົກ
ວ່າ ອຸຽວເລກສປປະ ນທິກສປປະ ແລະ ຄຍາກສປປະ
ຕ ດນນີ້ເປັນ ກສສປໂຄຕຣ ເປັນພື້ນອັນກັນ

ອຸຽວເລກສປປະ ເປັນພື້ນຍ່າຍໃຫຍ່ ອີກ ២ ດນ
ເປັນຮອງລົງມາ ຕັ້ງອາຄຣມອູ່ຮົມຝັ້ງແມ່ນໍາເນົວຮູ່ຈາກ
ໄກລ່າ ກັບທີ່ພຣະພຸຖົນເຈ້າຕຣສູ້ນັ້ນເອງ ແຕ່ອໜ່າເຫັນວ່າ
ຂຶ້ນໄປ ພຣະອົງກໍໄປລົ້ງທີ່ນັ້ນເສດື່ອໄປຫາອຸຽວເລກສປປະ
ຜູ້ພື້ນຍ່າຍກ່ອນ ຄໍາເຮົາອ່ານໃນໜັກສືອປຸມສມໂພທີ ຈະ
ພບວ່າຕ້ອງໃຊ້ເວລານານເໝືອນກັນ ມີການທຽມານກັນ
ດ້ວຍປາກີຫາຍີ່ຫລາຍເຮົ່ວງ ເຊັ່ນ ພວກກັບສປປະບູ້ຈາ
ພູ້ນາຄາມີພື້ນຍ່າຍ ພຣະອົງກໍໄປຄົງກີຂອເຂົ້າໄປພັກ
ໃນທີ່ພູ້ນາຄາມີພື້ນຍ່າຍທີ່ເດືອນ ແຕ່ພວກນັ້ນໄມ່ຍ່ອມ
ນອກວ່າໄມ່ໄດ້ ເດືອນທ່ານເຂົ້າໄປແລ້ວ ອອກໄມ່ໄດ້ ນາຄ

การประดิษฐานพระพุทธศาสนา

จะพ่นพิชใส่ถึงแก่ความตาย พระองค์ตรัสว่าไม่เป็นไร เรายื่นให้ได้ แล้วก็เข้าไปอยู่รุ่งเช้าก็เรียบร้อยไม่มีเรื่องอะไร แต่พวgnั้นก็นึกว่า ยังไม่เก่ง ต้องแสดงกันหลายเรื่องที่เดียว

แต่ผลที่สุดเมื่อกิดน้ำท่วมใหญ่ พระองค์ไม่เป็นอันตรายอะไร สามารถเดินแหกน้ำอยู่ได้ พวgnั้นเห็นคนเก่งจริง เลยยอมเชือฟัง นี่เรียกว่าการทราบกันด้วยปัญญาหรือ

เมื่อยอมเชือฟังแล้วก็loyบริหารไปตามกระแสน้ำ น้องชายคนกลางเห็นเข้านึกว่ามีจرمมาปล้นสำนักพี่ชายก็รีบมาดู เห็นพี่ชายบวชแล้วก็เลยบวชตาม loyบริหารไปอีก น้องชายคนเล็กเห็นเข้าก็มาดูเห็นพี่ชายทั้งสองบวชก็เลยบวชตามพร้อมด้วยบริหารทั้งสำนัก รวมเป็นพันคน

ครั้นบวชแล้วพระองค์ก็พาไปสู่เมืองคยาที่เมืองค yan นี้ทางเหนือด้านตะวันออกของเมืองแม่น้ำيلاไปทางทิศตะวันตก มีเนินอยู่ เป็นเนินสูงๆ เขาเรียกว่า ค yan สีสะ เป็นเนินธรรมชาต มีร่มไม้ร่มรื่น พระองค์ก็พาสาวกทั้งพันองค์นี้ไปที่นั่น ตรัสเทคโนโลยร่อง อาทิตปริยาสูตร ว่าด้วยเรื่องของร้อน เป็นสูตรว่าด้วยเรื่องร้อนๆ ทั้งนั้นอะไรบางเป็นของร้อน

พระองค์ตรัสว่า สพพ กิจุเว อาทิตตุสิ่งทั้งปวงเป็นของร้อน จกุ ภิกุจุเว อาทิตตุตาเป็นของร้อน รูปเป็นของร้อน ความรู้ทางตา ก็ร้อน สัมผัสที่เกิดขึ้นทางตา รูปกระทบกันก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟรากะร้อนเพราะไฟโภส ร้อนเพราะไฟโมหะ

ในพระสูตรนี้แสดงว่า ในตัวคนเรามี ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ตาก็เป็นของร้อน หู จมูก ลิ้น ร้อน กายก็ร้อน ใจก็ร้อน สิ่งที่มากระทบตาก็เป็นของร้อน รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะว่าเมื่อตาเห็นรูป ก็เกิดความรู้ ความรู้ทางตาเป็นเหตุให้เกิดความ

ร้อน สัมผัสก็ร้อน เวทนาก็ร้อน ร้อนทั้งหมด ร้อนเพราะอะไร ลงถานต่อไป ร้อนเพราะราคะ ความกำหนดในสิ่งนั้น ร้อนเพราะโภส เมื่อไม่ได้ดังใจร้อนเพราะโมหะ คือความหลงให้มัวเมาในสิ่งนั้น เหล่านี้เป็นของร้อน

เราลองคิดดูว่ามันร้อนหรือไม่ ตาเห็นรูปเมื่อยากได้ก็ร้อนใจ ครั้นไม่ยากได้แต่รู้บันทั่นมา ยืนอยู่เฉพาะหน้าก็ร้อนเหมือนกัน ก็ต้องโภสไว้มาก ยืนขวางอยู่ได้ เราก็ร้อนขึ้นมา ถ้าเกิดหลงมัวเมาในสิ่งนั้นก็ร้อนอีก

เหตุที่พระองค์เทศน์เรื่องร้อนก็เพราะว่า ชัยล ๓ พื่องนี้ชื่อบุชาไฟ ไฟติดแล้วก็เอา น้ำมันเนยมาрад สวดโอม..อัคคี และอื่นๆ เรื่อยไป นี่คือบุชาไฟเป็นอาจิณ พระองค์ก็เทศน์ให้หมายกับนิสัยของคนพัง คนชอบร้อนๆ ก็เทศน์ให้เห็นว่า สิ่งเหล่านี้เป็นของร้อน ให้ถอนความคิดยึดมั่นถือมั่นในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ทำลายราคะ ความกำหนด โภส ความประทุษร้าย โมหะ ความหลงให้ออกไปจากใจ ท่านเหล่านั้นได้พังแล้ว ผลที่สุดก็ได้บรรลุธรรมชั้นสูง ถอนความยึดมั่นถือมั่นในเรื่องตัวตน ได้เป็นพระอรหันต์

ครั้นได้ลูกศิษย์พันหนึ่งเรียกว่า กองหพธรรม สมบูรณ์แล้วที่จะยा�ตราเข้าสู่นครราชคฤห์ เพื่อจะเทศนาต่อไป ก็เดินทางออกจากเมืองค yan มุ่งหน้าไปสู่ราชคฤห์

ในสมัยนี้ถ้าเราเดินทางไปอินเดีย เราไปจากพุทธคยา นั่งรถยกจากตัวเมืองข้ามแม่น้ำเนรัญชรา มีสะพานแอบ ไปที่มาที่รถเดินทางเดียวแล้วนั่งรถยกต่อไปทั่งนานไปสักชั่วโมงกว่าก็เห็นทิวเขาเป็นทิว崖าเหยียด ทิวเข่านั่นแหล่คือเมืองราชคฤห์ ตั้งอยู่ระหว่างภูเขา ๕ ลูก ล้อมอยู่รอบมีประตูเข้าออกด้านละประตู เป็นชัยภูมิที่หมายในสมัยโบราณ ข้าศึกจะมาโจมตีไม่ได้ พระองค์ก็ยาตรากรองหัพธรรมไปตั้งอยู่ที่สวนดาลหนุ่ม คือ

การประดิษฐ์งานพะพุทธศาสนា

ต้นตาลที่เตี้ยๆ ยังไม่โต เรียกว่า สวนตาลหนุ่ม พระเจ้าพิมพิสารทรงทราบ ก็เสด็จมาเฝ้าพร้อมด้วยบริวารเป็นจำนวนมาก เมื่อพระเจ้าพิมพิสารมาถึงเหล่าบริวารก็ส่งเสียงอะอุ่นวาย พระองค์เห็นว่ายังไม่เรียบร้อย เทคน์ออกไปแล้วก็ไม่มีประโยชน์ คนพังไม่สนใจ การเทคโนโลยคนพังต้องเรียบร้อย ที่นี่จะทำอย่างไรให้สนใจ ตรงนี้เป็นผลของงานที่พระองค์ทำมาก่อน คือ พระองค์ถาม อุรุเวลกัสสปันน์เอง

“กัสสปะ ทำไมเชอจงได้ละไฟที่เคยบูชา มาเสีย”

กัสสปะกลุกขึ้นพนมมือ ทูลว่า “เพรระหว่าง การบูชาขยันนั้น มีรูป เสียง กลิ่น รส เป็นที่บรรณาผู้บูชาขยันยังต้องการสรรค์ คือ การคุณอยู่ จิตยังไม่หลุดพ้นไปจากความทุกข์ความเดือดร้อน”

“เมื่อเชอเลิกบูชาขยัญแล้ว เชอขอบใจในธรรมะของคร”

พระกัสสปะก็บูลว่า “ข้าพระองค์ขอบใจในธรรมะของพระผู้มีพระภาคเจ้า” แล้วก็ก้มลงกราบแทนบทของพระพุทธเจ้า

พอท่านกัสสปะก้มลงกราบแทนบทเท่านั้น พระบริวารของพระเจ้าพิมพิสารก็เงียบเสียงต่างนั่งลงทีละ ๑ คน ๒๐ คน สงบลงได้ นี่คือวิธีการของพระพุทธเจ้า เมื่อไปสอนหัวหน้าใหญ่แล้ว คนเล็กคนน้อยก็ไม่ยากอะไร เมื่อนั่งกันเรียบร้อยแล้ว พระองค์ก็เทคน์ให้ฟัง เป็นการเทคโนโลยธรรมด้วยไม่ใช่พิธีกรรม เทคน์เรื่องศีล เรื่องทาน เมื่อเทคน์จบ พระเจ้าพิมพิสารบรรลุพระโสดาบัน บริวารนอกนั้น เรียกได้ว่า มีความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ก็แสดงตนเป็นอุบาสกันเป็นจำนวนมาก

พระเจ้าพิมพิสารทรงเห็นว่า พระพุทธเจ้า กับพระสงฆ์มาเป็นจำนวนมาก ก็จัดที่พักภายใน จัดสร้างสวนเวพุwan คือสวนไม้ไผ่กวาย เวลาหนึ่วัด

เวพุwanเหลือแต่ซาก อยู่ใกล้กับเขาวารบรรพต ซึ่งมีถ้ำชื่อ สัตตบวรณคุหา อันเป็นที่พระสงฆ์ ๕๐๐ รูป ทำสังคายนาภายหลังพระพุทธเจ้าปรินิพพาน รัฐบาลอินเดียจัดทำเป็นสวนสาธารณะ ปลูกต้นไม้ไว้ร่วมรื่น สวยงามนัก กันไปในมัสการก์ได้ไปให้สถานที่นี้ด้วย พระองค์ประทับอยู่ที่นั่นตลอดพระชา

การที่พระพุทธเจ้าพักอยู่ที่เวพุwanaram ครั้งนั้น พระองค์ได้มีสำคัญในการช่วยทำงานประกาศพุทธศาสนา คือได้พระสารีรบุตร และพระโมคคัลลานะ อัครสาวกข้าราชการ

กล่าวคือسانนุศิษย์ของพระองค์ที่ซึ่งอ้วว่าพระอัสสชิ ซึ่งเป็นองค์หนึ่งในปัญจวัคคี ได้เดินทางไปเที่ยวสอนคนทั่วๆ ไป วันหนึ่งเดินทางไปถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ได้พบคนสำคัญ ชื่อ อุปติสส บริพาชก คือพระสารีรบุตรนั้นเอง อุปติสสปริพาชก เป็นคนบ้านนาลันทา ใกล้มีืองราชคฤห์

บ้านนาลันทาเดียวนี้เป็นจุดที่คนไปเที่ยวมาก เพราะมีมหาวิทยาลัยใหญ่ในสมัยโบราณ เรียกว่า นาลันทามหาวิทยาลัย ในครั้งนั้นมีนักศึกษาตั้ง ๒ หมื่นคน หลวงจีนฟ้าเหียน หลวงจีนหวาน ฉ่าง เป็นนักจาริก เดินทางจากเมืองลกเอียงในประเทศจีน ใกล้ๆ กรุงปักกิ่ง ข้ามทะเลรายโภบี ข้ามภูเขาหิมาลัย ฝ่าความหนาวไปประเทศอินเดีย ไปอยู่ที่นาลันทา ศึกษาพุทธศาสนาอยู่ถึง ๑๕ ปี จึงเดินทางกลับประเทศจีน การเดินทางไปของหลวงจีนฟ้าเหียนและหวานฉ่างนี้ ท่านบันทึกไว้ทุกวันๆ เป็นอนุทินที่เก่าแก่ที่สุดก็ว่าได้ ที่เขียนไว้เป็นภาษาจีน ผู้ร่วมผู้มาศึกษาโบราณคดีทางพุทธศาสนาได้อาศัยตำราเล่มนี้ จึงได้รู้ว่าเมืองใหม่นี้ที่ไหน เกิดการค้นคว้ากันในภายหลัง นาลันทา เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อมากสมญานั้น นักประชัญราชบัณฑิตเกิดขึ้นมาก ที่ตั้งของมหาวิทยาลัยนี้ก็ตั้งอยู่ที่บ้านเกิดของพระสารีรบุตรนี้เอง

◦ การประดิษฐานพระพุทธศาสนา ◦

พระโมคคัลลานะผู้เป็นสหายของพระสารีบุตรก็อยู่บ้านไกลกัน ถ้าเราไปจากราชคฤห์จะไปนาลันทาต้องผ่านบ้านพระโมคคัลลานะก่อน แล้วอีกไม่เท่าไรก็ถึงบ้านพระสารีบุตร ซึ่งอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยนาลันทา

พระสารีบุตรกับพระโมคคัลลานะ เป็นลูกคนมีเงิน นั่งรถม้าสายงามไปไหหนมาไหหน แต่ละคนมีบริวาร ๒๐๐ คนเศษ ไปไหหนก็ไปเป็นหมู่ ถ้ามีงานสนุกที่ไหหนและคนทั้งสองไปร่วมด้วยแล้ว ก็ทำให้งานนั้นยิ่งสนุก ถึงเวลาคราวให้รางวัลก็ตกรางวัล เวลาเล่นเด็กหัวเราะชอบใจกันครึกครื้น เพราะมีบริวารมากทำให้งานครึกครื้นมากขึ้น

วันหนึ่งเขามีงานแสดงบนยอดภูเขาใกล้เมืองราชคฤห์ สองสหายก็ไป แต่นั่งซึ่ง เมื่อไหนไม่มีหัวใจ ถึงเวลาถลกก็ไม่หัวเราะ ไม่ตกรางวัล ในเวลาคราวให้รางวัล โมคคัลลานะนี้ ชื่อเดิมว่า โกลิตะ เห็นอาการของเพื่อนก็ถามว่าเป็นอะไรวันนี้ไม่เห็นหัวเราะ ไม่เห็นตกรางวัลอะไร สารีบุตรตอบว่า พากนี้ไม่ถึงร้อยปีก็จะตายหมดแล้ว เราจะมาหัวเราะอะไร แล้วเพื่อนล่ะ เห็นซึ่งๆ เมื่อกัน พระโมคคัลลานะก็ว่า เรายังคิดเหมือนกัน พากนี้เที่ยวเต้นๆ รำๆ ไม่เท่าไรก็จะตายแล้ว เราจะสนุกกันอยู่ทำไว ไปแสวงหาโมกธรรมกันดีกว่า

โมกธรรม หมายถึง ธรรมที่จะช่วยให้จิต ใจพ้นจากความทุกข์ ความเดือดร้อน

คนในสมัยนั้นดูเหมือนสนใจในเรื่องความหลุดพันกันมาก จึงได้คิดอย่างนั้น เมื่อคิดต้องกันทั้งสองสหายก็เลยไม่กลับบ้าน บอกบริวารให้กลับแต่บริวารทั้งหลายรักนาย บอกว่านายไปไหหนก็จะตามไปด้วย เวลานั้นลักษณ์เชือผู้นำก็มีอยู่ เลยไปบวชในสำนักอาจารย์สัญชาติทั้งหมด

ภูมิบุตศึกษาอยู่ในสำนักนั้นจนความรู้เทียบเท่าอาจารย์ อาจารย์ก็ยกย่องให้เป็นอาจารย์สอนศิษย์ต่อไป แต่สองสหายไม่พอใจในตำแหน่ง

ที่ได้รับ เพราะรู้สึกว่าจิตยังไม่หลุดพัน ยังมีอะไรอยู่มากเหลือเกิน จึงสัญญากันไว้ว่า เราทั้ง ๒ คนนี้ ถ้าใครได้ธรรมะที่ลึกซึ้งกว่า ลงกว่านี้ให้บอกกัน และก็อยู่ในสำนักนั้นต่อมา

วันหนึ่งอุบดิสปริพากออกไปบินเทศาตไปพบพระอัสสิ ซึ่งก็ออกไปบินเทศาเมื่อกัน ก็บังเกิดความเลื่อมใส ทั้งที่ยังไม่ได้พูดกัน เรื่องนี้สำคัญ ขอให้พากเราจำใส่ใจไว้ด้วย คือ กิริยา มารยาทของคนเป็นเรื่องสำคัญ การแต่งเนื้อแต่งตัว กิริยาท่าทาง การพูดจา การเดินเห็น น่าดูดังที่เรียกว่า เป็นผู้ดี มีกิริยามารยาทน่าดู ศิษย์ของพระพุทธเจ้าจักว่าเป็นผู้ดี เพราะพระองค์ทรงวางระเบียบกฎเกณฑ์ไว้มาก ระเบียบช้อแรก็คือ ธรรมะนี้เอง ผู้ปฏิบัติธรรมจะทำอะไรก็มีจังหวะจะโคน ไม่ทุนหันพลันแล่น เช่น จะเดินก้าวไปข้างหน้า จะถอยมาข้างหลัง จะคื้นแขนงเหยียดแขน จะเลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาเรียบร้อยทุกอิริยาบถ ไม่มีอาการที่ว่าทำโดยไม่รู้สึกตัว

คนเราถ้าทำอะไรโดยขาดการควบคุม มักลุกสู่ลุกลง แสดงว่าทำไปโดยไม่รู้สึกตัว กิริยาไม่น่าดู เรื่องมารยาทนี้ถ้าพูดกันไปแล้ว ในหมู่พุทธบริษัททั้งหมด ทุกชาติ ทุกภาษา คนไทยเป็นขั้นนำในเรื่องมารยาท

กิริยานั่งหรือเดิน ถือว่าเป็นวัฒนธรรมไทยที่น่ารัก ทั้งหญิงทั้งชายต้องสุภาพเรียบร้อย แต่เวลานี้ซักจะเก็บกังขึ้นแล้วเหมือนกัน เรื่องที่ซักจะเก็บกังก็เพราะเราไปเลียนแบบชาวตะวันตกมากเกินไป เรื่องเอาอย่างทางตะวันตกนี้ควรเอาแต่บางอย่าง คือเอาอย่างในด้านดีด้านงาม ส่วนอะไรที่เก็บกังเราไม่เอาอย่าง ของของเราดีควรรักษาของเราวิ ส่วนของเขากลับดีถึงจะเอาอย่างถ้าไม่ได้ไม่เอาอย่างจึงจะชอบจะควร

เรื่องมารยาทนี้สำคัญมาก เช่น ฝรั่งถ้าเราเดินสวนทางกับผู้ใหญ่ เขาก็เดินที่อุ ไม่รู้จักก้ม

❖ การประดิษฐานพระพุทธศาสนา ❖

แต่คุณไทยเรานั้นมีสัมมาการะต่อผู้หลักผู้ใหญ่เช่น เวลาครูบาอาจารย์ มารดาบิดา พระสงฆ์ องค์เจ้าเดินผ่านมา เราก็เดินก้ม แสดงว่าเรารู้ว่า นั่นคือครูบาอาจารย์ พระที่ควรพนับถือของเรา เป็นผู้มีฐานะสูงกว่าเรา แม้ไม่ใช่ครูบาอาจารย์ แต่เป็น ผู้หลักผู้ใหญ่ เรายังแสดงสัมมาการะ

หลวงพ่อไปที่หลวงพระบางรู้สึกว่า แม้ใน ด้านกิริยามารยาทด้วยรอยยิ้ม หลวงพระบาง ก็ไทย เวียงจันทน์ก็ไทยนั้นแหล่ หน่องคายก็ไทย นั่นแหล่ ไม่ใช่ครูที่ไหน คนไทยแต่กลงมาจาก ทางเหนือ เดินเลียบฝั่งน้ำ พากหนึ่งเดินเลียบฝั่ง ซ้าย พากหนึ่งเดินเลียบฝั่งขวา แล้วก็มาสร้าง บ้านสร้างเมืองกัน พุดเหมือนกัน ที่หลวงพระบาง นั้น รู้สึกว่ากิริยามารยาทด้วยคนยังสุภาพดีเหลือ เกิน หลวงพ่อไปหลวงพระบางไปพักคืนเดียว ได้ ยินเข้าบ่นว่าท่านเจ้ามาพักน้อย ได้เทคโนโลยี บ่อนนี้เปลว่า แห่ง ไม่ได้เทคโนโลยีหลายปอน เขายัง พุดภาษาไทยเดิมอยู่ พระที่ไปยืนอยู่ในบริเวณวัด เด็กตัวน้อยๆ เดินไปโรงเรียน เด็กตัวโตๆ ก็เดิน ผ่านมา ไม่รู้จักมักจิခะไรกันหรอก พอดีเดินผ่านพระ เราก็ก้ม ท่าคลานก็เรียบร้อยน่าเอ็นดู

บ้านเรา การเดินก้มแบบนั้นไม่เป็นแล้ว ถ้าใครเดินก้มจะถูกหัวว่าเชยไม่ทันสมัย ห้ามบ่า โบราณ แต่โบราณนั้นน่าเอ็นดู สมัยใหม่บางทีก็ ไม่น่าเอ็นดู

ที่เกะสมุยยังโบราณอยู่ กิริยามารยาทด้วย เรียบร้อย เวลาพับพระ เข้าต้องนั่งลงยกมือไหว้ ถ้าไม่ได้ถือสัมภาระก็ต้องนั่งลง ยกมือไหว้ และ ลูบหัวตัวเอง การลูบหัวนี้เป็นวัฒนธรรมไทยเก่า แก่ หมายความว่าเอาพระคุณใส่เกล้า การทำอย่าง นั้นเรียกว่าเคารพที่สุดแล้ว ชาวเกาะสมุยถ้าขึ้น จักรยานสวนทางกับพระ เขาจะลงจากรถ แล้วยืน เผยๆ ก็เป็นการควระของเข้า เวลาไปวัดเข้าไม่ เอกรถเข้าไป จอดรถไว้ก่อนกัด เกาะสมุยนี้ยังดีอยู่

ที่เกาะสมุยรถจอดอยู่ตรงไหนไม่เคลื่อนที่ ยังอยู่ที่ เดิม แต่เมืองอื่นไม่ได้ เคลื่อนที่หมด เรื่อง วัฒนธรรมนี้ เราควรรักษาไว้ ความน่ารักน่าเอ็นดู นั้น อยู่ที่กิริยามารยาทด้วยเสื่อมใส

ในทางพระก็เหมือนกัน พระพุทธเจ้าท่าน บัญญัติไว้ เช่น พระผู้น้อยนั่งอยู่ ถ้าพระผู้ใหญ่เดิน มา ต้องลุกขึ้น เขารายกว่า ลูกขึ้นยืนรับ เพราะ เป็นผู้มีพระราศูงกว่า การลุกขึ้นยืนรับนี้เป็นการ เคราะห์แบบหนึ่ง ธรรมเนียมพระนั้นเคราะห์กัน ตามลำดับพระราชา คริบวชก่อนต้องเดินหน้า บัว หลังก็เดินหลัง นั่งก็เหมือนกัน องค์แก่พระราชนั่ง ข้างหน้า องค์รองนั่งข้างหลัง เพราะฉะนั้นเวลา พระผู้น้อยนั่งอยู่ พระผู้มีพระราศูงกว่า เช่นเป็น อาจารย์หรืออุปัชฌาย์เดินมา องค์ผู้น้อยต้องลุกขึ้น ยืนแสดงควระ พอท่านเดินพันไปจึงนั่งต่อไป

การแสดงความเคารพควระต่อผู้ใหญ่นี้ เป็นกิริยามารยาทด้วยกัน ในวงการทหารก็ใช้กัน อยู่มากยังคงครั้งครั้งอยู่ ทหารเมื่อผู้บังคับบัญชาเดิน ผ่านมา ต้องลุกขึ้นยืนบัง วันทายหัตถ์บัง เหล่า นี้ตรงกันกับระเบียบพุทธศาสนา

ในการท้าวๆ ไป ก็ควรจะปฏิบัติอย่างนั้น เพราะว่าการแสดงความเคารพกันตามลำดับชั้น เป็นเรื่องของการแสดงนำ้ใจ ว่าเรารู้สึกเคารพ กตัญญูตัวที่ต่อผู้นั้น เอื้อเพื่อเอาใจใส่ เช่น ครู น้าอาจารย์ของเราท่านเดินผ่านมา เราก็ลุกขึ้น แสดงความควระ และแสดงว่าเราระลึกถึงอยู่ว่าท่าน เป็นผู้มีอุปการคุณต่อเรา ถ้าท่านเดินมาแล้วเรา弄 ใจ ครูอาจารย์ก็จะน้อยใจ พากเราเวลาเนี้ยงไม่ เป็นครูยังไม่รู้สึก พอไปเป็นครู จะรู้สึกในเรื่องนี้ ถ้าเราสอนเด็กมา เวลาเราเดินผ่านเข้าเล่นกันเฉย ไม่สนใจ เราจะรู้สึกอย่างไร ข้อนี้แม้จะเป็นการ ละเลยต่อเรื่องเล็กน้อย แต่ก็ไม่ตี

เรื่องมารยาทด้วยเสื่อมสำคัญ ทำให้น่ารัก น่าเคารพ

การประดิษฐานพระพุทธศาสนา

พระอัลลังก์ท่านเรียบร้อย นุ่งห่มเรียบร้อย
เดินเรียบร้อย ผิดจากนักบวชที่มือยุ่งก่อนในสมัย
นั้น พระสารีบุตรเห็นแล้วทึ่ง ว่านักบวชผู้นี้ผิดกว่า
ผู้อื่น หน้าตาเปล่งปลั่งมีเลือดมีฝาด ไม่สกปรก
เหมือนนักบวชอื่น

นักบวชอินเดียมักเอาชี้เล้าทำหน้าหาก
หากแก้มหากตามแขนตามตัว รุ่มร่ามรุ่งรัง ดร.ลักษณ์
นารสุตร เป็นนักปราชญ์อยู่ทางตอนใต้ของอินเดีย
ท่านนับถือพุทธศาสนา ได้เขียนไว้ว่า นักบวช
อินเดียอกมาจากที่พักรอมแล้วเหมือนตัวอะไร
หนวดเครารุ่มร่ามสกปรก

พระในพระพุทธศาสนาต้องโภคหนวด
เรียบร้อย พังก์ต้องขัดถูให้สะอาด ฉันเสร็จก็แปรง
พัน ไม่แปรงพันไม่ได้ เก็บอาหารไว้เป็นโภชแก่
พันต่อไป อะไรๆ ก็เป็นระเบียบ เรื่องระเบียบแล้ว
พระพุทธเจ้าสอนไว้ดีมาก

สารีบุตรรู้สึกทึ่งและสนใจพระอัลลังก์ แต่
ท่านก็มีภารายาท เดินตามไปห่างๆ ค่อยดูไป ไม่
ละลายละล้างเข้าไปถาม เพราะรู้ว่าเวลาคนนั้นเป็น
เวลابินฑบทาต ไม่สมควรเข้าไปถาม ท่านเดินตาม
ไปห่างๆ จนพระอัลลังก์ได้อาหารพอสมควรแล้ว
ออกนอกเมืองไปนั่งฉันตามร่มไม้ ตามลำหัวยที่
สถาบัน ท่านก็เดินตามไป เมื่อไปทันกันแล้วก็ปู
อาสนะถวาย แล้วตักน้ำมาให้ นั่งดูท่านฉันอาหาร
พอฉันอาหารเสร็จเรียบร้อย ท่านก็เข้าไปกราบ
นมัสการ แล้วถามว่าพระคุณเจ้าดูหน้าตาผ่องใส
มีเลือดมีฝาด ท่านชอบธรรมของใคร ท่านปฏิญาณ
ตนเป็นลูกศิษย์ของท่านผู้ใด พระอัลลังก์ตอบว่า
เราเป็นศิษย์ของพระสมณโคดมสัมมาสัมพุทธเจ้า
เราขอบใจในธรรมะของท่านผู้นั้น

สารีบุตรก็ถามว่าอาจารย์ของท่านสอนว่า
อย่างไร พระอัลลังก์ตอบอย่างถ่อมตนว่า เราเป็น
ผู้บัวชีใหม่ยังไม่ลึกซึ้งในคำสอนเท่าไร สารีบุตร
บอกว่า ไม่เป็นไร ข้าพเจ้าเชื่อว่าอุปติสปริพาก

ไม่ต้องการทราบเรื่องละเอียด ต้องการแต่ข้อใหญ่
ใจความที่พระพุทธเจ้าสอนเท่านั้น

พระอัลลังก์บอกข้อใหญ่ใจความ เป็น
คำถามเช่นว่า

เย ชุมมา เหตุบุปกา เตส เหตุ ตกาคトイ
เตสบุจ โย นิโรโซ จ เอวว่าที่ มหาสมโน

คำ答หนึ่งมี ๔ บท ๓๒ คำ ใจความใน
คำ答นี้ว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีเกิดขึ้นเป็นธรรมชาติ
พระผู้มีพระภาคตรัสว่า สิ่งนั้นต้องดับเป็นธรรมชาติ
สิ่งใดเกิดขึ้นเพราเหตุ เหตุดับแล้วผลก็ต้องดับ

เราจำจ่ายๆ ว่า สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ
เมื่อเหตุดับผลก็ต้องดับ

สารีบุตรฟังแล้ว เข้าใจทันที เข้าใจความ
หมาย ได้ดวงตาเห็นธรรม เรียกว่า ธรรมจักษุ ก็
แสดงความเลื่อมใส ถามว่าอาจารย์ของเราอยู่ที่
ไหนเวลาเนี้ย ท่านอัลลังก์ตอบว่า ได้ข่าวว่าพระทับ^๑
อยู่ที่เวพุวน ใกล้เมืองราชคฤห์ สารีบุตรพูดว่า ขอ
ให้พระอาจารย์ไปก่อน กระผมจะไปบอกรสื่อนแล้ว
จะตามไป แล้วสารีบุตรกลับไปสู่สำนัก

เมื่อมาถึงกับพระโมคคัลลานะว่า ได้
ของดีแล้ว พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นในโลกแล้ว สอน
ธรรมแก่ชาวโลกแล้ว เราได้รับคำสอนมาอย่างนี้
พระโมคคัลลานะฟังก็เข้าใจความหมาย ได้ดวงตา
เห็นธรรมเหมือนกัน จึงพาันไปลาอาจารย์สูญชัย

ตอนนี้เป็นครติอยู่อันหนึ่ง อาจารย์สูญชัย
มีทธิ มีมานะแก่ก้าว เมื่อศิษย์เข้าไปลาและชักชวน
ให้ไปเป็นศิษย์ของพระสมณโคดม เพราธรรมะ
ของท่านลึกซึ้ง เป็นประโยชน์ในการพัฒนา

อาจารย์สูญชัยกลับถามว่า จะเข้าที่อยู่ใน
โลงกับจะเข้าที่อยู่ในประเทศไทย ที่ไหนจะสบายกว่ากัน
ตอบว่าจะเข้าที่อยู่ในโลงไม่สบายหรอก เพราดับ
แคบ จะเข้าในทะเลข้ายกว่า อาจารย์สูญชัยถาม
อีกคำหนึ่งว่า คนในโลกที่ว่าไปกับฉลาด พากไหหน
มากกว่ากัน ศิษย์ก็ตอบว่า คนโง่มาก คนฉลาด

๔ การประดิษฐานพระพุทธศาสนา

น้อย อาจารย์สัญชัยบอกว่า ฉันจะอยู่กับพากใจ ดีกว่า ไม่อยู่กับคนตลาด เนื่องไปเก้อ

ที่ไม่ยอมไปก็ เพราะคิดว่าเรา กินนี้ง เหมือนกัน จะไปเป็นศิษย์พระสมณโคดมได้ อย่างไร อย่างนี้เรียกว่า มีธิรูมานะ ไม่ยอมรับฟัง ความคิดความเห็นของคนอื่น ทำให้ขาดผลอัน ความมีควรได้

สองสายซักชวนบริหารทั้งหมดไปเผา พระพุทธเจ้า แล้วขอบชาเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา เมื่อบชาแล้วก็ศึกษาพระพุทธศาสนา ตอน นี้มีคติที่เราจะนำไปใช้ได้ อันหนึ่ง คือว่าพระโมคคลานะเมื่อท่านบชาแล้ว ไปบำเพ็ญความเพียรอยู่ มีอาการง่วงเหงาหวานอน ไม่เป็นอันทำอะไรได้ ไปนั่งง่วงนอนอยู่ที่บ้านกับลัวลมุตตาม พระพุทธเจ้าทรงทราบก็เสด็จไปหา ตรัสถามว่า

โมคคลานะ ความง่วงนั้นย่อ委屈บงำได้ เมื่อท่านมีสัญญาอย่างใด ควรทำในใจถึงสัญญา นั้นให้มาก หมายความว่า เมื่อจะทำอะไรก็ต้อง ให้เพิ่มความสนใจให้มากขึ้นอีก เพื่อจะบรรเทาความง่วง ถ้ายังสนใจอยู่ก็ง่วง ต้องเพิ่มความสนใจ ให้มากขึ้น นี้เป็นข้อแรก

ถ้ายังลงไม่ได้ควรตรึกตรองพิจารณาถึง ธรรมที่ได้เรียนแล้ว และฟังแล้วอย่างไรด้วยใจ ของตน ข้อสองว่าให้คิดนึกทบทวนธรรมนั้นๆ ด้วยใจของตน ถ้าท่องได้ก็ท่องออกมากดังๆ เพื่อ แก่ง่วง ถ้ายังลงไม่ได้ท่านควรสาขายที่ฟังมา แล้วโดยพิสูจน์ หมายความว่าให้ท่อง

และถ้ายังลงไม่ได้ควรย้อนซ่องหูทั้ง ๒ ข้าง เอาไม้ยอนหู ลูบตัวด้วยฝ่ามือ ข้อนี้จะทำ ให้หายง่วง บางครั้นยอนหูแล้วลับไปเลย ลูบตัว ด้วยการใช้ฝ่ามือลูบแรงๆ เรียกว่าบลูบประสาให้ ตื่นตัว ถ้ายังไม่หายง่วง ยังลงไม่ได้ ให้ลูกขี้นี่น ลูบบันยันตาด้วยน้ำ เหลียวดูทิศทั้งหลาย แหงน ดูด้านนักขัตฤกษ์ จะเป็นเหตุให้ลดความง่วงได้

ถ้ายังลงไม่ได้ควรนึกว่าเป็นกลางวันไม่ใช่ กลางคืน ถ้ายังลงไม่ได้อีกให้เดินจงกรม เดินไป เดินมาในเขตที่กำหนดไว้ ถ้าเดินช้าไม่หายก็เดิน ไวๆ ก็จะทำให้หายง่วง

ถ้ายังลงไม่ได้กินอนเสีย ให้นอนตะแคง ข้าง นอนเสียสาร์ คือนอนตะแคงข้างเบื้อง ขวา ซ้อนเท้าเหลือมเท้า มีสติสัมปชัญญะ ทำความหมายอันจะลูกขี้น คือนอนนึกว่า พอดีนปุบก็ลูก ขี้นทันที เรียกว่า นอนแบบราชสีห์ สิงห์โถมแนอน ตะแคงข้าง พอดียินเสียงปับลูกขี้นทันที พระเรากินนอนแบบนั้น ให้นอนตะแคงข้าง นอนแบบอื่น หลับมากไป พวกบำเพ็ญเพียรต้องนอนตะแคง ข้าง ท่านเอามะพร้าวห้ามหันศีรษะ พอกลิก หัวตกก็ตื่น ลูกขี้นท่องหนังสือต่อไป

สมัยก่อนพระท่านไม่มีตะเกียง การท่องหนังสือสมัยก่อน ท่านกวดใบไม้แห้ง เช่น ในมะปราง ใบขันนุน มากองไว จุดไฟเผาที่ละใน พอ ท่องได้ก็จุดอีก คนสมัยก่อนเรียนอะไร เรียนด้วย ความอดทน เรียนด้วยความบากบั้น 來說ยันนี้ สนับยุ คุณมีอยาวยะยะ ไฟก็สว่าง กดสวิตช์ปุบก็สว่าง ไป เลยสะดวกสนับยุ แต่ความยันบันแข็ง ความอดทนสู้คนสมัยก่อนไม่ได้ บรรพบุรุษของพวกเรานั้นอดทนกว่าเรา แต่ความสนับยุเราไม่ได้

พระพุทธเจ้าทรงสอนว่าถ้ายังลดความง่วง ไม่ได้ ให้นอนเสีย ขณะนอนก็ทำใจว่าจะลูกขี้น ไม่ ซักซ้ำ พระโมคคลานะรับไปปฏิบัติตามนั้นนี้ ก็ หายง่วง ตั้งหน้าบปฏิบัติจนบรรลุธรรมผลสมความปรารถนา

สำหรับ พระสารีบุตร นั้น เมื่อบชาแล้ว วันหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในถ้ำสุกร ข้าตา ที่เขาคิชฌกูฏ เป็นເຖິກเขาເຖິກหนึ่งในเมืองราชคฤห์ แต่มีเขาอีกหลังหนึ่งเป็นชั่งอ่อนหิน ออกไปคล้ายกับหัวแร้ง จึงเรียกว่า คิชฌกูฏ คือ ยอดเขาหัวแร้ง ภูเขาเนี้ยเป็นวิหารที่ประทับของ

◦ การประดิษฐานพะพุทธศาสนา ◦

พระพุทธเจ้า เดี่ยวนี้ก็ยังมีชาวกอยู่ไม่ใหญ่โตอะไร ประมาณสัก ๓ เมตร ยาว ๓ เมตร ก่ออิฐแข็งแรง อยู่บนชั้งอนหิน คนที่ไปเมืองราชคฤห์จะต้องขึ้นไปบนยอดเขาคิชฌกูฏ เพื่อไปประลึกถึงพระพุทธเจ้าบนนั้น

เรื่องเกี่ยวกับเขาคิชฌกูฏมีมาก โดยเฉพาะพระสูตรฝ่ายมหายาน มีเรื่องเทศนาสิ่งสอนที่เขากิจกรรมเป็นส่วนมาก เพราะฉะนั้นชาวทิเบต ชาวจีน ชาวญี่ปุ่น ถ้าจาริกไปนมัสการสังเวชนียสถาน ในประเทศอินเดียแล้ว เขาจะพยายามไปนอนที่เขาคิชฌกูฏคืนหนึ่ง เป็นอย่างน้อย ไปนั่งสวดมนต์ นอนสวดมนต์ที่ยอดเขาคิชฌกูฏ

แต่ก่อนนั้นไปถึงเขาคิชฌกูตนั้นมีถ้ำเดียวๆ ไม่ใหญ่โตอะไร เรียกว่าถ้ำสุกรขาตา ตรงนี้แหล่งที่พระสารีบุตรบรรลุพุทธอรหัตผล มีเรื่องเล่าว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่ ถ้ำสุกรขาตา มีปริพากผู้หนึ่งชื่อ ทีชนนะ อัคคิเวสสนโคตร ทีชนนะ แปลว่า คนໄว้เล็บยาว เข้าไปเฝ้าพระศาสนา กล่าวปราศรัยแล้วยืน ณ ที่ควรข้างหนึ่งทูลแสดงทิฐิของตนว่า สิ่งทั้งปวงไม่ควรแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ชอบใจทั้งหมด พระศาสดาก็ตรัสตอบว่า อัคคิเวสสนะ ถ้ายอย่างนั้นความเห็นอย่างนั้นก็ต้องไม่ควรแก่ท่าน ท่านก็ต้องไม่ชอบความเห็นอย่างนั้นซึ แล้วพระองค์ทรงสอนต่อไปถึงสมณพราหมณ์เจ้าทิฐิ ๓ จำพวกว่า

อัคคิเวสสนะ พราหมณ์พากหนึ่งมีทิฐิว่า สิ่งทั้งปวงควรแก่เรา เราชอบใจ อีกพากหนึ่งมีทิฐิว่า สิ่งทั้งปวงไม่ควรแก่เรา เราไม่ชอบใจ และพากที่ ๓ มีทิฐิว่าบางสิ่งควรแก่เรา เราชอบใจ บางสิ่งไม่ควรแก่เรา เราไม่ชอบใจ ทิฐิของสมณพราหมณ์พากตัน ใกล้ข้างความกำหนดรักใคร่ยินดีในสิ่งนั้นๆ ทิฐิของพากที่สองใกล้ข้างความเกลียดชังสิ่งนั้นๆ ของพากที่ ๓ ใกล้ทั้งความกำหนดในบางสิ่ง เกลียดชังในบางสิ่ง ผู้รู้พิจารณาเห็นว่า ถ้าเรา

จักถือทิฐิอย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวว่าสิ่งนี้จริง สิ่งอื่นไม่จริง ก็ต้องถือผิดจากคน ๒ พาก ที่มีทิฐิไม่เหมือนกับตน ครั้นความถือผิดกันเกิดขึ้น วิวาทก็เกิดขึ้น เมื่อวิวาทเกิดขึ้น ความพิพาตหมายมั่น ก็เกิดขึ้น เมื่อมีความพิพาตหมายมั่นเกิดขึ้น การเบียดเบียนกันก็เกิดขึ้น ผู้รู้เห็นอย่างนี้แล้วยอมละทิฐินั้นเสียด้วย ไม่ทำทิฐิอื่นให้เกิดขึ้นด้วย ซึ่งก็หมายความว่าผู้รู้ไม่ยึดมั่นในสิ่งเหล่านั้น แต่ว่าใช้ปัญญาพิจารณาในสิ่งนั้น ตามสภาพที่เป็นจริง ไม่ถือว่าฉันชอบอย่างนี้ไม่ชอบอย่างนั้น แต่ว่าพิจารณาว่า สิ่งนี้คืออะไร มันมาจากอะไร เป็นอยู่อย่างไร ให้รู้ด้านสายปลายเรื่องของสิ่งนั้นตามที่เป็นจริง แล้วไม่เข้าไปยึดมั่นถือมั่น อันเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ แล้วตรัสรสต่อไปถึงการไม่ยึดมั่นถือมั่นว่า

อัคคิเวสสนะ กายคือรูป ประชุมแห่งมหากุฎ รูป ๔ หมายถึง ดิน น้ำ ไฟ ลม มีปิตามารดา เป็นเด่นเกิด เจริญเพระข้าวสุก และขنمสด ต้องอบต้องรมกันกลิ่นเหม็น และขัดส้ม lithin เป็นนิจคือร่างกายมหุษย์ต้องอบกันกลิ่นอยู่ตลอดเวลา เนื้อแท้มันไม่หอม ที่หอมก็เพระเอาเครื่องหอมมาอบไว้ ทาแป้ง เครื่องอบ เครื่องหอม น้ำอบ น้ำหอม ถ้าพุดไม่เกรงใจ ก็คือ ยาดับกลิ่นนั้นเอง เพราะว่ามนุษย์มีกลิ่นทั้งนั้น pragati ไม่ค่อยสะอาด เป็นของต้องแตกเป็นธรรมดा ควรพิจารณาว่า ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ อดทนได้ยาก เป็นดังหัวฟี เป็นดังลูกศร โดยความยากลำบาก ชำรุดทรุดโทรม เป็นของว่างเปล่า ไม่ใช่ตัวตน ให้พิจารณาอย่างนั้น เพื่อจะได้ถอนความยึดมั่นถือมั่น ละความพอใจรักใคร่กระบวนการภัยในการเสียได้

สูตรนี้เรียกว่า ทีชนขปริพากสูตร พระพุทธเจ้าเทศน์ให้ทีชนขปริพากฟัง พระสารีบุตรอยู่ถาวรงานพัดให้พระพุทธเจ้า พลอยฟังไปด้วย ทีชนขะฟังแล้วได้เพียงดวงตาเห็นธรรม เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ส่วนพระสารีบุตรนั้นได้ดวงตา

การประดิษฐ์แบบพุทธศาสนา

หลุดพ้นเป็นพระอรหันต์เลย จึงถือว่าถ้าสุกรชาต้า เป็นที่เกิดของพระสารีบุตรในแง่รวมคคลผล ควรไปถ้านี้ก็ต้องไปให้ไว ไปนัมสการนึกถึงพระสารีบุตร

เมื่อพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ บัวชและบรรลุธรรมคคลผลแล้ว ได้เป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่ธรรมของพระพุทธเจ้า ในพระไตรปิฎกที่เรียกว่า พระคัมภีรนั้น คำสอนที่เป็นของพระสารีบุตรมีมาก เข้าจัดไว้เป็นพากหนึ่ง เรียกว่า สารีบุตรสังยุต เป็นคำพูดของพระสารีบุตรโดย เนพะ จัดไว้เพื่อเป็นเกียรติแก่ท่าน ท่านทำงานมาก ตอนหลังก็ไปนิพพานที่บ้านเกิดของท่าน

นี้คือ ประวัติของพระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะ ทำให้พระพุทธเจ้าได้ศิษย์คนสำคัญ และได้ส่งพระสาวกเหล่านี้ออกไปทำงาน เพย়ແສ ศาสนาต่อไป

ในการปฏิบัติงานเผยแพร่ธรรมของพระพุทธเจ้า ก็ ของพระสาวก ก็ ทำให้มีคนเลื่อมใส เข้ามานบุชในพระพุทธศาสนา เราจึงควรจะรู้เรื่อง การบัวชไว้ด้วย ว่าวิธีบัวชนั้นมีอยู่ ๓ อย่างคือ

๑. เอหิภิกขุอุปสมบท พระพุทธเจ้าบัวชเอง บัวชง่ายๆ ไม่มีอะไร พระองค์เพียงตรัสว่า “เชอจงเป็นภิกขุ เชอจงประพฤติพรมธรรมรรย์ เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยขอบเกิด” ถ้าผู้นั้นฟังธรรมแล้ว ยังไม่บรรลุธรรมขั้นสูง พระองค์ก็ตรัสว่า “เชอจงเป็นภิกขุ” เชอจงปฏิบัตตนเพื่อถึงความที่สุดทุกข์ สำหรับผู้ยังไม่บรรลุอรหันต์ ถ้าผู้นั้นบรรลุอรหันต์ผลแล้ว พระองค์ก็ตรัสว่า “เชอจงเป็นภิกขุ” เกิดหมายความว่า อนุญาตันนั่นเอง คืออนุญาตให้เป็นสมาชิกของพระสงฆ์ในวงการพุทธศาสนา อย่างนี้เรียกว่าบัวชด้วย เอหิภิกขุ

๒. ดิสสรณคุณอุปสมบท บัวชด้วยการถึงสรรณะสาม สาวกธรรม คือ พระสาวกไปเที่ยว สอนคน คนเลื่อมใส ขั้นแรกก็พามาฝ่าพระพุทธเจ้า มาขอบัวช ซึ่งเป็นการลำบาก เพราะทั้ง

อาจารย์ทั้งศิษย์ต้องพาภัณมาฝ่า พระองค์จึงตรัสว่า ต่อนี้ไป เนื่องไม่ต้องพามาหารอก ใครเลื่อมใส จะบัวชก็ให้โ gon ผสม โ gon หนวด ตัดเล็บ แล้วก็นุ่ง ห่มด้วยผ้ากาสายย ไปกราบเท้าอาจารย์แล้วก็เปล่ง วาจาว่า พุทธ สารณ คุจฉามิ

ธม สารณ คุจฉามิ

สุน สารณ คุจฉามิ ๓ ครั้ง ก็ชื่อว่าเป็น การบัวชแล้ว นี่เรียกว่า บัวชด้วยการกล่าววาจา ถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นวิธีที่ ๒

๓. ญัตติอุปสมบท วิธีที่ ๓ นี้ใช้ต่อมajan ถึงปัจจุบัน ญัตติจตุกรรม เป็นการเสนอญัตติ เมื่อถือการประชุมในสภา คือพระองค์คอมให้เป็น หน้าที่ของสงฆ์ ทรงหมอดหน้าที่ไม่เกี่ยวข้อง เท่ากับให้รัฐธรรมนูญแก่สงฆ์แล้ว ให้ปักครองกันเอง การรับคนเข้าหมู่ให้พิจารณา กันเอง ไม่ทรงมอง อำนาจให้เอกสาร

เรื่องที่จะบัวชให้นี้ เพราะมีเหตุ คือ มีพระมหาณ์แก่คนหนึ่ง ชื่อ ราชะ พอแก่ลงลูกๆ มา วอนว่า พ่อแก่แล้ว อย่าเป็นผู้ดูแลทรัพย์สมบัติ เลิกเสียเงินให้ลูกๆ เดอะ ลูกๆ จะเลี้ยงดูให้สุขสบาย ก็แบ่งให้หมด พอแบ่งหมดแล้ว ขั้นแรกไปบ้านลูกแต่ละคนลูกๆ ก็ยังหัวเรา รับรองดีอยู่ นานๆ ก็ไม่หัวเรา เดຍๆ นานๆ ไป พอก็เงินเดียว ก็ไม่ให้กินบ้าง ไม่เอาใจใส่บ้าง จึงนึกในใจว่า เราเสียท่า เขาเสียแล้ว ไม่สบายใจ ก็ไม่อยู่ในอาชรม ไปหาพระอยู่สบายนฯ ทำให้อยากบัวชมาก พระก็ไม่บัวชให้ เพราะเห็นเป็นคนแก่ บัวชแล้วเป็นหลงตา ลำบาก

แต่พระพุทธเจ้าทรงทราบว่า พระมหาณ์คนนี้นิสัยดี บัวชแล้วคงจะไม่เสียหาย ว่านอน สอนง่าย เคราะห์ผู้หลักผู้ใหญ่ วันหนึ่งเข้าตู้ พระองค์เสด็จไปในวัด ไปที่อยู่ของพระมหาณ์ ตรัส ถามว่าเป็นอย่างไรหน้าตาซูบซีด ร่างกายสะพรั่ง ไปด้วยเส้นเอ็น พระมหาณ์ก็ทูลว่า ตรมตรอมใจ

การประดิษฐานพระพุทธรcasina

พระเจ้าข้า พระพุทธเจ้าก็ตรัสสามว่า ไกรนึกถึง อุปการคุณของพระมหาณ์คนนี้ได้บ้าง พระสารีบุตร ลูกขี้นั้นทันที ทูลว่าข้าพระองค์นี้เกิด พระมหาณ์คน นี้เคยถวายข้าวแก่ข้าพระองค์ก่อนหนึ่ง พระองค์ กิตติรัสมว่า ดีแล้วสารีบุตร สักบูรุษต้องจำสิ่งที่บุคคล อื่นทำไว้แก่ตนไม่ลืมเลือน ควรทำอะไร แก่เรา แม้เล็กน้อย เราต้องจำไว้ เพื่อหาโอกาสตอบ แทน อันนี้เป็นลักษณะของคนดี มีความกตัญญู กตเวที พระพุทธเจ้าเลยตรัสให้พระสารีบุตรบัวช ให้พระมหาณ์ผู้นี้ด้วย พระสารีบุตรท่านมีปัญญาภิถูล ถามว่า จะให้บัวชอย่างใดพระเจ้าข้า

พระองค์ตรัสว่า ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป เมื่อ ผู้ใดจะเข้ามาบัวชในพระพุทธศาสนาให้มีผ้านุ่ง ห่มครบ บាតร จีวร ครบ และให้มีพระองค์หนึ่ง เป็นอุปัชฌาย์เป็นผู้นำเข้ามาในหมู่ ต้องเสนอให้ สงฆ์ทราบ ๔ ครั้ง เรียกว่าเสนอญัตติท่ามกลาง สงฆ์ด้วยคำบาลีว่า สุณาตุ เม ภนุเต สงโน แปล ว่า สงฆ์ทั้งหลายจะฟัง เวลาใดผู้บัวชซึ่ว่า ราษะ เป็นศิษย์ของพระสารีบุตร บាតร จีวรก็มีครบพร้อม แล้ว ต้องการจะบัวชเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา อันตรายทั้งหลายไม่มี ท่านทั้งหลาย ท่านจะเห็น ด้วยหรือไม่ ถ้ามีครั้งที่หนึ่ง ครั้งที่สอง ครั้งที่สาม ครั้งที่สี่ พอกามครั้งที่ ๔ พระทั้งหลายนั้นนี่ แสดง ว่า ลงมติเป็นเอกฉันท์

กิจกรรมของสงฆันนี้เป็นประชาติบ้านไทย สุดยอด คือถือเอกสารนั้นท์ ไม่เอาเสียงข้างมาก ต้อง เอาเอกสารนั้นท์ หมายความว่า ทุกองค์นั้นนี่เห็น พร้อมกันไม่คัดค้าน ถ้าคัดค้านขึ้นสักเสียงหนึ่งก็ บัวชไม่ได้

ในการบัวชมีปัญหาต้องถกามหลายเรื่อง เช่น ถามว่าเป็นมนุษย์หรือเปล่า อายุครบ ๒๐ ปี หรือยัง พ่อแม่่อนบุญชาติหรือเปล่า บังคุณแต่งงาน แล้วเคยมาถกามหลวงพ่อว่า เมียเขามี่อนบุญชาติจะ บัวชได้ไหมขอรับ ตอบว่า เขาไม่ถกามเรื่องเมีย

หรอก เวลาเขาก็บัวช เขายังไม่ถกามว่า เมียอนบุญชาต แล้วหรือยัง ไม่อนบุญชาตก็บัวชได้ไม่เป็นไร แต่ถ้า คุณพ่อคุณแม่ไม่อนบุญชาตละก็ไม่ได้ นอกจากนี้ก็มี คำถามว่า เป็นขี้กลากหรือเปล่า เป็นโรคติดต่อ เช่น วัณโรค โรคลมบ้าหมูหรือเปล่า เขากำ หลายเรื่อง แล้วก็ถกามว่า เป็นข้าราชการหรือเปล่า ถ้าเป็นข้าราชการต้องได้รับอนบุญชาตจากเจ้าหน้าที่ ผู้ใหญ่ในตำแหน่งนั้นๆ เช่น เป็นครุต้องได้รับ อนบุญชาตจากการทรงศึกษาธิการ ถือใบมาตราด้วย ไม่ใช่มาบอกด้วยปากเปล่า อนบุญชาตแล้ว ถ้าไม่ มีใบอนบุญชาต พอบัวชแล้วเขามาต่อว่าอุปัชฌาย์ ว่า ทำไม่บัวชคนของพม ฉะนั้นจึงต้องมีใบอนบุญชาต เป็นหลักฐาน การบัวชแบบญัตติอุปสมบทนี้ได้เช ลีบต่อมาจนกระทั่งทุกวันนี้

นี้เป็นการประดิษฐานพระพุทธศาสนาใน เมืองราชคฤห์ และได้อัครสาวกตามที่บรรยายมานี้ เราก็ได้เห็นวิธีการของพระพุทธองค์แล้วว่าเป็น อย่างไร จะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และหลัก สำคัญที่สุดก็คือ “จงเที่ยวไป เพื่อประโยชน์ เพื่อ ความสุขมาชาน” จงอยู่เพื่อให้ อย่าอยู่เพื่ออา นีสำคัญมาก ขอให้เราเอาไปใช้ในชีวิตประจำวัน.

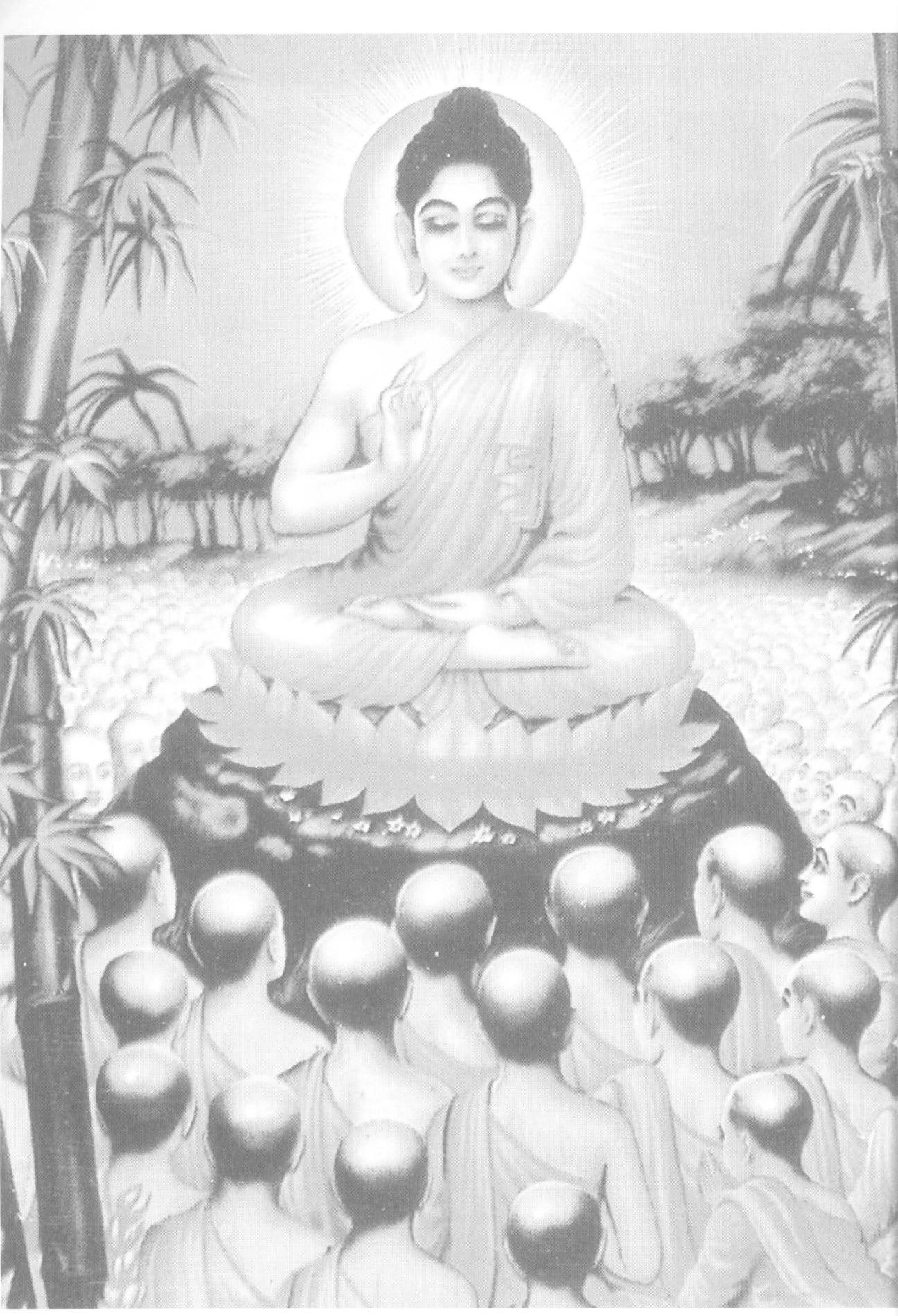
ถ้าสุกรขาดา : เพิงหินเมื่อันจะอ่อนพา ระหว่างทางขึ้นยอด เขากิชณภูมิ ที่พระพุทธเจ้าแสดงธรรมแก่ที่ชนชั้น พระสารีบุตรถวายงานพัสดุอยู่และได้บรรลุอรหัตผล

ยสสุป : สถานที่พระยสสุป บรรลุพระอรหันต์ เป็นอธิษฐานกองค์ที่ ๖

อาคารมชภีล ๓ พื้นท้อง : อุรุเวลกัสสปะ นทีกัสสปะ และ คยาக්සසපະ ผู้ถือลักษณ์ชาไพ

ພຸກຣົກຈະແລະໂວກາກປ່າດີມອກຍີ*

นักศึกษาทั่งหลาย

ในวันก่อน ได้พูดถึงเรื่องที่พระผู้มีพระภาคได้อัครสาวก และอัครสาวกทั้งสองได้บรรลุเป็นพระอรหันต์โดยวิธีอย่างไร ให้เราทั้งหลายได้ฟังแล้ว

ในวันนี้ จะพูดถึงเรื่องชีวิตประจำวันของพระผู้มีพระภาคเจ้า เพราะว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในทางสังสอนธรรมะแก่ประชาชน เป็นที่พึ่งอ่อนกของชาวโลกผู้ยอมรับนับถือพระองค์ เวื่องความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของบุคคลสำคัญๆ เป็นเรื่องน่ารู้น่าสนใจ คนสำคัญในยุคปัจจุบัน เช่น นายกรัฐมนตรี คนก็อย่างรู้ว่าทำอะไรไรบ้างวันหนึ่งๆ ขอบอ่านหนังสืออะไร ขอบรับประทานอะไร ใครๆ ก็อย่างรู้ บางที่เขาร่วมรวมเป็นเรื่องเป็นราwarmทำเป็นหนังสือขายกันขายดีมาก เพราะเป็นเรื่องเบ็ดเตล็ดในชีวิตของบุคคลสำคัญ เมื่อพระพุทธเจ้าเป็นบุคคลสำคัญระดับโลก ก็ควรจะได้รู้ว่าวันหนึ่งๆ พระองค์ทำอะไรบ้าง เราเรียกว่า พทธกิจประจำวัน

พุทธกิจประจำวันของพระผู้มีพระภาค
เริ่มแต่ ๔ นาฬิกา พระองค์เสด็จลุกขึ้นจากพระ
บรรทม เมื่อตื่นแล้วก็ทรงเดินจงกรม คือเดินใน
ที่กำหนดไว้ ระยะไม่ไกล ประมาณ ๕๐ เมตร เท่า
นั้น ในบริเวณที่เตียนโล่ง เดินไปเดินมาซ้ำๆ การ
เดินจงกรมเนี้ย เป็นการเรียกร่างกายอย่างหนึ่ง และ

เพื่อฝึกกิจตุณณะเดินให้คิดอยู่เฉพาะในเรื่องที่จะเดิน
ไม่พุ่งช้ำนไปเรื่องอื่น เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้า
ไม่ต้องทรงทำอะไรเกี่ยวกับจิตของพระองค์แล้ว ก็
ทรงเดินเพื่อบริหารร่างกายเท่านั้นเอง เพราะว่า
ร่างกายก็เหมือนคนธรรมดามีสีบิ้ง มีเขี้ยว ขา รุดทຽด
โถรม แต่พระทัยของพระองค์ไม่เข้าไปยึดถือกับ
ร่างกายนั้น พระอรหันต์และปุถุชนนั้นต่างกันแต่
จิตใจ ร่างกายก็เหมือนคนธรรมดា

ขณะที่เดินทางกลับไปตรวจดูสัตว์โลก
ว่า มีใครเป็นทุกข์บ้าง ได้เดินทางกลับมา
มีปัญหาทางใจที่ควรจะไปช่วยเหลือบ้าง การ
พิจารณา แผ่นพระภูมิ คือตรวจดูสัตว์โลก เพื่อ
จะได้รู้ว่าพุ่งนีเข้าจะไปช่วยใคร จะไปบรรเทาทุกข์
ความเดือดร้อนของใคร เพราะปกติของพระองค์
นั้น อยู่ด้วยวิหารธรรม ปราบนาความสุขความ
เจริญแก่มนุษย์ตลอดเวลา เมื่อรู้ว่าใครมีความทุกข์
ความเดือดร้อน ก็จะได้ไปช่วยเหลือ อันนี้เป็นกิจ
ที่ทรงทำเป็นประจำ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ใด ตอน
ใกล้รุ่งกัลป์ทรงตรวจดูสัตว์โลกที่ควรได้สัตบพังพระ
ธรรมเทศนา

ครั้นรุ่งสว่างก็ทรงห่มจีวร สะพายบาตรเข้าสู่ลະヴァกบ้าน บานตรของพระสมัยก่อนมีถุงด้วยสำหรับใส่ ถุงทำด้วยผ้า เพราะเดินออกจากป่ากว่าจะถึงหมู่บ้านก็ไกล ระยะทางตั้ง ๒-๓ กิโลเมตร ท่านจึงต้องมีถุงพร้อม เอาบานตรใส่ถุงสะพายเข้า

* คำบรรยายวิชาพุทธศาสนา ของ พระราชนันทมนุสี (ปัญญาనันทกิจ) ครั้งที่ ๗ พุทธกิจและอวaghปฎิโมกข์ ณ ห้องประชุมวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร วันพุธที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.

ພຸກຄົວແລະ ອວາທປາດຸໂມກ

ໄປທຸກບ້ານ ເມື່ອໄປຄຶງບຣິເວັນບ້ານກີ່ເກົາຮອງເຫັນໄສໄວ້
ໃນຖຸກບ້ານ ແລ້ວສະພາຍໄວ້ໃນຈົວ ອຸ້ມບາຕົກເຂົ້າໄປ
ໃນລະແວກບ້ານ ເພື່ອຮັບອາຫານຈາກຜູ້ທີ່ມີຄරັກຮານໆ
ນາມຄວາຍ ພຣະທ້າໄປກໍາຍ່າງນັ້ນເປັນປຽກຕີ ພຣະ
ພຸທົນເຈົກກົດກົດບິນທາຕົກວັນໄມ່ຂາດ ເຮັດວຽກວ່າ ໄປ
ໂປຣດສັຕ່ວ

ທໍາມີຈຶ່ງເຮັດວຽກການບິນທາຕົກຂອງພຣະວ່າ
ໄປໂປຣດສັຕ່ວ ກີ່ເພື່ອວ່າເມື່ອພຣະພຸທົນເຈົ້າໄປ
ບິນທາຕົກກົດກົດສອນໄປດ້ວຍໃນຕ້ວ່າ ເມື່ອໄປເຈົ້າໂຄຮົງ
ສອນໃນຂະແນບິນທາຕົກ

ບາງທີ່ກີ່ໄປບິນທາຕົກຕາມບ້ານຄົນທີ່ມີ
ຄວາມທຸກໜ້າທາງໃຈ ເມື່ອໄປພັບກັນກີ່ເກົາຮັດໄສ່ຍ
ກ່ອນ ເກົາຮັດສົງເລັວຈຶ່ງຮັບອາຫານທີ່ຫລັງ

ບາງບ້ານກີ່ຍັງໄມ້ໄດ້ເລື່ອມໄສໃນພຣະພຸທົນ
ສາສນາ ພຣະອງຄົກສົດຈີເພື່ອຈະໄປໂປຣດໃຫ້ເຂາ
ເປີ່ຍືນຈົດໃຈທັນເຂົາຫາຮຽມະ ໃຫ້ໄດ້ຄວາມຮູ້ຄວາມ
ເຂົາໃຈໃນຫລັກຊີວິຕປະຈຳວັນ ໃນພຣະສູຕຣລາຍສູຕຣ
ເຮົາອ່ານກີ່ຈະພົບເຮືອງຍ່າງນີ້

ເຊົ່ານ ມີຢູ່ພຣະສູຕຣທີ່ເຮັດວຽກວ່າ ວສລສູຕຣ
ແປລວ່າ ສູຕຣທີ່ເກີ່ຍກັນເຮືອງຄວາມເລວຂອງຄົນ ທີ່ອ
ວ່າຄວາມໜ້າຄວາມຄ່ອຍ ວັນທີ່ພຣະອງຄົກໄອັມບາຕົກ
ເດີນເຂົ້າໄປໃນລະແວກນັ້ນ ຕັ້ງໃຈຈະໄປທີ່ບ້ານຂອງ
ພຣະມົນທີ່ຂໍ້ອ່ານຄົກກົດກົດ ເມື່ອສົດຈີໄປຄຶງກົງຕັດພັດຕ່ອ
ວ່າ ດ້ວຍມາການມາຍ ຂະດເຮັດເຮັດວ່າດ້າຈຳທັກໄຟໄໝທັນ
ພຣະອງຄົກກົດກົດຍື່ນເຊີຍ ເມື່ອດ້າໄປກີ່ເຫັນຍ່ອຍ ພອ
ເຫັນຍ່ອຍກີ່ຫຼຸດດ່າ ພຣະອງຄົກຈິງຕົກສ່ວ່າ

ນີ້ພຣະມົນທີ່ທ່ານວ່າມາການມາຍວ່າເຮົາເປັນ
ຄົນໜ້າຄວາມຄ່ອຍ ເປັນອຸ້ນເປັນລາອະໄຮຕ່າງໆ ທ່ານຮູ້
ໄໝວ່າ ຄົນໜ້າມີລັກຊີວິຕປະຈຳໄວ້ ຄົນເລວມັນມີ
ລັກຊີວິຕປະຈຳໄວ້ ຮູ້ໃໝ່

ພຣະມົນທີ່ເມື່ອໄດ້ຍືນເຊັ່ນນັ້ນກີ່ຍັງໄມ້ໄດ້ສັນໃຈ
ເຮືອງຍ່າງນັ້ນ ສັນໃຈແຕ່ເຮືອງຈະດ້າເຂາ ກີ່ເລຍນອກ
ວ່າຍັງໄມ້ຮູ້

ເມື່ອຍັງໄມ້ຮູ້ກີ່ນັ້ນ ເຮັດວຽກໃຫ້ພັ້ງ

ພຣະມົນທີ່ນັ້ນນີ້ໄດ້ກີ່ນັ້ນລົງເພະພະ
ພັກຕົງຂອງພຣະຜູ້ມີພຣະກາຈເຈົ້າ ເມື່ອນັ້ນລົງແລ້ວພຣະ
ຜູ້ມີພຣະກາຈກົດກົດສົງລັກຊີວິຕປະຈຳຂອງຜູ້ທີ່ບໍກພຣ່ອງທາງ
ຄຸນຮຽມ ໃຫ້ພັ້ງ ມີດັ່ງນີ້

๑. ຄົນໜ້າຄວາມຄ່ອຍ ມີລັກຊີວິຕປະຈຳໂກຮ
ໂກຮໄວ້ ຄົນທີ່ມັກໂກຮນັ້ນເປັນຄົນເລວ ຈົດໃຈອ່ອນ
ແອມໄໝມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ກະບົນນິດກະທບ່ານໜ່ອຍ
ເໜືອນກັບດິນປິນໄວໄຟ ປະເດືອຍເດີຍກິໂກຮ ໂກຮ
ແລ້ວໄມ້ຮູ້ຈັກດັບ ເກັນມາໄວ້ໃນໃຈ ເວລາກີ່ໂກຮເຂາ
ເວລານອນກິໂກຮເຂາ ເວລາເຫັນໜ້າໂຄຮລ້າຍໆ ຄົນ
ນັ້ນກິໂກຮເຂາ ນີ້ເຮັດວຽກ ເປັນຄົນມັກໂກຮ ເປັນ
ລັກຊີວິຕປະຈຳຂອງຄົນໄມ້ດີ

๒. ຄົນລົບຫຼຸ່ມບຸນຍຸດທ່ານ ກີ່ເປັນຄົນໄມ້ດີ
ໄຄມີບຸນຍຸດເຕ່ອງເຮົາ ເຮົາໄມ້ຍ່ອມຮັບ ປັບປຸງບຸນຍຸດ
ຄົກໄຄຣມາພູດຂັ້ນກົບອກວ່າໄມ້ເກີ່ຍກັນຈົນ ຈົນໄມ້ໄດ້
ເກີ່ຍກັນຈົນກົບຄົນນັ້ນ ອຍ່າງນີ້ເຮັດວຽກ ລົບຫຼຸ່ມບຸນຍຸດ
ໄມ້ຍ່ອມຮັບວ່າຄົນນັ້ນມີບຸນຍຸດແກ່ຕ້ວ່າ ກັລວ່າວ່າຕ້ວ່າເອງ
ຈະຕົກຕໍ່າລົງໄປ ເພຣະມີສ່ວນເກີ່ຍກັນຈົນກົບບຸນຍຸດນັ້ນ

๓. ຄົນເຫັນພົດຈາກທຳນອງຄລອງຮຽມ ເຊົ່າ
ເຫັນວ່າທຳດີໄມ້ໄດ້ດີ ທຳໜ້າໄມ້ໄດ້ໜ້າ ຄວາມສຸຂະຄວາມ
ທຸກໆໄມ້ໄດ້ເນື່ອງມາຈາກການຮະທາ ນີ້ກີ່ເຫັນພົດໄປ
ຈາກທຳນອງຄລອງຮຽມ ເປັນເຮືອງໄມ້ດີ

๔. ຄົນມີມາຮຍາ ມາຍຄວາມວ່າ ແສ້ງທໍາ
ໄມ້ໄດ້ເປັນຂອະໄຮ ແຕ່ແກລ້ງທໍາເພື່ອໃຫ້ຄົນສັນໃຈທຳນອງ
ນັ້ນ

๕. ຄົນມີປຽກຕີຂອບເບີຍດເບີຍສັຕ່ວຖຸກ
ປະເທດ ໄມ່ມີເມີຕຕາຮຽມຍູ່ໃນໃຈ ເຫັນໂທດ ດ
ຮ້າຍ ຂອບຮັງແກສັຕ່ວ ເປັນຄົນໄມ້ດີ

๖. ຄົນມີປຽກຕີຂອບລັກທຮພຍຂອງຄົນອື່ນ
ພວກຂໍ້ລັກຂໍ້ໂມຍ ກີ່ເປັນຄົນເລວ

๗. ຄົນທະບັດຫົ່ນຫົ່ນ ມາຍຄວາມວ່າ ຍື່ມ
ເພີນເຂົາມາແລ້ວ ພອເຂົາມາທວກກົບອກວ່າໄມ້ໄດ້ຍື່ນ ກີ່
ເປັນຄົນໄມ້ດີ

ພູກຮກຈະລະວາກປາດີໂມກ

៤. ດັນຂອບຈ່າຍເຄີຍທາງ ເພື່ອແຍ່ງເອາ
ທຮພຍໍ ພວກລັກຂໍມືຍ ພວກຈີ້ປັນເປັນຄົນໄມ້ດີ

៥. ດັນໃຫ້ການເປັນພຍານເຖິງໃນສາລ
ເພຣະເຫດແທ່ງທານ ຜູ້ອື່ນ ອ້ອງທຮພຍໍ ກີບເປັນຄົນ
ໄມ້ດີ

៦. ດັນປະພຸດຜິດກວຽຍ ບຸຕົຮສາວຂອງ
ຜູ້ອື່ນ ດ້ວຍຄວາມພອໃຈ ອ້ອງດ້ວຍການຂ່າມື່ນ ກີບເຮັກ
ວ່າເລົວທັນນັ້ນ ການທຳຊັ້ນສູ່ສ່າວໄມ້ດີ

៧. ດັນມື້ງານະ ພອຈະເລື່ອງພ່ອເລື່ອງແມ່
ໄດ້ ແຕ່ໄມ່ຍອມເລື່ອງດູ ນີ້ເລວມາກ

៨. ດັນທຸນທີບົດມາຮາດ ພ່ອຕາ ແມ່ຍາຍ
ພ່ສາວ ແມ່ຜ້ວ ໄມ້ດີທັນນັ້ນ

៩. ດັນທີ່ເມື່ອເຂົາຄາມດຶງເຮືອງທີ່ເປັນປະ
ໂຍໝ໌ ກລັບຕອບເຮືອງທີ່ໄມ້ເປັນປະໂຍໝ໌ ກີມາດີ

១០. ດັນທ້າວ່າແລ້ວປົກປົດຄວາມໜ້າໄວ ເປັນ
ການທຳຄວາມໜ້າໜ້າເພຣະຄວາມໜ້າມັນຈະເພີ່ມຂຶ້ນ
ເໜືອນກອງຂະໜຸລົມຝອຍ

១១. ດັນທີ່ໄດ້ກິນຂອງດີ ມີອາຫານເປັນດັນ
ຈາກຜູ້ອື່ນ ແລະເມື່ອເຂົາມາທີ່ບັນດາກລັບໄມ້ສັນໃຈ
ອຍ່າງນີ້ເຮັກວ່າ ເອາເບຣີຍ ຂອບໃຫ້ເພື່ອນເລື່ອງ ແຕ່
ໄມ່ເລື່ອງເພື່ອນ ໄມ້ຄິດຕອບແທນເຂົາບັງ

១២. ດັນພວກຫລອກລວງສມະໜີພຣາມັນ
ຜູ້ປະພຸດທີ່ປະພຸດຂອບ ໄມ້ດີ

១៣. ດັນດີເຕີຍ ດ້ວຍສມະຜູ້ປົງປັບຕິດ
ປົງປັບຂອບ ໄມ້ດີ

១៤. ດັນມັກວັດສິ່ງທີ່ໄມ້ມີໃນຕົນ ເພຣະ
ອຍາກດັ່ງ ໄມ້ດີ ດັນໂບຮານເຂົາວ່າ ກລອງມັນດັ່ງເອງ
ກີວ່າອຸບາຫວົວ ກລອງຕ້ອງມີຄົນຕີ ຄ້າໄມ້ມີຄົນຕີມັນດັ່ງ
ເອງເປັນອັປັນຄລ ຄ້າບ້ານໄຄຮັກລອງດັ່ງເອງ ຕ້ອງ
ນິນຕີພຣະມາສວດເພື່ອຄວາມສວສົດິມຄລ

១៥. ດັນມື້ງານທີ່ກຳທ່ານ ໄມ້ດີ ໄປ
ນັ້ນຕຽນໃຫ້ກຳທ່ານໃຫຍ່ກວ່າເພື່ອນ

១៦. ດັນຜູ້ມື້ງານທີ່ມັກຈຸນເລີຍກະຕັ້ງ ມີ
ຄວາມປາການລາມາກ ຕະຫຼານີ້ ໄມ່ລະອາຍ ໄມ້

ກລັວນາປ

២១. ດັນດີເຕີຍພຣະຕັນຕັຍ ກີບເປັນຄົນຂ້າ
ເຮັນນັບຄື່ອພຣະຕັນຕັຍ ໄມ້ຄວຣຕີເຕີຍນ ໄມ້ຄວນໜໍາ
ມາກລ່າງເລັ່ນ

២២. ດັນທີ່ໄດ້ເປັນອຮ້ານຕີ ແຕ່ປະກາສ
ຕົນວ່າເປັນພຣະອຮ້ານຕີ ເຮັກວ່າ ເປັນພວກວັດຄວາມ
ວິເສະໜ ອວດອຸຕຣິມນຸ່ຍໝຣົມ ເປັນຄົນເລວ

ໃນຕອນສຸດທ້າຍພຣະອງຄົກຕັກສົວ່າ ດັນເຮົາໄມ້
ໄດ້ເປັນຄົນເລວພຣະໜາດີ ໄມ້ໄດ້ເປັນພຣາມັນ
ພຣະໜາດີ ແຕ່ບຸດຄລເປັນຄົນເລວພຣະກຣມ ເປັນ
ພຣາມັນພຣະກຣມ ມໍາຍຄວາມວ່າຄົນເລວພຣະ
ກຣກະທໍາ ດີເພຣະກຣກະທໍາ ເຮັກວ່າດີໄມ້ໃຊ້
ພຣະໜາດີເກີດ ໄມ້ໃຊ້ພຣະວວຣະນະ

ພຣະອງຄົກຕັກສົວ່າ ບຸຮູ້ຜູ້ໜຶ່ງຊື່ ມາດັ່ງກະ
ມີຄົນທີ່ໂລກສມ່ມຸດື່ວ່າເປັນຄົນຈັກຫາລ
ແຕ່ເປັນຄົນ
ຂັ້ນຂັ້ນແນ້ງທຳມາກິນ ສ້າງເນື້ອສ້າງຕ້າຈົນເປັນ
ເຄຣະງົງ ກັບຕົງຮົມ ແລະພຣາມັນກົມາເຄົາພເຂາ ຕ່ອມາ
ເຂົາທີ່ສົມບັດພັສຕານອອກບວ່າໄດ້ເປັນພຣະອຮ້ານຕີ
ມີຄົນຍົກຍ່ອງນັບຄື່ອນູ້ຫາ ເພຣະຈະນັ້ນຫາຕິກຳເນີດໄມ້
ໄດ້ກິດກັນເຂົາ ວຣະນະກີໄມ້ໄດ້ກິດກັນເຂົາ

ເມື່ອພຣາມັນອັດຕິກວ່າທີ່ໄດ້ພັງແລ້ວ
ກີເລຍລຸດທີ່ງານະ ລົດຄວາມໜ້າທີ່ມີຢູ່ໃນຕົວໃໝ່ໄໝ
ລົງໄປ ເລື່ອມໃສໃນພຣະພູທສະນາ ຍອມຕົນເປັນ
ຕົ້ງຍົງພຣະພູທເຈົ້າ ນີ້ກີເປັນເຮືອງໄປໂປຣດສັຕິວ່ອງ
ພຣະອງຄົກຕັກສົວ່າ ໄດ້ທຽບກະທໍາເປັນປະຈຸກວັນຈຸກວັນຈຸກ
ໄປຢູ່ໃນສະຖານທີ່ໄດ້

ພຣະກົງຊູໃນສັນຍັ້ນ ເມື່ອບັນຫາຕາຕິໄດ້
ອາຫານແລ້ວ ກີໄປຈັນຕາມສບາຍ ພຣະໃນສັນຍັກອ່ອນມີ
ເສົ່ງໃນກະທໍາອາຫານ ອຸ້ມບາຕົກໄປເຖິງວັ້ນໄດ້ຮັມໄມ້
ຮົມຫ້ຍລໍາຫັກທີ່ໃຫ້ກີໄດ້ ເພຣະປຽກຕິທ່ານຍູ່ໃນປ່າ
ເມື່ອຈັນອາຫານເສົ່ງແລ້ວກີໄປພັກ ເຮັກວ່າ ທີ່ວ່າວິ
ຫານ ແປລວ່າ ໜູ້ດັກໃນຕອນກລາງວັນ ກາຮັກຂອງ
ພຣະທີ່ບຣລຸມຮົມຄລແລ້ວ ອ້ອຍ່າງໄມ້ໄດ້ບຣລຸມຮົມ
ຄລ ໄມ້ໃຊ້ປັນອນຫລັບຍູ່ໃນປ່າ ແຕ່ທ່ານໄປນັ້ນເຈົ້ງ

๛ ພຸກຄົງແລະ ໂວກປາດຖາໂມກຍ

ກາວນາ ຜຶກຄວາມເພີ່ມ ຂັດກີເລສໃຫ້ມດໄປຈາກ ສັນດານ ພຣະພຸທທເຈົ້າເສື້ອງໄປປະທັບພັກຜ່ອນເຊັ່ນ ເດືອງກັບສາວກອື່ນໆ ເຮັດວຽກວ່າຫຍຸດພັກໃນຕອນກລາງ ວັນ ເພຣະກລາງວັນໄມ່ຄ່ອຍມີຄົນນາເກີ່ຍ້ວັງຂອງ

ຄຣັນຕກນ່າຍເຈົ້າຕົ້ນໄມ້ຄຳລ້ອຍໄປຕາມຕະວັນ ພອມີ່ຮ່ວມໃຫ້ຄົນນັ້ນ ກີປະທານໂວກທັກແກ່ຂ່າວນ້ານ ພຣະອອງຄົມແສດງຮຽມໃຫ້ຄົນເຫຼັ່ນພັ້ງ ຕອບບໍ່ຢູ່ຫາ ໄກແກ່ຄົນທີ່ສັນໃຈຄາມ ນີ້ກີເປັນກິຈປະຈຳວັນອຍ່າງ ທັນໆ ຄຣັນພວພລບຄໍ່າໃຫ້ໂວກທັກແກ່ກິຈສົງໝົງ ພຣະ ສົງໝົງທີ່ອູ່ປ່ຽນໄກລັກັບທີ່ພຣະພຸທທເຈົ້າປະທັບນັ້ນ ຄຣັນພລບຄໍ່າກົມປະຊຸມພຣອມກັນ ເພື່ອພັ້ງພຣະ ໂວກທັກຂອງພຣະພຸທທເຈົ້າ ເປັນກາຮອນທຸກວັນ ນາງ ທີ່ກີສອນເປັນນິທານເປົ້າຍົບເທິຍບໍ່ໄຫ້ພັ້ງ ເລັ່ງເຮືອງ ເກ່າງ ໄກພັ້ງ ແລ້ວກີສຽງປະຮົມເປັນຂຶ້ນປົງປົກຕິໃຫ້ພຣະ ເຫຼັ່ນນັ້ນໄດ້ພັ້ງກັນເປັນປະຈຳ

ໃນສັນຍື່ໄໝມີພຣະພຸທທເຈົ້າທີ່ເປັນຮູບປ່າງແລ້ວ ພຣະສົງໝົງຂອງເຮົາກີໄປທ່າວັດຕອນເຫັນຕອນຍື່ນ ກາຮີໄປທ່າວັດເຫັນນີ້ ເຮັດວຽກວ່າໄປເຝັ້ນພຣະພຸທທເຈົ້າ ໄປ ກລ່າວຮຽມໄທ້ຕົວເອງພັ້ງ ຄຳສວດທັ້ງໝາດເປັນຄຳ ກລ່າວເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມຮູ້ສຶກນີ້ກົດຝຶດໃນທາງທີ່ຖຸກທີ່ຂອນ ທຳກັນທຸກວັດທີ່ມີກາຮປົງປົກຕິດີບົງປົກຕິຂອນ ກີເໜືອນ ກັບໄປເຝັ້ນພຣະພຸທທເຈົ້າເໜືອນກັນ

ເນື່ອປະທານໂວກທັກແກ່ກິຈສົງໝົງແລ້ວ ຕອນ ກລາງດຶກທຽບແກ້ບໍ່ຢູ່ຫາເທວດາ ເທວດາມາຈາກໃຫ້ ກີເປັນພວກພຣະຮາກທີ່ຍື່ນເອງ ທ່ານເຫຼັ່ນນັ້ນມັກ ຈະມີຮູ່ຮະວຸ່ນວາຍຕອນກລາງວັນ ຕອນກລາງຄືນເມື່ອຄົນ ອື່ນເຂານອນແລ້ວ ເທວດາຈຶຈະໄປຫາພຣະພຸທທເຈົ້າ ເວລາໄປກີຈຸດຄົບເພັລີງສ່ວ່າໄສວ ເພຣະມີຄົນໃຊ້ມາກ ມາຍຄືອົບເພັລີງ ທຳໄຫ້ວັດເວັ້ງວັນສ່ວ່າໄສວໄປດ້ວຍ ຮັກມືຂອງເທວດາ ເຂົ້າໄປເຝັ້ນຕອນກລາງດຶກ ສັນທາ ເສົ່ງແລ້ວກີລັບວັງ

ໃນຄົມກົງພຣະສູຕຣມມື່ອຢູ່ຕອນທັນໆ ເຮັດວຽກ ເທວດາສັງຍຸດ ມີເຮືອງທີ່ເທວດາຄາມທັນນັ້ນ ທຳໄຫ້ເຮົາ ຮູ່ວ່າເທວດາມີ ۳ ຈຳພວກ ອື່ນ

۱. ສົມມຸດີເທພ ເທວດາໂດຍສົມມຸດີ ອື່ນ ພຣະ ຮາຊີນີ ເຈົ້າພໍາ ພຸລີ ເປັນເທວດາໂດຍສົມມຸດີ ຂ່າວໂລກຍກຍ່ອງວ່າເປັນເທວດາ

۲. ອຸບັດີເທພ ແປລວ່າ ເປັນເທວດາໂດຍເກີດ ຂຶ້ນ ຄ້າພູດຕາມຮຣະມະກີເຮັດວຽກວ່າເປັນເທວດາໂດຍຄຸນ ອຣມ ມື້ນ້າໃຈດີ້ນໍ້າໃຈມາເກີດຂຶ້ນ ເປັນເທວດາ ຄ້າ ພຸດໃນແປ່ງຸບຄລົກກີ່ອົບຄນຕາຍແລ້ວໄປເກີດໃນສວຣົກ

۳. ວິສຸທີ່ເທພ ມາຍຄືນ ຄວາມເປັນເທວດາ ໂດຍຄວາມບົງສຸທີ່ຂອງນ້ຳໃຈ ອື່ນ ພຣະອຣහັດຕື່ນໍ້າເອງ ພຣະພຸທທເຈົ້າແລະພຣະສາວກເຮັດວຽກວ່າ ວິສຸທີ່ເທພ ໄມ່ ມີກີເລສໃນໄຈ ສ່ວນສົມມຸດີເທພແລະອຸບັດີເທພຍັງມີກີເລສ ອູ່

ເທວດາມີ ۳ ພວກອ່າງນີ້ ເທວດາກົມາເຝັ້ນ ພຣະພຸທທເຈົ້າ ພຣະອອງຄົມເປັນຄຽງຂອງເທວດາແລະ ມນຸ່ຍົກທັ້ງໝາຍ ຈຶ່ງຕອບບໍ່ຢູ່ຫາເທວດາໃນຕອນ ກລາງຄືນເສມອ ເມື່ອຕອບແລ້ວ ພຣະອານນທີ່ຈຳ ນໍາ ເອາມາເລັ່ງຕ່ອມາ ເຊັ່ນມົງຄລສູຕຣທີ່ເຮົາເຮັນເມື່ອວັນ ກ່ອນ ກາຮໄມ່ຄົບຄົພ ກາຮຄົບຫາດ້ວຍບັນຫຼື ກາຮ ບຸ້າຄານທີ່ຄວບບຸ້າ ກີເປັນກາຮຕອບເທວດາເໝືອນກັນ ອື່ນເທວດາອົງຄົມທີ່ມາຄາມ ກີທຽບຕອບໃຫ້ພັ້ງ

ເຫຼັ່ນນີ້ເຮັດວຽກວ່າ ກິຈປະຈຳວັນຂອງພຣະ ພຸທທເຈົ້າທີ່ທຽບກະທຳ ເຮົາຈະເຫັນວ່າຊື່ວິທຂອງພຣະ ຜົມມີພຣະກາດເປັນອູ່ຢູ່ເພື່ອປະໂຍ້ຍົນ ເພື່ອຄວາມສຸຂະແກ້ ຂ່າວໂລກ ເພຣະເຮືອງຂອງພຣະອົງຄົນນັ້ນໄມ້ແລ້ວ ມີ ແຕ່ເຮືອງນຳເພື່ອປະໂຍ້ຍົນຕາມໜ້າທີ່ໃນສູາະເປັນ ພຣະພຸທທເຈົ້າ ຖຽບນຳເພື່ອໜ້າທີ່ຂອງພຣະພຸທທເຈົ້າ ອູ່ກີຈຳວັນສົມບູຮົນຕົວດ່ວລາ ۴۵ ປີ ແລ້ວກີເສົ້ອຈົນ ປົກປະກາດ ໃນ ເຮົາຈະໄດ້ຮູ້ໄວ່ວ່າ ກິຈວັດປະຈຳວັນ ຂອງພຣະອົງຄົນມີອະໄຮບ້າງ

ຄຣັນອົງ ۷ ວັນຈະຄືນສຳຄັນວັນທີ່ຂອງພຣະ ພຸທທຄາສານາ ທີ່ເຮົາເຮັດວຽກກັນວ່າ ວັນມາພູ້ນ້າ ມານະ ເປັນຂຶ້ນຂອງດາວຕວ່າງທັນໆ ເຮັດວຽກວ່າ ດາວມາພະ ເປັນ ດາວຖຸກ່າ ທີ່ນີ້ດົງຈັນທຽບເດີນມາຄືນດາວຕວ່າງທັນນັ້ນເປັນ ວັນເພື່ອພົດຕື່ ເຮົາຈຶຈະເຮັດວຽກວ່າ ເພື່ອມາພະ ຢ້ອ

ພູກຣົດຈະໂວກປາດີໂນກ

ເພື່ອເດືອນ ๓ ມາງມະໃນກາງຊາລີ ແປລວ່າ ເດືອນ ๓ ວັນເພື່ອເດືອນ ๓ ມີດີຕໍ່ເກິ່ວນເນື່ອງກັນກັບພຣະ ອຣහນຕີໃນພຣະພຸທສາສານາ ເຮົາເຮົາກັນວ່າ ວັນພຣະ ອຣහນຕີຫຼືວັນພຣະສົງກີໄດ້ ປື້ນໜຶ່ງໆ ເຮົາມີວັນ ສຳຄັນ ๓ ວັນ ດີວ່າ ວັນວິສາຂນູ່ຊາ ວັນເພື່ອເດືອນ ๖ ເປັນວັນພຣະພຸທເຈົ້າ ອາສາພທນູ່ຊາ ວັນເພື່ອເດືອນ ๙ ເປັນວັນຂອງພຣະທຣມ ແລະມາມນູ່ຊາ ວັນເພື່ອເດືອນ ๓ ເປັນວັນຂອງພຣະສົງກີ ຫຼືເຮົາເຮົາກອຍ່າງໜຶ່ງ ວ່າ ວັນຈາຕຸຽນຄສັນນິບາດ ເປັນວັນທີພຣະສົງກີມາ ປະຊຸມພວັນກັນ ປະກອບດ້ວຍອົງຄີ ۲ ອົງຄີ ۲ ຂອງວັນມາງະໄດ້ແກ່

១. ວັນນັ້ນຕວງຈັນທຣ໌ເສຍມາພຖກໝໍ່ (ຕວງ ຈັນທຣ໌ເດີນມາຄົງດ້ວຍຖກໝໍ່ຂໍອມະນະ)

២. ພຣະສົງກີ ១២៥០ ປະຊຸມກັນໂດຍມີໄດ້ ນັດໝາຍ

៣. ພຣະສົງກີທີ່ມາປະຊຸມວັນນັ້ນ ລ້ວນໄດ້ ຂອເອທິກີຂອງປັບສົມປາ

៤. ທ່ານເຫັນເຫັນເປັນພຣະອຣහນຕີທັງສິນ ພຣະພຸທເຈົ້າໄດ້ປະທານ ພຣະໂວກປາດີໂນກໝໍ່ ໃນ ທ່າມກາລາງສົງເໝ່າຫັນ

ໃນວັນມາງະ ເຮົາວຈະປົງບັດຕີອຍ່າງໄວ້ບ້າງ ໄທເປັນພື້ນເສຍຈາກທີ່ເຮົາເຄຍທຳກັນຕາມປາກຕີ ກົງຍາກ ຈະແນະນໍວ່າ ໃນວັນມາງະນັ້ນ ເປັນວັນທີເຮົາວຈະ ໄດ້ນີ້ຄົງພຣະອຣහນຕີ

ບຸດຄລທີ່ເປັນພຣະອຣහນຕີນັ້ນ ໝາຍຄື່ງ ບຸດຄລທີ່ມີມີຄວາມໜ້າໃນໄຈແລ້ວ ມົມຈຈາກເຮືອງ ເສ්‍රາໝອງດ້ວຍປະກາທັງປົງ ເປັນບຸດຄລທີ່ມີສົວຕ ອູ່ພໍ່ໂປຣໂຍ້ນ ເພື່ອຄວາມສຸຂະແກ່ໜ້າໂລກ ທ່ານ ເປັນຜູ້ເສີຍສະຄວາມສຸຂະເພື່ອປະໂຍ້ນແກ່ໜ້າໂລກ ຕລອດໄປ ເຮົາກວ່າ ພຣະອຣහນຕີ

ເຮົາວນ້ອມຮັກຄື່ງທ່ານເຫັນເຫັນ ວ່າທ່ານ ເປັນຜູ້ບົຣືສຸທີ່ ທ່ານເປັນຜູ້ເສີຍສະ ທ່ານເປັນຜູ້ມືມະດຕາ ກຽດາຕ່ອປະຊາກຂອງໂລກທັງໝາຍ ເປັນເຮືອງທີ່ເຮົາ ອຈະນີ້ຄົງທ່ານ ເມື່ອນີ້ຄົງທ່ານແລ້ວ ເຮົາວຈະ

ທຳມະໄວຕ່ອງໄປ ເຮົາວຈະໄດ້ທຳມະເປັນຜູ້ເດີນຕາມ ຮອຍເຫັນຂອງພຣະອຣහນຕີເຫັນນັ້ນ ການເດີນຕາມຮອຍເຫັນຂອງທ່ານກີ່ຄື່ອງ ດັ່ງໃຈທີ່ຈະປົງບັດຕີປົງບັດຂອນໃນ ວັນມາງະແລະຫັງຈາກວັນມາງະເປັນດັ່ນໄປ

ຈະນັ້ນໃນວັນມາງະ ເປັນວັນທີເຮົາວຈະໄດ້ ສົງບົຈິຕົງສົງບົຈິ ເປັນວັນທີເຮົາວຈະໄດ້ຂໍ່ຈຳລັງຈິຕົງ ໄຈຂອງເຮົາໄທສະອາດປຣາຈາກສິ່ງເສົ້າຮ່າມອງ ການທີ່ຈະຂໍ່ຈຳລັງໃນວັນມາງະນີ້ ກົງຈາກໄດ້ປົງບັດຕິຕົນ ຄື່ອງ ຄື່ອສືລືກັນເສີຍບ້າງ

ໃນສາສາຕ່າງໆ ເຮົາມີວັນໄທຄົນຄື່ອງສືລືຢູ່ ກັນຫລາຍວັນ ເຫັນ ຄາສານາຢືນດູກີ່ເອີ້ນກັນມາກ ອົດໜ້າວ ກັນປ່ອຍໆ ນັບວ່າເໜີມະກັບອິນເດີມາກ ເພຣະ ອິນເດີມເກຳລັງຂາດແຄລນອາຫານ

ຈາວຍືນດູກີ່ທີ່ກຳທຳການສານາບ່ອຍເຫຼືອເກີນ ເດືອນທີ່ນີ້ອົດໜ້າວ ២-៣ ວັນ ແລ້ວກີ່ມີເຮືອງທັງນັ້ນ ການທີ່ອົດຍ່າງນັ້ນກີ່ເພື່ອຈະໄດ້ຝຶກຝູນອບຮມຕານເອງໃຫ້ ມີຄວາມອຸທນ ໄທມີຄວາມເສີຍສະ ໄກ້ຮັງຈັກນັບຕັບຕົນ ມາກຫຸ້ນ ຈຶ່ງໃຫ້ກຳທຳຢ່າງນັ້ນ ກິນບັນເຫຼັກປະເທດທີ່ເຮົາກວ່ານຳເພື່ອຕະນະ ຄື່ອຄວາມເພີຍເພາກີເລສີໄທ້ຮັມດໄປ ຈາກຈິຕືຈີ

ພວກຍົກງົກມີການນຳເພື່ອຕະນະ ເພີຍ້າມ ເມື່ອນກັນ ເຮົາອ່ານຂ່າວກີ່ຈະຮູ້ວ່າທາງອີຍີປົດໂຈມຕີ ຍົງໃນວັນທີເຂົາຄື່ອງສືລື ພວກອີສລາມກີ່ຄື່ອງສືລືອົດເດືອນ ພົ້ນໆ ໃນເດືອນຮອມາງວຸນ (Ramadhan) ໄມກິນຫ້າວ ຕອນກາລາງວັນ ດະວັນຕົກດິຈະກິນໄດ້ ແລ້ວກີ່ຕ້ອງກິນ ກ່ອນຮູ່ງ ເພື່ອໄວ້ສໍາຮັບຕອນເຫັນເຫັນໄປ

ຈາວພຸທນົກມີການຄື່ອງຍ່າງນັ້ນເມື່ອນກັນ ຄື່ອງສືລືອົບໂສດນັ້ນເອງ ການຄື່ອງສືລືອົບໂສດກີ່ຄື່ອງຮັບ ສືລື ៥ ຂ້ອ ຄວາມຈົງກີ່ຄື່ອງສືລື ៥ ນັ້ນແລະ ແຕ່ເພີ່ມ ຂັ້ນອີກ ៣ ຂ້ອ ເປັນການຮັບເພີ່ມຂັ້ນມາໃນວັນພື້ນເສຍ ເຫັນ ວັນວິສາຂະ ວັນມາງະ ວັນອາສາພທນູ່ຊາ ເຮົາ ອຈະໄດ້ປົງບັດຕີນູ່ພຣະພຸທເຈົ້າສັກວັນທີ່ ເພື່ອ ຈະໄດ້ທົດສອບກຳລັງໃຈ ອົດໜ້າເສີຍມື້ອໜຶ່ງເປັນ ອ່າງໄຣ ໄນໃຊ້ອດທັງວັນນະ ບາງວັນເຂົາຄື່ອດທັງວັນ

ພຸກຄົວແລະໂວກປາດີໂມກ

หลวงพ่อเคยอดอาหารถ้วนแก้ว อดโดยจำเป็นก็มี อดโดยสมัครใจก็มี แล้วก็ใหญ่ อ่อนเพลียลงไปนิดหน่อย เพราะร่างกายมันขาดอาหารไปวันหนึ่ง และเราตั้งใจแล้วว่าจะอด แต่ผู้ถือศีลอุโบสถไม่ใช่อดอย่างนั้น อดเพียงแต่ว่าไม่รับประทานอาหารมื้อเย็น เพราะต้องการให้เครื่องยนต์ข้างในได้พักเสียบ้าง ถ้าไม่พักก็วุ่นวายตลอดเวลา ส่งวัตถุดิบเข้าไปมันก็ต้องทำงานไม่หยุดยั่ง

ฉะนั้นพอถึงวันมาฆบูดีอดอาหารเสียบ้าง
เช่น เรายก็อศิล ๙ ได้ประโยชน์ในทางประหยัด คือ^๑
ไม่รับประทานอาหาร แล้วยังประหยัดทางอื่นอีก
ถ้าใครจะสมัครก็อกรดีเหมือนกัน ถ้าจะยกไปวัด
แต่เช้า ไปสามารถศีลให้เป็นกิจจลักษณะ
รับประทานอาหารเช้าแล้วก็สามารถศีล แล้ว
รับประทานอาหารกลางวัน ต่อจากนั้นก็ไม่
รับประทานอะไรเลย นอกจากรำ ของอื่นไม่เกี่ยว
ข้อง แล้วก็ไปนั่งเจียงๆ ตามต้นไม้ พักผ่อนทาง
ใจ ลองดูซิว่ามันจะเป็นอย่างไร ก็ดีเหมือนกัน เป็น
การบูชาพระหรหันต์เจ้า เป็นปฏิบัติบูชา อันนี้เป็น
กิจชีงพากเราที่เป็นนักศึกษาฯจะลองทำดู

โอวาทปาฏิโมกข์ มีอะไรบ้าง เป็นเรื่อง
ควรจะรู้ไว้ เพราะเป็นข้อปฏิบัติที่เราจะนำไปใช้
ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี โอวาทปาฏิโมกข์
ที่ทรงประทานมีใจความดังนี้

ข้อ ๑. ชนิดี ปรัม ติปี ติติกุชา แปลว่า
ความอดกลั้นทันทานเป็นตนะอย่างยิ่ง

ขันติ แปลว่า อดกลั้น ทนทาน เป็นคน
หมายความว่า เป็นกำลังกายใน เป็นเดช เป็น
อำนาจ ที่จะไม่ให้เราตกไปสู่ความชั่วร้าย การที่มี
ความอดทนนี้ทำให้เกิดการประหยัด คนที่ไม่
ประหยัดเรียกว่า ขาดความอดทน การที่เรกิน
บ่อยๆ ก็คือไม่อดทนนั่นเอง เป็นคนตามใจปาก
ตามใจห้อง หิวขึ้นมาสักหน่อยก็ไม่ทน กระหาย
หน่อยก็ไม่ทน เรากายากจะไปเที่ยว ไม่มีความอด

ท่านก็ไปเที่ยว แล้วก็ต้องจ่ายสตางค์ รองเท้าก็เสีย
หรือ การเกงเลือดักก็เป็นผุ้น เป็นสิ่งสกปรก
ต้องไปซื้อผงซักฟอกมาซักก็อีก

หรือไม่อุดทัน เพื่อนพูดกระเทบnid
กระเทบหน่อยต่อปากเบรี้ยง นึกเรื่องไม่อุดทัน
นักกีฬาที่ไปเล่นกีฬาแล้วมีเรื่อง เพราะไม่มีความ
อดทนจึงได้เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง อะไรๆ ที่เกิด
ขึ้นในสังคมมองดูแล้วก็ เพราะขาดตัวนี้ คือ ความ
อดทน ถ้ามีน้ำอุดน้ำทันแล้วเอาตัวรอดได้

พระฉนั้นพระพุทธเจ้าจึงสอนพระทั้งหลายให้มีความอดทน การที่พระองค์สอนเช่นนี้หมายความว่า สอนเป็นหลักที่จะให้พระสอนชาวบ้านทั่วๆ ไป ว่าให้สอนในแนวโน้น คือให้สอนว่าความอดทนเป็นตัวช่วยอย่างหนึ่ง เรียกว่า ขันติความอดทนมีหลายอย่าง เช่น ทนลำบาก ทนเจ็บใจ บุญ

ท่านลำบาก เช่น ดินฟ้าอากาศ ประเดี้ยวยร้อน ประเดี้ยวหน้า ประเดี้ยวเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ต้องทนหน่อย ไม่เขึบ่น ทนได้ แต่ว่าเดี้ยวร้อนจริง ไม่มีความอดทนแล้ว หน้าวจริง ไม่มีความอดทนแล้ว เดี้ยวบ่นออกมาก เดี้ยวแสดงอาการออกมาก ไม่อุดไม่ทัน คนอดทนเขานั่งเฉยๆ ร้อนก็เฉย เย็นก็เฉย ไม่แสดงอาการอะไรออกมาก

สมมุติว่าไปนั่งรอรถ ลูกขึ้น นั่งลง ผลบูร พลับ เดียวมองๆ แสดงว่าไม่มีความอุดทัน คนที่ อุดทันเขาก็จะนั่งเฉยๆ ไม่ทำอะไร แล้วก็กล้ายเป็น มีดตะะ มีอำนาจ คนผลบูรพลับไม่มีอำนาจอะไร นี่เรียกว่าหนต่อความลำบาก

เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยก็ต้องมีความอดทน
ปวดนิดปวดหน่อยไม่คร่างอกร้าวดังๆ บางคน
พอเห็นเครื่องมาแล้วยิ่งคร่างใหญ่เลย เพื่อต้องการ
ให้เข้ามาพูดมากถามมาอาใจ แสดงความอ่อนแอก
ให้เข้าเห็น ไม่มีน้ำอծอน้ำทัน เป็นการไม่ดี

ท่านเจ็บใจ เช่น ไครพุดกระทบกระเทือน

ພຸතຮກົວແລະໂວກປາດີໂມກບໍ

ໃຈເຮັດ ເຮັດໄດ້ ໄນກລ່າວຕອນ ໄນຕີຕອນ ເຮັດໄດ້ ນີ້ລະສຳຄັງ ອົງວາສັນຫັດ ທີ່ມີເຮືອງກີ່ພຣະ ຂາດຕ້າວນີ້ ຄື່ອໄມ່ທັນໃນເຮືອງນີ້ ຄ້າທັນເຮືອງນີ້ໄດ້ລະກີ່ໄໝມີເຮືອງ

ພຣະບູນຄະເປັນຕ້າວຍ່າງຂອງພຣະທີ່ອດທນທ່ານໄປລາພຣະພຸຖົນເຈົ້າເພື່ອຈະໄປສອນນຽມຮະນິແຄວັນສຸນປັບປຸງ

ພຣະອງຄົກຕັ້ງສາມວ່າ “ເຮືອຈະໄປສອນໄດ້ ຜົກ ດັນແຄວັນນັ້ນຄຸນກັນ”

“ໄປໄດ້ພຣະເຈົ້າໜ້າ”

“ຄ້າເຂາດ່າເຊອ ເຮືອຈະທຳຍ່າງໄໝ”

“ຂ້າພຣະອງຄົກຈະນີ້ກວ່າ ຕີກວ່າເຂາຕີ”

“ຄ້າເຂາຕີລະ ເຮືອຈະທຳຍ່າງໄໝ”

“ຕີກວ່າເຂາຝ່າໃຫ້ຕາຍ”

“ຄ້າເຂາຝ່າໃຫ້ຕາຍ ເຮືອຈະຄົດຍ່າງໄໝ”

“ກີ່ຕີເໝືອນກັນ ເພຣະໄມ່ຕົ້ນຜ່າຕົວເອງ”

ເພຣະມີຄົນບາງຄົນຕ້ອງຜ່າຕົວເອງຕາຍ ນີ້ໄມ່ຕົ້ນ ດັນ ອື່ນຈັດການໃຫ້ເຮືອບ້ວຍແລ້ວ ໄມ່ເດືອດ້ອນ

ພຣະອງຄົກຕັ້ງສ່ວາ “ຄ້າຍ່າງນີ້ລະກີ່ໄປໄດ້ ເພຣະເຮອມມີຄວາມອດທນເປັນພື້ນຖານ”

ເພຣະຈະນັ້ນເຮັດຕ້ອງອດທນහນ່ອຍ ເວລານີ້ ຂ້າວຂອງແພງຕ້ອງທන ອຢ່າໄປສື່ອງທີ່ໄມ່ຈຳເປັນ ອຢ່າໄປຈັດຈານທີ່ໄມ່ຈຳເປັນ ບາງທີ່ພວກເຮົາຄົດຈະຈັດຈານອະໄກກັນບັງ ຈານສົ່ງທ້າຍໂນັ້ນນີ້ ອະໄຮຕ່ອວະໄຮເຍຂະແຍ

ປຶກ່ອນໆ ນັ່ນໄໝວ່າຫຮອກ ປິບນີ້ນັ່ນຍ່າເລີຍ ອຢ່າຈັດແລຍ ສົງສາຮຸນແມ່ນັງທີ່ຈະສັງເນິນໄຫ້ເຮົາໃຊ້ ອຢ່າເອາເຈີນມາສຸກ ໄນເຂົ້າເຮືອງ ອຢ່າໄປຈັດໃຫ້ ພຸ່ມເຝືອຍເສີຍສັດກົດ ເວລານີ້ຕ້ອງອດທນහන່ອຍ ທັນບັງຄັບຕົວເອງວ່າ ອຢ່າໄປຈັດແລຍ ທັນນັ້ນຄັບຕົວເອງໄວ້ ວ່າໄມ່ຕົ້ນຈັດຫຮອກ ອຢ່າໄປສຸກກັນແລຍ

ການຈັດນັ້ນເປັນເຮືອງໄມ່ອດໄມ່ທັນ ໄດ້ຂ່າວທີ່ໂນັ້ນເຂົ້າທົກລົງກາຈະທຳ ແສດວ່າໄມ່ມີນ້ຳອັດນ້ຳທັນອັນນີ້ເປັນຂ້ອແຮກ

ຂ້ອ ۲. ນິພຸພານ ປຣມ ວທນຸດ ພຸຖົາ - ຜູ້ຮັ້ງຫລາຍກລ່າວົງກົງພຣະນິພພານວ່າເປັນນຽມຮະນິພພານ ມາຍຄື່ອງໄຮ ມາຍຄື່ການດັບກິເລສໄຕ້ ເຮີກວ່າ ນິພພານ

ໃຈຂອງເຮົາໂພລົງອູ້ດ້ວຍຄວາມອຍກ ຄ້າກິເລສລຸກໂພລົງອູ້ໃນໃຈ ຄ້າກິເລສມັນດັບກີ່ເຮີກວ່າ ນິພພານ ບາງທີ່ເຮົາກີ່ດັບໄດ້ສັກຂ້າໂມງໜຶ່ງ ۱۰ ນາທີ ۲۰ ນາທີ ພອໂກຣະເກີດຂຶ້ນ ຄ້າເຮົາມອງຮູ້ວ່າຄວາມໂກຣະໄມ່ມີ ດັບຄວາມໂກຣະໄປໄດ້ ກີ່ເຮີກວ່າ ຄວາມໂກຣະນິພພານ

ຄວາມອຍກເກີດຂຶ້ນ ລຸກໂພລົງໆ ອູ້ໃນໃຈເຮີກວ່າ ຄວາມອຍກໄມ່ມີ ແພດເພາໄນໃຈໃຫ້ເຮົາຮ້ອນ

ເຮົາກີ່ຫາທາງດັບມັນເສີຍ ຄວາມອຍກກີ່ດັບໄປ

ຮາຄະຄື່ອງຄວາມກຳໜັດເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ ເຮົາກີ່ຫາທາງດັບມັນເສີຍ ຄື່ອງຄວາມກຳໜັດກີ່ດັບໄປ

ສິ່ງແລ່ນ້ຳກີ່ດັບໄປເຮືອຍໆ ຄ້າເຮົາຮູ້ເທົ່າທັນ

ພຍາຍາມສຶກສາ ພຍາຍາມຂ່າ່ມໃຈ ພຍາຍາມນັ້ນຄັບຕົວເອງ ມັນກີ່ດັບໄປເຮືອຍໆ

ສຶ່ນຍົງຂອງພຣະພຸຖົນເຈົ້າຕ້ອງອູ້ຍ່າງໜຶ່ງ

ດັບໄປກິເລສ ອຢ່າເພີ່ມເຊື້ອໃຫ້ແກ່ກິເລສ ຄ້າຄື່ອງ

ອຸດມການຜົນກີ່ມາຍຄວາມວ່າ ເຮົາພຍາຍາມດັບໄປກິເລສ ໄນເພີ່ມເຊື້ອໃຫ້ແກ່ກິເລສ ເຮົາກີ່ອູ້ຍ່າງເປັນສຸຂ້

ຄ້າດັບໄດ້ຖຸກຍ່າງກີ່ເຮີກວ່າ ດັບແທ້ ສຸຂ້ແທ້

ຜູ້ຮັ້ງຫລາຍ ກີ່ຮັບຮອງໃນເຮືອງນີ້ວ່າ ພຣະນິພພານເປັນນຽມຮະນິພພານທີ່ຈະຫ່ວຍໃຫ້ຄົນພັນຈາກ

ຄວາມທຸກໆ ຄວາມເດືອດ້ອນຍ່າງແທ້ຈິງ

ຂ້ອ ۳. ນ ພ ປຸພົມໂຕ ປຽບພາຕີ ສມໂໂນ

ໂທ ປ ວ ເທິງ ປຽບພົມໂຕ – ຜູ້ທີ່ຍັງເບີຍດເບີຍສັຕວົນ

ທຳຮ້າຍສັຕວົນ ໄນ ໄນ້່ອວ່າເປັນສົມຜະ

ສົມຜະຕ້ອງໄມ່ເບີຍດເບີຍໄຄ ໄນທໍາຮ້າຍ

ໄຄໃຫ້ເດືອດ້ອນ ນັກບວຂຕ້ອງມີໃຈເມຕາປຣາຄານາ

ຄວາມສຸຂ້ຄວາມສບາຍແກ່ສັຕວົນພອງ ຄ້າຍັງເບີຍດ

ເບີຍດທໍາຮ້າຍຜູ້ອື່ນ ໄນ້່ອວ່າເປັນນຽມຮະນິພພານ

ໄນ້່ອວ່າເປັນສົມຜະ

ພຸທຣດົຈແລະໂວກປາດູໂມກບໍ

เพราคำว่า บรรพชิต แปลว่า ผู้งดเว้น
จากความชั่ว สมณะ แปลว่า ผู้มีภัยวิวาจาในสังบ

ข้อ ๔. สพุพปาปสูต อกรณ์ - การไม่ กระทำปาปทั้งปวง

ข้อ ๕. กุศลสุสานมุปทา – การทำกุศล ให้ถึงพร้อม

ข้อ ๖. สิจดุตปริญทบัน – การทำจิตของคนให้เข้าร่วมภาค

ເອດີ ພຸທຸ່ານ ສາສນໍ້ – ๓ ອຍ່າງນີ້ເປັນຄໍາ
ສອນຂອງຜົວຮັ້ງຫລາຍ

គីវិ ពុទ្ធបេលវាងរូ សន្លឹកនាយកម្រួល
បរាស់ពីការណើ ធានីភ្នែក

เรารอจะนึกว่าทำไม่สอนช้า ให้ละเอียด
แล้วทำไมจะต้องสอนให้ทำดีก็ แล้วทำไมจะต้อง^{สอนให้ใจสะอาดดี} เรื่องนี้ต้องอธิบายหน่อย

ที่ว่าให้ลักษณะข้าว เป็นส่วนหนึ่ง เป็นเรื่องศีล คนมีศีลอาจจะไม่มีธรรมก็ได้ แล้วก็ไม่เสียศีลแต่ว่าขาดธรรม

ยกตัวอย่างให้เห็นว่า คนถือศีลเดินทางไปทางเรือ ไปเห็นคนจอมน้ำดับป้องๆ อยู่ในน้ำ คนถือศีลคนนั้นไม่ช่วย ศีลก็ไม่ได้ขาด แต่ว่าเป็นผู้ไม่มีธรรมะ คือขาดเมตตา ถ้าเป็นผู้มีเมตtagกช่วยเขานอนอย เอามาขึ้นเรือเสีย พนจากการจอมน้ำตาย ที่ไม่ใช่วยศีลไม่ขาด แต่ว่าขาดธรรมะ

เพราะฉะนั้นคนมีศีลนี้ต้องมีธรรมด้วย เช่นถือศีลไม่ฆ่าก็ต้องมีเมตตา ถือศีลข้อ ๒ ไม่ลัก ก็ต้องมีสัมมาซื่อพัฒย คือต้องหากินในทางที่ชอบ ถือศีลข้อ ๓ ไม่ประพฤติผิดในการ พอยใจในคุครองของตนด้วย ไม่พูดโกหกก็ต้องพูด คำจริงเสมอๆได้ด้วย เรียกว่า มีศีลยึดธรรม

พระฉะนั้นการละเว้นความชั่ว เรียกว่า
มีศีล แต่ว่าไม่มีธรรมถ้าไม่ทำดี พระฉะนั้นต้อง^๔
สอนให้ทำดี ด้วย

การละเว้นความชั่วเบรียบเหมือนซักผ้า
แห้งแล้วถ้าเราไม่เอาจารีด สมุดถูกกระไรอยู่ เพราะ
ฉะนั้นต้องเอาไปรีดอีกหน่อย เมื่อกับว่าทำได้
พอทำได้แล้วเสื้อก็น่าดู ถ้าซักแล้วนำมาใส่โดยไม่
ได้รีดก็ไม่เรียบร้อย ซึ่งไม่ผิดกันเลยทีเดียว เมื่อ
ละชั่วแล้วก็ต้องทำได้ด้วย

การสอนทำจิตให้สะอาดนั้น เพราะว่า
มูลฐานของสิ่งทั้งหลายเกิดจากใจ ในชีวิตของคน
เราใจเป็นใหญ่ เป็นหัวหน้า อะไรๆ ก็เกิดมาจากการ
ความคิด คือใจของเรางาทั้งนั้น จึงต้องมีการทำใจ
ให้สะอาด

อะไรทำใจให้ไม่สะอาด กิเลสเกิดขึ้นแล้ว
ทำใจให้ไม่สะอาด เกิดความโลภ ความโกรธ ความ
หลง ใจไม่สะอาด เกิดความกำหนัด รากะ เกิด
ริษยา ก็ใจไม่สะอาด พวกที่ไม่สะอาดมีมาก ทำใจ
ให้เคร้าหมอง เรียกว่า กิเลส มีหลายประการ ทำ
ใจชุ่นมัวเคร้าหมองไปด้วยประการต่างๆ ผิดจาก
รูปร่างหน้าตาเดิม

ตามคัมภีร์มหา yan เข้าเรียกว่า หน้าตา
ดังเดิมของจิตนั้นบุสุทธิอยู่ การที่ไม่บุสุทธิ เพราะ
สิงภายในนอกเข้ามาทำใจให้เคราะห์มองไป ความ
โกรธไม่ใช่ของดั้งเดิม ความอยากก็ไม่ใช่ของเดิม
ความริษยา ก็ไม่ใช่ของเดิม ไม่ได้มีอยู่ตลอดเวลา
แต่เมื่อเราแพลง เราประมาท ขาดสติ เครื่องคุ้ม^ค
ครอง ถ้าเรามีสติ เมื่อเกิดกิเลสพ魘รู้สึกตัวก็ดับไป
ทันที แต่พอเราแพลงมันก็แอบมาอีก เมื่อแอบเข้า
มาใจก็เคราะห์มองชุนว้าไป เพราะฉะนั้น เราจึง
คงอยู่ด้วยกันไว้อย่างให้เคราะห์มอง

การชุดเกลาจิตใจให้สะอาดนั้น เป็นการปฏิบัติขั้นสูง และการที่เราจะชุดตัวเรานี้ก็ต้องรู้ว่า ตัวเรานี้เคร้าหมายของด้วยเรื่องอะไร เรียกว่าให้รู้ ปกติสันดานของเรา ว่าเคร้าหมายของด้วยเรื่องอะไร เช่นเป็นคนมักโกรธ..ต้องแก้ มักเกลียด..ต้องแก้ หรือว่าเป็นคนมีปกติอย่างไรต้องแก้ การที่จะรู้

ພູກຄວາມ ແລະ ໂວກປາດໂມກ

ອຢ່າງນີ້ຕ້ອງໜັນພິຈາຮາດຕ້ວເອງ ຕຽບສອບຕ້ວເອງ
ບໍ່ຍໍ່ ວິພາກໝົວຈາຣົນຕ້ວເອງບໍ່ຍໍ່ ແລ້ວເຈົ້າຮູ້
ວ່າເຮັດກພ່ອງຂະໜາດ ເຈົ້າໄດ້ແກ້ໄຂ ການທຳຈິຕໍ່ໃຫ້
ສະອາດນັ້ນອູ່ຕຽງຈຸດນີ້

ຂ້ອຍ. ອະນຸປາໂທ - ການໄມ່ກ່າວຮ້າຍໃກ່
ໝາຍຄວາມວ່າ ໄມ່ເຂົ້າໄປກ່າວຮ້າຍໃກ່ ໄມ່
ພູດເຮືອງຮ້າຍຂອງຄົນອື່ນ ໃຫ້ມີປຽກຕິພູດແຕ່ເຮືອງດີ
ເຮືອງຮ້າຍຂອງຄົນອື່ນ ໄມ່ພູດນິນທາເຂາ ໄມ່ພູດກ່າວ
ຮ້າຍເຂາ ໄມ່ວິພາກໝົວຈາຣົນເຂາໃນເຮືອງຊ້ວເຮືອງເສີຍ
ເພຣະໄຟໃໝ່ໜ້າທີ່

ໜ້າທີ່ນີ້ນັ້ນຕ້ອງວິພາກໝົວຈາຣົນຕ້ວເອງ ພູດ
ເຮືອງຂອງຕ້ວເອງກັບຕ້ວເອງ ການພູດເຮືອງຕ້ວເອງກັບ
ຕ້ວເອງນັ້ນມັນໄມ່ດັ່ງ ເພຣະວ່າໄມ່ຕ້ອງພູດດັ່ງກີ່ໄດ້ ພູດ
ຄ່ອຍໆ ວ່າເຮົານີ້ແຍ່ ເຮົານີ້ຈະເຫລວໄທລ້ວ ຂອບເທິ່ງວ່າ
ໄມ່ຄ່ອຍອ່ານຫັນສື່ອ ໄມ່ໄດ້ນີ້ກ່າວໄກລ້ສອບແລ້ວ ແລ້ວ
ເຮົາໄມ່ເນື້ອກລັວຈະສອບໄລ່ຕົກບັງທີ່ ອຢ່າງນີ້ເຮົາກ່າວ
ພູດກັບຕ້ວເອງ

ວ່າງໆ ແລ້ວກີ່ພູດກັບຕ້ວເອງເສີຍບັງ ຄ່ອຍໆ
ພູດກັບຕ້ວເອງວ່າ ຕ້ອງປະໜັດທີ່ນ່ອຍນະ ອ່າຍໃໝ່ມາກ
ໜຸ່ນ໌ຄຸນແມ່ຄົງຈະເດືອດຮ້ອນເຮືອງການເງິນກາຮອງ
ເຮາໄມ່ໄດ້ທຳຂະໜາດ ດີແຕ່ເບີຍຈົດໝາຍຂອງ ອຢ່າຂອງ
ໃຫ້ມັນບ່ອຍນັກ ທ່ານຈະເດືອດຮ້ອນ ເຫັນອົກເຫັນໃຈ
ທ່ານບັງ ເຮົາອົກກັບຕ້ວເອງອຢ່າງນັ້ນ ແລ້ວກີ່ປະ
ໜັດ ອະໄໄມ່ຄວາຈ່າຍເຮົາໄມ່ຈ່າຍ ອະໄໄມ່ຄວາຈ້ອ
ກີ່ໄມ້ສ້ອ ອະໄໄມ່ຄວາກໍໄມ່ກໍາ ການປະໜັດກີ່ເກີດ
ຂຶ້ນ ເພຣະເຮົາພູດກັບຕ້ວເອງວ່າອຢ່າງນັ້ນ

ການພູດກັບຕ້ວເອງນີ້ດີ ພູດກັບຄົນອື່ນລຳນາກ
ເວັນໄວແຕ່ເຂົ້າເປີດໂອກາສໃຫ້ເຮົາພູດ ເຊັ່ນເພື່ອນບາງ
ຄົນຮັກກັນຂອບກັນ ຄວາຈະເປີດໂອກາສໄວ້ເປັນການຂ່າຍ
ຕ້ວເຮົາດ້ວຍ ຄ້າເຂົ້າເຫັນເຮາທຳຂະໜາດແລ້ວ ອ່າ
ເກຣັງໃຈ ຂ່າຍນອກດ້ວຍ ຂ່າຍເຕືອນດ້ວຍ ອຢ່າງນີ້ດີ
ເຮົາກ່າວ ປວກຮາ ກັນໄວ

ພຣະກົມື້ ເຮົາກ່າວ ປວກຮາ ໝາຍຄວາມ
ວ່າ ຂອຮ້ອງໃຫ້ເຕືອນໃຫ້ນອກກັນ ສມນຸຕີວ່າພະຮອງຄົ

ນີ້ໄປບອກພະຮອງຄົນີ້ນັ້ນ ວ່າຄ້າເຫັນພມບກພ່ອງໃນ
ເຮືອງຂະໜາດ ອີ່ເຈົ້າແກ້ໄຂ ຂ່າຍນອກດ້ວຍ ອົງຄົນີ້ພ່ອ
ເຫັນອົງຄົນີ້ນັ້ນບກພ່ອງຂະໜາດ ໄກນອົກໃຫ້ທຽບ

ເຮົາເປັນນັກສຶກສາເໜືອນກັນ ຂ່າຍນອກ
ຂ່າຍເຕືອນກັນ ເພຣະວ່າເຮົາເປັນປຸຖຸນ ປຸຖຸນ ໄມຍ
ຄວາມວ່າ ຜູ້ທີ່ສົດບໍ່ຜູ້ຜູ້ຍັງໄມ່ສົມນູຮົນ ດົນມີກິລັສ ມີ
ເວລາເພັລວ ມີເວລາປະມາທ ເພຣະຈະນັ້ນເພື່ອນຂ່າຍ
ແນະຂ່າຍເຕືອນກັນລະກົດີ ເມື່ອເຮົາໄດ້ຮັບຄຳນອກເລ່າ
ຈາກເພື່ອນ ເຮົາຕ້ອງຮັບພັງ ຕ້ອງເຂົາໄປປົດໃປປົງບົດ
ກົດຈະຂ່າຍຕົນໃຫ້ພັນຈາກຄວາມທຸກໆ ຄວາມເຕືອດຮ້ອນ
ໄດ້ ວິທີນີ້ດີ

ຂ້ອຍ ສ. ອະນຸປາໂທ - ການໄມ່ລ້າງພລາຍ
ໝາຍຄວາມວ່າ ໄມ່ໄປລ້າງພລາຍໃກ່ຄຽດວ່າ
ການກະທຳໃຫ້ເຂົ້າເດືອດຮ້ອນໃນເຮືອງຂະໜາດ

ເຊົ່ນ ເຮອຍູ່ໃນສານບັນກາຮົກສຶກສາ ເຮົາກີຈະ
ໄມ່ທຳໃຫ້ເຂົ້າເດືອດຮ້ອນ ໄມ່ທຳໃຫ້ຄຽນາວາຈາຍຕົ້ນ
ເດືອດຮ້ອນ ໃນບໍ່ຜູ້ຫາວ່າໃຈໆ ຕ່າງໆ ມີອະໄໄທ່ໃຫ້ເຮົາຕ້ອງ
ການຄ່ອຍພູດຄ່ອຍຈາກນ ອ່າຍໃໝ່ມັນຕຶງຕຶງໂພງພາງ ພູດ
ຄ່ອຍໆ ອ່າຍໃໝ່ໄດ້ຕັ້ງ ເດືອນນີ້ມັກຈະພູດກັນດັ່ງ ພູດດັ່ງ
ແລ້ວຫັນສື່ອພິມພົງລົງຂ່າວຖຸກີ່ ໄມ່ຄ່ອຍຈະດີ ສານບັນ
ອື່ນໄມ່ສູ້ກະໄໄ ແຕ່ສານບັນເກີ່ວກັບກາຮົກສຶກສານີ້ຕ້ອງ
ພູດຄ່ອຍໆ ມີອະໄໄໄມ່ດີກີ່ຄ່ອຍກະຮົບຄ່ອຍນອກ ນອກ
ຈາຍຕີ່ໃໝ່ ນອກທ່ານຮອງອົກການ ນອກໄດ້ກີ່ໄດ້ ວ່າ
ຂ້ອນນັ້ນມັນນ່າຈະແກ້ໄຂ ສນາມຫຼູ້ຕຽບຮັງນັ້ນນ່າຈະກຳ
ເສີຍໄໝ່ ເຮົາຄ່ອຍວ່າຄ່ອຍກ່າວລ້າກັນ ອ່າຍໃປຕັ້ງກອງ
ຂຶ້ນມາ ແລ້ວກີ່ວ່າກັນເສີຍກົງໂຮງເຮົາກ ໄກນໄດ້ຍືນເຂົ້າ
ກົດນຳໄປນິນຫາ ເທົກນັ້ນເປັນການລ້າງພລາຍຄຽນາວາ
ຈາຍຕີ່ຕັ້ງໃຈສັ່ງສອນໃຫ້ເຮົາມີຄວາມຮູ້ຄວາມຈຸລາດ ພູດ
ກັນຄ່ອຍໆ ເຮົາກ່າວ ຂອອກາສ ເສີຍກ່ອນ

ທຽມເນື້ອມຂອງພະຈະພູດຂະໜາດ ໄກນຜູ້ໃໝ່
ຕ້ອງຂອງອົກການ ຄື່ອຕ້ອງໄປການຂອງກັບໜີ້ ວ່າຈະພູດ
ເຮືອງນັ້ນເຮືອງນີ້ ເປັນມາຮາຍທີ່ໄດ້ ໄມ່ໃຫ້ຕຶງໂພງພາງ
ກີ່ຢືນຄໍາຂາດເລີຍທີ່ເດືອນ ອຢ່າງນັ້ນເຮົາກ່າວເປັນແນບ
ເພົດຈັກ ຄວາມຈົງເຮົາກີ່ໄມ່ຄ່ອຍຂອບເພື່ອຈັກ

ພຸතກົຈແລະໂວກປາກູໂມກົງ

ຂອບປະชาນີປ່ໄຕຍ ຕ້ອງພຸດກັນອຍ່າງເຮືອບຮ້ອຍ ມີ ອະໄຮກີເສັນອື່ນໄປ ເປັນລາຍລັກຊັບອັກຊີຣໃຫ້ຜູ້ໄໝ່ ພິຈາລາດ ອຍ່າງນີ້ເຮົາກວ່າ ສຸກາພ ໄນລັງພລາຍຸໂຄຣ ໄນເກົ່າທຳໃຫ້ໂຄຣເດືອດຮ້ອນ ໂດຍການພຸດທະນາກະທຳກີເປັນຄວາມເຈົ້າຂອງເຮົາເອງອຍ່າງໜຶ່ງ

ຂໍ້ອ ៨. ປາດໂມກົງ ຈ ສໍາໂຣ – ກາຮອຍຸໃນ ຮະເບີນວິນຍ້ ນີ້ທ່ານສອນພະປາກູໂມກົງ ພມາຍລົງ ວິນຍ້ຂອງພຣະ ແຕ່ວ່າໃນຮຽນະທີ່ເຮົາເປັນຫາວັນກີເຄົາມາໃຊ້ໄດ້ ຄື້ອໃຫ້ໃນທາງວ່າ ອີ່ຢູ່ອຍ່າງມີຮະເບີນມີວິນຍ້ ໄປອູ້ໃນສຖານທີ່ໄດ້ ກີ່ຕ້ອງອູ້ໃນຮະເບີນວິນຍ້ ຂອງສຖານທີ່ນັ້ນ ຂອງສຖານນັ້ນ

ເຮົາໄມ່ທຳລາຍຮະເບີນວິນຍ້ ຄ້າທາກວ່າໄມ່ເໜັນໄມ່ຄວຽກີ້ຄ່ອຍແກ້ໄຂກັນໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແກ້ແລ້ວຕ້ອງ ດີຂຶ້ນກວ່າເດີມ ຄ້າແກ້ແລ້ວກັບທຳໃຫ້ສິ່ງຂ່າວເພີ່ມຂຶ້ນກີໄມ້ດີ ເພະບາງທີ່ກາຮແກ້ໃນຮະເບີນເປັນກາຮແກ້ເພື່ອ ຕາມໃຈຕ້ວເອງກີ້ມີເໝືອນກັນ

ຄົນທຸກຄົນທີ່ອູ້ໃນ ຮະເບີນນັ້ນ ເບື້ອໜ່າຍ ຕ້ອງກົບປົງຕິດຕາມຮະເບີນ ຂາດຄວາມອດທານ ກີ້ອຍາກຈະແກ້ໄຂເພື່ອຕາມໃຈຕ້ວເອງນັກຂຶ້ນ ເຊັ່ນ ເຮືອງ ກາຮແຕ່ງກາຍນັ້ນເປັນເສົ່າກົມພາບຂອງບຸຄຸລ ທີ່ຈະແຕ່ງ ອຍ່າງໄຮກີໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງແຕ່ງກາຍສຸກາພຫຼືກ ແລະ ເຕັມ ເຄົ່ອງແບບທີ່ກຳໜັດ ຄ້າຜູ້ໜູ້ງຈະແຕ່ງຕ້ວຍ່າງໄຮກີໄດ້ ຜູ້ໜ້າຈະແຕ່ງຕ້ວຍ່າງໄຮກີໄດ້ ໄກຣ່າ ຈະທຳ ອະໄຮກີໄດ້ ແລ້ວມັນຈະອູ້ກັນອຍ່າງໄຮ

ປະชาນີປ່ໄຕຍ່າຍຄວາມວ່າວ່າໄຮ ພມາຍ ຄວາມວ່າ ໄມ່ຕ້ອງຄື້ອງຮະເບີນແບບແຜນ ໄກຣ່າ ທຳ ອະໄຮ ໄດ້ຕາມຂອບໃຈເຊັ່ນນັ້ນຫຼື ນີ້ເປັນ ປະชาນີປ່ໄຕຍ່າຍທີ່ໄມ່ຄູກຕ້ອງ ເພະບາດຮະເບີນວິນຍ້

ກາຮມີຮະເບີນວິນຍ້ນັ້ນເປັນເຮືອງດີ ຄົນເຮົາ ຄ້າໄມ່ເຮືອງນັກ ຕ່າງຄົນຕ່າງກີ້ຈະຕາມໃຈຕ້ວເອງ ທຳອະໄຮຕາມໃຈອຍາກ ຄວາມວຸ່ນວາຍກີ້ເກີດຂຶ້ນ ຄົນ ໜຶ່ງກີ້ມີຄວາມຄົດອຍ່າງໜຶ່ງ ເມື່ອທຸກຄົນຕ່າງມີຄວາມ ຄົດຄົນລະແບບ ຖຸກຄົນກີ້ຄື້ອງວ່າເປັນເສົ່າກົມພາບຂອງຕົນ ຂອງສ່ວນບຸຄຸລ ຄົນອື່ນຍ່າມເກີ່ວຂອງ

ເສົ່າກົມສ່ວນບຸຄຸລນັ້ນ ຈະປົງປົບຕິໄດ້ກີ້ຕ່ອ ເມື່ອເຮົາໄມ່ເກີ່ວຂອງກັບຄົນອື່ນ ເຮົາມີເສົ່າກົມ ១០០% ແຕ່ດ້າຕ້ອງອູ້ໃນສັງຄົມ ຕ້ອງເກີ່ວຂອງກັບບຸຄຸລອື່ນ ແລ້ວ ເຮົາກວ່າຕ້ອງມີຮະເບີນແບບແຜນ

ເພະະະນັ້ນຮະເບີນອັນໄດ້ທີ່ມີອູ່ແລ້ວ ຄ້າ ຈະແກ້ໄຂໃຫ້ຮັດກຸມ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໄນໃຊ້ໃຫ້ຍ່ອນລົງໄປ ຄ້າ ໄກຣ່າແກ້ໄຂຮະເບີນໃຫ້ຍ່ອນຍານ ກີ້ເຮົາກວ່າ ເຫັນແກ່ ກີ້ເລັສ ໄນໃຊ້ທຳເພື່ອເຫັນແກ່ຄວາມເປັນຮະເບີນໃນໜຸ່ ຄົນນະ ອັນຈະເປັນເຫດູໃຫ້ເກີດຄວາມເສີ່ຍາຍ

ເພະະະນັ້ນໃນໜຸ່ຄົນກີ້ຕີ ໃນປະເທດ ຊາຕິກີ້ຕີ ຈຶ່ງຕ້ອງມີຮະເບີນແບບແຜນນັ້ນ ຍິ່ງມີ ຮະເບີນມາກເທົ່າໄດ້ ກີ້ຍິ່ງເປັນຜູ້ດີມາກເທົ່ານັ້ນ ຍິ່ງ ຕາມໃຈຕ້ວເອງມາກເທົ່າໄດ້ ຄວາມເປັນຜູ້ດີຍິ່ງໝາດໄນ ເທົ່ານັ້ນ ພະພູທະເຈົ້າທ່ານວາງຫລັກຂຶ້ນໄ້ວ່າວ່າ ປາດໂມກົງ ຈ ສໍາໂຣ ຄ້າເຮົາເປັນຄຸທັກສົດ ກີ້ໝາຍຄວາມວ່າ ຮະວັດທນໄຫ້ອູ້ໃນຮະເບີນແບບແຜນ ອ່າງອາກໄປນອກລູ່ອກທາງ

ຂໍ້ອ ១០. ມຸດຕະຫຼາດ ຈ ກົດຕະສູມ – ກາຮ ຮັ້ອກປະມານໃນກາຮບຣິໂກດ

ໝາຍຄວາມວ່າ ເປັນຜູ້ຮັ້ອກປະມານໃນກາຮ ກົນອາຫານ ສຳຄັນຫຼືເມື່ອນກັນ ໄນໃຊ້ເພີ່ງແຕ່ກາຮກົນ ກາຮນຸ່ງໜຸ່ມ ກາຮເຖິງ ກາຮເຖິງ ກາຮເລັ່ນ ກາຮສຸກ ຮ່ວມອູ້ໃນນີ້ໝາດ ໄຫຮັ້ອກປະມານ

ພະພູທະກາຍີຕົບທານີ່ວ່າ ມຸດຕະຫຼາດສາຫຼຸ – ຄວາມຮັ້ອກພົດຕື່ອຍັງປະໂຍ້ນໄຫ້ສໍາເລົດ

ແຕ່ຄວາມພົດຕື່ອນີ້ພູດຍາກ ໄນຮັ້ອທ່າໄຣຈຶ່ງຈະ ພອດີ ຄົນໜຶ່ງຈະພູດວ່າ ຕ ຈານນີ້ພອດີ ແຕ່ອີກ ຄົນໜຶ່ງພູດວ່າຕ້ອງ ຕ ຈານຄົງຈຶ່ງຈະພອດີ ມັນໄມ່ແນ່ ລຳບາກເໝືອນກັນ ຄໍາວ່າ ພອດີ ແຕ່ເຮົາຈະຕ້ອງ ຈັດຄວາມພົດຕື່ອງຕ້ວເຮົາໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ ເຊັ່ນກາຮ ຮັ້ອກປະມານອາຫານມີເທົ່າໄຣຈຶ່ງຈະພອດີ ຕ້ອງເຫຼົາ ຄວາມຕ້ອງກາຮຂອງຮ່າງກາຍເປັນເຄົ່ອງວັດ ອ່າງເຫຼົາ ຄວາມຕ້ອງກາຮຂອງຈົດເປັນເຄົ່ອງວັດ ເພະບາງ ອາຫານເປັນເຮືອງຂອງຮ່າງກາຍ ກີ້ຕ້ອງໃຫ້ກາຍເຫັນ

ພຸດກົງແລະໂວກປາດີໂມກ

ให้ญี่ อย่าเอาจิตเข้าไปเกี่ยวข้อง ถ้าเอาจิตไปเกี่ยว
ข้อง จิตก็จะเกิดความอยาก เช่นรับประทาน
อาหารอะไร ใจก็บอกว่าอ้วนอยต้องหันมาให้เต็มที่ แต่
ร่างกายบอกว่า พอดแล้ว อย่าใส่เข้าไป ขืนใส่ฉัน
ไม่รับนะ ฉันจะเทออก มันก็เดือดร้อนเท่านั้นเอง
อันนี้เรียกว่าเกินพอตี เกินพอตีตรงที่ใจอยาก แต่
ถ้าหากว่าร้ายกายต้องการก็ไม่เกินพอตี เช่น ห้อง
หิว ก็บอก อิมห้องก็บอก แต่ถ้าใจเข้าไปเกี่ยวข้อง
ก็มักจะกระซิบ เอาอีกหน่อยๆ

การเล่นกีฬา พอดีตรงที่เหนื่อย พอลุ่น
เหนื่อยก็เรียกว่าพอดี เดินทางพอร์ตแลนด์อยู่ก็พอ
ดีแล้ว นั่งพัก เดินต่อไปอีกพอร์ตแลนด์อยู่ก็ไปนั่ง
พักเสีย พอดีๆ ถ้าเราเดินเหนื่อยแล้วยังเดินต่อ
ไปอีก ก็เกินพอดี ลำบาก

เราอ่านเรื่องเวสสันดร ชูชักกินอาหารมากท้องแตกปุ่งเหมือนลูกโป่งแตก ไม่ใช่กินอาหารมาก ท้องแตกแพะ ! ท้องแตก หมายความว่า เป็นโรคปวดท้อง เพราะกินอาหารเกินพอดี กินจนแน่นท้องแล้วก็ปวดท้องตายไปเลย เลยไม่ได้ชาลีกัณฑ์ไว้ให้นางอมิตดาม นั่นคือการกินที่เกินพอดี ทำให้เกิดทุกข์ เกิดโภุ

การนุ่งห่ม การทำงานก็อย่าให้เกินพอดี
การพูดก็ต้องพอดี เช่นการประชุม ต้องพอดี แต่
บางแห่งต้องแกรมอีกรึซึ่งช้าไม่ถึงจะพอดี เพราะ
ว่าคนฟังเขายังชอบอยู่ ยังสนใจอยู่ ให้ต่ออีกรึซึ่ง
ช้าไม่ถึง บางที่ยังต่อว่า บอกว่ายังน้อยไป ก็ต้องบอก
ว่า เจ้าลำคอไม่อนุญาต ขึ้นพูดต่อไปคงแห้ง

ต้องฝึกฝนให้เกิดความพร้อมในการกิน การอยู่ทุกอย่าง การอ่านหนังสือก็เหมือนกัน ถ้าเรารสั่งเกตด้ว รู้สึกแบบตา ความพร้อมมันเกิดแล้ว หยุดได้ หรือว่าอ่านแล้วง่วงนอนก็ต้องหยุด ถ้าหัวของแก้ง่วง เช่น สูบบุหรี่ เป่ายานัตถุ นักบาซ นีติดยานัตถุมาก ติดมาตั้งแต่เป็นนักเรียน จะให้

สอบได้ ปืนต้องเอาให้เต็มที่ ที่นี่จ่วงนอน พอง่วง
นอนกีเปยานตถูเข้าไป ตาสว่างกีอ่านต่อไป สีก
ออกไปแล้วยังพอกกล้องยานั่นตถูอยู่ตลอดเวลา ติด
 เพราะว่าไปฟินร่างกาย เป็นการไม่ดีทั้งนั้น เราจ่วง
 นอนกีนอนเสียดีกว่า

หลวงพ่ออ่านหนังสือไม่เหมือนเพื่อน
เขียนไม่เหมือนเขา กล่าววันก็อ่านเหมือนกัน
อ่านแต่หัวค่า กลัวจะเสียสถาการ์ค่าไฟมาก ประ^ห
หยัด พองง่วงปูบ ปิดไฟนอนทันที เพราะเวลาจ่วง
อ่านไม่รู้เรื่อง พอนอนเต็มตันเล็กไว้ก็ต้องตื่น ร่าง^ห
กายบอกรวบพลังแล้ว ให้เราสังเกตดูเถอะ พอเต็ม
ตื่นมันต้องตื่น ตื่นแล้วก็ลุกขึ้นทำงานได้ อ่าน
หนังสือ ทำอะไรได้ เรากลูกขี้นเรียนต่อ เพื่อนเขา
นอนแต่เราเรียน ตอนนั้นเรียนดี ไม่หนวกหูอะไร
เรียนสบาย อ่านไปตามเรื่อง สมมุติว่าสว่างก็ไปทำ
งานอื่นต่อไป ไม่ต้องเป้ายานต์ ไม่ต้องเอาเครื่อง
ภัยนอกช่วย ก็สอบไล่ได้เท่าเพื่อนเหมือนกัน ไม่
ต้องลำบาก

พากเราก็เหมือนกัน ถ้ารู้สึกง่วงก็นอนเสีย
นอนเต็มตื้นก็ลุกขึ้นอ่านต่อ พยายามปลิ่วเวลาอยู่
กับหนังสือ ถ้าอ่านแล้วรู้สึกแอบตามาก็ออกกำลัง
กระโดดโลดเต้น หัดโยคีอะไรก็ได้ แต่หัดเพียงพอ
ดี อย่าหักโหม โดยเฉพาะเวลาไก่ล้อสอบ มักจะเกิน
พอดี ดูกันจนตาเบี้ยงตาและ พอกลึงวันสอบไปนั่ง
ซึ่ม สมองมันเมื่นชา อย่างนั้นใช่ไม่ได้ เกินพอดี

ไปดูหนังไปพังเพลง ก็อย่าให้เกินพอดี
สมมุติว่ามีงานสนุก อย่าให้เกินพอดี เที่ยงคืนนี้
เกินพอดี ๒๒.๐๐ น. พอดีแล้ว กว่าจะเก็บของ
เข้าที่ เที่ยงคืนพอดี ถ้าเลิกเที่ยงคืน ตี ๒ จึงจะ
ได้นอน ก็เกินพอดี เพราะฉะนั้นทำอะไรต้องให้
รู้ว่า เท่านี้พอดี

ข้อ ๑. บุนเดิส์ ยานาส์ - การอยู่ใน
ที่นั่งนอนอันสงัด หมายความว่า ให้เก็บตัวเสีย
บ้าง สำหรับพระท่านเก็บอยู่แล้ว ประดิษฐ์ท่านก็

ພຸກຄົງແລະໂວກປາດຸໂມກ

ອູ່ເງີບໆ ໃນທົ່ວງທຳກຳນົດຂອງທ່ານໄປຕາມເຮືອງ
ອ່ານໜັງສື່ອນັ້ນ ທຳມະໄວ້ໃຫຍ່ໄວ້

ເຮົາວັນເອົາຂ້ອນນິ້ມາໃຫຍ່ໄວ້ ດຽວ
ເກີບຕົວເສີຍນັ້ນ ອ່າເອາໄປໃໝ່ມາກເກີນໄປ ອູ່ທີ່
ເງີບໆ ເສີຍນັ້ນ ເຊັ່ນ ວັນສາຣໍ-ອາທິຍໍຫຼຸດເຮືອງ
ເຮັກຄວຈະພັກຜ່ອນອູ່ນັ້ນ ວັນສາຣໍກັບຜ້າ ຄ້າ
ຊັກໄດ້ກົດຄວຈະພັກເອງ ປະຫຍັດດີ ກາງເກີນເສື່ອຊັກຂອງ
ເຮົາເອງ ຊັກຕອນເຫັນຕາກ ບ່າຍກົດ ຮຶດໄປກົນີກໍາມີ
ໃຈວ່າໄມ່ຕ້ອງຈັດໃຈ ເປັນລູກສີ່ຍົກແທ້ຂອງພຣະ
ພຸທົມເຈົ້າ ຕນເບັນທີ່ພຶກແທ່ງຕນ

ชาຕີນັ້ນເມືອງຈະເຈີນ ກົດພຣະຄນໄທຢ
ຮູ້ຈັກຂ່າຍຕົວເອງນີ້ແລະ ຄ້າຄອຍຈະໄຫດນີ້ຂ່າຍ
ຈະໄປຮອດຍ່າງໄວ ຮຶດໄປພລາງພຸດກັບຕົວເອງໄປ
ພລາງ ແລ້ວກົດພັບໃຫ້ເຮີຍຮ້ອຍ ມົດເຮືອງເສື່ອຜ້າ

ວັນອາທິຍໍເຫຼົາ ເຮົາໄມ່ທຳມະໄວ້ ດຽວອ່ານ
ໜັງສື່ອໜັງຫາຍູ່ກັບນັ້ນ ໄນໄປເຖິວ ອອກໄປ
ເຖິວກີ່ເປັນສັກຕົວ ອອກຈາກນັ້ນນີ້ກີ່ເປັນສັກ
ຕົວຕົວແລ້ວ ອ່າຍັງນ້ອຍກີ່ຄ່າຮັດ ១ ບາທ ໄປເຈອເພື່ອນ
ເສີຍເງິນອີກ ໄປດູ້ນັກກີ່ເສີຍເງິນອີກ ເພຣະລະນັ້ນເຮົາ
ຄວຄົວຄືລົງເກີບຕົວເສີຍນັ້ນ

ສັກວົນປະເທດ ຖຸດຟັນ ៣ ເດືອນເກີບຕົວ
ອູ່ໃນຮູ່ ໄນໄປໃຫ້ເລີຍ ເຊັ່ນ ແය້ ເປັນຕົນ ຖຸດຟັນ
៣ ເດືອນເກີບຕົວອູ່ໃນຮູ່ ຈຳຄົດ ໄນຮູ້ມັນກິນວ່າໄວ ທ່າ
ມັນຈະສະສມ່ໄວ ສະສມ່ໄວໃນຮູ່ ៣ ເດືອນ ໄນປະມາກ

ຄົນເຮົາກີ່ຕ້ອງມີການເກີບຕົວເສີຍນັ້ນ ໄປອູ່
ທີ່ເງີບໆ ເສີຍນັ້ນ ຄ້າເຮົາຈະອອກຈາກນັກໄປຫາ
ທີ່ເງີນ ເຊັ່ນໄປຕາມວັດວາອາຮາມ ໄປດູ້ກັບພຣະສົງໝົງ
ອົງຄົງເຈົ້າໃນເຮືອງປັ້ງຫາຊື່ວິດ ອົງຄົງໄປຫາຜູ້ຮູ້ຜູ້ລາດ
ອ່າຍັງນີ້ເຮີຍເກີບຕົວ ແຕ່ຄ້າໂຮງເຮີຍນປິດກາປາເຮົາໄມ່
ໄປໃຫ້ ໄນມີກິຈກະຮົມພິເສີ່ງ ເຮົາໄປຫາທີ່ເງີບໆ ເພື່ອ
ສຶກຂາ ອົງຄົງເພື່ອທຳມະໄວຕ່ອງໄປ

ການເກີບຕົວນັ້ນເປັນການພັກຜ່ອນອ່າຍ່ານັ້ນ
ຄົນເຮົາມັກຈະພັກຜ່ອນໂດຍໄປເຖິວສູນກ ເຊັ່ນໄປບາງ
ແສນ ອົງຄົງພັກຍາ ນີ້ເຮີຍວ່າໄປຫຍ່ອນໃຈ ແຕ່ຫຍ່ອນ

ໃຈໄຫ້ເປື້ອນກັບສິ່ງໂສໂຄຣກີ່ອູ່ຕາມຫາດນັ້ນເອງ

ຄ້າເຮົາພັກຜ່ອນແບບນີ້ ໄນເຮີຍກວ່າໄປ
ຫຍ່ອນໃຈ ເຮີຍກວ່າໄປພັກຜ່ອນ ອາຄວາມເມີນ ໄປເພີ່ມ
ກຳລັງໃຈໃຫ້ແກ່ຕົວເຮືອງ ກາຮອຍໃນທີ່ເງີນຄືກາ
ເພີ່ມກຳລັງໃຈ ໄປທໍາໃຫ້ມີກຳລັງກາຍໃນເພີ່ມຂຶ້ນ ພອ
ມີກຳລັງກົດລັບມາທຳມະໄວຕ່ອງໄປ

ເພຣະລະນັ້ນໃນຮະເບີນທາງຄາສາ ຈຶ່ງມີ
ວັນພຣະເດືອນລະ ៥ ວັນ ຖຸດຄາສາເມື່ອນກັນ ແຕ່
ວ່າວັນອາຈະແຕກຕ່າງກັນ ວັນພຣະຂຶ້ນ ລ ຄໍາ ຫຶ້ນ
១៥ ຄໍາ ແຮມ ລ ຄໍາ ແຮມ ១៥ ຄໍາ ຄຣືສເຕີຍນມີວັນ
ອາທິຍໍເປັນວັນພຣະ ອີສລາມກີມວັນສຸກຮົມເປັນວັນພຣະ

ພອດຶງວັນພຣະຄວຈະໄດ້ເປັນວັນທີ່ພັກຜ່ອນ
ອູ່ເງີບໆ ອາຄວາມສົງໃຈ ເປັນການເພີ່ມພູນກຳລັງ
ກາຍໃນໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ ໄນໃຊ້ເປັນວັນເຖິວເລັ່ນສູນກ
ສານາໄມເຂົາເຮືອງ ເຮີຍກວ່າພັກຜ່ອນຫາຄວາມສົງໃຈ
ນັ້ນ ຄ້າໂຮມໄໝເຄຍທໍາ ລອງທຳເສີຍນັ້ນຈະຮູ້ສີກວ່າດີ
ຂຶ້ນ ມີກຳລັງໃຈອດທນ ເຂັ້ມແຂງໜັກແນ່ນຂຶ້ນ

ຫຸ້ອ ១២. ອົງຈິຕຸເທິ ຈ ອາໂຍໂໂຄ – ກາຮ່ມໜ້ນ
ປະກອບໃນກາຍກະຮົມຕັບຈິຕ ໃຈໃຫ້ສູງຂຶ້ນ

ຂຶ້ນນີ້ເປັນຂຶ້ນສຸດທ້າຍ ອື່ນເປັນເຮືອງກາຍ
ຮົມຕັບຈິຕຂອງເຮົາໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ດັ່ງທີ່ກ່າວມາແລ້ວວ່າ ຈິຕ
ນີ້ເປັນໄຫຼູນໃນຮ່າງກາຍ ກາຮູດການທຳມາຈາກຄວາມ
ຄືດ ຄ້າຈິຕຂອງເຮົາມີເປັນສູນດີ ກົດໄປໃນທາງດີ ທຳ
ໄປໃນທາງດີ ລອກຄືດຄວາມສຸຂຄວາມເຈີນ ແຕ່ຄ້າຫາກ
ຈິຕຂອງເຮົາມີເປັນສູນມີເປົ້າ ກາຮູດການທຳກົດເປັນໄປ
ໃນທາງເສີຍ ຈຶ່ງເປັນໜັກທີ່ຂອງເຮົາຈະຕ້ອງຄອຍກິ
ຮົມຕັບຈິຕຂອງຕົນໃຫ້ສູງໄວ້ທ່າທີ່ເຮົາສາມາຄະທຳໄດ້

ທີ່ນີ້ກາຍກະຮົມຕັບຈິຕນີ້ ກົດຕ້ອງມີຮະເບີນ
ແບບແພນ ເຊັ່ນ ຄືລົງຄົງຄືກາຍກະຮົມຕັບຈິຕ ກາຍ
ຝຶກສມາຮົກຄືກາຍກະຮົມຕັບຈິຕ ກາຍຄົດຄົນເພື່ອໃຫ້
ເກີດປັ້ງຫຼາຍຮູ້ແຈ້ງເຫັນຈົງໃນສິ່ງຕ່າງໆ ກົດເປັນກາຍກ
ຮົມຕັບຈິຕຂອງເຮົາໃຫ້ສູງຂຶ້ນ

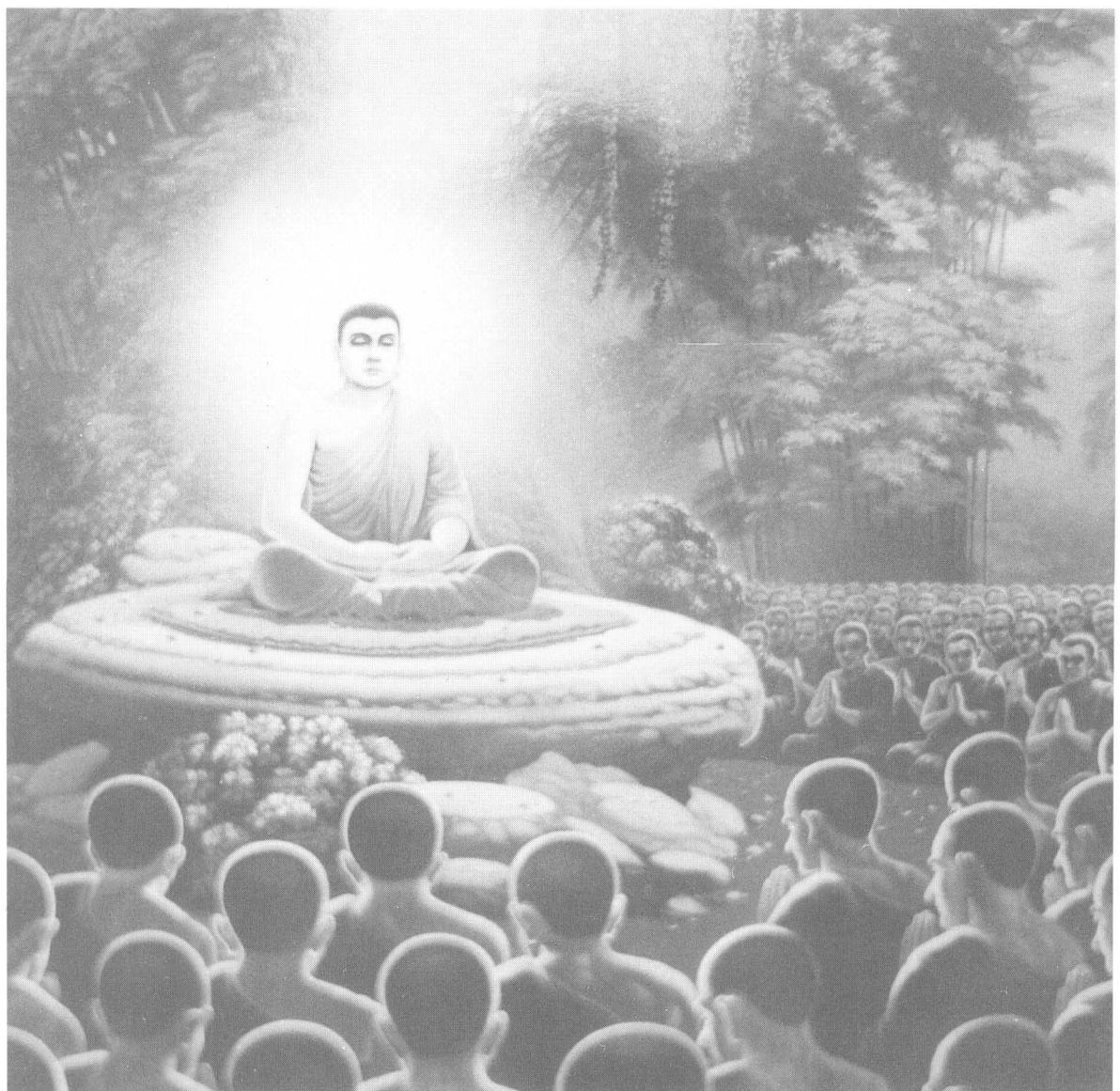
ຜູ້ໄດ້ໜ້ນຍກະຮົມຕັບຈິຕ ແລະຮວັງອ່າໄໝມັນ
ຫລັນຮວັງລົງມາ ເຮີຍວ່າ ເປັນຜູ້ເວື້ອເພື່ອໃນອົງຈິຕ

ພູກຣົງແລະ ໂວາທປາດີໂມກ

ເປັນຈິດອັນສູງຍິ່ງ ເປັນໜ້າທີ່ເຮົາຈະຕ້ອງທຳ ເພວະ
ຈິຕຂອງຄົນເຮົາກໍາໄມ່ຢັກສູງມັນຫຼ່ນລົງ ມັນຕຽບ
ສອບຈິຕເຮົາເອງ ແລ້ວກົງກິກໃຫ້ສູງທຸກວັນເວລາ ອຍ່າໃຫ້
ຕົກຕໍ່ເປັນອັນຫາດ

ໂວາທປາດີໂມກ ທີ່ພຣະອອງຄໍສອນພຣະ
ອຣහັນດີ ๑๒๕๐ ຮູບ ເຮັມຕັ້ນວ່າ ຄວາມອົດກັນທຸນ
ທານເປັນຕະບະຍ່າງຍິ່ງ ຜູ້ທີ່ທັງໝາຍກລ່າວພຣະ
ນີພພານວ່າເປັນບຣມຊຣມ ຜູ້ທີ່ຍັງເບີຍດເບີຍທຳ
ຮ້າຍສັດວີ່ນີ້ໄມ່ເປັນສມຜະ ການໄໝທໍາບາປທັງປວງ

ການທຳກຸລໃຫ້ຄຶງພຣອມ ການທຳຈິຕຂອງຕຸນໃຫ້ຂາວ
ສະອາດ ນີ້ເປັນຄຳສອນຂອງຜູ້ທັງໝາຍ ການໄໝກລ່າວ
ການໄໝລ້າງພລາຍ ກາຮອຍູ່ໃນຮະເບີຍວິນຍ ກາຮູ້ຈັກ
ປະມານໃນການກິນອາຫານ ກາຮອຍູ່ໃນທີ່ນິ້ງນອນຍັນ
ສັດ ກາຮມັນຍກຮະດັບຈິຕໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ເລັ່ນື້ແລລະ
ຄືຄຳສອນຂອງພຣະພູທເຈົ້າທັງໝາຍ ຄື່ອ ໂວາທ
ປາດີໂມກ ທີ່ພຣະອອງຄໍຕຣສໃນວັນມາມນູ່ชา

ວັດຈັງຄົກມຣາດ*

ຂໍາ

ນັກສຶກໜາທັງຫລາຍ

ວັນນີ້ຈະໄດ້ພູດຄຶ່ງຂ້ອງທະນະ ວິດທະນາ ອັນຈະນຳມາ
ເປັນຫລັກປົງບັດໃນຊີວິຕປະຈຳວັນ ຕາມຫລັກຄໍາສອນ
ກາງພຣະພຸຖນສາສນາ ອັນເຮືອງຂອງພຣະທະນະ ຮູ່ອ
ຫລັກທະນະໃນກາງພຣະພຸຖນສາສນານັ້ນ ເປັນເຮືອງ
ທີ່ເຮົາຄວະສົນໃຈໃຫ້ມາກເປັນພິເສດ

ເຮືອງພຣະພຸຖນເຈົ້າເປັນເຮືອງສໍາຫັກໃຫ້ເຮົາ
ວ່າ ພຣະອົງຄົດເກີດຂຶ້ນແລ້ວທໍາອະໄຮບັງ ສ່ວນເຮືອງພຣະ
ທະນະນັ້ນເປັນເຮືອງທີ່ເຮົາຈະນຳມາໃຊ້ໃນຊີວິຕປະຈຳວັນ
ໃຫ້ມາກ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມສຸຂຄວາມເຈົ້າ

ຄົນຂອບຄາມບັງຫາວ່າ ພຣະພຸຖນເຈົ້າກັນ
ພຣະທະນະ ສິ່ງໄດ້ເກີດກ່ອນ ກີ່ເຄຍຕອບໃຫ້ເຂາທຮານ
ວ່າ ຕ້າທະນະນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ມີອີ່ຍຸດລວດເວລາ ພຣະ
ພຸຖນເຈົ້າຈະເກີດຂຶ້ນຫຼືໄມ້ເກີດຂຶ້ນກໍຕາມ ທະນະກີ່
ມີອີ່ຍຸດ ປາກງົງຍຸດ ແຕ່ວ່າໄມ້ມີໂຄຮູ້ ໄມ້ມີໂຄຮາສັ່ງສອນ
ເທົ່ານັ້ນເອງ ພຣະພຸຖນເຈົ້າເປັນຜູ້ດັ່ນພບຫລັກທະນະ
ແລ້ວກີ່ນຳມາສັ່ງສອນແກ່ປະຊາຊົນ ໃຫ້ໜາກໄດ້ເກີດ
ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຂ້ອງທະນະນັ້ນໆ

ທະນະທີ່ພຣະພຸຖນເຈົ້ານຳມາສັ່ງສອນແກ່
ພວກເຮົານີ້ ໂດຍ ອີ່ນ ອີ່ນ ອີ່ນ ອີ່ນ ອີ່ນ ອີ່ນ
ປະກາດທີ່ນີ້ ແລະ ທະນະທີ່ເປັນສ່ວນສັ່ງທະນະ ອີ່ນ
ປະກາດທີ່ນີ້

ທະນະທີ່ເປັນຂຶ້ນຕີລທະນະນັ້ນ ເປັນທະນະ
ທີ່ເປັນຂຶ້ນສໍາຫັກຄົນທ່ວ່າ ໄປທີ່ຈະດຳວິຊີວິຕຍຸ່ນໃນ
ໂລກ ເປັນຂ້ອງປົງບັດສໍາຫັກຄົນທ່ວ່າໄປຂອງຜູ້ຍຸ່ນໃນ

ສັ່ງຄົມນຸ່ຫຍໍ່ ເພົ່າມີເຮົາຍຸ່ນໃນສັ່ງຄົມ ເຮົາຕົ້ນມີ
ກາງປະກຸດທະນະເພື່ອໃຫ້ເໝາະສົມແກ່ສັ່ງຄົມ ຄ້າເຮົາ
ຍຸ່ນໃນສັ່ງຄົມແລ້ວເຮົາໄມ້ປະກຸດທະນະ ຕ້າເຮົາກີ່ເປັນ
ຜູ້ຂວາງໂລກ ເປັນຜູ້ມີເໝາະສົມທີ່ຈະຍຸ່ນໃນສັ່ງຄົມນັ້ນ

ເຮົາຍຸ່ນໃນສັ່ງຄົມຈະຕົ້ນມີທະນະເປັນຫລັກ
ກຳລ່ອມເກລາຈິຕິໃຈຄົນ ໃຫ້ເປັນອັນຫົ່ງອັນເດີຍກັນ ຄ້າ
ໄມ້ມີທະນະເປັນເຄື່ອງກຳລ່ອມເກລາຈິຕິໃຈ ກີ່ຈະທຳໃຫ້
ຢູ່ຢາກເດືອດຮອນ ເພົ່າມີຜູ້ທີ່ມີບັງຫາເກີ່ວກັນ
ສັ່ງຄົມ ຈຶ່ງໄດ້ບັງຫຼຸດທະນະໄວ້ເປັນຫລັກປົງບັດ ທະນະ
ທີ່ບັງຫຼຸດທີ່ຂຶ້ນສໍາຫັກປົງບັດໃນສັ່ງຄົມ ເປັນເຮືອງທີ່ເກີດ
ຂຶ້ນເອົ້າໂຈງຈາກບັງຫາຂອງສັ່ງຄົມ ບັງຫຼຸດທີ່ຂຶ້ນເພື່ອແກ່ໄຂ
ບັງຫາຂອງສັ່ງຄົມ ເພົ່າມີຜູ້ຍຸ່ນໃນສັ່ງຄົມ ຈຶ່ງຄວາ
ນໍາຫລັກທະນະເຫັນນຳມາໃຊ້ເປັນແນວປົງບັດ ເຊັ່ນ
ວ່າ ທ່ານສອນໄໝມີຄວາມກົດໝູກຕະເວທີ ເພົ່າວ່າ
ຄົນເຮົາຍຸ່ນໃນສັ່ງຄົມໄມ້ໄດ້ອີ່ຜູ້ເດີຍວ່າ ຕ້ອງອາສີບຸກຄລ
ອື່ນບັງ ເມື່ອເຮົາໄດ້ອາສີບຸກຄລໄດ້ໃນເຮືອງໄດ້ກີ່ຕາມ
ຄົນດີຕົ້ນເກົາຫຼັກພົບຸກຄລນັ້ນ ຕ້ອງນຶກຄົງບຸກຄຸນ
ຂອງບຸກຄລນັ້ນ ທີ່ໄດ້ທຳຄູນທຳປະໂຍືຫຼົນແກ່ຕຸນ ເຊັ່ນ
ມາຮັດ ປິດາ ຄຽວອາຈາරຍ ຮູ່ອີໂຄຣ່ງ ກີ່ຕາມທີ່ໄດ້ຂ່າຍ
ເຫຼື້ອເຮົາໃນເຮືອງທີ່ເປັນປະໂຍືຫຼົນແກ່ຊີວິຕ ເຮົາຕົ້ນ
ນີ້ກ່າວຄົນນັ້ນມີບຸກຄຸນແກ່ເຮົາ ຄວາມສຳນັກຮັບຮູ້ໃນກາ
ທີ່ບຸກຄລນັ້ນໆ ມີບຸກຄຸນຕ່ອງເຮົາ ເຮົາກ່າວເປັນຜູ້ມີຄວາ
ມກົດໝູກຕະເວທີ ກີ່ເປັນຂ້ອງປົງບັດໃນສັ່ງຄົມ

ຫົວ່າເຮົາຍຸ່ນໃນສັ່ງຄົມ ເຮົາຍຸ່ນດ້ວຍຄວາ
ມເປັນຜູ້ມີຕີລມີທະນະປະຈຳໃຈ ເຊັ່ນ ຄື່ອຕີລ ຕ ມີ

* ຄຳບຣຍາຍວິຊາພຣະພຸຖນສາສນີ້ ຂອງ ພຣະຫັນທມຸນີ້ (ບັງຫຼານທິກິກູ່) ດັວກທີ່ ៤ ວັນພູກຄລ

ນ ທ້ອງປະຊຸມວິທາລັບວິຊາການສຶກໜາ ພຣະນະ ວັນພູກຄລທີ່ ១៤ ຖຸມພາພັນທີ ២៥/១ ເວລາ ០៨.៣០-១៩.០០ ນ.

ວັດຖຸງຄົກມຣາດ

ธรรม ๕ ประการ ประจำจิตใจ หรือเป็นผู้มีความเพียรความอดทน เป็นผู้มีความตั้งใจมั่นในการประกอบการงานที่เป็นประโยชน์ อย่างนี้ก็เรียกว่าเป็นผู้ประพฤติธรรมในสังคม

ผู้ใดมีธรรมะ ผู้นั้นเป็นประโยชน์แก่สังคม
ผู้ใดไร้ธรรมะ ผู้นั้นเป็นเสียดแก่สังคม เพราะ
จะนั้น ผู้อยู่ในสังคมได้กิตามต้องปฏิบัติธรรมในขัน
ที่เรียกว่าศีลธรรม เพื่อให้อยากนัดความสงบ

แต่คนเราแม้จะปฏิบัติปฎิบัติชอบตามหลักศีลธรรมแล้ว ก็ยังมีปัญหา ยังมีความทุกข์ ความเดือดร้อนอยู่ในใจ ความทุกข์ความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นนั้น เราจะประพฤติตัวยศีลธรรมไม่พอ เช่น สมมุติว่าเราเป็นผู้อยู่ในศีลธรรมแล้ว แต่ยังมีความทุกข์อยู่ในใจ มีความกลุ้มใจ มีปัญหาระเรื่องส่วนตัวอีกมากมาย ปัญหาเหล่านี้แก้ด้วยศีลธรรมไม่ได้ ต้องแก้ด้วยสัจธรรม

สัจธรรมไม่ใช่เรื่องที่บัญญัติแต่งตั้งขึ้น
ศีลธรรมนี้มีผู้บัญญัติแต่งตั้ง ผู้รับบัญญัติหลักศีลธรรม
แต่ว่าหลักสัจธรรมนั้นไม่มีการแต่งตั้ง เป็นเรื่องที่
ต้องค้นพบด้วยผู้รู้ เช่นพระพุทธเจ้าเป็นผู้ค้นพบ
สัจธรรม ค้นพบเรื่องของนิจจัง ทุกขัง อนัตตา คัน
พบเรื่องอริยสัจสี่ ค้นพบเรื่องปฏิจสมุปบาท คือ
เรื่องธรรมที่อาศัยกันและกันเกิดขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่า
นี้เป็นสัจธรรม

ตัวสัจธรรมนั้นมีอยู่ตลอดเวลา แต่ว่าไม่มี
ใครคันพบ ไม่มีใครเบิดเผย ไม่มีใครนำมาแสดงแก่
ชาวโลก สิ่งนั้นก็เป็นของเร้นลับอยู่ เหมือนกับเส้น
ผมบังภูเขาไว้ ความจริงมันก็อยู่ใกล้ๆ กัน เช่น
ความมีกับความไม่มีมันก็อยู่ที่เดียวกัน แต่ว่าเรา
ไม่เห็นความไม่มี เรายังเห็นแต่ความมีอยู่ตลอดเวลา

สมมุติว่าตรองนี้มีนาพิกาวงอยู่ เราก็มองเห็นแต่ความมีของนาพิกา ความไม่มีมันก็อยู่ตรองนี้ แต่เรามองไม่เห็น ถ้าเมื่อใดเรายกนาพิกาออก ความไม่มีก็จะปรากฏขึ้นที่ตรองนั้น ความจริงความ

ไม่มีกิจอยู่ที่ตรงนี้แล้ว แต่ว่าเรามีได้คิด ไม่รู้ไม่เห็น
ในเรื่องนั้น

เรื่องสัจธรรมก็เป็นกำโน่นนั่น สัจธรรมมีอยู่ตลอดเวลา ที่ตัวเรา ก็มี ที่งานซึ่งเราทำ ก็มี ที่ไหนๆ ก็มีพังนั้น แต่ว่าเราไม่เห็นไม่รู้ จึงไม่เข้าใจในสิ่งนั้น พระพุทธเจ้าได้ทรงค้นพบหลักสัจธรรม นำมาประกาศแก่ชาวโลก เพื่อให้ชาวโลกนำไปใช้แก่ปัญหา ความทุกข์ความเดือดร้อนในชีวิตประจำวัน

เรออยู่ในสังคมโลกต้องปฏิบัติทั้ง ๒ อย่าง
คือปฏิบัติตามหลักศีลธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกับ
เพื่อนมนุษย์ ปฏิบัติหลักสัจธรรมเพื่อแก้ปัญหา
ความทุกข์ความเดือดร้อนของเราเอง

ถ้าเราไม่ปฏิบัติตามหลักสังฆธรรม เรายังคงเป็นคนมีความทุกข์อยู่ตลอดเวลา มีความกลัวใจอยู่ตลอดเวลา เพราะไม่ได้ปฏิบัติตามหลักสังฆธรรม ปัญหาก็เกิดมาก บางทีก็เสียผู้เสียคนไป เลย ถ้าประพฤติธรรมแล้ววิชัยอยู่สบาย ถ้าไม่ประพฤติธรรมมักก็มีเรื่องเดือดร้อน

ธรรมะที่พระพุทธเจ้านำมาสอน มี ๒ ขั้น
ขั้นหนึ่งเป็นธรรมขั้นต้น ชีดวงศ์ให้อยู่ ถ้าเรามั่นคง
จะอยู่ในโลกนี้ควรจะอยู่อย่างไร ถ้าเราไม่อยากอยู่
ในโลกแล้ว พระองค์ก็ชี้ทางให้บินปรือไปเลย มีทาง
ให้ไป ทางที่ออกจากโลกนั้นเป็นทางแห่งสัจธรรม
ทางสำหรับอยู่ในโลกนั้นเป็น โลภียธรรม เป็นธรรม
สำหรับโลก อยู่ในโลกก็ต้องประพฤติธรรม

ท่านจัดธรรมะให้เข้ากับเหตุการณ์ แยกเป็นธรรมะสำหรับพ่อแม่ ธรรมะสำหรับพระเจ้าแผ่นดิน ธรรมะสำหรับข้าราชการ ธรรมะสำหรับคนประเทกนั้นประเทกนี้ มีทั้งนั้น ตัวธรรมะคล้ายๆ กับแผนที่ที่เขียนไว้อย่างละเอียด ใครต้องการไปไหนก็เปิดดูแผนที่ได้เลย เช่น ต้องการจะทำอะไร ดูแผนที่ว่า ถ้าเราทำอย่างไรจะดีอย่างนี้ เป็นหลักของจริยธรรม ซึ่งนำศึกษาน่าสนใจ

ວັດຫຸ້ງຄົກມຽດ

คนไทยเรามาที่ไปเรียนเมืองนอก แล้ว ก็เอาข้อคำสอนต่างๆ มาพูด สิ่งที่เขานำมาพูดนั้น ความจริงก็มีอยู่ในคำสอนทางพระพุทธศาสนา แต่ เพราะยังไม่เคยได้ศึกษา ก็เห็นไปร่วมรั้งนี้เก่ง เขาสอนอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ถ้าพระไปฟังแล้วก็นึกว่า นี่ที่ภูษាបากอกเรื่องธรรมชาติ ที่ประเทศอินเดีย เขายังด้วยการศึกษาระยะ เขากันคุกันอย่าง ละเอียดมาแล้ว และที่ยิ่งไปกว่านั้น คือธรรมะที่ เป็นโลกุตรธรรม ธรรมะที่ข้ามพ้นไปจากความ วุ่นวายของโลก ฝรั่งไม่ได้สอน แต่มีสอนอยู่ใน คัมภีร์ทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นเรื่องน่าศึกษา

การที่มีปัญหาว่า เราอยู่ในโลกจะนำ ธรรมะที่เป็นขั้นสูงมาปฏิบัติได้หรือไม่นั้น ขอตอบ ว่าเราสามารถปฏิบัติได้ และจำเป็นจะต้องปฏิบัติ ถ้า เราต้องการอยู่อย่างสงบสุขในสังคม ถ้าเราไม่ต้อง การความสุขอย่างแท้จริง เราจะไม่เช็คได้ แต่ก็ว่า รายอยู่ไม่ใช่น้อยถ้าไม่ใช้ หากนำมาใช้แล้วจะมีแต่ ความเจริญความก้าวหน้าในชีวิตและในการงาน

ขอให้เรามาสังเกตดูชีวิตของบุคคลแต่ละ คน ที่เขาเจริญก้าวหน้าอย่างเรียบร้อยดีงาม ถ้าศึกษาประวัติคนเหล่านั้นแล้วจะเห็นว่า เป็นผู้ ประกอบด้วยธรรมะตลอดเวลา ใช้ธรรมะเป็น หลักในการดำเนินชีวิต จึงก้าวหน้าอย่างสม่ำ เสมอและเรียบร้อย แม้ตัวตายไปจากโลกนี้แล้ว สิ่ง ที่ทำไว้นั้นก็ยังเป็นอนุสรณ์เดือนใจให้คนชนหลังได้ เห็นเป็นตัวอย่าง อันนี้มีอยู่ทั่วๆ ไปว่าจะเป็น ชีวิตดีวันต่อวันของก็เหมือนกันทั้งนั้น

และขอให้เราเข้าใจอีกอย่างหนึ่งว่า ธรรมะนั้นแม้มีอยู่ในคัมภีร์ในก้อนเดียวกันนั้น แต่โดยเฉพาะธรรมะที่เป็นขั้นศีลธรรม จะอยู่ ในพระไตรปิฎกของพระพุทธเจ้า อยู่ในคัมภีร์ ใบเบล อยู่ในคัมภีร์กรอ่าน หรืออยู่ในคัมภีร์ของ แขวงเชื้อ ก็เหมือนกันทั้งนั้น แต่พระพุทธศาสนา มี ส่วนแตกต่างจากศาสนาอื่น ก็ตรงที่สอนสัจธรรม

มาก สอนเรื่องโลกุตรธรรม อันเป็นข้อปฏิบัติที่ ยกระดับจิตใจให้พ้นจากข้อผูกพัน ทรงสอนมาก เป็นพิเศษ จึงนับว่าก้าวไปไกลอีกก้าวหนึ่งในขั้น นี้ ขอให้เราเข้าใจหลักไว้อย่างนี้เป็นประการต้น

ส่วนธรรมะที่เราควรจะนำมาเป็นหลัก ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จะได้พุดถึงเรื่อง บรรค มีองค์ ๙ ซึ่งได้พูดหัวข้อไว้แล้วในวันก่อน ตอน ที่ได้กล่าวถึง ปฐมเทศนา วันนี้จะได้อธิบายให้ ละเอียดว่าได้แก่อะไรบ้าง ควรประพฤติปฏิบัติ อย่างไร บรรค มีองค์ ๙ "ได้แก่"

สัมมาทิฐิ แปลว่า ความเห็นชอบ
สัมมาสังกับปะ แปลว่า ความคิดชอบ
สัมมาวาจา แปลว่า เจรจาชอบ
สัมมาภัมมตະ แปลว่า การกระทำชอบ
สัมมาอาชีวะ แปลว่า การเลี้ยงชีวิตชอบ
สัมมาวายามะ แปลว่า ความเพียรชอบ
สัมมาสติ แปลว่า ความระลึกชอบ
สัมมาสมารishi แปลว่า ความตั้งใจมั่นชอบ

รวมเป็น ๙ ประการ เรียกว่า บรรค มีองค์ ๙ หรือ อัญชัญคิกิมරค

ได้อธิบายวันก่อนแล้วว่า องค์ ๙ คืออะไร บรรค มีองค์ ๙ นี้ถ้าจะสรุปแล้วก็ได้แก่ ศีล สมารishi บัญญา นั้นเอง แต่ว่าท่านจัดเอาบัญญาไว้ข้างหน้า คือ สัมมาทิฐิ, สัมมาสังกับปะ เป็นบัญญา สัมมาวาจา, สัมมาภัมมตະ, สัมมาอาชีวะ, สัมมาวายามะ เป็นศีล

สัมมาสติ, สัมมาสมารishi เป็นสมารishi หลักคำสอนในทางพุทธศาสนาจำ(jāy)ๆ ว่า ศีล สมารishi บัญญา เป็นหลักใหญ่ แต่ในการ เรียนตามทฤษฎีເອກີລໄວ້หน้า แล้วถึงສາມາຊີແລະ ບัญญา แต่ถ้าเรียนตามแบบปฏิบัติ ต้องเอาบัญญา ขึ้นหน้า แล้วถึงศືລແລະສາມາຊີ ทำไม่จึงເອປັນຍາມໄວ້ข้างหน้า ก็ພຽງต้องใช้บັນຍາກ່ອນຈຶ່ງຈະลง ມືອປັນຍັດໄດ້ ເຊັ່ນ ເຮັດວຽກຊີລເຈົ້າມີຄວາມ ຕ້ອງ

๛ อัคคีวัชกิจบรรกา

มีปัญญาเข้ากำกับก่อน ถ้าไม่มีปัญญาเข้ากำกับ การกระทำนั้นจะค่อนข้างไปทางงมงาย อันจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ตนได้ เพราะฉะนั้นในแบบปฏิบัติจึงต้องเอาปัญญาไว้หน้า เรียกว่าสัมมาทิฐิ เป็นเดียวปัญญา แล้วต่อไปก็มีศีล มีสมานิ เป็นลำดับขึ้นไป

คำว่า สัมมาทิฐิ แปลว่า ความเห็นชอบเรื่องทิฐิในอินเดียมีมาก มีแตกต่างกันไปถึง ๖๒ อย่าง แต่เราไม่จำเป็นต้องรู้ ถ้ายากรู้จะเสียดให้ไปอ่านในหนังสือพุทธประวัติจากพระอโศก สำหรับในที่นี้ให้เราอธิบายเพียงข้อสำคัญๆ ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติ ก็แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นเหมือนกัน สัมมาทิฐิในขั้นศีลธรรมนี้อย่างหนึ่ง สัมมาทิฐิในขั้นสัจธรรมนันน้อกอย่างหนึ่ง

สัมมาทิฐิในขั้นศีลธรรมนั้น ได้แก่ ความเห็นว่า ทำดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว ความสุข ความทุกข์ ความเสื่อม ความเจริญเกิดขึ้น เพาะการกระทำของเรางาน นี่เรียกว่าเป็น สัมมาทิฐิในขั้นศีลธรรม เป็นพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการดำรงชีวิตของอยู่ในโลก เป็นพื้นฐานอย่างไร รามาพิจารณาดู

ถ้าเรามีความเห็นว่า ทำดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว ก็เป็นความเห็นประเภทเป็นกำแหงกันเราไว้ไม่ให้อยู่ไปนอกลุ่นของการ เผราะเรายอมรับว่า ทำดีเราก็ได้ความดี ทำชั่วเราก็ได้ความชั่ว สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับเรานั้น คือผลของการกระทำการของเราเอง เมื่อเราทำดี เรายกมีความสุขความเจริญ ถ้าเราทำไม่ดี เรายกมีความทุกข์ความเดือดร้อน

อันนี้เป็นหลักประกันสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในโลก ถ้าเราไม่มีหลักประกัน เช่น ถ้าเราคิดว่า ทำดีถ้าไม่มีคนเห็นก็ไม่เป็นผล ทำชั่วไม่มีคนจับได้ก็ไม่เป็นไร ถ้าคิดอย่างนี้ก็เข้า ยอมจะเออน ทำความชั่วเมื่อไม่มีใครรู้คราวเห็น และทำความดี เมื่อจะให้เข้าเห็น ให้เข้าชมเชย ไม่ได้ทำความดี ไม่ได้ทำทุกอย่างเพื่อธรรมะ ชีวิตก็ลุ่มๆ ตอนๆ

ถ้าต่อหน้าทำดี ลับหลังอาจทำชั่วก็ได้

แต่คนที่มีพื้นฐานในใจมั่นคงว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สุข-ทุกข์ เสื่อม-เจริญ เกิดจาก การคิด การพูด การกระทำของเรา เขาจะไม่ทำอะไรมากในทางเสีย ไม่ว่าต่อหน้าคน ลับหลังคน เขายังมีความกลัวต่อบาป มีความรักในสิ่งที่เป็นบุญเป็นกุศล การดำรงชีวิตก็จะเป็นไปในทางที่ถูกที่ชอบ

แต่คำว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นั้น ขอให้เข้าใจให้ชัดว่า ถ้าเราทำดี เรายกได้ความดีขึ้น ในใจของเราทันที ทำชั่วก็ได้ความชั่วขึ้นในใจทันที ถ้าทำดีทุกเวลานาที ทุกชั่วโมง ทุกวัน นิสัยใจของเราก็มั่นอยู่กับความดี เรายกเป็นคนดีเรื่อยไป แต่ถ้าเรากระทำความชั่วทุกวันทุกชั่วโมงทุกเวลา ความชั่วจะเพิ่มมากขึ้นในใจ

พุดง่ายๆ ก็คือ ทำดีก็สะสมนิสัยดีให้เกิดขึ้น ทำชั่วก็สะสมนิสัยชั่วให้เกิดขึ้น ถ้าเราสะสมนิสัยดีจิตใจก็ดีงาม ถ้าสะสมนิสัยทางชั่ว มันก็ชั่วเรื่อยไป ตัวอย่างเห็นง่ายๆ เช่นเราฝึกฝนในเรื่องใด เรายกเป็นในเรื่องนั้น ก่อนนี้เราไม่ได้สูบบุหรี่ พอกำหนดสูบบุหรี่ ก็ติดคอมแมง เราไม่เคยนอนเกียจคร้าน ตอนเช้าหัด ๓ วัน ขี้เกียจจับເອງแล้ว นอนตื่นสายไม่ลุกขึ้น หรือถ้าทำอะไรที่ไม่เคยทำ ทำสัก ๕-๘ วัน ไม่ช้าก็เก่งในเรื่องนั้น นี่คือผลที่เราทำ แล้วเราก็ได้

ชีวิตของเราระดียิ่งนี้คือผลของการกระทำเมื่อก่อน หมายความว่าเราทำมาเรื่อยๆ ตั้งแต่ชั่วโมงก่อน วันก่อน เดือนก่อน ปีก่อน ตั้งแต่เราเกิดมาจนเป็นเรื่องก่อนทั้งนั้น เราทำอะไรมาในเรื่องใด เป็นเรื่องที่เราสะสมในด้านนั้น ถ้าเราสะสมในด้านดี ก็จะทำให้ดีขึ้นๆ ถ้าสะสมในด้านชั่ว ก็จะลงไปๆ เป็นเรื่องที่ได้รับอยู่ตลอดเวลา

เราเป็นครูอาจารย์จะไปสอนเด็ก ขอให้ย้ำกับเด็กให้เข้าใจว่า ทำอะไรจะได้สิ่งนั้น ถ้าหนุ่มๆ คนทำดีก็จะดีขึ้น ยกตัวอย่างพุดให้เข้าเห็นบ่อยๆ

ວັດຈຸນຄົມນຣາດ

ເວລາທຳອະໄຮ ພຍາຍາມແທກຄວາມຄົດວ່າ ທຳດີໄດ້ ທຳຂ້າວໄດ້ຂ້າວ ຜັງໄວ່ໃນໃຈຂອງເຂົາ ເມື່ອເຕີບໂຕຂຶ້ນ ເປັນຜູ້ໃຫຍ່ກີຈະເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມລະອາຍນາປ ກລັວບາປ ໄນມີການສິ່ງຂ້າວສິ່ງຮ້າຍ ຍັນຈະເປັນເຮື່ອງທຳໄທ້ໜ້າຕົ້ນ ເມື່ອເປັນເສີ່ຍຫາຍ ດົນທີ່ທຳຄວາມຂ້າວຄວາມຮ້າຍໂດຍພື້ນຫຼານໃນຈິຕໃຈ ເພຣະໄມ່ເຊື່ອຫລັກນີ້ ອື່ນໄມ່ເຊື່ອວ່າຈະໄດ້ຮັບຜລ ແລ້ວກີທຳຂ້າວທຳເສີ່ຍ ນີກວ່າໄມ່ເປັນໄຣ ອຢ່າງນີ້ເປັນຕົ້ນ ແຕ່ຄ້າເພາະນີ້ສັຍເຕີບໄປຕັ້ງແຕ່ພື້ນຫຼານເບື້ອງຕົ້ນ ໄທຍ້ອມຮັບຮູ້ວ່າ ທຳດີໄດ້ ທຳຂ້າວໄດ້ຂ້າວ ຕັ້ງແຕ່ນອຍໆ ເມື່ອເຕີບໂຕຂຶ້ນກີຈະມີຈິຕໃຈມິນຄອງ ໄນກະທຳຄວາມຂ້າວ ເພຣະໄດ້ຜັກຄວາມຄົດນັ້ນໄວ່ໃນໃຈເຮື່ອງກັງຄວາມຄົດທີ່ເປັນສົມມາທີ່ຈີ້ໄວ່ໃນໃຈນີ້ເປັນເຮື່ອງສຳຄັງ ແຕ່ເຮົາຈະຕົ້ນຜັກໃຫ້ຖຸກທາງ ສິ່ງໃດທີ່ເຮົາຜັກໄວ່ຕັ້ງແຕ່ສົມຍເປັນເຕີບຈະຕົດມັນ ໄນມິນແງ່ນຄລອນແຄລນແລຍທີ່ເດືອຍ

ວັນກ່ອນນັ້ນໃນຮູດໄຟຄູກັນນາຍທາຮາຄນ ມີນີ້ ນາຍທາຮາຄນນີ້ຄ້າເຫົາຂໍ້ອັບປາເປັນໆ ມາແລ້ວເຂົາໄມ່ຍ່ອມກິນ ຕັ້ງເອົາໄປປ່ອຍທຸກທີ ເພຣະວ່າຕັ້ງແຕ່ເຕີກໆ ອູ້ກັບຄຸນຍາຍ ຄຸນຍາຍພຸດສອນແຕ່ເຮື່ອງນຸ່ງເຮື່ອງນາປຄລອດເວລາ ໝາຍໄໝກໍລັ້າຜ່າສັດວັນ ແມ່ແຕ່ປລາ ລວງພ່ອກົດາວ່າ ຄ້າອອກນົບຈະທຳຍ່າງໄຣ ເພຣະວ່າຕັ້ງໄປຢູ່ຂ້າສີກ ແກບອກວ່າອັນນັ້ນເພື່ອໝາດເພື່ອບ້ານເມື່ອກີຕ້ອງເອາເໜືອນກັນ ແຕ່ປົກຕິແລ້ວປາກີມີຜ່າ ໄນມີກໍາຮ້າຍສັດວະໄຣ ໃຈດີ ໄຈມຕາໃນບ້ານເລື່ອງຫລານໄວ້ຫລາຍຄນ ເລື່ອງໝາໄວ້ຫລາຍຕົ້ວ ເຮີກວ່າເລື່ອງໄວ້ທັງ ๒ ອຢ່າງ ອຸກຄນທີ່ເຂົາລຳນາກ ເຂົາມາເລື່ອງ ມາທີ່ເຂົາປ່ອຍ ເຂົາມາເລື່ອງ ນີ້ສັຍມີຄວາມເມຕຕາ ນີ້ກີເພຣະຜັກນີ້ສັຍໄວ່ຕັ້ງແຕ່ເປັນເຕີບ

ເຮົາເຕີບໂຕໃນຄຣອບຄຣວ່າທີ່ມີຄນປະພຸດຄົດປະພຸດຂອບ ກີມີຄວາມປະພຸດຄົດຂອບນັ້ນເປັນສົມບັດມາດ້ວຍ ຄ້າເຕີບໂຕໃນຄຣອບຄຣວ່າທີ່ເປັນອັນຫພາລ ນີ້ສັຍສັນດານັ້ນກີຕົມມາດ້ວຍເໜືອນກັນ ເຮີກວ່າເປັນ ກຣມພັນຫຼຸງ ສີບຕ່ອມາຈາກພ່ອແມ່ ອື່ນໄດ້ຮັບຄ່າຍກອດມາໂດຍໄມ່ຮູ້ສັກຕົວ ແລ້ວກີເປັນໄປໃນຮູ່ປ່ອຍ່າງ

ນັ້ນ ຄ້າເຮົາຈະໄຟປະເທດຂອງເຮົາເຈີດກ້າວໜ້າເຮົາກີຕ້ອງໄຫ້ເຕີກໄດ້ສັບສິ່ງໃນຫລັກນີ້ດ້ວຍ ທຳດີໄດ້ ທຳຂ້າວໄດ້ຂ້າວ ແລ້ວຫລັກນີ້ຈະໄປສັມພັນຫຼຸງກັບ ການພົ່ງຕົວເອງ ການຂ້າວຕົວເອງ ເພຣະວ່າຈະໄຟປະເທດ ກີເກີດຈາກການກະທຳການທຳຕົວ ເຕີຂອງເຮົາຈະໄມ່ກ່າຍເປັນຄົນເພື່ອຜັນຫວັງສ້າງວິມານໃນອາກະສາດໂດຍໄມ່ຕົ້ນທຳອະໄຮ ແຕ່ຈະໄດ້ຮູ້ສັກສົນກີຕົວວ່າ ອະໄຮທັງໝາດທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນຫຼົງຂອງເຮົາ ເຮົາມີສົມອງ ມີມືອ ມີປາກ ທີ່ຕົ້ນຄົດຕົ້ນທຳ ເຮົາກີຕ້ອງທຳ ເມື່ອຕົ້ນການອະໄຮເຮົາກີຕ້ອງທຳ ອັນຈະເປັນຮາກສູານແທ່ການພັນນາປະເທດ ທຳໄທ້ໜ້າຕົ້ນເມື່ອກ້າວໜ້າໄປໃນທາງທີ່ຖຸກທີ່ຂອບ ເຮົາສອນພື້ນຫຼານໄວ່ໃນຮູ່ປ່ອຍ່າງນີ້ ກ້າວໜ້າໄດ້ ເມື່ອຂ້າວຕົວໄດ້ກີຂ້າວໜ້າໄດ້ ນີ້ອຢ່າງໜຶ່ງ

ອີກອຢ່າງໜຶ່ງວ່າ ສຸ ຖຸກ໌ ເກີດຈາກການກະທຳ ຄ້າເຮົາເຂື່ອມັນໃນຫລັກຍ່າງນີ້ ດັນໃນຫາຕົວຈະໄມ່ນົມາຍ ຈະໄປເຂື່ອສິ່ງສັກດີສົກທີ່ ໄນໄປເຂື່ອຂອງຂລັງຂອງໄຣໆ ປະເທດກາຍນອກ ແຕ່ເຊື່ອວ່າເກີດຈາກກາຍໃນທັງນັ້ນ ອະໄຮໆ ມັນຍູ້ກາຍໃນແລ້ວ ເກີດຈາກການຄົດ ກາຣູດ ການກະທຳການເຮົາ ຈະໄປເປີເທິ່ງໄວ້ເສາຫິນ ໄກວ້າຖຸກຕາຫ້າໂຮງເຮັນທີ່ໄວ້ຕ່າງໆ ທີ່ເຂົາທຳໄວ້ໃຫ້ໄວ້ ທີ່ມີນໄມ່ໃຊ້ເຮື່ອທີ່ຄວະຈະໄວ້ທີ່ໄປໄວ້ກັນຍູ້ຍ່າງນັ້ນ ກີນໄກວ່າ ເທັນເຈົ້າອົງຄນນີ້ຈະຊ້ວຍໃຫ້ສອບໄລ້ຜ່ານໄດ້ ທັງໆ ທີ່ມີຄ່ອຍອ່ານໜັງສືອ ມັນຈະຊ້ວຍໄດ້ຍ່າງໄຣ ອັນນີ້ເຮົາເຂື່ອມັນວ່າເກີດຈາກເຮົາເຮົາກີຕ້ອງຂັ້ນເຮັນ ອາກຈະມື່ມີກຣພົກກີຕ້ອງລຸກຂຶ້ນຫາກຮົບພົກ ຮູ້ຈັກເກີບຫອມຮອມຮົບ ຮູ້ຈັກທຳໄຫ້ເກີດອກອອກພລຕ່ອໄປ ໄນເນັ້ນຄອຍໂສກະຕາວາຕີ ໄນຕົ້ນໄປຖາມໝອດຕູ້ວ່າ ຈະຮວຍຍ່າງໄຣ ໄນຕົ້ນໄປຖາມໝອດມັນຈະຮວຍກົດຕ່ອມື່ລົງມື່ກ້າວໜ້າຖື່ງຈະຮວຍໄດ້ ລຸກສົມຍົງຂອງພຣະພູທະເຈົ້າເຂົ້າເຂື່ອມັນໃນຫລັກຄໍາສອນຂອງພຣະພູທອງຄນ ຈະໄມ່ຂັດຕ່ອກພັນນາປະເທດບ້ານເມື່ອງ

ແຕ່ວ່າທີ່ໄມ່ຄ່ອຍເອາເຮື່ອງພຣະວ່າ ການສອນການເທັນຍັງໄມ່ດີພອ ຍັງໄມ່ທຳໄຫ້ຄົນເຂົ້າຈ່າວ່າຄວ

❖ อัคจังคกนรก ❖

จะปฏิบัติอย่างไร เรายังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร หลักการนัดแล้ว แต่วิธีการยังไม่ค่อยดี จึงต้องแก้ไขวิธีการให้เหมาะสมแก่กลัสมัย ทำให้คนรู้จักช่วยตัวเองพึงดัวเอง

หรือว่าเวลาใดมีความทุกข์ความเดือดร้อนใจ ถ้าเราเชื่อในหลักนี้ เราไม่ไปชดutoff ครา แต่เราจะตัดสินใจเอาเองว่า ฉันเองเป็นผู้ผิด เมื่อทุกคนพูดว่าฉันเองเป็นผู้ผิด เรื่องจะไม่ยุ่ง ไม่ต้องสอนสอนให้วุ่นวาย เพราะคนผิดยอมรับว่าตัวผิดง่ายแก่การปกครอง ง่ายแก่การวินิจฉัย ไม่ต้องตั้งกรรมการสอบ สอบเสร็จแล้วไม่ได้เรื่องอะไร เพราะว่าไม่ยอมรับว่าตัวผิดนั้นเอง ผู้ปฏิบัติธรรมที่แท้จริงนั้น ต้องยอมรับในสิ่งผิด มีความกล้าในการกระทำ ก็ต้องมีความกล้าในการรับผลของการกระทำนั้น เพราะผลกับเหตุมันสัมพันธ์กัน เราจะเอาแต่ผลโดยทึ่งเหตุก็ไม่ได้ เราจะเอาเหตุไม่เอารากก็ไม่ได้ เพราะ ๒ อย่างนี้คุกันอยู่ตลอดเวลา ความเชื่ออย่างนี้ที่จริงเป็นเรื่องที่เรียกว่า เป็นรากรฐานอันสำคัญแก่ชีวิต พระพุทธเจ้าสอนไว้่ายๆ ว่า

กุลยาณการ กุลยาณ ปากการ จ ปากปก
แปลเป็นไทยว่า ทำดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว

ง่ายๆ คำเท่านั้น แต่มีความหมายลึกซึ้ง เป็นรากรฐานแห่งความก้าวหน้า เป็นรากรฐานแห่งการสร้างครอบครัวอย่างแท้จริง จึงขอฝากเรื่องนี้ไว้ด้วย

แล้วเราจะไปคิดไปตรองเรื่องตัวเราเองให้เห็นว่า สิ่งที่เกิดขึ้นนี้เป็นเรื่องของเรามา แม้ว่าจะมีสิ่งภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ว่าตัวการอันแท้จริงนั้นคือตัวของเรา เช่น มีคนภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องเรื่องอะไร ถ้าใจเรามิ่งออกไปรับสิ่งนั้น มันก็ไม่มีเรื่องอะไร นี่ใจเราไปยอมรับสิ่งนั้นเข้า จึงมีเรื่องมีราว เช่น ใครบอกให้เราไปดูอะไร และเรา ก็ทำอะไรขึ้นสักอย่างหนึ่ง เราไปชดว่า เพราะคนนั้นแหล่ให้เราไปดู มันก็ไม่ถูก เขาไม่ได้บังคับให้

เราไปดู ไม่บังคับให้เราไปยังไงก็ได้ แต่ว่าเราเข้าไปเองต่างหาก มันเรื่องของเราเอง ที่นี่เราเกิดต้องบอกว่าเป็นความผิดของเราที่ไปดูเอง จึงเกิดเรื่องเสียหาย

สมมุติว่าเรามีคนรักคนหนึ่ง แล้วเขาก็ถึงเราไปเสีย เราเก็บรักษาไว้ไม่ได้ ความจริงนั้นเราไม่ได้เหมือนกัน แต่เราไม่ควรไปพูดความไม่ดีของเข้า เพราะเราไปตามแก้เขาไม่ได้ เราภาคิดดูว่า เรานี้มีผิดอย่างไร ผิดตรงที่ว่าไม่เพิ่งทราบให้รอบคอบ ไปตอบเขาว่า ฉันเก็บรักษาเหมือนกัน มันเร็วเกินไป จึงเกิดความเดือดร้อน เราต้องสงวนทำที่ไวหน่อย อย่าตอบให้เร็วเกินไป ถ้าเขารู้สึกว่า เขายังอยู่อย่างไร กับอกว่า เวลาไหนฉันกำลังเป็นนักศึกษา เรียนยังไม่จบ ตอบบัญหานี้ไม่ได้หรอก ให้สอบถามไป เรื่องมันก็ไม่เสียหาย แต่ถ้าเราด่วนตอบรับไปเร็ว ว่า เอาละสัญญาณนี้ไว้ สัญญาณๆ แล้งๆ จะฉีกเมื่อไรก็เมรู้ อย่างนี้เป็นความผิดของเราร่องไม่ใช่ความผิดของเข้าผู้เดียว เราไปรับเขาง่ายเกินไปมันก็เสียหาย ถ้าหากเราเชื่อว่า สิ่งเหล่านี้เกิด เพราะเรา แก้ที่เรา อย่าไปแก้ที่บุคคลอื่น แม้เรื่องเกี่ยวกับติดฟ้าอากาศ เกี่ยวกับเรื่องอะไรที่เกิดขึ้น ก็เหมือนกัน เราอย่าไปโทษสิ่งเหล่านั้น แต่โทษความบกพร่องของตัวเราเอง ผู้มีบัญญาอยู่มัดดัน หากความบกพร่องของตัวเองเสมอ ไม่ไปเที่ยวว่า คนอื่นบกพร่อง

การเป็นอยู่อย่างนี้เข้าแบบว่า ดี-ชั่ว สุข ทุกข์เกิดจากตัวเรา ไม่ได้เกิดจากบุคคลอื่น แล้วก็สบายนักสำคัญ นี่เป็นหลักเบื้องต้น เรียกว่าอยู่ในขั้นศีลธรรม

ส่วนสัมมาทิฐิสูงขึ้นไปกว่านั้น เรียกว่า ความเห็นชอบในด้านสังชารม คือมีความเข้าใจถูกต้อง สัมมาทิฐิ แปลว่า ความเข้าใจถูกต้อง (right understanding) ก็ได้ เข้าใจในเรื่องอะไร

ວັດຈຸນກົມບຣຄ

ເຂົ້າໃຈໃນເຮືອງຂອງຄວາມທຸກໝົດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນชິວີຫອງເຮົາ ເຂົ້າໃຈໃນເຮືອງເຫດຂອງຄວາມທຸກໝົດທີ່ເກີດຂຶ້ນ ເຂົ້າໃຈວ່າເຮືອງຂອງຄວາມທຸກໝົດນີ້ແກ້ໄດ້ ເຂົ້າໃຈຄົງວິທີປະລິບຕິເພື່ອຈະໄຫັ້ນຄວາມດັບທຸກໝົດ ດ້ວຍຕົວຂອງເຮົາ ເຊິ່ງຂັ້ນນີ້ເປັນເຮືອງລຶກໜັງຂຶ້ນໄປໜ່າຍທີ່ໄຫວ້ຈັກວ່າ ຄວາມທຸກໝົດຄືອະໄຣ ເຫດໃຫ້ເກີດທຸກໝົດຄືອະໄຣ ການດັບທຸກໝົດໄດ້ມີອູ່ ແລະການທຳໄຫັ້ນການດັບທຸກໝົດໄດ້ນັ້ນ ກີ່ມີອູ່ ເມື່ອມີອູ່ເຮົາຕ້ອງທຳນານທຳນານໃຫ້ເຂົ້າຄົງຈຸດນັ້ນ ຍັກຕົວຢ່າງໃຫ້ເຫັນເງົ່າງ ວ່າ ເຮົາມີຄວາມທຸກໝົດເກີດຂຶ້ນ ໃນເປົ້ອງຕັ້ນນັ້ນ ເຮົາຕ້ອງອາຫຍາກຮຽນທາງສີລະຮົມກ່ອນ ຄືອເຮົາຕ້ອງຍອມຮັບວ່າ ຄວາມທຸກໝົດເກີດຂຶ້ນຈາກການກະທຳຂອງເຮົາເອງ ໄນໄດ້ເກີດຂຶ້ນຈາກການກະທຳຂອງຄນອົນ ແມ່ນຄົນອື່ນຈະມາເກີຍວ່າຂອງກີ່ອຍາໄປຢູ່ກັບເຂົາເລີຍ ມາເພັ່ນມາມອງທີ່ຕົວເຮົາດີກວ່າ ວ່າສິ່ງນີ້ເກີດເພຣະອະໄຣ ເຮົາມີຄວາມທຸກໝົດຍູ້ໃນເວລານັ້ນນັ້ນເປັນທຸກໝົດເຮືອງອະໄຣ

ພຣະພຸທທເຈົາທ່ານນອກວ່າ ຄວາມທຸກໝົດເກີດຈາກເຫດ ເຫດອູ່ທີ່ໃຫ້ເຮົາກີ່ຕ້ອງຄັນຄວ້າວ່າ ເຫດອູ່ໃນຕົວເຮົາ ໃນການຄົດ ການພູດ ການກະທຳຂອງເຮົາ ແຕ່ເຮົາຍັງໄໝຮູ້ວ່າເຮົາໄດ້ຄົດອະໄຣ ໄດ້ທຳມະໄວ ໄດ້ພູດອະໄຣ ເຮົາເກີຍວ່າຂັ້ນກັບບຸຄຄລໄດ ໄນ ສຖານທີ່ໄດ ເຮົາກີ່ຕ້ອງມາຄັນຄວ້າ ເມື່ອຮູ້ຕົວວ່າເປັນທຸກໝົດແລ້ວກີ່ຕ້ອງຄັນຄວ້າເຫດອູ່ທີ່ໃຫ້ ອະໄຣເປັນເຫດຂອງຄວາມທຸກໝົດກ້ອນນີ້ ພຍາຍາມສຶກຫາຄັນຄວ້າໃນການທີ່ຈະຄັນຫາຄວາມທຸກໝົດນັ້ນ

ເຮົາຈະຕ້ອງສົງໃຈ ຕ້ອງໄປອູ່ໃນທີ່ສົງບາງ ອ່າຍ່າໄປຢູ່ກັບໂຄຣ ອ່າຍ່າທຳມະໄວນອກທາງ ອ່າຍ່າໄປດື່ມເໜັດແກ້ທຸກໝົດ ອ່າຍ່າໄປເທິ່ງແກ້ທຸກໝົດ ອ່າຍ່າໄປທຳມະໄວ ອ່າຍ່າໄປກົດເປົ້າ ຊື່ນີ້ເປັນການກະທຳແບບເຂົາເລີຍ ແຕ່ມີເອົ້າຕົວວ່າເຮົາເປັນທຸກໝົດ ເຮົາເປັນລູກສິມຍົດຂອງພຣະພຸທເຈົາ ເຮົາຈະໃຫ້ຫລັກເກົນທີ່ຂອງພຣະພຸທອົງຄົນ ເຮົາກີ່ໄປນັ້ນເງື່ອບາງ ດົກເຕີຍວ່າ ອູ່ໃນນັ້ນກີ່ໄປນັ້ນໃນທົ່ວໂລກເປັນດີທີ່ສຸດ ຄ້າໄມ້ໃຊ້ທີ່ນັ້ນ ເຮົາກີ່ໄປນັ້ນໃນທີ່ໄມ້ພລູກພລ່ານ ແລ້ວກີ່ຍົກປົງຫາຂໍ້ມາຄາມວ່າ ເຮົາເປັນທຸກໝົດດ້ວຍເຮືອງ

ອະໄຣ ໄທຮູ້ທຸກໝົດດ້ວຍເຮືອງອະໄຣກ່ອນ ແລ້ວເຮົາກີ່ຄາມວ່າທຸກໝົດນີ້ມາຈາກໃຫ້ ມີອະໄຣເປັນເຫດໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ ເຮົາຕ້ອງສາວໄປ ສັນພັນນົກໆກັນເປັນລູກໂໜ້ຕລອດສາຍ ສິ່ງທັ້ງໝາຍເກີດຂຶ້ນມັນສັນພັນນົກໆກັນເປັນລູກໂໜ້ຕລອດສາຍ ເຮົາພຍາຍາມສາວໄປໆ ກີ່ຈະພບຄວາມຈົງວ່າ ເຫດມັນອູ່ທີ່ຕ່ອງນັ້ນ ເກີດເຮືອງນີ້ຂຶ້ນໄປສັນພັນນົກໆກັນເຮືອງນັ້ນ ຈຶ່ງມາເກີດທຸກໝົດຍ່າງນີ້ ພຍາຍາມສືບໄປກົມພບເອງ ເຮືອງອູ່ກັບປາກກັບທົ່ວເງິນເຮົາກີ່ປາກອຍກອງຍູ້ກັບທົ່ວ ເຮືອງຂອງໂຄຮອງມັນ ຄ້າສຶກຫາສັນໄຈກີ່ຈະຮູ້ສາເຫດຂອງເຮືອງນັ້ນອ່າງຊັດເຈນແຈ່ງແຈ້ງ

ເມື່ອເຮົາສູ້ສາເຫດຂອງເຮືອງນັ້ນແລ້ວ ວ່າມີເຫດມາຍ່າງນັ້ນ ເຮືອງນັ້ນເກີດໄປແລ້ວໃຫ້ຈຳໄວ້ວ່າ ເຮືອງທີ່ເກີດແລ້ວມັນແກ້ໄມ້ໄດ້ ແຕ່ວ່າເຮົາຮູ້ໄວ້ເພື່ອອານາດຕັ້ງໜັ້ນ ໄນນັ້ນ ໄນໄຫ້ເກີດເຮືອງນັ້ນຕ່ອງໄປ ເມື່ອຮູ້ເຫດຂອງມັນແລ້ວເຮົາກີ່ຕ້ອງຮະມັດຮວງ ໄນໄຫ້ເຫດເປັ້ນນັ້ນເກີດຂຶ້ນໃນຊິວີຫອງເຮົາອົກຕ່ອງໄປ ອ່າງນີ້ເຮົາກີ່ຕ້ອງໄປ ສາເຫດແລ້ວກີ່ຕ້ັດເຫດ

ກາຈະຕັດເຫດ ຄືອຕ້ອງເລີກ ເລີກຈາກເຮືອງນັ້ນ ປັບຫາມັນຍາກຕຽນນີ້ ຍາກຕຽນທີ່ເລີກໄມ້ຄ່ອຍໄດ້ ເຊັ່ນຄົນດື່ມເໜັດ ສາເຫດຂອງການດື່ມທຳໃຫ້ເກີດເຮືອງນີ້ ບອກວ່າໃຫ້ເລີກເສີຍ...ເລີກໄມ້ໄດ້ມັນກີ່ແກ້ໄມ້ໄດ້

ທີ່ນີ້ຕ່ອງໄປເຫັນຈະຕ້ອງທຳມະໄວນີ້ ທີ່ວັດຈະຕ້ອງສ້າງກົງຫຼືໄວ້ສັກຫັງ ທຳລູກກຽງເໜັດກອບດ້ານມີປະຕູເຂົ້າ ໃນທັນນັ້ນມີທັນນັ້ນ ທັນສ້າມເສົ້າ ທີ່ນີ້ຄ້າໄຄມີຄວາມທຸກໝົດດ້ວຍເຮືອງປົງຫາການອກເຊັ່ນເປັນທຸກໝົດພຣະການດື່ມເໜັດ ເປັນທຸກໝົດພຣະຕິດເຂົ່າໂອັນ ອົງໂອັນເປັນທຸກໝົດເຮືອງອະໄຣກົມ ສິ່ງທີ່ມັນຕິດນັ້ນ ດາມວ່າສັມຄະເລີກໄໝ່ມໍລະ ສັມຄະ ແຕ່ເລີກໄມ້ໄດ້ ເຊົ້າ! ມາໄປກັນຈັນ ເປີດປະຕູທັນນັ້ນ ບອກວ່າ ເຂົ້າໄປອູ່ໃນນີ້ ອາຫາຈັນຈະໃຫ້ເດີກມາສ່ວນລະ ۲ ມື້ ຂອງ ۳ ມື້ອົກໄດ້ ແລ້ວໄມ້ໃຫ້ໄປໃຫ້ ໄຫວ່າຍຸ້ຄົນເຕີຍວ່າ ໃນນັ້ນ ທຳແໜ້ງແຮງເຊີຍວະ ເປີດອອກໄມ້ໄດ້ ໄຫວ່າຢູ່ໃນນັ້ນ ໄກສ່ານຫັນສື່ສັກເລີນແກ້ລຸ່ມ ສັກ ۳ ວັນ

ວັດວັນຄົກນຣດ

ແກ່ໄປ ຍັງອຍາກອູ້ໃໝ່ ຄ້າອຍາກອູ້ຕ່ອໄປ ລວມ
ຄ້າອຍາກອູ້ຕ່ອໄປເອິກ ២ ອາທິຕີ່ ເມື່ອໄດ້ຕອບວ່າໄມ່
ອຍາກກີ່ອກມາໄດ້ ອອກມາກີ່ຍັງໄມ້ໃຫ້ກັບບ້ານໃຫ້ອູ້
ໃນວັດຕ່ອໄປ ເພື່ອທົດສອນວ່າຈະແບ່ນໄປເອິກຫຼືເປົ່າ

ມີເດັກມານວັນສັນບົນເຄົຮ ບອກວ່າໃຫ້ເລີກ
ສູນບຸຫຼື ເຂົກໜັກຫັນຫ້າຫຶກໆ ແລ້ວກີ່ໃຫ້ໄປອູ້ໃນ
ກຸງລົງດ້ານຫັ້ນ ວ່າງໆ ກີ່ແບ່ນໄປດູໃນກຸງລົງເສີ່ຫນ່ອຍ ກັນ
ບຸຫຼືຫັ່ນເກລື່ອນກລາດໃນຫົ່ວ່າ ດາມວ່າ..ນີ້ອະໄຮ
ສັນບົນເຄົຮ ..ກັນບຸຫຼື.. ມາຈັກໃໝ່ ..ພົມສູນເອງ.. ກີ່
ບອກວ່າທຳໄໝແບ່ນສູນບຸຫຼື..ມັນອຍາກ.. ເດືອນນີ້ມີບຸຫຼື
ກີ່ໜ່ອງ ເຖິງໄປລ້ວງບັນຫັ້ນຄາ ເຖິງວ່າອຸ່ນໄວ້ ເຂົາ
ມາຮມດ ບອກວ່ານີ້ເກີບນະ ດຽວຫັ້ນຄາມວ່າ ອຍາກ
ສູນບຸຫຼືໃໝ່ ອຍາກລັບກຸງລົງ ອຍາກສູນບຸຫຼື ກີ່ໃຫ້ໄປ
ນັ້ນທີ່ເຕັມເພັດທີ່ເມຣຸ ນັ້ນນັ້ນລະ ຕອນເພັດກີ່ໄມ້ຕ້ອງ
ໄປຄາລາຈະເຂົ້າຂ່າວຮາດແກງໄປໃຫ້ນ ໃຫ້ນັ້ນຫັ້ນ
ໄປກາງເຕັມເພັດ ນັ້ນອູ້ນີ້ ພລວງພ່ອກີ່ຕ້ອງຄອຍດູ
ອາຈະຈະມີເດັກຂະໄວແບ່ນໄປກາງນັ້ນ ບາງທີ່ມີເດັກແບ່ນ
ເຂົາບຸຫຼືໄປໃຫ້ສູນເອິກ ຕ້ອງໃຫ້ນັ້ນຫັ້ນໆ ວັນ ຕ້ອງ
ຄອຍຄຸມໄມ້ໃຫ້ໂຄເຂາວະໄໄປໄທ ນັ້ນອູ້ຍ່ອຍ່າງນັ້ນ ພລ
ທີ່ສຸດກີ່ເລີກໄດ້ ແຕ່ວ່າຍັງໄມ້ໄວ້ຈີ່ ກລັບໄປບ້ານອາຈະ
ສູນເອິກກີ່ໄດ້ ເພຣະວ່າຈະໄມ່ເຂັ້ມແຂງ

ເຮືອນນີ້ມັນຕ້ອງມີໃຈເຂັ້ມແຂງ ຂ່າຍກັນເຂັ້ມ
ແຂງໃນແງ່ທີ່ວ່າ ເຮັດຍັງໄມ່ຈະໃຈຕ້ວເວົງ ມັນໃຊ້ໄມ້ໄດ້
ເມື່ອໄດ້ເຮົາເປັນຄົນຈະໃຈເຮົາເອງລະໃຊ້ໄດ້ ເຮົາຈີ່ຕ້ອງ
ຫັດເຂົານະໃຈຕ້ວເວົງ

ຄຸນອຸທິຍ ຜູ້ແຫ່ນໆຕິດຄຸງສູນພ້ອງຮູ້ບາລ ນີ້
ເຂົາປ່ລ່ອຍແລ້ວ ມາບວ່ອຍູ້ທີ່ວັດເວລານີ້ ເວລາຈະມາ
ນວ່າສູນບຸຫຼືຫຼືເປົ່າ ບອກວ່າເມື່ອກ່ອນພົມ
ສູນ ແຕ່ວ່າພົມພັງເທັນໆຫລວງພ່ອກີ່ເລີກສູນ ດາມເລີກ
ສູນເພຣະວະໄໄ ເພຣະມາຄິດລະອຍວ່າ ເຮົານີ້ໄມ່ສົມ
ກັບເປັນລູກຜູ້ໜ້າ ເຂົານະຂອງເລັກໆ ນ້ອຍໆ ກີ່ໄມ້
ໄດ້ ຈະເປັນໄຫ້ຢູ່ເປັນໂດໃນບ້ານເມື່ອໄດ້ຍ່າງໄໄ ເມື່ອ
ນໍາໄຈຍັງອ່ອນແຂອຍ່າງນີ້ ເລຍຕັດສິນໃຈເຂົານະຕ້ວເວົງ
ໃຫ້ໄດ້ ແລ້ວກີ່ນະ ບອກວ່າຈະໄປອູ້ໃນຄຸກສອນນັກໂທ່ງ

ແບ່ນນີ້ເລີກບຸຫຼືໄດ້ຫລາຍຄນ

ເຂົ້າໃໝ່ໃໝ່ ໃນຄຸກນະບຸຫຼືມັນແພັງ ດັນໄທ່
ອຍາກສູນບຸຫຼື ເພື່ອນນອກວ່າອຍາກສູນຈະໃຫ້ສັກທ່ອນ
ໜຶ່ງ ເຂົາສັ່ນເມັລີ່ໄປເທົດວຍ ທ່ອນນິດເດືອນ ມັນອາສາ
ເລຍ ເຂົາສັ່ນເມັລີ່ໄປເທົດວຍ ວັນໄທ່ນອຍາກຈັດກີ່ໄປເຖິງ
ເດີນຫາ ຄ້າເຈົ້າແມ້ແຕ່ທ່ອນນິດເດືອນກີ່ໄຈ ໃຫ້ເມື່ຍິນ
ຍັງເຂາເລຍນະນັກໂທ່ງນີ້ ເພື່ອນນອກວ່າອຍາກສູນຈຸດ
ໄຫ້ມານໜຶ່ງ ເມື່ຍິນ ៥ ທີ່ເຂົາໃໝ່ ເຂາເລຍ ເມື່ອແກ
ອູ້ໃນນັ້ນພຍາຍາມສອນພຍາຍາມພູດກີ່ເລີກໄປໄດ້
ຫລາຍຄນ ກີ່ໄຈ ເຂົາໄປອູ້ໃນຄຸກຍັງຂ່າຍເພື່ອນມຸ່ນໜຸ່ຍ
ໃຫ້ເປັນອີສະຮະ

ກາຍຕິດຄຸກໄມ້ສຳຄັນ ໃຈຕິດຄຸກນີ້ມັນມີດ
ເຕັມທີ່ ໃຈຕິດຄຸກຄືຕິດຂອງໄມ້ຄວາມຕິດ ເຂາເຮົາເກວ່າ
ຕິດຄຸກທາງໃຈ ເຂົານະໄມ້ໄດ້ ເຮົາຕັ້ງໃຈແຂງ ໄມ້ຕ້ອງ
ເຂົານະ ເຂົານະທີ່ລະໜ້ວໂມງກີ່ຍັງດີ

ຮູ້ມູນຕົວວ່າກາຍກະທຽບສາມາດສູນໃຫ້
ສັນກາຜູ້ນີ້ວ່າ ຈະຮັດຮັກສູນບຸຫຼືຮ່ວມກັບນັກ
ສຶກສາ ແຕ່ຫລວງພ່ອເຫັນນັກສຶກສາສູນກັນໃຫ້ວຸ່ນ ແລ້ວ
ຈະໄປຮັດຮັກກັນຍ່າງໄຣ

ວັນນັ້ນນັກສຶກສາຂອນແກ່ນຄົນທີ່ນີ້ມາ ບາວ່
ທີ່ວັດ ມີນັກສຶກສາພົມດກຫລາຍຄນມາຢືນຈັບກຸລຸ່ມກັນ
ສູນບຸຫຼື ເລັກພ່ອເຂົ້າໄປຢືນໄກລ່າງ ບອກວ່າ ເຮົາເປັນ
ນັກສຶກສາຈະນັກນີ້ໃຫ້ປະຍັດ ແຕ່ວ່າພວກເຮົາໄມ້
ເຫັນປະຍັດອະໄໄກກັນແລຍ ເຂົາເກວ່າ ໄມ້ປະຍັດ
ອະໄໄກຮັບຫລວງພ່ອ ກີ່ວ່າ ບຸຫຼືທີ່ສູນອູ້ນັ້ນມັນຈະເປັນ
ຍ່ອຍ່າງໄຣ ໄມ້ສູນບຸຫຼືຕ່າຍໃໝ່ ບອກວ່າໄມ້ຕ່າຍ ແຕ່ມັນ
ອຍາກ ກີ່ມັນອຍາກເມື່ອເຮົາກັດເອກີ່ຫລັງ ກ່ອນນີ້
ໄມ້ສູນຍັງອູ້ໄດ້ນີ້ນາ ພູດກັບເຂາຍ່າງນັ້ນ ເຂົາຫວ່າເຮົາ
ກັນໃໝ່ ສູນກັນໄປເຮືອຍໆ

ເຂົາພຍາຍາມຈະຮັດຮັກກັນ ພວກເຮົາຮົມ
ພວກກັນຈະອດບຸຫຼື ອົດທີ່ລະວັນກີ່ພອ ຕື່ນເຫັນກ່ອນ
ເຂົາທົ່ວມເຮົາກັດວັນນີ້ສັນຍົງໄມ້ສູນບຸຫຼືທັງວັນ
ໂຄຣມີບຸຫຼືມາບ້ານເຂົານະຕ້ວເວົງໄວ້ ລັ ທີ່ໄດ້ທີ່ນີ້ ເຂົາ
ມາຮົມໄວ້ ຍ່າງເຂົາໄວ້ໃນກະເປົ່າ ເຂົາໄປກອງໄວ້ທີ່ໂຄນ

❀ อุดรังคกมรรค ❀

ต้นประดู่ แล้วเขียนป้ายไว้ว่า ห้ามแตะต้อง แล้วก็อย่าไปแตะต้องมัน เอาสักวันหนึ่งก่อน รุ่งขึ้นเอารีบ ๓ วันเท่านั้น ไม่แพ้อีกต่อไป คนที่ไม่สามารถเอาชนะสิ่งเหล่านี้ได้ เขารู้กว่าประเภทใจอ่อน จะทำอะไรได้ ถ้าใจอ่อนอย่างนั้น จะไปเป็นนายกเดียว ก็ใจอ่อน เลยยุงกันใหญ่ เราต้องเข้มแข็ง อดทน หนักแน่น จึงจะเอาตัวรอด

เพราะฉะนั้นต้องคิดถึงสาเหตุของเรื่องนั้น แล้วทำใจให้แข็งเพื่อเอาชนะให้ได้ อย่างนี้เขารู้กว่า เห็นความทุกข์ รู้จักเหตุ แล้วดับมันด้วยวิธีบัญญา ต้องคิดค้นว่ามีเหตุอย่างไร ให้คุณได้ประโยชน์อย่างใด จำเป็นนักหรือ ไม่จำเป็น คิดค้นอย่างละเอียด ผลที่สุดก็จะเอาชนะได้ ในเรื่องอื่นก็เหมือนกัน ที่มันสร้างความทุกข์ความเดือดร้อนแก่เรา เราต้องคิดเลิกคิดละ ให้รู้ว่าทุกข์อะไรเหตุอยู่ตรงไหน ควรจะแก้ไขอย่างไร นี่เรียกว่าเป็นสัมมาทิฐิ เห็นอย่างนี้เรียกว่า เห็นชอบ คนที่มีสัมมาทิฐิเป็นหลักใหญ่นั้น ไปเห็นอะไร ไปพบอะไร ต้องศึกษาให้ถูกต้องสิ่งนั้น ว่าอะไร มาจากไหน เป็นประโยชน์อย่างไร จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับมันในรูปใด ถ้าไม่อย่างนี้เสมอ ผู้นั้นจะมีปัญญาเพิ่มขึ้น

ข้อ ๒. สัมมาสังกับปะ – คิดชอบ

คิดอย่างไร เรียกว่าคิดชอบ

คิดไม่พยาบาทใคร คิดไม่เบียดเบียนใคร คิดออกจากกาม

เริ่มต้นด้วยการไม่คิดพยาบาท เรียกว่า อพุยาปชุณ คือความไม่พยาบาท

ความพยาบาทหมายความว่า ผูกใจเจ็บแணไไว้ ครการทำอะไรให้เราได้รับความช้ำใจ กระหนบกระเทือนใจ เรายึบไว้ในใจ เขารู้เราเจ็บนัก เราต้องแก้แคนให้ได้ นี่ลักษณะพยาบาท พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ว่า ผู้ใดคิดว่าเขาด่าเรา เขาตีเรา เขากลั้กของเรา เวրของผู้นั้นไม่ระงับ แต่ถ้าผู้ใดคิดว่า เขายังไม่ได้ว่าเรา เขายังไม่ได้

ลักษณะที่ไม่ได้ทำร้ายเรา เวรของผู้นั้นก็จะระงับ

ผู้ที่คิดในความไม่พยาบาทนี้ จะต้องไม่เก็บเอาเรื่องเป็นทุกข์มาใส่ไว้ในใจ ครการทำอะไรให้เราเป็นทุกข์ เราก็ไม่กับไว้ในใจ รู้จักให้อภัย รู้แผ่เมตตาไปยังบุคคลนั้น คือให้เก่าว่าอย่างนี้ คนที่ทำผิดคือคนที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในใจ เป็นเด็ก omnimio ไร้เดียงสา ไม่มีความรู้ความฉลาด จึงได้กระทำในรูปอย่างนั้น เราจะไปกราดเด็ก omnimio ใช่ที่ โกรธคนไม่มีปัญญารักษาตนก็ใช่ที่

แล้วในขณะที่เราผูกพยาบาทนั้น ใจเราเป็นอย่างไร ร้อนใจ คับใจ บางทีนอนไม่หลับ ทำให้ชุนอยู่ในใจตลอดเวลา เราไม่คุ้ร้อยด้วยความชุนในใจ แต่อยู่ด้วยใจที่สงบ มีความรัก มีความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ จึงจะเรียกว่า สัมมาสังกับปะ คือคิดชอบ ไม่คิดพยาบาทใคร ไม่คิดโกรธเคืองใคร

ในแห่งการปฏิบัตินั้น เราจะต้องหัดปล่อยวางความคิดที่เป็นพิษเป็นภัยแก่จิตใจ เรื่องความเป็นพิษเป็นภัยสำคัญมาก เวลาใดเราพูดแต่เวลา อาการเป็นพิษ น้ำเส่น่าเป็นพิษ สิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นเป็นภัยแก่ร่างกาย ยังไม่สำคัญ แต่สิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยแก่จิตใจนั้นแหละสำคัญที่สุด ในกรุงเทพฯ ในบ้านหรือในตัวเรานี่ มีสิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยแก่จิตใจหรือไม่ เราจะต้องพิจารณาด้วยปัญญา ว่าในตัวเรานี่มีสิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยอะไรบ้าง ความโลภ ความโกรธ ความพยาบาท อาษาต้องเรารักเป็นพิษเป็นภัย มันทำลายสุขภาพจิต คนที่ถูกทำลายสุขภาพทางจิตนั้นแหละ เป็นผู้ถูกทำลายแท้ ชีวิตจะตกต่ำ การทำลายร่างกายนี้ทำลายแต่เปลือกไม้ใช่ทำลายแท้

วันก่อนไปเทคโนโลยีไทยประหาร ๕ คน เขายังฝ่า เดยสั่งเข้าไว้ว่าวันใดจะประหารและกับอกด้วยอย่างจะไปดู อย่างจะไปพูดไปคุยกับนักโทษประหารว่าจะเมืองจิตใจอย่างไร การไปเทคโนโลยีเทคโนโลยี

ວັດຖຸງຄົກມຣາດ

ให้เข้าสบายนิจ ให้เข้าสร้างความสุขใจให้เกิดขึ้นใน
ใจ คือเทคโนโลยีกว่า เครื่องไม่ได้ด้วย สิ่งที่ถูกผ่าไม่
ใช้ตัวของเมื่อ ตัวเมื่อไม่ได้ถูกผ่า เทคโนแบบนี้ไม่
ใช่พุทธศาสนาแท้หรอก เทคโนแบบยินดู จะไป
เทคโนโลยีแบบอนัตตา เข้าฟังไม่รู้เรื่อง เขาจะตายแล้ว
มีเวลาน้อย ต้องเทคโนโลยีแบบยินดู แบบภาควัดคือ
เมื่อไม่ได้ถูกผ่า เครื่องไม่ได้ถูกทำลาย เธอนั้นคือ
วิญญาณของเมื่อ ร่างกายันถูกยิง เธอก็ออกไป
แล้วก็ไปพุดปลอบใจเขานอนอย่าว่า ตอนสำคัญตอน
ที่จะออกไป ถ้าเธอจิตไม่ชุ่นมัว ไม่เครียดมอง ก็
จะไปเกิดที่ดี ถ้าจิตชุ่นมัว เครียดมอง เธอก็จะ
ไปเกิดที่ชั่ว บอกไปอย่างนั้น

ที่นี่จะทำอย่างไรให้จิตใจดี อย่าโกรธใคร
อย่าเกลียดใคร อย่าพยาบาทกับครรๆ พวກ
ตำรวจที่จับมา พวกที่เขานอกให้จับ อย่าไปโกรธ
เคียงเขา ไม่มีทางแล้ว ต้องลงโทษตัวเอง ทำใจ
ให้ดี การที่จะทำใจให้ดี ต้องมีเรื่องผูกใจไว้ เพราะ
ฉันนั้นเชื่อจะต้อง Kavanaugh นึกถึงพระพุทธเจ้า พุทธ
พุทธะ ให้แข็งไว้ เวลาเข้าเอาผ้าปิดตาพาไปสู่
ตะแลงแกง ท่องพุทธะ ไว้ แม่เขากำพาไปยืนที่
หลักประหาร เป็นหลักไม้กางเขน พนมมือถือ
ดอกไม้ แล้วเข้าเอาป้ายมาเลิงตรงหัวใจ กดปြေง
ตรงหัวใจ ตายเลย พอเทคโนโลยีมีสบายนิ่ง
ก่อนๆ นี้นักโทษประหารพอพังเทคโนโลยีเสร็จแล้วเข้า
อ่อน เดินไม่ไหว ต้องนั่งรถเข็นเข้าไปทั้งนั้น

หลวงพ่อเทคโนโลยี ๕ คนนี้เดินยิ่มเข้าไปทั้ง
นั้น ไม่มีใครเครียดสร้อยหงอยเหงาสักคนเดียว ถูก
ยาขันนาแท้เข้าให้ เดินสบาย พบเพื่อนผุ้งโนกไม่
โนกมือลาก่อนพระครพวาก ชาติหน้าค่อยพบกันใหม่

คนหนึ่งหลวงพ่อถามว่า เรายังไม่มาติดคุก
เรื่องอะไร ถูกผ่าเรื่องอะไร ..เรื่องไปผ่าเขา.. ผ่า
เขาริงไหء ..จริง.. ทำไมไปผ่าเขา ..กรองขั้นมา
หุนหันพลันแล่น ความจริงก็ไม่อยากผ่า แต่
อารมณ์มันควบขึ้นมา.. ขณะที่เดินไป มีผ้าขนหนู

พันคืออยู่ผืนหนึ่ง เข้าบกกว่า เดียวเอาผ้าขันหนู
ผืนนี้พันตานะครับ เจ้าน้ำทีบกกว่า ผ้ามีแล้ว
หลวงพ่อ ก็ถามว่า ผ้าผืนนี้มันพิเศษอย่างไร คน
รักให้หรือ เขาว่าไม่ใช่หรอก คุณแม่ให้ตอนจะเข็น
รถมาจากลำพูน ของคุณแม่ให้เลยต้องผูกพันคอ
ไว้ เมอรักคุณแม่หรือ ทำใจจะไม่รัก ผูกก็เป็นคน
เหมือนกัน ก็รักคุณแม่ แล้วทำใจให้คุณแม่
เดือดร้อน บอกว่าตอนนั้นนึกอะไรไม่ออก ไม่เห
เข็มมากก็เลยเบรี้ยงเข้าให้ มันแหวบเดียว

ເນືອຍຸ່ງລຳພູນ ເຕັກໆ ທີ່ລຳພູນເຂັມກະບວຊ
ເປັນສາມແນຣ ເນົບວັຊຫົວເປົ່າ ພມນວຊແລ້ວ ໂກ ປີ
ອຸ່ຍວັດນັ້ນວັດນີ້ ບອກໝາດ ເຕີນຄຸງກັນໄປ ໄປລຶ່ງເຫາ
ກີໃໜ້ນັ້ນ ລື້ອດອກໄມ້ກວານໄໝ່ ປາກກີພຸທໂຮງ ພອ
ໄປຄຶ່ງມັດທີ່ສະເວົ້ວ ມັດແຂນ ຕິດໄມ້ກາງເຂນ ກີພຸທໂຮງ
ໄປ້ງເດືອກສະບາຍ ໄມຮູ້ສັກຕົວ ອລອກໃຫ້ເຂາສະບາຍໃຈ
ເຂາກສະບາຍໃຈ ເຮັງກວ່າທໍາໄຈໃຫ້ສະບາຍ

คนเราถ้าใจสบายนี้ไม่รุ่นราวย เพราะฉะนั้น
เรารอย่าเอาเรื่องเป็นพิษเป็นภัยมาใส่ไว้ในใจ บาง
คนโกรธใครแล้ว โกรธเสียจริงๆ ต้องเอาเรื่องให้
ได้ โกรธคนเดียวไม่พอ ไปชวนเพื่อนให้ช่วยโกรธ
อีก ให้ช่วยกันแก้แค้น ยกพวกไปเต็ม อย่าคิดอย่าง
นั้น ต้องให้อภัยเขา คราวๆ ทำอะไรแก่เราก็ให้อภัย
บางคนคิดไปอีกว่าไม่ได้ เสียเหลี่ยมลูกผู้ชาย เรื่อง
เหลี่ยมมากันนี่ยุ่ง เหลี่ยมสีกันแล้วมันยุ่งทุกที ลบ
เหลี่ยมเสียบ้าง ลบเอง ลบเหลี่ยมก็หมายความ
ว่า ไม่ยืดถืออันนั้นเอง อย่ามีดีถือว่าเรามันลูกผู้ชาย
เรามันลูกเมืองเพชร เรามันลูกราชบุรี เรามันลูก
อยุธยา เรามันลูกพัทลุง มันยุ่งทั้งนั้น อย่าไปเที่ยว
ว่า มันสมมุติทั้งนั้น ดินมันเหมือนกันนั้นแหละ ดิน
เมืองเพชร ราชบุรี เชียงใหม่ ก็ดินเหมือนกัน อย่า
ไปคิดสมมุติ มันยุ่ง ครัวทำอะไรก็เฉยๆ ไม่ต่อกร
กับเขา เมื่อถือกับสิงโต ไม่อยากจะสู้กับหมูเปื้อน
โคลนนั้นแหละ คิดไม่พยานหาที่กับสบายน คิดไม่
เบียดเบียนไครก์เหมือนกัน คือให้ไปด้วยเมตตา

ວັດທະນາຄົກມຣາດ

ແຜ່ເມຕຕາເງື່ອຍ ຂອໃຫ້ສຽບສັດຖິກທັງໝາຍເປັນສຸຂ່າ ເກີດ ພັນເວະຈະຍື່ນແຍ້ມແຈ່ມໄສໃຈເບີກບານ ມີເລືອດ ມີຝາດ ເພຣະໄມ່ມີສິ່ງເປັນພິບຂອງຢູ່ໃນຈິຕິໃຈ ເຮົາເຈົ້າໂຄ ກີ່ສົ່ງກະະແສຈິຕວ່າ ຂອໃຫ້ເປັນສຸຂ່າ ໄມ່ວ່າຈະເປັນຄົນ ແກ່ ດັນຫຸ່ນ ດັນຫາຕິໄດ້ ກາຫຍາໄດກົດານ ເຮັກນີກ ວ່າຂອໃຫ້ເປັນສຸຂ່າ ທຳເປັນນິສີຍ ເຮົາຈະເປັນຄົນໃຈຕີ ໄຈາມ ມີຄວາມສຸຂະເວລາດິນ ມີຄວາມສຸຂະເວລາຫລັນ ທຳມະໄຮກີເຮົາເຈົ້າວ່າ ມີສມາຊີມັນຄອງ ພລກີບັງເກີດ ກາຣ ໄມ່ເປົ້າຍຸດເປົ້າຍຸນເປັນສິ່ງທີ່ດີ

ตอนสุดท้ายที่ว่า คิดออกจากความหมาย
ความว่าอย่างไร เรายังบ้านอยู่ด้วยกัน อาศัยกัน
แต่ว่าเราจะต้องออกบ้านเป็นครั้งคราว หมายความ
ว่าปีกตัวออกไปพักผ่อนหาความสงบใจ เพราะ
ฉะนั้นเขามีระเบียบว่า ให้ถือศีล เช่น สับดาห์หนึ่ง
ใบถือศีลอบุสตเสียวันหนึ่ง คือให้ออกจากความ
จิตใจจะได้พักผ่อน ไม่วุ่นวาย การออกไปอย่าง
นั้น เราจะได้ไปฝึกสมาธิ ไปสร้างกำลังใจ ให้เกิด
ความเข้มแข็ง

พระเจ้าอโศกมหาราชท่านออกจากการ
ครองบ้านเมืองมา ๕ ปี ๕ ปี หนี้ไปอยู่กับพระ
เสีย ๗ วัน ไปอยู่อย่างนักบัว อยู่ง่ายๆ ไม่ได้
บัวชาย แต่บัวใจ อยู่เหมือนกับพระไปอยู่เงยบๆ
ไม่ให้ใครเข้าไปยุ่ง ทหารก็ไม่ให้เข้าไปยุ่ง อยู่ในหมู่
พระ ไม่มีภัย ไม่มีเวร เรียกว่าออกจากการ

คนเราถ้าหากมุ่นในความสนุก ในความเพลิดเพลินมาก จิตใจมักเป็นพิษเป็นภัย ขอให้ไปสงบใจเสียบ้าง จะได้เกิดความสำนึกราชีวิต ในการทำงาน ในหน้าที่ ในความเป็นอยู่ ในสิ่งที่เราทำ และยังไม่ได้ทำ ช่วยได้มาก เช่นพากครู สอนฯ หนังสือเห็นด้วย วันสาร์-วันอาทิตย์ไปพักเงยบๆ เสียสักวัน ไปไหนก็ได้ ในป่า ทุ่งนา ไปนั่งเงยบๆ คนเดียว จะได้มีเวลาพิจารณาตัวเอง นี่เรียกว่า คิด ชอบ คือ คิดออกจากความ

ข้อ ๓. สัมมาวากา ข้อนี้ง่าย พุดจริง พุด

อ่อนหวานสมานสามัคคี มีประโยชน์นี้ จำเป็น ๆ ก็คือ ท่านสอนให้ดูเว้นจากการพูดโภก พูดส่อเสียด เหลวไหล คำพูดที่ออกจากปากเป็นของมีค่า เราอย่าพูดออกไปด้วยอารมณ์ พูดออกไปด้วยใจgross ใจเกลียด ใจพยายาม แต่พูดคำที่อ่อนหวาน คำที่ดีที่เป็นจริง ที่เป็นประโยชน์ แก่ผู้ฟัง คำที่ให้เกิดความรักความสามัคคี ไม่พูดยุ่หิคนแตกกัน ต่อยกัน อยากจะดูให้ gross กัน พูดยุคนั้นทีคนนี้ที แล้วก็ได้ดู เรียกว่า หยิกห้ายம ให้มด ๒ ตัวกัดกัน มันจำกันได้ว่าเป็นพวกรเดียวกันเราก็ไปหยิกห้ายตัวนี้ หยอดไปในหลุม หยิกตัวนั้นปล่อยไปในหลุม มองเข้าใจผิดว่า.. อันนี้กัดกู กะต้องกัดมัน.. กัดกันกลมไปเลย

สมัยก่อนหลวงพ่อเป็นเด็กเลี้ยงวัวชอบ
หยิกท้ายมด ให้มันกัดกัน แล้วก็นั่งดูสนุกนัก มา
นึกในใจเมื่อต่อว่า เรื่องหยิกท้ายมดให้กัดกันนี่ไม่
ดี เพื่อนฝูงของเราก็เหมือนกัน สมมุติว่าเรารัก
เพื่อน เราได้ยินเพื่อนคนโน้นด่าเพื่อนคนนี้ เรา
เจ็บใจแทนกันทำความไปบอกเพื่อนคนที่ถูกด่า เช่น
นี้ไม่ถูก ไม่ใช่สัมมาวาจา เพราะว่าเอกสารวมกราฟ
ไปฝากเพื่อน เพื่อนได้ยินเช่นนั้น บอกว่า คุณได้
ยินจริงหรือ เอาหลักฐานอีก จริง..ได้ยิน เดียว
เพื่อนกับhardt ไปเลย ไปต่อสั่อต่อเดียงกัน เท่ากับ
เราเป็นตัวการที่ไปหยิกท้ายมด ๒ ตัวให้กัดกัน
เป็นการก่อความทุกข์แก่เพื่อน ขออย่าพูดถึง ว่า
ได้ยินเพื่อนๆ ด่าเพื่อนเรา เราก็เฉยๆ อย่าเอา
เรื่อง ของไม่มีดี ขึ้นพาไปกันเปล่าๆ ทิ้งไว้ตรง
นั้นละ เราไม่บอก ถ้าเป็นเรื่องดีมีประโยชน์จึงจะ
บอก เช่นเพื่อนคนหนึ่งกับเพื่อนคนหนึ่งเขามาไม่
ค่อยถูกกัน คนนี้เข้าชุมเพื่อนคนนั้น เราไปถึงบอก
ว่า เพื่อนคนนั้นเขาระเริญคุณ เขานอกกว่าคุณ
มีใจหนักแน่นไม่กราบทอบ ไม่คิดชัว เพื่อนคนนั้น
อาจจะเกิดความสำนึกรัก เขายังชั่วเรา เขายังรัก
เราอยู่ เขายังมีไม่ตรีจิตกับเราอยู่ ใช้ได้ไม่เป็นไร

﴿ ວັດຈຸນຄົກມຣຄ ﴾

ເຮົາຍ່າໄປກ່ອງເຮືອງໃຫ້ຄົນແຕກແຍກ ຄືອພູດດີມັນກີໄມ່
ມີຂະໜາດ ປາກນີ້ສໍາຄັນໜັກທ່ານ ພູດດີເປັນສົກ ພູດໄມ່
ດີກີເກີດເຮືອງ ປາກແຕກ ກິນໜ້າພຣິກໄມ່ໄດ້ ເສຍໝາຍ
ເພຣະລະນັ້ນຕ້ອງຮະວັງໃນຂອ້ນ ຄືອເຮົາຕ້ອງຮະວັງປາກ
ໃນສັນຍາທີ່ເຂົາເຮີຍກວ່າ ໂອຊູກ້າຍ ພວກໂອຊູກ້າຍ
ຄືອພວກໄມ່ສໍາຮົມປາກ ພູດແລ້ວຕິດຄຸກ ເຮືອງຂະໜາດ
ອຸຢູ່ຕົ້ງໄມ່ຂອບ ໄປພູດທາເຮືອງເຂົາຄຸກເຂົາຕະຮາງ ຈຶ່ງ
ຕ້ອງຮະວັງ ສັມມາວາຈາ ນີ້ສໍາຄັນ

ຂ້ອງ ๔. ສັມມາກົມມັນຕະ ມາຍຄື່ງວ່າ ທຳ
ຂອບ ຄືອໄມ່ຜ່າໃກ່ ໄມ່ລັກຂອງໃກ່ ໄມ່ປະພຸດຕິ
ຜິດໃນການ ເຮີຍກວ່າສັມມາກົມມັນຕະ

ຄົນເຮົາໄມ່ໃຊ້ເກີດມາເພື່ອຜ່າກັນ ເກີດມາເພື່ອ¹
ຮັກກັນ ເພື່ອສົງສາຮັກນ ແຕ່ທີ່ຜ່າກັນນີ້ກີເພຣະວ່າ
ອາຮມຄົງງົບເຕີຍທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ ນັກໂທຊີໃນຄຸກທີ່ຕ້ອງ²
ໂທຊີຜ່າຄົນຕາຍໄປຄຸຍແລ້ວ ໄມ່ນ່າງຜ່າກັນເລີຍ ເຮືອງເລັກ
ນ້ອຍແຕ່ວ່າວ່າອັດຕາມັນແຮງ ຄວາມຍືດຄື່ອມືມົກາ ເຫດູ
ໜົມື່ພົມ ເຂົາລູບຄົມພົມ ເລີຍໄປຟ່າເຂາຕາຍ ຕັກີ້ຕ້ອງ³
ມາຕິດຄຸກຕິດຕະຮາງ ຈະມີປະໂຍ້ໜ້ອໄສ

ເຮົາຄື່ອໜລັກໄວ້ວ່າ ເຮົາຍູ້ໃຫ້ຄົນອື່ນຍູ່ດ້ວຍ
ເຮົາສູ່ໃຫ້ຄົນອື່ນສຸຂ້ດ້ວຍ ເຮົາສາຍກີໃຫ້ຄົນອື່ນສາຍ
ດ້ວຍ ໃຫ້ນີ້ກອຍຢ່າງນັ້ນ ຄວາມຄົດທີ່ຈະຜ່າໃກ່ກີໄມ່ເກີດ
ຂຶ້ນ ແລ້ວກີໄມ່ສົ່ງເສົ່ມໃຫ້ໃກ່ຜ່າກັນດ້ວຍ ເຊັ່ນຮູ້ວ່າຄົນ
ນີ້ໂກຮົດນັ້ນ ເຮົາກີພຍາຍາມພູດປລອນໃຈ ໃຫ້ເຂາ
ຄລາຍຈາກຄວາມໂກຮົດເສີຍ ໄມ່ໄປທຳຂະໜາດ ໃນເຮືອງ
ເສີຍໝາຍ ອຢ່າງນີ້ກີດຂຶ້ນ ໄມ່ລັກຂອງໃກ່ ຢັ້ນນີ້ຄື່ອງຢ່າຍ
ແຕ່ວ່ານາງທີ່ແລ້ວໄມ່ຄ່ອຍໄດ້ເໜືອນກັນ ແລ້ວໆ ເວົາ
ໄປເສີຍ ເຮົາຄື່ອໜລັກວ່າ ໄມ່ໃຊ້ຂອງເຮາລະກີໄມ່ຢູ່⁴

ໃນຕ່າງປະເທດເຂົາຄື່ອໄດ້ດີ ຄົນໆ ບໍ່ໄປ
ເຖິງສົວສັງເຊົາແລ້ວ ກະເປົ້າເປົ້າເຕັກຫາຍໄປແຈ້ງ
ຄວາມທີ່ໂຮງພັກ ເມື່ອໄປລົງທີ່ໂຮງພັກ ຕໍາຮວຈກຳລັງນັບ
ເຈັນໃນກະເປົ້ານັ້ນອູ່ແລ້ວ ມີຄືນເກີບໄປໃຫ້ແລ້ວ ເຈົ້າ
ຂອງໄປເຂົາດ້ວຍໜ້າໄປ ໄປລົງແຈ້ງຄວາມວ່າກະເປົ້າເຈັນ
ຕົກຫາຍ ຕໍາຮວຈຄາມວ່າທຳກີ່ໃຫ້ ຕອບວ່າຕົກແກວ
ໂນ້ນ ດັນຂະໜາດໂຕຮົງນັ້ນ ມີຂະໜາດເປັນຫລັກສູ້າ ກົນອົກ

ວ່າມີບັນດາຮູ້ຕິດກະເປົ້າອູ່ ຄວາມວ່າຂຶ້ນຂະໜາດ
ຕໍາຮວຈກີ່ເຂົາບັດໃຫ້ດູວ່າໃຫ້ໄໝ ຄວາມຈົງແກເຫັນ
ແລ້ວວ່າຕໍາຮວຈນັບເຈັນອູ່ ແຕ່ເຂົາກີ່ຄາມຕາມຮະເບີນ
ພລທີ່ສຸດກີ່ໄດ້ຄື່ນ ໄມ່ສູ່ຫຍາຍ

ຄົນໆ ບໍ່ໄປເຖິງວປະເທດອັກກຸ່າ ສວມ
ໝາວກໄປເຖິງທີ່ໄອດີປາຣົກ ຄອດໝາວກ ດັນໄທຍ່ໄມ່
ຄ່ອຍໄສໝາວກ ລືມຄອດໝາວກໄວ້ ດັນຍາມກີ້ມື້ມ ຄາມ
ວ່າເຂົາໝາວກໄປໄວ້ທີ່ໃຫ້ ບອກວ່າ ລືມໄວ້ໃນໄອດີປາຣົກ
ຄ້າຈະສູ່ ເຂົາວ່າໄມ່ສູ່ຫຍາຍ ລອງໄປແຜນກແຈ້ງ
ຄວາມຂອງຫຍາຍ ລອງເສື່ອງດູ ໄມ່ໄດ້ຄື່ນກີ່ແລ້ວໄປ ພອ
ເຈົ້າໜ້າທີ່ເຫັນເດີນມາກີ້ມື້ມ ເຂົາຄາມວ່າຂະໜາດ
ບອກວ່າ ໝາວກຫຍາຍ ເຂົາຄາມວ່າ ຫຍ່ເມື່ອໄຣ ເມື່ອ
ວານ ທີ່ໃຫ້ ໄອດີປາຣົກ ເຂົາໃຫ້ໄປດູໝາວກເຍຂະ ໄມ່
ມີສັກໃນເຕີຍ ເຂົາຄາມວ່າ ຫຍ່ເມື່ອໄຣ ເວລາໃຫ້ ບອກ
ວ່າເມື່ອວານຕອນເຢັນ ກົນອົກວ່າຍັງອູ່ອົກແຜນກນີ້
ຍັງໄມ່ມາຕຽນນີ້ ໄກ້ໄປຕຽນໂນ້ນ ກີ່ໄປ ຄາມວ່າມີຂະໜາດ
ອູ່ທີ່ໝາວກ ບອກວ່າມີຂຶ້ນ ດຣ.ເມື່ອ ເຂົາຄາມວ່າ ມາ
ຈາກປະເທດໃຫ້ ບອກວ່າມາຈາກປະເທດໄທ ເຂົາ
ຄາມວ່າປະເທດໄທຂອງຫຍາຍຈະໄດ້ຄື່ນໄໝ ກາຕອນ
good bye ເປີດໝາວກໄປເລີຍ ເພຣະຄັກແກ້ນເຢັນ
ຕອບອູ່ກີ່ຂ້າຍໜ້າ ເລີຍໄມ່ຕອນ ເຂົາໄມ່ເຂົາຂອງໃກ່
ພບກີ່ຍັງເຂົາໄປແຈ້ງຄວາມ ໄປບອກ

ເມື່ອໄທເຮົາກີ່ມີເໜືອນກັນ ທີ່ພບຂອງ
ແລ້ວເຂົາໄປແຈ້ງຄວາມ ໄມ່ໃຊ້ໄມ້ມື້ ແຕ່ວ່າຍັງນ້ອຍອູ່
ມັກຄື່ອມປະໂຍ້ໜ້ອເຂົາເສີຍ ຂອບແລວນັກ ແບ່ງກັນ
ເສີຍນັກ ເລີຍເຂົາໄປເສີຍ ນີ້ໃຊ້ໄມ່ໄດ້ ຕ້ອງຄື່ອງວ່າຂະໜາດ
ທີ່ໄມ່ໃຊ້ຂອງເຮົາ ເຮົາໄມ່ເຂົາ ລະກົງວິເສະໜາ ສາຍໃຈ ເມື່ອ
ເກີບໄດ້ເຂົາໄປມອບເຈົ້າໜ້າທີ່ ເຂົາກັນເອງ ເຂົາແຈ້ງ
ຄວາມກັນເອງ ໄມ່ຄືດລັກຂອງໃກ່

ໄມ່ປະພຸດຕິພິດໃນການ ມາຍຄວາມວ່າ ໄມ່
ລ່ວງເກີນຂອງຮັກ ຂອງຂອບໃຈຂອງບຸຄຄລ່ອ້ນ ອະໄຮ
ກີ້ຕາມທີ່ເຂົາຮັກເຂົາຂອບໃຈ ເຊັ່ນຄູ່ຄ່ອງເຮົາໄມ່ໄປລ່ວງ
ເກີນເຂົາ ແມ່ຄູ່ຮັກຄົນອື່ນກີ່ຍ້າໄປໄປລ່ວງເກີນເຂົາ ເຂົາ
ມີເຈົ້າຂອງ ເຂົາຈອງໄວ້ແລ້ວ ອໍຍ້າໄປຢູ່ງ ດນມີເຍຂະແຍ

ວັດຈັກນັກ

ເຮົາເອາໄໝໆ ບາງທີ່ໄປຂອບຄົນໆ ເຊິວກັນ ແບ່ງ
ຄົງກີແບ່ງໄມ້ໄດ້ ເຮົນກວ່າເຂົມເຈົ້າຂອງແລ້ວ ທຳ
ເກອະ ທາເອາໄໝໆ ເຈອນຍົກພວກນີ້ ດາມວ່າທຳໄມ້
ຕ້ອງໄປຈັກຄົນນັ້ນ ມົດຄົນແລ້ວຫົ່ວ້ອ ບອກວ່າໄມ້
ຂອບ ຂອບເພາະຄົນທີ່ມີຄົນຂອບຫລາຍຄົນ ກີເກີດ
ເຮື່ອງ ເຮົາຈະຂອບໃຈ ຕ້ອງເຂື່ອນໃນໂຄງຄາໄວ້ທີ່ຫັ້າ
ບ້ານ ວ່າຜົນຂອບຄົນໆ ນີ້ ຄ້າໃຈຮອບໄວ້ກ່ອນ ໄກ້າມ
ຄັດຄັ້ນກາຍໃນ ១៥ ວັນ ຄ້າຄຽນ ១៥ ວັນແລ້ວ ໄມມີ
ໃຈຮັດຄັ້ນແລ້ວ ກີເກີດວ່າໄມ້ມີເຈົ້າຂອງ ແບບຈອງທີ່
ອຍ່າງນີ້ໄມ້ວຸ່ນ ເຮື່ອນິດເດືອຍງຸ່ງນັກຫນາ

ອີກຍ່າງໜຶ່ງອຍາກຈະໄສ່ຮ່າມ ຄືອຍ່າໄປ
ເຖິງເສເພລ ພວກເຮົາຈະຂອບໄປເຖິງທີ່ນີ້ທີ່..
ໄນ້ດີ ເພຣະວ່າເປັນເຫດໃຫ້ເກີດໂຮງ ລ່ວ່ມແລມຕ່ອ
ອັນຕຽມ ອາຈະຈຸກແມ່ງດາທໍາຮ້າຍເກົໄດ້ ເກີດຄວາມ
ທຸກ໌ຄວາມເດືອດຮ້ອນ ເຮັດວຽກນີ້ອຍາກຈະໄດ້ຄູ່
ຄຮອງທີ່ເປັນຄົນບວຮຸທົ່ງ ແລ້ວເຮົານະບວຮຸທົ່ງຫຼືເປົລ່າ
ໄມ້ຄາມຕົວເອງເສີຍນັ້ງ ຄ້າເຮົາອຍາກໄດ້ຄົນບວຮຸທົ່ງ
ເຮີຍວ່າ ຮັກຊາພຣໍມຈະຮຍ່າໄວ ພວກເຮົານັກສຶກຫາ
ເຂົາເຮີຍວ່າ ພຣໍມຈະຮຽ່ງ ຕ້ອງດເວັນສິ່ງມັວເມາ
ເສີດທັງຫລາຍ ຕ້ອງດເວັນການເທິງເຕົ່າຍາມວິກາລ
ຮັກໜາຕົນໄວ້ໃຫ້ວິຕເຮີຍບ້ອຍ ເພື່ອໃຫ້ສົມອງດີ ເລົ່າ
ເຮື່ອນີ້ ແລ້ວຈະໄດ້ອົກໄປກໍາກັງກົດກົດ
ຕ້ອປີ ອຍ່າງນີ້ເຮີຍວ່າປະພຸດຂອນ ໄມຈ່າ ໄມລັກ
ໄມ້ປະພຸດຝຶດໃນການ ເປັນການກະທຳຂອນ ສັນມາ
ກັມມັນຕະ

ຂໍ້ ៥. ສັນມາອົງກະວະ - ເລີ່ມງົງຫຼັກ
ຂອນນີ້ວ່າງ ຄືອໝາຍຄວາມວ່າເລີ່ມງົງຫຼັກທີ່ໄມ້ກໍາໃຫ້
ໃຈຮັດຄັ້ນ ທຳນາ ທຳສວນ ດ້ານຫາຍ ເລີ່ມໂຄ ກີ
ເປັນການເລີ່ມຂອບເໜືອນກັນ ໃນອືນເດືອຍເລີ່ມ
ເຍຂະ ເລີ່ມໂຄ ເລີ່ມແພ ເລີ່ມແກະ ຄືອເປັນການທຳ
ຂອນ ໄມເບີຍດເບີຍໃຈຮັດຄັ້ນ ເລີ່ມສັຕິວໄວ້
ໃຊ້ງານ ໄມໄຟເລີ່ມໄວ້ຈ່າເປັນອາຫາຣ ແຕ່ວ່າບາງທີ່ເຂົາ
ກີເລີ່ມເພື່ອສົ່ງໄປໝາຍຕ່າງປະເທດ ໄມເບີຍດເບີຍຄົນ
ແຕ່ວ່າເບີຍດເບີຍສົຕົວໃຫ້ເດືອດຮ້ອນ ຄ້າກີເຄົ່ງກີໄມ້

ເລີ່ມ ຄ້າໄມ້ເຄົ່ງກີໄມ້ເປັນໄຣ ໃນການປະກອບອາຊີພ
ຕັ້ງຄິດວ່າ ທຳໄວ້ໃຫ້ໃຈຮັດຄັ້ນກີດ

ສົມມຸດຕົວເຮົາຈະໄປຈັກຈອງທີ່ດິນ ແຕ່ມີຄົນອຍ່
ບ້າງແລ້ວໃນທີ່ດິນນັ້ນ ເຮົາໃຊ້ອຳນາຈອີທີ່ພົລເວມາ
ອຍ່າງນີ້ ອູ້ໄມ້ເປັນສຸຂ ເພຣະມີຕັດຮູ່ຢູ່ ພວກທີ່ອຍ່
ກອນເປັນຕັດຮູ່ ຕັດຮູ່ມີເຮົາກີໄມ້ເປັນສຸຂ ໄປອູ່ຢູ່ໃຫ້
ສ້າງຕັດຮູ່ກີໄມ້ເປັນສຸຂ ເຮົາໄມ້ຄວກເສັກນີ້ມີຄົນອື່ນ
ເຂົາອູ່ຢູ່ມາກ່ອນແລ້ວ ແຕ່ຄວຮເລືອກທີ່ທີ່ຍັງໄມ້ມີໃຈຮ
ຈັກຈອງ ຄ້າຍ່າງນີ້ໄມ້ມີກັບ ດັກເຫັນນັ້ນຈະເປັນມິຕີ
ກັບເຮົາ ເປັນຮັ້ວໃຫ້ເຮົາ ເຮົາກີອູ່ຢູ່ຢ່າງສີບາຍ ໄມເກີດ
ຄວາມວ່ານ່າຍເດືອດຮ້ອນ ອາຊີພທີ່ທີ່ກໍາໃຫ້ເກີດກາງກະ
ທັບກະທັບທີ່ແກ່ກັນແລກັນນັ້ນຄວງດເວັນ ໄມວ່າອາຊີພ
ະໄວ ການຄ້າການຂາຍເຮົາກີໄມ້ເຂົາເບີຍໃຈຮັດຄັ້ນ ໄມໄດ້ເດີນ
ກົລົບາຍໃຫ້ຄົນອື່ນເດືອດຮ້ອນ ແຕ່ເຮົາໃຊ້ວິທີ່ທີ່ກໍາໃຫ້ຄົນ
ຕິດເຮັ່ງຮ້ານ ២ ຮ້ານຕິດກັນ ດັກເຂົ້າຮ້ານເຮົາ ເຮົາ
ຕ້ອງເຂົາອົກເຂົາໃຈເຂົາ ໄກ້ເຂົາຕິດໃຈ ຂາຍຂອງຮາຄາ
ຖຸກໆ ແລ້ວໃຫ້ຂອງທີ່ມີຄ່າແກ່ເຂົາ ອ່າຍໄປເຖິງຮ້າຍ
ຂອງໄມ້ເໜາະໄມ້ຄວກ ທຳໃຫ້ຄົນເຂົາລຳບາກເດືອດຮ້ອນ
ອຍ່າງນີ້ເຮີຍວ່າເປັນອາຊີພຂອນ ສັນມາອົງກະວະ

ຂໍ້ ៦. ສັນມາວ່າຍາມະ - ຄວາມເພີຍຮ້ອນ
ເພີຍຮ້າຍໃຈ ຄວາມເພີຍໃນ ៥ ສັກ

១. ເພີຍຮ້ວງ ໄມໃຫ້ນາປົກເດືອນໃນຈິຕ

ຮ້ວງດ້ວຍສົດສັນປັບປຸງຢູ່ ນີ້ເປັນຄວາມຄິດຂັ້ນແຮກ

២. ຕ້ອງເພີຍຮ່າຍສິ່ງທີ່ເກີດຂັ້ນ ເຮົາຮ້ວງອູ່
ແລ້ວ ແຕ່ເມື່ອເພົລັກກີເກີດຂັ້ນໄດ້ ຕ້ອງເພີຍຮ້ອນ
ເພີຍຮ່າຍເພີຍຮ້ວງໄມ້ໃຫ້ໃຈເປັນ ເພົລໄປ
ມັນເປັນໄປໜ່ອຍ ເພີຍຮູ່ດອກໄມ້ໃຫ້ສິ່ງນັ້ນອູ້ກັບ
ເຮົານາງໆ ຄືອ ຮະວັງຈິຕໃຈຂອງເຮົາ ໄມເກີດຂັ້ນໄມ້ດີ
ເກີດຂັ້ນໃນໃຈເຮົາ ບາງທີ່ເພົລ ນີ້ສັຍໄມ້ດີເກີດຂັ້ນທຸກໆ
ວັນ ເຮົາຕ້ອງພຍາຍາມລະສິ່ງນັ້ນຕ້ອປີ ໄມໃຫ້ຂອງໜ້າ
ນັ້ນມາເກະຕິດອູ່ໃນຈິຕໃຈຂອງເຮົານາກີນໄປ ເຮົາ
ເຂົາອົກເສີຍ ເຮື່ອງກົຈະເຮີຍບ້ອຍ ເຮີຍວ່າເພີຍຮ່າຍ

៣. ເພີຍຮ້າງກຸກສູລ ໄກ້ເກີດຂັ້ນໃນໃຈ ເພີຍຮ່າຍ
ທຳຄວາມດີ ເພີຍຮົດເຮື່ອງດີ ໄກ້ເກີດຂັ້ນໃນໃຈ ແລ້ວ

ສັນຕິພາບ ວິຊາ ວົງວິທະຍາ

ຕ້ອງຮັກຫາ ສິ່ງນີ້ໃຫ້ຢູ່ດ້ວຍ ໄນໃຫ້ເກີດແລ້ວມັນຈະຢູ່
ຕ້ອງພາຍາມຮັກຫາໄວ້ ການຮັກຫາກີ່ຫມາຍຄວາມວ່າ
ຕ້ອງທຳດິດຕໍ່ໄປໃນເຮືອງນັ້ນ ເຊັ່ນເຮົາສ້າງຄວາມຂຯ້ນ
ຂຶ້ນແລ້ວ ກີ່ຕ້ອງຂຯ້ນຕໍ່ໄປ ສ້າງຄວາມອດທນແລ້ວ
ກີ່ຕ້ອງອດທນຕໍ່ໄປ ສ້າງການບັນດັບຕົວເອງຂຶ້ນໄດ້ແລ້ວ
ກີ່ຕ້ອງບັນດັບຕົວເອງຕລອດໄປຈຸນກວ່າຈະຊື່ຈົນເປັນ
ນິສັຍ ດຽວມີເປັນນິສັຍແລ້ວ ກີ່ມີສັກພົນຄົງ ໄນ
ງ່ອນແໜ່ງຄລອນແຄລນ ຂີວິຕົກເຮີບຮ້ອຍ

៥. ເພີ່ຍຮັກຫາຖຸລົດທີ່ເກີດຂຶ້ນ ສິ່ງໄດ້ທີ່ເກີດ
ຂຶ້ນໃນໃຈເຮົາ ເຮົາຕ້ອງບໍາຮຸງຮຸດນໍ້າພຣວນດິນເໜືອນ
ກັນ ແມ່ນອັນກັບປຸກຕົນໄມ້ ຮົດນໍ້າບ່ອຍໆ ສະນາມຫຼູ້າ
ເຂົ້າຢາຍມອງແລ້ວຂຶ້ນໃຈ ໄຈເຮັກເໜືອນກັນ ເມື່ອມີ
ສິ່ງໄດ້ດີ່າ ເກີດຂຶ້ນໃນຂ້າວໂມງນີ້ແລ້ວ ກີ່ຕ້ອງຮັກຫາໃຫ້ຄົງ
ອູ່ຕໍ່ໄປ ເປັນ ១០ ຂ້າວໂມງ ១២ ຂ້າວໂມງ ເປັນວັນ ເປັນ
ເດືອນເປັນປີ ເຮັກຈະມີຈີຕິໃຈມັນຄົງອູ່ກັບຄວາມດີ

ທັງໝາດເຮີບຮ້ອຍ ສັນມາວາຍາມະ ເຮີບຮ້ອຍ
ເພີ່ຍຮອນ ເປັນກິຈທີ່ເພີ່ຍຮະກະທຳປ່ອຍໆ ຕ້ອງມີການ
ທຳນັນຕຽບສອບຕົວເອງ ພິຈາຣາຕົວເອງ ວ່າເຮັບກ
ພ່ອງຂະໜາດໄວ້ ເຮັມໄດ້ໃນສິ່ງໄດ້ ໄດ້ໃຫ້ພິຈາຣາເພື່ອ¹
ໄຫ້ພົບຕົວເອງວ່າມີອະໄບກພ່ອງ ມີອະໄບເສີຍຫາຍ ດັນ
ເຮົາທີ່ມີຮູ້ຈັກແກ້ໄຂຕົວເອງນັ້ນ ກີ່ພຣະໄມ້ເຄຍື່ອງດູຕົວ
ເອງ ໃນເຄຍພິຈາຣາຕົວເອງ ເລີຍໄມ້ຮູ້ຈັກຕົວເອງ ເມື່ອ²
ມີຮູ້ຈັກຕົວເອງ ກີ່ພົບເຮືອຍໄປມີຮູ້ຈັກຈົບຈັກສິ້ນ ຕ່ອມື່ອ³
ໄດ້ໄຟ້ນັ້ນສົງສປງໃຈ ພິຈາຣາວ່າເຮັບກພ່ອງຂະໜາດໄວ້ນັ້ນ
ກົມອອງເຫັນ ແລ້ວຕັດສິນໃຈເລືອກສ້າງດ້ານທີ່ດ້ານນາມ
ໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໃນໃຈເຮົາ ເປັນການເພີ່ຍຮາຍາມໃນດ້ານ
ດີຕໍ່ໄປ ທັງ ៥ ຂ຾ອນນີ້ ເຮັດມາໃຫ້ໃນຂີວິຕປະຈຳວັນ
ໄດ້ຖຸກຂ້ອ

ຂໍ້ອ ៥. ສັນມາສັດ – ຮະລູກຂອບ

ຂ້ອນນີ້ສູງຂຶ້ນໄປຫຼ່ອຍເປັນດ້ານສາມາຟ ທຳໄຈ
ໃຫ້ເປັນສາມາຟ ຮະລູກຂອບ ປື້ນ ເຈົ້າສັດບັງຫຼາມແລ້ວ
ສັດບັງຫຼາມ ແປລວ່າ ທີ່ຕັ້ງແໜ່ງສັດ ສັດໄປຕັ້ງໄວ້ກີ່ກາຍ
ສັດໄປຕັ້ງໄວ້ກີ່ເວທນາ ຄວາມສຸຂຄວາມທຸກໆທີ່ເກີດຂຶ້ນ
ໃນໃຈ ສັດໄປຕັ້ງໄວ້ທີ່ຈົດ ປື້ນ ຄວາມຄິດນີ້ກອງເຮົາ

ສັດໄປຕັ້ງໄວ້ທີ່ຮົມທີ່ເກີດກັບຈົດ ໄກໂຄຍດຸ ລວມຄວາມ
ວ່າ ໄດ້ດູຕົວເອງຕົວຄວາມມີສັດລອດເວລາ ເດີນມີ
ສັດ ນັ້ນຕົວຄວາມມີສັດ ນອນກີ່ດັວຍຄວາມມີສັດ ຈະຄູ້
ແຂນເຫັນເຫັນແນກມີສັດ ເຮີກວ່າ ສັດບັງຫຼາມ ສັດ
ອູ່ຕໍ່ໄວ້ກີ່ກາຍ ການພູດກີ່ພູດດັວຍມີສັດ ໄນພູດດັວຍ
ຄວາມເພລອ ປະມາຫາ ໄນທຳມະໄວ້ໄປ ເປັນການຝຶກສັດໃຫ້ຄົງລ່ອງ
ແຄລວ່ວ່ອງໄວ

ເຮົາຈຶ່ງເຫັນວ່າພຣະທີ່ຝຶກຫັດກວານາຫັດເດີນ
ຢັກເຫັນຂ້າງໆ ແລ້ວກີ່ຄ່ອຍໆ ກ້າວເຫັນນ້າງ ແລ້ວຍກ
ເຫັນຂຶ້ນກ້າວໄປເດີນໄປເປັນຈົງຫະໜ້າຈົງ ເດີນເພື່ອຝຶກ
ສັດ ໄກຮູ້ສຶກຕົວຂະແຍກຍ່າງກ້າວໄປ ກ້າວລົງ ບາງທີ່ມີອ
ຈະຍກອະໄຮກີ່ຄ່ອຍໆ ຈັບຍົກຂ້າງໆ ເວລາຜັນຂ້າວກີ່ໄໝໃໝ່
ວ່າຕັກປູປຸ ໄສ່ນັ້ນ ຕັກຂ້າງໆ ແລ້ວຄ່ອຍໆ ຍາກຂຶ້ນ ທີ່ຍກ
ຂຶ້ນຂ້າງໆ ເພື່ອໃໝ່ມີສັດກຳທັນດວ່າ ກຳລັງຍກຂຶ້ນໄສ່ປາກ
ເອົາຂັນອອກຂ້າງໆ ເອົາໄປວາງ ກວ່າຈະດັນອື່ນກີ່ຂ້າງໆ
ໂມງ ຄ້າດັນໄມ້ມີສັດປູນຈົງ ໄວດີ ໄນມີສັດ ທ່ານຝຶກ
ຕົວຍອ່ານັ້ນເກີດໄວ້ ຜິກເດີນ ຜິກນັ້ນ ເວລາຈະນັ້ງຈົງ ຂ້າງໆ
ເວລານອນກີ່ໄໝໃໝ່ວ່າລັມຕົວລົງໄປນອນເລຍ ຕ້ອງຄ່ອຍໆ
ເອັນຕົວລົງໄປນອນ ຈະພົລິກາຍກີ່ຕ້ອງພົລິກ້າງໆ ນີ້
ຫັດໄໝ່ທຳຈັງຫະກ່ອນ ຈັງຫະກາຍ ເມື່ອຫັດຮ່າງກາຍ
ແລ້ວກີ່ຄຸມຄວາມຮູ້ສຶກທາງໃຈ ຄຸມຄວາມຄິດ ຄຸມໃຫ້ຮູ້ວ່າ
ໃນໃຈຂອງເຮົາມີອະໄບກເກີດຂຶ້ນ ເຮີກວ່າ ສັດບັງຫຼາມ ດັ່ງ
ກີ່ເປັນຮູ້ຈັກທຳມີເຫັນກັນ ຄ້າມີເວລາກີ່ໄປທຳໄດ້
ເຂົ້າເຮັບວ່າກີ່ທຳໄດ້ ໂຮງເຮີນປິດກາຕົກໄປທຳໄດ້

ທຳໄມ້ຈຶ່ງຕ້ອງຝຶກຈົດ ເພຣະຈົດມັນໄມ້ເຂື່ອງ
ຕ້ອງໄປຝຶກໃຫ້ເຂື່ອງ ເພື່ອໃຫ້ເໜາມະແກ່ການໃຊ້ງານ
ການໄປກວານຝຶກຈົດນັ້ນໄມ້ໃໝ່ຜູ້ວິເຄີຍ ດູ້ວຍດູບເວົ້ວ
ຫີ່ອດູວຍໄວ້ໄດ້ ໄນໃຫ້ຍ່າງນັ້ນ ເວົາໄປທຳເພື່ອຈົດສົງ
ໄຈຈົດບັງຫຼາມ ໄຈົດຕັ້ງມັນ ມຸ່ງເຫັນນີ້ ໄນໃຫ້ມຸ່ງອ່ານ
ອື່ນ ແລ້ວຈະໄດ້ເປັນຮູ້ຈັກຫຼາມທີ່ຈະກ້າວຕໍ່ໄປຫັ້ນສູງ
ອ່ານັ້ນໄໝເຮີກວ່າ ສັນມາສັດ ຮະລູກຂອບ ດລອດເວລາ

ຄົນທີ່ໄດ້ຝຶກສາມາຟແບບນີ້ແລ້ວ ເດີນເຫັນ ນັ້ນ
ລຸກ ເປັນຈົງຫະ ພູດຈາກີ່ເປັນຈົງຫະຈະໂຄນຫັດຄ້ອຍ

ວັດຈຸງຄົກນຣາດ

ຫັດຄຳ ເພຣະໄດ້ຝຶກຝົນອບຮມຕົນເອງ ກິຣີຍາອາກາຮ
ພລຸນພລັນນັ້ນໄມ່ມີ ເພຣະສຕິມັນໜ້າມໄວ້ ໄນໃຫ້ພລຸນ
ພລັນ ໄນໃຫ້ຈົກຂອນ ໄນໃຫ້ຈົກເວົ້ວ ໄນທຳອະໄຮດ້ວ່າຍ
ອາຮມໂນ ແຕ່ວ່າທໍາດ້ວຍເຫດຖ້ວຍພລອຍໆຕໍລອດເວລາ
ເຮັງກວ່າ ສັນມາສັດ

ຂ້ອງ ສ. ສັນມາສັນມາທີ - ຕັ້ງໃຈມັ້ນຂອນ
ໝາຍຄົງ ເຈົ້າຢູ່ພານທັ້ງ ຊ

ພານ ແປລວ່າ ເພັ່ງ ພູ້າພານ ແປລວ່າ ຄວາມຮູ້
ນັດຖື ພານ ອົບຢູ່ສູສ ນັດຖື ປັບຢູ້າພາຍໃນ

ທ່ານແປລວ່າ ຄວາມເພັ່ງໄມ່ມີແກ່ຜູ້ໄມ່ມີປັບຢູ້າ
ບັນຢູ້າໄມ່ມີແກ່ຜູ້ໄມ່ເພັ່ງ ຂຶ້ອຄົນໄມ່ມີບັນຢູ້າກີເພັ່ງໄມ່
ເປັນ ດານໄມ່ເພັ່ງກີໄມ່ເກີດບັນຢູ້າ ກາຮເພັ່ງເຮັງກວ່າ
ພານ ມີວິທີກາຮຫາຍອຍ່າງ ເຮັງກວ່າໃຫ້ຈົດໄປໂຄຢູ້ ຜົນ
ທີ່ໄດ້ທີ່ໜຶ່ງ ເຮັງກວ່າ ເຈົ້າຢູ່ພານ ຊ ມີຂຶ້ອວ່າ ປະຊາມ
ພານ ທຸດຍພານ ຕດີຍພານ ຈຕຸດຄພານ ພານ ຂ ສໍາຫວັບກວານ
ເປັນສາມາທີທີ່ສູງຊັ້ນໄປ ເມື່ອເຈົ້າຢູ່ພານ
ໄດ້ແລ້ວ ຄ້າອູ້ຢູ່ໃນພານໄດ້ນານໆ ເຊັ່ນນັ້ນໆ ອູ້
ເລີຍໆ ບາງທີ່ຕັ້ງວັນ ຂ ວັນ ໄນເຄລື່ອນໄວ່ ກາຍອູ້
ເຊີ່າ ແມ່ນອັກນີ້ໄມ່ເຫັນດີໄມ່ເຫັນຍື່ອ ອູ້ໄດ້

ສມຸດຕິວ່າມີອະໄຮເກີດຂຶ້ນໄມ່ເປັນທີ່ພວໂຮງ
ເຂົ້າພານເສີຍ ເຮັງມັນກີ່ຫາຍ ອ້ອງວ່າໄມ່ຄົງກັບເຂົ້າ
ພານ ມີສາມາທີພອສຄວຣທີ່ເຮັງກວ່າ ແກ້ບັນຢູ້າໄດ້

ມີທ່ານຜູ້ໜຶ່ງ ແກ້ເປັນທຸກໆໝາກ ແຕ່ວ່າແກ
ເຄຍອບຮມສັນມາສັດ ເຈົ້າຢູ່ສັນມາທີ ແກນອກວ່າ ຄ້າໄມ່
ໄດ້ທຳສາມາທີໄວ້ແລ້ວ ອົກແຕກເພຣະຄວາມທຸກໆໝີເຮັງ
ນີ້ ຖຸກເຂົາພ້ອງລັ້ມລະລາຍ ແຕ່ສາມາທີ່ຫຼືໄວ້ໄດ້ ສູ້ຍ່າງ
ໃຈເຢັນ ໄນວິທີກຸກໍ່ຮ້ອນ ບອກວ່າ ຄ້າເຂົາລັ້ມລະລາຍ
ຈົງໆ ຈະທໍາອ່າຍ່າງໄຣ ບອກວ່າຕາມເຮົ່ອງ ເມື່ອກ່ອນ
ເຮັກໄມ່ມີອະໄຮ ເທິງມາມີເອາທິ່ທລັງ ມີແລ້ວໄມ່ມີອັກກີ້
ໄດ້ ໄນເຫັນຈະເສີຍຫາຍອະໄຮ ປັບຕົກ ດ້ວຍຈຳນາຈ
ຈົດທີ່ເຮັງກວ່າ ສາມາທີ ພວ່ານວາຍໃຈກັ້ນໆໜັ້ງຫລັບຕາທຳ
ສາມາທີ ເຮັງນັ້ນກີ່ສົງບະຮັບໄປ

ຄົນອອນໄມ່ຫລັບ ຄ້າວ່າຝຶກສາມາທີກີ່ຈະໄດ້ຫລັບ
ສນາຍ ຈົດໃຈຝູ່ໜັ້ນ ຄ້າເຝຶກສາມາທີຈົກໄມ່ຝູ່ໜັ້ນ

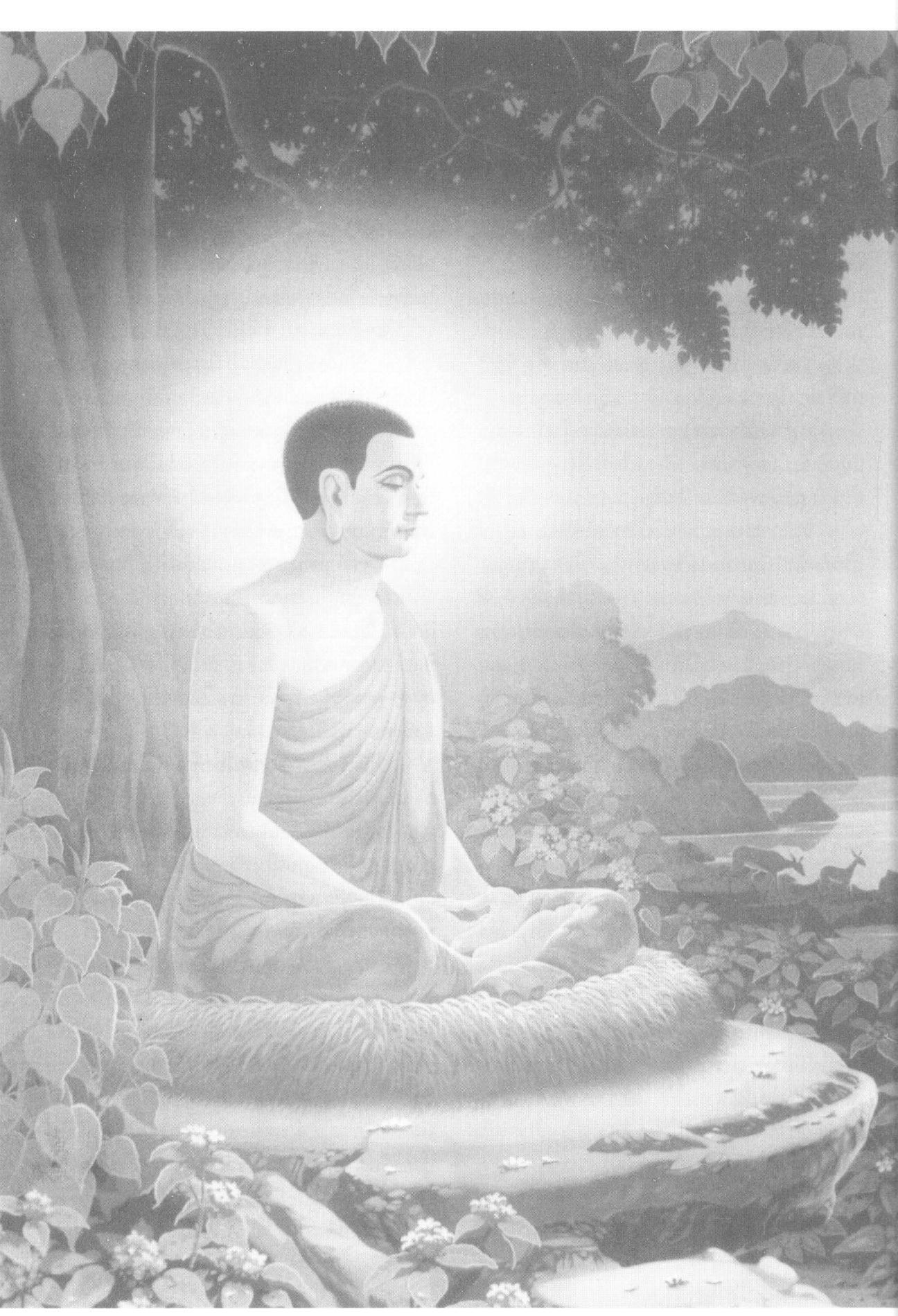
ຄ້າເຮົາຈະເຮັນໜັ້ງສື່ອໃຫ້ເກັ່ງ ຈົດຕົວເປັນສາມາທີ
ອ່ານໜັ້ງສື່ອຫນ້າເດືອຍໄມ່ຕ້ອງນາກທວນ ຈຳໄດ້ ບາງ
ທີ່ອ່ານແລ້ວຈຳໄມ່ໄດ້ ຈັບຄວາມໄມ່ໄດ້ ເພຣະອະໄຮ ຕາ
ອູ້ທີ່ໜັ້ງສື່ອ ແຕ່ໄຈໄປໃໝ່ເຫັນກີ່ໄມ້ຮູ້ໄມ່ມີສາມາທີ ເລີຍ່ອ່ານ
ໜັ້ງສື່ອໄມ່ເກັ່ງ ພັກເຂົາພູດ ລື່ມໝາດ ເພຣະໄມ່ມີສາມາທີ
ໃນກາຮັງ ຈົດໃຈຝູ່ໜັ້ນໄມ່ອູ້ກະວ່າຮ່ວມມື ເພຣະໄມ່ມີສາມາທີ
ໄມ່ໄດ້ຝຶກ ຄ້າເຝຶກແລ້ວມັນກີ່ໄດ້ປະໂຍ້ຍ໌

ມີຄົນຄາມບ່ອຍວ່າທໍາໄມ່ຈະຕັດກວານາ ເຂົ້າ
ໃຊ້ຄໍາວ່າ ວິປັສສາ ຄວາມຈົງເຮັກໃຫ້ກຸກວ່າ ເຈົ້າຢູ່
ກວານາ ກວານາມີ ແບບ ສມຄກວານາກັບວິປັສສາ
ກວານາ ເຮັກວຽກວ່າທໍາໄມ່ຈະຕັດກົດກວານາ
ບອກວ່າ ຜຶກເພື່ອໃຫ້ມີກຳລັງໃຈດີຂັ້ນ ທຳມານໃຫ້ດີຂັ້ນ
ເໜືອຍ້ນ້ອຍ ແລ້ວຜລຂອງການຈະໄດ້ມາກຂັ້ນ

ເຮົາຝຶກຮ່າງກາຍ ນັກກອລົບທີ່ໄປຕົກລົບທຸກ
ວັນ ແຕ່ວ່າຍັງເປັນໂຮຄນອນໄມ່ຫລັບອູ້ ກີ່ເພຣະຍັງໄມ່
ຝຶກຈົດ ຜຶກແຕ່ກາຍຈຶ່ງຍັງນອນໄມ່ຫລັບ ຄ້າຝຶກຈົດເສີຍ
ບັນກີຈະນອນຈ່າຍ ຫລັບຈ່າຍ ລັ້ມຫວັງຄົງມອນກີ້ຫລັບ
ສັນກີ ເພຣະຈົດຫານໄດ້ ຜຶກໄວ້ແລ້ວເຊື່ອງແລ້ວ ເຮົາ
ຈະບັນກັບອະໄຮກີໄດ້ ຕາມໃຈ

ນີ້ເຮັງກວ່າ ມຣຄມືອງຄົກ ສ ອົງລົງທຶນ
ມຣຄ ທັ້ງ ສ ປະການນີ້ເຮົາເຄາມາໃຊ້ໄດ້ ໃຊ້ແບບທີ່
ເຮັງກວ່າເປັນອັນໜຶ່ງອັນເດີຍກັນກີໄດ້ ໃຊ້ໃນຈູນະທີ່
ເປັນຫລັກຮຽມປົງປັດໃນຈິວິຕປະຈຳວັນ ຄ້າເຮົາໃຊ້ໄຫ້
ກລມເກລື້ອຍວົນເສັ້ນເດີຍກັນ ກົຈະພາໄປສູ່ຄວາມສຸຂ
ຄວາມສົງທາງດ້ານຈົດໃຈ

ເຮັງນີ້ເປັນເຮັງນີ້ເສັ້ນ ພົບມື ເປັນຂົ້ນປົງປັດທີ່ຄວ
ນໍາມາໃຊ້ໃນຈິວິຕປະຈຳວັນ ຍິ່ງເຮົາໄປເປັນຄຽງອາຈາຮຍ
ຍິ່ງສຳຄັນມາກ ຕ່ອໄປໜັ້ງຫນ້າໂລກວຸ່ນວາຍ ໂຄຣທີ່ຈະ
ຊ່ວຍປະເທດຫາຕິໄດ້ມາກກີ້ໄມ່ພັນໄປຈາກຄຽງອາຈາຮຍ
ຊ່ວຍໄດ້ມາກ ຊ່ວຍສ້າງເສົມນິສັຍເດັກໃຫ້ມີຮາກງານອັນ
ມັນຄົງເພື່ອຈະໄຫ້ເປັນຄອງຢູ່ໃນໂລກໄດ້ ໂດຍໄມ່ເປັນ
ທຸກໆໝີເດືອດຮ້ອນ ໄນສ້າງຄວາມວຸ່ນວາຍໄທ້ແກ່ໂຄຣ

ສັບປຸງຮັສສະນ*

ຂອງ

ນັກສຶກໜາທັງຫລາຍ

ເມື່ອວັນກ່ອນໄດ້ພຸດຄົງເຮືອງນິຍາມະ ອັນເປັນ
ຫລັກຄໍາສອນຂອງພຣັງມີພຣະກາດເຈົ້າ ວ່າມີຢູ່ ໂ ຂັ້ນ
ຄື່ອ ນິຍາມະທີ່ເປັນຂັ້ນສືລະນະມອຍ່າງໜຶ່ງ ນິຍາມະທີ່
ເປັນຂັ້ນສັຈນິຍ່າງໜຶ່ງ ດົກຈະເຂົ້າໃຈກັນດີ

ສຳຫັບໃນວັນນີ້ຈະພຸດຄົງເຮືອງ ນິຍາມະນາງ
ປະກາດ ອັນເປັນສິ່ງແສດງອອກຄົງຄວາມຕື່ອງຄົນ
ການທີ່ນໍາເຮືອງນີ້ມາພຸດໃຫ້ພັກກີເພື່ອຈະໄດ້ຍືດເປັນຫລັກ
ສຳຫັບນຳໄປປົງບັດໃນຂີວິຕປະຈຳວັນ ເພື່ອໃຫ້ເກີດ
ຄວາມສຸຂຄວາມເຈົ້າໃນໜ້າທີ່ກາງນາງ ເພະວ່າຄົນ
ເຮົາຈະເຈົ້າກໍາວໜ້າດ້ວຍດີນັ້ນ ກີໂດຍອາຫຍ່ານິຍາມະ
ເປັນເຄື່ອງປະກອບຂີວິຕ ດ້ວຍມີນິຍາມະເປັນເຄື່ອງ
ປະກອບຂີວິຕກົຈະບັກພຽງ ໄນສົມບູຮົດໃນກາງພຣະ
ພຸທ່ານາສານາ

ພຣັງມີພຣະກາດເຈົ້າໄດ້ຕ່ຽສແກ່ຄົນບາງຄົນ
ໃນທີ່ບາງແໜ່ງວ່າ ນິຍາມະເທົ່ານັ້ນເປັນເຄື່ອງຕັດສິນຄົນ
ໄດ້ ເຮົາຈະວ່າໄຄຣີໂຄຣຂ້ວ່າ ກີດ້ອງອາຫຍ່ານິຍາມະເປັນ
ເຄື່ອງພິຈາറາ ຜູ້ໄດ້ມີນິຍາມເປັນຫລັກຄຸມຄຣອງຈິຕ
ໃຈເຮັກໄດ້ວ່າ ເປັນຄົນດີ ຜູ້ໄມ້ມີນິຍາມະເປັນເຄື່ອງຄຸມ
ຄຣອງຈິຕໃຈ ເຮັກໄວ່ ເປັນຄົນໄມ້ດີ

ຄວາມເປັນອະໄຮຂອງຄົນນັ້ນຢູ່ທີ່ນິຍາມະ
ເຊົ່າ ເປັນພ່ອເປັນແກ້ຕ້ອງມີນິຍາມະ ເປັນຄຽງເປັນ
ອາຈາຍກີ່ຕ້ອງມີນິຍາມະ ເປັນທັກກາດເປັນຕໍ່າວົງກີ່ຕ້ອງ
ມີນິຍາມະ ເປັນພຣະກິກຊູໃນພຣະພຸທ່ານາສານາກີ່ຕ້ອງມີ
ນິຍາມະເປັນເຄື່ອງໃຫ້ເປັນ ດ້ວຍເປົ້າມີກົດລ້າຍ

ກັບເຄື່ອງແບບທີ່ເຮົາເມາສົມເຂົ້າ ສົມເຄື່ອງແບບ
ທັກກາດເປັນທັກກາດ ສົມເຄື່ອງແບບຕໍ່າວົງເປັນຕໍ່າວົງ
ສົມເຄື່ອງແບບນາງພຍາບາລັກີເປັນນາງພຍາບາລ
ແຕ່ວ່ານິຍາມະເປັນເຄື່ອງແບບທາງໃຈ ໄນໄຟເຄື່ອງ
ແບບຂອງຮ່າງກາຍ ດ້ວຍເຮົາເມານິຍາມະອັນໄດ້ມາໄສໄວ້ທີ່
ໃຈຂອງເຮົາ ເຮົກເປັນໃນອ່າງນັ້ນ ເພະລະນັ້ນ ຈຶ່ງ
ຄວາມຮູ້ໄວ່ວ່າ ນິຍາມະໄວ້ຮ່າກົດເປັນອະໄຮບ້າງ

ສຳຫັບວັນນີ້ຈະໄດ້ພຸດຄົງນິຍາມະໝາດທີ່
ຊື່ເຮັກໄວ່ ເປັນຄຸນນິຍາມຂອງຄົນດີ ຄົນດີໃນພາຫາ
ນາລີ ເຮັກໄວ່ ສັດບຸຮູ່ (ສັດ-ບຸ-ຮຸດ) ຢ່ວູ້ ສັບປຸງຮູ່
(ສັບ-ບຸ-ຮຸດ) ແປລ່ວ່າ ຄົນດີ ຢ່ວູ້ ຄົນສົງນ ຄົນໄໝ່
ວຸ່ນວາຍໄມ້ຢູ່ ໄນໄກ່ຄວາມເດືອດຮ້ອນແກ້ໄຄຮ່າງ ເຮັກ
ວ່າເປັນ ສັດບຸຮູ່

ພຣະພຸທ່ານເຈົ້າທ່ານຕັ້ງສ່ວ່າ ອູກ່ອນກິກຊູທີ່
ຫລາຍ ນານງ ສັດບຸຮູ່ຈີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນໂລກສັກຮັ້ງ
ໜຶ່ງ ເມື່ອເກີດຂຶ້ນໃນສຸກລິດ ຄຣອບຄຣວັດ ປະເທດ
ໄດ້ ຍ່ອມກ່ອ່າກີດຄວາມສຸຂຄວາມເຈົ້າແກ່ສັກນີ້
ນັ້ນງ

ອັນບຸຄຄລທີ່ເປັນສັດບຸຮູ່ຕ້ອງມີນິຍາມະເປັນ
ຫລັກຄຸມຄຣອງຈິຕໃຈ ນິຍາມະທີ່ເປັນຫລັກຄຸມຄຣອງຈິຕ
ໃຈຂອງສັດບຸຮູ່ນັ້ນມີຫລາຍປະກາດ

ປະກາດແຮກ ເຮັກໄວ່ ນິຍາມະທີ່ເປັນກຳລັງ
ສຳຫັບຕ້ານທານສິ່ງຂ້າວ້າຍ ອັນຈະເກີດຂຶ້ນຈາກສາເຫຼື
ອະໄຮຕ່າງໆ ຢ່ວູ້ພຸດອີກອ່າຍ່າງໜຶ່ງວ່າ ເປັນກຳລັງ
ກາຍໃນໄຫ້ບຸຄຄລນັ້ນ ມີຂົວຄວາມເປັນອູ່ທີ່ສົມບູຮົດ

* ຄຳນະຍາວິຊາພຸທ່ານາສານາ ຂອງ ພຣະນານທັນນີ້ (ບໍ່ມີຄູ່ວັນທີກິກຊູ) ຄຣັງທີ່ ៨ ສັບປຸງຮັສນິຍາມ

ນ ອ້ອງປະຊຸມວິທາລັຍວິຊາການສຶກໜາ ພຣະນາກ ວັນພຖ້າສັບຕິ່ ២១ ກຸມພາພັນນີ້ ២៥១៧ ເວລາ ១៩.០០-១៦.០០ ນ.

សៀវភៅសន្តិសាស្ត្រ

ราบรื่นได้ กำลังภายในนี้ก็คือ กำลังของจิตที่มีอยู่แล้วและสามารถจะต่อสู้กับสิ่งภายนอกได้ สิ่งภายนอกนั้น เราเรียกว่า อารมณ์ คือสิ่งที่มากระทบ เช่น รูปกระทบตา เสียงกระทบหู กลิ่นกระทบจมูก รสกระทบลิ้น สิ่งสัมผัสถูกต้องกระทบกายประสาทแล้วก็เกิดความรู้สึกขึ้นที่ใจ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นที่ใจนั้นเป็นกุศล คือเป็นฝ่ายดีก็มี เป็นอกุศล คือเป็นฝ่ายชั่ว ก็มี ถ้าเกิดความรู้สึกฝ่ายดีก็เป็นความสนหายใจ ถ้าเกิดความรู้สึกฝ่ายชั่ว ก็เป็นความทุกข์ ความเดือดร้อนใจ อารมณ์ที่มากระทบหนึ่งเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดอะไรๆ ขึ้นในชีวิตจิตใจของเรา

บุคคลที่ไม่มีกำลังของจิตเป็นเครื่องต่อ
ด้านกับอารมณ์นั่นๆ ก็ย่อมจะวุ่นวาย หมายความ
ว่าชั้นๆ ลงๆ ตามอารมณ์ที่มากระแทบ เวลาเด็กชั้น
เวลาไม่เด็กลง ไม่อยู่ในสภาพสงบ อันบุคคลที่มี
ธรรมะเป็นเครื่องหุ้มครองใจนั้น ย่อมอยู่ในความ
สงบ จิตใจคงที่ จิตใจที่คงที่นั้น ภาษาธรรมะเรียกว่า
ว่า ตาทีบุคคล ตาทิ, ตาที แปลว่า ผัคกงที่

ผู้ที่ใจคงที่คือไม่หวั่นไหว ไม่โยกโคลงต่อ
อารมณ์ต่างๆ ที่มากระทบ คนชนิดนี้เหละที่ความ
เป็นอยู่สม่ำเสมอ ไม่เป็นคนประগาฬฝีเข้าฝีออก
คนฝีเข้าฝีออก เพราะหวั่นไหวต่ออารมณ์ ประเดี้ยว
เป็นอย่างนั้น ประเดี้ยวเป็นอย่างนี้ บางคนหวั่น
ไหวแรงมากจนน่าเกลียด เพื่อป้องกันจิตใจเราไม่
ให้หลipyตามอารมณ์มากเกินไป จึงต้องมีธรรมะ
เป็นกำลังภายใน ไว้สำหรับต่อสู้ด้านทางกับสิ่ง
เหล่านั้น กำลังใจกับกำลังกายเป็นสิ่งคู่กัน บาง
คนมีกำลังกายแข็งแรง แต่ว่ากำลังใจอ่อนแอ ผู้
ที่มีแต่กำลังกายขาดกำลังใจ ชีวิตมักจะไม่ร่าเริง
แต่ผู้ที่มีกำลังใจแฝงกำลังกายจะนักพร่องใบบังก์ไม่
สู้อะไร แต่ถ้าเป็นคนสมบูรณ์แท้ก็หมายความว่า
กำลังกายก็ตีกำลังใจก็ตี ตีพร้อมทั้งสองอย่าง
เหมือนคำที่เข้าพูดว่า ใจที่เข้มแข็งอยู่ในร่างกาย
ที่เข้มแข็ง ถ้าจิตใจอ่อนแอ แม้ร่างกายจะเข้มแข็ง

ก็ເກົາຕົວໄມ່ຮອດ ເພຣະຈິຕໃຈຫວັນໄທວ່າງຍ່າ ເພຣະ
ຈະນັ້ນ ຕັ້ງມີຮຽມໄວ້ຄຸມຄຣອງໃຈ ຜຶ້ມີ ۵ ປະ
ກາຣ ຄືອ

๑. ศรัทธา หมายถึงความเชื่อ ความเชื่อ
ที่เป็นกำลัง เช่นสมมุติว่า เขาให้เราทำอะไรสัก
อย่างหนึ่ง ถ้าเรามีความมั่นใจว่าเราทำได้ อย่าง
นี้เรียกว่ามีศรัทธาในเรื่องนั้น การกระทำในเรื่อง
นั้นจะก้าวหน้าเป็นไปด้วยดี แต่ถ้าสมมุติว่าเขาให้
เราทำอะไร แล้วเราเก็บรักษาในใจว่า ถ้าจะไม่ไหว ไม่
สามารถทำสิ่งนั้นได้ แต่เมื่อถูกถามว่า ทำได้ไหม
เราเก็บตอบอ้อมๆ แอ้มๆ ว่าเห็นจะพอไปได้ อย่าง
นี้ไปไม่รอด เพราะขาดความมั่นใจในตัวเอง ไม่มี
ความเชื่อในตัวเอง ว่าจะทำสิ่งนั้นได้สำเร็จตาม
ความมุ่งหมาย

อันคนที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่มีความสามารถเพียงพอ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นเพียงพอ จะทำอะไรให้สำเร็จเรียนร้อยไม่ได้อย่างนี้เรียกว่า ขาดกำลังใจ คือ ความเชื่อ

เพราะฉะนั้นเราต้องปลูกศรัทธา คือ
 ความเชื่อให้เกิดขึ้นในใจของเรามิว่าเรื่องอะไรก็
 ตาม เช่นเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำสิ่งใด เราก็ต้อง^{จะ}
 บอกตัวเองว่าเราทำได้ อย่าไปพูดแสดงความ
 อ่อนแ้อย่างคิดไปในทางอ่อนแอย่ เนื่องด้วยจะ
 ไปไหวไหม จะทำได้ไหม ทำมันจะเกินความ
 สามารถของเรา อย่างนี้ก็อ่อนแผลแล้ว กำลังใจไม่
 เข้มแข็งแล้ว เมื่อจะไปทำสิ่งนั้นก็ทำด้วยความลังเล

การกระทำอะไรด้วยความสงสัยลังเลใจ
ความสำเร็จจะไม่สมบูรณ์ ไม่เรียบร้อย เช่นถึง
เวลาสอบไปแล้วเราเมื่อความวิตกกังวล มีความหวาด
กลัวว่า nave ลักษณะไปไม่รอด เพราะปืนเรายังไม่
ค่อยจะเต็มที่ พอยเข้าห้องสอบไปไม่ตีเห็นข้อสอบ
กังงไปหมด รู้สึกว่ามันยาก บางทีมันไม่ยาก แต่
เรายอมแพ้ไม่ยอมต่อสู้กับสิ่งนั้น เพราะขาดกำลัง
ใจ คือความเชื่อมั่นตัวเอง ดูหมิ่นตัวเอง นึกว่า

ສັບປຸງຮັສສະນາ

ตัวนั้นเป็นคนอ่อนแส ไม่มีความรู้ ไม่มีความสามารถ ขาดความเข้มแข็งทางจิตใจ อย่างนี้จะเป็นเรื่องดี

เราต้องปลูกความมั่นใจไว้ตลอดเวลา ตั้งแต่เรื่องเล็กเรื่องน้อยไม่ว่าเรื่องอะไร ถ้าจะทำอะไร ก็ต้องพูดกับตัวเอง เรียกว่าเป็นค่าตอบแทนกับตัวเอง ให้บ่อยๆ ว่า “เราทำได้..เราสามารถทำได้” “เมื่อ คนอื่นทำได้ ฉันก็ต้องทำได้” พูดกับตัวเองอย่างนี้บ่อยๆ เป็นการสร้างกำลังใจให้เกิดขึ้น ถ้าพูดตามแบบโบราณก็เรียกว่า ปลูกตัวเอง

การปลูกตัวเองนั้นเป็นหลักธรรมาธิณย์ หนึ่งทางพุทธศาสนา คือการแนะนำตัวเอง ปลูกกำลังใจให้เกิดขึ้นในตัวเรา ให้มีความเชื่อมั่นในตัวเองอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าเรื่องอะไรที่เข้าจะให้เราทำ เราจะต้องนึกไว้ในใจว่า “ต้องทำได้”

เราจะไปไหนก็เหมือนกัน สมมุติว่าเข้าสั่งให้เราไปทำงานที่ใดที่หนึ่ง ถ้าหากเรานึกว่าลำบาก เพราะได้ข่าวว่ามีโรคภัยไข้เจ็บ มีความเบ็นอยู่อย่างนั้นอย่างนี้ เกิดความหวาดกลัว กำลังใจหมดไปเสียแล้ว แม้ตัวจะไปได้ แต่ว่าไม่มีกำลังใจจะไป การไปก็เรียกว่าผึ้งไปอย่างนั้นเอง แต่ถ้าเรามีกำลังใจ นึกในใจว่า

..เราเป็นคนรักงาน เราเรียนมาเพื่อทำงาน เข้าจะสั่งไปที่ไหนก็มีงานทำ เราเก็บได้ทั้งนั้น ไม่ว่าเป็นที่ป่าที่ดงที่ไหนเราไปได้ เราทำได้ เราเมื่อความมั่นใจ..

ถ้าพูดกับตัวเองอย่างนี้ จะไม่มีความหวาดกลัวเกิดขึ้นในใจ ความเข้มแข็งก็จะเกิดขึ้น

การอยู่ในโลกต้องอยู่ด้วยความเข้มแข็ง
อย่าอยู่ด้วยความอ่อนแอง อย่าอยู่ด้วยความห้อ
แท้เห็นนี่อย่างหน่าย แต่อยู่ด้วยอารมณ์สดชื่นแจ่มใส
เพื่อเอาชนะสิ่งต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคในชีวิตประจำ
วัน อย่างนี้เรียกว่ามีความมั่นใจ เป็นกำลังใจ
ประการตันซึ่งควรทำให้เกิดให้มีขึ้น

คนในสมัยโบราณ เขาเมืองที่ทำให้เกิดกำลังใจ เช่น เหตุการณ์นักมวยขึ้นชกบนเวทีจึงต้องรวมมงคล ความจริงการรวมมงคลก็เป็นการหลอกให้เกิดกำลังใจนั่นเอง หลอกให้มีความเชื่อมั่นว่า มองคลที่สามหัวจะทำให้ชนะ พอจะขึ้นชก อาจารย์ก็ทำพิธีถอดมงคล ทำปากขุมข่มบีบเป็นการให้กำลังใจ แล้วก็เป่ากระหม่อม นักมวยก็ได้กำลังใจหรือการกระทำแบบอื่นที่เป็นเรื่องไสยศาสตร์ ก็ล้วนแต่เป็นเครื่องเพิ่มกำลังใจ เช่น คนบางคนขึ้นลาด เข้าเสกมากให้กิน เรียกว่ามากจุกอก อาจารย์อาจมาเสก พอกินมากเข้าไปก็รู้สึกว่ากระปรี้กระเปร่า มีความแคล้วคล่องว่องไว ขึ้นไปทำอะไรก็ทำได้ นี้เป็นวิธีการสร้างความเชื่อให้เกิดขึ้นในใจ แล้วก็จะได้ทำงานรักงานอย่างแท้จริง

พวกเราเป็นคนสมัยใหม่ ไม่ต้องให้เราหลอกอย่างนั้น แต่เราควรปลูกใจของเรานะอยู่ๆ ให้เกิดความเข้มแข็ง อดทน หนักแน่น เชื่อมั่น ในตัวเราง่ว่าเราจะทำได้ เราจะไม่แพ้ใครในเรื่อง การทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ เพราะสิ่งที่ติดทั้งมา เราจะไม่ยอมแพ้ อย่างนี้เรียกว่าเพาะกำลังใจให้เกิดขึ้น เมื่อฉันกับเพาะกำลังกาย กำลังกายนั้นเพาะง่าย แต่การเพาะกำลังใจต้องทำบ่อยๆ จึงจะก้าวหน้า

๒. วิริยะ - ต้องมีความเพียรมั่น เมื่อมีกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญแล้ว ต่อไปก็มีความเพียรมั่นภาษาบาลีเรียกว่า วิริยะ พระพุทธภาษิตที่ว่า

วิริเยน ทุกช่วงเจติ

คนจะพันทุกชีวิตระความเพียร
หรือคำที่พระมหาชนกกล่าวว่า

รายเมเตา บุริสิ yawotthasut nippapha
เกิดเป็นคนต้องทำเรือยไป จนกว่าจะถึง^ก
จุดหมายปลายทาง มีในเรื่องมหาชนกชาดก

พระมหาชนกเดินทางทางเรือ เวือแตก
ท่านก็ว่ายน้ำเรือไป เทวดาซึ่งเคยเป็นมารดาใน
ชาติก่อน ลอยมาในฝากพ้า มาถึงถามว่า

ສັບປຸງສຣຣມ

“ທ່ານກຳລັງທຳວ່າໄ ?”

ພຣະມາຫານກບອກວ່າ “ກຳລັງວ່າຍ້າ”

“ວ່າຍໄປໃໝ່ ?”

“ວ່າຍໄປຕົ້ນ”

“ຕົ້ນຍູ້ໄທ່ນ”

“ໄມ້ຮູ້ ແຕ່ວ່າຍໄປທາງທີ່ທີ່ນີ້ ຄອງຈົດສັກວັນໜີ້”

ແລ້ວກີ່ຕັສເປັນຄຳຄວນວ່າ ວ່າຍເມເກວ ບຸຮິສີ
ຍາວອດຸດສູ ນິບຸປາ - ເກີດເປັນຄົນຕ້ອງພຍາຍາມ
ເຮືອຍໄປຈົນກວ່າຈົດໝາຍປລາຍທາງ

ຂ້ອຄວາມນີ້ດີມາ ເຮັດວຽກຈະຕ້ອງຈົດບັນທຶກໄວ້
ແລ້ວຄອຍນອກຕົວເວັງບ່ອຍໆ ແຕ່ການທີ່ຈະທຳຄວາມ
ເພີຍຮັນນັ້ນເປັນດາບສອງຄມ ເປັນໄປໃນທາງເຖິງໄດ້ ເປັນ
ໄປໃນທາງເສີຍໄດ້ ບາງຄນມີຄວາມເພີຍທີ່ຈະໄປຍິ່ງ
ເພື່ອໃຫ້ຕາຍ ໄປຄອຍຈັ້ອງຍຸຖຸກວັນຈີ ເກີດວ່າເພີຍ
ເໜືອນກັນ ແຕ່ເປັນຄວາມເພີຍໃນທາງເສື່ອມ ໄມດີ
ໄມ້ໃຫ້ໃຊ້ ໃຫ້ໃຊ້ຄວາມເພີຍທີ່ເປັນໄປໃນທາງກຸດລ
ເປັນຄວາມເພີຍຮອນ ເຊັ່ນ

ເພີຍຮະວັງໄມ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວເກີດຂຶ້ນໃນຈົດ

ເພີຍຮະສົງທີ່ມັນເກີດຂຶ້ນແລ້ວ

ເພີຍຮ້າງຄວາມດີໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ

ເພີຍຮັກໜ້າຄວາມດີທີ່ເກີດຂຶ້ນແລ້ວໄມ້ໃຫ້ເສື່ອມ

ອ່າງນີ້ເຮືອງວ່າເປັນຄວາມເພີຍຮອນ
ໃນອັນຍາມຮັກ ມືອງກົດ

ໃນຫຼານະທີ່ເຮົາເປັນຜູ້ຍູ້ໃນໂລກ ເຮັດວຽກຈະຕ້ອງໃໝ່
ຄວາມເພີຍຮັກນາກບັນໃນການປະກອບກິຈການ
ໃນການທີ່ເຮັດວຽກຈະທຳຄວາມເພີຍຮັນນັ້ນ ເຮັດວຽກຈະຕ້ອງ
ມີຄວາມມຸ່ງໝາຍໃນຊີວິດ ເຮືອງຄວາມມຸ່ງໝາຍເປັນ
ເຮືອງສຳຄັນ ທາງພຣະພູທສາສະນາສອນຫາວພູທສໃຫ້
ມີຄວາມມຸ່ງໝາຍໃນຊີວິດ ເກີດວ່າ ມີເຂັ້ມຂົງຊີວິດໄວ້
ວ່າເຮັດວຽກຈະເປັນໄວ້ ເຮັດວຽກຈະທຳວ່າໄ

ໃນເຮືອງນີ້ນີ້ນຳຕ້ວອຍ່າງມາຈາກເຮືອງພຣະ
ພູທສົຕົວ ເຮືອງຂອງພຣະພູທສົຕົວທຸກເຮືອງມືອງຢູ່ໃນ
ຄົມກົງປູທສາສະນາ

ພຣະພູທສົຕົວ ມາຍລຶ່ງ ບຸດຄລທີ່ມີຈົດຂ້ອງ
ອູ້ກັບການຕັຮສູ ມີຄວາມມຸ່ງໝາຍຍ່າງເດືອນ ວ່າເຮັດ
ຈະຕ້ອງຕັຮສູຮຣມະ ເຮັດຈະຊ່ວຍໂລກໃຫ້ພັນຈາກ
ຄວາມຖຸກໜີ່ຄວາມເດືອນຮອນ ນັ້ນຄືອຈຸດໝາຍຂອງ
ພຣະພູທສົຕົວ ເປັນຄວາມມຸ່ງໝາຍອັນແຮງກຳລັກ ແລ້ວ
ຈະມີອຸປສຣຄກີໄມ້ຍອມເປົ້າຢືນແປລັງ

ເຊັ່ນ ໃນຫາດກເຮືອງໜີ້ເລົ່າວ່າ ພຣະ
ພູທສົຕົວຈະນຳອາຫານໄປຄວາມພຣະບັຈເຈກພູທສເຈົ້າ
ມາຮມາຂວາງນອກວ່າ..ອຍ່າໄປ ມາຮນອກວ່າ..ທ່ານໄປ
ແລ້ວທ່ານຈະຕາຍ ແລ້ວມາຮົກເນົມຫລຸມຄ່ານເພັລິງ
ລຸກໂຫຼດໜີ່ຈະວ່າ ພຣະພູທສົຕົວມີໃຈມັນທີ່ຈະໄປນຳເພື່ອ
ທານໄມ້ກັລັວຕ່ອງການຮັນໃນຫລຸມນັ້ນ ເດີນລັງໄປໃນ
ຫລຸມເລຍ ແລ້ວກີ່ມີດອກບັວຜຸດຂຶ້ນມາຮັບພຣະນາທຂອງ
ທ່ານພັນຫລຸມຄ່ານເພັລິງໂດຍປລອດກັຍ

ເຮືອງທຳນອນນີ້ທີ່ເຂົາເລົາໄວ້ກີ່ເພື່ອຈະຊື້ໄຫ້ເຫັນ
ວ່າ ດັນເຮົາເມື່ອມີຄວາມມຸ່ງໝາຍອັນໄດ້ແລ້ວຕ້ອງໄປ
ຕາມເຂັ້ມທີ່ມຸ່ງໝາຍໄວ້ ອຍ່າເປົ້າຢືນເຂັ້ມບ່ອຍໆ ອຍ່າ
ເປົ້າຢືນເວົດຖານບ່ອຍໆ ແຕ່ຈະຕ້ອງກຳວ່າໄປສູງຈຸດນັ້ນໄທ
ໄດ້ ເນື້ອໄປໄມ້ໄດ້ຕາມເສັ້ນທາງນັ້ນ ອັ້ນໄປຫັນ່ອຍ
ແຕ່ອຍ່າເປົ້າຢືນເຂັ້ມ ເຮົາອັ້ນໄປເພື່ອສູງຈຸດນີ້ໄທໄດ້ ນີ້
ເປັນຄວາມມຸ່ງໝາຍສຳຄັນໃນຊີວິດ

ເກີດເປັນຄົນຕ້ອງຕັ້ງຄວາມມຸ່ງໝາຍໄວ້ວ່າ ເຮັດ
ຈະເປັນໄວ້ ສຳຮັບພວກເຮົາມີຄວາມມຸ່ງໝາຍແລ້ວ
ຄືອຈະໄປເປັນຄຽບາອາຈາරຍ໌ ນີ້ຄືອຄວາມມຸ່ງໝາຍ
ຂ້ອແຮກ ສ່ວນເຂັ້ມຕ່ອໄປກີ່ຕັ້ງວ່າ ເປັນຄຽບໜີ້ໃຫ້
ອາຈາරຍ໌ຂຶ້ນໃຫ້ ຈະກໍາວັດຕ່ອໄປກິ່ງຂຶ້ນໃຫ້ ແລະຈະ
ກໍາວັດໄປໂດຍວິທີໄດ້ ຕ້ອງຕັ້ງເຂັ້ມໄວ້ ຕ້ອງມີຈຸດໝາຍກ່ອນ
ແລ້ວເນື້ອມີຈຸດໝາຍແລ້ວ ເຮົກຄືດວ່າຈະທຳຍ່າງໄຮຈິງ
ຈະໄປສູງຈຸດໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້ ແລະເນື້ອຮູ້ວ່າເຮັດຈະທຳ
ຍ່າງໄຮຈິງແລ້ວຕ້ອງທຳດ້ວຍຄວາມເພີຍຮັນ ໄມ້ຍອມທັກ
ຄອຍ ໄມ້ຍອມເລີກໃນສິ່ງທີ່ເຮັດຕັ້ງໃຈ

ອັນບຸດຄລຜູ້ມີຄວາມເພີຍຮັນຍ່ອມໄໝກັສວ
ຕ້ອງອຸປສຣຄ ໄມ້ກັລັວຕ່ອງຄວາມລຳນາກ ໄມ້ກັລັວຕ່ອ
ອະໄຮທັ້ງນັ້ນ ເນື້ອເຮັດຈະໄປແລ້ວກີ່ໄປໃຫ້ໄດ້ຕາມຈຸດທີ່

ສັບປຸງສຣຣມ

ເຮົາໄດ້ຕັ້ງໄວ້ ແຕ່ວ່າຂອໃຫຕັ້ງຈຸດມຸ່ງໝາຍໃນທາງທີ່ດີ
ທີ່ຈຳນຸ່ມ ອຍ່າຕັ້ງຈຸດໝາຍໃນທາງທີ່ຈະເກີດຄວາມວຸ່ນວາຍ
ເດືອດຮອນແກ້ໄຂຮ່າງ ຄວາມເພີຍນີ້ເປັນເຮືອງສຳຄັນ
ປະກາດທີ່ ๒

ອີກປະກາດທີ່ນີ້ ດັນທີ່ມີຄວາມເພີຍນັ້ນ
ຕົ້ນເພີຍຮ່າມສໍາເສມອ ໄນມີເຫັນວ່າຄັ້ງຫຼື່ວ່າຄວາມ
ເຫັນພວກເຮົາເປັນແນກສຶກສາໄກລ໌ຈະສອບໄລ່ຂໍ້ຢັນເຕີມທີ່
ແຕ່ກ່ອນໜັນກີ່ເຊີຍໆ ໄນມີຄ່ອຍເຂົາໃຈໄສ່ເທົ່າໄດ້
ອ່າງນີ້ມີຄູກຕັ້ງ ດັນມີຄວາມເພີຍຕົ້ນມີຮະບັບໃຫ້
ຕົ້ນທຳກຳ ອາຈຸດໄດ້ວ່າ ມີຕາງສໍາຫັບເວລາ
ປົກປັບດິຈານ ຕີ່ນເຫັນທຳກຳໄວ້ ຕ່ອງຈັນທຳກຳໄວ້
ເຍັນທຳກຳໄວ້ ກລາງຄືນທຳກຳໄວ້ ລັບນອນເວລາເທົ່າ
ໄວ້ ຕີ່ນເວລາເທົ່າໄວ້ ວາງຮະບັບໃຫ້ສໍາຫັບຊີວິດ

ເມື່ອໄດ້ວ່າງຮະບັບນັ້ນໄດ້ໄວ້ແລ້ວ ເຮົາຕົ້ນ
ຫຼື່ອຕຽນຕ່ອຮະບັບນັ້ນ ດັນທີ່ຈະເປັນຄົນທີ່ຄົນສຳຄັນ
ຕ່ອໄປນັ້ນ ຕົ້ນເປັນຄົນມີຮະບັບ ຕົ້ນຫຼື່ອຕຽນຕ່ອ^{ຮະບັບທີ່ເຮົາຕັ້ງໄວ້} ໄນມີອ່ອນແອ ໄນເຫັນວ່າ
ຕ່ອກກຳທີ່ຈະປົກປັບດິຈານຕາມຮະບັບນັ້ນ ແລ້ວທຳຍ່າງ
ນັ້ນເສມອໄປຕລອດເວລາ ກີ່ເຮົາໄວ້ວ່າ ມີຄວາມເພີຍຮ່າມນີ້

ຕຽບໃດທີ່ເຮົາໄວ້ສໍາຄັນຈຸດໝາຍກີ້
ໄກລ໌ເຂົາມາ ແຕ່ຖ້າເຮົາມີຄວາມຍ່ອຍຍ່ອນ ຈຸດໝາຍກີ້
ທ່າງໄກລອອກໄປ ເພວະະະນັ້ນ ຈຶ່ງຕ້ອງຄອຍເຕືອນຕ້ວ
ເອງໄວ້ເສມວ່າ ເຮົາຈະໄມ້ທີ່ຄວາມເພີຍ ເຮົາຈະກ້າວ
ໜ້າຕ່ອໄປຈົນກວ່າຈົນທີ່ຈຸດໝາຍປລາຍທາງ

ພຣະຜູ້ມີພຣະກາຄເຈົ້າທຽບຕັ້ງເຕືອນວ່າ..... “
ດູກ່ອນກິກຸ່ມີຫຼັກຫ່າຍ ເມື່ອເຂອຍັງໄມ່ກົງຈຸດໝາຍທີ່
ເຂອດຕ້ອງການ ອຍ່າລະຄວາມເພີຍເສີຍເປັນອັນຂາດ”

ຂັ້ນສຳຄັນມູນຄົມ ຈົກ້າວເດີນຕ່ອໄປຈົນກວ່າ
ຈົນຈຸດໝາຍປລາຍທາງ ເຮົາຖຸກຄົນຕ້ອງບອກຕະໂອງ
ໄວ້ອ່າງນັ້ນ ຕ້ອງກ້າວເດີນຕ່ອໄປຈົນກວ່າຈົນຈຸດ
ໝາຍປລາຍທາງທີ່ເຮົາຕ້ອງການໄປ

ຜູ້ໄດ້ຄົດຍ່າງນີ້ ນີ້ກ່ອຍ່າງນີ້ ຜູ້ນັ້ນໄດ້ຂໍ້ວ່າ
ມີຄວາມເພີຍຮ່າມນີ້ ຮັບຮອງວ່າຈະມີຊີວິດຮູ່ໂຮຈນີ້ໃນການ
ທີ່ຕົນກະທຳສົມຄວາມຕັ້ງໃຈ

ຕ. ສົດ ຄື່ອ ໄກມີສົດ ສົດ ມາຍຄວາມວ່າ
ນັກໄດ້ອູ່ເສມອໃນເຮືອງທີ່ເຮົາຈະຕົ້ນຕົ້ນທຳ ເຊັ່ນ
ນັກໄດ້ວ່າ ເຮົາເປັນນັກສຶກສາມີໜ້າທີ່ສຶກສາເລົ່າເຮັນ
ນັກໄດ້ວ່າເຮົາເປັນຄຽມໜ້າທີ່ຈະຕົ້ນສັ່ງສອນອນບ່ຽນ
ເຕີກໄໝມີຄວາມຮູ່ຄວາມຈຸລາດ ຢ້ອງວ່າເຮົາໄດ້ຮັບມອນ
ໝາຍໃນໜ້າທີ່ອັນໄດ ເຮົາກົດຍືນກູ່ເສມອວ່າ ຊັ້ນ
ເປັນຄົນມີການ ຊັ້ນໄມ້ໃຊ້ຄົນວ່າຄົນເປົ່າ ຈະໄປກຳ
ອະໄຮທີ່ໃຫ້ກີໄປໄດ້ ແຕ່ຕົ້ນນັກໄວ້ເສມວ່າ ຊັ້ນໄປ
ນານໄມ້ໄດ້ ຊັ້ນມີການທີ່ຈະຕົ້ນທຳ ທຳມະຊາຍ້ໃໝ່ໄມ້
ເສົ້າຈົບຕົວຢ່າງໆ ຊັ້ນຕ້ອງຮັບທຳກຳໃຫ້ເສົ້າເສີຍກ່ອນ
ແລ້ວຈີງຈະໄປທຳກຳໄວ້ນີ້ໄດ້

ຄົນໄທເຮົາຈົງມີຄຳຫຼຸດໄວ້ຄຳນີ້ວ່າ
“ໄປໃຫຍ່ຍ່ານ້ຳນານ ກາຮງານມີໄຫ່ເຮັ່ງຄືດ”

ໄຫ້ຄົດຄືງການ ໄກສົດຄືງເຮືອງທີ່ເຮົາຈະ
ທຳ ດັນທີ່ມີສົດນັ້ນຈະໄມ່ທຸລົງໄມ່ເພີດເພີລີນ ໄມລື່ມຕົວ
ໃນອະໄຮທີ່ ຕ່າງໆ ບາງຄົນເລັ່ນຈຸລົມການ ເຖິງຈຸລົມ
ການ ສຸນກຸຈຸນລື່ມການ ທຳໄມຈຶ່ງເປັນຍ່າງນັ້ນ ກີ່
ພຣະວ່າຂາດສົດ ໄມມີຄວາມສຳນັກໃນເຮືອງທີ່ຕົ້ນ
ຈັດຕົ້ນທຳ ແລະກີ່ໄມ້ມີຄວາມຕຽງຕ່ອງເວລາໃນເຮືອງທີ່
ຕົ້ນຈະປົກປັບດິຈານໃນໜ້າທີ່ນັ້ນໆ ເພຣະລື່ມນັກຄືງເວລາ

ເຮືອງເວລານີ້ອ່າງໜຶ່ງ ພຣະພູທຸກເຈົ້າທ່ານ
ເຕືອນນັກເຕືອນໜ້າ ໄກເຮົາຄົດທຸກວັນໆ ວ່າ

“ເວລາລ່ວງໄປໆ ບັດນີ້ເຮົາທຳກຳໄວ້ອູ່”

ການທີ່ໄກເຕືອນໄວ້ເຊັ່ນນັກພື້ນໃຈໄກສົດຄືງ
ເວລາ ມີສົດຄອຍເຕືອນຕະໂອງອູ່ຕລອດວ່າ ເວລາຜ່ານ
ໄປແລ້ວເກົກລັບຄືນມາໄມ້ໄດ້ ເຮົາຕົ້ນໃຫ້ເວລາທຸກ
ວິນາທີ່ໄກເຕືອນປະໂຍ້ນແກ່ຊີວິດແກ່ກາຮງານຂອງເຮົາ
ຖ້າເຮົາມີຄວາມສຳນັກຮູ່ສຶກຕ້ວອຍ່າງນີ້ຕລອດເວລາກີ່ເຮົາໄວ້
ວ່າ ມີສົດສົມນູ່ຮັນ

ຄົນມີສົດຍ່ອມໄມ່ຜິດພາດ ໄມ່ຂ້າດຈາກ
ປະໂຍ້ນອັນຕະຈະພື້ນມີປຶງໄດ້ ແລ້ວກີ່ຈະຮູ່ດ້ານເຮົ່າ
ໄປໃນຊີວິດກາຮງານ ໃນເຮືອງອະໄຮຕ່າງໆ

ຈຶ່ງຂອໃຫ້ຄົນມີຄວາມຕົວເອງໄວ້ເສມອ ມັນໃຊ້ສົດ
ຄື່ອມັນຝຶກຝົມອນບ່ຽນຄົນໄກເປັນຄົນມີສົດ ກີ່ດ້ວຍການ

សៀវភៅសសស

ตั้งปัญหาตามตัวเองว่า เรายังไงที่จะต้องทำต่อไปอีก สมมุติว่า ชั่วโมงนี้เราทำอะไรเสร็จแล้ว เราต้องตั้งปัญหาตามตัวเองว่า มีอะไรต้องทำในชั่วโมงต่อไป มีอะไรที่จะต้องทำในวันพรุ่งนี้มารีบันน์ มีอะไรที่เราจะต้องทำในเดือนต่อไป

หรือว่าเราจะไปไหน เมื่อไปแล้วเราเก็บต้อง
นึกว่ามีอะไรที่จะต้องทำที่นั่น และเมื่อเราคิดได้ก็
ต้องรีบไปทำ ครั้นทำเสร็จเรื่องนั้นแล้ว เราเก็บต้อง^{ดังปัญหาต่อไปว่า} มีอะไรก็จะต้องทำต่อไปอีก มี^{อะไรที่ยังไม่สมบูรณ์ไม่เรียบร้อย} เราจะต้องรีบจัด
รีบทำสิ่งนั้น อย่างนี้เรียกว่า การฝึกฝนให้มีสติ
ประจำจิตอยู่ตลอดเวลา

กับอีกประการหนึ่ง เมื่อเราทำอะไรไรลงไปแล้ว ต้องมีการสำรวจตรวจสอบในสิ่งที่เราได้จัดได้ ทำนั้น ว่ามีอะไรบกพร่องเสียหาย ขาดเกินบ้าง อย่างนี้ก็เป็นการฝึกฝนให้เป็นคนมีสติประจำใจใจ

สติ นี้เรียกว่า เป็นธรรมมีอุปการะมาก คุ้มกับ สัมปชัญญะ สติ คือความระลึกได้ สัมปชัญญะ แปลว่า ความรู้ตัว เป็นคุ้มกัน ๒ อย่าง ถ้ามีอย่างหนึ่งก็ต้องมีอีกอย่างหนึ่ง ถ้าขาดอย่างหนึ่งก็ขาดหมด ๒ อย่าง สติสัมปชัญญะมีอุปการะในการดำเนินชีวิตประจำวัน อุปการะที่จะทำให้เราทำงานไม่ผิดไม่พลาด แต่ถ้าขาดสติขาดสัมปชัญญะก็มักจะผิดพลาดเสียหายได้ง่าย เพราะฉะนั้นกำลังสำคัญภายนอกต้องมีคุณนี้กำกับด้วย คือต้องมีสติอย่างกับอยู่ตลอดเวลา

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “สติ สพุตุณ
ปคุถิยา – สติเป็นสิ่งที่ต้องใช้ทุกเมื่อ” ไม่ว่าจะ
อยู่ในฐานะใด ที่ใด เหตุการณ์ใด ต้องมีสติเชือยู่
เสมอ เพล้อไม่ได้ พอเพล้อเขาก็เรียกว่า เพล้อตัว
พาเพลอกก็ไม่มีสติ ลืมก็ไม่มีสติ

คนบางคนชี้ล้ม คนได้ชี้ล้มก็ต้องหัดเสีย
ใหม่ หัดนึกบ่อยๆ ว่ามีอะไรที่เราต้องจัดต้องทำ
ให้นึกถึงความตัวเองเตือนตัวเองบ่อยๆ สมมติว่าเรา

จะไปไหน เราก็ต้องยืนสำรวจว่า มีอะไรขาดบ้าง
มีอะไรยังไม่ได้ทำ เราต้องการอะไรไปใช้ในการเดิน
ทาง ต้องการอะไรไปใช้ในการประกอบกิจกรรมงาน
คือทุกสิ่งทุกอย่างพร้อมหรือยัง ต้องค่อยตรวจสอบ
มันก็ไม่ลืม ถ้าไม่หัดทำอย่างนั้น ก็คงชี้ลืม ถ้า
ลืมบ่อยๆ ประสบการณ์จะเสีย เพราะว่าเคืองตัวเอง
พอรู้สึกว่าลืมอะไร ก็นึกเคืองตัวเอง การໂกรธตัว
เองบ่อยๆ นั่นแหละจะเป็นโรคประสาท ทำให้เสีย
ผู้เสียคนได้ง่าย จะนั่น ถ้าควบคุมสติไว้ก็จะไม่
เสียหาย

๔. สมาชิ – การตั้งมั่นแห่งจิต การสำรวม
ใจให้แน่วแน่ ต้องฝึกฝนสมาชิไว้บ้าง ทำสมาชิไว้
บ้าง พากเราอาจจะไม่เห็นคุณค่าของสมาชิในการ
ทำงาน ความจริงเป็นสิ่งจำเป็นมากในการปฏิบัติ
งานทุกอย่าง อ่านหนังสือก็ต้องมีสมาชิ เชยิน
หนังสือก็ต้องการสมาชิ พูดก็ต้องมีสมาชิ พูดไม่
มีสมาชิกพูดผิดบ่อยๆ พูดเหลือนบ่อยๆ แล้วสิ่งที่ต้อง
การจะเอามาพูดก็มาไม่ทันใจ เพราะฉะจิตกวัดแก่วง
ฟังช้านไม่ให้ออกมาตามที่เราต้องการ

แต่ถ้าเรามีสมาร์ทมั่น สิ่งที่พูดก็ออกมาก
เรียบร้อย ในขณะที่เราพูด ไม่ต้องไปแก้ ไม่ต้อง
ไปยุ่ง เขียนหนังสือก็เหมือนกัน สมมุติว่าเราเน้น
ลงเขียนหนังสือ ถ้าคนมีสมาร์ทได้ละก็เขียนไม่ต้อง
แก้ ออกมากเรียบร้อย มือเขียนไม่กันตัวยซ้ำๆไป
อัดเทปยังสะดวกกว่า เพราะว่าพูดออกไปคล่องๆ
ดี เขียนลงไปได้เรียบร้อย เพราะมีสมาร์ท

แม้เราจะเล่นกีฬาก็ต้องมีสมาร์ท นักยิงปืน ก็ต้องใช้สมาร์ท นักกีฬาญี่ปุ่นเวลาจะยิงปืน เขาจะไปยืนลงบ จิตนิ่ง ไม่เหมือนนักกีฬาไทยยืนคุยกัน เรื่อยไป ญี่ปุ่นเข้าไปยืนลงบนิ่ง เพื่อทำจิตให้เป็นสมาร์ท เขามาเล่าให้ฟังว่า นักแบดมินตันไทยไปแข่งที่แคว้นไฮเดอร์บัด ประเทศอินเดีย มีญี่ปุ่นไปด้วยไทยแพ้หลุดลุยเลย ไม่ได้อะไรมาเลย คนที่ไปด้วยมาเล่าให้ฟังว่า นักกีฬาญี่ปุ่นเมื่อเดินทางไปถึง

ສັບປຸງຮັສສະນາ

ประเทศที่เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันแล้ว เขาจะอยู่ในห้องไม่ไปไหน กลางคืนเขาก็ไปนั่งรวมกันทุกคน นั่งนิ่งๆ เขานั่งทำอะไร เขายาทำมาธิกันจิตใจจะໄດ້ມາພຸງຫຼານ ตີ່ນແຕ່ເຫັນມືດลงໄປເຂົ້າຮ່າງອຍແລ້ວ ໄປເລັນກີພາກນ ໄປສ້ອມກາຍນວຍການ

สมมุติว่าจะไปแข่งสนามโน่นวันพรุ่งนี้ เข้าไปดูสนามตั้งแต่เย็นวานแล้ว เข้าไปซ้อม แล้วไปดูสภาพของสนาม ดูทิศทาง ดูอะไรต่ออะไรไว้ เรียนร้อยแล้ว พอวันแข่งเข้าตีนแต่เช้า ออกไปฝึกกายบริหาร นักกีฬาไทยไม่ตื่นเช้าๆ ตื่นสาย ตีนแล้วก็แต่งตัวไปลงสนามเลย นึกว่าตอน弄เงกเงี่ยเหลือเกิน นี่ประมาทแล้ว การนึกว่าตัวเองเก่งเป็นการประมาท อู้ปุ่นไม่ประมาท เขาเคยฝึกอยู่ซ้อมอยู่ตลอดเวลา เวลาแข่งขันจึงชนะ เวลาจะยิงปืนเขาก็เป็นสูงบ่ใจ ทำsmith และมีมันก็เที่ยง

คนเรารัก้าไม่มีสมาร์ท เขียนหนังสือมือกี๊สัน
ทำอะไรรั่มนักสัน หากจิตใจมั่นคงมีสมาร์ท ทำอะไร
มั่นกี๊ดิ เพาะะฉะนันต้องฝึกฝนสมาร์ทไว้เสียบ้าง

การฝึกฝนสามาธิแบบง่ายๆ ไม่ต้องลำบาก
ยากเข็ญอะไร เช่นเวลา ก่อนนอนหัดทำเสียสัก ๑๐
นาที กำหนดลมหายใจเข้าออก ชี้่งเรามืออยู่แล้ว
ไม่ต้องวิงไปหาที่ไหน การหายใจเข้าหายใจออกมี
อยู่ตลอดเวลา ตื่นขึ้นเข้าหนึ่งบนที่นอนนั่นแหละไม่
ต้องไปไหน นั่งขัดสมาธิเข้า ตั้งกายให้ตรง อกต้อง
ตั้งตรง เพื่อให้หายใจคล่อง ถ้าเราหนึ่งหลังคุ้นหายใจ
ไม่คล่อง มันฝิด นั่งตัวตรง คอตั้งตรง แล้วก็หลับ
ตาเสีย จะไม่รู้นัววาย แต่ถ้าอยู่ในห้องคนเดียวไม่
ต้องหลับก็ได้ เพราะไม่มีอะไร หลับตาหรือมีฉะนั้น
ก็ข้าเลืองตาดูปลายจมูกของตัว เสร็จแล้วก็หายใจ
เข้าหรือออกก็ได้ สุดแล้วแต่นั้น ข้างไหนก่อน
ก็ได้ หายใจแรงหลายครั้ง หายใจให้เต็มปอด แล้ว
ก็อัดไว้หน่อยหนึ่ง หายใจเข้าแล้วอัดไว้หน่อยหนึ่ง
อัดไว้สักครึ่งวินาที อัดไว้แล้วหายใจออกให้หมด
แล้วหายใจเข้าอีก ออกอีกสัก ๑๐ ครั้ง เท่ากับเป็น

การพยายามปอด ได้สุขภาพทางกายด้วย เสริจแล้วก็หายใจปกติ เมื่อยาวยใจปกติก็ค่อยกำหนด เรียกว่า มีสติ สติมาระบุนเดย์ว่าหายใจเข้า ค่อยรู้ตามไป ให้สติค่อยกำกับอยู่ตลอดเวลา ลมมันเข้าไปเรื่อยไป ตรงไปเป็นทาง ลงไปถึงสะเดือ ความจริงลมเข้าไปเพียงปอดเท่านั้น แต่ว่ามันกระเทือนไปถึงจังรู้สึกว่าลมลงไปอย่างนั้น หายใจเข้าแล้วก็หายใจออก ก็ค่อยกำหนดรู้ไว้ ให้สติมาอยู่ที่ลมเข้าลมออก อย่าให้มันไปไหน ทำบอยๆ ทุกเช้าทุกคืน ทำเป็นเวลา ถึงเวลาต้องทำ ต้องทำตรงตามเวลา ทำอย่างนั้นบอยๆ ก็จะมีสมาธิขึ้น

เมื่อเรามีสมาร์ทจะเรียนหนังสือได้ง่ายขึ้น
พองอะไร์ก็เข้าใจชัดเจนขึ้น เพราะจิตใจไม่ฟุ่มซ่าน
จะทำอะไร์ก็ต้องนั่น เล่นกีฬาก็เก่ง เรียนหนังสือ
ก็เก่ง เพราะมีสมาร์ท มีกำลังใจ อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ

พระพุทธเจ้าท่านตรัสร่วม

ສາມາດ ກິກຸ່ງເວົ ພາວເຕ - ກິກຸ່ງທັງໝາຍ ກຳສາມາດ

ຍភាគុំ បច្ចាណាគិ - ដូរីមីជីតបើនសមាទិ

ถ้าเราฝึกสมาธิได้เช่นนี้แล้ว เมื่อฝึกบ่อยๆ
นอนก็ง่าย หลับง่าย ตื่นง่าย ทำอะไรก็ง่ายทั้งนั้น
 เพราะจิตคุณกับเรื่องนั้น นี่คือกำลังอันหนึ่งของ
 กำลังภายใน เรียกว่า กำลังสมาธิ ต้องฝึกต้องทำ
 บ่อยๆ หัดทำ เช้าๆ ทำเสียหน่อย กลางวันเราจะ
 ทำก็ได นั่งเก้าอี้ตรงไหนก็นั่งสมาธิ เวลานั่งไปใน
 รถก็ทำง่าย คนโดยสารมากๆ มันวุ่นวาย เรา_nั่ง
 ทำสมาธิเฉยๆ แต่ว่าเวลาทำสมาธิต้องเก็บกระเปา
 ใหเรียบร้อย เดียวขาเห็นนั่งหลับตา เพื่อนหยิบ
 เอาไปก็เดือดร้อนอีก ต้องระวัง นี่สมาธิ

๔. ปัญญา เป็นข้อสุดท้ายของกำลัง ๔

บัญญาในที่นี้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องอะไรๆ ต่างๆ อันเกิดจากการศึกษา เกิด

សៀវភៅសសស

จากการฟัง เกิดจากการอ่าน เกิดจากการคิด การค้น เรียกว่า **ปัญญา**

เราจะต้องหาปัญญาไว้เป็นกำลังภายใน
คือต้องศึกษานั่นเอง ในชีวิตของเราต้องมี
อุดมการณ์อยู่สักกอย่างหนึ่ง ว่าเราอยู่เพื่อการศึกษา
มีชีวิตเพื่อการศึกษา ต้องศึกษาเรื่อยไปไม่หยุดยั้ง
หากความรู้เสื่อมเรื่อยๆ ไป แม้จะไม่ไปสอนเขา
ปริญญาอะไรก็หาไว้เถอะ เรียนไว้เถอะ คนเก่ง
ที่เรียกว่าพหุศัต นั้นเขาใช้เวลาว่างเพื่อการศึกษา

หลวงวิจิตร wrath การเป็นบุคคลตัวอย่าง
ของไทยคนหนึ่งในเรื่องนี้ ท่านเป็นเปรียญเพียง ๕
ประโภค อยู่วัดมหาธาตุ ในขณะเป็นนักเรียนเรียน
ภาษาอังกฤษด้วย สมัยนั้นเจ้าอาวาสไม่ให้เรียน
ภาษาอังกฤษในวัด เพราะว่าครูเรียนภาษา
อังกฤษจิตใจฟังช้านจะสึกแล้ว แต่หลวงวิจิตร
 wrath การแอบเรียนเองจนสามารถแปลหนังสือได้
แปลพงศาวดารเยอรมันเป็นภาษาไทยได้ เพราะ
อาศัยเรียนเอาเองในวัด ซึ่งหนังสือมาแอบเรียน
เอาเองจนแปลหนังสือได้

ครั้นลาสิกขาก้อกไปแล้วไปเรียนภาษาหมาย
แต่ก็ไม่สำเร็จ เรียนได้เพียงภาคเดียว ก้อกไปทำ
งานกระทรวงต่างประเทศ ได้เรียนภาษาเพิ่มเติม
จนมีโอกาสไปฝรั่งเศส ไปเป็นสมมิชนในสถานทูต
ภาษาไทยเก่ง เข้าจังส่งไปเป็นสมมิชน เวลา
นั้นคนที่รู้ภาษาไทยดีๆ ในสถานทูตไม่ค่อยมี เมื่อ
ไปอยู่ฝรั่งเศสท่านก็ไปเรียนพิเศษ เรียนภาษา
ฝรั่งเศสจนเก่ง เรียนภาษาอังกฤษจนเก่ง แล้วก็
ยังรู้ภาษาเยอรมัน ภาษาอื่นที่ใกล้เคียงกันอีกหลาย
ภาษา จนกระทั่งกลับมาเมืองไทย ก็ทำซื่อเสียง
ด้วยการเขียนหนังสือ จนเป็นนักประพันธ์มีชื่อ

เมื่อครั้งทำงานหอสมุดแห่งชาติ ตอนเย็นท่านต้องหาหนังสือกลับบ้านเล่มหนึ่ง เพื่อเอาไปอ่านเป็นปกติ อ่านแล้วรุ่งเช้าส่งกลับ แล้วเอาไปอ่านอีกเล่มหนึ่ง อ่านหนังสือทุกคืนเพื่อหาความ

รู้สีตัว ถ้าเขากำให้ไปทำงานอะไร เช่นไปเป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ ต้องเรียนเรื่อง
การเงินการทอง เรียนจนมีความรู้

เวลาลูกชายไปเรียนเศรษฐศาสตร์ ท่านก็เรียนกับลูกด้วย ตำราเล่มใหญ่ๆ เอา Mayer ให้ลูกเรียน เอามาอ่านเองเสร็จแล้วย่อให้เลย ลูกเรียนเก่งได้ดีอกเตอร์หลายคน เพราะว่าพ่อช่วยเรียนให้ด้วย เอาตำราามาเรียนแล้วก็ย่อให้เสร็จ

ลูกเรียนภาษาอังกฤษ ทำใบภารณ์ให้ลูก
เรียน เรียนฝรั่งเศส ทำใบภารณ์ให้ลูกเรียน ลูก
เรียนเศรษฐศาสตร์ก็ช่วยเรียนให้ด้วย เรียน
กฎหมายก็เรียนให้ด้วย แต่ก็ย่อให้เสร็จว่า ควรจำ
ความสำคัญตรงนี้

หลวงวิจิตรวาทการเป็นพ่อเป็นครูเป็นเพื่อนไปในตัวเสรี มีชีวิตอยู่กับงาน แสร้งหาปัญญาเรื่อยไป เวลาถูกจับฐานะเป็นอาชญากรที่ภูปุ่น เข้ามาในปั๊บคุกไว้ ก็ไม่ทุกข์ร้อนอะไร บอกว่าไม่มีเวลาจะทุกข์ มีแต่เวลาสำหรับทำงาน เขียนหนังสืออยู่ในคุกที่นั่น ทำหนังสือพจนานุกรมบาลี-อังกฤษ ได้เล่มหนึ่ง

ครั้นมาอยู่คุกเมืองไทยอีก คนอื่นเข้าวุ่น
วายกัน พวกล้วนวายพระไม่รู้ธรรมะนั้นเอง ไม่
เข้าวัดเข้าวัว หลวงวิจิตรวาทการ เดยเป็นลูกศิษย์
วัดเจ็งไม่วุ่นวาย ทำงานเขียนหนังสือเพลินไป

เข้าไปถามว่า คุณหลวงอยู่ในคุกไม่เป็น
ทุกข์หรือ ตอบว่าไม่มีเวลาที่จะไปเป็นทุกข์กับเขา
 เพราะทำงานตลอดเวลา เพราะฉะนั้นจึงมีผลงาน
 มากมาย เชียนหนังสือเรื่อง “หัวรักเหวลึก” ตั้ง^๑
 หลายเล่ม คนประเภทนี้เมื่อยุ่ง ชอบใช้เวลาให้
 เป็นประโยชน์ในการศึกษา

คนไทยเรียังใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์น้อย ดูในรักไฟเป็นตัวอย่าง เวลาโดยสารรถไฟนั่งกินถั่วกินเมล็ดแตงโม กินกล้วย กินอ้อย กันเรื่อยไป ด้แล้วทุเรศเหลือเกิน กินอื่น

សៀវភៅសសសន

ไม่ทุเรศเท่าไร กินเมล็ดแตงโมนี่ทุเรศเต็มที่ คือ
ไปปักถิ่งลงที่ศาลาพระกาฬ พอเข้าอาเมล็ดแตงโม
ไปให้เก็บนั่งแทะอยู่นั่นแล้ว เมื่อไบเห็นผู้หญิงสวยๆ
นั่งแทะเมล็ดแตงโมแล้ว ทำให้เห็นภาพลิงลอยลง
มาเฉพาะหน้า เลยนึกสงสาร ไม่รู้จักใช้เวลาให้เป็น
ประโยชน์เสียเลย ไปนั่งแทะอยู่ย่างนั้น เราก็เวลา
ว่างควรหาความรู้สิ่งมอง

คนฉลาดเข้าใช้เวลาว่างหาความรู้ใส่สมอง คนโง่ใช้เวลาว่างหาของใส่ห้องตลอดเวลา พวกเราต้องฉลาดหาความรู้ใส่สมอง ไปไหนต้องหาความรู้ไปเที่ยวก็ต้องไปเพื่อการศึกษา ทำอะไรไรๆ ก็อย่างเพื่อการศึกษาหาความรู้ทั้งนั้น อย่าไปเฉยวๆ ไปแล้วต้องคิดว่า เราจะไปไหน ไปทำอะไร ได้อะไร บางคนไปตามอารมณ์เท่านั้น เขารู้ยกไปก็ไป ไปเสร็จแล้วกลับมา ถามว่า “ได้อะไรมาบ้าง สนุกเท่านั้นเอง” ได้สนุกเท่านั้น ไม่ได้อะไร ไม่ได้สาระอะไร เรายังจะไปให้เต็มอิ่มมากกว่านั้น หมายความว่าได้ความรู้ ได้ความฉลาด ได้เรื่องได้รำมา อย่างนี้จึงจะใช้ได้

ลึกลงอยู่ด้วยการศึกษาหาความรู้ แม้เรานั่งคุยกับเพื่อนก็ต้องคุยให้เกิดความรู้ สนทนา กันในเรื่องความรู้ ว่างๆ มาคุยกัน เช่นถ้ามีกัน ว่า เมื่อเข้าครูสอนเรื่องนั้นว่าอย่างไร ข้อความอัน นั้น فهوเข้าใจว่าเป็นอย่างไร โดยเดิมกันในสมาคม ตั้งเป็นสมาคมเป็นกลุ่มขึ้นก็ได้ กลุ่มหนึ่งสัก ๑๐ คน พอกินข้าวกลางวันเสร็จแล้วก็มานั่งรวมกลุ่มกัน คุยกันครึ่งชั่วโมงก็ยังดี ได้ลับสมองกัน ว่าตัวเรา มีเช้านี้ไว้ขนาดไหน เพื่อนถ้าตอบได้ไหม เรา ถามเพื่อนบ้าง ได้กันไปตอบกันมา ลับสมองทำให้เกิดปัญญา มีความรู้ความเข้าใจ

ไปเที่ยวไหนกลับมาแล้วก็มาคุยกัน ว่าได้พบอะไรบ้างที่เป็นความรู้ความฉลาด ไม่ใช่ไปเที่ยวแล้วกลับมาคุยกันแต่เรื่องเหลวไหล ซึ่งเป็นการเพิ่มความเข้าใจแก่ตัว ไม่ได้เรื่องอะไร

หลักการมันต้องอย่างนั้น ชีวิตของคนเรา
ต้องอยู่เพื่อการศึกษา สะสมหนังสือหนังหาไว้อ่าน
ในยามว่าง อ่านไปเขียนไปบันทึกไป ค้นคว้าไป
ก็ได้บัญญาได้ความรู้ ถ้าเราไปพบชาวนา เรายัง
ศึกษากับเขาได้ ศึกษาเรื่องการทำนา ถามเขาว่า
นาที่นี่ปลูกข้าวอะไร ปลูกแล้วกี่เดือนจึงได้เก็บ
เกี่ยว ไร่หนึ่งได้กี่ถัง ต้องใช้ปุ๋ยอะไรบ้าง เขาก็คุย
ให้เราฟัง ไปบ้านชาวสวนเราคุยกันเรื่องสวน ไปบ้าน
คนค้ายาเราก็คุยกันเรื่องขาย

ทำอย่างนี้ก็เป็นคนมีปัญญาเท่านั้นเอง
 เพราะว่าพบริเคราะห์สมัครเป็นลูกศิษย์ทั้งนั้น พน
 ชวนากีสมัครเป็นลูกศิษย์ชวนา พบชวนไรกี
 สมัครเป็นลูกศิษย์ช่าวไร่ แม้ไปพบคนขอทานถ้า
 มีโอกาสคุยกันก็คุยกันได้ พรากขอทานเขามีความรู้
 เหมือนกัน ลงคุยกับเข้าดู ว่าอาชีพนี้เป็นอย่างไร
 วันหนึ่งได้เงินสักเท่าไร เอาไปใช้อะไรบ้าง มีลูกมี
 หลานบ้างใหม่ คุยกับเข้าดูเถอะ แต่ร่างก่อนคุยกด้วย
 ให้เข้าบ้างสัก ๒-๓ นาที แล้วก็นั่งลงคุยกัน เดียว
 ก็ได้เรื่องเท่านั้นแหล่ะ

พระบาทสมเด็จพระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฝึกคนให้มีปัญญา วิธีการของพระองค์ท่านเป็นอย่างไร พากมหาดเล็กทุกคน ตั้งแต่เจ้าพระยา พระยาลงมา ต้องมาเล่าอะไรไว้ภายในเวลา เสวยพระกระยาหารตอนเย็น ซึ่งเป็นเวลาดี ก็คือ เที่ยงคืน พระองค์บรรทมเวลา ๐๓.๐๐ นาฬิกา และตื่นบรรทมเมื่อเที่ยงวัน เวลาเสวยพระกระยาหารเย็นนั้นกะเวรไว้ว่า วันนี้เรื่องของคนนั้นต้องหาเรื่อง มาเล่าถวาย พากนั้นไม่รู้จะเล่าอะไรต้องไปเที่ยวหาเรื่อง ตามตลาดบ้าง ตามเรือนจำบ้าง ตามที่ต่างๆ นำมาเล่าถวาย นี่คืออุบายน พระองค์เป็นพระเจ้าแผ่นดินไม่ได้เสด็จไปไหน จะทรงทราบเรื่องของคนทั่วไปได้อย่างไร จึงทรงใช้พากมหาดเล็กให้ไปสืบเสาะเรื่องราว เรื่องในคุกในตรารัง เรื่องในตลาดขายของสด เรื่องแม่ค้าเรือ

ສັບປຸງສຣຣມ

ແພ ອະໄຮທາຍອຍ່າງ ແມ່ເຮື່ອງທີ່ໃຫ້ງ ກິນໍາມາເລົາ ດວຍທັງໝົດ ເມື່ອຄຶ້ງເວລ່ອງພຣະອອກຕ່ານ ກີ່ຕ້ອງ ທຽນເລົາໃໝ່ມາດເລີກພັ້ນເມື່ອນກັນ ແຕ່ທຽນເລົາເຮື່ອງ ທີ່ເປັນຄວາມຮູ້ ແຊ່ເລົາເຮື່ອງເມື່ອນອາກເມື່ອນາ ເຮື່ອງ ຄວາມຮູ້ເກີ່ວກັບປະວັດີສາສຕ່ງ

ວັນໃຫ້ທຽນເລົາພວກມາດເລີກກີ່ພາກັນ ສນໃຈພັ້ນ ຕ່າງບັນທຶກເກີ່ວໄວ ແຕ່ຄ້າວັນໃຫ້ພວກ ມາດເລີກເລົາ ດນອື່ນງົງ ກິນໍ້ພັ້ນເຊຍງົງ ມີບາງຄົນ ເລົາງ ໄປບາງທີ່ໄປກະທບພຣະອອກຕ່ານ ທຽນທຽບ ກີ່ໄມ່ກົງວົ້ວ ຄ້າໂຄເລົາດີກີ່ປະທານຮາງວັລໃຫ້ດ້ວຍ

ນໍາພຣະທັນຂອງພຣະອອກຕ່ານໃຫ້ຢູ່ຍິ່ງ ມີແຕ່ ຄວາມເມຕຕາກຽນາ ມີສາມາຝຶດີເລີສ ເວລາທຽນພຣະ ອັກຊ່າມໄມ້ຕ້ອງແກ້ ຖຽນຈັນທີ່ ຖຽນກລອນ ຖຽນກພຍໍ ດ້ວຍຕິດສອດໍາ ມີຄົນເຫຼາມນີ້ ເຫຼາໄສ້ດ້ວຍໄວ ເຊີ່ນເສົ້າງສົ່ງໃຫ້ຄົນເຫຼາ ດນເຫຼາທໍາທັນນໍ້າທີ່ແຕ່ ເຫຼາດິນສອຍ່າງເດືອຍ ຕັ້ນຈົບບັນຂອງພຣະອອກຕ່ານ ກີ່ເຮີຍບ້ອຍດີ

ພວກເຮົາກີ່ເໜືອນກັນ ຕ່ອໄປຂ້າງໜ້າໄປ ເປັນຄຽງເປັນຈາກຍົງ ອອກໄປຕາມບັນນຸກບັນນາ ຕ້ອງຄຸຍກັບໜ້ານຈະຮູ້ເຮື່ອງອະໄຮຍະແຍະ ໄປຄຸຍ ທໍາຄວາມສົນທສນມກັບເຂົາ ພຸດຈາວິສາສະກັນ ໄດ້ຄາມ ຄວາມເປັນອຍ່ອະໄຮຕ່ອອະໄຮເຮີຍກ່າວໜ້າບັນຍຸ້າ

ຜູ້ດີມີກຳລັງ ຊະ ປະການນີ້ ຄື່ ມີຮັກສາ ມີ ຄວາມເພີຍ ມີສົດ ມີສາມາຝຶດ ແລະ ມີບັນຍຸ້າ ແລ້ວ ເຮີຍກ ວ່າຜູ້ນໍ້າມີກຳລັງກາຍໃນສໍາຮັບເປັນພື້ນຖານທີ່ຈະກໍາວ້າ ໜ້າຕ່ອໄປໃນໜີວິດ ອັນຈະເກີດປະໂຍ້ນ ແກ່ຕົວເວາໃນ ກາລັ້ນ້າ ນີ້ປະການນີ້

ປະການທີ່ສອງ ຜູ້ທີ່ເປັນຄົດ ຕ້ອງມີຮຽມ ຟົມ ອູ່ຢ່າງ ຮຽມທັງ ຟົມ ນີ້ ສຳຄັນມາ ເຮັນໄປໃຫ້ໃນ ຂີວິດປະຈຳວັນ ໄດ້ຖຸກອຍ່າງ ໄດ້ແກ່

- ๑. ເປັນຜູ້ຮູ້ເຫຼຸດ
- ๒. ເປັນຜູ້ຮູ້ພລ
- ๓. ຮູ້ຈັກຕົນ
- ๔. ຮູ້ຈັກປະມານ
- ៥. ຮູ້ຈັກເວລາ
- ໆ. ຮູ້ຈັກປະໜຸນໜຸນ
- ໇. ຮູ້ຈັກບຸຄຄລ

ຈຳຈ່າຍງົງ ວ່າ ເຫຼຸດ ພລ ປະມານ ກາລ ບຸຄຄລ ຮຸ່ມເປັນ ຟົມ ປະການ ພຸດຕາມກາຫາບາລີ ເຮີຍກວ່າ ຂໍມົມລູ່ນຸ່າຕາ - ຮູ້ເຫຼຸດ ອຸດຄຸມລູ່ນຸ່າຕາ - ຮູ້ພລ ອຸດຕ່ມລູ່ນຸ່າຕາ - ຮູ້ຈັກຕົນ ມຸດຕ່ມລູ່ນຸ່າຕາ - ຮູ້ຈັກປະມານ ກາລລູ່ນຸ່າຕາ - ຮູ້ຈັກເວລາ ບິຮີສົມລູ່ນຸ່າຕາ - ຮູ້ຈັກບຸຄຄລ ບຸຄຄລປ່ໂປ່ມລູ່ນຸ່າຕາ - ຮູ້ຈັກບຸຄຄລ ກ່ອຍໃນໂລກຕ້ອງຮູ້ເຮື່ອງເຫັນນີ້

១. ຂໍມົມລູ່ນຸ່າຕາ ແລະ ២. ອຸດຄຸມລູ່ນຸ່າຕາ

ສອງຂອດຕັນ ເຮີຍກວ່າ ຮູ້ເຫຼຸດຮູ້ພລ ພຣະພຸທະ ສາສາສອນເປັນໜັກແກ່ເວົ້າໄວແລ້ວວ່າ ສິ່ງທັງໝາຍ ເກີດຈາກເຫຼຸດ ໄນມີເຫຼຸດພລຈະເກີດຂຶ້ນໄມ້ໄດ້ເປັນອັນ ຂາດ ນີ້ເຮີຍກວ່າ ເປັນບຽກທັດຖານ ເປັນເນື້ອງຕັນທີ່ ເປັນໜັກສຳຄັນໃນເຮື່ອງນີ້

ຕ່ອໄປເຮົາກີ່ຕ້ອງສຶກຫາວ່າ ມີເຫຼຸດເປັນອຍ່າງໄຣ ພົບພລຕ້ອງສາວໄປໜ້າເຫຼຸດ ພົບເຫຼຸດຕ້ອງສາວໄປໜ້າ ພລ ວ່າທ່າເຫຼຸດອູ່ຢ່າງນີ້ພລມັນຈະເກີດອະໄຮ້ຂຶ້ນມາ ຄ້າໄປເຫັນພລວະໄປປາກກູອຍ່ແລ້ວ ເຮົາກີ່ຕ້ອງນຶກຕ່ອໄປ ວ່າ ພລອັນນີ້ມາຈາກອະໄຣ ມີອະໄຣເປັນເຫຼຸດເປັນປ່ຈັຍ ໃຫ້ເກີດສິ່ງນີ້ຂຶ້ນ

ກາຮູ້ເຫຼຸດຮູ້ພລຂອງເຮື່ອງຕັ້ງງົງ ອູ່ຢ່າງນີ້ ທໍາ ໃຫ້ເຮົາເປັນຜູ້ໄມ່ມົງມາຍ ໄນມີຖຸກໃກຣລອກງ່າຍງົງ ໄນ ໃຫ້ໂຄຈຸງຈຸກເຮົາໄປໃນທາງພິດ ແຕ່ວ່າເຮົາເປັນຄົນມີ ບັນຍຸ້າ ໃຫ້ເຫຼຸດໃຫ້ພລຍຸ່ຕລອດທຸກເຮື່ອງ ດນທີ່ໄມ້ໃຫ້ເຫຼຸດພລນັ້ນເຂົາເຮີຍກວ່າອະໄຣ ເຮີຍກວ່າ ເປັນຄົນເຈົ້າ ອາຮມົນ ພວກເຈົ້າອາຮມົນນີ້ວຸ່ນວາຍ ຂາດເຫຼຸດພລ ໃຫ້ ແຕ່ອາຮມົນເສີຍເຮື່ອງໄປ ໄນໄດ້ພິຈາລະນາໃຫ້ຮອບຄອບ ວ່າອະໄຣເປັນອະໄຣ ມັນມາອຍ່າງໄຣ ໄປອ່າຍ່າງໄຣ ແລ້ວ ກີ່ໃຫ້ແຕ່ອາຮມົນ ໂກຮບບ່ອຍ ແກລືຍດບ່ອຍ ບ່ນບ່ອຍ ເຮີຍກວ່າຄົນເຈົ້າອາຮມົນ ໄນໃຫ້ເຫຼຸດໃຫ້ພລ ເປັນການ

ສັບປຸງສຣຣນ

ไม่ดี คนที่เป็นคนเจ้าอารมณ์นี้เป็นทุกข์ แต่คนใช้เหตุผลไม่มีความทุกข์ เพราะรู้ดันสายปลายเนื่องหมด รู้ว่าอะไรเป็นอะไร มากอย่างไร ไปอย่างไร เราต้องคิดดันในเรื่องอย่างน้อยๆตลอดเวลา

เช่น สมมุติว่าเกิดมีข่าวชั้นในหน้าหันสือพิมพ์ เขางงข่าวว่าอย่างนั้น เราอ่านข่าวแล้วก็ต้องนึกว่ามันมาจากเหตุอะไร ทำไมจึงได้เกิดเรื่องนี้ชั้น นี่เราคิดสาวหาเหตุ เพราะว่ามีผลปรากฏอยู่แล้ว ถ้าหากว่าเราจะทำอะไร เรายังต้องนึกว่าทำอย่างนี้แล้วมันจะเกิดอะไรขึ้นต่อไปข้างหน้า จะเป็นความเสื่อมหรือจะเป็นความเจริญ จะเป็นสุขหรือจะเป็นทุกข์ จะเบียดเบียนตน เบียดเบียนคนอื่นหรือไม่ ต้องพิจารณาด้วยปัญญา ในเรื่องเหตุผลนั้นๆ

เรื่องที่สำคัญมาก อยู่ในสังคมมนุษย์ในบ้านนี้ ต้องอยู่ด้วยการใช้เหตุผล อย่าอยู่ด้วยการใช้อารมณ์ ทำไมจึงกล่าว เช่นนั้น เพราะว่าสังคมมนุษย์ในบ้านนี้ เป็นสังคมแห่งการโฆษณาชวนเชื่อ การเมืองเขามีการโฆษณาชวนเชื่อ เศรษฐกิจก็มีการโฆษณาชวนเชื่อ แม้เรื่องศาสนา ก็มีการโฆษณาชวนเชื่ออยู่เหมือนกัน ถ้าเราไม่ใช้ปัญญาหาเหตุผลให้รอบคอบแล้ว เรายังจะตกเป็นเบี้ยล่างของการโฆษณาชวนเชื่อตลอดไปเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน

เพราะฉะนั้นเรื่องในสังคมบ้านนี้จำเป็นมาก ที่เราจะต้องคิด ติรตรองหาเหตุผลของเรื่องนั้นๆ ว่ามันคืออะไร มาจากไหน เป็นประโยชน์อย่างไร เราควรจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นในรูปอย่างใด เราต้องคิดไปในทำนองอย่างนี้ แล้วเราจะไม่ต้องตกเป็นเบี้ยล่างของใครๆ ในเรื่องการโฆษณา

นี่ไก่ล้มส้มยเลือกตั้งแล้ว พากเราบางคนอาจจะมีสิทธิเลือกตั้งกับเข้าด้วย เป็นสมัยแห่งการโฆษณาชวนเชื่อ แล้วแต่ละคนก็วิเคราะห์ จุติลงมา

จากฟากฟ้าทั้งนั้นแหล่ ก่อนสมัยเลือกตั้งจะมีวิเศษทั้งนั้นแหล่ แต่พอเลือกตั้งเสร็จแล้วไม่ได้เรื่องก็มี เพราะฉะนั้นเราต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ต้องคุ้นเคย ดูกุณวุฒิ ดูอายุของเข้า ดูความรู้ ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต ผลงานที่เข้าได้กระทำมาในอดีต เป็นเครื่องวินิจฉัยว่า เขายังเป็นคนอย่างไร อย่าตัดสินใจง่ายๆ เลือกลงไปจะเดือดร้อน

เราไปซื้อข้าวซื้อของก็เหมือนกัน เขาโฆษณาว่าวิเศษอย่างนั้นอย่างนี้ อย่าไปซื้อง่ายๆ ต้องพิจารณาดูว่าตีจริงไหม จำเป็นแก่ชีวิตของเราจริงหรือไม่ ถ้าเห็นว่าจำเป็นก็ซื้อ แต่ถ้าไม่จำเป็นก็ดีไว้ก่อน โดยอาศัยเหตุผล แม้การศึกษาเรื่องอะไรก็ต้องใช้เหตุผลตลอดเวลา

ผู้ใดที่ใช้ปัญญาพิจารณาค้นคว้าหาเหตุผลในสิ่งต่างๆ ผู้นั้นจะไม่ถูกกด逼ต่างๆ แต่เป็นคนสติปัญญากำกับตนอยู่ตลอดไป

๓. อุดมสุขด้วยความรัก ให้รู้จักตัวเอง ว่าเราเป็นเพคอะไร เราเป็นหญิง เราเป็นชาย เราเป็นผู้น้อย เราเป็นผู้ใหญ่ เราเป็นศิษย์ เราเป็นครู เราเป็นอะไรก็ให้รู้ว่าเป็นอะไร เช่น เราเป็นหญิง ทำตนสมกับเป็นหญิงหรือไม่ บางที่เป็นครึ่งหญิงครึ่งชาย

ผู้ชายบางคนก็เหมือนกัน ครึ่งชายครึ่งหญิง เป็นกันคนละครึ่ง ตัวเป็นผู้ชาย หัวเป็นผู้หญิงไปก็มี ໄວ่ผอมรุ่มร่ามไปແຍ່ງຕໍ່ແໜ່ງของผู้หญิง มากวับน้ำเสียงแล้ว เขาเรียกว่า ครึ่งหญิงครึ่งชาย เหมือนคำที่เขาเรียกว่า กินนร นั่นแหล่ กินนร ตามศัพท์ แปลว่า คนอะไร หมายถึง ครึ่งมนุษย์ ครึ่งสัตว์ เห็นเข้าแล้วก็สงสัยว่า คนอะไร

เรายังเหมือนกัน เป็นหญิงให้เห็นว่าเป็นหญิง ภริยาท่าทาง การพูดจา ความประพฤติปฏิบัติให้ตรงกับกลุ่มศรี ต้องคำนึงไว้ อย่าโอลด์โนน ใจทะยาน สมัยนี้เข้าເօຍอย่างคนสมัยใหม่ จะเดิน

សៀវភៅសន្តិសាលា

เห็นก็ไม่ค่อยจะเรียบร้อย เราเป็นครูนะ การเป็นครูต้องเรียบร้อย เรียกว่า เป็นแม่พิมพ์ ไปอยู่ในที่ใดต้องให้รู้ว่าเราเป็นครูนาอาจารย์ ต้องทำตนให้เป็นผู้นำในทางจิตใจของเด็กๆ นำไปในทางถูกทางชอบ

เรียกว่ารู้จักตัวเราในฐานะว่าเป็นอะไร รู้ว่าอายุเราขนาดไหน เราเป็นผู้มีอายุน้อย เราเป็นผู้มีอายุมาก คนเราต้องมีผู้ใหญ่ผู้น้อย ผู้น้อยต้องเดินตามผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ก็ต้องเดินนำผู้น้อย ถ้าผู้น้อยจะไปนำผู้ใหญ่มันกวนวาย ถ้าเราอยู่กับผู้ใหญ่สมมุติว่า ผู้ใหญ่ทำอะไรไม่เหมาะสมไม่ควร วิธีการที่ใช้อยู่ในสมัยนี้ คือเดินขบวนขึ้นไล่นั่นไม่เหมาะสม

เรามีวิธีแยกยอลตีกว่า คือทำแบบไทย อย่า
เอาแบบฝรั่งมาใช้ การทำแบบไทยก็คือ เราเข้าไป
ในระบบทุบกระชาน ขอโทษหน่อย เช่น ครูบาอาจารย์
เราต้องขอโทษ ต้องขอโอกาส ภาษาพระเรียกว่า
ขอโอกาส สมมุติว่าพระผู้น้อยจะไปพูดกับพระผู้
ใหญ่ ไปถึงกราบแล้วก็ว่า ขอโอกาสหน่อยนะครับ
ผมมีเรื่องจะพูดnidหน่อย อย่าถือโทษก็อโยยกัน
เลย พระผู้ใหญ่ก็บอกว่า อนุญาตให้คุณพูดได้ตาม
ใจชอบ เราก็เสนอแนะว่า อันนั้นไม่เหมาะสมไม่ควร
การที่ประพฤติปฏิบัติอยู่ไม่เหมาะสมไม่ควร
ประชาชนเข้าก็ติดินนิทางเสียหายแก่วงการพุทธ
ศาสนา ขอให้หยุดเสียตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ท่าน
ผู้ใหญ่ก็สำนึกได้ทันที ท่านละอาย ท่านก็จะเลิก
ไม่กระทำเช่นนั้นอีกต่อไป

วิธีนี้บัวไม่ข้า้นไม่ชุ่น ไม่กระทบกระเทือนจิตใจ ครูบาอาจารย์ของเราก็เหมือนกัน สมมุติว่ามีการกระทำอะไรไม่เหมาะสมไม่ควร เราเห็นว่าจะเสียหาย เราก็ไปกระซิบได้ เช้าไปไกล์แล้วก็ บอกว่า อย่างนั้นไม่เหมาะสมไม่ควรอาจารย์ควรจะแก้ไข อาจารย์มีเหตุผลก็ไม่กรอด แต่ถ้าขาดเหตุผลก็กรอดเราเหมือนกัน ถ้าเราไปพูดอย่างนั้น อาจารย์สำนึกรู้ได้ ละอายใจ เพราะลูกศิษย์มา

เตือนการกระทำ การทำเช่นนี้คนภายนอกไม่รู้เรื่องภัยในบ้าน เราย่าไปให้คนนอกเข้ารู้ เช่น ในสถาบันการศึกษาของเรานั้น ถือว่าเรารอยู่ในครอบครัวเดียวกัน เรียกว่าอยู่ภัยในบ้าน เรื่องภัยในบ้านของเรานั้น เราจัดสัญญา ไม่ให้คนภายนอกรู้ ถ้าเราจัดอื้อฉาว ติดไมโครโฟนสนั่นหัวน้ำใหญ่ ๆ ทิศ คนภายนอกเข้าก็รู้ว่าภัยในบ้านเราไม่ดี เป็นการไม่เหมาะสม

ในทางธรรมะท่านสอนไว้เหมือนกัน บอกว่าไฟข้างในอย่านำออกข้างนอก ไฟข้างนอกก็อย่านำเข้ามาข้างใน คำว่า ไฟ ในที่นี้ หมายถึงความชั่ว ความไม่ดี อะไรที่อยู่ในบ้านเรา อย่านำออกไปข้างนอกคือไม่ให้คนนอกเข้ารู้ ไฟข้างนอก เอามาคุยกันแล้วเกิดอารมณ์รำคาญ เราก็ไม่เอามาอย่างนี้เป็นการประพฤติชอบ

การขอโอกาส แสดงว่าเราเป็นคนรู้จัก
ฐานะ ว่าเราเป็นผู้น้อยเจียมเนื้อเจียมตัว แต่สิ่ง
ที่เกิดขึ้นจะกระทบกระเทือนแก่สถาบัน เราก็พูด
กันโดยความสงบ ผู้ที่มีปัญญานั้นสะกิดnidหน่อย
ก็พอแล้ว ไม่ต้องสะกิดกันตังๆ

นี่เป็นเรื่องสำคัญ อย่าใช้อารมณ์ เหตุการณ์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ ใช้อารมณ์กันมาก ไม่ใช่เหตุผล ถ้าใช้เหตุผลตามหลักธรรมนี้ แล้ว ก็ไม่วุ่นวาย ไม่ยุ่ง

ถ้าใช้อารมณ์ยิ่งวุ่นวาย ยิ่งดังขึ้นไปเรื่อยๆ ก็เป็นอาหารของหนังสือพิมพ์ เมื่อลงข่าวแล้วเขาก็ได้สถาการ์ เราก็เป็นผู้ช่วยเหลือให้เขาได้ทำข่าวกันต่อไป สิ่งใดที่ไม่จำเป็นให้เป็นข่าวลงหนังสือพิมพ์ เราก็ทำเงียบๆ พูดจากันตามประสาคนคุ้นเคยกันเคารพนับถือกัน อย่างนี้เป็นการกระทำที่ชอบที่ควร เพราะรักจักตัวเองว่าเป็นอย่างไร

ในที่ๆ กดแห่งต้องรู้จักกว่า ตัวเรารักใคร จะ
นั่งจะยืนจะเดินจะทำอะไร ต้องรู้จักฐานะแล้วก็
สบายนะ

ສັບປຸງຮສຣນ

៥. ມດຕະພຸດາ ຄືອ ຮູ້ຈັກປະມານ ຮູ້ຈັກປະມານໃນການຫາ ຮູ້ຈັກປະມານໃນການເກີນ ຮູ້ຈັກປະມານໃນການໃຊ້ ຮູ້ຈັກປະມານໃນການກິນ ການນຸ່ງກາຮ່າມ ການປະກອບກິຈກາງານທຸກອ່າງ ຕ້ອງມີຄວາມປະມານ

ພຣະພູທີເຈົ້າທ່ານຕັ້ງສ່ວ່າ

ມດຕະພຸດາ ສຖາ ສາຫຼຸ - ຄວາມຮູ້ຈັກປະມານຄືອພອດີ ຍັງປະໂຍ້ນໃຫ້ສໍາເລົງ

ເພຣະຈະນັ້ນເຮົາຈະຕ້ອງຮູ້ຈັກປະມານດ້ວຍເວລານີ້ເຮົາເປັນນັກສຶກສາ ອຸນພ່ອຄຸນແມ່ໄຫ້ເຈີນເຮົາເດືອນລະເທົ່າໄຣ ເຮົາຄວາມໃຊ້ສັກເທົ່າໄຣ ເຊັ່ນໄດ້ກວ່າໃຊ້ ໄທສາຮາຄຸນພ່ອຄຸນແມ່ທີ່ຢູ່ທາງນ້ານ ນາງຄນີເປັນຫາວານາ ລູກເຂົ້າມີຈຳນວຍໄປຂອງເຈີນປ່ອຍໆ ກີ່ຕ້ອງເຂົານາໄປຈຳນອງເຂົາໄວ້ ເພື່ອໃຫ້ລູກເຮືອນຫັນສື່ອ

ເຮົາຍ່າຈ່າຍມາກທ່ານຈະລຳນາກເດືອດຮ້ອນຕັດສິງທີ່ໄມ້ຈໍາເປັນອອກເສີມນັ້ງ ເຊັ່ນບຸຫຼືໄມ່ສູນເພຣະວ່າໄມ້ໄດ້ເປັນປະໂຍ້ນຂອ່າໄຣ ເຫັນກີ່ຍ່າຍໄປດື່ມເພຣະໄມ້ຈໍາເປັນ ອຍ່າໄປຫັດເລຍຂອງຍ່າງນັ້ນ ທັດດື່ມເຫັນ ທັດສູນບຸຫຼື ທັດມອງດູໂລກຂອ່າໄຣຕ່າງໆ ໄມ່ຕ້ອງດູກອັນກີ່ໄດ້ ໃຫ້ເຮືອນຈົບກ່ອນຄ່ອຍໄປດູວ່າໂລກເປັນຍ່າງໄຣ ໄມ້ຈໍາເປັນໃນເວລານີ້

ສິ່ງໄດ້ໄມ້ກວ່າຈ່າຍກີ່ໄມ້ຈ່າຍ ສິ່ງໄດ້ໄມ້ກວ່າກິນ ສິ່ງໄດ້ໄມ້ກວ່າດື່ມກີ່ໄມ້ດື່ມ ສິ່ງໄດ້ໄມ້ກວ່າໄປເຮົາກີ່ໄປ ອ່າງນີ້ເຮົາກີ່ໄປ ຮູ້ຈັກພອດີຂອງໜີວິດ

ກິນກີ່ຕ້ອງພອດີ ບໍ່ຫຸ້ມກີ່ພອສມຄວາ ໄນໜູ້ຫາຝູ້ຝູ້ເກີນໄປ ເຂົາແຕ່ປະໂຍ້ນ ການນຸ່ງກາຮ່າມ ອ່າງໃຫ້ສິ້ນເປັ້ນເລືອງເຈີນທອນມາກ ເພຣະວ່າເຮົາຍັງຫາເຈີນເອງໄມ້ໄດ້ ໃຫ້ຮູ້ຈັກປະມານ

ແມ່ການປະກອບກິຈກາງານ ກີ່ຕ້ອງຮູ້ຈັກປະມານ ຈະເຮືອນຫັນສື່ອກີ່ຕ້ອງພອດີ ເຮືອນມາກຈົນຕາເປີຍກຕາແຈ່ ພອກື່ງວັນສອບໄລ່ມອງຫັນສື່ອໄມ່ເກີນແລ້ວ ກີ່ປົ່ມເປົ້ອດເໜືອນກັນ ເພຣະໄມ່ພອດີ

ຄ້າວ່າເຮືອນໆ ໄປກີ່ພັກເຮືອນຫຸ່ຍ ລັງຕາເສີຍ ແລ້ບຕາເສີຍພັກໜຶ່ງ ຄ້າງວ່ານອນເສີຍກີ່ໄດ້ ພອນອນເຕີມຕື່ນກີ່ລຸກຂຶ້ນເຮືອນຕ່ອຕອນຕົກງໍ ອົງ ຂະໜັ້ນຄົນເຫັນຫຼັບໜົມດ ເຮືອນສບາຍໄມ່ວຸ່ນວາຍ ໄມ່ຫຸ້ກວ່າ

ອອກກຳລັງມາກເກີນໄປກີ່ໄມ້ໄດ້ໄມ້ຕີ ນ້ອຍເກີນໄປກີ່ໄມ້ຕີ ໃຫ້ພອດີ່ງ ເຮືອນພອດີນີ້ລຳນາກເໜືອນກັນ ໄນຮູ້ວ່າເທົ່າໄຣຈີ່ຈະພອດີ ເຮົາຕ້ອງຈັດຂອງເຮົາເອງ ຕ້ອງນອກວ່າເທົ່ານີ້ພົວແລ້ວ ນັ້ນກີ່ພອດີໄດ້ລະເທົ່ານັ້ນກີ່ສບາຍ

៥. ກາລຸ່ມພຸດາ ມາຍຄວາມວ່າ ຮູ້ຈັກເວລາເວລານີ້ສຳຄັນ ຮູ້ຈັກວ່າເວລານີ້ຄວາມທຳອະໄຣ ເວລານັ້ນຄວາມທຳອະໄຣ ເຊັ່ນ ເວລາຂອງພຸທົງບຣີ້ຫັກ ເວລາພິງປະລົມ ເວລາສາດມນົດກວານາ ເວລານັ້ນສົງບົຈິຕ ເວລາສົທ່ານະຮຽມ ເຂົາແປ່ງເປັນເວລາໄວ້

ພວກເຮົາທີ່ເປັນນັກສຶກສາເໜືອນກັນ ຄື່ງເວລາເຮືອນຕ້ອງເຮືອນ ຄື່ງເວລາເລັ່ນກີ່ເລັ່ນ ຄື່ງເວລາພັກພ່ອນກີ່ພັກພ່ອນ ເວລາໄຫ້ທຳອະໄຣກີ່ທຳເລັດພະເຮົງນັ້ນ ອ່າຍໃຫ້ຫລາຍເຮືອງຈະວຸ່ນວາຍ ໄມ່ໄດ້ປະໂຍ້ນເຕີມເນັດເຕີມຫນ່ວຍ

ແລ້ວທີ່ສຳຄັນກີ່ຍ່າກັນເວລາກີ່ຄື່ອ ໄກຮູ້ວ່າເວລາເປັນຂອງມີຄ່າສໍາຫັບໜີວິດ ຜ່ານໄປແລ້ວເອົາດີນໄມ້ໄດ້ເວລາຜ່ານໄປໄມ້ໄດ້ຜ່ານໄປແປລ່າງ ແຕ່ເວລາທຳໃຫ້ເຮົາແກ່ລົງໄປດ້ວຍ ຄ້າເປັນເຕີກ່າ ກີ່ເຮົາກີ່ວ່າ ເວລາທຳໃຫ້ແກ່ລົງ ດັ່ງໆ ຄ້າໂຕເຕີມທີ່ແລ້ວເວລາກີ່ທຳໃຫ້ແກ່ລົງ ເພຣະຈະນັ້ນຈະຕ້ອງຮູ້ເວລາ ແລ້ວໃຫ້ເວລາໃຫ້ເປັນປະໂຍ້ນ ໃນການສຶກສາ ໃນການທຳການ ໃນການລະຄວາມຊ້າ ໃນການປະກຸດຕິຄວາມດີ ໃນການທຳຈິຕໃຫ້ສະອາດ ຈຶ່ງຈະຊື່ວ່າ ເວລາມີຮາຄາສໍາຫັບໜີວິດ

៦. ບຣິສະພຸດາ ໄກຮູ້ຈັກປະໜູນ ກີ່ຄື່ອສັກຄນນັ້ນເອງ ໄກຮູ້ວ່າທີ່ນັ້ນເປັນທີ່ປະໜູນຂອງພວກອັນນັພາລ ອ່າຍເຂົ້າໄປ ເພຣະເຈີນໄມ່ໃຫ້ພວກອັນນັພາລ ນີ້ເປັນຊຸມນຸ່ມຂອງພວກນັກເລົງເຫັນ ເຮົາໄມ່ໃຫ້ຄົວເຫັນ ອ່າຍໄປນັ້ນໄກລ້າເຂົາ ເດື່ອເຫັນຫັນໄຫ້ດື່ມ ເຮົາໄມ່ດື່ມ

សៀវភៅបុរីសន្ត្រាល

เข้าจะหาว่าไม่ร่วมพากจะลำบาก ประชุมชนของนักการพนัน เรายังไม่เข้า ประชุมชนของคนไม่ดี เรายังไม่เข้า แต่ถ้าชุมชนไหนเป็นที่ประชุมของบัณฑิต ผู้รัฐ ผู้ฉลาด เราเข้าไปกลับปั่นนั่งในสมาคมนั้น ที่ประชุมนั้น

แต่การไปในที่ประชุมควรจะรู้ว่าไปอย่างไร การแต่งตัวต้องให้พอดีเหมาะสมสมแก่ที่ประชุมนั้นๆ เช่น เวลาเผาพิฆาตแต่งสีดำกัน เราแต่งสีชมพูไป เขาก็หัวใจว่าเราไม่รู้จัก บริสุทธิ์ดูตา เวลาเขามีงานมงคลเราแต่งดำทั้งชุดไป ก็ไม่ถูกเรื่องอึกันนั้น แหลก เรียกว่าไม่รู้จักประชุมชน ณ ที่นั้น

ในสมាមอันนพาลกីមេនកន្លែង រោបូណ្ឌ
គើងតីកិម្ចាត់ដើម្បីបែងចែកជាការណ៍ ពីនំនៃការងារមាន
ដំបូលនរោត្តការណ៍ ពាក្យអ៊ុននភាសាកីកោរការងារ
គឺដឹងទីតាំងនៃខ្លួន ពេលវេលាទៀតិចបុរាណ
ក្នុងការងារ និងការងារ រោបូណ្ឌបែងចែកជាការណ៍ ដើម្បីបែងចែកជាការណ៍
ក្នុងការងារ និងការងារ រោបូណ្ឌបែងចែកជាការណ៍ ដើម្បីបែងចែកជាការណ៍
ក្នុងការងារ និងការងារ រោបូណ្ឌបែងចែកជាការណ៍ ដើម្បីបែងចែកជាការណ៍

๗. บุคคลปริประภูมิฯ คือ รัฐกิจบุคคล
เป็นข้อสุดท้าย รู้อย่างไร รู้ว่าคนนี้คือราษฎร คนนี้
เป็นคนไม่ได้ไม่ราษฎร รู้ว่าคนนี้เป็นผู้ให้ใหญ่เรา
ควรเข้าใกล้ รู้ว่าคนนี้เป็นผู้น้อย เราก็ควรเข้าใกล้
เป็นฐานะผู้ใหญ่เราตัวเขากับตัวเรามาเรียบกัน
ถ้าเราเป็นผู้ให้ใหญ่เข้าใกล้ผู้น้อยต้องทำตนเป็นพี่
เลี้ยง ถ้าเข้าเป็นผู้ให้ใหญ่เราเป็นผู้น้อย ก็ทำตนเป็น
คนอ่อนน้อมถ่อมตน รับฟังคำสอนคำเตือนด้วย
ดี อย่างนี้เรียกว่า รัฐกิจบุคคลที่เข้าไปหา

เรื่องนี้สำคัญ บุคคลก็ต้องรู้ ทำให้เกิดความเสียหาย
ไม่ถูกกล่าวโทษกันว่า ทำให้เกิดความเสียหาย
ได้ เราจึงต้องเรื่องนี้

สัปปุริสมธรรม ๗ ข้อนี้ชื่มซาบอยู่ในจิตใจ
เป็นสันดานของคนไทยกว่าได้ รู้เหตุ รู้ผล รู้ตน
รู้ประมาณ รู้เวลา รับวิธีท ก รู้ประชุมชน รู้บุคคล

เข้าประชุมใหญ่ไม่เสีย เช่น ในที่ประชุมใหญ่ๆ
ในสมัยชาแห่งชาติ คนไทยไม่เคยทำเงักกังในที่
ประชุมนั้น ไม่เคยเสียชื่อ บางประเทศทำเสียชื่อ
ไม่รู้จักการเมือง ไปแสดง ๕ แต้ม ๑๐ แต้มออก
ไปบ้าง บางทีก็เกินพอดีไป แต่คนไทยไม่ว่าไป
ประชุมในสังคมใดในโลกมักได้รับเกียรติ เขาให้
เกียรติว่า เป็นสุภาพชน เป็นคนเรียนร้อย เพราะ
ว่าเรามีวัฒนธรรมของเรามีจริยธรรมของเรายึด
มั่นถือมั่นอยู่ในสิ่งเหล่านั้น การไปในที่นั้นจึงไม่เกิด
ความเสียหาย นี่เรียกว่า เป็นเรื่องดีมีประโยชน์
เป็นคุณค่า เราควรจะได้อาภิปรายเป็นหลักในชีวิต
ประจำวัน

ประการที่สาม คนที่เป็นคนดีนั้น ย่อมเป็นผู้มีจิตใจงาม เช่นจะไปปรึกษาอะไรกับใคร ไม่ปรึกษาเพื่อเบียดเบี้ยนตนเบียดเบี้ยนผู้อื่น จะคิดอะไรไว้ไม่คิดเพื่อเบียดเบี้ยนตน เบียดเบี้ยนผู้อื่น จะทำอะไรไว้ไม่ทำเพื่อเบียดเบี้ยนตนและเบียดเบี้ยนผู้อื่น มีประคติมีความเห็นชอบ เห็นว่าทำได้ ทำข้าวดีชั่ว สุขทุกข์ เสื่อมเจริญอยู่ที่ตัวเรา

แล้วอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า เอื้อเพื่อในการให้ท่าน คนดีเข้ายืนดีในการให้ ให้ด้วยความเคารพ เมื่อจะให้คนขอทานก็ให้ด้วยความเคารพ เช่น เราไปเห็นคนขอทานตามอด “ทำบุญทำทาน แก่คนตามอดเจ้าช้ำ” เราไปถึงก็เสิร์ค่อยๆ สีด้วยความตั้งใจ ด้วยอนุเคราะห์ ไม่ใช่พ่อเดินออกมายืนให้มันหน่อยพอให้มันพ้นๆ ไป เขาเรียกว่า ไม่เป็นแบบของคนดี

ก็ในเมื่อจะให้ ก็ควรให้ด้วยความตั้งใจ ให้
ของที่เป็นประโยชน์แก่เขา เช่น คนatabอดเราไป
ซื้อวันให้ก็ไม่ได้เป็นประโยชน์อะไร คนหัวล้าน
ซื้อหัวให้เหลหนึ่ง ให้อาไปใช้ก็ไม่ได้ประโยชน์
อะไร คนมีอดดวนให้เหวนก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร
เราต้องรู้ความต้องการของคนเหล่านั้น ว่าเขาต้อง^{การ}
การอะไร ต้องการอาหารให้อาหาร ต้องการเสื้อ

ສັບປຸງສຣຣມ

ຜ້າ ຕ້ອງກາຍາ ຕ້ອງກາຍໄຣເຮົາຈັດໃຫ້ ອຍ່າງນີ້ເຮົາກວ່າປະກິດຂອງຄົນດີ ມີນັບຍ້ອເພື່ອເພື່ອແຜ່ ຍືນດີໃນກາຍໃຫ້ ຍືນດີໃນກາຍຂ່າຍເໜືອ ມີປະກິດໃດໄໝເຫັນແກ່ ຕັ້ງ ໄມເຫັນແກ່ໄດ້ ແຕ່ເຫັນແກ່ປະໂຍ່ໜົນແລະການສຸຂສ່ວນຮ່ວມຍູ່ຕົວດ້ວຍເວລາ ອຍ່າງນີ້ເປັນລັກຂະນະຂອງຄົນດີ

ວັນນີ້ພຸດເຮືອງນົມມະທີ່ທຳຄັນໄຫດ໌ໃຫ້ກາມອັນເຮົາຈະນຳໄປໃໝ່ໃນຊີວິຕປະຈຳວັນໃນກາລຕ່ອໄປຂ້າງໜ້າຖື່ງເວລານີ້ກີ່ຕ້ອງໃຊ້ນົມມະເໝືອນກັນ ລົມຫາຍໃຈໃຫ້ທຸກເວລາ ພຸດໃຫ້ເມື່ອໄດຕາຍເມື່ອນັ້ນ ຈິຕໃຈຄນເຮົາໄມ້ມີນົມມະກົດຍາ ເຮົາກວ່າ ຕາຍຈາກຄຸນງາມຄວາມດີ

ຕາຍທາງຮ່າງກາຍນັ້ນໄມ່ວຸ່ນວາຍຫຮອກ ແຕ່ຕາຍຈາກຄຸນງາມຄວາມດີວຸ່ນວາຍມາກ ເພຣະຕ້າຍັງໄມ່ຕາຍ ອູ້ໃນສັງຄມດ້ວຍຄວາມວຸ່ນວາຍເດືອດຮ້ອນ ເກີດເປັນຄວາມທຸກໆເປັນບັງຫາແກ່ສັງຄມມາກ

ເຮົາຈຶ່ງຄວາມໃຫ້ເປັນຜູ້ມີຈິດໃຈປະກິດ ເພຣະມີນົມມະເປັນເຄື່ອງຄຸນກອງຮັກຫາ ອູ້ໃນທີ່ໄດ້ໄປໃນທີ່ໄດ້ກົງຢູ່ເພື່ອປະໂຍ່ໜົນ ເພື່ອຄວາມສຸຂຂອງບຸຄຸລໃນທ້ອນທີ່ນັ້ນ ອັນນີ້ກີ່ຈະໜ່າຍໃຫ້ສິ່ງທັງໝາຍເປັນປຽກຕີມີຄວາມສຸຂຄວາມກ້າວໜ້າຕາມສມຄວາມແກ່ຈູານະ

ຂະໜາດ

ALIA & COMPANY
O.P.O.
2/15 605 740
BANGKOK
THAILAND

กิเลสและอุปกิเลส*

นักศึกษาทั้งหลาย

ในบทก่อน ๆ ได้กล่าวว่า การศึกษาธรรมะในทางพระพุทธศาสนาของเรานั้น ศึกษาเพื่อให้รู้จักตัวเองเป็นประการแรก และประการต่อมาจึงศึกษาเพื่อให้รู้จักสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเรา ศึกษาเพื่อให้รู้สาเหตุของสิ่งนั้น ศึกษาเพื่อให้รู้ว่าเราจะแก้ไขสิ่งนั้นโดยวิธีใด นี้คือจุดมุ่งหมายของการศึกษาข้อธรรมะ

เรื่องเกี่ยวกับตัวเราเองนั้นก็ได้รู้กันมาแล้ว ตั้งแต่เบื้องต้น ในเรื่อง อนัตตาลักษณสูตร เทคนา ครั้งที่ ๒ ของพระพุทธเจ้า สอนให้รู้เรื่องตัวเรา โดยเฉพาะ คือท่านแยกตัวเราออกเป็นชั้นที่ ๕ หรือ นามรูป

ชั้นที่ ๕ ก็คือ รูป เวทนา สัญญา สัขาร วิญญาณ ชั้นที่ ๕ นั้นถ้าย่นลงเป็น ๒ ก็เป็น นาม เป็น รูป ซึ่งทุกคนได้ฟังมาแล้วในตอนก่อน

ที่นี่เมื่อรู้จักตัวเราไว้ คือนามรูปแล้ว ก็ควรจะรู้ต่อไป ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเรานั้นมีอะไรบ้าง อันสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเรานั้นก็มีอยู่ ๒ ประการ ที่สำคัญคือสิ่งที่เป็นฝ่ายกุศลประการหนึ่ง และสิ่งที่เป็นฝ่ายอกุศลอีกประการหนึ่ง

สิ่งที่เป็นกุศลนั้นเป็นไปในทางที่ดี สิ่งที่เป็นอกุศลนั้นเป็นไปในทางชั่วทางร้าย เมื่อกิจกรรมนั้นแล้วทำให้มีความวุ่นวายเป็นทุกข์ด้วยประการต่างๆ ในด้านที่เป็นกุศลนั้นเรามิ่งจำเป็นต้องรู้มาก

ก็ได้ แต่ในด้านที่เป็นอกุศลจำเป็นต้องรู้ให้ละเอียด เพื่อจะได้หาทางป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นในตัวเราต่อไป จึงเป็นเรื่องที่ควรจะรู้ควรจะเข้าใจไว้

สิ่งที่เป็นอกุศลนั้น เรียกว่า กิเลส มีประเภทต่างๆ

กิเลส แปลว่า สิ่งที่ทำให้เคราะห์มองธรรมชาติใจของคนเรานั้น โดยปกติไม่ได้เคราะห์มองอยู่ตลอดเวลา มีความผ่องใสอยู่โดยธรรมชาติ

พระผู้มีพระภาคจึงตรัสว่า

ปักสุตร มิท ภิกขุเว จิตต์ ဓญจ โข อาคน芻ຖეทิ อุบกิเลสหิ อุบกิลิภูสี - ดูก่อนภิกขุทั้งหลาย จิตเป็นธรรมชาติประภัสสร คือผุดผ่องตลอดเวลา แต่อាមิสสิ่งที่เป็นภัยนอกธรรมชาติ เรียกว่าเป็นอาคันตุกะเข้ามาสู่จิต ทำให้จิตนั้นเคราะห์มองขึ้น

สิ่งที่ทำจิตให้เคราะห์มองนั้น เรียกว่า เป็นกิเลส กิเลสนี้มีชื่อต่างๆ มีอย่างหนาน อย่าง กกลาง และอย่างละเอียดที่ซึมซาบอยู่ในใจของเรา หรือว่าเมื่อกิจกรรมนั้นแล้วก็ผงอยู่ในจิตใจ ในเรื่องนี้ขอให้ทราบไว้ด้วยว่าโนนิสัยใจชอบของคนเรานั้น กิจกรรมนั้นจะทำให้เราเครียดอะไรมากในส่วนนี้ ก็เป็นผู้มีป्रกติเป็นอย่างนั้น

สิ่งที่เราเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ คือผลของการคิดในเวลาที่ล่วงมาแล้ว เช่น เราเคยคิดอะไรมากในสมัยเป็นเด็ก มาเวลานี้ก็เป็นไปตามความ

* คำบรรยายวิชาพุทธศาสนา ของ พระราชนันทมนูน (ปัญญาณทภิกขุ) ครั้งที่ ๑๐ กิเลสและอุบกิเลส ณ ห้องประชุมวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร วันพุธที่สุดที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๗ เวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.

กีเลสและอุปกีเลส

คิดนั้น ถ้าเราคิดในเรื่องคิมาก ใจของเราก็ต้อง
ตลอดเวลา เวลาเนี้ยก็ยังดีอยู่ ถ้าเราคิดเรื่องข้าวเรื่อง
เครัวหมองมาก ใจก็ช้ำว่าเครัวหมอง เพราะความคิด
นั้น เพราะฉะนั้นชีวิตในขณะนี้คือผลของการคิด
ในขณะก่อน คนเราที่เป็นอยู่ในรูปได ก็โดยอาศัย
การสร้างสมมادั้งแต่เบื้องต้น เราจึงเป็นอย่างนั้น

สิ่งที่เราสะสมไว้ ถ้าเป็นไปในด้านดีก็ทำให้เราดีขึ้น ถ้าสะสมสิ่งที่เป็นความชั่วไว้ จิตใจก็ตกต่ำลงไปทุกวันทุกเวลา

ที่เราเรียกคนบางคนว่าเป็นผู้มีกิเลสหนา ก็หมายความว่า ผู้นั้นสะสมความชั่วไวในใจมาก จึงกล้ายเป็นคนมีกิเลสหนาไป คนใดที่เราพูด ว่ากิเลสเบาบางก็หมายความว่าสะสมความชั่วไว น้อย มีสติบัญญัคอยรับรู้จะไม่ให้กิเลสกลั่น รุ่มจิตใจ แม้ว่าจะเกิดขึ้นก็รู้เท่าทันแล้วพยายาม ขัดปัดเปลี่ยน

เหมือนกับพื้นบ้านของเรา เดือนหนึ่งไม่เคยถูกสร้างใหม่ ผู้คนหนาเตอะเท่านั้นเอง แต่ถ้าถูกทุก ๗ วัน ก็ค่อยยังช้ำหน่อย ถ้าถูกทุก ๓ วัน ก็ถูกกว่าันน์ ยิ่งถูกเข้าถูกเย็นก็จะดีขึ้นไปอีก หลัก มีอยู่เช่นนี้

จิตใจของเราก็เช่นเดียวกันถ้าไม่มีการชุด
เกล้า กิเลสก็หนาขึ้น เพราะรับสิ่งภายนอกเข้ามา
ไว้ด้วยความเข้ามามากๆ เพราะฉะนั้นธรรมเนียมไป
ทางศาสนาไม่ว่าศาสนาใดก็จะมีวันสำหรับชุด
เกล้า วันสำหรับชุดเกล้าก็คือวันพระนั่นเอง

ราชครองถือว่าวันพระเป็นวันขุดเกล้า
จิตใจให้สะอาด ปราศจากสิ่งเศร้าหมอง ๗ วันก็
ไปชุดไปเกลากันเสียทีหนึ่ง ค่อยยังชั่วขึ้น หากว่า
ปีหนึ่งไม่เคยขาดเลย ก็เห็นจะลำบาก

พระราชนิันคนที่ทำอะไรวุ่นวาย ย้อมแสดงว่าไม่ค่อยจะได้ชุดดีเกลางึงมีสภาพเช่นนั้น กิเลสที่เกิดขึ้นในใจคนนั้น ทำให้ใจชุ่มน้ำเศร้า มองเห็นกับผู้ซึ่งมาจับที่ตัวเราที่บ้านที่เสื้อ

ผ้าของเรา เพราะฉะนั้นเรางึงต้องรู้ว่าอะไรเป็นกิเลส อะไรเป็นสิ่งที่ทำใจของเราให้เคราหมอง กิเลสที่ปราภูอยู่มากที่เราได้ยินบ่อยๆ ก็มีอยู่ ๓ ประการ คือ โลภะ โกระ โมะ

โลก หมายถึงความโลภ คืออยากได้ในสิ่งที่มิใช่เป็นของตน ตนไม่มีสิทธิจะได้ ยังไม่ถึงเวลาที่ตนจะพึงมีพึงได้ เกิดความอยากขึ้นมาอย่างนี้เรียกว่า เป็นความโลภ เป็นตัวการสำคัญที่จะทำให้คนกระทำการชั่ว ท่านจึงเรียกว่าเป็นรากแห่งของอุกคุล เป็นรากฐานที่จะเกิดอุกคุลประเทโภื่นขึ้น นี้คือตัวโลกะ เป็นตัวแรกที่เกิดขึ้นในใจที่เห็นง่ายๆ

โถะ ได้แก่ ความคิดประทุษร้ายต่อร่างกาย ต่อทรัพย์สิน ต่ออะไรมาก่อน ความโกรธเกิดขึ้น เพราะอำนาจโถะ ถ้าเป็นโถะ เดียว ไม่มีบุคคลที่สองเข้ามาเกี่ยวข้องก็เพียงแต่ ครุ่นอยู่ในใจ ถ้ามีบุคคลที่สองที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง ก็กล้ายเป็นความโกรธขึ้นมาทันที คนเราที่เกิด ความโกรธนั้น เพราะมีบุคคลอื่นวัดถูกอื่นเข้ามา เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดอารมณ์โกรธขึ้นมา แต่ถ้ามี ลักษณะโถะ หมายความว่า จิตคิดประทุษร้ายต่อ สิ่งนั้นสิ่งนี้ แต่ยังอยู่ในใจไม่แสดงออกมากให้บุคคล อื่นเห็น แต่ถ้ามีใครเข้ามาเกี่ยวข้องเกิดความโกรธ ขึ้น ก็กล้ายเป็น โกรธ คือความโกรธ

โมะ หมายถึงความไม่รู้ไม่เข้าใจในเรื่อง
นั้นตามที่เป็นจริง แล้วเป็นเหตุให้เกิดโลภกิจได้ เกิด
โกรธกิจได้ เพิ่มความหลงขึ้นมาในใจอีกด้วย

๓ ตัวนี้ต้องระวังให้ดี อย่าให้เกิดขึ้นครอบ
งำจิตใจ ถ้าหากว่าเกิดขึ้นก็ให้รู้จักไว้ว่า นี่คือความ
โภค กำลังเกิดขึ้นในใจของเรา เรายังรู้จักเจ้าดี เจ้า
จะออกไป ความโภកจะออก เวลาเกิดโภสสะก็ให้
รู้ว่า เรากำลังมีโภสสะ ควรคิดแก้โภสสะนั้นเสีย อย่า
ให้มันเจริญงอกงามอยู่ อย่าให้เกิดความโกรธ เมื่อ
ความโกรธเกิดขึ้น ก็ให้รู้ว่ากำลังโกรธ กำลังลอกเป็น

ក្រសួងនាំរៀបចំ

ເປລວ ຄ້າເປົ່າຍົບໂທສະກົນເມື່ອນກັບໄພກຮຸ່ນໆ ອີຣູ
ເມື່ອນໄພໄໝ້ແກລບໍທຳນອງນັ້ນ ດຽວມີເມື່ອເກີດ
ຄວາມໂກຮົງ ຂຶ້ອໄພໄໝ້ແກລກຮຸ່ນແລ້ວກລາຍເປັນໄພລຸກ
ໂຫມ່ຂຶ້ນມາ ເມື່ອນເຮາຈຸດໄພໄວ້ທີກອງຂະຍະ ດວນຂຶ້ນ
ກຮຸ່ນໆ ຄ້າລົມພັດກະໂໂກມາ ມັນກີລຸກເປັນເປລວຂຶ້ນ
ລັກຊະະໂທສະກົນຄ້າຍກັບໄພກຮຸ່ນໆ ແຕ່ຄວາມ
ໂກຮົງນັ້ນເມື່ອນກັບໄພລຸກໂພລງຂຶ້ນມາ ປຣາກງູເປັນ
ຄວາມຮ້ອນຮູນແຮງ ລັກຊະະຂອງຄວາມໂກຮົງກັບໂທສະ
ມັກເກີດຕາມກັນມາ

ส่วนความหลงนั้นหมายถึงไม่รู้ไม่เข้าใจ
ในเรื่องนั้นๆ ไปยึดถือเอาด้วยความหลงผิด ความ
เข้าใจผิด ทำให้เกิดความอยาก ทำให้เกิดความ
โกรธ เพราะว่าความหลง ต้องรู้ลักษณะไว
ระวังอย่าให้เกิดขึ้น เพราะว่าสิ่งที่เป็นกิเลสเป็น
ของไม่ดีทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นตัวใด เมื่อเกิดขึ้นแล้ว
ทำให้จิตใจของเรานั่นมัวเคราะหมอง เปลี่ยนหน้า
ตาดังเดิมไป

หน้าตัด้วยเดิมของจิตของเรานั้นเอินอาบ
ผ่องใสอยู่ แต่พอสิ่งอะไรกระทำหรือเกิดกิเลส
ขึ้นในความคิด มันก็เปลี่ยนหน้าตัด้วยเดิมไปเป็น
เศร้าหมอง ชุ่นมัว เป็นยักษ์เป็นมารขึ้นมาทันที

นี้เป็นเรื่องที่ควรจะรู้ไว้ก่อนเป็นประการ
ต้น ว่าเป็นตัวกิเลสที่ควรจะร่มด้วยวิธี อย่างให้
เกิดขึ้นในใจของเรา

นอกจากนี้ยังมีกีฬาลูกๆ น้อยๆที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อไรก็ได้ ภาษาธรรมเรียกว่าอุปกีฬา

อุปกิเลส* หมายถึง กิเลสเล็กๆ น้อยๆ
ที่แทรกแซงขึ้นมา ฝ่ายกิเลสใหญ่ๆ นั้นเป็นตัวการ
อยู่แล้ว แต่เมื่อมีตัวเล็กตัวน้อยแทรกเข้ามาอีก
ก็เรียกว่าเป็น กิเลสพลดอยผสมโรง หรือว่าเป็น

“โรคแทรก” ก็น่าจะได้ มีโรคประจำอยู่แล้ว และ ก็มีโรคอื่นๆ แทรกเข้ามาอีก ทำให้จิตใจเปลี่ยน สภาพจากหน้าตาดังเดิมไปอีกหลายเรื่องหลาย ประการ

ในเรื่องเกี่ยวกับกิเลสนี้ เรายังต้องหัดสังเกต
คือสังเกตใจของเรา เช่นเราไปเห็นอะไร ได้ยิน
อะไร ได้ดู ได้ชิม ได้จับต้องสิ่งใด เราถึงลองสังเกต
ดูใจของเรา ว่ามันมีอะไรเกิดขึ้น มีความรู้สึก
อย่างไรเกิดขึ้นในใจของเรา บางทีก็เกิดความอยาก
ที่เรียกว่า ราคะ ราคะก็คือพากเดียวกับอภิชาน
นั่นแหละ มันเกิดขึ้นในใจ ราคะนี้แปลว่า “ความ
อยากได” หรือ “ความกำหนด” ความกำหนด

* ในวาระที่ หมวดธรรมวิภาค อปกิเลส ๑๖ ได้แก่

១.អភិវឌ្ឍន៍សំណង់ ២.ទូរសព្ទ ៣.កុងអាយុ ៤.អូប្រាប់អេឡិចត្រូនិក
 ៥.ម៉ោង ៦.ប្រាក់សេដ្ឋកិច្ច ៧.អិសត្វា ៨.ម៉ោងវិរឿន្ស ៩.មាយារ៉ា
 ១០.សាកល្បូន ១១.តីវិការ ១២.សារុំវិការ ១៣.មានជ័យ
 ១៤.អិធីនាមី ១៥.មហ៌ ១៧.ប្រាក់ខ្លួន

កិលសន្តែនុបកិលស

ในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส ในสิ่งที่เราถูกต้อง
มันเกิดความรู้สึกอย่างนั้นขึ้นในใจ อภิชานา แลบ
ว่า “เพ่งอยู่เนยๆ” แต่ร่วาเพ่งนานๆ ก็เกิดราคะขึ้น
ในใจ มันรุนแรงขึ้น จากตัวอภิชานากลายเป็นตัว
ราคะที่มีความรุนแรงขึ้น

บางทีของบางอย่างไม่สวยไม่งามอะไร เติ่
เราดูมากๆ ก็ซักจะสวยขึ้นน่าดูขึ้น เช่นเพศตรง
กันข้ามกับเรา ขั้นแรกก็เฉยๆ แต่ครั้นดูนานๆ เข้า
เดินใกล้กันบ่อยๆ ได้พูดได้คุยกันบ่อยๆ คุณเคย
กันมากเข้าๆ จนกลายเป็นความรัก การที่พูดว่า
“ฉันรักเธอ” นั้น ก็พระมีราคะเกิดขึ้นในใจ พ่อ
มีราคะเกิดขึ้นในใจพูดอภิมหาไว้ “ฉันรักเธอ” ถ้า
อีกฝ่ายหนึ่งสนใจตอบก็เฉยๆ คือไม่พูดอะไร การ
ที่อยู่เฉยๆ หมายความว่า ยอมรับมตินั้น แต่ถ้า
หากว่าไม่ยอมรับก็ต้องตั้งตนไปตามเรื่อง เช่นพูด
ว่า “อื้อ ! พูดอะไรไม่เข้าเรื่อง” อย่างนี้เป็นต้น
แบบนี้เป็นตัวกิเลสที่เกิดขึ้นในใจและถ้าหากไม่หัก
ห้ามเสียกิจวัตรราย เกิดความทุกข์เกิดความเดือด
ร้อนในใจ ท่านเรียกว่าเป็นตัว“ราคะ” แปลว่า
ความกำหนดยินดีในสิ่งนั้น เพลิดเพลินอยู่ในสิ่งนั้น
พอใจอยู่ในสิ่งนั้น ครั้นยังดียาวไปก็เป็นเหตุให้เกิด
ความเสียหายแก้วิชิต แก่การงาน

เช่นสมมุติว่าเรายังเป็นนักศึกษา ถ้าเกิด “อภิชพาเพ่งเลึง” ขึ้นในคนใดคนหนึ่งในหมู่พวกราเต้วยกัน เกิดอภิชพาขึ้นก่อน แล้วต่อไปก็เกิดราคะ การเรียนก็จะไม่ก้าวหน้า จะไม่มีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน แต่ใจกลับไปจดจ่ออยู่ในสิ่งที่เราต้องการ ก็เท่ากับว่าตัดความก้าวหน้าของชีวิตของการงานให้หมดไป

ในเวลาใดที่เกิดความรู้สึกประগenhั้นขึ้น
ในใจเรา ก็ต้องพูดกับตัวเองว่า ยังไม่ถึงเวลา..อย่า
ชิงสุกก่อนห่าม คนโบราณเขาพูดไว้ว่า “ชิงสุก
ก่อนห่าม” ผลไม้ต้องเป็นไปตามลำดับ คือว่าต้อง
ห่ามก่อนถึงจะสุก แต่สุกก่อนห่ามนี้ไม่งาม เพราะ

ฉะนั้นเราต้องบอกตัวเองว่า “ไม่เข้าเรื่อง อย่าไปชิงสุกก่อนห่าม..ไม่ง่าย” บอกตัวเองว่าอย่างนั้นแล้วเราก็ไม่สนใจในเรื่องนั้น สนใจในเรื่องการเรียน การเขียน การอ่านต่อไป ก็ไม่เกิดเรื่องเสียหาย ไม่เกิดความรุ่นราวย์ขึ้นในจิตใจ ด้วยอภิชานและตัวรากจะมันสัมพันธ์กัน จึงต้องระวัง

อุปกิเลสข้อที่ ๒ คือ โถะ ท่านแปลว่า “ร้ายกาจ” หมายความว่า “ความประทุษร้าย มุ่งร้ายหมายชั่วญัตต่อบุคคลอื่น” ก็ความโกรธนั่นเอง “โกรธ โถะ” นี้เป็นพวකเดียวกัน และมีอีกด้วยนึงคือ “อุปนาหะ” หมายความว่า ผู้โกรธไว้ ก็อยู่ในจำพวกโถะเหมือนกัน

๓ ตัวนี้คือ โภะ โภะ อุปนาหะ เป็น
พวกเดียวภัน แต่โภะกรุ่นอยู่ข้างในดังที่กล่าวมา
แล้ว โกรธแสดงออกมายາຍอก ปากสัน มือสัน
หน้าแดง หมูแดง อယากจะไปทำร้ายเข้า กล้ายเป็น
ความโกรธขึ้นมา เมื่อโกรธเกิดขึ้นแล้ว ออกไปจาก
ที่นั้น ยังเอาไปคิดอยู่ตลอดเวลา คิดว่าเข้าทำเรา
เจ็บนัก เข้าทำให้เราขายหน้าอะไรทำองนี้เป็นต้น
อย่างนี้เรียกว่า “ผูกโกรธ” ไว อาการผูกโกรธนั้น
ก็คือ เอาเชือแห่งความโกรธมาใส่ไว้ในกองเพลิง
แห่งความโกรธตลอดเวลา เชือแห่งความโกรธนั้น
ได้แก่อะไร ได้แก่ การครุ่นคิดถึงอารมณ์ที่ทำให้
เราโกรธ เช่น สมมุติว่าเราโกรธนาย ก. แล้วเรา
ก็ไปคิดว่า นาย ก. นีมันอย่างโน่น นาย ก. นีมัน
อย่างนี้ นาย ก. นีมันทำเราเจ็บนัก อย่างนี้เป็น
ต้น เข้าเรียกว่า “ผูกโกรธไว” เก็บความโกรธมาใส่
ไว้ในใจ เชือเพลิงแห่งความโกรธนั้นก็คือ คิดถึง
คนนั้นบอยๆ แต่ไม่ได้คิดในแบบเดี่ยวๆ คิดในแบบ
เสียงทั้งนั้น คิดในแบบที่เขาว่าเรา เข้ามาเรา เข้าทำ
ร้ายเรา เข้าทำให้เราเจ็บช้ำน้ำใจอย่างนั้นอย่างนี้
ด้วยประการต่างๆ เรียกว่า เอาเชือเพลิงแห่งความ
โกรธมาเสริมใส่อยู่ตลอดเวลา การคิดหรือการเพิ่ม
เชือเพลิงแห่งความโกรธนั้นเรียกว่า “อุปนาหะ”

ສິລະແວ ດົກເລີກ

ຄນທີ່ຜູກໂກຮ້ໄວ້ຕອດເວລານັ້ນ ທຳໃຫ້ຈີ່
ໄມ່ສນາຍ ນອນໄມ່ຫລັນ ໄມ່ເປັນສຸຂ ກິນກີ່ໄມ່ເປັນ
ສຸຂ ນອນກີ່ໄມ່ເປັນສຸຂ ເພວະວ່າເວົ້ອງຄວາມໂກຮ້ນັ້ນ
ມັນຕັດທອນອາຍ ທຳໃຫ້ອາຍຸສັ້ນ ທຳໄມ່ຈຶ່ງອາຍຸສັ້ນ ຄ້າ
ພຸດຕາມກາຫາຂອງສຣິວິທີຢາ ເຮື່ອງເກີ່ວກັບຮ່າງກາຍ
ນີ້ແລ້ວ ນາຍແພທີຢານອກວ່າ ຄນເຮົາເວລາໂກຮ້ທຳ
ໄທຕ່ອມໃນຮ່າງກາຍທ່ານໄມ່ປຽກຕີ ທາງເດີນຂອງ
ໂລທິກີ່ໄມ່ປຽກຕີ ຫ້າຈີ່ທ່ານໄມ່ປຽກຕີ ຄ້າຫາກ
ວ່າເກີ່ວກັບຮະເພາະອາຫາຣ ອາຈະເປັນໂຮຄເກີ່ວກັບ
ຮະເພາະອາຫາຣໄດ້ ເຊັ່ນເປັນໂຮຄປວດທ້ອນບ່ອຍໆ
ຮະເພາະອາຫາຣໄມ່ດິນ້າຢ່ອຍໄມ່ປຽກຕີ ສິ່ງນີ້ມັກຈະເກີດ
ຈາກອາຮົມົນໂກຮ້

ຍິ່ງໄປໂກຮ້ເລາຮັບປະທານອາຫາຣ ໂກຮ້
ກາຍຫລັງຮັບປະທານອາຫາຣແລ້ວ ຈະທຳໃຫ້ກາຍຍ່ອຍ
ອາຫາຣໄມ່ປຽກຕີ ຫ້າຈີ່ໄມ່ປຽກຕີ ສມອງທ່ານກີ່ໄມ່
ປຽກຕີ ຮວມຄວາມວ່າຕ່ອມທຸກສ່ວນໃນຮ່າງກາຍທ່ານ
ຂຸກຂັກໜົດ ທ່ານໄມ່ເປັນປຽກຕີພະຮະອາຮົມົນ
ໂກຮ້ເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ ຄນ ຈັ້ນຈະເປັນໜຸ້ມີອາຍຸສັ້ນ ແກ່
ເຮົວ ຕາຍເຮົວ

ໃຫ້ເຮົາສັງເກດດູເພື່ອນຝູ່ນິຕຣສຫາຍຂອງເວາ
ທີ່ເຮີຍກວ່າ ເປັນຄນ “ມັກໂກຮ້” ມັນໄມ່ຄ່ອຍແຊ່ມໜື່ນ
ໄມ່ເບັກບານແຈ່ມໄສ ຍື້ມຍາກ ມີຄ່າເຫຼືອເກີນຄ້າຍື່ມອອກ
ມາແຕ່ລະທີ່ ດູ້ນ້າຕາຄຣຸນຍູ່ຕອດເວລາ ເຮົາເຮີຍກ
ຄນປະເກນນັ້ນວ່າ “ພວກໜີເຮີຍສ” ເຄິ່ງເຄີ່ງດວນ
ຍັງຄ່າ ໄມ່ຄ່ອຍຍື້ມກັບໂຄຣ ທຳໄມ່ຈຶ່ງມີອາຮົມົນຍ່ອງນັ້ນ
ເປັນພວກມອງອະໄໄນແແຮ້ຮ່າຍ ມອງໂລກກົມອງໃນແໜ່
ຮ່າຍ ມອງເຫຼືອນຝູ່ກົມອງໃນແໜ່ຮ່າຍ ເຫັນອະໄຮ່ ກີ່
ຮ້າຍໄປເສີຍທັນນັ້ນແລະ ອາຮົມົນຫຼຸງທົດ

ຄນປະເກນນີ້ມີຄວາມໂກຮ້ເປັນເຈົາເຮືອນ
ມີຄວາມຜູກໂກຮ້ໄວ້ເປັນປຽກຕິນິສຍ ມັນຕາງຈຶ່ງເຄິ່ງ
ເຄີ່ງຕອຍຍູ່ຕອດເວລາ ໄມ່ຄ່ອຍຍື້ມແຍ້ມກັບໂຄຣ ຈະ
ພຸດຂະໄຣກີ່ຕິ່ງຕິ່ງໂພງພາງ ໄມ່ຄ່ອຍສຸກພານຸ່ມນວລ
ອາກາຮເຊັ່ນນີ້ມີຍູ່ ແລະ ຄ້າດູພິວພຣຣນິກີ່ແກ່ເກີນອາຍ
ໄປ ອາຍ ແລ້ວ ກີ່ຄຣາວກັບຄນອາຍ ຕອ ກາຮທີ່ແກ່ໄປກີ່

ເພົ່າມີມີຄວາມຈ່າຍເຮັດເບັກບານແຈ່ມໄສ ເຮົາຈຶ່ງຄວາມ
ຈະຮະວັງຕົວຜູກໂກຮ້ນີ້ໄວ້ ຮະວັງຍ່າໄທຕັ້ງໂກຮ້ກັບຕົວ
ຜູກໂກຮ້ເກີດຂຶ້ນໃນໃຈ

ກາຮທີ່ຈະໄມ່ໄທຄວາມໂກຮ້ນີ້ເກີດຈະທຳ
ຍ່ອຍໃຈ ສມມຸດວ່າເຮົາເປັນຄນມັກໂກຮ້ເສີຍແລ້ວ ຄນ
ໜີໂກຮ້ເປັນຄນໃຈນ້ອຍ ຄນພມນ້ອຍເຂົກໍເຮີຍກວ່າເປັນ
ຄນໃຈນ້ອຍ ໂດຍມາກຄນພມນ້ອຍມັກຈະເປັນຄນໃຈນ້ອຍ
ແຕ່ວ່າບ່າງຄນພມນ້ອຍໃຈໄມ່ນ້ອຍກົມື່ເໜືອນກັນ
ອາຮົມົນດີຍື້ມແຍ້ມແຈ່ມໄສ ທັງໆ ທີ່ບົນສີຮະເໜືອນ
ກັບຂຸນໜັງ ເຂົກໍມີອາຮົມົນຕີ ແຕ່ບ່າງຄນລ້ອມໄມ່ຄ່ອຍ
ໄດ້ ໃຈນ້ອຍ ເຂົກໍເຮີຍກວ່າ “ຄນໃຈນ້ອຍ” ບັນດັບຕົວ
ເລົງໄມ່ຄ່ອຍໄດ້ ລັບອາຮົມົນຂະໜາກແສດງອາກາຮ
ອອກມາຍ່ອງຮວດເຮົວ ໂກຮ້ຈ່າຍ ບາງຄນໂກຮ້ຈ່າຍ
ຫາຍເຮົວ ແຕ່ບ່າງຄນໂກຮ້ແລ້ວໄມ່ຫາຍ ພວກໂກຮ້
ຈ່າຍຫາຍເຮົວນີ້ເປັນຄນໄມ່ມີອຸປະນາຫະ ແຕ່ລ້າເປັນພວກ
ໂກຮ້ນາໆ ກີ່ເຮີຍກວ່າ “ອຸປະນາຫະ” ດີເກັບຄວາມ
ໂກຮ້ໄວ້ໃນໃຈ

ຂອງໄມ່ດີເຮົາຈະເກັບໄວ້ທຳໄມ່ ໃຫ້ອກຕົວເວາ
ເອງຍ່າງນັ້ນ ສມມຸດວ່າເຮົາຄຣຸນຍູ່ດ້ວຍຄວາມໂກຮ້
ໄຄ່ງ ກີ່ຄວາມຈຸດກັບຕົວເວງວ່າ “ມັນເຮື່ອງຂະໜາກ
ໄປເກັບຂອງໄມ່ດີເມາດມເລັ່ນ” ເຂົກຕັກແຕ່ງດ້ວຍໄໝ
ຫອມໆ ນ້າອັນນ້າຫອມກັນ ເຮັກລັບໄປເອົາດອກອຸດຒດ
ມາດມເລັ່ນ ມັນເຮື່ອງຂະໜາກ ບາງທີ່ຄວາມໂກຮ້ນັ້ນຈະ
ເບານງາລັບໄປ ຄ້າບຸກຄຸລໄດມາທຳໃຫ້ເຮົາໂກຮ້ ຄ້າເວາ
ຈະຄົດໃນແງວື່ນເຊັ່ນຄົດວ່າເຂົາໄມ່ມີເຈັນທີ່ຈະທຳໃຫ້
ເຮົາໂກຮ້ ແຕ່ຄ້າເຂົາມີເຈັນ ເຮົາກີ່ຍ່າຄົດຍ່ອງນັ້ນ
ຄວາມຈຸດໄປໃນແງວື່ນແກ້ໄຂກັຍ ນີ້ກວ່າເຂົາເປັນເຕັກໄຮ້ເດີຍ
ສາ ນີ້ກວ່າເຂົາມີສົດອ່ອນບັນຍຸງ້າອ່ອນ ເຂົາວຸນຄຸມຕົວ
ເອງໄມ່ໄດ້ ສ່ວນເຮົາເປັນຄນມີສົດບັນຍຸງ້າ ຈະໄປພລອຍ
ໂກຮ້ນາໆ ນັ້ນດ້ວຍເຮື່ອງຂະໜາກ ເຮົາໄມ່ຄວາມຈະໄປໂກຮ້
ເຂົາ ແຕ່ເຮົາຄວາມທຳໃຫ້ໜັກແນ່ນ

ອືກອຍ່າງໜຶ່ງເຮົາຈະຄົດວ່າມີຄນໂກຮ້
ຄນທີ່ແລ້ວໃນໂລກ ເຮົາຍ່າເພີ່ມຂຶ້ນເປັນອົກຄນ
ໜຶ່ງເລີຍ ຄວາມເປັນຍູ່ໃນຫີວິຕປະຈຳວັນນັ້ນ ເຮົາ

กีฬสแลดอปกเลส

ควรจะนึกไปในแบบที่ว่า เราจะไม่เพิ่มคนชั่วชั้นในโลก คนขี้โกรธเป็นคนชั่วคนไม่ดี เราจะไม่เป็นคนเช่นนั้น แต่เราจะอยู่ด้วยอารมณ์เย็นอารมณ์สงบ สังเกตเกิดขึ้นแล้วให้มันแล้วกันไป

จำคำไทยง่ายๆ ไว้เป็นเครื่องเตือนใจว่า “แล้วก็แล้วไป” มันก็หมดเรื่อง สมมุติว่าเราชุ่นเคืองกับใครที่สนาหม้าย ถ้าเข้ามาในห้องอย่าเก็บเอาไว้ แล้วก็แล้วไปที่ตรงโน้น มีเรื่องอะไรกันที่ห้องนี้ ออกจากห้องนี้ก็อย่าเอ้าไป ทิ้งไว้ให้มันแล้ว กันไปที่นี่ เรากับนายไม่มีการผูกใจเจ็บแคนใจ ไม่มีการเก็บเอาความโกรธมาใส่ไว้ในใจ

คนที่เก็บความโกรธไว้ในใจเหมือนเก็บเอาตัวเห็บตัวเหาเข้ามาไว้บนหัว มันต้องคันอยู่ตลอดเวลา ขยิกๆ อยู่ตลอดเวลาที่เดียว มันจะสบายที่ตรงไหน ควรจะคิดแผ่เมตตา ประทานความสุขความสบายแก่คนๆ นั้น อย่าถือโกรธตบอนเขา มีพราหมณ์ไปทูลถามพระพุทธเจ้าว่า จะฟ้าอะไรที่ไม่มีบานและไม่มีเวร พระองค์ตรัสว่า

โกธ ผดุง สุข เสดิ - ผ่าความโกรธแล้ว ก็เป็นสุข

ผ่าสิ่งอื่นมันยุ่ง แต่ผ่าความโกรธนี้สบาย เพราะฉะนั้นเราจะต้องผ่าความโกรธออกไปจากในใจ อย่าทำเป็นคนหงุดหงิดงุ่นง่านอารมณ์ร้อน อารมณ์แรง แต่อยู่ด้วยใจเย็น คนโบราณเขาสอนไว้ว่า “อย่าพากนุ่น ให้พากhin” นุ่มนั่นเบาถูกกลม พัดนิดก็ปลิว่อนไปแล้ว แต่หินนั้นไม่หวั่นไหว ถูกกลมพัดก็ไม่หวั่นไหว เข้าพูดเพื่อไม่ให้โกรธใคร เกลียดใคร ไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์ เข้าพูดว่า “ไปไหหนอย่างพากนุ่น ให้พากhin” อันนี้ก็เป็นข้อเตือนใจได้ดี

ในเมืองเชียงใหม่ เวลามีงานเขามีพิธีเรียกว่า “เชิญพระอุปคุต” มาไว้ที่กลางลานวัด กลางลานวัดเขามาเป็นศาลาหน้อยๆ แล้วก็ไปเชิญอุปคุตมากก่อนหนึ่งเอ้าไปวางไว้ พระอุปคุตที่เข้าเชิญมา

นั้น คือหินนั้นเอง หินก้อนโตๆ พ่อ왕บนศาลนั้นได้ แล้วก็มีบานพระด้วย มีจีวรด้วย เอาไว้วางไว้ ที่เข้าทำ เช่นนั้น ทำเพื่ออะไร เขารีบกว่า เป็นปริศนาธรรม เป็นข้อเตือนใจ คำว่า “อุปคุต” แปลว่า “เข้าไปคุ้มครองรักษา”

ตามตำนานมีว่า พระอุปคุตอยู่ใต้สะตือทะเล สะตือทะเลอยู่ตรงไหนก็ไม่รู้ พระอุปคุตจำพระชายอยู่ใต้สะตือทะเลตลอดเวลา นานๆ ก็ผลลัพธ์มาเสียที่ เวลาามามักจะมาตอนใกล้รุ่ง และมักจะมาในวันเพ็ญที่ตรงกับ “วันเพ็ญพุธ” เพราะฉะนั้น ญาติโยมเมืองเชียงใหม่พอวันเพ็ญพุธ ก็ไปกราบไหว้ลูกขี้นั้งแต่ตีหนึ่งให้ออกไปเที่ยวบินทนทาต ได้ข้าวนึงข้าวจ้าวมา เอามาไว้จันต่อไป

เมื่อหลวงพ่อขึ้นไปอยู่เชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ ไปเจอวันเพ็ญพุธเข้า เขาก็มาคุยกับพ่อฟังว่า พระออกบินทนทาตตีหนึ่ง ถ้าองค์ใหญ่ไม่ออก ชาวบ้านก็ไปเคาะฝาบอกให้ลูกขี้นั้นไปบินทนทาต ญาติโยมคนใดได้ใส่บาตรตอนเช้ามืดอย่างนั้นบอกว่าจะดี เป็นมงคล ก็เลยนึกในใจว่าประเพณีไม่เข้าที่พระไปบินทนทาตกลางดึกนั้นไม่ถูกเรื่อง ต้องแก้ธรรมเนียมนี้มาจากพม่า

หลวงพ่อเลยคอยจ้องดูปฏิทินไว้ พอก็เดือนหนึ่งจะถึงวันเพ็ญพุธก็เริ่มเทศนา เขียนลงหนังสือพิมพ์ เข้ามีการประชุมพระกับพะให้เลิกเสียที่ ผลที่สุดเลิกหมด เดียววันนี้ไม่มีแล้ว ใครไปเชียงใหม่วันเพ็ญพุธ พระอุปคุตก็ไม่มาแล้ว เพราะท่านบัญญาฯ สั่งว่าไม่ให้มาต่อไป ให้อุ่นใจสะตือทะเลโน่นแหละ

อุปคุต แปลว่า เข้าไปคุ้มครองรักษา คุ้มครองรักษาด้วยอะไร ก็ตัวสติปัญญาที่เหลือคือตัวคุ้มครอง สตินี้เหลือคือตัวสำคัญ สติเป็นธรรมคุ้มครอง ที่เรียกว่า “ธรรมมีอุปการะมาก” ๒ อย่าง คือ สติกับสัมปชัญญะ เมื่อเข้าเชิญพระ

กีเลสและอุปกีเลส

อุปคุตมาก็หมายความว่า ให้คนทุกคนมองดูที่ศาลนั้น เมื่อมองไปก็เห็นบาทเครื่องหมายของพระเจ้าจิวรเครื่องหมายของพระ ให้นึกถึงพระพุทธเจ้า ให้นึกถึงพระธรรม พระสัทช์ แล้วก็จะทำใจให้เหมือนหินก้อนนั้น ซึ่งวางอยู่ในศาลนั้น ครอไปเห็นก็เป็นหินนั้นแหละ ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่หัวนี้ให้ ไม่โยกโคลง

คนทุกคนที่มาในงานต้องทำใจให้เหมือนก้อนหิน ไม่ทะเลาเบาะแรังกัน ไม่กรธไม่เคืองกัน กระทบกระทั้งกันนิดๆ หน่อยๆ ไม่ถือเป็นอารมณ์ ก็เรียกว่ามีพระอุปคุตรักษาก็สติสัมปชัญญะไว้คุ้มครอง เขาทำเป็นปริศนา ไม่ใช่ตัวพระอุปคุตขึ้นจากสะตือทะเลมีได้ อุปคุตก็อยู่ในตัวเรา'nั้นแหละ ก้อนหินก้อนนั้นหมายถึงสิ่งเดือนใจ

ที่มหาวิทยาลัยเราจะไปหา marrow ไว้ในสมاسمักก้อนหนึ่งก็ได้ เวลาครเดินมาเห็นกับอกตัวเองว่า “เราจะเป็นเหมือนหินก้อนนี้” แล้วก็ไม่หัวนี้ให้โยกโคลง เวลาไปเล่นกีฬา ที่มีการต่อภัยกันนั้นมันเรื่องอะไร ก็ เพราะไม่เอาหินไปด้วยนั้นเอง เอาหินไปเล่นกีฬาก็เกิดเรื่องทุกที่ต่อไปถ้าเราจะไปเล่นกีฬาก็แท้หินไปลักษก้อนหนึ่ง เรียกว่าเอาหินมา妄บวนแคร สีคนหามเดินขบวน เวลาไม่กีฬาใหญ่ๆ ระหว่างมหาวิทยาลัย เราก็ไปร่วมขบวนแบบหินเข้าไปคนละก้อน เอาไป妄บวนแคร เปิดเผยแพร่ให้คนเห็นง่ายๆ แล้วเขียนคำว่า “ดูฉันมั่ง” ไว้ก็ได้ เขียนไว้ที่ก้อนหินนั้นแหละ คนคงจะนึกแปลก หนังสือพิมพ์คงจะถ่ายภาพลงแน่ๆ บอกว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒบางเขนนี้เข้าขบวนแปลกกว่าเพื่อน เอาหินใส่แคร หามมา แล้วเขียนว่า “ดูฉันมั่ง”ไว้ด้วย เข้าที่ดีนะ

นี่คือ อุปกีเลสข้อที่ ๒ โถะ

อุปกีเลสข้อที่ ๓ โถะ

อุปกีเลสข้อที่ ๔ อุปนาหะ

โถะ โถะ อุปนาหะ พากเดียวกันทั้งนั้น แต่ว่าต่างกันโดยอาการ

อุปกีเลสข้อที่ ๕ มักจะ ลบหลู่คุณท่าน อภิชาดา เป็นพากโภก

โถะ โถะ อุปนาหะ เป็นพากโถะ ตั้งแต่มักจะเป็นตันไป ที่จะพุดต่อไปนี้ให้เข้าใจว่าเป็นพากโมหะ เป็นพากโถ่ พากหลงพากไม่รู้ไม่เข้าใจ

มักจะ แปลว่า ลบหลู่คุณท่าน ”ไม่ยอมรับรู้ในบุญคุณที่คุณอื่นกระทำไว้แก่ตน ”ไม่ยอมรับรู้ว่า คุณนั้นเป็นคุณพ่อคุณแม่ของเรา หรือว่ารับรู้ว่า เป็นพ่อแม่ แต่ไม่รับรู้ในเรื่องบุญคุณ ”ไม่กล่าวสรรเสริญ ”ไม่ชุมเชย ”ไม่พูดอวดคุณงามความดีที่บิดามารดาได้กระทำไว้แก่ตน เพราจะไรบ้างอย่าง

ตัวอย่างอย่างนี้มีคณฯ หนึ่งอยู่ต่างจังหวัดมาเรียนหนังสือในกรุงเทพฯ เรียนเก่งจนสอบไล่ได้เข้าโรงเรียนนายทหาร เป็นคนสำคัญ มียศ เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร แล้วไปแต่งงานกับเจ้าสาวที่มีฐานะมั่งคั่ง เป็นลูกเต้าแก่ร้านขายทอง

วันหนึ่งคุณพ่อคุณแม่มาเยี่ยม เวลามาเยี่ยมก็นำกล้ายน้ำว้า มันเทศ มะละกอ มันแกว ใส่ชะลอมพระรุ่งพระรัง หอบหัวมาหั้งสองตาาย เพราะนึกว่าลูกชายเคยกินก็อาจมาฝ่าก

ครั้นมาถึงประคุบบ้าน ลูกชายกำลังคุยกับแขก ชำเลืองไปเห็นคุณพ่อคุณแม่มา ก็ไปเรียกคนในบ้านมาสั่งว่า ๒ คนนั้นมาจากบ้านนอกให้ไปรับด้วย แล้วพาไปนั่งหลังบ้าน ตนเองไม่ออกไปรับ

เมื่อส่งแขกหรือไปหมดแล้วตัวเองจึงเข้าไปหา และดูเอาเสียด้วยว่า “มาทำไม่ไม่บอก แล้วทำไม่มาที่บ้านนี้ ไม่ไปที่บ้านในกรม” คือบ้านนี้เป็นบ้านภารยาอยู่ในเมือง ส่วนบ้านราชการอยู่ในกรมกอง พ่อแม่ก็บอกว่า “นึกถึงลูก..จึงมาเยี่ยม”

แต่ลูกชายไม่สนใจจากล้วนเข้าจะรู้ว่า บิดามารดาเป็นคนบ้านนอก คนเราเลือกเกิดได้

ຄົກລັດລະອຸປົກລັດ

ເມື່ອໄຮ ເລືອກໄມ້ໄດ້ຫຽກ ແກີດຕາມເຮື່ອງຕາມຮາວ
ກາຣທີ່ໄມ່ຍ່ອມແສດງວ່າຄັນນັ້ນຄັນນີ້ເປັນຄຸນພົວຄຸນ
ແມ່ກີ່ເພົ່າມີປົມດ້ວຍ ປົມດ້ວຍເກີດພະລັກມີຄວາມຄິດ
ໄມ່ຖຸກເຮື່ອງຂຶ້ນໃນໃຈ ໄປເຫັນວິດວ່າອັນນັ້ນຕໍ່ອັນນີ້
ສູງໄໝເຂົ້າເຮື່ອງ ໄມ່ຖຸກເຮື່ອງ

ທີ່ຖຸກເຮົາຄວາມໄປຕ້ອນຮັບເອງ ໜັ້ນຄຸນພ່ອ¹
ຄຸນແມ່ນາກີ່ວົງອອກໄປຮັບ ໄປການແບບເທົ່າແລ້ວກີ່
ບອກວ່າ “ຄຸນພົວຄຸນແມ່ເອາະໄຮມາຝາກພົມເຍອະ
ແຍະ ເສີ່ງຄົກ” ແລ້ວກີ່ພາໄປພົບແຂກແນະນຳໃຫ້ຮູ້ຈັກ
ແລະເຮີຍກາຣຍາໃຫ້ມາພບຄຸນພ່ອຄຸນແມ່ ແຂກຈະໄມ່
ດູ່ມີນີ້ເຮົາເປັນອັນນັດ ແຕ່ຈະມີຄວາມເຄົາພຣາມາກ
ຂຶ້ນ ເພຣະວ່າເຮົາເຄົາພຣາມາບັດີດາ

ແຕ່ດ້າເຮົາໄມ່ເຄົາພຣົດມາມາຮາດາ ເມື່ອເຂົາ
ທຽບກາຍຫຼັງເຂົາຈະດູ່ມີນຳໃຈ ອັນນັ້ນເກີດຈາກ
“ມັກຂະ” ລົບຫຼຸ່ມບຸນຍຸດຸນພ່ອແມ່

ຄຽບອາຈາරຍືກີ່ເໜືອນກັນ ທ່ານໄດ້ທີ່ສັ່ງ
ສອນເຮົາ ເຮົາຕ້ອງເຄົາພ ດົນໂປຣາຜານເຫຼຸດວ່າ ເຂົາ
ສອນ ກ ຂ ກາ ນະ ຕ້ວ ໂມ ຕ້ວ ສົມຢັກອຸນເຮື່ອນ
ໜັ້ງສື່ອຕ້ອງເຂື່ອນ “ນະໂມ” ກ່ອນ

ນໂມ ພຸຖ່າຍ ສີຖົ່ມ ອ ອາ ອີ ອີ ອຸ ເອ
ໂອ ສົມຢັກຫລວງພ່ອເຮື່ອນເມື່ອເປັນເດັກ ເຂື່ອນຕ້ວຍ
ກະຮາດາໄນ້ຍ່າວເຫົ່າໂດຍ ນັ້ນຂັ້ນເຂົ້າເຂົ້າ ເຂົາກະຮາດາ
ວາງບັນຫວ່າເຂົ້າແລ້ວກີ່ເຂື່ອນ ພອເຂື່ອນເຕີມກະຮາດາ
ແລ້ວລົບ ເຂື່ອນແລ້ວຕ້ອງອ່ານດັ່ງໆ ດ້ວຍ ນະໂມ ກອ
ຂອ ອະ ອາ ວ່າເຮື່ອນໄປ ອ່ານເບາໄມ້ໄດ້ ອາຈາຍີໄມ່
ໄດ້ຍືນ ດ້າເສີຍເດັກເງິນ ອາຈາຍີຕື່ນ ເຂົາຫວາຍ
ພັດພື້ນດັ່ງເຄວີຍວ ເຮົກ ນະໂມ ວ່າກັນຕ້ອໄປອົກ

ເວລາທີ່ຈະພັກຜ່ອນກີ່ຄືອຕອນລົບກະຮາດາ
ກະຮາດາສົມຢັກອຸນຕ້ອງລົບດ້ວຍຜ້າ ໃນຫ່ອຜ້າມີເຂົ່າ
ດຳໆ ໄສີ່ໄວ ເວລາລົບຕ້ອງໄປຫຼຸນ້າ ແລ້ວຈຶ່ງເຂົາມາລົບ
ລົບເສົ້ຈແລ້ວກະຮາດາເປີຍກັດ້ອ່ານໄປປິ່ງແດດ ຕອນ
ນັ້ນແລະໄດ້ຄືອໂຄກສົງເລີ່ມ ພອອາຈາຍີຕາມວ່າ
ທຳໄມ່ໄມ່ເຂື່ອນໜັ້ນສື່ອ ກີ່ຕອບວ່າ “ກະຮາດາຍັ້ງໄມ່ແໜ່ງ
ຄົກ” ນີ້ຄືອຸນຍ ດັ່ງນັ້ນພວກວ່າ ນະຕ້ວ ໂມ ຕ້ວ ກີ່

ຕ້ອງຄິດຄື່ງວ່າໂຄຣເຄຍສອນເຮົາບ້າງ ວ່າງໆ ຕ້ອງນັ້ນນີ້
ຄື່ງຄຽບອາຈາຍີ ທ່ານສອນຮາມາ

ກາລັບຫຼຸ່ມບຸນຍຸດຸນຂອງຄຽບອາຈາຍີເປັນ
ເຮື່ອງອັປົມຄລໄມ້ດີ ເຮົາຕ້ອງເຄົາພບູ້ບ້ານບຸນຍຸດຸນທ່ານ
ເຫຼຳນັ້ນ ດ້າເພີກເຈຍລະເລຍ ກີ່ເຮີຍກວ່າມີມັກຂະອູ່
ໃນຕ້ວ ໄມ່ຍ່ອມຮັບບຸນຍຸດຸນ

ເຮື່ອງຍ່ອມຮັບບຸນຍຸດຸນນີ້ຍ່າຈຳກັດເພີຍຄນ
ຕ້ອງແຜ່ງຮາຍໃຫ້ໄປເລີ່ງສັຕິງເດືອນຈານ ຕລອດຈານ
ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ເກີຍວ່າຂອງກັບຊື່ວິຕະອອງເຮົາດ້ວຍ ເຊັ່ນ
ເຮົາເປັນຫາວ່ານາ ເຮົາໃຊ້ຄວາຍໄດ້ນາ ກີ່ຄວາມນີ້ກວ່າ
ຄວາມນີ້ປະໂຍ້ນແກ່ເຮົາ ເຮົາໄໝ່ປະຖຸຮ້າຍເຫົາ
ໄຫ້ເຄືດຮ້ອນ ໄມ່ໃຊ້ງານເກີນພອດີ ໄກິນໜັງກິນ
ນຳຕາມສະຕວກສບາຍ ເພຣະສຳນິກວ່າ ຄວາມນີ້
ບຸນຍຸດຸນຕ້ອງເຮົາມາ ລາກແອກລາກໄດ້ໄດ້ມີຂ້າງກິນ

ບ່ອນ້າ ສາລາພັກຮ້ອນສະນາມໜັງກິນທີ່ເຮົວງ່າ
ເລັ່ນ ເກົ້າວ່ົນທີ່ເຮົານັ້ນເຂື່ອນເຮື່ອນຫັ້ນສື່ອ ສິ່ງແລ້ວນີ້
ລັ້ນມີປະໂຍ້ນແກ່ເຮົາ ມີກີ່ຄື່ງຕັ້ນໄມ້ຕັ້ນນີ້ວ່າ
ມີປະໂຍ້ນແກ່ເຮົາ ມີບຸນຍຸດຸນແກ່ເຮົາ ເຮົາໄດ້ປັ້ງ
ອາຕ້ຍຮ່ວມເງາ ສະນາມໜັງກິນເຂົ້າວ່າ ທີ່ເຮົາເຫັນນີ້ ກາ
ເຫັນສີເຂົ້າແລ້ວກັບເປັນບຸນຍຸດຸນແກ່ເຮົາ

ດ້າສົມມຸດື່ວ່າເຮົາມອອກໄປເຫັນໜັງກິນແໜ້ງ
ຈະຮູ້ສຶກໂຍ່ງໄວ ພອເຫັນໜັງກິນແໜ້ງໃຈກີ່ເຫຼື່ອໄປດ້ວຍ
ໄມ່ຄ່ອຍຊື່ນບານ ແລ້ວກີ່ເປັນເຫຼຸດໃຫ້ເກີດຫຼຸດຫົດໃນ
ອາຮົມ ຄື່ນໄດ້ທີ່ມີຄວາມແໜ້ງແລ້ງ ດັນມັກຈະໄມ່ຍື່ມ
ແຍ້ມແລ່ງໃສ ຂອໃຫ້ສັກເກົດຫຼຸດເຂົ້າ

ຫລວງພ່ອເຫຼື່ອເທົ່າເທົ່ານີ້ ທ່ອງຄື່ນໄດ້ທີ່ແໜ້ງ
ແລ້ງນັ້ນໄມ່ຄ່ອຍມີ ມອງໄປຕຽງໃຫ້ກົງຮູ້ສຶກເຫຼື່ອໄປແໜ້ງ
ຄຸນດຸ ຜູ້ຄຸນຫັນຫາຕາມໄມ່ຍື່ມແຍ້ມ ເພຣະມອງສະພາບສິ່ງ
ແວດລ້ອມໄມ່ເປົ້າຕາຫື່ນໃຈ ຈະເຫັນວ່າກາຣທີ່ຄຸນເກເຮ
ເກະກະກີ່ເພຣະສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມໄມ່ດີ

ແຕ່ດ້າໃນທ່ອງຄື່ນໄດ້ມີແຕ່ຄວາມສົດຂຶ້ນ
ຕັ້ນໄມ່ໃນໜັງກິນເຫຼື່ອໄປແໜ້ງ ມີນ້າສົມມຸດື່ ດັນໃຈ
ດີໄມ່ຄ່ອຍຈະເຂົາມະນະເທິ່ງ ເຍົກເຍັນ ສົບ ເຊັ່ນ
ກາຄົນເຫັນເກົດເຂົ້າເຫຼື່ອໄປແໜ້ງໃໝ່ ລຳພູນ ນ່ານ ລຳປາງ ແພຣ

ក្រសួងនាំរដ្ឋបាល

เมืองแพร์นั้นร้อนแต่ในเมือง นอกเมืองไม่ค่อย
ร้อน ภูมิประเทศสวยงาม ตามบ้านมักมี
กล้วยไม้ ดอกไม้ มีริ้วรอบขอบซิด สะอาด จิตใจ
คนก็ดี

ในมหาวิทยาลัยของเราก็เหมือนกัน ตอนนี้สานมหญาเชี่ยว พากเชอเวลาเดินมาเห็นสานมหญาเชี่ยวๆ รู้สึกอย่างไร จิตใจชุ่มชื่นเยือกเย็น หลวงพ่อ ก็ยังสบายใจเมื่อเห็นสานมหญาเชี่ยวๆ ถ้าไปเห็นหญาแห้งๆ ใจก็เที่ยว แต่พระนั้นถึงรู้สึก เที่ยวแห้งก็ไม่เท่าไร เพราะมนต์ก็ถึงอนิจัง ไว้ว่า มันไม่เที่ยง การเห็นหญาแห้งก็เป็นประโยชน์นี้ไป ในรูปนั้น แต่คุณธรรมดาว่าไม่มีธรรมะเป็นเครื่อง ปลอบใจ เห็นหญาแห้งจะไปนึกว่าไม่เที่ยงก็นึกไม่ถูก เพราะไม่เคยนึก ใจก็เลยแห้งตามไปด้วย ถ้า ไครมากระบทนิดกระบทหน่อยเดียว ก็ไม่โหขึ้นมา เท่านั้นเอง

เพาะະລັນສິ່ງທີ່ສາຍສົດງາມຈະເປັນ
ເຄື່ອງປະເລັກປະໂລມໃຈ ທຳໄຫຼືຈິສນາຍ ເຮົາ
ຈຶ່ງຕັ້ງນຶກຄົງຄຸນຂອງສິ່ງເຫຼຸ່ນນັ້ນ ເນື່ອນຶກຄົງແລ້ວ
ເຮົາຈະທຳຍ່າງໄຮ ເຮົາໄມ່ທຳລາຍ ໄນໄປວິ່ງເລັນທີ່ຫຼັງ
ເຊີ່ງ ຖ້າ ໂກມັນຫ້າ ແມ່ຈະເຕີນຕັດສະນາມກີ່ໄມ່ເຕີນກລັວ
ຫຼັງຈະຂໍ້າເສີຍ ຈະໄມ່ໄດ້ດູສີເຊີ່ງ ດອກໄໝ້ມາຈຸ່າ ເຮົາ
ໄມ່ໄປເຕີດທີ່ ເພົະຈະເປັນກາທຳລາຍ

วันก่อนมีเด็กมาอ่านหนังสือที่วัดคุณหนึ่ง
แต่งตัวเรียบร้อย มีดอกไม่กำลังบานสวยงามยิ่ง
หนึ่ง หลวงพ่อลงมาพอดีเห็นกำลังเดินถือไป เลย
ตะโกนเรียกว่า “หนูๆ มานี่ก่อน” เขามา หลวงพ่อ^ก
ก้ามว่า “เช้อยที่ไหน”

“ผลอยู่ในการชลประทานนี้เองครับ เป็นนักศึกษาชลประทานไกลส์ Sob จากมาดูหนังสือ”

เลยถกมต่อไปว่า “อะไรอยู่ในเมืองนั่น”
“ดูกันไม่ครับ”

“เอามาจากไหนล่ะ”

“ເຕີມາຈາກຕົ້ນໂນ້ນຄວົນ”

“เด็ดເອາໄປໜໍາມີ”

เข้าต่อว่า “เอาไปดู”

“ถ้าหากว่าເຫຼືອເປົ້າໃປດູອີກໄມ່ກີ່ຂໍ້ວໂມງມັນ
ກີ່ເຫຼືອແທ້ງ ຄ້າເຫຼືອປ່ອລ່ອຍໄວ້ກັບດັນລະກົມັນໄດ້ດູ
ໜ້າຍວັນ ອັນໄຫວຈະຕຶກວ່າກັນ”

เข้าบอกรว่า “อยู่กับต้นมันเดี๋รับ แต่ผอมไม่ได้มาดู”

หลวงพ่อ ก. เลยบงอกว่า “คนอื่นเขาจะได้
ผลอยดูด้วย ถ้าเด็ดไปเสียอย่างนั้นมันก็ไม่เหมาะ
ไม่ควรใช้ใหม่”

“ครับ ทีหลังผมจะไม่เดี๊ดอีก”

“ไม่ใช่เฉพาะที่วัดนี้นะ ไปไหน ๆ ก็ไม่ควรอย่าไปเที่ยวเด็ดของเขา เข้าป่าลุกไว้งาม ๆ เราเป็นประชาธิปไตยแล้วเวลานี้ ควรจะเคารพสิทธิของเจ้าของบ้านมั่ง”

เข้าเลียยกมือไหว้ ว่า “ขอบคุณครับ”

ยังดีนั้น ยังดีตรงที่เข้าขอบคุณนี้เอง แสดงว่าคนนั้นไม่มีมักขะ ยังรู้สึกว่าหลวงพ่อเป็นเตือนภัยถ้าคนที่มีมักขะในใจก็ต้องพูดว่า “สมการองคนนี้ตอกไม่แคน์ก็ยังชี้เห็นยิ่ง” แล้วก็เดินหน้าบึ้งไปเท่านั้นเอง นี่เรียกว่าไปด้วยความโกรธ มันไม่ได้

เราได้รับคำแนะนำเตือนอะไรจากครู
ต้องแสดงความรู้สึกว่าดี การที่แสดงความรู้สึกว่า
ดีก็คือว่า “ขอบคุณครัวที่เตือนผมให้รู้จักผิดชอบชัว
ดี” แล้วเราก็ไป จิตใจก็ผ่องใสทั้งสองฝ่าย แต่ถ้า
เราไปด้วยอารมณ์กรรช เดินปีงบังไปเลย อย่างนั้น
ก็ไม่ดี เรียกว่ามีโทษสะเกิดขึ้นในใจไม่เหมาะสม จึงควร
อย่ามีมักขะเกิดขึ้น เรื่อง มักขะ นี่ยุ่ง จะเล่าเรื่อง
จริงให้ฟัง

เด็กผู้หญิงไปเรียนเมืองนอก ได้ปริญญา
โทกลับมา มาถึงก็ใช้คุณแม่ตลอดเวลา นั่งอยู่ตรง
นี้ “แม่จ้า”

แม่ก็ถามว่า “อะไรลอก”

“ເອັນໜ້າໃຫ້ໜີ” ແມ່ກົງຫຍີບໃຫ້

กีเลสและอุปกีเลส

เดียว ก็ “แม่จ้า เอาโน่นมาให้ที่”

ของอยู่ใกล้ๆ ก็ไม่ลูกขึ้นหิน ต้องใช้คุณแม่ตลอดเวลา คุณแม่ก็อดทนเหลือเกิน อดทนจนทนไม่ไหว วันหนึ่งกลับถูกถามว่า

“นี่ลูก ตั้งแต่ลูกไปเมืองนอกกลับมานี่แม่เห็นว่าเปลก”

ลูกถามว่า “เปลกอะไรแม่”

“เปลกตรงที่ใช้แม่เหมือนกับคนใช้” แม่ว่าอย่างนั้น พอบอกอย่างนั้นเขาก็ร้องขึ้นมาที่เดียว เขานอกกว่า “แม่ไม่รู้จักบุญคุณคน แม่ควรจะดีอกดีใจ และควรจะรับใช้หนูให้มากๆ เพราะหนูไปทำเกียรติทำซื่อเสียงให้แม่ แม่พ่อจะไปอวดใครได้ว่าหนูได้รับบริษัทญาโภมาจากเมืองนอก แม่พอลอยได้หน้าได้ตา”

มันเป็นเสียงอย่างนี้ แล้วไม่ได้นึกบ้างเลยว่า เงินที่ตนใช้ไปเรียนนั้นเป็นของใคร ใครเป็นผู้ให้กำเนิด ใครป้อนข้าวป้อนน้ำให้ ใครปัดยุงไม่ให้กัด ไม่ให้เป็นไข้เลือดออก ไม่ได้นึกว่าใครช่วย ไม่นึกเอาแต่เดียวว่าเราเก่ง “ไปได้บริษัทญาโภมาจากเมืองนอก ใช้แม่เหมือนกับคนใช้ แล้วไปทวงแม่ว่าให้ระลึกถึงบุญคุณของลูกบ้าง คนสมัยปัจจุบันเป็นเสียงอย่างนั้น ลำบากแท้ เดือดร้อน

วันก่อนก็มาหาคนหนึ่งเหมือนกัน มาพร้อมหน้าพ่อ แม่ ลูก เมื่อมาถึงพ่อแม่ก็เข้ามากระซิบกระซับบอกว่า “ลูกสาวตั้งแต่กลับมาจากเมืองนอกไม่ค่อยเอาใจใส่พ่อแม่”

ตามว่าเป็นอะไร เขาเล่าว่า ลูกพูดว่า “พ่อแม่ไม่มีบุญคุณอะไรหรอก ท่านเอาเรื่องของท่านแล้วหนูก็เกิดมา” หมายความว่าพ่อแม่ท่านทำอะไรของท่านตามเรื่อง แล้วลูกก็พอลอยเกิดมา เมื่อเกิดมาแล้วก็เป็นหน้าที่ที่จะต้องเลี้ยง เลี้ยงเสร็จแล้วก็หมดเรื่องกันเท่านั้นแหละ พ่อแม่เสียใจมาก

แม่บ่นว่า “เช่น! ท่านเจ้าคุณดูเถอะ อุตสาห์ส่งไปเล่าเรียน นึกว่าจะดีขึ้นกว่าเดิม มันไป

เรียนจิตวิทยาอย่างไรก็ไม่รู้ มาบอกว่า พ่อแม่ไม่มีส่วนอะไรกับเรารอ ก เป็นการทำตามหน้าที่ไม่มีบุญคุณอะไร”

หลวงพ่อ ก็กลوبโยนว่า “ปล่อยเข้าไปก่อน เพราะว่าเขากำลังเห่อฟรัง เวลาเนื้อกลับมาใหม่ๆ มือย่างนั้นแหละ มืออะไรมา ก็เอามาอวดหน่อย แม่ได้ของไม่ดีมาก็จะเอามาอวด ยอมพาเข้าไปเที่ยวเสียบ้าง ไปวัดพระแก้ว ไปวัดโพธิ์ ไปดูอะไรสายๆ งานๆ แล้วก็พาไปคบหาสมาคมกับคนไทยที่มีความรู้ มีความฉลาด มีความประพฤติดีประพฤติชอบ ค่อยๆ เป็นไป”

หลายเดือนต่อมา พ่อแม่มาอีกบวกกว่า “หมุนค่อยดีขึ้นหน่อย ค่อยเอาใจใส่กับฉันดีขึ้น รู้จักบุญคุณขึ้นแล้ว”

ถามว่า “ไปทำอะไรล่ะ”

บอกว่า “พาไปอาศัยกับคนนั้นคนนี้ ไปหาคนที่มีชื่อเสียง แล้วไปกระซิบบอกเขาไว้ก่อนที่จะพาลูกไป” เขาก็พูดจากตักเตือนไม่กระทบกระเทือนหรอก บัวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ชุ่น ผลที่สุดเขาก็สำนึกรู้ว่า เราเนี่ยรังจ่าเกินไปไม่เข้าเรื่องเสียเลย เพราะว่าวัฒนธรรมของฝรั่งไม่เหมือนของเรา

ในเรื่องความกตัญญูต่อท่านนี้ ชาวເວເຊີຍສອນกันมาก อินเดีย จีน ญี่ปุ่น กีสอน ไทย ญวน เชมร เขาก็สอนกันมาก

ถ้าเราอ่านวรรณคดีอินเดีย เช่น ชาดก ๔๐๐ เรื่อง จะพบว่ามีเรื่องเกี่ยวกับความกตัญญูมากเหลือเกิน ท่านสอนไว้มาก นกแขกเต้ามีความกตัญญู ช้างมีความกตัญญู ลิงมีความกตัญญู วัวมีความกตัญญูต่อเจ้าของ และมนุษย์มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ เช่น ஸณบณฑิต ๓ คนพื้นท้องนี้ พ่อแม่แก่ชราต่างแบ่งกันเลี้ยง จนถึงต้องจับฉลากว่า ใครจะได้อาไปเลี้ยงก่อน แล้วใครจะได้เลี้ยงต่อไป ถ้าเป็นคนสมัยนี้เข้าไม่จับฉลากกันหรอก ใครจะเอาไว้ไป เราไม่ต้องลำบาก

កិឡសន្តែខ្មែរ

วันก่อนพบคนขับรถแท็กซี่อายุ ๖๔ ปี เท่ากับหลวงพ่อ คราวเดียวกัน พอดุยถามว่าทำไม่ยังขับรถอยู่ มีลูกมีเต้ากับเขารึเปล่า เขานอนกับว่า “ผมมีลูก ๖ คน ทำราชการ ๕ คน อีกคนหนึ่งอยู่บ้านช่วยแม่”

“แล้วลูกไม่ห้ามบ้างรึ”

“ลูกเข้าห้ามเหมือนกัน แต่ว่าผมบอกว่า
จะให้พ่อหยุดขับรถก็ได้ แต่ว่าลูก อี คนหาเงิน
ให้พ่อคนละ ๑๐๐ บาทต่อเดือน เงิน ๕๐๐ บาทนี่
พอไม่ต้องขับรถก็พอ กินพอใช้ เพราะว่าบ้านของ
ตัว มีสวนเป็นของตัว ไม่เดือดร้อนอะไร”

ลูกบอกว่า “ต้องไปปรึกษากันก่อน” พอกลับมาแล้วต่างคนต่างบอกว่า “ข้าของแพงค่าเช่าบ้านก็แพง ลูกก็หลายคน” ที่จะจ่ายเดินทางและอาหาร ๓ บาทให้พ่อ ก็จ่ายให้ไม่ได้ แต่พ่อ กับแม่ ๒ คน เลี้ยงลูก ๖ คน ไม่ได้อีกร้อนเลย ไม่เคยเกี่ยวกัน ตามก็ไม่เคยเกี่ยงยาย ยายก็ไม่เคยเกี่ยงตา ตั้งหน้าตั้งตาเลี้ยง ส่งลูกให้ได้ศึกษาเล่าเรียน ได้เป็นข้าราชการไปถึง ๕ คน ไม่ใช่เลี้ยงน้อยๆ นะ เรียกว่าเลี้ยงชั้นดี แต่พอฟ่อจะขอเงินเดือนละ ๑๐๐ บาทต่อคน ก็จ่ายให้ไม่ได้ น้ำใจผิดกัน แล้วสมมุติว่าลูกคนใดคนหนึ่งร้อนใจทุกข์ไปหาพ่อ พ่อต้องเอาแท็กซี่ไปจำนำแน่ๆ ที่เดียวลูกมันเดือดร้อนต้องซวยหน่อย หรือว่าคุณแม่มีสายสัมภัยห้อยคอพร้อมด้วยหลวงพ่อสมเด็จอยู่ องค์หนึ่ง ต้องถอนไปจำนำเพื่อเอาไปช่วยลูก แต่ว่าพอฟ่อแม่เดือดร้อนลูกซักเฉยๆ ต้องประชุมกันก่อน ที่ประชุมจะลงมติว่าอย่างไรก็ไม่รู้

เน้มเป็นเสียอย่างนี้ เรื่องนี้สำคัญมาก สมัย
ปัจจันน์เป็นอย่างนั้น

ขอให้พวกราที่จะเป็นครุบำอาจารย์ต่อไป
ข้างหน้าช่วยกันหน่อย ช่วยเพาะความคิดในเรื่อง
ความกตัญญูกตเวทีให้เกิดขึ้นในจิตใจของเด็ก
การเพาะความคิดแก่เด็กนั้น เราต้องทำให้ดีเป็น

ตัวอย่างทุกແทุกมุม เช่น เรามีบิดามารดาที่เรา
ต้องเอาใจใส่ ครูเก่าๆ ที่เรามีอยู่เราก็ต้องเอาใจ
ใส่ได้ถ้ามีช่วยเหลือท่าน เท่าที่โอกาสจะช่วยได้

คนไทยเรามีวัฒนธรรม เช่น วันครุฑ์
สงกรานต์เข้าต้องไปรดน้ำพ่อแม่ อุย្ញ์ที่ไหนก็กลๆ
ก็ต้องไป เช่น สงกรานต์เชียงใหม่ คนเชียงใหม่
ไปทำงานการที่ที่ไหน เข้าต้องมาบ้าน มารด้น้ำ
คุณปู่คุณย่าคุณตาคุณยาย มารับพรในวันปีใหม่
เดือนใหม่ วันเกิดหรือวันสำคัญอะไร เขาเก็บส่งของ
ไปให้เป็นธรรมเนียม

เรื่องนี้ขออย่าละเลย เรายังรักษาไว้
 เพราะเป็นสิ่งที่ดี เป็นรากฐานทางวัฒนธรรม เป็น
 ประเพณีอันดีงาม ส่วนมักษะเป็นอุปกรณ์ที่ไม่ได้

อุปกิเลสข้อที่ ๖ เรียกว่า ปลาสา แปลว่า
ตีตนเสมอ นี้เป็นตัวความอดดี การตีตนเสมอ
ไม่ดี คนเราต้องมีผู้ใหญ่ผู้น้อย ผู้รึ่งเขาก็มีเช่นนี้ยิร
จูเนียร์ ต้องรู้ก้าลเทศะว่าเรารอยู่ในฐานะใด ถ้าอยู่
ในฐานะเป็นผู้ใหญ่ก็ต้องนำ แต่ถ้าอยู่ในฐานะผู้
น้อยก็ต้องตาม

ที่นั่ง ที่เดิน ที่ยืน ต้องรู้ภาระเทศะ ว่าเราเป็นผู้น้อยควรจะยืนตรงไหน เมื่อผู้ใหญ่ยืนอยู่ตรงนั้น เราเป็นผู้น้อยควรจะนั่งตรงไหน เมื่อผู้ใหญ่นั่งอยู่ตรงนั้น เมื่อผู้ใหญ่ย่ออยู่ย่างไรเราควรจะทำอย่างไร เรื่องนี้ต้องใช้ไหวพริบ รู้จักภาระเทศะในการปฏิบัติ

การกระทำอย่างนั้นเป็นมงคลแก่ตัวเรา
เป็นความเจริญแก่ตัวเรา เพราะว่าคนอื่นเข้าเห็น
เข้ามาก็จะนึกชมในใจว่าเป็นคนมีกิริยามารยาท
มีความประพฤติเรียบร้อย น่าคบหาสมาคม

แต่ถ้าเราเป็นคนไม่รู้จักฐานะตำแหน่ง
ของตัว ชอบตีตนเสมอ เช่น ผู้ใหญ่ยืนอยู่ เรา ก็
ไปปืนเคียงใกล้ อย่างนี้เสียหาย เรียกว่าเสียหาย
แก่ตน ครอเรียนเข้ากันได้รังเกียจ เพราะฉะนั้นจึง
ควรรู้ว่าที่สูงที่ต่ำเป็นอย่างไร คนไทยเราถือเรื่อง

កិឡសន្តែនុបកិឡស

สูงเรื่องต่ำเป็นวัฒนธรรมของดั้งเดิม เราควรจะช่วยสืบต่อภันไว้ การที่เราไม่เติมอักษรผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งเป็นผู้ใหญ่กว่าเราหนึ่น เป็นคุณธรรมอันหนึ่งเรียกว่าความอ่อนน้อมถ่อมตน

ความอ่อนน้อมถ่อมตนทำคนให้เจริญ
การตีเสมอตนทำให้เสื่อม ปลาสะจึงเป็นอุปกิเลส
ที่เมดี

อุปกิเลสข้อที่ ๗ เรียกว่า อิสสา แปลว่า
ความริษยา คำนี้เรานำไปใช้หมายถึง อิจชา

ความจริง อิจชา แปลว่า ความต้องการ
แต่ อิสสา หมายถึง เห็นเขาได้ดี ได้ดี มั่งมีศรีสุข
ก็ทันไม่ได้ ไม่อยากให้ครดิ ไม่อยากให้ครเด่น
ไม่อยากให้ครได้เป็นอะไร พอเห็นครได้ดี ใจก็
ไม่สบาย

เช่น สมมุติว่ามีคนหนึ่งมาพูดสรรเสริญ
เพื่อนว่า คนนั้นเขาดีอย่างนั้น ดีอย่างนี้ เราก็รู้สึก
นึกแคน้อยยูในใจว่าไม่เห็นเข้าท่าเลย นั้นแหล่ะคือ
ตัวริชยา ตัวริชยาเกิดขึ้นแล้ว คือไม่ยินดีในความ
ดี ในความสุข ในความเจริญ ในความสawy ในความ
งามของคนอื่น เรียกว่าไม่ยินดี

อิสสา ตรงกันข้ามกับ มุทิตา มุทิตาใน
พระมหาวิหาร แปลว่า พลอยินดีกับความดีของ
ผู้อื่น ถ้าไม่ใช่เชยๆ หรือ อิสสา ก็ไม่พลอยินดี
หรอก มีใจคัดค้านอยู่ตลอดเวลา ใครเข้าชุมโกร
ก็ว่าไม่เข้าท่า ชอบอะไรไม่เห็นดี อย่างนี้เป็นต้น
เกิดมีความรัสรักซึ้นทำนองนั้น

ตัว อิสสา นี่เกิดขึ้นในใจครั้งแล้วครั้งเล็กๆ ที่จะเป็นเหตุให้เกิดการเบี้ยดเบี้ยนผู้อื่น เป็นเหตุให้ทำลายเขา เราอ่านหนังสือเรื่องจักร วงศ์ จะพบเรื่อง อิสสา มาบที่สุดระหว่างเมียน้อยกับเมียหลวง ระหว่างพกบันห้อง เบี้ยดเบี้ยนแย่งสมบัติกัน ระหว่างคนกับคน มักมีเรื่องกันบ่อยๆ เหตุก็เพราะตัว อิสสา หรือ ริชยา นั่นเอง จึงต้องระมัดระวังอย่าให้เกิดขึ้นในใจ

การจะแก้ไขไม่ให้มี อิสสาก็คือ ให้มีความ
พloydยินดีในความดีของคนอื่น ให้สาธุบอยู่
เห็นได้คราทำมีความเจริญก้าวหน้า ก็สาธุกับเข้าไป
เดิม การสาธุเป็นของมีค่า เพราะการที่จะเปล่งคำ
ว่า “สาธุ” ออกมากได้นั้น จะต้องถอนความมานะถือ
ตัวเสียก่อน จะต้องถอนความริชยาออกเสียก่อน
ถ้ายังมีความริชยา ความถือตัวอยู่ก็สาธุไม่ได้ พูด
ว่ายินดีไม่ได้

เราจึงต้องหัดแสดงความยินดี ในเมื่อคนอื่นเขาได้อะไร เช่น เข้าได้รางวัล เราก็ไปแสดงความยินดีกับเข้าด้วย เขาได้เลื่อนตำแหน่งก็แสดงความยินดีกับเข้าด้วย เขารับอะไรได้คุณแน่เด็กไปแสดงความยินดีกับเข้าด้วย และให้ทำด้วยน้ำใจจริง อย่าทำเพื่อแสดงละครเพียงให้คนอื่นเห็นว่า เราก็ไปแสดงความยินดีด้วย แต่ในใจค่านิ่งว่า ต้องแสดงกับเขานอนอย มีฉะนั้นเพื่อนจะว่าได อย่างนี้เป็นการแสดงที่ไม่แท้ เรียกว่า ข้างในยังไม่ยอม ส่วนเล็กยังไม่ยอม การแสดงความยินดีที่แท้ด้องให้เป็นไปด้วยน้ำใจจริง ความริชยากร้ายไป ความริชยานี้ทำให้โลกนิบหาย

มีพระพุทธภาษิตว่า

อรศิ โลกนาสิกา แปลว่า ความริชยาทำให้โลกฉบับ hairy ให้เดือดร้อน ให้วุ่นวายกันด้วย
ประการต่างๆ

ถ้าคนเราตัดความริชยาออกจากใจได้ก็
สบาย ใจไม่ติดขึ้น อบกิเลสข้อนี้สำคัญมาก

อุปกิเลสข้อที่ ๙ เรียกว่า มัจฉาริยะ แปล
ว่า ความตระหนึ ไม่ยินดีในการให้ มืออะไรก็เก็บ
ไว้ ไม่กินไม่ใช้

ตรำหนี้ กับ ประหยัด หรือ มัธยัสก์ ไม่
เหมือนกัน คนประหยัดหรือคนมัธยัสก์ไม่ใช่คน
ตรำหนี้ ไม่ใช่คนขี้เห็นิย ไม่ใช่คนขี้จี

เมืองเนห้อเข้าเรียกว่า ชี้ชิ่ง บักซ์เต้เรียก
ว่า ชี้ชิด ความหมายอย่างเดียวกัน เปลี่ยนเสียง

ក្រសួងនៃប្រជាជាតិ

ไปบ้าง พากซ์ชิดชี้จันคนไม่กินไม่ใช้ มีของก็
ไม่กินไม่ใช้ เก็บไว้เฉยๆ ไว้ดูเล่น ดูแล้วมันเพลิน
ตา จนของ嫩่าไปเลย พอเน่าแล้วก็ເເວາไปให้คน
อื่นกิน เรา กินไม่ได้แล้วจึงจะให้เขากิน หรือบาง
ที่เห็นของหวานจะเสียก็ເເວາไปทำบุญ พระไಡไปก็ไม่
ชืนใจเสียเลย เพราะເເວาของจะเสียแล้วไปทำบุญ
พากตระหนนี่มีลักษณะเป็นอย่างนี้

คนตระหนึ่นเป็นคนจนที่สุดในโลก ทำไม่
ถึงจน ก็ เพราะว่าไม่ได้กินได้ใช้ของที่ตัวมี คนที่
ร่ำรวยที่สุดก็คือคนที่รักจักใช้สิ่งนั้นๆ ให้เป็นประ^{โยชน์} เรยกว่า เป็นผู้ที่ร่ำรวย เป็นผู้ที่มีฐานะทาง
จิตใจดี

ในพระสูตรฯ หนึ่ง เรียกว่า สักกปัญหสูตร เป็นปัญหาของท้าวสักกเทราชา มาทูลถามพระพุทธเจ้าว่า “อะไรเป็นเหตุให้คนในโลกนี้เบียดเบียนกัน”

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า “มี ๒ สิ่ง คือ อิสสาน กับ มัจฉริยะ”

เรื่องริชยกับตระหนี่ ๒ ตัวนี้แหละ ทำให้เกิดการเบี้ยดเบียนกัน ขอให้อาไปคิดดู ว่ามันเบี้ยดเบียนกันอย่างไร

อุปกิเลสข้อที่ ๙ เรียกว่า **มายา** แปลว่า
เจ้าเล่ห์ เช่น ความจริงไม่ได้ปวดท้อง แต่ทำท่า
ปวดขึ้นมา ที่แกลงทำปวดก็ เพราะต้องการให้ครู่
มาเอาใจใส่เท่านั้นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร นี่เรียกว่า
มายา ไม่หวังบอกว่าพิว ไม่แกลงทำอย่างนั้นก็
แกลงทำอย่างนี้ การแสร้งทำนี้ เรียกว่า **มารยา**
เจ้าเล่ห์

อุปกิเลสข้อที่ ๑๐ เรียกว่า สาเกียยะ แปลว่า โอ้อวด เป็นคนชอบอวด อวดมั่งอวดมี อวดวิชาความรู้ อวดหน้อวดนี่ เราไม่ต้องอวด

คนโบราณเขาว่า กลองดังเง็นนั้นอุบາทว์
กลองแขวนอยู่บนหอเจดีย์ เกิดดังขึ้นมาเอง มัน
เป็นไปไม่ได้ คนก็เหมือนกันแหละ อย่าไปอวดให้

โครงร่างมีอะไร นั่งเฉยๆ ไม่ต้องไปปวดหัวอกเข้า
รู้เรื่อง ถ้าเข้าถึงเราจึงจะพูด ถ้าไม่ถึงเราเก็บเฉยๆ
บางคนหนึ่นไม่ค่อยได้มีนิสัยชอบโ้อ้อวัด หาเรื่องจะ
พูด บอกว่าฉันมีสิ่งนั้นฉันมีสิ่งนี้ หรือโครงพูดอะไร
ขึ้นก็พูดกับเข้าบ้าง พูดในเชิงโ้อ้อวัด

การพูดจาในเชิงโ้ออวดไม่ได้ทำให้คนนิยมชมชอบ แต่ทำให้คนเกลียดค้นหาน้ำหน้า

ເຂົາເກລື້ອຍດວກໜີ່ໂອ່ ຂ້ອວດ ໡ິນ່າຄບ ໡ິດີ
ເພຣະະນັ້ນຮາມີ່ຕ້ອງວາດເຂາ

บางที่ไม่ได้อวดด้วยปาก แต่อวดด้วย
การกระทำ สมมุติว่าใส่แหวนเพชร ก็ยังมือบอยๆ
ยกมือให้เข้าดูว่าฉันมีแหวน เรียกว่าอวดด้วยกิริยา
ทำทาง อวดให้เข้ารู้ว่าแหวนของฉันใหญ่ อะไร
อย่างนี้ เมื่อการอ้อนวอนทั้งนั้น

ทำไมจึงปวด พากที่ปวดเรียกว่าพากมีอัคต้าตัวตนมาก ชอบแสดงออก มีความยึดมั่นถือมั่นในตัวตนมาก จึงได้อวdroอกไปอย่างนั้น เต็ถ้าเป็นคนมีอัคต้าน้อย มีความยึดถือในตัวตนน้อย เชาก็ไม่อวด ไม่อวดว่ามี ไม่อวดว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เขารู้สึกในสภาพของเสียงเมื่อฟังตัว เป็นคนน่ารัก คนที่อ้วกไม่น่ารักเลย

อุปกิเลสข้อที่ ๑๑ เรียกว่า ถัมภะ แปลว่า
ความดื้อ ถัมภะ เหมือนกับเสา ซึ่งแข็งทื่อไม่
ยอมใคร เสาที่อหกตันไม่ว่าตันไหน

ถัมภะ มีลักษณะเหมือนดังเส้าแข้ง ไม่ก้มหัวให้ใคร ไม่เรื่องพังครา ไม่ยอมรับพังคำสอน คำเตือนของครรๆ ลักษณะนี้ไม่ดี เรียกว่าหัวดื้อ

ถ้ามีภาระคือหัวดื้อ ไม่ยอมคน ที่ว่าไม่ยอม
ก็ เพราะว่ามีความยึดถือในตัวตนมาก นึกว่าฉัน
รู้แล้ว ฉันเก่งแล้ว ไม่ต้องสอนฉันหรอก ฉันเต^๔
แล้วอย่างนี้เป็นต้น

การนึกไปในแง่นี้เป็นเรื่องไม่ดีทั้งนั้น เป็นเรื่องแสดงออกชี้ความหัวดื้อที่มีอยู่ในตน คนเราถ้าเป็นคนประเภทหัวดื้อ เราจะเอาตัวไว้ไม่รอต

ຄົກລົສແລະອຸປົກລົສ

ເພື່ອໄມ້ຍອມຮັບອະໄຣທີ່ໂຄຣໃຫ້ ແລ້ວຕົວຈະມີອະໄຣເພີ່ມຂຶ້ນ ດາວໂຫຼດຕ້ອງຮັບສິ່ງທີ່ຄົນອື່ນໃໝ່ ຈຶ່ງຈະມີຄວາມຮັມາກຂຶ້ນ ມີຄວາມຈຸດມາດຝາກຂຶ້ນ ແຕ່ຄ້າໄມ້ຍອມຮັບຄຳແນະນຳຕັກເຕືອນຈາກໂຄຣເລຍ ຈະດີຂຶ້ນໄດ້ຢ່າງໄຣ ຍື່ມີອະໄຣກີຢ່ອມຈະຍື່ງໜົດລົງໄປ ຍື່ເສື່ອມລົງໄປ ຄົມກະເປັນອຸປົກລົສໄມ່ເມື່ອ

ອຸປົກລົສຂ້ອທີ່ ១២ ເຮັດວຽກວ່າ ສາຮັມກະ ແປລວ່າ ການແຂ່ງດີ ແຂ່ງດີກີຄື່ອ ແຂ່ງຂ່າວ່ານັ້ນເອງ ແຕ່ເຮົາພູດວ່າແຂ່ງດີກັນ ເອົາດີມາວັດກັນ ກີຄື່ອວັດຂ່າວ່ານັ້ນແທລະ ແຂ່ງດີ ມີລັກຊະນະອ່າຍ່າງໄຣ ມີລັກຊະນະໄມ້ຍອມເໝື່ອນກັນ ຄລ້າຍກັນດີ່ອຮັນເໝື່ອນກັນ ແຕ່ວ່າມີຄວາມຄົດຍູ້ໃນໃຈວ່າ ຈັນກີເກັ່ງເໝື່ອນກັນ ຈຶ່ງໄດ້ເກີດແຂ່ງດີ ແບບເດືອກັນທີ່ເຮັດວຽກວ່າ ຂົງກົງຮ່າງກົງແຮງ ນັ້ນແທລະ ພວກນີ້ມາເຈັກັນແລ້ວກີເກີດເຮືອງທຸກທີ່ ອີ່ວ່າ ເໝື່ອນຂມື້ນກັບບຸນ ພວເຈອັກັນແລ້ວກີເປົ່າຍືນສີໄປທັນທີ່ ການແຂ່ງດີມີລັກຊະນະຄລ້າຍໆ ອ່າຍ່າງນັ້ນລັກຊະນະອ່າຍ່າງນີ້ໄມ່ເມື່ອ ຕຽກກັນຂ້າມກັນແຂ່ງດີ ກີຄື່ອອ່ອນນົມກ່ອມຄຸນເສີຍ ຍອມຮັບພື້ນຖານຄົດຄວາມເຫັນຂອງຄົນອື່ນກີເປັນການຕີ

ອຸປົກລົສຂ້ອທີ່ ១៣ ເຮັດວຽກວ່າ ມານະ ມານະ ໃນທີ່ນີ້ໄມ້ໃໝ່ມານະພຍາຍາມເປັນຂອງດີ ມານະໃນທີ່ນີ້ເປັນອຸປົກລົສ ມາຍຄວາມວ່າ ຄື່ອຕົວ ຄື່ອຕົວພະເຈົ້າ ທີ່ມີຄວາມມິດກຸລຸ ຄວາມມິດຄັ້ງ ຄື່ອຕົວພະເຈົ້າວ່າຜະລັດເກີດໃນທີ່ເຈົ້າ ຄື່ອຕົວວ່າຜະລັດເປັນໄຫຍ້ ຄື່ອຕົວວ່າພະເຈົ້າເກີດໃນທີ່ເຈົ້າ ຄື່ອຕົວວ່າຜະລັດເປັນອ່າຍ່າງນັ້ນຈັນເປັນອ່າຍ່າງນີ້ ຈັນດີກວ່າເຂົາ ເຮັດວຽກວ່າມີມານະ ຮູ້ສຶກຕົວວ່າເລວກວ່າເຂົາກີເປັນມານະເໝື່ອນກັນຮູ້ສຶກຕົວວ່າເສມອເຂົາກີເປັນມານະ

ຄົນທີ່ໄມ້ມານະ ຄື່ອ ຄົນທີ່ໄມ້ເອາດົວໄປເຫັນກັນໂຄຣໃນແປງກົລົສ ແຕ່ໃນແປງບໍ່ຢູ່ຢາເຄີຍໄດ້ເຫັນ ເຫັນຄົນອື່ນເຂົາມີຄວາມຮູ້ ເຮົາກີນກວ່າເຮົາຍັງໄມ້ມີຄວາມຮູ້ເໝື່ອນເຂົາ ເຮົາຈຶ່ງຕ້ອງຫາຄວາມຮູ້ພື້ນເຕີມເພື່ອຈະໄດ້ມີຄວາມຮູ້ອ່າຍ່າງເຂົາບັງ ອ່າຍ່າງນີ້ໄມ້ເປັນໄຣ

ແຕ່ຄ້າເຂົາໄປເຄີຍກັນເໝື່ອນກັນວ່າເຂົາວັວໄປເຄີຍກັນເພື່ອຈະໄຫ້ມັນຂວິດກັນ ເຂົາໄກໄປເຄີຍກັນ

ເພື່ອໄໝມັນຕີກັນ ເຂົາມ້າໄປເຄີຍກັນເພື່ອຈະໄໝມັນແຂ່ງກັນ ອີ່ງນັ້ນລະກົງເຮັດວຽກວ່າ ເປັນຈຳພວກແຂ່ງດີ ອີ່ວ່າ ເປັນມານະໄປ ການມີມານະຄື່ອຕົວຈັດ ກົງກ່ອໄຫ້ເກີດກົລົສຈຸ່ງວາຍ

ອຸປົກລົສຂ້ອທີ່ ១៤ ເຮັດວຽກວ່າ ອົມານະ ແປລວ່າ ອຸ່ມື່ນທ່ານ ມົມື່ນເຂົາໃນເຮືອງຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ ຄວາມຍາກຈົນ ຄວາມມິ່ງມີທັນສົມບັດ ອາການທີ່ດູ່ມື່ນຄົນອື່ນໃນແປງໄດ້ໄມ້ເມື່ອທັນນັ້ນ ດາວໂຫຼດໄໝ ຄວາມຈະດູ່ມື່ນກັນ ເກີດເປັນຫຍາໄມ້ຄວາມຈະມື່ນຫຍາ ແຕ່ຄວາມຈະເປັນມິຕົກັນ ໄທ້ເຂົາກັນໄດ້ໃນທຸກແຕ່ທຸກມຸນກາຮູ່ມື່ນໃນແປງໄດ້ ເປັນການໄມ້ເມື່ອທັນສັນ

ອຸປົກລົສຂ້ອທີ່ ១៥ ເຮັດວຽກວ່າ ມະກະ ແປລວ່າ ມັວເມາ ມະກະ ແປລວ່າ ເມາ ມະກະ ແປລວ່າ ຊົມຮະວັງໄທດີ ២ ຕັ້ນນັ້ນຄລ້າຍກັນ ມະກະ ມາຍຄົງ ຄວາມຂໍ່ໃຈ ບັນດັບຕົວເອງໄດ້ ແຕ່ ມະກະ ຄື່ອຄວາມມັວເມາໄດ້ແກ່ມັວເມາໃນການກົນ ການເລັ່ນການສຸກ ການເທິ່ງການເຕັ້ງ ຈະລະເລຍໜ້າທີ່ໄໝສັນໃຈໃນການກົນກົດກົດ ເລົ່າເຮົານ ເພະມີຄວາມເນາຍູ້ໃນສິ່ງນັ້ນ

ເຮັດວຽກໄມ້ເມື່ອທັນນັ້ນ ໄວ່າເມາວະໄຣ ເມາລາກ ເມາຍົກ ເມາສຣຣີຢູ່ ເມາຄວາມສຸຂ ເມາສຸກ ເມາສບາຍ ລ້ວນແຕ່ຮ້າຍທັນນັ້ນ ໄມ່ມື້ດີ

ອຸປົກລົສຂ້ອທີ່ ១៦ ທີ່ຈຶ່ງເປັນຂ້ອສຸດທ້າຍ ເຮັດວຽກວ່າ ປມາກະ ແປລວ່າ ຄວາມປະມາກ

ຄວາມປະມາກເປັນທາງແຕ່ງຄວາມຕາຍ ຄວາມໄມ່ປະມາກເປັນທາງແຕ່ງຄວາມໄມ່ຕາຍ

ເຮົາຍ່າທຳຕົນເປັນຄົນປະມາກ ການທີ່ຈະໄມ້ປະມາກຈະທຳອ່າຍ່າງໄຣ ຕ້ອງຝຶກຝົດຄວາມມືສີໄວ້ໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ສຶກກ່ອນທຳ ກ່ອນພູດ ກ່ອນຄົດ ກ່ອນຈະຍື່ນ ກ່ອນຈະເດີນ ກ່ອນຈະນັ້ນ ກ່ອນຈະທຳ ໃຫ້ຮູ້ສຶກຕົວເສີຍ ກ່ອນ ໄທ້ມັນພູດກັບຕົວເອງເສີຍກ່ອນ ວ່າຈະທຳສິ່ງນັ້ນຈະທຳສິ່ງນີ້ ເຊັ່ນເວລາຈະຍື່ນກົບອົກກັບຕົວເອງວ່າຈະຍື່ນການທຳເຫັນນີ້ຈະທຳໃຫ້ກົດກົດຢູ່ຢາຍໃນເຮົານຮ້ອຍ ເວລາຈະນັ້ນກີໄໝນ່ວ່າມີກົນແກ້ວ່າມີໄປເຕະໂອໄຣ ອີ່ວ່າ

กัลสและอุปกัลส

ไม่สะดุดอะไร ฉันจะคุ้นเคยยิบแขวน ก็ให้รู้สึกตัว ก็ไม่เปรียบกระหงไคร

รวมความว่า จะทำอะไรใน อธิยานก ๔
ยืน เดิน นั่ง นอน จะต้องมีความรู้สึกตัวทั่วพร้อม
อยู่ตลอดเวลา เรียกว่า เป็นผู้มีสติ ไม่ประมาท
นั่งเราก็อย่าประมาท บางคนนั่งหม่นเหมือนกัน
บ่อยๆ บางที่ยืนหม่นเหมือนกัน เกิน ก็เพื่อจะอวด
ว่าฉันเก่งนั่นเองแหละ ฉันติดรถไปอย่างนี้ก็ได้
จับมือเดียว ก็ได้ ฉันห้อยโนนอย่างนี้ก็ได้ แล้วพอ
หล่นตืบลงไปก็ตายเท่านั้น นี่เรียกว่าประมาท

ขับรถด้วยความประมาท ขับรถด้วยความ
ประมาท นึกว่าเรื่องเล็กน้อยไม่ต้องดู หรือฉันดู
มาแล้ว พอก็ไปสอนเข้าจริงๆ ตอบไม่ถูก เลยตก
ไป นี่ก็ประมาทเลินเล่อ

เราจะต้องรู้ว่าเวลาอะไรควรจะทำอะไร
ควรจะประพฤติอย่างไร สิ่งเหล่านี้เรียกว่าเป็น
กิเลสที่เกิดขึ้นในตัวเรา ต้องระวังความโลภ ความ
โกรธ ความหลง ความริษยา ทุกอย่างที่มีเชือต่างๆ
กัน เป็นสิ่งเคราะห์มองเกิดขึ้นในใจแล้วทำให้จิตใจ
เป็นบาป

บาปก็คือใจเคราะห์มองนั่นเอง ที่เป็นบุญ
ก็คือใจผ่องใสขึ้นในขณะนั้นเรียกว่าเป็นบุญ

เราต้องอยู่ด้วยบุญ อย่าอยู่ด้วยบาป อย่า
อยู่ด้วยจิตใจที่ประมาท แต่อยู่ด้วยความมีสติ ก็จะ
เป็นเหตุให้มีความสุขความสบายนามสมควรแก่
ฐานะ

ปรินิพพาน*

นักศึกษาทั้งหลาย

วันนี้จึงได้พูดถึงเรื่อง การปรินิพพานของพระผู้มีพระภาคเจ้า ก่อนที่จะพูดถึงเรื่องปรินิพพานของพระผู้มีพระภาค เราควรจะทำความเข้าใจในเรื่องศัพท์ว่า “นิพพาน” เสียก่อน สักเล็กน้อย

คำว่า “นิพพาน” เป็นศัพท์ภาษาคมะ เป็นนามก็ได้ เป็นกริยา ก็ได้ ถ้าเป็นนามก็หมายถึง “การดับของสิ่งต่างๆ” ถ้าเป็นกริยา ก็หมายถึง “สิ่งนั้นดับไป” เช่น ไฟดับ ก็เรียกว่า นิพพาน ได้ “อคุกิ นิพพุตติ” ไฟดับแล้ว

พระผู้มีพระภาคเจ้านำศัพทนี้มาใช้กับการดับกิเลสภายในใจคน เรียกว่า นิพพาน

ถ้าเราศึกษาธรรมะอันเป็นหลักในพระพุทธศาสนาจะพบคำว่า นิพพาน มี ๒ อย่าง เรียกว่า “สุปathamisniphavan” คำหนึ่ง และ “อนุปathamisniphavan” คำหนึ่ง

สุปathamisniphavan หมายความว่า กิเลสดับเป็นชั้นๆ ขึ้นไปยังไม่หมด เช่น พระอริยบุคคล มีอยู่ ๔ จำพวก พระโสดาบันเป็นชั้นเริมต้น พระสกิทากามี พระอนาคตมี และพระอรหันต์ นี่เรียกว่า อริยบุคคล ๔ ชั้น ในทางพระพุทธศาสนา

พระโสดาบันถึงนิพพานแต่เพียงบางส่วน พระสกิทากามี ก็ถึงนิพพานเพียงบางส่วน พระอนาคตมีเรียกว่า สุปathamisniphavan แปลว่า

นิพพานที่ยังมีส่วนเหลืออยู่ ยังไม่หมดที่เดียว พอกลั่นพระอรหันต์ จึงเรียกว่า อนุปathamisniphavan หมายความว่า กิเลสหมดไม่มีเชือเหลืออีกต่อไป ความหมายมีอยู่อย่างนี้

ให้เราจำพระอริยบุคคล ๔ เหล่านี้ไว้ก่อน คือ โสดาบัน สกิทากามี อนาคตมี พระอรหันต์ กิเลสของพระอริยบุคคล ๓ ชั้นข้างต้น เรียกว่า ดับไปแล้วแต่ยังไม่หมด จึงเรียกว่า สุปathamisniphavan เอาตัว ส มาไว้ข้างหน้า พอกลั่นหรหันต์เรียกว่า อนุปathamisniphavan ดับหมดไม่มีอะไรเหลือต่อไป นี่คือความหมายของนิพพาน 萼อย่างที่มีอยู่ในหลักธรรม

สำหรับพระพุทธเจ้านั้น เรียกว่า อนุปathamisniphavan เพราะกิเลสดับหมดโดยไม่มีอะไรเหลือเป็นเชือต่อไป

เมื่อพูดถึงคำว่า “ดับ” ในนิพพานนี้ ให้เราเปรียบเหมือนกับกองไฟ กองไฟที่ยังมีเชือมันกีลูกโพลงๆ อยู่ เรายาไม่พ่นไฟลงไปเชือมันมี ไฟกีลูกติดอยู่ตลอดเวลา ถ้าหากว่าเชือ เช่น ไม้ พื้น หรือ ถ่านที่ทำให้ไฟลุกนั้นหมดไป ไฟกีลูกไปด้วย ฉันได้ ในจิตใจคนเรานี่ก็เหมือนกัน มันมีเชือทำให้เกิดกิเลส เชือที่ทำให้เกิดกิเลสนั้นก็คือ owitzha ตัณหา อุปทาน และ กรรม

owitzha คือ ความไม่รู้

ตัณหา คือ ความอยาก

* คำบรรยายวิชาพุทธศาสนา ของ พระราชนันทมนุส (ปัญญาనัնทกิกุ) ครั้งที่ ๑ ปรินิพพาน
ณ ห้องประชุมวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร วันพุธที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น.

อุปทานคือความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งต่างๆ กรรม คือการกระทำการตามอำนาจ อวิชาตัณหา อุปทาน เรียกว่า เป็นเชือที่จะให้เกิดอะไรขึ้นในใจต่อไป

เช่น มีความโลภเป็นเชือ ก็เป็นเหตุให้กระทำการด้วยความอยาก ด้วยความยึดถือ และ ก็มีการกระทำในรูปต่างๆ ตามอำนาจของความโลภเป็นเจ้าเรือน มีความโกรธ มีความหลง ก็ไปมีอำนาจส่งเสริมการกระทำ ให้ทำกันอยู่เรื่อยไปไม่จบไม่สิ้น ทราบได้ที่ยังมีเชือ คือ อวิชาตัณหา อุปทาน ตัวกิเลสก็ยังเจริญของมายุ่นใจ

ถ้าเราดับอวิชาเสียได้ ดับตัณหาได้ ดับอุปทานได้ แม้จะกระทำการมกเพียงสักแต่ร่ว่าทำไป ไม่มีผลเกิดขึ้น พระอริยบุคคลชั้นพระอรหันต์นั้น ท่านทำการมทุกอย่างที่เป็นประโยชน์แก่สังคม เพื่อ恩มนุษย์ แต่ท่านไม่มีผลสำหรับตัวท่าน ท่านไม่ได้ดีใจ ไม่ได้เสียใจจากงานที่กระทำ ทำสักแต่ร่ว่าหน้าที่ในฐานะที่มีเชือตอยู่ในสังคมที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อสังคม และก็ทำงานเก่ง ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ไม่รู้จักเบื่อหน่าย

คนเราที่ยังมีกิเลสนั้นยังทำงานไม่เก่งเท่าใด เพราะยังมีความเห็นแก่ตัว ยังมีความอยากกำกับการกระทำอยู่ จะกระทำอะไรลงไปก็ต้องว่าจะได้อะไร ได้มากหรือได้น้อย ในการกระทำครั้นนี้จะมีใครชุมบัง ถ้าทำแล้วไม่มีใครเยี่ยมสักคำเดียว หรือว่าไม่ได้ผลอะไรตอบแทนในทางด้านวัดๆ จิตใจก็เริ่มจะเหดหู่ เบื่อหน่ายต่อการกระทำนั้น ความเบื่อหน่ายในการทำงานเกิดขึ้น ก็เพราะยังมีความอยากได้ผลตอบแทนจากการงานนั้นอยู่

แต่คนที่ไม่มีความอยากได้อะไรๆ จากงานนั้น เขาก็ทำไปตามหน้าที่ ผู้ที่มีจิตใจบริสุทธิ์สะอาด ยอมเป็นคนทำงานได้มาก เพราะไม่มีความยินดียินร้ายในงาน ไม่มีความรู้สึกอะไรในสิ่งนั้น มีหน้าที่แต่ร่ว่าทำไปๆ ท่านนั้นเอง เพราะฉะนั้นเรางึงเห็น

ว่าพระพุทธเจ้าก็ได้ สาวกของพระองค์ก็ได้ เป็นผู้มีได้อยู่นั่งอยู่เฉย แต่ทำงานเป็นประโยชน์แก่สังคม ในด้านพัฒนาจิตใจคน ถ้ามีการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น อะไรมีก็ผลอยดีไปด้วย แต่ถ้าจิตใจยังไม่ดีเราจะพัฒนาอะไรให้ก็ไม่มีทางจะดีขึ้นได้

พระฉะนั้นพระอริยเจ้าทั้งหลายท่าน ช่วยสังคมด้วยการพัฒนาทางด้านจิตใจ นับตั้งแต่พระมหา kaztriyy เศรษฐี คุกหบดี ตลอดจนชาวนา ชาวสวน กรรมกร ที่บุปผิติงานต่างๆ ให้มีจิตใจประกอบด้วยธรรมะ สังคมก็อยู่เย็นเป็นสุขขึ้น ท่านทำงานในรูปอย่างนั้น เมื่อจิตใจของท่านหมดความอยาก ท่านก็ทำงานได้เต็มที่ ถ้ายังมีความอยากอยู่ ยังมีความทุกข์ในขณะทำงาน

เมื่อเราที่เป็นครู ถ้ามีความอยากที่จะได้เข้าช้าทัวมากลักษณ์เป็นทุกข์มาก และถ้าเราลดความอยากได้น้อยลงไป เราจะมีความสำนึกร่วาหน้าที่ของเรา เราเรียนวิชามาเพื่ออะไร เราเรียนมาเพื่อจะเป็นครู เมื่อสอบเสร็จแล้วเราก็ต้องไปเป็นครูเป็นอาจารย์ มีนักเรียนมาให้เรารสอน เราก็สบายใจแล้ว ส่วนจะได้อะไรตอบแทนนั้นเรามีคำนึงถึง แต่ก็ได้ตามธรรมชาติ เนื่องด้วยอัตราเงินเดือนให้ และเงินเดือนที่เราได้มาันนั้น ถ้าเรามีความอยากมากก็พอกินพอใช้ แต่ถ้ามีความอยากมากก็ไม่พอกินไม่พอใช้ เมื่อไม่พอกินไม่พอใช้ ไฟกิเลสก็ลูกโพลงๆ ขึ้นในใจไม่รู้จักดับ เลยเป็นปัญหาสร้างความทุกข์ ความเดือดร้อน

การปฏิบัติดนเพื่อนิพพาน ตามหลักของพระพุทธเจ้านั้นเป็นการช่วยให้เรามีความสุขในชีวิตมากขึ้น ทำให้เรามีความสุขมากขึ้น แม้ว่าเราจะดับไม่หมด แต่ก็ให้มันดับไปเรื่อยๆ ทีละเรื่อง ทีละตอน ทีละขั้น เท่าที่ความสามารถของเราจะกระทำได้ ให้เราตั้งอุดมการณ์ไว้ในใจว่า

เรารอยู่เพื่อนิพพาน

เรารอยู่เพื่อความดับของกิเลส

มนต์ปรินพาน

คนโบราณ หรือแม้ในสมัยนี้ เวลาทำบุญสุนทานอะไรแล้ว มักจะมีการอธิษฐานใจ

“นิพพานบุจอย ໂຫດ” ขออนุญาติจงเป็นบจจัยแก่พระนิพพาน บางทีก็แฝงเข้าไปอีกหน่อยว่า “อนาคต เก กาเล” ในกาลต่อไปข้างหน้าความจริง อนาคต เก กาเล ไม่ต้องใส่ก็ได้ เอาแต่เพียงว่า “นิพพานบุจอย ໂຫດ” ขอให้การกระทำของข้าพเจ้านี้ จงเป็นบจจัยแก่พระนิพพาน

เช่น เราสอนเด็กสอนเพื่อให้จิตใจเรา นิพพาน คือให้กิเลสน้อยลง เพราะการสอน หรือ เราจะไปทำอะไรให้คร เราก็ไปทำเพื่อให้ความเห็นแก่ตัวดับลงไป ให้เหลือน้อยลงไป ทุกโอกาสที่เราได้ทำอะไร ก็ทำเพื่อให้ความเห็นแก่ตัวลดน้อยลง ไปเบาบางลงไป ถ้าเราตั้งใจไว้ในรูปอย่างนี้ ก็เรียกว่า นิพพานบุจอย ໂຫດ – จงเป็นบจจัยแก่พระนิพพาน

การตั้งอุดมการณ์ไว้อย่างนี้ เป็นการปฏิบัติชอบ จะทำให้จิตใจของเราสูงขึ้น ประณีตขึ้น ทุกวันทุกเวลา เท่าที่เราตั้งใจไว้และทำตามอยู่ การเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของเราก็ควรจะเป็นไปในทำนองนี้ คือพยายามกระดับจิตใจของเราให้สูงขึ้น ด้วยการดับความเห็นแก่ตัวให้น้อยลงไป

สังคมมนุษย์จะมีความสงบสุขก็ตรงนี้ แหลก คือตรงที่คนทุกคนตั้งใจจะดับความเห็นแก่ตัวให้หมดไป ถ้าหากว่าทุกคนในสังคมเพิ่มความเห็นแก่ตัวให้เกิดมากขึ้น เรายังหลับตาดูซึ่งว่าจะเป็นอย่างไร พอดีคำแม่ค้าก็จะขายของแพงมากขึ้น คนซื้อก็อยากรู้จะซื้อให้ได้ถูก ที่ของแพงก็เพราะเห็นแก่ตัว อยากรู้จะได้ของถูกก็ เพราะความเห็นแก่ตัว โดยไม่ได้คิดว่ามันจะพอดีกันหรือเปล่า ต่างคนต่างก็จะเข้าข้างตัวทั้งนั้น ความวุ่นวายก็จะเกิดขึ้นในสังคม แต่ถ้าหากว่าชาวโลกชวนกันปฏิบัติตนเพื่อดับความเห็นแก่ตัวให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การเป็นอยู่ก็จะดีขึ้น เรียบร้อยขึ้น

ในคนหมู่อื่นแม้เขาจะปฏิบัติไม่เป็นไปเพื่อความดับความเห็นแก่ตัว แต่ว่าเราเป็นครูเป็นอาจารย์ ต้องพยายามที่จะดับความเห็นแก่ตัวให้น้อยลงไปให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพราะคนเป็นครูเป็นอาจารย์นั้นควรจะเป็นบุคคลประเภทที่ต้องเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ส่วนรวม คนเรารถ้าหากว่าได้เสียสละมากเท่าไรความดีก็ยิ่งมีมากเท่านั้น คิดจะเอามากเท่าไร ความดีก็จะลดน้อยลงไปมากเท่านั้น เพราะฉะนั้นการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เราต้องคิด ต้องพูด ต้องทำ เพื่อเพิ่มพูนความงามความดีที่เกิดขึ้นในจิตใจของเรามากที่สุดที่จะมากได้ นี่เป็นกิจที่ควรจะกระทำ จุดหมาย คือ พระนิพพานในทางพระพุทธศาสนา

เมื่อเข้าใจตามแนวนี้แล้ว ก็นำมาใช้เป็นหลักในชีวิตประจำวันได้ เอามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ไม่ได้หมายความว่า คนถึงนิพพานแล้ว ก็เข้าป่าเข้าดงไปอยู่กับเสือ ช้าง กวาง แรด หมายได้ ไปอยู่อย่างนั้นไม่ได้ประโยชน์อะไร จิตใจที่บรรลุนิพพานแล้ว แต่ยังอยู่ในสังคม เพื่อช่วยโลกให้พ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อนในพุทธศาสนาทางฝ่ายมหายาน เรียกว่า อุดมการณ์ของพระโพธิสัตว์

พระโพธิสัตวนั้น คือบุคคลที่ข้องอยู่ในความดับทุกข์ เป็นผู้มีความมุ่งมั่นเพื่อการตรัสรู้ แต่เขามีข้อแม้อยู่ว่าตราบได้ที่ชาวโลกยังไม่ถึงนิพพานทั้งหมด องค์พระโพธิสัตว์ก็จะไม่นิพพานแต่จะอยู่ต้อนชาวโลกต่อไป คือช่วยเช็นชาวโลกให้ไปถึงนิพพานต่อไป เมื่อชาวโลกถึงนิพพานคนสุดท้ายแล้ว พระโพธิสัตว์จึงจะนิพพานด้วย คือหมดหน้าที่ ฉะนั้นอุดมการณ์ของพระโพธิสัตว์ก็คือ อุดมการณ์แห่งการเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขส่วนรวม เราที่เป็นครู เป็นอาจารย์ ก็ควรจะรับอุดมการณ์พระโพธิสัตวนี้มา

ใส่ไว้ในจิตใจว่า เราจะอยู่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ส่วนรวม สมมุติว่าเราสอบไล่เสร็จแล้ว เขาจะบรรจุเราไปที่ไหน เราอย่าไปทุกข์ ถ้าเป็นทุกข์ ก็เรียกว่า จิตใจยังไม่นิพพานในเรื่องนั้น เป็นทุกข์ ในเรื่องอะไร เป็นทุกข์กล่าวว่าจะไปอยู่ไม่สบาย บ้านเมืองไม่เจริญ แสงสีไม่ดีพอ หรืออะไร ๆ ไม่เรียบเร้อย เรายังไม่ไป

เราไม่ควรนึกอย่างนั้น แต่ถ้าก้าว่าเราเรียนเป็นครู ที่ได้มีลูกศิษย์ให้เราสอนก็ใช่ได้ เราไปอยู่ได้ทั้งนั้น ไม่ว่าเขาจะย้ายเราไปอยู่แม่ช่องสอน หรือว่าไปอยู่จังหวัดไหนเราก็ไปได้ เพราะที่นั่นมีโรงเรียนมีเด็กมีงานให้เราทำ เราจะไปด้วยอารมณ์ที่สดชื่นแจ่มใส แล้วก็ไปสอนด้วยอารมณ์ที่พอใจในงานในบุคคลที่เราได้ประสบพบเห็น เราจะมีความสุขทางจิตใจ แต่ถ้าเราเกิดความไม่พอใจ พอดีรับคำสั่งบรรจุให้ไปอยู่ในจังหวัดที่ห่างไกลจากความเจริญเราอาจจะไม่พอใจ ใจก็ไม่สบาย ความจริงเข้าบรรจุเราไปในถิ่นที่ไม่เจริญนั้น

เราควรจะดีใจว่าเราเป็นผู้มีบุญ ที่ได้มีโอกาสไปปลูกปันบุกเบิกบุคคลและสถานที่ที่ไม่เจริญให้มีความเจริญยิ่งขึ้น ที่ที่เขาเจริญแล้วเราไปอยู่ก็ไม่มีอะไรจะทำ นอกจากไปเดินตามร้อยเท้าคนอื่นที่เราไม่เคย แต่ถ้าเราเป็นผู้ทำร้อยเท้าของเราขึ้นมาเอง หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ เราเป็นผู้ตั้งประวัติศาสตร์ในสถานที่นั้น ไปสร้างประวัติศาสตร์ใหม่ ไปทำอะไรให้ใหม่ขึ้น การได้เป็นได้ทำอะไรใหม่ที่คนอื่นยังไม่ได้ทำนั่นดี ให้เก่าย่างนั้นแล้วก็จะสบายใจ ไม่มีความทุกข์ ไม่มีความเดือดร้อนอะไร หรือนึกตามแบบทหารโนไปเลียนที่เคยพูดว่า “ฉันเป็นที่หนึ่งในป่า ตีกว่าจะเป็นที่สองในเมือง” หมายความว่าอยู่ที่ใดก็อยากจะเป็นที่หนึ่งเรื่อยไป นั่นก็มีความอยากรเหมือนกันก็เลยเกิดความวุ่นวาย สร้างความทุกข์ความเดือดร้อนขึ้นในจิตใจ

เราไปทำอะไร ไปอยู่ที่ใด ถ้ามีอุดมการณ์ว่าไม่มีเรื่องเกี่ยวกับตัวเรา มีเรื่องเกี่ยวกับงาน เกี่ยวกับหน้าที่เท่านั้นก็สบายใจแล้ว ข้อนี้สำคัญ อีกอย่างหนึ่ง ถ้าเราเอาเรื่องนิพพานมาใช้ในชีวิตประจำวัน เรื่องการทะเลาะเบาะแส้งกัน การถือเขาถือเราในสังคมก็จะหายไป

คนเราที่ทะเลาะกันไม่ตกลงกันได้นั้น เพราะมีทิฐิมานะ มีความถือตัว จิตไม่ยอมใคร ก็เลยต้องถูกเดียงกันเรื่อยไป

มีพระบวชใหม่ที่วัดรูปหนึ่ง เคยเป็นนักโทษการเมืองไปอยู่ในคุก ๒ ปี ทำหน้าที่เป็นครูสอนนักโทษ เล่าให้ฟังว่าในคุกมีนักลงใหญ่ ตัวเล็กผิวขาว ทะเลาะกับเพื่อนบ่อยๆ จึงเรียกนักลงผู้นั้นมาถามว่า “เหตุไรจึงชอบต่อชอนศักดิ์กันเขานบอยๆ รามาอยู่ในคุกแล้วควรจะเจียมเนื้อเจียมตัว” เขากตอบว่า “ผุดลีมตัวไว”

บอกว่า “ไม่ได้ลีมตัวหรอก ถ้าลีมตัวคงไม่เป็นอย่างนั้นแต่เราพระไม่ลีมตัวถึงได้ตักบอยๆ นักลงถามว่า “ไม่ลีมอย่างไร”

บอกว่า “ก็ยังจำได้ว่าเราเป็นเสือใหญ่ นักลงย่านสำเพ็ง ย่านบางรักสาทร ยังไม่ลีมความเป็นนักลงของตัว ถ้าลีมเสียก็คงไม่มีเรื่อง คนที่เข้ามาอยู่ในคุก เขามีรู้จักเราว่าเป็นอะไร แม้ฉันอยู่ไม่ใกล้จากกรุงเทพฯ ก็ยังไม่รู้ว่าคุณเป็นอะไร คุณไม่ยอมลีมตัว จึงได้ไปทะเลาะกับคนนั้นคนนี้ แล้วจะมาแก้ตัวว่าลีมตัวนั้นไม่ถูก ต่อไปหัดลีมเสียมั้นนะ ลีมความเป็นใหญ่ในย่านสำเพ็ง บางรัก สาทร เสียบ้าง แล้วก็จะไม่ทะเลาะเบาะแส้งกับใครๆ ต่อไป” เขายังรับคำว่า “เข้าที..ต่อไปเห็นจะต้องหัดลีมแบบใหม่นี้เสียที” แล้วเขาถืออยู่ๆ ดีขึ้น

ลีมความถือตัวลงไปบ้าง ลีมว่าเราเป็นอะไรไปเสียบ้าง มันก็ดีขึ้น นี่เป็นอย่างนั้น คนเราที่ทะเลาะกันก็พระไม่ว่าจะทำอะไรก็มักເກ้าตัวไปด้วย ไปเล่นกีฬาก็ເກ้าตัวไปด้วย ไปทำอะไรก็ເກ้า

ตัวไปด้วย แล้วเราก็เป็นท่าสของความยึดมั่นถือมั่นในตัวตน ยึดมั่นถือมั่นในสี ยึดมั่นถือมั่นในนั่น ในนี่เพิ่มขึ้นอีกมากมาย เครื่องประดับเย lokale มีตัวตนยันเดียว แล้วต่อไปก็มีตุ่มหู มีสายสร้อย มีมงกุฎ มีแหวน มีอะไรต่ออะไรประดับกันจนหูหรา จนตัวหนักอึ้งเคลื่อนไหวไม่ค่อยได้ ก็เลยเกิดเรื่อง กันบ่อยๆ ขอให้หัดลีมเสียบ้าง การลีมความมีตัว มีต้นไม่เสียหาย แต่ถ้าลีมเรื่องอื่นจะเสียหาย อันนี้เรียกว่า เราดันไฟนั่นเอง ดับความยึดมั่นถือมั่น ในตัวตนเสียได้ จิตใจก็สบายขึ้นไปเรื่อยๆ มีความ มุ่งหมายเป็นไปในรูปอย่างนั้น

พระพุทธเจ้าท่านสอนให้เราใช้นิพพาน ในชีวิตประจำวัน ก็มุ่งอย่างนี้ แต่คนเราไม่เข้าใจ ไปคิดเสียว่า “นิพพาน” เป็นของสุดเอ้อม ความจริง นิพพานอยู่แค่เอ้อม เพียงแต่เรายืนไปหน่อยก็จะถึง แต่กลับไปปอกกว่าอยู่สุดเอ้อม ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เพราะว่าการเทคโนโลยีการสอนยากเกินไป บอกว่าจะถึงนิพพานได้จะต้องบำเพ็ญบารมีสื่อสังไหย แสนกัลป์ เขาเทคโนโลยีว่า “สื่อสังไหยแสนกัลป์อนันตชาติ จึงจะถึงพระนิพพานได้” มันยึดยาเวหลือเกิน ไม่รู้ว่าจะเกิดกันสักเท่าไรจึงจะนิพพานได้ ไม่ได้สอนให้อาภิพพานมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ความจริงธรรมะที่พระพุทธเจ้าท่านสอนนั้น ท่านต้องการให้อาภิพพานมาใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่สื่อสังไหยแสนกัลป์อนันตชาติ และวิจัยจะถึงไม่ใช้อย่างนั้น อริยสัจสึกิให้ใช้ในชีวิตประจำวัน นิพพานก็ให้อาภิพพานมาใช้ในชีวิตประจำวัน หลักมัน เป็นอย่างนี้ นี่คือความหมายย่อๆ สั้นๆ พอเข้าใจ

เรื่องนิพพานของพระพุทธเจ้า เรียกว่า บรินิพพาน พระพุทธเจ้าเด็ดจเข้าสู่บรินิพพาน หมายความว่า “ดับหมวด” ร่างกายก็แตกดับไป ส่วนกิเลสนั่นหมดนานแล้ว แต่ว่ายังทรงพระชนม์ชีพอยู่เพื่อบำเพ็ญพุทธกิจ อันเป็นประโยชน์แก่สังคม ในปีที่นิพพาน พระผู้มีพระภาคจำพรรษา

ที่เมืองเวสาลี นครเวสาลีนี้เป็นนครมั่งคั่งมีความเจริญมาก ผู้ปกครองนครเวสาลีก็เป็นกษัตริย์ เรียกว่า ลิจฉิว ปกครองโดยแบบคณาธิปไตยหมายความว่า มาประชุมปรึกษาหารือกันในเรื่องการทำอะไรต่างๆ แล้วก็ใช้สามัคคีธรรม

พระพุทธเจ้าตรัสว่า พากลิจฉิวตั้งมั่นอยู่ใน อปริหานนิธรรม คือธรรมที่ไม่เป็นไปเพื่อความเสื่อม แต่เป็นไปด้วยความเจริญฝ่ายเดียว ได้แก่ หมั่นประชุมกันบ่อยๆ เวลาประชุมก็พร้อมเพรียงกันประชุม เวลาเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิก ซ่าวกันทำกิจที่หมุ่คณะจะต้องจัดต้องทำผู้ใดเป็นหัวหน้าเป็นประธานในที่ประชุมก็ต้องเคารพต่อบุคคลที่เป็นหัวหน้า เมื่อได้ตกลงกันว่า จะทำอะไรแล้ว ทุกคนต้องทำตามตั้งนั้น ไม่ทำอะไรตามใจตัว ระเบียบอันใดที่ได้เคยประพฤติปฏิบัติกันมา ก็ต้องรักษาและบูรณาการนั้นไว้ ไม่ทำลายระเบียบนั้นลำพังตนเอง เมื่อจะตั้งระเบียบใหม่ก็ต้องประชุมปรึกษาหารือกัน แล้วจึงจะตั้งระเบียบอันใดอันหนึ่งขึ้น สรุปได้รับยกย่องว่าเป็นเพศมารดา ไม่ให้ครดุหนินั่น叫做นสภารัตน์ในเมืองเวสาลีเป็นอันขาด นี่เรียกว่าเป็น อปริหานนิธรรม ที่พากลิจฉิวได้ถือปฏิบัติ จึงไม่มีความเสื่อม

พาก雷องจะได้อ่านสามัคคีเกทคำฉันท์ ที่พระเจ้าอชาตศัตตรุสังวัสดน์พราหมณ์เป็นแนวที่ห้าเข้าไปยุ่หร้ำต่ำให้รู้ จนได้ผล ในที่สุดก็แตกแยกกันหมวด พระเจ้าอชาตศัตตรุยีดเอาเมืองเวสาลีมา分กันแคว้นมคอช ความจริงเวสาลีกับมคอชอยู่แต่เดิมต่อแต่นกัน ถ้าเราไปดูในแผนที่อินเดีย มคอชอยู่ใต้ลงมา เวสาลีอยู่สูงขึ้นไปหน่อย

เมื่อไปเที่ยวอินเดียครั้งหนึ่งได้ไปเที่ยวเมืองเวสาลีเมื่อตน กัน เดียวตนไม่มีอะไร มีแต่ไร้ข้าวสาลี สวนลินจี บ้านเมืองในสมัยก่อนหายไป แต่ในเมืองหลวงยังมีสะไภ่ใหญ่อยู่ สรุมนี้มีประวัติว่า เป็นสร่าน้ำที่พากษัตติริย์ลิจฉิวห่วงเห็นไม่ให้คน

ภายนอกลงไปอบ เอต้าข่ายกันไว้ คราวหนึ่ง ภารຍาของพันธุุลະเสนาบดีตั้งท้อง แล้วก็เกิดแพ้ท้องอยากอาบน้ำในสระนั้น ถ้าไม่ได้อบแล้วจะอยู่ไม่ได้ อาการแพ้ท้องไม่เหมือนคนอื่น คนอื่นเข้าแพ้ท้องอยากจะกินนั่นกินนี่ บางคนอยากจะกินดิน อยากรักกินเลือดสา米 เมื่อคนกับพระมารดาพระเจ้าอชาตศัตรูแพ้ท้อง อยากรักกินเลือดของพระเจ้าพิมพิสาร ต้องเอามีดไปตัดปลายนิ้วพระหัตถ์เอาเลือดใส่ในถ้วยให้พระนางดื่ม พระเจ้าอชาตศัตรูจึงเกิดมาฆ่าฟ่อ เรียกว่าแพ้ท้องวิตถาร ส่วนภารຍาของพันธุุลະอยากอาบน้ำในสระ แต่เข้าไม่ให้หลังอบ จึงเอาเหล็กใส่ไว้ในตันกล้าย เอตันกล้ายมัดเข้าหลายๆ ตัน แล้วเอตานบที่ทำด้วยเหล็กอย่างดีทดลองพันไม้ได้ยินเสียงดังกรี๊กเลย ความคุณของดabanนั้นตัดเหล็กขาดไป พันธุุลະก็เอดabanนี้ตัดเหล็กตาข่ายเป็นรู ให้ภารຍาลงไปอาบน้ำในสระนั้นได้ สระนั้นยังอยู่ในบริเวณเมืองเวสาลีจนทุกวันนี้ มีน้ำใสสะอาด

พระพุทธเจ้าประทับจำพรรษาสุดท้ายที่เมืองเวสาลี ครั้นออกพรรษาแล้วก็ออกไปบินฑبات เมื่อบินฑباتเสร็จแล้วก็ออกเดินทางจากเมืองเวสาลีมุ่งหน้าขึ้นไปทางเหนือ พระองค์แสดงใจว่าที่ได้มีเครยกันหลังกลับ เดินมุ่งหน้าเรื่อยไป แต่ในวันนั้นเมื่อออกจากเมืองแล้ว ทรงเหลียวทอดพระเนตรเมืองเวสาลีเป็นนาคากาโลกแสดงจักษุอ่อนไหวพระกายนามทั้งพระองค์ คือเหลียวทั้งตัว กลับหันหลังดูเมืองเวสาลี

พระอานันท์สังสัยจึงกราบทูลว่า “เหตุไรจึงทรงเหลียวพระรรภากยกลับดูเมืองเวสาลีอย่างนั้น”

ตรัสบอกว่า “อานันท์ เรายังเมืองเวสาลีเป็นครั้งสุดท้าย เพราะตอนนี้ไปเราก็จะนิพพานแล้ว” แล้วพระองค์ก็เดินทางไปเรื่อยๆ จากเมืองเวสาลีก็เดินทางต่อไป ไม่ใช่ไปเฉยๆ แต่ไปทำหน้าที่สังสอนประชาชนเรื่อยไป ไปถึงหมู่บ้านได

กีสอนประชาชนในหมู่บ้านนั้น ให้ชาวบ้านได้รู้ได้เข้าใจในธรรมะ ขณะเดินทางก็หยุดไปเป็นแห่งๆ ไปถึงหมู่บ้านไหนก็หยุดพักกันเสียทีหนึ่ง

ขณะที่ยังประทับอยู่บ้านเรวพุ่วความนั้น มีมารมาผ่านทูลว่า “นิพพานได้แล้ว พระศาสนาของพระองค์ตั้งมั่นแล้ว นิพพานได้”

พระองค์ทรงตอบว่า “เรยังไม่นิพพานยังไม่ถึงเวลา”

มารในที่นี้ไม่ใช่อะไร คือ อภิสัชธรรมการได้แก่ร่างกายนั้นแหล่เป็นมาร ความเมื่อยขับความเจ็บปวดก็เรียกว่าเป็นมาร เช่นนั่นนาๆ ก็ปวดเอว ปวดสันหลัง ปวดแข็งปวดขา นี่เรียกว่าเป็นมาร มาร แปลว่า ผู้ขัดขวางไม่ให้ทำความดี เช่น พากเราเป็นนักศึกษาเรียนหนังสือ มีการเจ็บป่วยทางร่างกาย ก็เรียกว่าร่างกายนั้นเป็นมารของเรา ทำให้เรามีสบายน กิเลสมาร หมายถึงความคิดไม่ดีเกิดขึ้นในใจ เช่นคิดอยากรักเที่ยว อยากจะสนุก ไม่อยากจะเรียนแล้ว เรียนก็ช้ำหนึ่ง ไม่เรียนก็ช้ำหนึ่ง แต่ความจริงการเรียนมันหลายชาม ที่ว่าไม่เรียนก็ช้ำหนึ่งนั้น ความจริงจะไม่มีกินด้วยซ้ำไป การคิดไปอย่างนั้นแหล่ เรียกว่า กิเลสมารมันมายให้เราไปเที่ยว ไปเล่น ไปสนุก ไม่อยากเรียน ส่วน มัจฉุมาร คือความตายที่ไม่ถึงเวลา เช่น พากเรายังเป็นนักศึกษา พอยืนจบได้ปริญญา ยังไม่ได้ทำงานอะไรเลย ขับรถพักเดียว ชนกันคว้าไป เขาเรียกว่ามัจฉุมารมาพาตัวไปเสียแล้ว ความตายแบบนี้เป็นมารมากวางแผน แต่ถ้าคนใดเป็นคนรกรบ้านรกรเมืองอยู่ก็ไม่ได้เรื่อง ตายไปเสียก็ไม่เป็นมารอะไร เรียกว่าพญามารช่วยช่วย เอาไปเสียที่ มันของว่าโลกนานาแหล่ เช่นนี้ไม่เสียหาย แต่ถ้าคนเดียว ตาย เรียกว่าเป็นมัจฉุมารเข้ามารบกวน

พญามารในพุทธประวัติมีเกิดขึ้นปอยๆ เราจึงต้องพิจารณาว่าหมายถึงอะไรนั้น เช่นใน

ตอนนี้พญามารก็มาเตือน หมายความว่าสังหารของพระองค์ชำรุดทรุดโทรมเปลี่ยนแปลงมาก ก็ติดความรู้สึกว่า ควรจะถึงเวลาแล้ว แต่ก็เกิดได้ว่ายังไม่ถึงเวลา ยังไประดีอีก พระองค์ก็เดินทางต่อไปจากเมืองเวสาลีไปที่อื่นต่อไปตามลำดับบ้านในขณะที่พระองค์เสด็จเดินทางไปนั้น บางทีก็มีเรื่องอะไรเกิดขึ้นบ้าง เช่นคราวเสด็จป้ามหัววัน ซึ่งเป็นป้าใหญ่ใกล้มืองเวสาลี ก็ได้ประชุมภิกษุทั้งหลาย เมื่อภิกษุทั้งหลายพร้อมกันแล้ว พระองค์ก็ตรัสว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เหตุใดท่านทั้งหลาย มีความปรารถนานักจะให้เราตั้งอยู่นาน เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ชนเป็นอันมาก เหตุดังนั้นธรรมทั้งหลายเหล่าใด เราได้เทศนาแสดงไว้แล้วด้วยปัญญาอันยิ่ง และคงไว้เพื่อจะตรัสรู้เฉพาะหน้า ล่วงโลภิปัญญา บรรลุโลกุตระปัญญา ธรรมทั้งหลายเหล่านั้น ท่านทั้งหลายพึงเรียนให้ดีให้สำเร็จประโยชน์โดยอีกเพื่อ เคารพความจริง และพึงส่องเหพเจริญทำให้มากในสันดาน อันนั้นก็พึงให้พระมหาจารย์ตั้งอยู่ได้นานไม่เสื่อมสูญ อันนั้นจะพึงเป็นไปเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ชนเป็นอันมาก เพื่อนุเคราะห์ซึ่งสัตว์โลก เพื่อประโยชน์เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่เทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย ธรรมทั้งหลายที่เราแสดงด้วยปัญญาอิ่มนั้น ได้แก่อะไรเล่า “สติปัฏฐาน ๔, สัมมัปปาน ๔, อิทธิบาท ๔, อินทรีย์ ๔, พละ ๔, โพธิมงคล ๗, มรรคเมืองค์ ๔”

หมวดธรรมเหล่านี้รวมกันทั้งหมดมี ๓๗ ประการ เรียกว่า โพธิปักขิยธรรม แปลว่าธรรมเกื้อกูลแก่ความตรัสรู้ ธรรมที่เป็นผักผายแห่งการตรัสรู้ หรือธรรมที่เป็นผักผายแห่งปัญญา หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า อภิญญาเทสิตธรรม แปลว่า ธรรมที่พระองค์แสดงเพื่อความรู้แจ้งเห็นจริง หรือธรรมที่พระองค์แสดงเพื่อความหลุดพัน อันเป็นข้อ

ปฏิบัติ พระองค์จึงได้ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นว่า

“จะต้องการให้เราอยู่ไปทำไม ธรรมทั้งหลายที่เราได้สอนไว้แล้วนั้นพอแล้ว เป็นประโยชน์ เป็นความสุขพอแล้ว ขอให้เชื่อทั้งหลายช่วยกันศึกษา ช่วยกันปฏิบัติ ช่วยกันสั่งสอนให้พร่ำหลายต่อไปเกิด สิ่งเหล่านั้นจะเป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่ประชาชนต่อไป”

นี้คือคำตรัสของพระองค์แก่พระภิกษุในป้ามหัววัน อีกด่อนหนึ่งพระองค์ตรัสว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราเตือนท่านทั้งหลายให้รู้ สังขาร คือ ธรรมที่ปัจจัยบุรุษแต่งขึ้น สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมเป็นธรรมชาติ ท่านทั้งหลายจะยังประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่นให้ถึงพร้อมบวบบูรณ์ ด้วยความไม่ประมาทเกิด

ความที่แห่งพระตกตระหง่านจะปรินิพพานจักมีในไม่ช้า โดยกาลที่ล่วง ๓ เดือนแต่นี้ไป พระตกตระหง่านจะปรินิพพาน ชนทั้งหลายเหล่าใดทั้งที่เป็นคนหนุ่ม ทั้งที่เป็นคนแก่ ทั้งที่เป็นคนพลา ทั้งที่เป็นบัณฑิต ทั้งที่เป็นคนมั่งคั่งและคนจนยากไร้ ชนทั้งปวงนั้นล้วนมีความตายเป็นที่ไปเบื้องหน้า ภากชนะดินที่นายช่างหม้อกระทำแล้วทั้งเล็กทั้งใหญ่ ทั้งสุกทั้งดิบก็ตาม บรรดาภากชนะดินทั้งปวงไม่ว่าขนาดไหน ต้องมีความแตกทำลายเป็นที่สุดฉันใด ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายก็มีความแตกทำลายประลัยพินาศเป็นที่สุดฉันนั้น วัยแห่งเราแก่ร้อนแล้ว ชีวิตแห่งเราน้อยแล้ว เราจักละเสียชีวิตท่านทั้งหลายไป ที่พึงอันเราได้ทำแล้วแก่ตน”

เป็นพระโอวาทที่จับจิตจับใจพอใช้ ที่พระองค์ตรัสเตือน รวมความว่า อย่าประมาท ให้เร่งประพฤติธรรม เพราะต่อไปนี้อีก ๓ เดือน พระองค์ก็จะปรินิพพานแล้ว ต่อจากนั้นพระองค์ก็เสด็จเดินทางต่อไปถึงบ้าน ภันฑุคาม ในบ้านนั้นพระองค์ได้ตรัสเทศนาถึง ศีล สมารท บัญญา

วิมุตติ ๔ อย่างนี้ว่าเป็นอริยธรรม วิมุตติแปลว่า ความหลุดพ้น ปฏิบัติตามศีล สมารท์ บัญญา ก็จะถึงวิมุตติหลุดพ้นจากสิ่งร้อยรัดด้วยประการทั้งปวง การจะถึงวิมุตติได้ก็ด้วยการปฏิบัติปฏิบัติชอบ ตอนหนึ่งพระองค์ตรัสว่า

“ถูก่อน/กิกชุหั้งหลาย เพราะอาศัยความไม่ตามตรัสรู้ ไม่แหงตลอด ชีวิตรัม ๔ ประการ คือ ศีล สมารท์ บัญญา วิมุตติ ที่เป็นอริยธรรมแล้ว เป็นเหตุเร้าผู้พระศาสนา และท่านหั้งหลายผู้สาวก จึงได้ท่องเที่ยวด้วยภาพกำเนิดคติซึ่งกาลนานนับอย่างนี้ โນ呵 ความหลง ความเมตต์ที่ปกปิดไม่ให้เกิดบัญญा�ตรัสรู้ธรรมทั้ง ๔ เป็นเหตุทำให้เสวยสังสารทุกข์อันวิจิตรเป็นอnekประการ ถูก่อนกิกชุหั้งหลาย บัดนี้ ศีล สมารท์ บัญญา วิมุตติ ซึ่งเป็นอริยธรรมนั้น เราและท่านหั้งหลายได้ตรัสรู้แล้ว ได้แหงตลอดแล้ว ตัณหาอันเป็นเหตุจะให้เกิดในภาพ เราและท่านหั้งหลายได้ตัดขาดเสียแล้ว ตัณหาที่เป็นเครื่องนำใบในภาพ ดังเชือกผูกอยู่ในหัวแห่งเราสิ้นแล้ว ไม่สามารถจะทำพ้อันใดอันหนึ่งได้ บัดนี้ความเกิดอึกแห่งเราก็ได้แห่งท่านหั้งหลายก็ต้องได้มี”

ครั้นนั้นพระผู้มีพระภาคเสด็จทำอุปการะแก่สรรพสัตว์หั้งหลายแล้ว เสด็จจากบ้านภันฑุคามไปยังบ้านหัตถีคาม บ้านอัมพคาม และบ้านชัมพคาม ตามลำดับ เสด็จจากบ้านชัมพคามไปยังโภคนคร ณ ที่นั้นตรัสรเทคโนโลยฯ มหาปทส ๔ ฝ่ายพระสูตร

มหาปทส ๔ นั้นมีดังนี้

“ถ้าจะมีกิกชุมาร์อ้างพระศาสนา ก็ต้อง อ้างสังฆ อ้างคณะ อ้างบุคลก็ต้อง แล้วแสดงว่าตนเป็นธรรม เป็นวินัย เป็นสัตถุศาสนา ดังนี้ เขอผู้ได้ฟังอย่าพึงรับยินเดรับภาระของผู้มาอ้างนั้น และอย่าพึงห้ามภาระนั้นก่อน ให้พึงเรียนบทพยัญชนะให้แน่นอน และพึงสอบในสูตร ซึ่งเที่ยบ

ได้กับในวินัย ถ้าภาระนั้นไม่สอบในสูตร ไม่เที่ยนได้กับในวินัยแล้วใช้ร พึงเข้าใจว่า มิใช่คำของพระผู้มีพระภาค เขอผู้นี้รับมาผิด จำมาเคลื่อนคลาดແแล้ว ต่อเมื่อมาสอบในสูตรและเที่ยบในวินัย ก็ได้กับ ไม่ผิด ไม่เคลื่อนคลาด เมื่อนั้นพึงลงความสันนิษฐานว่า นี้คำของพระผู้มีพระภาคแน่แล้ว เขอผู้นี้รับมาด้วยดี ไม่วิปริต”

นี่คือความย่อในมหาปทสฝ่ายพระสูตร ให้ถือเป็นหลัก คือพระองค์ตรัสรสเตือนไว้ว่า ต่อไปข้างหน้า ถ้ามีกิกชุหรือครุฑ กิตาม มาอ้างว่าตนเป็นคำสอนพระพุทธเจ้า เราได้ยินได้ฟังมาอย่างนี้ เราย่าคิดค้านคำสอนนั้น อย่าโต้เถียงอะไร แต่ให้จำไว้ จำไว้แล้วเอาไปสอบไปทางดุลว่ามีในพระสูตรไหน มีในระเบียบวินัยข้อไหน ถ้ามีอยู่ตรงกัน ละก็ใช้ได้ ถ้ามีไม่ตรงกันก็ใช้ไม่ได้ อันนี้เป็นหลักสำคัญ เรื่องนี้พระผู้มีพระภาคสอนให้เราเป็นผู้มีใจกว้าง คือไม่โต้เถียงกับครุฑ ในเรื่องอะไรด้วยอารมณ์ แต่ว่าให้ใช้เหตุผล สมมุติว่าเราได้ยินได้ฟังอะไร ถ้าสิ่งนั้นไม่ตรงกับความคิดของเรารา ก็อย่าไปโต้เถียงกันก่อน แต่เราจำเรื่องนั้นได้ เอามาพิจารณาสอบสวนให้ลึกซึ้ง เพื่อจะได้รู้แจ้งชัดในเรื่องนี้ตามความเป็นจริง การโต้เถียงกันก็จะไม่เกิดขึ้น ถ้าเราจะพูดอะไรกันพูดกันภาษาหลัง เช่น มาพูดกันว่า สิ่งที่ได้ฟังไปวันนั้นผมไปคิดดูแล้วยังไม่มีเหตุผลอยู่บ้างประการ เราก็พูดกันคุยกัน ใน การพูดการคุยกันนั้น อย่าเออตัวเข้าไปคุยกันมาก ถ้าเออตัวไปพูดแล้วมักพูดด้วยทิฐิมานะ ย่อมเป็นเหตุให้เกิดเถียงกันจนหน้าดำเนินการ แต่ว่าเราพูดด้วยบัญญา ด้วยใจที่สงบเยือกเย็น เอาเหตุอาผล เราก็พูดไปเข้าฟัง เขาพูดมาเราฟัง ฟังกันทั้งสองฝ่าย อย่างนี้เรียกว่าเป็นประชาธิปไตย เคราะพในเหตุผลซึ่งกันและกัน เป็นพื้นฐานแห่งประชาธิปไตย พระพุทธเจ้าท่านวางรากพื้นฐานไว้อย่างนี้ ว่าให้รับฟังเอาไปพิจารณา อย่าไปปฏิเสธ อย่า

ปรับเปลี่ยน

ไปรับว่าเป็นอย่างนั้นทันที แต่เอาไปคิดก่อน หลักนี้มาก เราเอาไปใช้ได้ ยิ่งอยู่ในสมัยปัจจุบันด้วยแล้วสำคัญ เพราะโลกในสมัยปัจจุบันนี้เป็นโลกแห่งการโฆษณาชวนเชื่อ โฆษณาชวนเชื่อในการเมือง การเศรษฐกิจ ลัทธิมีมากมายเหลือเกิน เราเป็นครูเป็นอาจารย์ต้องใช้ปัญญาให้มาก ใครพูดอะไร เรารับฟังไว้ บันทึกไว้ เอาไปคิดไปต้องว่ามีเหตุมีผลอย่างไร จะใช้ได้ไหม เข้ากันได้ไหมกับนิสัยใจคอของคนไทย กับวัฒนธรรมประเพณีของไทย เราถ้าเราเห็นว่าพอเป็นไปได้เราก็รับไว้ แต่ถ้าเห็นว่าไปไม่รอด ถ้าขึ้นไปทางนั้นจะเดือดร้อนกันใหญ่เราก็ไม่เอา แล้วก็ไม่ตามไปโดยเดียว กับเข้า ไม่ใช่เรื่องที่จะไปโดยเดียวอะไรกับเขา อันนี้เป็นหลักการที่ตีสำหรับเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

พระพุทธเจ้าเต็จต่อไปถึงป่าวานครหรือเมืองป่าวา ประทับอยู่ที่อัมพวน สวนมะม่วงของนายจุนทะ ช่างทอง ผู้ได้ถวายปัจฉิมบิณฑบาตแด่พระพุทธเจ้าเมื่อเสต์จไปถึง

เรื่องสวนมะม่วงมีมากที่สุดในพระคัมภีร์ เพราะว่าในประเทศไทยเดิมมีมะม่วงมากจริงๆ ข้างถนนกับลูกมะม่วงเต็มไปหมด ไปถึงอินเดียก็เห็นมีแต่ป่ามะม่วงเรือyiไป มีเจ้าของสวนเยอรมัน นายจุนทะก็เป็นเจ้าของสวนมะม่วงแห่งหนึ่ง

พระพุทธเจ้าไปพักที่นั่น นายจุนทะก็เข้ามาเฝ้า พระองค์ก็แสดงธรรมให้ฟัง ครั้นได้ฟังธรรมแล้ว นายจุนทะก็ทูลว่า พรุ่งนี้ขอ nim ต์พระผู้มีพระภาค พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์ไปจันอาหารที่บ้านข้าพระองค์ พระพุทธเจ้าเต็จไปจันอาหารบ้านนายจุนทะ เมื่อกลางวันนายจุนทะก็ตกแต่งอาหารพริกพร้อม อาหารที่นายจุนทะจัดนั้นมีอยู่ชนิดหนึ่งซึ่งเป็นปัญหา เรียกว่า สูตรมัททะ แปลเป็นไทยว่า เนื้อหมูอ่อน แต่ว่ากับปลาช่อน มีอยู่ชนิดหนึ่งที่หมูชอบ ตัวพอนั้นความหมายยังยากยังได้

พากินผักกับกวางมันเป็นเห็ดที่หมูชอบ พากินเนื้อกับกวางกว่า เนื้อหมูย่าง ต่างคนต่างก็แปลเข้าข้างตัว อาหารนี้เรียกว่าเป็นอาหารพิเศษ เวลาพระพุทธเจ้าเสต์จไปจันอาหาร ตรัสว่า

“ดูก่อน จุนทะ มังสะสุกรอ่อนฉันได้ ท่านได้ตกแต่งไว้เป็นไทยธรรมบิณฑบาตทาน ท่านจงอังคاسซึ่งเราด้วยมังสะสุกรอ่อนนั้น เป็นว่า ขากนี่โภชนียะ สิ่งอื่นใดอันท่านได้ตกแต่งไว้เป็นวัตถุ แห่งบิณฑบาตทาน ท่านจงอังคасภิกษุสงฆ์ด้วย ขัชโภชอาหารสิ่งนั้นเกิด”

หมายความว่า พอยเสต์จไปถึง ก็ตรัสว่า จุนทะ..สุกรมัททะที่เชื่อจัดไว้นั้น เอามาให้ฉันหั้งหมด เอามาถวายฉันของค์เดียว ส่วนอาหารอื่นถวายพระอื่น ทำไม่จึงตรัสอย่างนั้น น่าคิด เพราะว่าเมื่อฉันสุกรมัททะเข้าไปแล้ว พระโรคกำเริบประชารามากถึงนิพพานในวันนั้นเอง พระองค์คงจะทรงทราบว่า สุกรมัททะที่ฉันไม่ค่อยดี มีพิษถ้าให้พระอื่นฉัน จะเดือดร้อน ส่วนพระองค์นั้นวันนี้ก็จะนิพพานแล้ว ฉันหรือไม่ฉันก็นิพพาน เพราะว่าปลงอายุสั้นชารแล้ว ปลงมาตั้งแต่วันเพียงเดือน ๓ วันมา蹦บุชา ว่าเราจะนิพพานในวันเพียงเดือน ๖ ได้ตรัสนอกพระอานนท์และครุ หมดแล้ว ว่าจะนิพพาน ครั้นเมื่อถึงวันเพียงนั้น มาฉันอาหารของนายจุนทะ พระองค์ทรงทราบดีว่าอาหารนั้นเป็นพิษ พระอื่นฉันจะเป็นอันตราย แต่พระองค์ไม่เป็นไร เพราะถึงอย่างไรก็จะนิพพานแล้ว ให้นายจุนทะสบายใจว่าได้ถวายอาหารมื้อสุดท้ายแต่พระพุทธเจ้า ต่อมามีฉันอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว สุกรมัททะที่เหลือไม่ให้ครกินเลย สังให้อาไปผังดินให้หมด แล้วเมื่อลูกจากที่ประทับแล้ว กลัวนายจุนทะจะไม่สบายใจเรื่องอาหาร จึงสั่งพระอานนท์ว่า

“อานนท์ไปบอกนายจุนทะว่า อาหารที่มีค่าที่สุด ได้กุศลมากที่สุดนั้น มี ๒ มื้อ คือ

อาหารมื้อแรกที่นางสุชาดาถวายก่อนตรัสรู้ที่พุทธคยา และอาหารมื้อสุดท้ายที่นายจุนถวายเราในวันนี้” ไปบอกให้นายจุนหงษ์ชื่นใจไว้

เพราะอะไร เพราะว่าพระพุทธเจ้าประนิพพาน ในคืนนั้น ชาวบ้านจะว่านายจุนหงษ์ว่า เอาอะไรไปถวายพระพุทธเจ้าก็ไม่รู้ ฉันเข้าไปแล้ว ป่วยพระนางกี่ นายจุนหงษ์เดือดร้อน เพราะฉะนั้น พระพุทธองค์แก้วิหงศ์ แก้วิหงษาหารนายจุนหงษ์ เป็นอาหารพิเศษมีบุญมาก และของนี้ให้อาไป ผงเสียไม่ให้คนอื่นกิน ทรงเห็นแล้วจะเป็นอันตราย แต่พระองค์ก็ฉัน เพราะต้องการเอาใจทายก คือ นายจุนหงษ์ให้สบายใจนั้นเอง พอดันอาหารนั้นเข้าไปแล้วก็ทรงพระประชวร กิດอาพาธประชวรลง พระโลหิต เกิดเวทนากล้า โภลัมรรณทุกข์ พระองค์ มีสติสัมปชัญญะ ไม่ทุรนทราย พระพุทธเจ้าไม่เป็นทุกข์ทางใจ ร่างกายเป็นไปตามเรื่อง อดทนได้ด้วย อธิ西亚สนขันติ ครั้งนั้นดำรัสเรียกพระอานนท์ว่า

“ดูก่อนอานนท์ เราไปกันเถอะ ไปเมืองกุสินารา” พระอานนท์รับพุทธานตติพจน์ แล้วก็ บอกแก่พระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายให้ทราบ เดินทาง ต่อไปยังกุสินารา มากกลางทางทรงลำบากพระกาฬ นัก เสด็จและลงจากหนทางเข้าไปพักร่มไม้ ณ ตำบลหนึ่ง ดำรัสสั่งพระอานนท์ว่า

“ดูก่อนอานนท์ ท่านจะนำหัวฉันมาให้เรา เราจักดีมีระงับความกระหายให้สงบ” พระอานนท์ถวายทูลว่า

“ข้าแต่พระผู้มีพระภาค เกวียนประมาณ ๔๐๐ เล่ม เพิงข้ามแม่น้ำผ่านไป น้ำ ณ แม่น้ำนี้มีน้อย ถูกล้อเกวียนบดแล้วชุ่นน้ำ ไม่ควรเป็นน้ำฉัน แม่น้ำกุฎานที่มีน้ำใสจัดเย็น มีท่าอันงามควรรื่นรมย์ อยู่ไม่ไกลนัก เชิญพระผู้มีพระภาคเจ้า ดำเนินไป ณ แม่น้ำกุฎานที่นั้นเกิด จะได้เสวยและสรงชั่วพระกาฬให้เย็นและสุขสำราญ”

พระโลกนาถตรัสรสั่งถึง ๓ ครั้ง พระ

อานนท์ทูลทัดทาน ๒ ครั้ง ครั้นวาระที่ ๓ พระเจ้ามีได้กราบทูลทัดทาน ด้วยพระกระแสเจ้ามีสติระลึกรู้ว่า “อันพระตถาคตพุทธเจ้าทั้งหลาย จะตั้งคงความจดด้วยใช่เหตุเป็นไม่มี” หมายความว่า พระพุทธเจ้าตรัสร้อยไม่เมื่อเหตุไม่มี ก็เลี้ยวบารุงไปที่ลำหัวย เมื่อไปถึงปราภูวัน้ำใสเป็นปกติ แล้ว ก็เลี้ยงตักมาถวายพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์เสวยเพื่อดับความกระหาย แล้วประทับอยู่ สัมยันบุตรแห่งมัลลากษัตฤทธิ์ ชื่อ บุกกุสะ สาวกของอาพารดาบส กำلامโโคตร อออกจากเมืองกุสินาราไปเมืองปavaนนคร เดินมาถึงที่นั้น ได้เห็นพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ใต้ร่มไม้ จึงเข้าไปถวายอภิวัช นั่ง ณ ที่ควรได้ฟังสั่นติวิหารธรรม ของพระองค์ กิດเลื่อมใสโน้มคุ้ผ้าสิงคิวรรณ เข้าไปถวายพระผู้มีพระภาค กราบทูลว่า

“ข้าแต่พระผู้มีพระภาค ผ้าเนื้อเกลี้ยง สีดังทองสิงคิของข้าพระองค์คุณนี้เป็นคุ้ผ้าพิเศษ อันข้าพระองค์จะพึงนุ่มเป็นครั้งเป็นคราว เป็นของประณีตสงวนไว้ ขอสมเด็จพระผู้มีพระภาคจะอาศัยความอนุเคราะห์ทรงรับผ้าสิงคิวรรณนี้ของข้าพระองค์เกิด” พระผู้มีพระภาคกิรับมาผืนหนึ่ง เอามาห่อหุ้มร่างกาย แล้วก็มองดูเหมือนกับว่าเป็นสีทอง บุกกุสมลับบุตรถวายเป็นพุทธบริโภคผืนหนึ่ง อีกผืนหนึ่งถวายพระอานนท์ตามพระประสงค์แล้วก็หลีกไป ผิวกายของพระผู้มีพระภาคสดใสใน ๒ เวลา ๒ กາล คือวันก่อนจะตรัสรู้ ผิวกายผ่องใสเป็นพิเศษ และในวันที่จะปรินิพพานผิวกายก็ผ่องใสเป็นพิเศษอีครั้งหนึ่ง นี้เป็นเรื่องที่ปราภูวอยู่ แล้วพระองค์ก็เสด็จเดินทางต่อไปพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ เมื่อไปถึงผั่งแม่น้ำกุฎานที่ แล้ว ก็เสด็จประทับ ตรัสรสั่งพระจุนทกกระให้ปลุดสังฆภูมิถวาย ประทับพักอยู่ที่นั้น แล้วก็ทรงแสดงอาโนสังส์ของบินนาตาตทาน ๒ คราว มีผลเสมอ กัน ดังที่ว่ามาเมื่อตากี้

ต่อจากนั้นก็เสด็จเดินทางต่อไป ข้ามแม่น้ำหิรัญญวตีจนถึงเมืองกุสินารา แวดล้อมไปด้วยสวนสาธารณะของพวกรรมลักษตริย์ บอกพระอานันท์ให้ปูสังฆภูเขาในบริเวณใต้ต้นไม้ แล้วก็ประทับแบบที่เรียกว่า อนุภูมิสไยา อนุภูมิฐานะ แปลว่า “ไม่ลูกขี้น นอนแบบไม่ลูกขี้นแล้ว นอนตะแคงข้างขวา นอนเอาข้างขวาลง แล้วก็ไม่ลูกขี้นต่อไป เป็นการบรรหมครั้งสุดท้าย อันนี้ขอให้เราคิดสักหน่อย คือพระองค์ประสูติในป่าลุมพินี แต่ไปเติบโตในวังหลวง มีความสุขความสนายแบบชาววังทุกประการ มีพระมหาสุรูปสวย มีลูกน้อยน่ารัก มีสาวใช้สนมง่วงคอยรับใช้เออกເອາໃຈสารพัด พระญาติพระวงศ์ก็พอพระทัยพระองค์ทั้งนั้น ทรงอยู่ในท่ามกลางความรัก ความอบอุ่น “ไม่มีอะไรเดือดร้อน แต่พระองค์ก็ทรงตัดสินพระทัยเสด็จออกสู่ป่า เพื่อแสวงหาสัจธรรม แล้วก็ใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่ในป่าตลอดเวลา ๔๕ ปี แมตตอนสุดท้ายปีเสด็จปรินิพพาน แล้วก็ปีนิพพานที่สวนสาธารณะของพวกรรมลักษตริย์ ถ้าพูดตามภาษาชาวบ้านง่าย ๆ ก็ว่าเป็นนิพพานข้างทางเดินนั่นเอง คือเดิน ๆ ไปแล้วเดินไม่ไหว พ้อไปลึกลงสวนสาธารณะก็จะเห็นจะไม่ไหวแล้ว ถ้าพูดภาษาธรรมาก็จะบอกว่า ผ่านทั้งเดินไม่ไหวแล้ว ร่างกายมันแก่หงอมเต็มที่ ก็เหมือนกับเกวียนไม่ไฟไม่ใช่เกวียนไม้จริง แล้วปูผ้าสังฆภูเขาในบริเวณที่เราจะนอน แล้วก็พอล้มนอนตรงนั้นแล้ว ก็บอกว่าเราไม่ลูกขี้นต่อไปแล้ว จะนิพพานตรงนี้แล้วละ แล้วก็นิพพานในสวนสาธารณะของพวกรรมลักษตริย์ พระองค์ใช้ชีวิตทำแต่ประโยชน์ให้แก่สังคมตลอดเวลา ไม่มีสมบัติพัสดุใด อะไรเป็นส่วนพระองค์ มีแต่ผ้า ๓ ผืน บาตรใบหนึ่ง แล้วก็เดินท่องเที่ยวเรื่อยไป นับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่แก่ชาวโลก

ในสมัยนั้น ต้นสาธารณะทั้งคู่ก็เหลือดอกอันมีใช่ถุกาล เบิกบานโดยรอบพุกษ์มณฑล ตั้งแต่

มูลรากเบื้องต้นตลอดยอด ก็การดาษด้วยดอกเป็นอันเดียว ล้วนเบิกบานควรเป็นอัศจรรย์ และดอกosalพุกษ์ทั้งหลายนั้นหล่นลงยังพระสรีระ เพื่อบุชาพระตถาคตเจ้า เดือนพฤษภาคมเป็นหน้าร้อน ในประเทศไทยเดียตามปกติ ต้นไม้ก็ผลใบผลัดใบ ผลใบอ่อน แล้วก็ออกดอกออกผลสมควร ต้นสาธารณะนั้นก็ปรากฏว่าออกดอกหល่นลงมาบุชาสรีระของพระผู้มีพระภาคเจ้า ในเรื่องเกี่ยวกับการบุชา นี้ พระผู้มีพระภาคตรัสไว้น่าฟัง ให้เราจำไว้เป็นคติ พระองค์ตรัสว่า

“ดูก่อน ผู้คนที่ พระตถาคตเจ้าไม่เป็นอันบริษัทสักการะบนบนบันถือบุชาคำนับ ด้วยสักการะพิเศษเพียงเท่านี้” คือว่าในตอนที่พระพุทธเจ้าบรรหมอยู่ใต้ต้นสาธารณะ ครรๆ ก็คาดอกไม้เอาไว้รามบุชา กัน รู้ข่าวก็มากัน มาถึงก็เอาดอกไม้ทิ้งไว้ ชาวอินเดียเขานุชารอย่างนั้น ไม่มีแจกันใส่ ใครเอามาถึงก็กองเอาไว้อ่อนนั้น สมมุติว่า ตรงนี้เป็นแท่นบุชา เอามาถึงก็วางๆ ไว้เต็มไปหมด ของราชจัลส์แจกันวางแผนเรียบร้อยของเขามิมีแจกัน มาโดยๆ ไว้ ถ้าได้ดอกมะลิมา ก็โรยลงไว้ ได้ดอกกุหลาบมาก ก็โรยลงไว้ ดอกบานไม่รู้โรย ก็โรยลงไว้ โรยเต็มไปหมดไม่ว่าดอกอะไร พระองค์เห็นก็ตรัสว่า “การกระทำเช่นนี้ไม่ใช่ว่าเป็นการบุชาตถาคต” พระองค์ให้บุชาอย่างไร พระองค์ก็ตรัสน่าฟังว่า

“ดูก่อนผู้คนที่ กิษณะ กิษณะ อุบาสก อุบาลิกา ก็ตี ผู้ใดและมาเป็นผู้ปฏิบัติซึ่งธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง ประพฤติธรรมสมควรใช้รั้ ผู้นั้นมาสักการะเคารพบนบนบันถือซึ่งพระตถาคตเจ้าด้วยบุชาอย่างยิ่ง”

การบุชาอย่างยิ่งนั้นเป็นการบุชาอันสูงสุดเรียกว่าปฏิบัติบุชา คือบุชาด้วยการปฏิบัติ ส่วนการบุชาด้วยดอกไม้รูปเทียน เรียกว่า สามิสบุชา เป็นการบุชาเล็กน้อยไม่สำคัญ แต่ถ้าผู้ใดปฏิบัติภายใน

พระบินพพาน

ว่าจ้า ใจ ตามคำสอนของพระองค์ เรียกว่า ผู้นั้น เป็นยอดบุชาแท้ เพราะฉะนั้นเมื่อเราจะนีกถึงพระพุทธเจ้า ขอให้เราบุชาพระองค์ด้วยการทำกาย วาจา ใจ ให้มีธรรมะขึ้นมา คือประพฤติธรรมนั้น เอง พุดง่ายๆ ว่า ถ้าประพฤติธรรมก็เรียกว่า เป็น การบุชาแท้ เป็นการบุชาชั้นสูงสุดที่พระผู้มีพระภาคต้องการ พระองค์ตรัสกับพระawanท้ว่าอย่างนั้น

ต่อไป พระองค์ตรัสถึงเรื่องเกี่ยวกับเทวดา แล้วก็ตรัสเรื่องเกี่ยวกับสังเวชนียสถาน ๔ แห่ง พระawanท้วกรามทูลว่า

“ในกาลก่อนภิกษุทั้งหลายที่จำพรรษาอยู่ ในทศต่างๆ เมื่อสิ้นไตรมาสตามวินัยนิยมแล้ว ย้อม มาเพ้าพระตากตเจ้าโดยเป็นอาจินวัตร ได้ฟัง ธรรม คำสอน คำเตือน ก็เกิดความเบิกบานใจ เมื่อ พระองค์เสด็จนิพพานไปเสียแล้ว จะได้ไปทำอะไร ที่ไหนกัน จะเอาอะไรเป็นเครื่องเตือนจิตสะกิดใจ เล่า”

พระองค์ตรัสว่า “สังเวชนียสถาน ๔ ตำนาน”

สังเวชนียสถาน แปลว่า สถานที่ที่ทำให้เกิดความสดใจ ความสังเวช ให้เกิดความปิติเบิกบานใจ คือเมื่อได้ไปเห็นแล้วเกิดอะไรขึ้นในใจเขา เรียกว่าเป็น สังเวชนียสถาน ๔ แห่ง คือ

๑. ลุมพินี ตำบลลุมพินีอยู่ระหว่างเมืองเทวทหะกับกรุงบิลพัสดุ เป็นสถานที่พระตากตประสุติ

๒. พุทธคยา อันเป็นสถานที่ตรสรสี มีต้นโพธิ์เป็นหลัก

๓. ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี ที่แสดงปฐมเทคโนโลยนา

๔. สาวสารະ ใกล้เมืองกุสินารา

ที่ ๔ แห่งนี้ง่ายๆ ว่า ที่ประสุติ ที่ตรสรสี ที่แสดงปฐมเทคโนโลยนา และที่ปรินิพพาน เป็นสังเวช

นี่ยสถานอันคนควรไปดูไปชม ไปดูแล้วเกิดความสังเวชสดใจ เกิดปิติเลื่อมใสในสถานที่นั้นๆ

หลวงพ่อไป Bradley ครั้งแล้ว ไปเทคโนโลยที่นั่น ที่ไร มันตื้นตันใจ ปกติเป็นคนพูดคล่อง แต่ว่าพอดีไปพูดที่ได้ต้นโพธิ์ พุดไปๆ อึ้งอยู่นั่นแหล่ พุดไม่อออก ต้องหยุดเสีย สำรวจใจแล้วก็พุดใหม่ทุกที ก็ครั้งก่อนก็เป็นอย่างนั้นแหล่ มันอีด้อดขึ้นมาเชียว พอดูดไปแล้ว พอดูดถึงเรื่องพระพุทธเจ้า อย่างนั้นอย่างนี้แล้วมันตื้นตันขึ้นมา นี่แหล่เข้า เรียกว่าเกิดสังเวชขึ้นในใจ เพราะได้ไปที่นั่น ยิ่งไปเทคโนโลยที่กุสินาราแล้วน้ำตาไหลทุกที เทคนแล้วน้ำตาโยมก็ไหลด้วย ผู้เทคโนโลยน้ำตาของหน้า โยก ผู้ฟังก็เชิดกันเป็นแกล้วไปเลย ไม่ต้องใจจะร้องไห้อะไรหรอก คนโตแล้วจะไปร้องอย่างไร แต่ว่าพอดีไปๆ แล้วน้ำตาไหลลอกอกมาเอง เป็นอยู่ที่พุทธคยาและที่กุสินารา ๒ แห่งนี้เท่านั้น แหงอึน ไม่เป็นไร ที่ปฐมเทคโนโลยาก็พูดคล่องไม่มีอะไร แต่ที่นิพพานกับที่ตรสรสีไม่ได้ พุดแล้วน้ำตาจะออกทุกที เรียกว่า เกิดสังเวชสดใจ คนไม่ไปก็ไม่รู้หรอก ถ้าไปแล้วจะรู้ ไปแล้วก็นั่นคิดนั่นนึกแล้วมันตื้นตันใจ นึกถึงพระพุทธเจ้าเหมือนกับเรานึกถึงครูที่เรารัก นึกๆ แล้วก็น้ำตาไหล เรียกว่า สังเวชสถานที่ ๔ ตำบลนี้ ควรจะได้ไปดูไปชม ไปดูแล้วจะได้เกิดความรู้สึกนึกถึงพระพุทธเจ้า ทำให้เกิดความซาบซึ้งในพระผู้มีพระภาค หันธรรมบาลผู้ก่อตั้งสมาคมมหาโพธิ์ในลังกา เมื่อไปพุทธคยาบอกว่า ขณะที่ท่านเดินไปตามใต้ต้นสน ซึ่งนำไปสู่สถานต้นโพธิ์ตรสรสี มองไปรอบๆ เห็นพระพุทธรูปเตียรไม่มี แขนไม่มี มีตั้งเกลื่อนกลาง คนนอกศาสนาเดินเหยียบยำ ไปถ่ายปัสสาวะไว้ในบริเวณนั้น เกิดความสดใจ น้ำตาท่านไหล ท่านบันทึกว่าน้ำตาไหลลงบนหน้าด้วยความคิดถึงพระพุทธเจ้า แล้วก็ไปนั่งกราบแท่นใต้ต้นโพธิ์ที่เขาทำไว้ ท่านเกิดกำลังใจขึ้นมา อธิษฐานในทันทีว่าถ้าท่านยังมีชีวิต

อยู่ในโลก จะมาทำการฟื้นฟูสถานที่นี้ให้เป็นสถานที่สะอาดบริสุทธิ์สำหรับพุทธบริษัทต่อไป แล้วท่านก็ไปทำงานอย่างเจ้าจริงเจ้าจังอยู่กว่า ๕๐ ปี ตายเมื่ออายุ ๖๕ ปี เป็นลูกคนมีเงิน ทิ้งทรัพย์สมบัติไปทำงานเพื่อศาสนា เพราะเกิดความสดใจขึ้น

ต่อไป ตรัสถึงเรื่องอาการอันภิกษุทั้งหลายจะพึงปฏิบัติในสตรีภาพ พระอานันท์ทูลถามว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ข้าพระองค์ทั้งหลายปฏิบัติในมาตุคามเป็นไฉน”

“ดูก่อนอานันท์ ความไม่เห็นไม่ดูเป็นความปฏิบัติในมาตุคาม ตือว่าย่าดูเสียเลยเป็นการดี”

“ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อความเห็นความดุความประஸบมีขึ้น ข้าพระองค์จะพึงปฏิบัติอย่างไร”

“ดูก่อนอานันท์ ถ้าเห็นแล้วความไม่เจรจาเป็นปฏิบัติสมควร”

“ข้าแต่พระผู้มีพระภาค เมื่อเจรจาเล่า ข้าพระองค์จะพึงปฏิบัติไฉน”

“ดูก่อนอานันท์ ถ้าประโยชน์ที่จะต้องเจรจาด้วยสามารถธรรมมีกถาเป็นต้นมีแล้ว สติความระลึกอันท่านทั้งหลายพึงตั้งไว้ใกล้ ท่านทั้งหลายพึงตั้งสติไว้ อย่าให้แปรปรวนด้วยราคะด้วยโหโน และการกายาวาชาที่ละเมิดจากของสมณะได้”

จะเห็นได้ว่าพระอานันท์ท่านสามารถล่วงรู้ถึงความว่าจะปฏิบัติต่อมาตุคามอย่างไร ตรัสว่า อย่าดูเสียเลยเป็นดี ถ้าจำเป็นจะต้องดูก้อย่าพูด ถ้าจำเป็นจะต้องพูดก้อย่าพูดรึ่งอื่น ให้พูดรึ่งธรรมะ ให้มีสติปัญญาไว้ อย่าให้ใจห่างจากความเป็นธรรมะ

พระอานันท์ทูลถามต่อไปว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาค ข้าพระองค์ทั้งหลายจะพึงปฏิบัติในพระสิริระแห่งพระตถาคตเจ้าเป็นไฉน” คือถึง

เรื่องการทำศพ พระองค์ตรัสตอบน่าฟังว่า

“ดูก่อนอานันท์ ท่านทั้งหลายเหล่าภิกษุ สหธรรมมิกบริษัท จงอย่าชวนช่วย เพื่อจะบูชาสิริระแห่งพระตถาคตเจ้าเลย” คือถ้าพูดตามภาษาง่าย ๆ ก็บอกว่า เนื้อเป็นภิกษุสงฆ์ อย่ามาสูญกันเรื่องร่างกายของตถาคตเลย

“ดูก่อนอานันท์ เราจักเตือนท่านทั้งหลาย ท่านทั้งหลายจะสืบต่ออนุโยคพิယารามในประโยชน์ของตนเกิด จงเป็นผู้ไม่ประมาทในประโยชน์ของตน เป็นบุคคลมีความเพียร เผา กิเลส และนาปธรรม เป็นบุคคลมุ่งต่อที่สุดแห่งพระมหาธรรมอยู่ทุกอริยานุภาพ ดูก่อนอานันท์ กษัตริย์ พระมหาณ คุหบดีทั้งหลาย ผู้บังพิธิซึ่งได้เลื่อมใสในพระตถาคตเจ้ามีอยู่มาก บันทิด คฤหัสถ์ชน มีกษัตริย์เป็นต้นเหล่านั้น จักทำซึ่งสักการบูชา พระสิริระแห่งพระตถาคตเจ้า” คือพระองค์ตรัสห้ามพระภิกษุว่า อย่าคิดเรื่องนี้ ไม่ใช่หน้าที่ หน้าที่ของพวากหรือ คือต้องพยายามปฏิบัติศึกษา เพื่อให้หลุดพันจากความทุกข์ด้วยความไม่ประมาท การจัดการสิริระของตถาคตนั้น เป็นเรื่องของคฤหัสถ์เขา

เมื่อพระองค์ตรัสว่า การบูชาพระสิริระแห่งพระตถาคตเจ้า เป็นกิจของคฤหัสถ์ มีกษัตริย์เป็นต้นแล้ว ดังนี้ พระอานันท์ทูลถามว่า

“ครั้นถึงกาลสมัยเมื่อพระองค์เสด็จดับขันธ์ปรินิพพานแล้ว กษัตริย์ พระมหาณ คุหบดี ผู้บังพิธิ จักทำสักการะบูชาพระสิริระให้ต้องตามพุทธชาธิบาย ก็จะพึงไถ่ถามพระอานันท์อัครพุทธสูตร พุทธอุปฐาก เมื่อเป็นดังนั้นแล้วจะอ้างเสียว่า พระองค์ห้ามว่าไม่ใช่ธุรของสหธรรมมิกบรพชิต เราจึงไม่ทูลถาม ดังนี้หากมีความแก่บัณฑิตว่าผู้อยู่ในอำนาจแห่งเหตุไม่ ควรทูลถามไว้เป็นแบบอย่าง เมื่อกราบทูลถามแล้ว หากไม่ทรงแสดงใช้รัก ก็จะได้อ้างถามเหตุเดิมว่าได้ทูลถามแล้ว พระองค์ไม่

ทรงปริยาย ดังนี้จึงจะขอบ จะไม่เกิดครหาแต่ผู้ใดได เมื่อทูลถามแล้วจะทรงแสดงฉันได ก็ควรจะจำไว้ฉันนั้น เมื่อบันฑิตมีกษัตริย์เป็นต้น มาไถ่ตามจะได้แสดงตามพุทธภาษิตฯ

คือพระอานันท์ท่านไหว้ ถึงแม้ว่าพระไม่ต้องยุ่งก็จริง แต่ทว่าพวากษัตริย์ก็จะมาถาม “พระพุทธองค์ว่าอย่างไรในเรื่องนี้”

ถ้าพระอานันท์บอกว่า “ไม่ได้ถามไว้” เขาก็จะตีเตียนพระอานันท์ได้ว่า นั่งເຟ້າໄຂ້ອູ່ກໍາໄມ່ແຍ້ງ ໄນ່ຄາມອະໄຮ

พระอานันท์ทูลถามต่อไปว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาค ก็บันฑิตมีกษัตริย์เป็นต้น เมื่อจะบูชา ฉันจะพึงปฏิบัติในพระสิริระแห่งพระตถาคตเจ้าอย่างไรเล่า”

พระผู้มีพระภาคก็ตรัสว่า “ให้ทำตามแบบของพระเจ้าจักรพรรดิ ห่อด้วยผ้าไหมแล้วซับด้วยสำลี และห่อด้วยผ้าไหม โดยอุบายนี้ ห่อด้วยผ้า ๕๐๐ คู่ คือสลับกันไป เอาผ้าห่อแล้วเอาสำลีชั้น ๕๐๐ ชั้น ห่อกันจนมิด แล้วเชิญพระสิริระลงประดิษฐาน ณ ร้างเหล็กอันเต็มด้วยน้ำมันหอม (มีรังเหล็กเอาไว้น้ำมันใส่ไว้เต็ม แล้วก็เอาเศษพวงลงในนั้น) และบีดครอบด้วยร้างเหล็กอีกเป็นฝา แล้วทำจิตการนาลลัวนแต่ด้วยไม้ห้อม และทำพานภิกิจภายในพระเพลิงพระสิริระพระเจ้าจักรพรรดิราชาแล้ว เชิญพระอัญชาตุบรรจุทำสูญไป ณ ที่ประชุมเพลิงแห่งตนนใหญทั้งสี่ ชนทั้งหลายย้อมปฏิบัติในพระสิริระแห่งพระเจ้าจักรพรรดิราชด้วยประการนี้ฉันได ผู้ซึ่งจะบูชาสริระแห่งตถาคตเจ้าพึงปฏิบัติในพระตถาคตเจ้าฉันนั้นเด็ด พึงทำสูญแห่งพระตถาคตเจ้าลงไว ณ ที่เป็นที่ประชุมแห่งตนนใหญทั้งสี่ เพื่อเป็นที่กราบไหว้และสักการะบูชาแห่งมนุษย์นิกรอันสูญจารมากต่อ ๔ ทิศ”

แล้วพระองค์ก็ทรงตรัสว่า คนที่ควรแก่สูญมีอยู่ ๔ จำพวก

๑. พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
๒. พระบัวเจอกสัมพุทธเจ้า
๓. พระสาวกอรหันต์
๔. พระเจ้าจักรพรรดิ

ซึ่งควรจะเอาอัญชีสีสูญไว้สักการบูชา นอกนั้นไม่ต้องเผา เผาเสร็จแล้วเอาไปปลอยน้ำเสียเลย ทิ้งน้ำทิ้งทะเลไปตามเรื่อง เผาเสร็จแล้วกวาดลงแม่คงคาเลย ให้แม่คงคาพาไปสวรรค์ แต่ถ้าเป็น ๔ องค์นี้ต้องบรรจุไว้ในเจดีย์อันควรแก่การสักการบูชา

เมื่อพระอานันท์เสียใจร้องให้ที่พระพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระองค์ก็ได้ประทานโอวาทแก่พระอานันท์อย่างน่าฟัง

“ดูก่อนอานันท์ อย่าเลย ท่านอย่าเคราะโโคก อย่ารำไร เราได้บอกแล้วอย่างนี้แต่เดิมหรือ หายไม่ว่า ความเป็นต่างๆ ความมีเว้น ความเป็นอย่างอื่น จากสัตว์สัชชารท์รักที่เจริญใจทั้งปวงนั้นแล ไม่ได้ว่างเว้น ดูก่อนอานันท์ สิ่งที่เที่ยงแท้การซึ่งสัตว์ประสงค์นักนั้น สัตว์ทั้งหลายจะพึงได้สังหารนี้แต่ไหน สิ่งใดเป็นของเกิดของมีชีว เกิดแล้ว มีแล้ว อันปัจจัยแต่งชั้น สิ่งนั้นก็จะมีความฉิบหายเป็นธรรมชาติ อันบุคคลผู้ใดจะประกรณา ว่า ขอสิ่งนั้นอย่าฉิบหายเลย ดังนี้ ฐานะที่ตั้งนั้นไม่มี

ดูก่อนอานันท์ ท่านได้อุปถัมภากพระตถาคต ด้วยกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม ที่มีเมตตา ไม่เป็นสอง ไม่มีประมาณมาสิ้นกาลนาน แล้ว ท่านเป็นบุคคลมีบุญได้ทำแล้ว ท่านจะประกรณาตามซึ่งความเพียรเกิด ท่านจักเป็นผู้ไม่มีอาศัยฉับพลัน คือจักได้เป็นพระอรหันต์โดยเร็ว” นี่ตรัสรสอนพระอานันท์

ต่อจากนั้นพระพุทธองค์ตรัสสรรเสริญความเป็นพุทธอุปถัมภากอย่างยิ่งของพระอานันท์ แก่พระภิกษุทั้งหลายว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม่องค์คือรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลายให้ที่มีแล้ว

ในอดีต กิจมุติอุบัต្រากของพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลายนั้นเป็นอย่างยิ่ง พระหนึ่งอาบนที่ผู้เป็นอุบัต្រากแห่งเรา ณ กาลบัดนี้.....อาบนที่เป็นบันฑิต ดำเนินด้วยปัญญา ยอมรู้ว่า นี้เป็นกาล เพื่อบริษัทจะฝ่าพระตกาต้นนี้เป็นกาลแห่งกิจมุติ เป็นกาลแห่งกิจมุติ นี้เป็นกาลแห่งอุบาสก นี้เป็นกาลแห่งอุบาสิกา นี้เป็นกาลของพระราชามหา自在ติริย์ นี้เป็นกาลของราชนาอามาตรดย นี้เป็นกาลของเดียรถีย์ นี้เป็นกาลของสาวกเดียรถีย์ อาบนที่ยอมรู้ชั้นกาลที่บริษัททั้งสี่ และพระราชา และราชอามาตรดย และเดียรถีย์ และสาวกเดียรถีย์ จะฝ่าพระตกาตถวันถีทุกประการ ฉะนี้”

แต่นั้นพระองค์ทรงแสดงข้ออัศจรรย์ ๕ ประการ ในพระอาบนท์โดยพิสดาร

“เมื่อไดอกิจมุติบริษัท กิจมุติบริษัท อุบาสก บริษัท อุบาสิกาบริษัท เข้าไปใกล้เพื่อจะเห็นพระอาบนท์ บริษัทนั้นแม้แต่ได้เห็นเชือแล้วก็มีจิตยินดี ถ้าอาบนท์แสดงธรรมเล่า บริษัทนั้นก็มีจิตชื่นชมด้วยภาษิตของอาบนท์ ไม่อ้มไม่เบื้อง ด้วยธรรมกถาที่อาบนท์แสดงนั้นเลย”

ครั้นพระอาบนท์ทูลถามอีกว่า “เหตุไรพระ ผู้มีพระภาคจึงเสด็จมาปรินิพพานเมืองดอนเล็กๆ กิ่งครอย่างนี้ ควรจะไปนิพพานที่เมืองราชคฤห์ เมืองสาวัตถี เมืองโภสัมพี เมืองสาเกต หรือเมืองพาราณสี ซึ่งล้วนเป็นเมืองใหญ่”

พระองค์ตรัสตอบว่า “เมืองกุสินารานี้ สมัย ก่อนเคยเป็นนครใหญ่มีนามว่า กุสาวดี มีพระเจ้ามหาสุทัศน์จักรพรรดิราชครอบครอง ในเมืองนั้นมีเสียงอึกทึก ๑๐ อย่างคือ เสียงช้าง เสียงม้า เสียงรถ เสียงเกร เสียงตะโพน เสียงพิณ เสียงขับร้อง เสียงกังสดาล เสียงลังช์ และเสียงประชุมชน เรียกันบริโภคอาหาร แสดงความมั่งคั่งในเมืองนั้น เรียกว่ามีเสียงดังอยู่ทั่วกลางวันกลางคืน

อย่าเสียใจเลยที่เรามาเสด็จปรินิพพานเมืองนี้”

เรื่องนี้ขอพูดแทรกคำอธิบาย การที่พระองค์เสด็จไปปรินิพพานเมืองเล็กๆ นี้เพื่ออะไร ก็เพื่อไม่ให้เกิดรบกันนั้นเอง ถ้าเสด็จไปปรินิพพานเมืองใหญ่ก็จะเกิดรบพุ่งกัน เพราะพอนิพพานแล้ว คนก็จะมาแย่งพระราศีกัน เมืองใหญ่ๆ เช่นเมืองราชคฤห์ เมืองสาวัตถี นั้น มีกองทัพใหญ่ ถ้าเข้าไม่ยอมแบ่งให้ใคร ก็ต้องเกิดสงครามแห่งพระราศีกัน อันเป็นการเสียหายมาก แต่ถ้าไปนิพพานที่เมืองกุสินารา อันเป็นเมืองเล็กๆ นั้น เมื่อไหรยกทัพมาทุกทัพก็จะมาหยุดอยู่รอบเมือง ยังไงทำอันตรายแก่กัน เท่ากับพวนนั้นมาฝ่า ให้ไม่ต้องรบกัน ผลที่สุดก็ไม่เรื่อง เป็นอนาคตตั้งสถาน เรียกว่าภูมิเห็นการณ์ใกล้ของพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงได้เสด็จมาปรินิพพานที่เมืองนี้ ต่อจากนั้นก็ตรัสสั่งพระอาบนท์ “ได้ไปแจ้งข่าวปรินิพพานแก่พวกมัลกษัตติริย์ ขณะนั้นเป็นเวลากลางคืนแล้ว

“ไปบอกให้เขารู้ว่า ตกาตจะนิพพานแล้ว” พระอาบนท์ไปบอก พากมัลกษัตติริย์ก็พา กันมากมาย ต่างคนต่างก็จะเข้าฝ่า พระอาบนท์ท่านจัดงานเป็นบօกわ ไม่ต้องฝ่าทุกคน หรอก ส่งแต่ผู้แทนเข้าไปฝ่าก็พอ ผู้แทนของสกุลนั้น ผู้แทนของสกุลนี้ นอกนั้นให้นั่งอยู่ภายนอก ไม่ต้องเข้าไปใกล้ ท่านก็พำนุญแทนเข้าไป ผู้แทนของสกุลนั้นเข้าฝ่าพระผู้มีพระภาคเสร็จแล้ว ผู้แทนของสกุลนี้ก็เข้าฝ่าบ้าง เสร็จแล้วก็ทูลลาออกไป ก็เป็นไปโดยเรียบร้อย การที่จะให้เข้าไปฝ่าทั้งหมดนั้นไม่ได้ พระอาบนท์ท่านจัดเรียบร้อย ไม่มีความวุ่นวายเสียหาย เรื่องนี้อยู่ที่เรียกว่า มีให้พริบในการที่จะจัดไม่ให้เกิดความโกลาหลวุ่นวาย พวกกษัตติริย์ทั้งหลายจึงได้เข้าฝ่าเสร็จเรียบร้อยในปฐมายามเป็นต้นแห่งราชตระ

กล่าวถึง สุกัททปริพาก ได้ทราบข่าว พระพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ก็รีบเดินทางไปป่า

สารวัน เมื่อไปถึงก็ไปวิ่งวนพระอานนท์ขอเข้าเฝ้า พระอานนท์หัดทานไว้ว่า พระพุทธเจ้าทรงพระประชารอยู่ อย่าเข้าไปรบกวนเลย พระพุทธองค์ได้ยินก็ตรัสบอกพระอานนท์ให้อนุญาต “อย่าไปห้ามเขา เข้าไม่ได้มารบกวนอะไรภาคต่อ เขาต้องการทราบสิ่งที่ควรทราบ ปล่อยให้เข้าเข้ามาเถอะ” พระอานนท์จึงยอมให้เข้าเฝ้า พอดีเข้าไปถึงที่เฝ้าแล้ว สุกัททะก็ทูลถามถึงว่า

“อาจารย์ทั้ง ๖ คน คือ บูรណกัสสปะ มักกลิโคลาล อชิตเกสกัมพล ปกุทธกัจจายนะ สัญชัยเวลลัญชูบุตร และนิครณวนกุญจน์ ปกครองหมู่คณะชนเป็นอันมาก ได้ตรัสรู้จริงหรือพระเจ้าข้ารู้อะไร ถูกต้องหรือเปล่าพระเจ้าข้า”

พระองค์ตรัสว่า “สุกัททะ เวลาโนຍ อย่าไปพูดถึงเรื่องคนอื่นเลย นั่งให้ดีตั้งใจฟังให้ดี ฉันจะพูดให้เชอฟัง เพราะเวลา มันสั้น จะไปพูดวิพากษ์วิจารณ์คนอื่นเสียเวลาเปล่าๆ”

สุกัททะรับพุทธใจโดยเดาะรพก์นั่งลงเรียบร้อย พระองค์ก็ตรัสเทศนาว่า

“ถูกก่อน สุกัททะ บรรดา คือข้อปฏิบัติ มีองค์วิวัฒ ๔ อย่าง เป็นอวิริยะไปจากข้าศึก เป็นมารดาประเสริฐ ไม่มีอยู่ในธรรมวินัย คำสั่งสอนอันได้แล้ว สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ยอมไม่มีในธรรมวินัยนั้น” สมณะที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ก็คือ พระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคตมี และพระอรหันต์ ถ้าไม่มีมารค ๔ ข้อ ก็ไม่มีพระอริยบุคคลที่ ๑ ๒ ๓ ๔ พระองค์ตรัสต่อไปว่า

“ถูกก่อนสุกัททะ อริยมารคเมืองค์ ๔ มีอยู่ในธรรมวินัยนี้ สมณะที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ก็มีอยู่ในธรรมวินัยนี้ นอกอกอกไปจากนี้ก็ย่อมไม่มี” แล้วตรัสต่อไปว่า “สุกัททะ เราย้าย ๓๐ หย่อน ๑ ปีโดยวัย ก็ได้ออกบวช แสวงหาว่าอะไรเป็นกุศล เราได้บวชแล้วนับปีได้ ๕๐ ยิ่งด้วยปีหนึ่ง แม้สมณะผู้เป็นไปในประเทศแห่งธรรมที่เป็นเครื่องนำออก

ไป ไม่มี ณ ภายนอก แต่ธรรมวินัยนี้ สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ไม่มี ณ ภายนอก มีอยู่แต่ภายในธรรมวินัยนี้ สุกัททะได้ฟังแล้วมีความเลื่อมใส ก็อย่างจะบวช พระพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นปริพากจะต้องมาอยู่ปริวาส ๔ เดือนถึงจะบวชได้ คือมาฝึกหัด เรียกว่าเป็นนักบวชฝึกหัด พอ ๔ เดือนแล้วจึงให้บวชทั้งนี้ก็เพื่อจะดูนิสัยใจคอ แต่สำหรับสุกัททะ ยกเว้น พระพุทธองค์ตรัสรู้อนุญาตให้บวชได้ ก็เลยได้บวชเป็นสาวกของค์สุดท้าย และได้บรรลุพระอรหัตผลในเวลาไม่นานเช่นเดียวกัน

ต่อจากนั้น พระองค์ตรัสรู้เรียกพระอานนท์ให้เป็นผู้รับเทศนาประทานพุทธโอวาทแก่กิจชุบริษัท เพื่อจะให้มีความเคราะห์ธรรมและวินัยตั้งไว้ในที่แห่งพระศาสดาว่า “ถูกก่อนอานนท์ ความดำรงตั้งนี้จะพึงมีบังแก่ท่านทั้งหลายว่า ปาพจน์ คือศาสนาธรรมมีพระศาสดาล่วงแล้ว พระศาสดาแห่งเราทั้งหลายไม่มีดังนี้ ถูกก่อนอานนท์ ท่านทั้งหลายไม่พึงเห็นอย่างนั้น ธรรมก็ วินัย ก็ ดี อันใด อันเราได้แสดงแล้ว ได้บัญญัติไว้แล้ว แก่ท่านทั้งหลาย ธรรมและวินัยนั้นจิตเป็นศาสดาแห่งท่านทั้งหลาย โดยกาลที่ล่วงไปแล้วแห่งเรา”

คือพระอานนท์ทูลถามว่า “เมื่อพระองค์นิพพานแล้ว พากข้าพระองค์ทั้งหลายจะถือเอาใครเป็นครู เป็นอาจารย์ แทนพระองค์” ตรัสว่า “โยโซ อานนุท ชุมโม จ วินโย จ เทสิโต ปัญญาโต โส มหาจุเยน สดุดา – ถูกก่อนอานนท์ ธรรมวินัยอันได้อันเราได้สอนแล้ว บอกแล้วแก่เชอทั้งหลาย ธรรมวินัยอันนั้นแหละจะเป็นครูเป็นอาจารย์แทนเราต่อไป” ก็เท่ากับว่าเราทั้งหลายในปัจจุบันนี้มีธรรมวินัยเป็นครูแทนองค์พระพุทธเจ้า พระองค์ไม่ตั้งบุคคล ตั้งธรรมวินัยไว้เป็นสิงหนiac ให้ได้ศึกษาได้ปฏิบัติในพระธรรมวินัยนั้นต่อไป แล้วตรัสเรื่องอะไร อื่นอีกหลาย

เรื่อง ผลที่สุดก็ตัวสเป็นคำสุดท้าย แล้วไม่ตัวสือก ต่อไป คำตัวสุดท้ายนั้นตัวสเป็นคำบาลีว่า

“อามนุตยามิ โว กิกุขเว ขยาย วยชมุมา สุขารา อบุปมาเทน สมุปมาเทก” แปลว่า “ดูก่อน กิกุชหั้งหลาย สังหารธรรมหั้งหลายมีความเสื่อม ไปสิ้นไปเป็นธรรมดा ท่านหั้งหลายจะยังกิจหั้ง ปวงอันเป็นประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นให้ บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเกิด”

ปัจจมิตรวากของพระพุทธเจ้านี้ หมายความว่า สิ่งหั้งหลายไม่เที่ยง พุดง่ายๆ ก็คือ “เชอ หั้งหลายจะทำประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นให้ ถึงความพร้อมด้วยความไม่เหลวไหลเกิด” นี้เป็น คำตัวสุดท้าย ว่าให้คิดถึงความไม่เที่ยงไว้ แล้ว จริงใช้ร่างกาย ชีวิตให้เป็นประโยชน์แก่ตนแก่ ท่านด้วยความไม่เหลวไหล

อันนี้สำคัญขอให้เราจำไว้ด้วยว่า คำเตือน ของพระพุทธเจ้านั้นว่าดังนี้ แล้วนำมาใช้ให้เป็น ประโยชน์ในยุคปัจจุบันนี้ได้ เราทุกคนเอาไปใช้ได้ ด้วยนึกกับตัวเองว่า “มันไม่เที่ยง” ร่างกายนี้ เปเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต้องรีบเรียนให้จบเสีย ไวๆ เรียนจบแล้วต้องออกไปทำงาน แล้วเมื่อมีงาน ก็ต้องรีบทำ อย่าซักซ้า อย่าเฉี่ยวอย่า ทำให้เป็น ประโยชน์แก่ตนแก่ท่าน ด้วยความไม่เหลวไหล เมื่อได้ตัวสักอยคำนี้แล้วก็ปิดพระโอชาฐ์ หลับพระ เนตร แล้วก็เข้าฝัน “ไม่ใช่หลับเฉยๆ

ลำดับนั้น สมเด็จพระผู้มีพระภาคทรงเข้า ปฐมฝัน ออกจากปฐมฝันเข้าทุติยฝัน ตติย ฝัน จตุตติฝัน ครบรูปฝัน ๔ ออกจากฝันที่ ๔ แล้วเข้าอรูปฝัน คืออา Hasanāya จายตนะ วิญญาณจายตนะ อกิญจัญญาณจายตนะ เนว สัญญาณสัญญาณจายตนะ คือเข้าตามลำดับ อรูปฝัน ๔ จนถึงเนวสัญญาณสัญญาณจายตนะ ออกจากเนว สัญญาณสัญญาณจายตนะปฐมบดีแล้ว ทรงเข้าสัญญา เวทียตโนโรหสมบัติ ตับจิตสังขาร คือสัญญาและ

เวทนา พระองค์ทรงเข้าอนุปพิหารปฐมบดี ทั้ง เก้าด้วยประการจะนี้ คือจะนิพพานกันนิพพานด้วย ฝัน ยังมีสติปัญญา ทำฝันอยู่ เข้าฝัน ปฐม ฝัน ทุติยฝัน ตติยฝัน จตุตติฝัน ออกไปอีก เป็นลำดับ เข้าอนุปภูมิปภูมิอยู่ ในขณะเข้าฝัน นั้น พระอานันท์ได้ทูลถามพระอนุรุทธ พระธรรม เจ้าว่า “พระอนุรุทธ พระผู้มีพระภาคนิพพานแล้ว หรือยัง” หมายถึงว่าหมดมหาใจแล้ว พระอนุรุทธตอบว่า “ดูก่อนอานันท์ผู้มีอายุ พระผู้มีพระภาคเจ้ายังไม่ปรินิพพาน พระองค์ทรงเข้าซึ่ง สัญญาเวทยิตโนโรหสมบัติ” คือเมื่อพระพุทธองค์ ทรงเข้าฝันนั้น พระอนุรุทธท่านก็เข้าฝันบ้าง ตามดูไป พระพุทธเจ้าเสด็จอยู่ในโนโรหสมบัติตาม กาลที่ทรงกำหนดแล้ว เสด็จจากานโนโรหสมบัติ เข้าสู่เนวสัญญา อกิญจัญญา วิญญาณจายตนะ อา Hasanāya จายตนะ จายตนะ ปฐมฝัน เป็นปภูมิปภูมิอยหลัง แล้วเข้าสู่รูปภา จาร ฝันทั้ง ๔ เป็นปภูมิปภูมิตามลำดับคือ จตุตติฝัน ตติยฝัน ทุติยฝัน ปฐมฝัน ครั้นเสด็จจากาน ปฐมฝันแล้ว ก็เข้าทุติยฝัน ตติยฝัน จตุตติฝัน เสด็จจากานจตุตติฝันแล้ว พระองค์ปรินิพพาน ในลำดับแห่งความพิจารณาองค์แห่งจตุตติฝันนั้น พอดี คือถอยหลังกลับมาจนปฐมฝัน แล้วก็ไปเข้า จตุตติฝัน นิพพานตรงนั้นพอดีในวันวิสาขบูรณะ เมี้ยญเดือน ๖ ก่อนพุทธศก ๑ ปี

ขณะนั้นเกิดมหัศจรรย์โกลาหลวุ่นวาย แผ่นดินไหวสะเทือนสะท้าน แล้วต่อจากนั้นก็เก็บ พระศพตามที่สั่ง พอพวามัลลากษัตริย์จัดแจงเรื่อง พระศพเรียบร้อย ยกขึ้นวางบนจิตการาน มีทหาร ถือหอกถือดาบเฝ้าตตลอด ๒๕ ชั่วโมง รอการเผา เอาพระศพไว้ ๗ วัน ไว้เฉย ๆ ไม่ได้สวดอภิธรรม อะไร คนมาสักการะนมัสการ ที่ยังไม่เผาก็ เพราะ ว่าต้องรอพระมหากัสสปะเกราะ พระมหากัสสปะ เป็นพระเครื่องใหญ่ในเวลาหนึ่น กำลังเดินทางมา จากเมืองปava ยังไม่ถึงกุสินารา เมื่อท่านมาถึงกี

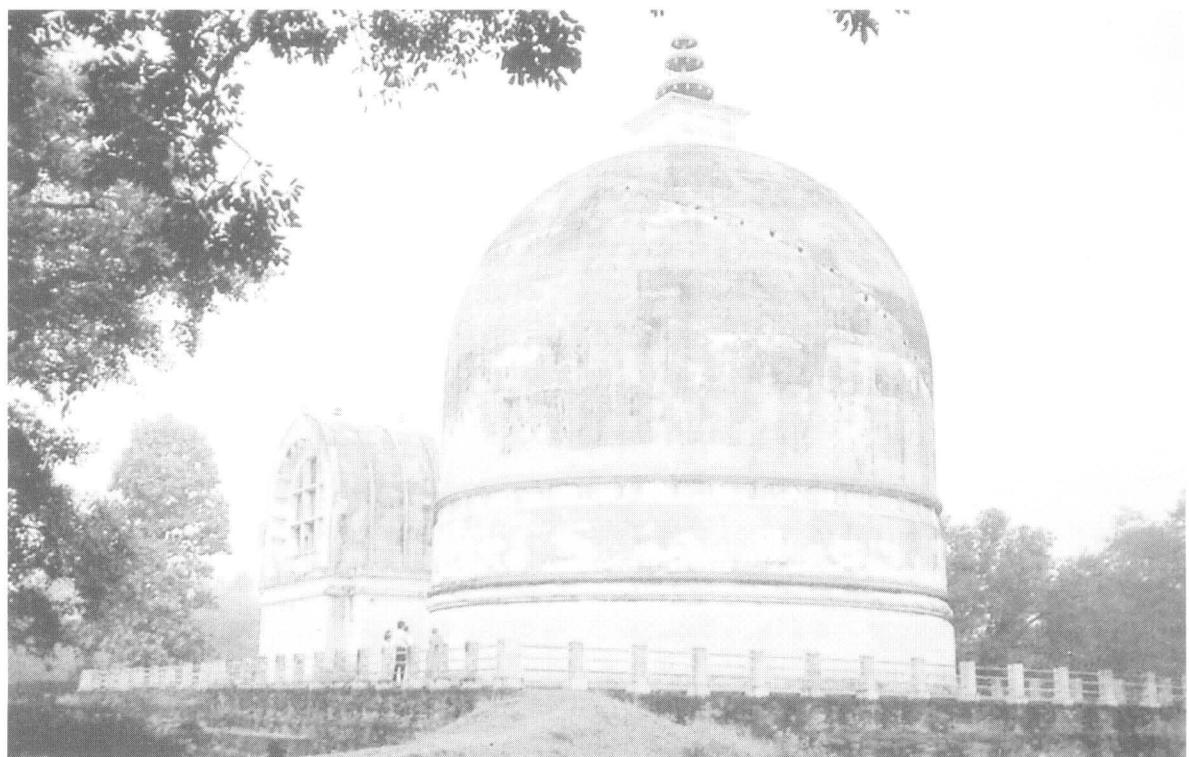
เข้าไปนมัสการพระศพ พอเข้าไปนมัสการพระศพ แล้วก็ถวายพระเพลิง เขาเล่าเป็นมหัศจรรย์ว่า พอพระมหากัลสปะเข้าไปไหว้พระบาทโผล่อกองนาอกหีบเลย แล้วพอพระบาทหลุบเข้าไปเกิดไฟลุกไฟมหัศจรรย์ สถานที่ถวายพระเพลิงอยู่นอกเมืองไม่ได้เผาในเมืองกุสินารา ที่ถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ เรียกว่า **มหาภพันธนเจดีย์** ถือเป็นเจดีย์ใหญ่มาก แล้วตกแต่งไว้เรียบร้อยจนกระทั้งบดันนี้ ห่างไปจากที่นิพพานประมาณ ๑ กิโลเมตร เมื่อเรียบร้อยแล้วก็มีการแยกพระธาตุแก่พวกกษัตริย์ต่างๆ ที่มาขอ เก็บจะต่อสัก楠อยู่แล้ว ก็มีพระมหาณ์คนหนึ่ง ชื่อ **โภณพราหมณ์** ขึ้นไปยืนบนเชิงเทินบอกว่า

“ท่านทั้งหลาย เราเป็นศิษย์พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าสรรเสริญสันติ ไม่สรรเสริญการวิวัฒนาดามากกัน เราจะมาต่อสักกันด้วยเรื่องพระธาตุ ทำไม เราสามารถกันไม่ดีหรือ แบ่งกันดีกว่า”

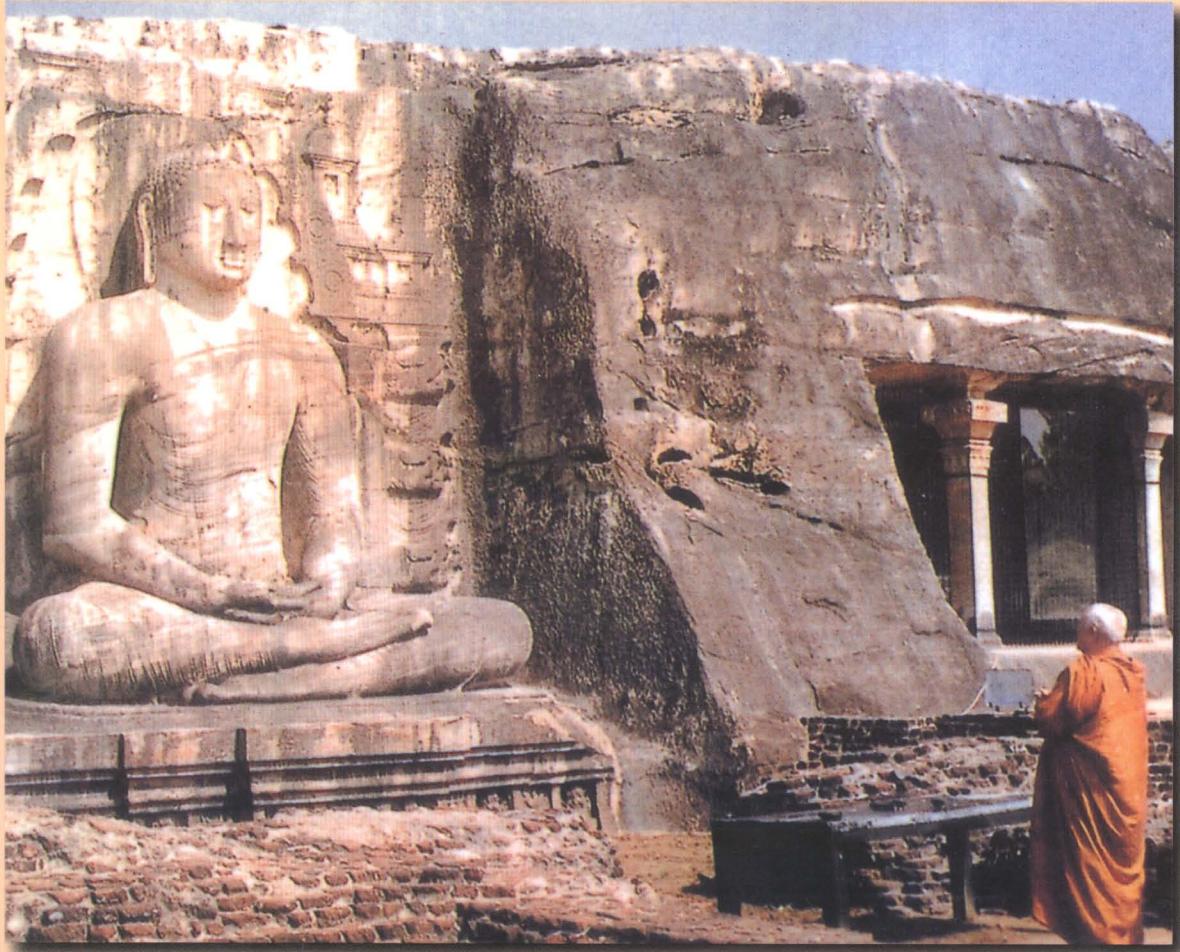
พวgnัnnกับกว่า “ท่านจัดการ” โภณพราหมณ์ ก็ເອະທະນາກองมาตักพระธาตุแบ่งให้ ๘ นคร ได้ไปคุณละส่วน และเมืองกุสินารา ก็ได้ไว้ส่วนหนึ่ง เขาก็นำไปบรรจุบุชาสักการะ การบรรจุเจดีย์ในสมัยก่อนก็คือ เจดีย์ดินธรมดา เอาไว้ปางแล้วเอาดินพุ่นขึ้น เอาฉัตรปักไว้ข้างบน ฉัตรก็คือร่มนั้นแหล่ แล้วคนก็ไปกราบไหว้นมัสการ

พระประวัติของพระผู้มีพระภาคเจ้า ตั้งแต่เริ่มประสูติ ตรัสรู้ เสด็จปรินิพพาน ก็เป็นมาดังนี้ เร้าทั้งหลายควรจะอ่าน แต่พระพุทธประวัติเล่ม ๓ ซึ่งเป็นเรื่องนิพพาน สมเด็จพระสังฆราช (สา) เขียนเป็นทำนองเทศน์ ภาษาโบราณหน่อย เราอ่านก็จะได้รู้ว่าคนโบราณเข้าพูดอย่างไร เป็นการศึกษาภาษาไปด้วยในตัว

๔๖๙

กุสินารา : ศาลาโนทยาน สถานที่พระพุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน

“.....ข้าพเจ้ามีความรักเคารพในพระบรมครุและชอบใจในงานที่ได้ทรงกระทำมา เป็นตัวอย่างแก่เราทั้งหลาย

พระพุทธดำรัสที่ตรัสรสอนทุกวรรณคุณต่อนชาบซึ่งถึงใจของข้าพเจ้า ทำให้ ข้าพเจ้ามองเห็นความจริงแห่งคำสอนนั้น

ข้าพเจ้าจึงมอบกาย-ใจ ถวายเป็นพลีแด่พระองค์ และยินดีทำงานตามรอยพระองค์เสมอไปเพื่อให้สัจธรรมของพระองค์ได้เข้าถึงใจของหมู่สัตว์ผู้มีโมหะรอบがら และเข้าใจทางเดิน นำตนออกจากโมหะนั้นเสีย

ข้าพเจ้ายอมถอยดีกว่าที่จะพูดหรือกระทำเรื่องอันผิดความประسنค์ของพระพุทธองค์ ผู้ซึ่งข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตเป็นธรรมพลีแล้ว

ความมุ่งหมายของข้าพเจ้า จึงอยู่ในกฎเกณฑ์ ๒ ประการ คือ

๑. เพื่อประกาศความจริงที่พระองค์ทรงประกาศไว้
๒. เพื่อทำลายความเห็นผิด และการกระทำที่ผิดๆ ในหมู่เพื่อนองชาพุทธทั้งหลาย ให้หมดไป.....”